

Σ Υ Μ Ε Ω Ν

Ο

Ν Ε Ο Σ Θ Ε Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Υ Μ Ν Ο Ι

(Α' - ΚΖ')

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - ΣΧΟΛΙΑ

Ἄπὸ τὸν

ΙΓΝΑΤΙΟ ΣΑΚΑΛΗ

Φιλολόγο

Φ Ι Λ Ο Κ Α Λ Ι Α
Τ Ω Ν
Ν Η Π Τ Ι Κ Ω Ν Κ Α Ι Α Σ Κ Η Τ Ι Κ Ω Ν
19Ε

Ἐπόπτης Ἐκδόσεως

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ, Καθηγητῆς Πανεπιστημίου

Ἐπιμελητῆς Ἐκδόσεως

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Γ. ΜΕΡΕΤΑΚΗΣ, Πτυχιούχος Θεολογίας

Ε Π Ε

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΜΕΡΕΤΑΚΗ
«ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ»
ΠΑΤΕΡΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ»
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1990

Σ Υ Μ Ε Ω Ν
Ο
Ν Ε Ο Σ Θ Ε Ο Λ Ο Γ Ο Σ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κείμενα ὅπως οἱ Ὑμνοι τοῦ Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου ἀχρηστεύουν τις ὅποιου εἴδους εἰσαγωγές. Δὲ χρειάζεται νὰ γράψεις κάποιες σελίδες –λιγότερες ἢ περισσότερες– γιὰ νὰ πεῖς στὸ τέλος αὐτὸ πού ὅλοι σχεδὸν λένε σὲ ἀνάλογα γραπτὰ. Προκειμένου γιὰ τοὺς Θεῖους Ἐρωτες αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ πεῖ κανένας ἀπὸ τὴν ἀρχή· ‘Καὶ τώρα στὸ ἴδιο τὸ κείμενο’. Ὡστόσο ἀκολουθώντας πιὸ πολὺ τὴν ἀρχὴ αὐτῆς τῆς σειρᾶς γράφονται τὰ λόγια αὐτὰ καὶ δέχονται τὸν τίτλο πού ἔχουν. Ἔτσι ἐκπληρώνεται καὶ τὸ γενικότερα καθιερωμένο.

Τί γυρεύομε συνήθως ἀπὸ μιὰ εἰσαγωγή; Ἀσφαλῶς τὸ γενικὸ περίγραμμα τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖο ἀφορᾷ τοὺς βασικοὺς πυρῆνες του, πληροφορίες γιὰ τὸ συγγραφέα, μιὰ σύγκριση ἴσως μὲ ἀνάλογα ἔργα, καὶ τέλος τὴν προσωπικὴ γνώμη τοῦ συγγραφέα τῆς εἰσαγωγῆς γιὰ τὸ ἔργο. Δίνονται λοιπὸν ἀμέσως παρακάτω κάποια στοιχεῖα.

Ὁ Συμεῶν ὁ Νέος Θεολόγος ἔζησε ἀπὸ τὸ 949 ὠς τὸ 1022. Καταγόταν ἀπὸ τὴν Παφλαγονία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἀπὸ οἰκογένεια εὐγενῶν. Μικρὸς σὲ ἡλικία ἔντεκα χρόνων πῆγε στὴν Κωνσταντινούπολη. Ὁ πατέρας του ἤθελε νὰ τὸν κάνει βασιλικὸν ἀξιωματοῦχο, ἀλλὰ ὁ Συμεῶν ἀρκέστηκε σὲ κατώτερες μᾶλλον κι ἐξωτερικὲς ὑπηρεσίες τῆς αὐλῆς καὶ ὑπηρέτησε σὰν ὑπασπιστής. Ἔπεσε στὰ χέρια του τὸ βιβλίον *Πνευματικὸς νόμος* τοῦ Μάρκου τοῦ Ἀσκητοῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐπηρεάστηκε βαθιά. Σὲ ἡλικία εἴκοσι ἑπτὰ χρόνων μπαίνει στὴν περίφημη μονὴ τοῦ Στουδίου στὴν Πόλη. Δάσκαλος καὶ πνευματικὸς του, γέροντάς του, ἔγινε ὁ μοναχὸς Συμεῶν ὁ Εὐλαβῆς, μοναχὸς μὲ ἰσχυρὴ

προσωπικότητα, στὸν ὁποῖο ὁ Νέος θεολόγος ἔμεινε ἀφοσιωμένος ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Τὴν ἀφοσίωσή του αὐτὴν τὴν πλήρωσε μὲ ταλαιπωρίες, πού ἔγιναν διωγμοὶ καὶ ἐξορία. Διωγμένος γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἀπὸ τὴ μονὴ ἀναγκάζεται νὰ προσέλθει στὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Μάμαντα στὴν Πόλη κι αὐτό. Ἐκεῖ ἔγινε ἡγούμενος γιὰ εἴκοσι πέντε χρόνια, ἄσκησε τὸ ἀξίωμά του ὄχι χωρὶς προβλήματα ἐξαιτίας τῶν ἀπόψεών του, ὥσπου παραιτήθηκε γιὰ νὰ ἐπιδοθεῖ στὴν ἄσκηση.

Ἐχθρὸς τοῦ Συμεῶν στάθηκε ὁ σύγκελλος Στέφανος, ἐπίσκοπος Νικομηδείας, γιὰ δύο συνοπτικά λόγους· ὁ ἓνας γιατί ὁ Συμεῶν τιμοῦσε τὸν Πνευματικὸ του ὅταν πέθανε σὰν ἅγιο (τοῦ εἶχε φτιάξει καὶ τὴν εἰκόνα του)· ὁ ἄλλος, ὁ κυριότερος, ἦταν ἡ διδασκαλία τοῦ Συμεῶν, ὅτι μπορεῖ νὰ μιᾶ γιὰ τὸ Θεὸ μόνο ὅποιος ἔχει δεῖ τὸ Θεό. Κατάληξη τῆς διένεξής του μὲ τὸ Στέφανο ἦταν ἡ ἐξορία του σὲ μιὰ παράλια περιοχὴ τῆς Μ. Ἀσίας.

Αὐτὰ εἶναι μερικά, ἐξωτερικὰ θὰ λέγαμε, στοιχεῖα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Συμεῶν. Τὰ γεγονότα τῆς ἐσωτερικῆς του ζωῆς ἦταν συγκλονιστικά καὶ γι' αὐτὸ κι ἀποφασιστικότερα. Ὅσο ὑπηρετοῦσε στὸ παλάτι τοῦ εἶχε συμβεῖ τὸ καταπληκτικὸ γεγονὸς τῆς πρώτης θεωρίας τοῦ θείου φωτός καὶ ὅταν ἦταν τρία ἤδη χρόνια ἡγούμενος εἶχε καὶ μιὰ δεύτερη θεωρία. Τὰ γεγονότα αὐτὰ στὰ πλαίσια τῆς ψυχοτροπίας τοῦ Συμεῶν τὸν συγκλόνησαν.

Ὅσο γιὰ τοὺς πυρῆνες τῆς διδασκαλίας του θ' ἀναφερθοῦμε βέβαια καὶ σ' αὐτούς, ἀλλὰ βγαλμένοι ἀπὸ τὸ περιβάλλον ὅπου τοὺς τοποθετεῖ τὸ πάθος τοῦ ἐμπνευσμένου μυστικοῦ καὶ ποιητῆ καταντοῦν ὠχρὲς εἰκόνες τοῦ ἑαυτοῦ τους.

Ὁ κεντρικὸς, θὰ ἔλεγε κανένας, ἄξονας τῆς διδασκαλίας τοῦ Συμεῶν εἶναι ὁ ἐξῆς· Εἶναι δυνατό νὰ βιώσει κανεὶς τὴν αἰώνια ζωὴ, νὰ δεῖ τὸ θεῖο φῶς, νὰ ἐνωθεῖ μὲ τὸ Θεὸ ἀπὸ τὴ ζωὴ αὐτή, 'ἀπεντεῦθεν'. Ἡ ἀντίληψη αὐτὴ στερεῶνεται ἀσφαλῶς ἀπὸ τὶς 'θεωρίες' πού εἶχε ὁ ἴδιος τοῦ θείου φωτός. Μὲ τὴν ἰδέα αὐτὴ συνδέεται ἡ διδασκαλία του, ὅτι δὲν εἶναι ἀδύνατο καὶ στὴν ἐποχὴ του —καὶ στὴν ἐποχὴ μας— νὰ φανοῦν ἅγιοι καὶ ἡ ἀποψὴ του ὅτι, ἂν κάποιος δὲ γίνεи θεόπτης, δὲν πρέπει νὰ διδάσκει. Ἐδῶ κυρίως ἡ βολὴ βρῖσκει τοὺς ἱερεῖς καὶ προσδιορί-

ζει τὸ ἐξαιρετικὸ μέγεθος τῆς ἱερωσύνης. Τὸ πράγμα ξεσήκωσε καὶ τὴν ὀργὴ τοῦ Θεόφιλου ἐναντίον του. Οἱ ιδέες αὐτὲς ποὺ ἐπαναλαμβάνει στάθηκαν ἀφορμὴ νὰ τοῦ ἐπιτίθενται καὶ οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Μάμαντα καὶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς αὐτὸ γράφει ὅτι εἶναι καλύτερο νὰ ‘ποιμαίνεται’, παρὰ νὰ ‘ποιμαίνει’ ἦταν, ὅπως εἰπώθηκε, ἡγούμενος.

Γιὰ νὰ ἐπιτύχει ἡ ἔνωση μὲ τὸ Θεὸ πρέπει ἡ ψυχὴ νὰ καθαρθεῖ, πράγμα ποὺ προϋποθέτει τὴν ἐκτέλεση τῶν ἐντολῶν καὶ αὐστηρὴ ἄσκηση. Ὁ καρπὸς αὐτῆς τῆς ἄσκησης, κι αὐτὸ εἶναι στὴν περίπτωσι αὐτῆ τὸ σημαντικόν, ἀπολαμβάνεται ἀπὸ τὴ ζωὴ ἐδῶ. Πρέπει ὁ πιστὸς νὰ δεῖ τὸ θεῖο φῶς ‘ἀπὸ δῶ’ καὶ ‘ἀπὸ δῶ’ νὰ γευτεῖ τὴ θεία μακαριότητα, γιὰ νὰ εἶναι σὲ θέσι νὰ τὴν ἀπολαύσει κι ἐκεῖ, δηλαδὴ στὴν ἄλλῃ ζωὴ. Ὅποιος βλέπει ἐδῶ σκότος, δὲ θὰ μπορέσει νὰ δεῖ φῶς οὔτε στὴ χώρα τοῦ φωτός. Στὴν προσπάθεια αὐτῆ τοῦ πιστοῦ τὸν συναντᾷ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, χωρὶς τὴ βοήθεια, τὴ μετουσίᾳ τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ γνωρίσει τὸ Θεόν, δηλαδὴ νὰ σωθεῖ ὁ ἄνθρωπος. Ἡ ἄσκηση αὐτῆ συνίσταται στὴ μίμηση τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἄκρας ταπεινώσεως τοῦ Χριστοῦ, μὲ τὴν ὁποία ὑπέφερε τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰ παθήματά του, καὶ πραγματοποιεῖται γιὰ τὸν πιστὸ στὸ φῶς τῆς ἀκραίας αὐτογνωσίας, ὄχι ἀπλῶς σωκρατικῆς, κι ἃς ἀναφέρεται ρητὰ ὁ Συμεὼν στὸ σωκρατικὸ ‘γνώθι σαυτόν’.

Δὲ θέλομε νὰ εἰσέλθομε ἐδῶ στὴ θεολογία τοῦ Συμεὼν, θὰ ποῦμε μόνο δύο λόγια· ἓνα γιὰ τὸ Θεὸ καὶ τὸν κόσμον κι ἓνα γιὰ τὴν Τριάδα. Ὁ Θεὸς εἶναι χωρισμένος ἀπὸ τὸν κόσμον, δὲν εἶναι κανένα ἀπὸ τὰ ὄντα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ περιέχει ὅλον τὸν κόσμον, ἐνῶ ταυτόχρονα εἶναι κάτι διάφορο ἐντελῶς ἀπὸ αὐτόν· τὸν ὑπερβαίνει ἀλλὰ καὶ δὲν ἀπουσιάζει ἀπὸ κανένα ἀπὸ τὰ ὄντα. Γιὰ νὰ θεολογήσει γιὰ τὴν Τριάδα ἀφορμὴ τοῦ ἔδωσε ὁ ἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ Θεόφιλος μὲ τὸ ἐρώτημα ποὺ τοῦ ἔθεσε, ἂν ὁ Υἱὸς διακρίνεται ἀπὸ τὸν Πατέρα ‘πράγματι ἢ ἐπινοία’. Ὁ Συμεὼν δὲ δέχεται οὔτε τὴ μία ἐκδοχὴ οὔτε τὴν ἄλλη· εἰσάγει τὴ διάκριση τῶν διαφορετικῶν προσώπων ἢ ὑποστάσεων (βλ. Ὑμνο 21). Αὐτὰ μόνο γι’ αὐτά.

Ἐκτεταμένη καὶ διάσπαρτη κι ἔντονη εἶναι ἡ καταγγελία ἀπὸ τὸ Συμεὼν τοῦ ἑαυτοῦ του σὰν μεγάλου ἀμαρτωλοῦ· αὐτοκατηγορούμενος προσάπτει στὸν ἑαυτό του τὰ μεγαλύτερα ἐγκλήματα. Ἡ ἀξιοκατηγόρητη, γιὰ ἐκεῖνον, περίοδος τῆς ζωῆς του ἴσως τοποθετεῖται μετὰ τὴν πρώτη θεωρία τοῦ φωτός. Πάντως διαβάζοντας κανένας τοὺς Ὑμνους ἔχει τὴν ἐντύπωση ὅτι ἡ ὑπερβολὴ τῆς ἀμαρτωλότητος ποὺ ὑπάρχει σ' αὐτοὺς διατυπώνεται γιὰ νὰ τονιστεῖ τὸ μέγεθος τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτόν, μὲ τὴ μακαριότητα νὰ βρίσκεται ὁ ἅγιος μαζί μὲ τὸ Θεό, τὸν ἀγαπημένο του, τὸ ἀντικείμενο τοῦ ἔρωτός του, ἐνὸς ἔρωτος ποὺ καλύπτει κάθε πτυχὴ τῆς ζωῆς τοῦ ἐρῶντος, κάθε κύτταρό του, ὡς τὸ σημεῖο νὰ ταυτιστεῖ πλήρως μαζί του καὶ ὁ ἔραστής νὰ τὸν νιώσει νὰ ζεῖ μέσα του, νὰ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ὅπως γίνεται στὸν Παῦλο τὸ ἴδιο ἀκριβῶς, παρὰ τὴ διαφορετικὴ ἔκφραση, νὰ γίνεῖ ὁ Χριστὸς κάθε μέλος του χωρὶς καμιὰ μὰ καμιὰ ἀπολύτως ἐξάιρεση. Εἴμαστε μπροστὰ σὲ μιὰ καταπληκτικὴ τουλάχιστο εὐθύτητα καί, θὰ ἔλεγα, ὠμότητα ἔκφρασης καὶ βίωσης, ποὺ τὴν καλύπτει ἡ θεία ἀπλότητα (ἐδῶ ἡ *Sancta simplicitas*) καὶ ὁ πύρινος θεῖος ἔρωτος· θεία καὶ θεῖος, γιὰ τὸ ποιητὴς δὲν ἀμελεῖ νὰ σημειώσῃ ἄλλοῦ (Ὑμνος 15) ὅτι αὐτὰ δὲν πρέπει νὰ ἐκκληφθοῦν σωματικά, ἀλλὰ μὲ τὸ πνευματικὸ τους νόημα, ἂν καὶ ὁ ἐξαγιασμός τοῦ σώματος εἶναι, πρέπει νὰ εἶναι γιὰ τὴν ταύτιση αὐτῆ, ἀπόλυτος.

Ἔτσι πραγματοποιεῖται ἡ ἀληθινὴ γνώση τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴ βίωση, ποὺ δὲν ἔχει σχέση μ' αὐτὴν ποὺ προσφέρει ἡ θύραθεν παιδεία, τὴν ὁποία ἀρνήθηκε νὰ λάβῃ σὲ νεαρὴ ἡλικία. Καὶ ὁ Συμεὼν φτάνοντας σ' αὐτὸ τὸ βαθμὸ κάθαρσης ἀξιῶνεται νὰ δεῖ τὸ Θεὸ ἤδη ἀπὸ δῶ, παίρνοντας πρόγευση, ἀρραβῶνα ὅπως λέει, τῆς αἰώνιας μακαριότητος.

Νὰ προστεθεῖ καὶ κάτι ἀκόμα γιὰ τὴ φιλολογικὴ μορφή καὶ ἔκφραση ποὺ δίνει στὰ βιώματά του ὁ Συμεὼν γιὰ νὰ διαπιστωθεῖ σὲ τί θὰ συντελέσει ὅλη αὐτὴ, ἡ λιγοστὴ ἐξάλλου ἀπαρίθμηση στοιχείων. Οἱ *Ὑμνοι τῶν Θεῶν Ἐρώτων* φτάνουν τὸν ἀριθμὸ πενήντα ὀχτώ. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἀποτελοῦνται καὶ

ἀπὸ πολλὰς ἑκατοντάδες ἀκόμα στίχων, καὶ κάποιοι περιορίζονται σὲ πολὺ μικρότερο ἀριθμὸ. Σχετικὰ μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν συλλαβῶν ἔχομε τριανταπέντε ὕμνους μὲ δεκαπεντασύλλαβο, ἰαμβικὸ στίχο, ἔντεκα μὲ δωδεκασύλλαβο, ὀκτῶ μὲ ὀκτασύλλαβο· τέσσερις ὕμνοι ἔχουν μικτὸ ἀριθμὸ συλλαβῶν, τρεῖς ἀρχίζουν μὲ δωδεκασύλλαβους καὶ τελειώνουν μὲ δεκαπεντασύλλαβους, καὶ ἓνας ἀρχίζει μὲ δεκαπεντασύλλαβους καὶ τελειώνει μὲ δωδεκασύλλαβους. Σὲ βραχύστιχα ποιήματα παρεμβάλλονται κάποιοι στίχοι μακροί. Τὸ μέτρο κατὰ ὕμνο εἶναι ἰαμβικὸ ἢ τροχαϊκὸ καὶ φυσικὰ τονικὸ καὶ ὄχι προσωδιακὸ. Νὰ μὴν ἀμελήσομε νὰ ποῦμε ὅτι οἱ ὕμνοι ἔχουν τὴ διδακτικὴ καὶ τὴ συναισθηματικὴ λυρικὴ διάστασή τους. Παρόλη τὴ φόρτιση τῶν διδακτικῶν μερῶν στὰ ἄλλα πνέει μιὰ πνοὴ διαφορετικὴ, μιὰ, ἃς ποῦμε, ἀναπνοή. Κι ἐπειδὴ ἀναφέρθηκε ἡ λέξις πνοὴ καὶ ὑπάρχει δεδομένος καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς 'θεολόγος' ὁ νοῦς πηγαίνει στὸν ἄλλο μεγάλο θεολόγο, τὸ Γρηγόριο τὸ Ναζιανζηνό. Ἐκεῖ φυσᾶει ἓνας ἄλλος ἀέρας καὶ δίνεται μιὰ διαφορετικὴ αἴσθησις, ἂν καὶ ἡ δημιουργία τοῦ δόγματος σ' ἐκεῖνον καὶ ἡ ἀνάλυσή του στὸ Συμεῶν δὲ διαφωνοῦν.

Τί ἐφόδια πῆρε τῶρα ὁ ἀναγνώστης γιὰ τὴν προσέγγιση τῶν ὕμνων ἂν ὄχι γιὰ τὴ μετοχὴ τους ἀπὸ τὸ εἰσαγωγικὸ αὐτὸ γραπτὸ; Καὶ ὑπάρχει καὶ ὁ προοιμιακὸς λόγος τοῦ μαθητῆ τοῦ Συμεῶν, τοῦ Νικήτα Στηθάτου, σὰν μιὰ προειδοποίηση, καὶ ὑπάρχει ἡ τέλεια ἀχρηστευσή του ἀπὸ τὴ φωνὴ τοῦ Συμεῶν, ποὺ δὲν εἶναι φωνή, ἀλλὰ ἡ πυρκαγιὰ μιᾶς φλεγόμενης ἀπὸ τὸ θεῖον ἔρωτα ψυχῆς, ποὺ τὸ γραπτὸ αὐτὸ δὲ διανοήθηκε νὰ μεταφέρει. Τελειώνοντας δὲ θὰ ποῦμε τὸ λόγο 'καὶ τῶρα στὸ ἴδιο τὸ κείμενο'· προνοητικᾶ τὸν εἶπαμε ἀπὸ τὴν ἀρχή.

Τὸ κείμενο λαμβάνεται ἀπὸ τὴ γνωστὴ ἔκδοσις Sources Chrétiennes. Τὸ σύνολο τῶν ὕμνων ἐκδίδεται σὲ δύο τόμους. Στὸν πρῶτο ἐκδίδονται οἱ ὕμνοι 1-27, καὶ στὸν δεύτερο οἱ ὕμνοι 28-58. Ἡ ἔκδοσή τους σὲ ἓνα τόμο θὰ ἦταν ὀγκώδης καὶ δύσχρηστη.

ΚΕΙΜΕΝΟ – ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΝΙΚΗΤΑ, ΜΟΝΑΖΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΜΟΝΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΥΔΙΟΥ, ΤΟΥ ΣΤΗΘΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΙΒΛΟΝ ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΥΜΝΩΝ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΣΥΜΕΩΝ

Τὸ λίαν ἀνατατικόν τε καὶ διηρμένον, αὐτό τε τὸ ὑπὲρ αἴσθησιν τῶν ἐγγεγραμμένων ἐνταῦθα καὶ τὸ ὕψος τῆς θεολογίας καὶ τὸ βάθος τῆς τούτων ἀντικρυς γνώσεως οὐ πᾶσιν οἶμαι καταληπτόν τε καὶ εὐεπίβατον. Ταῖς γὰρ θεαῖς ἐμφάσεσι περιω-
5 γαζόμενον τοῦ ἀπροσίτου φωτὸς ὑπεράνω πάσης ἀνθρωπίνης συνέσεως ὄν, ἐκείνων ἄρα πρὸς τὴν τῶν ἐγκειμένων κατάληψιν δέεται, τῶν τὰ αἰσθητήρια τῆς ψυχῆς ἐρρωμένων τῇ εὐεξία τοῦ λόγου καὶ τὸν νοῦν εἰς ὕψος ἐπτερωμένων τῇ τοῦ Πνεύματος αὔρα καὶ ὄλην ὄλωσ πρὸς οὐρανοὺς καὶ τὰ ῥάθη Θεοῦ ἐμβαθύ-
10 νουσάν ἐχόντων σαφῶς τὴν διάνοιαν. Ὅθεν μοι καὶ ἄγαν εὐκαιρον, ἐπωφελές τε καὶ ἀρμόδιον ἔδοξε τὸ σέβας εἰκότως ἀφοσιῶντι τῷ διδασκάλῳ, προκατασφαλίσασθαι τοὺς ἐγκύπτειν ἐνταῦθα βουλομένους τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ τῇ πρὸς τὰ βάθη τοῦ Πνεύματος ἀπείρῳ ἐπιβολῇ καὶ τῇ περὶ τὰ θεῖα ἀνασκήτῳ ἔξει καὶ
15 διανοία βλάβην τούτων τινές, ἀλλὰ μὴ ὠφέλειαν εἰς ἑαυτοὺς ἀναμάξοιτο, κακῶς δηλαδὴ καὶ ἀπείρως τὰ θεῖα καὶ ὑπὲρ αἴσθησιν ἐκλαμβάνοντες.

Ἰστέον οὖν, ὅτι τὸν εἰς θεολόγων ἀνδρῶν ἐγκύπτειν γραφὰς προαιρούμενον καὶ ἐπὶ τοῦτο ἔρωτι ἐπειγόμενον ἀναγνώσεως,
20 πρῶτα μὲν πιστὸν ὄντα κόσμον χρῆ φυγεῖν καὶ τὰ ἐν κόσμῳ κα-

1. Α' Τιμ. 6,16.
2. Ἐβρ. 5,14.
3. Α' Κορ. 2,10.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ
ΤΟΥ ΝΙΚΗΤΑ ΣΤΗΘΑΤΟΥ
ΜΟΝΑΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΟΥ
ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΥΜΝΩΝ
ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΑΣ ΣΥΜΕΩΝ

Τὸν ἐξαιρετικὰ ἀνατακτικὸ καὶ ἐξηρμένο χαρακτήρα, αὐτὴν τὴν ὑπεραισθητότητα ποὺ σφραγίζει ὅσα γράφονται ἐδῶ καθὼς καὶ τὸ ὕψος τῆς θεολογίας καὶ τὸ βάθος τῆς πλήρους γνώσης τοὺς δὲν εἶναι εὐκόλο, νομίζω, σὲ ὅλους νὰ τὰ καταλάβουν καὶ νὰ τὰ προσεγγίσουν. Γιατὶ καθὼς καταφωτίζονται ἀπὸ τὶς θεῖες φωταύγειες τοῦ ἀπροσίτου φωτὸς¹ ποὺ εἶναι πάνω ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινη ἀντιληπτικότητα, ἀπαιτοῦν ἐκείνους ποὺ ἔχουν αἰσθητήρια τῆς ψυχῆς² δυναμωμένα ἀπὸ τὴν εὐρωστία τοῦ λόγου κι ὁ νοῦς τοὺς ἀνεβαίνει φτερωτὸς στὰ ὕψη μὲ τὴν αὔρα τοῦ Πνεύματος καὶ ποὺ ὅλη ἡ διάνοιά τοὺς εἰσδύει ὀλότελα στοὺς οὐρανοὺς καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ³ μ' ἐπίγνωση. Γι' αὐτὸ θεώρησα ἐξαιρετικὰ ἐπίκαιρο καὶ ὠφέλιμο καὶ κατάλληλο ἀποδίδοντας τὸν ἀπαιτούμενο σεβασμὸ στὸ δάσκαλο, νὰ ἐξασφαλίσω προκαταβολικὰ μὲ τὸ λόγο μου ὅποιους θέλουν νὰ ἐγκύψουν σ' αὐτά, μήπως μὲ τὴν ἀδέξια προσέγγισή τοὺς στὰ βάθη τοῦ Πνεύματος⁴ καὶ μὲ τὴν ἀνάσκητη ἔξη καὶ διάνοιά τοὺς στὰ θεῖα κάποιοι ἀπὸ αὐτοὺς προσπορίσουν καὶ στὸν ἑαυτὸ τοὺς βλάβη καὶ ὄχι ὠφέλεια, σχηματίζοντας δηλαδὴ μὲ τὴν ἀπειρία τοὺς κακὴ ἔννοια γιὰ τὰ θεῖα καὶ ὑπεραισθητά.

Πρέπει λοιπὸν νὰ ξέρομε ὅτι ὅποιος ἐπιθυμεῖ νὰ ἐγκύψει σὲ συγγράμματα θεολόγων καὶ τὸν ὠθεῖ σ' αὐτὸ ἔρωτας ἀναγνώσεως, πρέπει πρῶτα νὰ πειστεῖ καὶ ν' ἀποφύγει σωματικὰ καὶ πνευ-

4. Α' Κορ. 2,10.

θόλου τῷ σώματι καὶ τῷ πνεύματι, καὶ τὴν πρόσκαιρον ἀποσεί-
 σασθαι τῶν ἡδέων ἀπόλαυσιν, θεῖναι τε θεμέλιον ἀκολουθῶς
 καλὸν ἐπὶ τὴν ἐπηρεισμένην πέτραν τῆς πίστεως διὰ πράξεως
 καὶ ἐργασίας τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦτον εὐτέχνως
 5 τὸν οἶκον ἐποικοδομῆσαι τῶν ἀρετῶν· καὶ τὸν παλαιὸν καὶ φθει-
 ρόμενον ἄνθρωπον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ ἀποδύσασθαι, καὶ
 τὸν ἀνακαινούμενον εἰς Χριστὸν ἐπενδύσασθαι, ἄρτιον δηλονότι
 πεφθακότα καὶ τῇ ἐνδεχομένη καλῶς τελειότητι ἀναβεβηκότα
 εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χρι-
 10 στοῦ, ἔτι δὲ προκαθαρθῆναι καὶ προφωτισθῆναι καὶ ἐλλαμφῆναι
 τῷ Πνεύματι, προθεωρῆσαί τε τὴν ἅπασαν κτίσιν ὁμματι νοῶς
 καθαρῶ, προκαταμαθεῖν τε καὶ προκαταστοχάσασθαι τοὺς λό-
 γους καὶ τὰς κινήσεις αὐτῆς τηλαυγῶς καὶ ἔξω γενέσθαι τῶν
 ὀρωμένων τῆς ταπεινώσεως, ὑπεράνω δήπου πάσης σαρκὸς
 15 καὶ αἰσθήσεως· ἔνθεν τοι καὶ τὸ στόμα τρανῶς διανοίξαντα ἐλ-
 κῦσαι δυνάμει τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος κάκειθεν φωτὸς ἀγαθοῦ
 πληρωθῆναι καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἐκ καθάρσεως ἐν ἐν
 αὐτῷ γενομένων ἱερῶν ἐμφάσεων ἄνωθεν θεολογῆσαι τρανῶς,
 καὶ οὕτως οἶα δὴ τηλαυγῆς τὴν διάνοιαν ἐν τοῖς ὧδε γεγραμμέ-
 20 νοις ἐγκύψαι, φημι δὲ τοῖς πονήμασι τῆς ὑψηλοτάτης καὶ θεολο-
 γικωτάτης διανοίας τοῦ μακαριωτάτου καὶ τρισολβίου πατρὸς
 Συμεῶν.

Τὸν γοῦν ἔτι κάτω τῷ στήθει καὶ τῇ κοιλίᾳ συρόμενον,
 λέγω δὴ τοῖς χοϊκοῖς φρονήμασι καὶ ταῖς προσύλοις ἐπιθυμίαις
 25 αὐτοῦ, δεδεμένον τε ὑπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἀπατώσεως τοῦ κόσμου αἰ-
 σθήσεως, ἀναγνον ὄντα καὶ τὰς αἰσθήσεις πεπηρωμένον τῆς
 διανοίας δεινῶς, μὴ κατατολμῆσαι προβεβαιούμεθα τῶν γε-
 γραμμένων ἐνταῦθα τῆς ἀναγνώσεως, ἵνα μὴ τῷ μετὰ λήμης
 τῶν ὀφθαλμῶν εἰς τὰς ἀκτῖνας ἀτενίζοντι τοῦ ἡλίου, ἐπίσης ὑπο-
 30 μείνη τὴν τύφλωσιν καὶ αὐτὴν τὴν ἀμυδρὰν δρασιν προσαπο-
 λέση τῶν ὀφθαλμῶν. Καθαρθῆναι γὰρ πρῶτον δεῖ πάσης ἀσθε-
 νείας καὶ λήμης τῶν λογισμῶν καὶ οὕτω τῷ καθαρῶς καὶ ὑπε-

ματικά τὸν κόσμῳ⁵ καὶ ὅλα γενικὰ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου· ν' ἀποτινάξει τὴν πρόσκαιρη ἀπόλαυση τῶν ἡδονῶν καὶ στὴ συνέχεια νὰ θέσει σταθερὸ θεμέλιο πάνω στὴ ριζιμιὰ πέτρα τῆς πίστεως⁶ πράττοντας κι ἐκτελώντας τὶς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ. Πρέπει ν' ἀποβάλλει τὸν παλαιὸ ἄνθρωπο ποὺ φθείρουν οἱ ἐπιθυμίες του⁷ καὶ νὰ φορέσει τὸν ἀνακαινισμένο στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ⁸. Νὰ φτάσει δηλαδή στὴν ἀρτιότητα καὶ μὲ τὴ δυνατὴ πλήρη τελειότητα νὰ ἀνεβεῖ στὴν τελειότητα τοῦ ἀνδρός, ἡλικία δηλαδή ποὺ μέτρο τῆς εἶναι ἡ τελειότητα τοῦ Χριστοῦ⁹. Κι ἀκόμα πρέπει προηγουμένως νὰ καθαρθεῖ καὶ νὰ φωτιστεῖ καὶ νὰ καταυγασθεῖ ἀπὸ τὸ Πνεῦμα καὶ νὰ θεωρήσει ὅλη τὴν κτίση μὲ καθαρὰ τὰ μάτια τοῦ νοῦ καὶ νὰ μάθει καὶ νὰ στοχαστεῖ ἀπὸ πρὶν μὲ καθαρότητα τοὺς λόγους καὶ τὶς κινήσεις τῆς καὶ ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴν ταπεινότητα ὧσων βλέπομε ξεπερνώντας κάθε σάρκα καὶ αἴσθηση. Καὶ τότε ἀνοίγοντας μεγαλόφωνο στόμα¹⁰ νὰ ἐλκύσει μὲ δύναμη τὴ χάρη τοῦ Πνεύματος καὶ τότε νὰ γεμίσει ἀπὸ φῶς ἀγαθὸ κι ἀνάλογα μὲ τὶς ἱερὲς οὐράνιες φανερώσεις ποὺ θὰ τοῦ γίνουν ἀπὸ τὴν κάθαρση νὰ θεολογήσει μεγαλόφωνα κι ἔτσι μὲ διάνοια καθαρὴ νὰ ἐγκύψει σὲ ὅσα γράφονται ἐδῶ, ἐννοῶ τὰ ποιήματα τῆς ὑψηλότατης καὶ θεολογικότατης διάνοιας τοῦ μακαριστάτου καὶ τρισόλβιου πατέρα μας Συμεῶν.

Αὐτὸν λοιπὸν ποὺ σέρνεται ἀκόμα μὲ τὸ στῆθος καὶ τὴν κοιλιά¹¹, ἐννοῶ μὲ τὰ χοϊκὰ φρονήματα καὶ τὶς πρῶσυλες ἐπιθυμίες του, καὶ εἶναι δεμένος μὲ τὰ δεσμὰ τῆς ἀπατηλῆς κοσμικῆς αἴσθησης, ποὺ εἶναι ἀκάθαρτος καὶ οἱ αἰσθήσεις του εἶναι δεινὰ ἀνάπηρες, αὐτὸν τὸν καθιστοῦμε προσεκτικὸ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νὰ μὴν ἀποτολμήσει τὴν ἀνάγνωσις ὧσων γράφονται ἐδῶ. Σὲ ἀντίθετη περίπτωσις ὅποιος ἀτενίζει μὲ βρώμικα μάτια τὶς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, θὰ ὑπομείνει μαζί καὶ τὴ τύφλωσις καὶ θὰ χάσει ἐπιπλέον κι αὐτὴ τὴν ἀμυδρὴ ὄρασις τῶν ματιῶν. Πρέπει νὰ καθαρθεῖ πρῶτα ἀπὸ κάθε ἀσθένεια καὶ ἀκαθαρσία τῶν λογισμῶν κι

7. Ἐφ. 4,22 καὶ Κολ. 3,9. 8. Ἐφ. 4,24 καὶ Κολ. 3,10.

9. Ἐφ.4,13. 10. Ψαλμ. 118,131. 11. Γεν. 3,14.

ραπείρως εἰς ἄπειρον λάμποντι προσομιλῆσαι καὶ πλησιάσαι ἡλίῳ, εἶτε τούτῳ δὴ τῷ αἰσθητῶς καὶ καθ' ἡμᾶς φαίνονται εἶτε τῷ τῆς δικαιοσύνης, καὶ ταῖς ἐξ αὐτοῦ τῶν λόγων καὶ νοημάτων ἐκπεμπομέναις αὐγαῖς. Μόνων γὰρ ἐκείνων ἐστὶ τὸ κατοπτεῦειν
5 τὰ βάθη τοῦ Πνεύματος, τῶν ἐξ ἄκρας δηλονότι καθάρσεως καταλαμπομένων ἀπείρῳ φωτὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ὀλολαμπῇ τὴν διάνοιαν ἅμα καὶ τὴν ψυχὴν κεκτημένων. Τῶν δέ γε λοιπῶν τὸ τὰ στήθη τύπτειν ἐπωφελές καὶ ἀρμόδιον καὶ ἄνωθεν ἐκκαλεῖσθαι τὸν ἔλεον.

10 Σκοπεῖν τοίνυν πάντα χρεῶν τὸν τοὺς λόγους δυνάμενον πιστῶς μελετᾶν, τούτου δὴ τοῦ θείου πατρὸς καὶ τούτων τὸ βάθος ἐξερευνᾶν, τὴν αὐτοῦ συνετῶς ἔκστασιν τε καὶ θέωσιν, ὅπως οἷάπερ ἔξω σαρκὸς καὶ σώματος καὶ πάσης αἰσθήσεως ὧν ἠρπάζετο ἀπὸ γῆς τῷ Πνεύματι εἰς οὐρανοὺς καὶ Θεόν, καὶ θείων ἠξιούτο ξενοτρόπως ἀποκαλύψεων, καὶ τὰς ἐνεργείας
15 ἔβλεπεν ἐν ἑαυτῷ τοῦ θείου φωτὸς θεοπρεπῶς ἐνεργούσας, καὶ θεωνυμίαις διαφόροις ἔρωτι κάτοχος ὧν τοῦ Θεοῦ, ὡς τετρωμένος ὑπὸ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, τοῦτον ἐκάλει καὶ προσωνόμαζε, Διονύσιον τὸν μέγαν ἐν τούτῳ καὶ μιμούμενος καὶ ὁμοίως συναρπαζόμενος αὐτῷ ἀπὸ γῆς. Καὶ γὰρ ἐκείνῳ ταῦτον ἐνεργούμενος ὑπὸ
20 τοῦ θείου Πνεύματος, καὶ ὁ ὑψίνους οὗτος ἀνὴρ ὡς πάντων αἰτίον τὸν Θεὸν ὁμοίως, αὐτῷ «πολυωνύμως ἐκ πάντων τῶν αἰτιατῶν» ἀνύμνει λαμπρῶς «ὡς ἀγαθόν, ὡς καλόν, ὡς σοφόν, ὡς ἀγαπητόν, ὡς Θεὸν θεῶν, ὡς Κύριον κυρίων, ὡς ἅγιον ἁγίων, ὡς αἰώνιον, ὡς ὄντα καὶ ὡς αἰώνων αἴτιον, ὡς ζωῆς χο-
25 ρηγόν, ὡς σοφίαν, ὡς νοῦν, ὡς λόγον, ὡς γνώστην, ὡς προέχοντα πάντα τοὺς θησαυροὺς ἀπάσης γνώσεως, ὡς δύναμιν, ὡς δυνάστην, ὡς βασιλέα τῶν βασιλευόντων, ὡς παλαιὸν ἡμερῶν, ὡς ἀγήρω καὶ ἀναλλοίωτον, ὡς σωτηρίαν, ὡς δικαιοσύνην, ὡς ἁγιασμόν, ὡς ἀπολύτρωσιν, ὡς μεγέθει πάντων ὑπερέχοντα καὶ

12. Μαλχ. 4,2.

13. Α' Κορ. 2,10.

14. Λουκᾶ 18,13.

ἔτσι νὰ ἀντικρίσει καὶ νὰ πλησιάσει τὸν ἥλιο ποὺ λάμπει ἀπεί-
 ρως ἄπειρα, εἴτε τὸν ἥλιο ποὺ φωτίζει αἰσθητὰ σύμφωνα μὲ τὶς
 αἰσθήσεις μας εἴτε τὸν ἥλιο τῆς δικαιοσύνης¹², νὰ δεχτεῖ τὴ λάμ-
 ψη τῶν λόγων καὶ τῶν νοημάτων ποὺ ἐκπέμπονται ἀπὸ αὐτόν.
 Αὐτοὶ μόνο ἔχουν τὴν ἰκανότητα νὰ κατοπτεῦουν τὰ βάθη τοῦ
 Πνεύματος¹³, ὅσοι δηλαδὴ ἐξαιτίας τῆς ἄκρας καθαρότητάς τους
 καταφωτίζονται ἀπὸ τὸ ἄπειρο φῶς τοῦ Θεοῦ κι ἔχουν τὴ διά-
 νοια ὀλόφωτη μαζὶ καὶ τὴν ψυχὴ τους. Γιὰ τοὺς ὑπόλοιπους εἶναι
 ὠφέλιμο καὶ τοὺς ταιριάζει νὰ χτυποῦν τὸ στῆθος τους¹⁴ καὶ νὰ
 ζητοῦν μ' ὑπομονὴ τὸ ἔλεος ἀπὸ τὸν οὐρανό.

Καθένας λοιπὸν ποὺ μπορεῖ νὰ μελετᾷ σωστὰ τοὺς λόγους
 τοῦ θείου τούτου πατέρα καὶ νὰ ἐρευνᾷ τὸ βάθος τους πρέπει νὰ
 ἐξετάζει μὲ συναίσθηση τὴν ἔκσταση καὶ τὴ θέωσή του· πῶς,
 σὰν νὰ ἦταν χωρισμένος ἀπὸ τὴ σάρκα καὶ τὸ σῶμα καὶ κάθε αἰ-
 σθηση, τὸν ἀνάρπαζε τὸ Πνεῦμα ἀπὸ τὴ γῆ στοὺς οὐρανούς καὶ
 στὸ Θεὸ κι ἀξιωνόταν ἀσυνήθιστες σ' ἐμᾶς θεῖες ἀποκαλύψεις κι
 ἔβλεπε τὶς ἐνέργειες τοῦ θείου φωτός νὰ ἐνεργοῦν θεϊκὰ στὸν
 ἑαυτὸ του. Καὶ πῶς κυριευμένος ἀπὸ ἔρωτα τοῦ Θεοῦ πληγωμέ-
 νος ἀπὸ τὴ ἀγάπη του¹⁵ μὲ διάφορες θεωνυμίες ἀπευθυνόταν σ'
 αὐτόν καὶ τὸν καλοῦσε. Ἦταν σ' αὐτὸ μιμητῆς τοῦ μεγάλου Διο-
 νυσίου καὶ ὅμοια μ' αὐτόν γινόταν ἀνάρπαστος ἀπὸ τὴ γῆ. Ἴδια
 μ' ἐκεῖνον δηλαδὴ κινουῦσε τὸ θεῖο Πνεῦμα καὶ τοῦτον τὸν ὑψη-
 λόνου ἄνδρα, ὥστε ὅμοια μ' αὐτόν ἀνυμνοῦσε μεγαλόφωνα ὡς
 αἴτιο ὅλων τὸ Θεὸ μὲ χίλια ὀνόματα ἀπὸ ὅλα τὰ ἀποτελέσματα
 ὡς ἀγαθό, καλό, σοφό, ἀγαπητό, Θεὸ τῶν θεῶν, Κύριο τῶν κυ-
 ρίων, ἅγιο τῶν ἁγίων, αἰώνιο, ζῶντα καὶ αἴτιο τῶν αἰώνων, χορη-
 γὸ τῆς ζωῆς, ὡς σοφία, νοῦ, λόγο, κάτοχο τῆς γνώσης, ἀνώτερο
 ἀπὸ ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς γνώσεως, ὡς δύναμη, δυνάστη,
 βασιλιά ὅσων βασιλεύουν, 'παλαιὸ τῶν ἡμερῶν', ἀγέραστο καὶ
 ἀμετάβλητο, σωτηρία, δικαιοσύνη, ἁγιασμό, ἀπολύτρωση, ποὺ
 ὑπερβαίνει στὸ μεγαλεῖο τὰ πάντα καὶ ποὺ περνᾷ μέσα ἀπὸ τὴν
 ἀνάλαφρη αὔρα· ὡς αὐτόν ποὺ ὑπάρχει μέσα στὶς ψυχὲς καὶ τὰ

15. Ἱερισμα 2,5.

ὡς ἐν αἵμα λεπτῇ· καὶ ἐν ψυχαῖς καὶ ἐν σώμασι καὶ ἐν νοῖς αὐτὸν εἶναι καὶ ἐν οὐρανῶ καὶ ἐν γῆ καὶ ἅμα ἐν ταύτῳ τὸν αὐτὸν ἐγκόσμιον, περικόσμιον, ὑπερκόσμιον, ὑπερουράνιον, ὑπερούσιον, ἥλιον, ἀστέρα, πῦρ, ὕδωρ, πνεῦμα δρόσου, νεφέλην, αὐτόλιθον 5 καὶ πέτραν, πάντα τὰ ὄντα μηδὲν ὄντα τῶν ὄντων».

Ὅθεν καὶ αὐτὸς ὁ πολλὸς τὰ θεῖα Διονύσιος ἐν τῷ «Περὶ θεῶν ὀνομάτων» συντάγματι τῷ τρόπῳ καὶ τῇ πρὸς Θεὸν ἐκστάσει τοῦ θεσπεσίου τούτου πατρὸς, οἷα δι' ὧν γράφει συμμαρτυρῶν, τοιάδε φησὶν· «Ὅτως οὖν τῇ πάντων αἰτία καὶ ὑπὲρ 10 πάντα οὕση καὶ τὸ ἀνώνυμον ἐφαρμόσει καὶ πάντα τὰ τῶν ὄντων ὀνόματα, ἵνα ἀκριβῶς ἦ τῶν ὄλων βασιλεία καὶ περὶ αὐτὴν ἦ τὰ πάντα καὶ αὐτῆς ὡς αἰτίας, ὡς ἀρχῆς, ὡς πέρατος, ἐξηρημένα καὶ αὐτῆ, κατὰ τὸ λόγιον, ἦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι καὶ ἀληθῶς ὑμνῆται πάντων ὑπόστασις». Καὶ μετ' ὀλίγα· «Πάντα δὲ ἀπλῶς 15 καὶ ἀπεριορίστως ἐν ἑαυτῇ τὰ ὄντα προεἶληφε, ταῖς παντελέσι τῆς μιᾶς αὐτῆς καὶ παναιτίου προνοίας ἀγαθότησι, καὶ ἐκ τῶν ὄντων ἀπάντων ἐναρμονίως ὑμνεῖται καὶ ὀνομάζεται. Καὶ γοῦν οὐ ταύτας μόνας οἱ θεολόγοι τὰς θεωνυμίας πρεσβεύουσι τὰς ἀπὸ τῶν παντελῶν ἢ τῶν μερικῶν προνοιῶν ἢ τῶν προνοουμέ- 20 νων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τινων ἔσθ' ὅτε θεῶν φαντασμάτων ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνακτόροις ἢ ἄλλοθι που τοὺς μύστας ἢ τοὺς προφήτας καταλαμψάντων, κατ' ἄλλας καὶ ἄλλας αἰτίας τε καὶ δυνάμεις ὀνομάζουσι τὴν ὑπερφαῆ καὶ ὑπερώνυμον ἀγαθότητα, καὶ μορφὰς αὐτῆ καὶ τύπους ἀνθρωπικοὺς ἢ πυρίνους ἢ ἠλεκτρίνους πε- 25 ριτιθέασι, καὶ ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ ὦτα καὶ πλοκάμους καὶ πρόσωπα καὶ χεῖρας καὶ μετάφρενα καὶ πτερὰ καὶ βραχίονας καὶ ὀπίσθια καὶ πόδας ὑμνοῦσι, στεφάνους τε καὶ θώκους καὶ ποτήρια καὶ κρατῆρας αὐτῆ καὶ ἄλλα ἅττα μυστικὰ περιπλάττουσιν».

Εἰς γὰρ ἄκρον ὁ θεῖος οὗτος ἐκκαθαρθεὶς τὴν ψυχὴν, ὡς 30 ἤδη τὰ πρὸς αὐτοῦ γεγραμμένα σάλπιγγος ἠχούσης μεγαλοφωνότερον ἐκβοᾷ, ἠξίωται καὶ μεγάλων ἀποκαλύψεων καὶ θεωριῶν ἀπορρήτων καὶ μυστικῆς ὁμιλίας καὶ ρημάτων θεῶν ἄνω-

σώματα καὶ τὰ πνεύματα καὶ στὸν οὐρανὸ καὶ στὴ γῆ καὶ ταυτὸχρονα μαζί μ' αὐτὰ εἶναι μέσα καὶ γύρω καὶ πάνω ἀπὸ τὸν κόσμο, πάνω ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, πάνω ἀπὸ ὑπαρξή, ἥλιο, ἄστρο, φωτιά, νερό, πνοὴ δροσιᾶς, σύννεφο πού εἶναι μονολιθικὸς καὶ λίθινος, πού εἶναι ὅλα τὰ ὄντα καὶ πού δὲν εἶναι κανένα ἀπὸ τὰ ὄντα.

Γι' αὐτὸ κι ὁ ἴδιος ὁ σοφότατος στὰ θεῖα Διονύσιος μὲ ὅσα γράφει στὸ σύγγραμμά του 'Περὶ θεῶν ὀνομάτων' συμφωνώντας μὲ τὸν τρόπο καὶ τὴν ἔκστασή του πρὸς τὸ Θεὸ τοῦ θαυμαστοῦ τούτου πατέρα λέει τὰ ἑξῆς: "Ἐτσι λοιπὸν στὴν αἰτία ὄλων πού εἶναι πάνω ἀπὸ ὅλα θὰ ἐφαρμοστεῖ καὶ ἡ ἀνωθυμία ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν ὄντων, γιὰ νὰ εἶναι ἀκριβῶς ἡ βασίλισσα ὄλων καὶ νὰ εἶναι ὅλα παραστεκόμενα της καὶ ἐξαρτημένα ἀπὸ αὐτὴν πού εἶναι ἡ αἰτία, ἡ ἀρχή, τὸ πέρας καὶ αὐτή, κατὰ τὸ Γραφικό, νὰ εἶναι τὰ πάντα μέσα στὰ πάντα¹⁶ καὶ νὰ ὑμνεῖται ἀληθινὰ ὡς ἐκείνη πού δίνει ὑπόσταση στὰ πάντα'. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγο: 'Καὶ ἔχει περιλάβει ἀπὸ προηγουμένα γενικὰ καὶ ἀπεριόριστα μέσα της ὅλα τὰ ὄντα μὲ τὶς παντέλειες ἀγαθότητες τῆς μοναδικῆς καὶ παναίτιας πρόνοιας καὶ ὑμνεῖται καὶ παίρνει ἀρμονικὰ τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν ὄντων. Καὶ βέβαια οἱ θεολόγοι δὲν πρεσβεύουν αὐτὰ μονάχα τὰ θεῖα ὀνόματα, ὅσα προέρχονται ἀπὸ τὶς γενικὲς ἢ τὶς μερικὲς πρόνοιες ἢ ἀπὸ τὰ προνοούμενα ἀλλὰ κάποτε καὶ ἀπὸ μερικὲς θεϊκὲς φαντασίες, πού μέσα στοὺς ἱεροὺς ναοὺς ἢ καὶ κάπου ἄλλοῦ περιέλαμψαν τοὺς πιστοὺς ἢ καὶ προφήτες γιὰ διαφορετικὲς αἰτίες καὶ δυνάμεις ὀνομάζουν τὴν πάνω ἀπὸ φῶς καὶ ὀνόματα Ἀγαθότητα καὶ τὴν περιβάλλουν μὲ μορφές καὶ τύπους ἀνθρώπινους ἢ πύρινους ἢ ἠλέκτρινους καὶ ἀναφέρουν μάτια καὶ αὐτιά καὶ μαλλιά καὶ πρόσωπα καὶ χέρια καὶ τράχηλο καὶ φτερά καὶ βραχίονες καὶ πλάτες καὶ πόδια. Πλάθουν ἀκόμα γι' αὐτὴν στεφάνια καὶ θρόνους καὶ ποτήρια καὶ κρατῆρες καὶ κάποια ἄλλα κρυφὰ σύμβολα'.

"Ἐχοντας καθαρθεῖ στὴν ψυχὴ ὁ ἅγιος τοῦτος στὸν ἀνώτατο βαθμὸ, ὅπως τὰ γραφτά του φωνάζουν πρὸ μεγαλόφωνα ἀπὸ σάλπιγγα βροντερή¹⁷, ἔγινε ἄξιος καὶ γιὰ μεγάλες ἀποκαλύψεις καὶ θεᾶματα ἀπόρρητα καὶ συντροφιά μυστικὴ καὶ γιὰ λόγους θεῶν

θεν αὐτῷ ξένως ἐνηχηθέντων καὶ συλλήβδην εἰπεῖν χάριτος ἀποστολικῆς, ὅλος πυρποληθεὶς ὑπὸ τοῦ θείου πυρός. Διὸ καὶ τῆς θύραθεν ἐπιστήμης τῶν λόγων πάντῃ ἄγευστος ὢν ὑπὲρ πάντα ρήτορα καὶ σοφὸν τῇ εὐροῖα τῶν λόγων καὶ τῇ τῶν ὀνομάτων δαμιλείᾳ τε καὶ πυκνότητι εἰς ὕψος ἐμεγαλύνθη σοφίας, ὡς τὰ θεῖα τῷ ὄντι σοφὸς καὶ θεολόγος δογματικώτατος, καὶ οὐ θαῦμα· ἢ γὰρ τοῦ Θεοῦ σοφία διήκει, κατὰ τὸν εἰπόντα, καὶ χωρεῖ διὰ πάντων διὰ τὴν καθαρότητα· ἀτμὶς γὰρ ἐστὶ τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως καὶ ἀπόρροια τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης εἰ-
 10 λικρινῆς. Μία δέ, φησὶν, οὐσα πάντα δύναται καὶ μένουσα ἐν ἑαυτῇ τὰ πάντα καινίζει καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς ὀσίας μεταβαίνουσα φίλους Θεοῦ καὶ προφήτας κατασκευάζει· οὐδὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ Θεός, εἰ μὴ τὸν σοφία συνοικοῦντα.

Διὰ τοι τοῦτο, καὶ τῶν λόγων τῆς σοφίας ἐπιθυμήσας ἐπό-
 15 θησε τὸ κάλλος αὐτῆς, καὶ ποθήσας –κατὰ τὸν Σολομῶντα– ἐζήτησε διὰ πόνων φιλοσοφίας τε καὶ ἀσκήσεως καὶ εὗρεν αὐτήν, καὶ εὐρῶν ηὔξατο μετὰ δακρῦων ἐμπόνως καὶ ἐδόθη αὐτῷ φρόνησις, ἐπεκαλέσατο πίστει βεβαία καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα σοφίας, ὅθεν ἀκοίμητον ἔσχε διὰ βίου παντὸς τὸ ἐκ ταύτης
 20 ἀτεχνῶς φέγγος, δι' οὗ ἄρα καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν πάντα ὁμοῦ τὰ ἀγαθὰ τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ ἀναρίθμητος πλοῦτος σοφίας καὶ γνώσεως. Ἀμέλει καὶ ἀδόλως παρὰ Θεοῦ μαθὼν τὰ ἀπόρρητα ἀφθόνως τοῖς πᾶσι ταῦτα γράφων παρέχει, εἰς πνευματικὴν εὐφροσύνην ὁμοῦ καὶ ὠφέλειαν· οὐ γὰρ ὡς ἀγνώμων δοῦλος κα-
 25 τακρύπτει τὸ δοθὲν αὐτῷ πρὸς Θεοῦ τάλαντον, ἀλλ' ὡς πιστὸς οἰκονόμος τὸν πλοῦτον, ὃν ἐδέξατο ἐξ αὐτοῦ τῆς ἀκενώτου σοφίας, εὐγνωμόνως κατὰ τὸ γεγραμμένον οὐ κατορύττει. Ἀδόλως

18. Σοφ. Σολ. 7,24–25. 19. Σοφ. Σολ. 7,27–28.

20. Σοφ. Σολ. 6,11. 21. Σοφ. Σολ. 8,2.

22. Ματθ. 7,8. 23. Σοφ. Σολ. 7,7.

24. Λουκᾶ 1,35 καὶ Σοφ. Σολ. 7,7.

25. Σοφ. Σολ. 7,10.

πού χτύπησαν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κατὰ τρόπο μυστικὸ τὴν ἀκοή του καὶ μὲ δύο λέξεις ἔγινε ἄξιος γι' ἀποστολικὴ χάρη, πυρπολημένος ὀλόκληρος ἀπὸ τὸ θεῖο πῦρ. Γι' αὐτὸ κι ἐνῶ ἦταν ὀλότελα ἄγευστος στὴν ἐξωτερικὴ ρητορικὴ παιδεία, ἀνέβηκε περισσότερο ἀπὸ κάθε ρήτορα καὶ σοφὸ στὰ ὕψη τῆς σοφίας μὲ τὴν εὐχέρειά του στὸ λόγο, τὸν πλοῦτο τοῦ λεξιλογίου του καὶ τὴν πικρότητα τῶν σκέψεών του, γιατί εἶναι πραγματικὰ σοφὸς καὶ δεινὸς δογματικὸς θεολόγος. Καὶ δὲν εἶναι θαῦμα. Γιατί ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ προχωρεῖ, ὅπως εἶπε κάποιος, καὶ περνᾷ διαμέσου ὄλων ἐξαιτίας τῆς καθαρότητάς της. Γιατί εἶναι ἀτμὸς τῆς θείας δυνάμης καὶ γνήσιο ἀποφέγγισμα τῆς δόξας τοῦ παντοκράτορα¹⁸. Κι ἐνῶ εἶναι, λέει, μία μπορεῖ νὰ πραγματοποιοῦν τὰ πάντα, κι ἐνῶ μένει μέσα στὸν ἑαυτὸ της ἀνακαινίζει τὰ πάντα καὶ περνώντας σὲ ψυχῆς ὀσίων ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ κάνει φίλους τοῦ Θεοῦ καὶ προφήτες. Τίποτε δὲν ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸν ποὺ ζεῖ μὲ σοφία¹⁹.

Γι' αὐτὸ κι ἐπιθυμώντας²⁰ τοὺς λόγους τῆς σοφίας, πόθησε τὸ κάλλος της καὶ ποθώντας την, κατὰ τὸ Σολομώντα²¹, τὴν ἐπιδίωξε μὲ κόπους φιλοσοφίας καὶ ἄσκησης καὶ τὴ βρῆκε²² κι ὅταν τὴ βρῆκε προσευχήθηκε μὲ πόνο ψυχῆς καὶ μὲ δάκρυα καὶ τοῦ δόθηκε ἡ φρόνηση²³, ἐπικαλέστηκε μὲ σταθερὴ πίστη καὶ ἦρθε σ' αὐτὸν πνεῦμα σοφίας²⁴. Γι' αὐτὸ ἦταν ἀπόκτημα ὄλης τῆς ζωῆς του τὸ ἀνυπέβλητο φέγγος της²⁵, ποὺ ἔφερε ἐξάλλου σ' αὐτὸν ὄλα μαζί τὰ ἀγαθὰ τῆς αἰώνιας ζωῆς καὶ ἄπειρα πλούτη σοφίας καὶ γνώσεως²⁶. Ἀφοῦ βέβαια ἔμαθε ἀνόθευτα ἀπὸ τὸ Θεὸ τὰ ἀπόρρητα, τὰ χορηγεῖ ἄφθονα σὲ ὄλους γράφοντάς τα γιὰ πνευματικὴ εὐφροσύνη μαζί καὶ ὠφέλεια²⁷. Γιατί δὲν κρύβει σὰν ἀχάριστος δοῦλος τὸ τάλαντο ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός²⁸, ἀλλὰ σὰν πιστὸς οἰκονόμος μ' εὐγνωμοσύνη ἀρνεῖται νὰ καταχώσει, κατὰ τὴ Γραφή, τὸν πλοῦτο τῆς ἀκένωτης σοφίας ποὺ δέχτηκε ἀπὸ

26. Σοφ. Σολ. 7,11.

27. Σοφ. Σολ. 7,13.

28. Ματθ. 25,18. καὶ Λουκᾶ 12,42.

τε, φησίν, ἔμαθον, ἀφθόνως τε μεταδίδωμι, τὸν πλοῦτον αὐτῆς οὐκ ἀποκρύψομαι.

Ἐνθεν τοι καὶ ἄργυρος πεπυρωμένος οὔσα ἢ γλῶσσα αὐτοῦ καὶ δικαιοσύνης πλήρης ἢ ψυχὴ αὐτοῦ. Τὰ χεῖλη αὐτοῦ, οἷα 5 δὴ τῷ ὄντι δικαίου, ἠπίστατο ὑψηλά, καὶ στόμα αὐτοῦ ἀπέσταξε χάριτας καὶ ἀπόρρητον σοφίαν Θεοῦ. Γέγονε δὲ τοῦτο ἐκ πολλῆς ἀληθῶς ταπεινοφροσύνης καὶ καθαρότητος. «Στόμα» γάρ, φησί, «ταπεινῶν μελετήσῃ σοφίαν καὶ ἐν καρδίᾳ ἀγαθῆ ἀνδρὸς σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκεται». Εἶχε γάρ, ταπεινο- 10 φροσύνης ὧν ἔμπλεος, διηνεκῶς ἐν μελέτῃ καρδίας τὴν τοῦ Θεοῦ σοφίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον, ἥτις τοῖς ταπεινοῖς τὴν καρδίαν καὶ οὐ τοῖς ἄφροσι τοῦ κόσμου σοφοῖς καθόλου διαγινώσκεται, καὶ τὸ φῶς αἰεὶ τοῦ Θεοῦ ἦν ἀληθῶς ἢ πνοὴ αὐτοῦ, ὃ δίκην λύχνου ἔχων ἐν διανοίᾳ, ἃ ἐώρων οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ νοερῶς, ὡς 15 τὸ λόγιον, ἔλεγέ τε καὶ ἀριδηλότατα μετὰ γνώσεως ἔγραφεν· «Ἄ», φησίν, «εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, λέγε» καὶ λέγων ὕμνει σαφέστατα ἐκ τῶν ὄντων τὸ θεῖον, ὡς ὄν κοινὸν πάντων τῶν ὄντων. «Οὐ», γάρ «ἀκοινώνητόν ἐστι καθόλου τὸ ἀγαθὸν οὐδενὶ τῶν ὄντων», ὡς φησὶν ὁ πολὺς τὰ θεῖα Διονύσιος, «ἀλλ' ἐφ' ἑαυ- 20 τοῦ μονίμως τὴν ὑπερούσιον ἰδρῦσαν ἀκτῖνα ταῖς ἐκάστου τῶν ὄντων ἀναλόγοις ἐλλάμψεσιν ἀγαθοπρεπῶς ἐπιφαίνεται, καὶ πρὸς τὴν ἐφικτὴν αὐτοῦ θεωρίαν καὶ κοινωνίαν καὶ ὁμοίωσιν ἀνατείνει τοὺς νοεροὺς νόας ὡς θεμιτὸν αὐτῷ καὶ ἱεροπρεπῶς ἐπιβάλλοντας». Τοιγαροῦν καὶ κατὰ πάντα τοῖς πρὸ αὐτοῦ θεο- 25 λόγοις ἐπόμενος, «τὸ μὲν ὑπὲρ νοῦν καὶ φύσιν τῆς θεότητος κρυφίον ἀνεξερευνητοῖς ὕμνει καὶ ἱεραῖς νοῶς εὐλαβείαις», ὡς φησι περὶ θεολόγων ἀνδρῶν Διονύσιος, «τὰ δὲ ἄρρητα σιγῇ τῇ

29. Σοφ. Σολ. 7,13. 30. Παρμ. 10,20.

31. Ψαλμ. 47,11. 32. Παρμ. 10,21. *

αὐτόν. «Ἔλαβα ἀνόθευτη μάθηση», γράφει, «καὶ τὴ μεταδίδω ἄφθονα, τὸν πλοῦτο τῆς δὲ θὰ τὸν κρύψω»²⁹.

Ἄπὸ ἐδῶ καὶ ἡ γλῶσσα του εἶναι ἀσήμι πυρακτωμένο καὶ ἡ ψυχὴ του γεμάτη δικαιοσύνη³⁰. τὰ χεῖλη του ὅπως τὰ χεῖλη τοῦ ἀληθινὰ δίκαιου³¹ γνώριζαν ὑψηλὰ καὶ τὸ στόμα του ἔσταζε χάρισμα³² καὶ ἀπόρρητη σοφία τοῦ Θεοῦ³³. Τοῦτο προῆλθε ἀπὸ πολλὴ ἀληθινὰ ταπεινοφροσύνη καὶ καθαρότητα. Γιατὶ λέει «τὸ στόμα τῶν ταπεινῶν θὰ μελετήσῃ τὴ σοφία καὶ ἡ σοφία τοῦ ἀνθρώπου βρίσκεται στὴν ἀγαθὴ καρδιά, ἐνῶ δὲ διακρίνεται σὲ καρδιά ἀνόητων»³⁴. Ἐπειδὴ ἦταν γεμάτος ταπεινοφροσύνη³⁵, μελετοῦσε ἀδιάκοπα στὴν καρδιά του τὴ σοφία τοῦ Θεοῦ³⁶, σύμφωνα μὲ τὸν προηγούμενο λόγο, ποὺ λάμπει στὶς καρδιὰς τῶν ταπεινῶν κι ὄχι στοὺς ἀνόητους σόφους τοῦ κόσμου³⁷. Καὶ πνοὴ τοῦ ἀληθινὰ ἦταν πάντοτε τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ ποὺ ἔχοντάς το μέσα στὸ νοῦ του καθὼς λυχνάρι³⁸, ὅσα νοερὰ ἔβλεπαν τὰ μάτια του, κατὰ τὸ λόγιο, τὰ ἀνακοίνωνε προφορικὰ καὶ τὰ ἔγραφε μὲ σοφία ὀλοφάνερη. «Λέγε», λέει, «ὅσα εἶδαν τὰ μάτια σου»³⁹ καὶ λέγοντάς τα νὰ ὑμνεῖς σαφέστατα τὸ θεῖο ξεκινώντας ἀπὸ τὰ ὄντα, ἐπειδὴ εἶναι κοινὸ στοιχεῖο ὅλων τῶν ὄντων. Γιατὶ ὅπως λέει ὁ σοφότατος στὰ θεῖα Διονύσιος ἔμνενα ἀπὸ τὰ ὄντα δὲν εἶναι τελείως ἄσχετο τὸ ἀγαθὸ· ἀλλὰ, ἐνῶ ἔχει ἐγκαταστήσει μόνιμα στὸν ἑαυτό του τὴν ὑπερούσια λάμψη ἐμφανίζεται, ὅπως ταιριάζει στὸ ἀγαθὸ, μὲ τὶς ἀνάλογες ἐλλάμψεις σὲ καθένα ἀπὸ τὰ ὄντα καὶ ἀνυψώνει τὰ νοερὰ πνεύματα στὴν ἐφικτὴ σ' αὐτὰ θεωρία του καὶ μετοχὴ καὶ ὁμοίωση, ὅταν τὸ προσεγγίζουν μὲ τρόπο θεμιτὸ καὶ ἱερόπρεπο'. Ἔτσι ἀκολουθώντας σὲ ὅλα τοὺς πρὶν ἀπὸ αὐτὸν θεολόγους ἔμνευσε τὴν ὑπέρνοη καὶ ὑπερφυσικὴ κρυφίτητα τῆς θεότητος μὲ ἀνεξερεύνητες καὶ ἱερὲς καταστάσεις εὐλαβείας τοῦ νοῦ', ὅπως λέει γιὰ τοὺς θεολόγους ὁ Διο-

33. Παρμ. 10,31-32. 34. Παρμ. 11,2 35. Παρμ. 14,33.

36. Ψαλμ. 18,15 καὶ 48,4.

37. Ματθ. 11,29 καὶ Α' Κορ. 1,20.

38. Παρμ. 20,21-27.

39. Παρμ. 25,7.

σώφρονι» διόλου «τιμῶν ἐπὶ τὰς ἐλλαμπούσας αὐτῶ ἐν τοῖς ἱεροῖς» νοήμασιν «αὐγὰς ἀνετείνεται», κάκειθεν πλουσίως καταλαμπόμενός τε καὶ «φωτιζόμενος πρὸς τοὺς θεαρχικοὺς» καὶ θεοπρεπεῖς «ὕμνους καὶ πρὸς τὰς ἱεράς ὕμνολογίας», ὑπ' αὐτῶν
 5 «ὑπερκοσμίως» ἐτυποῦτο, «πρὸς τὸ καὶ ὄραν τὰ συμμετρως» αὐτῶ «δι' αὐτῶν δωρούμενα θεαρχικὰ φῶτα, καὶ τὸν ἀγαθοδότην» Κύριον ὡς «ἀπάσης ἱεραῆς ἀρχῆς καὶ φωτοφανείας» αἴτιον ἐρωτικῶς «ἀνυμνεῖν».

Παλαιὸν δὲ ἄρα τοῦτο καὶ ἀρχηγόνου σοφίας εἶδος καὶ ἀπο-
 10 τέλεσμα. Τοῖς γὰρ παλαιοῖς καὶ πιστοῖς, «τὴν πάτριον πάλαι φιλοσοφοῦσι φιλοσοφίαν», ἄνωθεν ἢ θεία χάρις τοῦ Πνεύματος οὕτω δι' ὑπερβολὴν συγγινομένη καθάρσεως πρὸς «ὕμνους ἐρωτικούς» τε καὶ θείους καὶ πρὸς μέτρα λόγων παντοίων ἐκίνει τὰς διανοίας αὐτῶν. Ἐκ δὴ τούτου ποιηταὶ ᾠσμάτων καὶ ὕμνων
 15 καὶ μελῶν θείων τοῖς τηνικαῦτα θαυμασίως ἐδείκνυντο· οὐκ ἐκ μαθημάτων δὲ ἀναγωγῆς καὶ τελείας τῶν λόγων ἀσκήσεως πρὸς τοῦτο σοφῶς τε καὶ συνήθως ἀπετελοῦντο, ἀλλ' ἐκ φιλοσοφίας τῶν τῆς ψυχῆς τρόπων καὶ ἐξ ἄκρας ἀσκήσεως καὶ φυλακῆς τῶν γενικῶν ἀρετῶν. Εἴ τω δὲ φίλον τὸ εἰρημένον ἐξ ἐγ-
 20 γράφου πιστωθῆναι αἰτίας, Φίλωνι τῷ Ἰουδαίῳ ἐν τῷ οὕτω πως ἐπιγεγραμμένῳ λόγῳ αὐτοῦ, «Περὶ βίου θεωρητικοῦ» ἢ «Περὶ ἱκετῶν» ἐντυχέτω, καὶ εἴσεται τὸ τοῦ λόγου πιστὸν ἐξ αὐτῆς. Ἴνα δὲ βραχὺ τι καὶ ἡμεῖς λόγιον ἐκεῖθεν ἀναλαβώμεθα πρὸς τὴν τοῦ λόγου βεβαίωσιν, φησὶν ἐκεῖνος ὡδί· «ὥστε»,
 25 φησὶν, «οὐ θεωροῦσι μόνον» τὰ ὑψηλὰ νοδὸς ἐπιβολαῖς καθαροῦ, «ἀλλὰ καὶ ποιοῦσιν ᾠσματα καὶ ὕμνους εἰς τὸν Θεὸν διὰ παντοίων μέτρων καὶ μελῶν, ἀριθμοῖς σεμνοτέροις ἀναγκαίως χαράσσοντες». Ἄ γοῦν καὶ τούτῳ δὴ τῷ πατρὶ ἐν θεωνυμίαις ὕμνηται θεοφράστως, ταῦτα, φησὶ Διονύσιος ὁ μέγας, «πρὸς τῶν
 30 θείων λογίων μεμύηται καὶ πᾶσαν ὡς εἰπεῖν τὴν ἱεράν τῶν θεολόγων ὕμνολογίαν εὐρήσει» τις, ἐπιπόνῳ δηλαδὴ ψυχῇ καὶ καθαρᾷ διανοίᾳ τὰς θείας γραφὰς ἐρευνῶν, «πρὸς τὰς ἀγαθουργοὺς προόδους», τῆς θείας φύσεως «ἐκφαντορικῶς καὶ ὕμνητικῶς

νύσιος, ‘ἐνῶ τὰ ἄρρητα τὰ τιμοῦσε ἀνεπιφύλακτα μὲ φρόνιμη σιγή καὶ ὑψωνόταν στοὺς φωτισμοὺς ποὺ ἔλαμπαν στὰ ἱερὰ μέσα του νοήματα’. Κι ἀπὸ ἐκεῖ καταυγασμένος πλούσια καὶ ‘φωτιζόμενος ἔπαιρνε μὲ τρόπο ὑπερκόσμιο τοὺς τύπους ποὺ ἔδιναν οἱ θεαρχικοὶ καὶ θεοπρεπεῖς ὕμνοι καὶ οἱ ἱερὲς ὑμνολογίες, «ὥστε καὶ νὰ βλέπει τὰ θεαρχικὰ φῶτα ποὺ τὰ παραπάνω τοῦ χάριζαν σύμμετρα μὲ τὴ δύναμή του καὶ ν’ ἀνυμνεῖ μ’ ἐρωτικὸ πάθος τὸν ἀγαθοδότη κύριο ὡς αἴτιο κάθε ἀρχῆς ἱερῆς καὶ φωτοφάνειας’.

Αὐτὸ εἶναι παλαιὸ καὶ ἀρχέγονης σοφίας εἶδος καὶ ἀποτελεσμα. Στοὺς παλαιοὺς πιστοὺς δηλαδή, ‘ποὺ ἀσκοῦσαν τὴν πατρογονικὴ φιλοσοφία’, ἡ θεία χάρη τοῦ Πνεύματος ποὺ τοὺς ἐπισκεπτόταν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἐξαιτίας τῆς ὑπερβολικῆς κάθαρσής τους κινουῦσε τὴ διάνοιά τους ‘σὲ ὕμνους ἔρωτικούς’ καὶ θεῖους καὶ σὲ ἕμμετρη ἔκφραση κάθε εἶδους λόγων. Κι ἀπὸ αὐτὸ ἀναδεικνύονταν θαυμαστοὶ ποιητὲς ποιημάτων καὶ ὕμνων καὶ θείων μελωδημάτων γιὰ τοὺς συγχρόνους τους. Δὲν τοὺς ὑψωναν σ’ αὐτὸ τὸ βαθμὸ τελείωσης τὰ διάφορα μαθήματα καὶ ἡ σοφὴ καὶ ταπεινὴ καὶ τέλεια ἄσκηση τῶν λόγων, ἀλλὰ ἡ φιλοσόφηση πάνω στίς ἐκδηλώσεις τῆς ψυχῆς καὶ ἡ αὐστηρότατη ἄσκηση καὶ τήρηση τῶν γενικῶν ἀρετῶν. Κι ἂν θέλει κάποιος νὰ βεβαιώσῃ τὸ λόγο μου ἀπὸ γραπτὴ αἰτιολόγηση, ἃς διαβάσῃ τὸ λόγο τοῦ Φίλωνα τοῦ Ἰουδαίου ποὺ ἐπιγράφεται *Περὶ βίου θεωρητικοῦ* ἢ *Περὶ ἱκετῶν* καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ καταλάβῃ τὴν ἀκρίβεια τοῦ λόγου μου. Καὶ γιὰ νὰ χρησιμοποιήσω κι ἐγὼ ἀπὸ ἐκεῖ μιὰ σύντομη διατύπωσή του, λέει τὸ ἐξῆς: «ὥστε δὲν θεάζονται μόνο’ τὰ ὑψηλὰ μὲ τίς κινήσεις τοῦ καθαροῦ πνεύματός τους, ἀλλὰ καὶ συνθέτουν τραγούδια καὶ ὕμνους στὸ Θεὸ μὲ κάθε εἶδους μέτρο καὶ μελωδία ὑποβάλλοντάς τα σὲ πιὸ σοβαρὰ μέτρα’. Τοὺς ὕμνους λοιπὸν ποὺ συνέθεσε καὶ τοῦτος ὁ πατέρας μας μὲ θεόπνευστες θεῖες λέξεις, αὐτοὺς λέει ὁ μέγας Διονύσιος τοὺς διδάχτηκε ἀπὸ τὴ θεία Γραφή· καὶ ὅλη, γιὰ νὰ πῶ ἔτσι, τὴν ἱερὴ ὑμνολογία τῶν θεολόγων’ ἐρευνώντας⁴⁰ ἐννοεῖται μὲ ἀγωνιζόμενη ψυχὴ καὶ καθαρὴ διάνοια τίς θεῖες Γραφές ‘θὰ τὴ βρεῖ κανένας νὰ ρυθμίζει τὰ θεῖα ὀνόματα μὲ τίς ἐξηγήσεις ποὺ δίνει καὶ τοὺς ὕμνους ποὺ συνθέτει

τὰς θεωνυμίας διασκευάζουσιν». Εἶτα τὸν λόγον ἡμῶν τρανώ-
 τερον ἐπιβεβαιούμενος οὕτω σοφῶς ἐπιφέρει περὶ τῶν εἰρημέ-
 νων ὁ αὐτὸς καὶ αὐθίς φησι· «ταύταις οἱ θεοειδεῖς ἀγγελομιμή-
 τως, ὡς ἐφικτόν, ἐνούμενοι νόες» (ταῖς θείαις δηλονότι τῶν ἀγ-
 5 γέλων δυνάμεσιν), «ἐπειδὴ κατὰ πάσης νοερᾶς ἐνεργείας ἀπό-
 παυσιν ἢ τοιάδε γίνεται τῶν ἐκθεουμένων νόων πρὸς τὸ ὑπέρθε-
 ον φῶς ἔνωσις, ὕμνοῦσιν αὐτὸ κυριώτατα διὰ τῆς πάντων τῶν
 ὄντων ἀφαιρέσεως, τοῦτο ἀληθῶς καὶ ὑπερφυῶς ἐλλαμφθέντες
 ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸ μακαριωτάτης ἐνώσεως, ὅτι πάντων μὲν ἐστι
 10 τῶν ὄντων αἴτιον, αὐτὸ δὲ οὐδὲν ὡς πάντων ὑπερουσίως ἐξηρη-
 μένον».

Εἰδὼς οὖν ὁ θεῖος τοῦτο πατὴρ Συμεών, οἷα δὴ σοφὸς «θε-
 ολόγος, καὶ ὡς ἀνώνυμον» τὴν θείαν καὶ ὑπὲρ φύσιν ἀνύμνει
 «καὶ ὡς παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου αἰτίαν καὶ ἀνωνύμως
 15 ὑπεριδρυμένην τῶν πάντων» ἐθεολόγει. «Νῦν μὲν, ὅσα τῆς πα-
 ρούσης ἐστὶ πραγματείας, ἐκ τῶν θεολογιῶν συνάγων καὶ
 ὥσπερ τινὶ κανόνι τοῖς εἰρημένοις χρώμενος, πρὸς αὐτὰ σκοπῶν
 ἐπὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν νοητῶν θεωνυμιῶν» προήρχετο· νῦν δέ,
 «θεοπτικῇ διανοίᾳ τὰς θεοφανεῖς ἐποπτεύων», ἐμφάσεις καὶ
 20 «θεωρίας, τοῖς ἀγίοις τὰ ἅγια κατὰ τὴν θείαν» τοῦ ἀποστόλου
 παράδοσιν παρατιθέμενος ἐνετάττετο καὶ τὰ πρὸς αὐτοῦ ἱερῶς
 ἐποπτευθέντα θεῖα θεάματα τοῖς μετ' αὐτὸν χρεωστικῶς, ὡς
 πρῶτος πρὸς δευτέρους καὶ ὑφειμένους, ἀφθόνως ἐν συμμετρίᾳ
 τῇ κατ' αὐτοὺς ὑπέδειξε καὶ κατ' ἀξίαν τὰ ἱερὰ τοῖς ἐπιστημονι-
 25 κῶς καὶ ὀλοκλήρως μετασχοῦσι «τῆς ἱερατικῆς τελειώσεως»
 μετέδωκε, «τῶν ἀμύστων αὐτὰ γελώτων καὶ ἐμπαιγμῶν ἐξαι-
 ρούμενος, μᾶλλον δὲ αὐτοὺς ἐκείνους, εἴπερ τινὲς τοιοῦτοί εἰσιν
 ἄνθρωποι, τῆς ἐπὶ τοῦτο θεομαχίας ἀπολυτρούμενος, μὴ ἔκφορα
 ταῦτα ποιῶν» τοῖς πολλοῖς, ἕως ἂν ἐν τοῖς ζῶσιν ἦν καὶ ἐφαίνε-
 30 το, κὰν τούτῳ τῷ μεγάλῳ Διονυσίῳ πειθόμενος οὕτω πρὸς Τι-

ἀνάλογα μὲ τὶς ἀγαθὲς ἐνέργειες τῆς θείας φύσης'. Ἐπιβεβαιώνοντας ἔπειτα ἐντονότερα τὸ λόγο πού εἶπα προσθέτει ὁ ἴδιος σὲ ὅσα εἶπαμε καὶ λέει πάλι τὰ ἐξῆς: 'μὲ τὴ ἔνωση τους μὲ αὐτὲς (δηλαδή τὶς θεῖες τῶν ἀγγέλων δυνάμεις) ὅσο εἶναι δυνατὸ σ' αὐτοὺς οἱ θεόμορφοι νόες κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἀγγέλων, ἐπειδὴ ἡ ἔνωση αὐτῆ τῶν νόων πού θεώνονται μὲ τὸ ὑπέρθερο φῶς γίνεται μὲ τὸ σταμάτημα κάθε νοερῆς ἐνέργειας, τὸ ὑμνοῦν ἀρμοδιότατα μὲ τὴν ἀφαίρεση ὅλων τῶν ὄντων καὶ ἀπὸ τὴ παμμακάρια ἔνωση μαζί του δέχονται ἀληθινὰ καὶ ὑπερφυῶς τοῦτον τὸ φωτισμό, ὅτι δηλαδή αὐτὸ εἶναι ἡ αἰτία ὅλων τῶν ὄντων ἐνῶ αὐτὸ δὲν εἶναι κανένα ἀπὸ τὰ ὄντα, ἀφοῦ εἶναι ὑπερούσια βγαλμένο ἀπὸ ὅλα.

Γνωρίζοντάς το λοιπὸν αὐτὸ ὁ θεῖος πατέρας Συμεών, ὡς σοφὸς 'θεολόγος' καὶ 'ὡς ἀνώνυμη' ἀνυμνοῦσε τὴ θεία καὶ ὑπερφυσικὴ οὐσία ἀλλὰ 'καὶ ὡς αἰτία καθενὸς ὀνόματος⁴¹ πού λέμε καὶ πού ταυτόχρονα δίχως ὄνομα ἔχει θέση πάνω ἀπὸ ὅλα' τὴ θεολογοῦσε. 'Καὶ ἄλλοτε, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρούσα πραγματεία, συνάγοντας τὰ συμπεράσματά του ἀπὸ τὶς θεολογίες καὶ χρησιμοποιώντας τὰ λεχθέντα σὰν κανόνα βλέποντας σ' αὐτὰ προχωροῦσε στὴν ἀνάπτυξη τῶν νοητῶν θείων ὀνομάτων', ἐνῶ ἄλλοτε πάλι 'ἐποπτεύοντας μὲ θεοπτικὴ διάνοια τὶς θεῖες φανερώσεις καὶ θεωρίες ἀπέδιδε παραθέτοντας τὰ ἅγια στοὺς ἀγίους κατὰ τὴ θεία τοῦ ἀποστόλου 'παράδοση'. Ἀκόμα τὰ θεῖα θεάματα τῶν ὀποίων ἐγίνε ἐπόπτης εὐλαβῆς παρουσίασε ὅπως χρεωστοῦσε ὡς πρῶτος σὲ δευτέρους καὶ κατώτερους μὲ τὴν ἀφθονία πού ἀναλογοῦσε σ' αὐτοὺς καὶ μετέδωσε σύμφωνα μὲ τὴν ἀξία τους τὰ ἱερά σὲ ὅσους μὲ ἐπίγνωση καὶ πληρότητα δέχτηκαν 'τὴν ἱερατικὴ τελείωση' ἐξασφαλίζοντάς τα ἀπὸ τοὺς βέβηλους γέλωτες καὶ ἐμπαιγμοὺς ἢ καλύτερα ἀπαλλάσσοντας ἀπὸ τὴ σχετικὴ μὲ τὸ θέμα αὐτὸ θεομαχία τοὺς ἴδιους ἐκείνους ἂν ὑπάρχουν κάποιοι τέλειοι ἄνθρωποι μὲ τὸ νὰ μὴν τὰ ἀνακοινῶνει αὐτὰ στοὺς πολλοὺς ὅσο βρισκόταν κι ἐργαζόταν ἀνάμεσα στοὺς ζωντανούς, ἀκολουθώντας καὶ σ' αὐτὸ τὸ μεγάλο Διονύσιο πού γράφει

μόθεον γράφοντι· «Ὅρα», δὴ, φησιν, «ὅπως οὐκ ἐξορχήσῃ τὰ ἅγια τῶν ἀγίων, εὐλαβηθήσῃ δέ, καὶ τὰ τοῦ κρυφίου Θεοῦ ταῖς νεοεραῖς καὶ ἀοράτοις γνώσεσι τιμήσεις, ἀμέθεκτα μὲν αὐτὰ καὶ ἄχραντα τοῖς ἀτελέστοις διατηρῶν, ἱεροῖς δὲ μόνοις τῶν ἱερῶν
 5 μεθ' ἱερᾶς ἐλλάμψεως ἱεροπρεπῶς κοινωνῶν· οὕτω γάρ, ὡς ἡ θεολογία καὶ τοῖς θιασώταις ἡμῖν παραδέδωκε», ταῦτα καὶ ἡμεῖς ὡς αὐτῶ μαθητευθέντες καὶ τὸ ὕψος καὶ βάθος καὶ πλάτος τῆς αὐτοῦ σοφίας εἰδότες διὰ τῶν εἰρημένων καὶ τοῦ παρόντος λόγου τῶν πάντη χοντρῶν καὶ ἀμύστων διαστέλλομεν καὶ ἀνέκ-
 10 φορα τούτοις εἶναι βουλόμεθα, μόνοις ἐκείνοις ταῦτα δηλαδὴ σαφῶς ἀναπτύσσοντες τοῖς τὰ ὧτα πεπετασμένα ἱερῶς ἔχουσιν ἐξ ἐπιμελείας τῶν τρόπων καὶ συνέσεως θείας, καὶ ἀγίοις ἀντικρυς οὖσιν, ἐκ τε τοῦ βίου καὶ τῆς ἄνωθεν γνώσεως. Τοῦτο γὰρ καὶ Παῦλος ὁ θεῖος βούλεται πρὸς Τιμόθεον οὕτω γράφων· «Ταῦτα
 15 παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι».

Οἱ γοῦν πρὸς θεωρίαν ἐκ φιλοσόφου πράξεως ἀνδραμόντες καὶ εἰς βάθος θεολογικῶν ἐννοιῶν ἀνεληθόντες πίστει πρὸς ταῦτα τὴν τῆς ψυχῆς ἔρευναν δότωσαν, καὶ πολλὴν αὐτόθεν, εὖ οἶδα,
 20 τρυγήσουσι τὴν ὠφέλειαν· οἱ δὲ γέ λοιποί, ὧν ὁ νοῦς εἰς πολλὰς ἑτερότητας διεσκέδασται καὶ σκότει ἀγνωσίας ἐζόφωται, οἱ μὴδὲ ὃ τί ποτ' ἐστὶ πρᾶξις καὶ θεωρία καὶ θεῶν ἀποκάλυψις μυστηρίων εἰδότες, τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων ἀλλοτριούσθωσαν· ἀχώρητον γὰρ τὴν διάνοιαν ἔχοντες τῶν
 25 ὑψηλῶν καὶ λόγων καὶ ἀποκαλύψεων τὰ θεῖα καταπατεῖν εἰώθησιν καὶ κοινοῦν, πρὸς μηδὲν τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς ἀνανεύειν δυνάμενοι. Ἄλλωστε δὲ καί, ἐπεὶ πᾶσα ψυχὴ εἰς ἄκρον ἐκκαθαρθεῖσα καλῶς, ἀθάνατος οὖσα καὶ νοερά, δυνάμει θεία «πρὸς ἀγγελικὰς ζωὰς ἀνατείνεται», κατὰ τὸν ἱεροφάντην Διονύσιον οὕτω λέγον-
 30 τα· Ἦνίκα γὰρ εἰς ἑαυτὴν κατὰ «κυκλικὴν κίνησιν καὶ ἐνοειδῆ συνέλιξιν ἀπὸ τῶν ἔξω τῶν νοερῶν αὐτῆς δυνάμεων» γένηται, «ὥσπερ ἐν τινι κύκλῳ τὸ ἀπλανὲς αὐτῆ» ἡ θεία «δωρουμένη»

42. Ἐφ. 3,18.

43. Β' Τιμ. 2,3.

στὸν Τιμόθεο τὰ ἐξῆς. Ἐπρόσεξε πῶς δὲ θὰ κοινολογήσεις τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ἀλλὰ νὰ σεβαστεῖς καὶ νὰ τιμήσεις τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ μὲ νοερὸς καὶ ἀδρατεῖς γνώσεις διατηρώντάς τα ἄχραντα μακριὰ ἀπὸ τὴ μετοχὴ τῶν ἀμυήτων καὶ μεταδίδοντας ἱεροπρεπῶς μὲ ἱερὸ φωτισμὸ τὰ ἱερὰ στοὺς εὐλαβεῖς μόνο. Ἔτσι κι ἐμεῖς, ὅπως παρέδωσε καὶ σ' ἐμᾶς πού μετέχομε σ' αὐτὸ τὸ θίασο ἢ θεολογία', αὐτὴ πού διδαχτήκαμε ἀπὸ αὐτὸν καὶ γνωρίζομε τὸ ὕψος καὶ τὸ βάθος καὶ τὸ πλάτος τῆς σοφίας του⁴² μὲ ὅσα εἰπώθηκαν καὶ μὲ τὸν παρόντα λόγο, τὰ διαστελλομε ἀπὸ τοὺς ὀλότελα χοντροκέφαλους καὶ ἀμύτους καὶ θέλομε νὰ εἶναι ἀμετάδοτα σ' αὐτούς. Τὰ ἀναπτύσσομε δηλαδῆ μὲ σαφήνεια μόνο σ' ἐκείνους πού ἔχουν ἀνοιχτὰ τ' αὐτιά τους εὐλαβικὰ ἐξαιτίας τῆς ἐπιμέλειας τῶν τρόπων τους καὶ τῆς οὐράνιας γνώσης καὶ εἶναι πέρα ὡς πέρα ἅγιοι καὶ ἀπὸ τὴ ζωὴ τους καὶ ἀπὸ τὴν οὐράνια γνώση. Αὐτὸ θέλει κι ὁ θεῖος Παῦλος, ὅταν γράφει στὸν Τιμόθεο «αὐτὰ νὰ τὰ ἐμπιστευτεῖς σὲ ἀνθρώπους πιστοῦς, πού θὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ τὰ διδάξουν καὶ σ' ἄλλους»⁴³.

Ὅσοι λοιπὸν ἀπὸ τὴν πρακτικὴ φιλοσοφία ὑψώθηκαν στὴ θεωρία καὶ εἰσῆλθαν στὸ βάθος τῶν θεολογικῶν ἐννοιῶν ἀπὸ πίστη ἃς κάνουν μὲ βάση αὐτὰ τὴν ἔρευνα τῆς ψυχῆς καὶ ξέρω καλὰ ὅτι θὰ βγάλουν ἀπὸ αὐτὰ μεγάλη ὠφέλεια. Οἱ ὑπόλοιποι, πού ὁ νοῦς τους εἶναι σκορπισμένος σὲ διαφορετικὰ πράγματα καὶ τυλιγμένος στὸ ζόφο τῆς ἀγνωσίας, πού δὲν γνωρίζουν οὔτε τί εἶναι πράξη καὶ θεωρία καὶ ἀποκάλυψη θεῶν μυστηρίων, ἃς κρατηθοῦν μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσι ὅσων γράφονται ἐδῶ. Γιατί, καθὼς ἔχουν διάνοια πού δὲν μπορεῖ νὰ χωρέσει ὑψηλοὺς λόγους καὶ ὑψηλὲς ἀποκαλύψεις, συνηθίζουν νὰ καταπατοῦν καὶ νὰ βεβηλώνουν τὰ θεῖα μὴ μπορώντας νὰ ὑψωθοῦν σὲ κανένα ἀπὸ τὰ πάνω ἀπὸ μᾶς. Ἄλλωστε, ἐπειδὴ κάθε ψυχὴ, πού ἔχει δεχτεῖ μιὰ σωστὴ καὶ τέλεια κάθαρση, εἶναι ἀθάνατη καὶ νοερή, μὲ θεία δύναμη ὑψώνεται πρὸς τίς ἀγγελικὲς ζωὲς' σύμφωνα μὲ τὸν ἱεροφάντη Διονύσιο πού μιλεῖ ὡς ἐξῆς: Ὅταν δηλαδῆ μαζευτεῖ στὸν ἑαυτὸ της σύμφωνα μὲ κυκλικὴ κίνηση καὶ ἐνιαία συγκέντρωση τῶν νοερῶν της δυνάμεων, δωρίζει σ' αὐτὴν ἢ θεία ἀγα-

ἀγαθαρχία, «καὶ ἀπὸ τῶν πολλῶν τῶν ἔξωθεν αὐτὴν ἐπιστρέφουσα καὶ συνάγουσα πρῶτον εἰς ἑαυτήν, εἶτα ὡς ἐνοειδῆ γενομένην ἐνοῦσα ταῖς ἐνιαίως ἠνωμέναις δυνάμεσι» τῶν ἀγγέλων· «δι' αὐτῶν», γάρ, «ὡς ἀγαθῶν καθηγεμόνων μετὰ τοὺς ἱεροὺς 5 καὶ ἀγίους νόας, αἱ ψυχὰι καὶ ὅσα ψυχῶν ἀγαθὰ, ἐπ' αὐτὴν τὴν πάντων ἀγαθῶν ἀγαθαρχίαν ἀνάγεται καὶ τῶν ἐκεῖθεν ἐκβλυζομένων ἐλλάμψεων ἐν μετουσίᾳ γίνεται κατὰ τὴν» ἀναλογοῦσαν ἐν αὐτῇ κάθαρσιν, «καὶ τῆς τοῦ ἀγαθοειδοῦς δωρεᾶς, ὀπόση δύναμις, μετέχει» πλουσίως, οὐκ οἶομαι δίκαιον εἶναι, κινδυνεύειν 10 ταύτης τὰς ὑψηλὰς θεωρίας καὶ ἐρωτικὰς θεολογίας ἀπιστεῖσθαι εἰς ἀκοὰς πιπτούσας ὑπὸ φθόνου βεβυσμένας καὶ ἀπιστίας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἰς ψυχὰς σκότει ἀγνωσίας σφόδρα κεκαλυμμένας, καὶ ὑπὸ ἡμιόνων καὶ ὄνων ἢ δρακόντων καταπατουμένας καὶ ὄφρων, τῶν ἀκαθάρτων λέγω καὶ βίον καὶ χοιρώδη βιοῦσιν· 15 οἷς οὐ δίδονται ταῦτα, ὡς τὸ λόγιον, οὔτε μὴν οἱ μαργαρίται ριπτοῦνται τοῦ λόγου. Τοῖς δὲ πρὸς τὸ ἴσον ἐξ ἄκρας ἀναγομένοις καθάρσεως τῆς ἀγιότητος μεθεκτά τέ εἰσι μεθ' ἡδονῆς ἀφάτου καὶ θείας καὶ ἀναδοτικὰ τῆς ἐπ' αὐτὰ σοφίας τε καὶ ὑψώσεως ὡς «φῶτα φανᾶ» καὶ πυρὸς τοῦ θεοῦ γεννήματα.

20 Εἶεν· ἐπεὶ δὲ πρὸς τοσοῦτον ὕψος ἀνήχθη ἡ θεία τῶ ὄντι καὶ καθαρωτάτη ψυχὴ τοῦ καθηγεμόνος ἡμῶν καὶ τοιούτων ἐμφάσεων ἠξιώθη καὶ τοιαύτης χάριτος, τῆς τῶν ἀλιέων καὶ ἀποστόλων, καὶ «ἐπ' αὐτὴν τὴν πάντων ἀγαθαρχίαν» ἔφθασε τῇ λαμπρότητι τῆς ἐμπύρου διανοίας αὐτῆς, ἔνθα πᾶσαι ψυχὰι τῶν δι- 25 καίων ἀνάγονται, καὶ «ἐν μετουσίᾳ τῶν ἐλλάμψεων» ταύτης πλουσίως ἐγένετο, καθὰ δὴ καὶ τὰ ποιήματα καὶ οἱ ἔρωτες τῶν θείων ὕμνων ἐκβοῶσιν αὐτοῦ, πῶς οὐχ ἀγία τῶ φύσει Ἄγιω καὶ τοῖς πάλαι ἀγίοις ἀνακραθεῖσα, ὡς φωτὶ φῶς καὶ πυρὶ πῦρ καὶ ἡλίω ἀκτίς, τὰ δεύτερα τοῖς πρώτοις καὶ τὰ ἐν εἰκόσι καὶ τύποις

θαρχία ένα είδος άπλανοῦς κυκλικῆς κίνησης ἀνακαλώντας την ἀπὸ τὰ πολλὰ ἐξωτερικὰ καὶ μαζεύοντάς την πρῶτα στὸν ἑαυτὸ της καὶ ἐνώνοντάς την ἔπειτα, ἀφοῦ ἔγινε ἐνιαία, μὲ τὶς ἐνωμένες σ' ἐνότητα πλήρη ἀγγλικές δυνάμεις. Μέσω αὐτῶν τῶν δυνάμεων ποῦ γίνονται οἱ ἀγαθοὶ καθοδηγοὶ μετὰ τοὺς ἱεροὺς καὶ ἅγιους νόες, οἱ ψυχές καὶ ὅσα ἀγαθὰ τῶν ψυχῶν ὑπάρχουν ὑψώνονται στὴν ἴδια τὴν ἀγαθαρχία ὅλων τῶν ἀγαθῶν καὶ μετέχουν τοὺς φωτισμοὺς ποῦ ἀναβλύζουν ἀπὸ ἐκεῖ, ἀνάλογα μὲ τὸ βαθμὸ τῆς κάθαρσής τους, κοινωνώντας πλούσια μὲ ὅλη τους τὴ δύναμη τῆ δωρεὰ τοῦ ἀγαθοῦ'. Δὲ νομίζω πῶς εἶναι δίκαιο νὰ διακινδυνεύουν νὰ μὴ γίνονται πιστευτὲς οἱ ὑψηλές της θεωρίες καὶ οἱ ἐρωτικὲς θεολογίες της, ἀλλὰ νὰ πέφτουν σὲ αὐτιὰ βουλωμένα ἀπὸ τὸ φθόνο καὶ τὴν ἀπιστία ἢ γιὰ νὰ πῶ καλύτερα σὲ ψυχές σκεπασμένες ἐντελῶς ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας καὶ ποῦ τὶς καταπατοῦν ἡμίονοι καὶ ὄνοι καὶ δράκοντες καὶ φίδια, ἐννοῶ τ' ἀκάθαρτα κι ὀλέθρια πάθη. Γιατὶ τὰ ἅγια εἶναι ἀμέθεκτα ἀπὸ ὅλους ποῦ ζοῦνε τὴ ζωὴ τῶν σκύλων καὶ τῶν χοίρων. Ποῦ βέβαια δὲν τὰ δίνουν σ' αὐτοὺς, ὅπως λέει ὁ ἱερὸς λόγος, οὔτε τοὺς ρίχνουν τὰ μαργαριτάρια τοῦ λόγου⁴⁴. Ἐνῶ ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ἀπὸ ἄκρα καθαρότητα ἀνεβαίνουν στὸ ὕψος τῆς ἀγιότητος γίνονται μεθεκτὰ μὲ ἄφατη θεία ἡδονὴ καὶ ἀναδίδουν τὴ σοφία καὶ τὴν ἀνυψωτικὴ δύναμη ποῦ ἔχουν σὰν 'φῶτα φωτεινὰ' καὶ γεννήματα τοῦ θεοῦ φωτός.

Ἄς εἶναι. Κι ἀφοῦ ἀνέβηκε σὲ τόσο ὕψος ἢ πραγματικὰ θεία καὶ ὀλοκάθαρη ψυχὴ τοῦ καθοδηγοῦ μας κι ἀφοῦ ἀξιῶθηκε τέτοιες φανερώσεις καὶ τέτοια χάρη, τὴ χάρη τῶν ἀλιέων καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ ἔφτασε «στὴν ἴδια τὴν ἀγαθὴ ἀρχὴ ὅλων» μὲ τὴ λαμπρότητα τῆς πύρινης διάνοιάς της, ὅπου ὑψώνονται ὅλες οἱ ψυχές τῶν δικαίων, κι ἀφοῦ «ἔγινε μέτοχος τῶν πλούσιων φωτισμῶν της», ὅπως δὲ φωνάζουν τὰ ποιήματα καὶ οἱ ἔρωτες τῶν θείων ὕμνων του, πῶς δὲν εἶναι κι αὐτὴ ἁγία, ἀφοῦ ἀνακράθηκε μὲ τὸν φύσει ἅγιο καὶ μὲ τοὺς παλαιοὺς ἀγίους, ὅπως τὸ φῶς μὲ τὸ φῶς καὶ ἡ φωτιὰ μὲ τὴ φωτιὰ καὶ μὲ τὸν ἥλιο ἢ ἡλιαχτίδα, τὰ δεῦτερα μὲ τὰ πρῶτα καὶ οἱ εἰκόνες καὶ τὰ ἀποτυπώμα-

τοῖς ἀρχετύποις καὶ ἀληθείαις; Πῶς οὐχ ὕμνητέα καὶ ὕμνων καὶ ἐγκωμίων πάντων ἀξία ἢ ὑπὲρ ταῦτα καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν ὁμοῦ γεηράν τε καὶ ἀνθρωπίνην;

«Πιπτέτω φθόνος ὁ τοῖς καλοῖς ἀεὶ νεμεσῶν» καὶ ὕμνεί-
 5 σθω καὶ εὐφημείσθω ὁ ὕμνων καὶ ἐγκωμίων παντοίων ἐπάξιος
 Συμεών, καθὸ καὶ ἐν τῷ «Κατὰ ἀγιοκατηγόρων» λόγῳ μετὰ
 χρήσεων ἱερῶν πλατύτερον ἐξεθέμεθα! Εἰ γὰρ αἱ ἀποκαλύψεις
 αὐταὶ καὶ αἱ φωναὶ οὐ φωναὶ Θεοῦ, οὐδὲ ψυχῆς ἀποθεωθείσης
 καὶ γενομένης ἔξω πάσης τοῦ κόσμου αἰσθήσεως καὶ ὅλης κα-
 10 θόλου ἀγίας, σχολῆ γ' ἂν ἄλλο τι τῶν ἀνθρωπίνων καὶ πρὸς
 ἡμῶν τελουμένων διὰ πάσης σπουδῆς εὐαπόδεκτον ἀποδεχθεῖη
 Θεῷ καὶ ἀνθρώποις ἐπαινετόν, ὃ μὴ σοφία καὶ γνώσει τῇ ἀνω-
 τάτῳ Θεοῦ τὸ ἐπίδοξον καὶ λαμπρὸν ἐπιφέρεται. Ταῦτα τοίνυν
 διὰ τοὺς φθόνῳ πρὸς τὰ καλὰ καὶ ἀπιστία καὶ ἀγνωσία κεκρατη-
 15 μένους ἡμῖν προετέθη τῶν ἐρωτικῶν καὶ θείων ὕμνων τοῦ διδα-
 σκάλου, ἵν' ἢ κατὰ πρώτην εὐθὺς ἐπιβολὴν ἐντυγχάνοντες, τού-
 τοις κρείττονες ἑαυτῶν γένοιντό ποτε καὶ φθόνου καὶ βασκανίας
 ἀνώτεροι, καὶ δοξάσωσιν, ὡς ἐφικτόν, τὸν ἐν πράξει καὶ λόγῳ
 καὶ θεωρίᾳ δοξάσαντα τὸν Θεὸν καὶ τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα
 20 ἐν τοῖς ἑαυτοῦ μέλεσιν ἀγιάσαντα· ἢ ὡς τῶν καλῶν ἄγευστοι καὶ
 πάντῃ ἀχώρητοι τῶν ὑψηλῶν θεαμάτων διὰ τὴν αὐτοῖς προσοῦ-
 σαν παχύτητα, τῆς ἐγχειρήσεως καὶ τῆς τῶν γεγραμμένων ἐν-
 ταῦθα περιέργου ἐρεῦνης ἀπόσχοιντο.

τα μὲ τὰ ἀρχέτυπα καὶ τὶς ἀλήθειες; Πῶς δὲν εἶναι ἄξια νὰ ὑμνεῖται μὲ ὄλους τοὺς ὕμνους καὶ τὰ ἐγκώμια αὐτῆ πού εἶναι πάνω ἀπὸ αὐτὰ καὶ πάνω ἀπὸ κάθε δόξα γήινη κι ἀνθρώπινη;

“Ἄς σταματήσει ὁ φθόνος πού μάχεται τοὺς καλοὺς’ κι ἄς ὑμνήσομε κι ἄς ἐπαινέσομε τὸν ἄξιο γιὰ κάθε ὕμνο κι ἐγκώμιο Συμεῶν, ὅπως ἐξέθεσα ἐκτενέστερα χρησιμοποιοῦντας λόγους ἀπὸ τῆ Γραφῆ στὸ λόγο μου ‘Κατὰ τῶν ἀγιοκατηγόρων’. Γιατί, ἂν αὐτὲς οἱ ἀποκαλύψεις καὶ οἱ φωνές δὲν εἶναι φωνές τοῦ Θεοῦ οὔτε ψυχῆς πού ἔχει θεωθεῖ καὶ βγῆκε ἔξω ἀπὸ ὄλο τὸν αἰσθητὸ κόσμο καὶ εἶναι ἀγία ὀλοκληρωτικά, σίγουρα πολὺ δύσκολα θ’ ἀποδειχνόταν κάποια ἄλλη ἀνθρώπινη ἐνέργεια πού τελεῖται ἀπὸ μᾶς μὲ ὄλη μας τῆ σπουδὴ καλόδεχτη ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ἐπαινετὴ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἢ ὅποια δὲ θεωρεῖται καὶ δὲ διακρίνεται ὅτι ἔχει τῆ σοφία καὶ τῆ γνώση τοῦ ἀθάνατου Θεοῦ⁴⁵. Προτάξαμε στοὺς ἐρωτικούς καὶ θεῖους ὕμνους τοῦ δασκάλου τὴν εἰσαγωγὴ αὐτῆ γιὰ ἐκείνους πού διακατέχονται ἀπὸ φθόνο καὶ ἀπιστία καὶ ἀγνωσία πρὸς τὰ καλὰ μὲ δύο στόχους: ἢ ἀμέσως μὲ τὸ πρῶτο διάβασμα νὰ βελτιωθοῦν μὲ αὐτὰ καὶ νὰ ξεπεράσουν τὸ φθόνο καὶ τὴ ζήλεια καὶ νὰ δοξάσουν ὅσο μποροῦν ἐκεῖνον πού μὲ τὰ ἔργα του καὶ τὸ λόγο του καὶ τῆ θεωρία του δόξασε τὸ Θεὸ καὶ ἀγίασε μὲ τὰ ἄσματά του τὸ ὄνομα τὸ πάνω ἀπὸ κάθε ὄνομα⁴⁶ ἢ σὰν ἀνίκανοι νὰ γευτοῦν τὰ καλὰ καὶ νὰ χωρέσουν τὰ ὕψηλὰ θεάματα ἐξαιτίας τῆς παχυλῆς ὕλικότητάς τους νὰ μὴν ἐπιχειρήσουν λεπτομερειακὴ ἔρευνα ὅσων γράφονται ἐδῶ.

45. Α΄. Ἰω. 4,44.

46. Ματθ. 6,9 καὶ Φιλ. 2,9.

ΕΥΧΗ ΜΥΣΤΙΚΗ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΣΥΜΕΩΝ
ΔΙ' ΗΣ ΕΠΙΚΑΛΕΙΤΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ
Ο ΑΥΤΟ ΠΡΟΟΡΩΝ

Ἐλθέ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλθέ ἡ αἰώνιος ζωή, ἐλθέ τὸ ἀποκεκρυμμένον μυστήριον, ἐλθέ ὁ ἀκατανόμαστος θησαυρός, ἐλθέ τὸ ἀνεκφώνητον πρᾶγμα, ἐλθέ τὸ ἀκατανόητον πρόσωπον, ἐλθέ ἡ αἴδιος ἀγαλλίασις, ἐλθέ τὸ ἀνέσπερον φῶς, ἐλθέ
5 πάντων τῶν μελλόντων σωθῆναι ἡ ἀληθινὴ προσδοκία, ἐλθέ τῶν κειμένων ἡ ἔγερσις, ἐλθέ τῶν νεκρῶν ἡ ἀνάστασις, ἐλθέ ὁ δυνατός, ὁ πάντα αἰεὶ ποιῶν καὶ μεταποιῶν καὶ ἀλλοιῶν μόνῳ τῷ βούλεσθαι! Ἐλθέ ὁ ἀόρατος καὶ ἀναφῆς πάντη καὶ ἀψηλάφητος, ἐλθέ ὁ αἰεὶ μένων ἀμετακίνητος καὶ καθ' ὧραν ὄλος με-
10 τακινούμενος καὶ ἐρχόμενος πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἐν τῷ ἄδη κειμένους, ὁ ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἐλθέ τὸ περιπόθητον ὄνομα καὶ θρυλούμενον, λαληθῆναι δὲ παρ' ἡμῶν, ὅπερ ἦς, ἡ γνωσθῆναι, ὁποῖος ἦ ποταπός, ὅπως ἡμῖν ἀνεπίδεκτον. Ἐλθέ ἡ αἰώνιος χαρά, ἐλθέ τὸ στέφος τὸ ἀμαράντινον, ἐλθέ ἡ πορφύρα
15 τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ βασιλέως ἡμῶν, ἐλθέ ἡ ζώνη ἡ κρυσταλλοειδῆς καὶ διάλιθος, ἐλθέ τὸ ὑπόδημα τὸ ἀπρόσιτον, ἐλθέ ἡ βασιλείος ἀλουργίς καὶ αὐτοκρατορικῆ ὄντως δεξιὰ! Ἐλθέ, ὃν ἐπόθησε καὶ ποθεῖ ἡ ταλαίπωρός μου ψυχὴ, ἐλθέ ὁ μόνος πρὸς μόνον, ὅτι μόνος εἰμί, καθάπερ ὄρας! Ἐλθέ ὁ χωρίσας ἐκ
20 πάντων καὶ ποιήσας με μόνον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐλθέ ὁ γενόμενος

1. Ἰω.1,9. Α' Ἰω. 5,20. Ἐφ. 3,9.

2. Ἰω. 11,25.

3. Ἐφ. 4,10.

ΜΥΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ
ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΑ ΜΑΣ ΣΥΜΕΩΝ
ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΕΠΙΚΑΛΕΙΤΑΙ ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ
ΠΟΥ ΤΟ ΠΡΟΟΡΑ

Ἔλα ἐσὺ τὸ φῶς τὸ ἀληθινό¹, ἔλα ἡ αἰώνια ζωὴ, ἔλα τὸ μυστήριον ποὺ εἶναι κρυμμένο, ἔλα ὁ θησαυρὸς ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ὀνομαστεῖ, τὸ πράγμα ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἐκφωνηθεῖ, ἐσὺ τὸ ἀκατανόητο πρόσωπο, ἡ ἀγαλλίαση ἡ παντοτινὴ· ἔλα τὸ φῶς τὸ ἀνέσπερο, ἡ ἀληθινὴ προσδοκία ὅλων ὅσοι πρόκειται νὰ σωθοῦν, ἔλα ἐσὺ ἡ ἔγερση ὅσων κείτονται στὴ γῆ, ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν², ἔλα ἐσὺ ὁ δυνατός, ποὺ δημιουργεῖς τὰ πάντα καὶ τὰ μεταπλάθεις καὶ τ' ἀλλοιώνεις μὲ τὴ θέλησή σου μόνο! Ἔλα ἐσὺ ὁ ἀόρατος καὶ ὁ ὀλότελα ἀνέγγιχτος καὶ ἀψηλάφητος, ἔλα ἐσὺ ποὺ μένεις πάντοτε ἀμετακίνητος καὶ ποὺ κάθε στιγμὴ μετακινεῖσαι ἀκέραιος κι ἔρχεσαι σ' ἐμᾶς ποὺ κειτόμαστε στὸν Ἄδην, ἐσὺ ποὺ εἶσαι πάνω ἀπὸ ὅλους τοὺς οὐρανοὺς³· ἔλα ἐσὺ τὸ πολυπόθητο ὄνομα ποὺ τὸ λένε τὰ στόματα ὅλων, ἀλλὰ εἶναι ὀλότελα ἔξω ἀπὸ τὰ μέτρα μας νὰ ποῦμε ἐμεῖς τί ἦσουν ἢ νὰ μαθευτεῖ ποιὸς καὶ τί λογῆς εἶσαι. Ἔλα ἐσὺ ἡ χαρὰ ἡ αἰώνια, τὸ στεφάνι ἀπὸ ἀμάραντα⁴, ἡ πορφύρα τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ βασιλιᾶ μας, ἡ ζώνη ἀπὸ κρύσταλλα καὶ πολύτιμη πέτρα, τὸ σανδάλι τὸ ἀπρόσιτο, ὁ ἄλικος βασιλικὸς μανδύας καὶ ἡ αὐτοκρατορικὴ πράγματι δεξιὰ! Ἔλα ἐσὺ ποὺ πόθησε καὶ ποθεῖ ἡ ταλαίπωρη ψυχὴ μου, ἔλα ὁ μόνος ἐσὺ στὸ μόνο ἐμένα, γιατί εἶμαι μόνος ὅπως βλέπεις. Ἔλα ἐσὺ ποὺ μὲ χώρισες ἀπὸ ὅλους καὶ μ' ἔκανες μόνο πάνω στὴ γῆ. Ἔλα ἐσὺ ποὺ ἐγίνες ὁ πόθος

4. Α' Πέτρ. 5,4.

πόθος αὐτός ἐν ἐμοὶ καὶ ποθεῖν σε ποιήσας με, τὸν ἀπρόσιτον παντελῶς! Ἐλθὲ ἡ πνοή μου καὶ ἡ ζωή, ἐλθὲ ἡ παραμυθία τῆς ταπεινῆς μου ψυχῆς, ἐλθὲ ἡ χαρὰ καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ διηνεκῆς μου τροφή!

5 Εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ἐν πνεῦμα ἐγένου μετ' ἐμοῦ, ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀναλλοιωτῶς ὁ ἐπὶ πάντων Θεός, καὶ αὐτός μοι τὰ πάντα ἐν πᾶσι γεγένησαι, τροφή ἀνεκκλάλητος καὶ εἰς ἅπαν ἀδάπανος, ἀεννάως ὑπερεκχεομένη τοῖς τῆς ἐμῆς ψυχῆς χεῖλεσι καὶ ὑπερεκβλύζουσα ἐν τῇ πηγῇ τῆς καρδίας μου, ἔνδου-
10 μα ἀπαστράπτου καὶ καταφλέγον τοὺς δαίμονας, κάθαρσις διὰ ἀφθάρτων καὶ ἀγίων δακρύων ἐκπλύνουσά με, ὧν ἡ σὴ παρουσία, πρὸς οὐς παραγίνῃ, χαρίζεται. Εὐχαριστῶ σοι, ὅτι φῶς ἀνέσπερόν μοι γεγένησαι καὶ ἥλιος ἄδυτος, ποῦ κρυβῆναι μὴ ἔχων ὁ πληρῶν τῆς σῆς δόξης τὰ σύμπαντα. Οὐδέποτε γὰρ
15 ἀπεκρύβης ἀπὸ τινος, ἀλλ' ἡμεῖς ἀεὶ κρυπτόμεθα ἀπὸ σοῦ, ἐλθεῖν πρὸς σὲ μὴ βουλόμενοι. Ποῦ γὰρ καὶ κρυβήσῃ ὁ μηδαμοῦ ἔχων τόπον τῆς σῆς καταπαύσεως; Ἥ διὰ τί, ὁ μήποτε ἀποστρεφόμενος τῶν πάντων τινά, μήτε τινὰ αὐτῶν ἐντρεπόμενος; Νῦν οὖν ἐνσκήνωσον, Δέσποτα, ἐν ἐμοὶ καὶ κατοίκησον καὶ
20 μεῖνον ἀδιαστάτως, ἀχωρίστως μέχρι τέλους ἐν ἐμοί, τῷ δούλω σου, ἀγαθέ, ἵνα κάγω εὐρεθῶ ἐν τῇ ἐξόδῳ μου καὶ μετὰ τὴν ἐξοδὸν ἐν σοί, ἀγαθέ, καὶ συμβασιλεύσω σοι, τῷ ἐπὶ πάντων Θεῷ! Μεῖνον, Δέσποτα, καὶ μὴ ἐάσης με μόνον, ἵνα ἐρχόμενοι οἱ ἐχθροί μου, οἱ ζητοῦντες ἀεὶ τοῦ καταπιεῖν τὴν ψυχὴν
25 μου καὶ εὐρίσκοντές σε μένοντα ἐν ἐμοί, φεύζονται παντελῶς καὶ μὴ ἰσχύσωσι κατ' ἐμοῦ, βλέποντές σε, τὸν ἰσχυρότερον πάντων, ἔνδοθεν καθήμενον ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς ταπεινῆς μου ψυ-

5. Πράξ. 17,25. 6. Α' Κορ. 6,18.

7. Ρωμ. 3,5 καὶ Α' Κορ. 15,28. 8. Παρμ. 5,16.

9. Πράξ. 7,49. 10. Ἰω. 1,14 καὶ Ἐφ. 3,17.

τῆς ψυχῆς μου καὶ μ' ἔκανες νὰ σὲ ποθῶ, ἐσένα τὸν τελείως ἀπροσέγγιστο. Ἐλα ἡ πνοή μου καὶ ἡ ζωὴ μου⁵, ἡ παρηγοριὰ τῆς ταπεινῆς ψυχῆς μου· ἔλα ἡ χαρὰ καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ τρυφή μου ἡ ἀτελείωτη!

Σ' εὐχαριστῶ πὺ ἐγίνες ἓνα πνεῦμα μαζί μου⁶, ἀλλὰ ἀσύγχυτα καὶ δίχως τροπὴ καὶ μεταβολή, ἐσὺ ὁ Θεὸς τῶν ὄλων⁷, κι ἐγίνες γιὰ χάρη μου τὰ πάντα μέσα στὰ πάντα, τροφή ἀνεξήγητη καὶ γιὰ πάντα ἀδαπάνητη πὺ ἀέναα ξεχειλίζει ἀπὸ τὴν ψυχὴ μου κι ἀναπηδᾷ ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς καρδιᾶς μου⁸, φόρεμα πὺ βγάζει φλόγες καὶ κατακαίει τοὺς δαίμονες πὺ γίνεσαι ἡ κάθαρσή μου καὶ μὲ ξεπλένεις μὲ ἄφθαρτα καὶ ἅγια δάκρυα, πὺ χαρίζει ἡ παρουσία σου σ' ὅποιους ἐπισκεφεῖς. Σ' εὐχαριστῶ γιὰτὶ μοῦ ἔχεις γίνει ἀνέσπερο φῶς καὶ ἀβασίλευτος ἥλιος πὺ δὲν ἔχεις πὺ νὰ βασιλέψεις ἐσὺ πὺ γεμίζεις τὰ σύμπαντα μὲ τὴ δόξα σου. Ποτὲ δὲν ἔχεις κρυφτεῖ γιὰ κάποιον, ἀλλὰ εἴμαστε ἐμεῖς πὺ κρυβόμαστε ἀπὸ ἐσένα μὴ θέλοντας νὰ ρθοῦμε κοντά σου. Πὺ θὰ κρυφτεῖς ἐσὺ πὺ δὲν ὑπάρχει πουθενὰ ὁ τόπος τῆς ἀνάπαυσής σου⁹; Ἦ γιὰτὶ νὰ κρυφτεῖς Ἐσὺ πὺ δὲν ἀποστρέφεται τίποτε ἀπὸ τὰ πάντα οὔτε προσκαλεῖς κάποια μόνο ἀπὸ αὐτά. Τῶρα λοιπὸν, Κύριε, κατασκήνωσε καὶ κατοίκησε μέσα μου¹⁰ καὶ μεῖνε μέσα μου ὡς τὸ τέλος ἐνωμένος μαζί μου κι ἐχώριστος ἀπὸ μένα τὸ δοῦλο σου, ἐσὺ ὁ ἀγαθός, γιὰ νὰ βρεθῶ κι ἐγὼ μέσα σ' ἐσένα κατὰ καὶ μετὰ τὴν ἐξοδὸ μου¹¹ καὶ νὰ ζήσω στὴ βασιλεία σου¹², πανάγαθε, τῶν ὄλων, Θεέ¹³. Μεῖνε, Δέσποτα, καὶ μὴ μ' ἀφήσεις μόνο, ὥστε, ἐρχόμενοι οἱ ἐχθροὶ μου πὺ ζητοῦν πάντοτε νὰ καταπιοῦν τὴν ψυχὴ μου¹⁴ καὶ βρίσκοντας νὰ μένεις μέσα μου, νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν ἀγῶνα τοὺς καὶ νὰ μὴ μπορέσουν νὰ μὲ καταβάλουν, ἀντικρίζοντας ἐσένα, τὸν ἰσχυρότερο ὄλων¹⁵, νὰ κάθεται μέσα στὴν οἰκία τῆς ταπεινῆς μου ψυχῆς. Ναί, Κύριε, ὅπως μὲ θυμήθηκες, ὅταν ζοῦσα

11. Φιλ. 3,9.

12. Β' Τιμ. 2,12.

13. Ρωμ. 9,5.

14. Α' Πέτρ. 5,8.

15. Μάρκ. 3,27.

χῆς. *Ναί, Δέσποτα, ὡς ἐμνήσθης μου, ὅτε ἐν τῷ κόσμῳ ἐτύγ-
 χανον καὶ ἀγνοοῦντός μου αὐτὸς ἐξελέξω με καὶ ἀπὸ τοῦ κό-
 σμου ἐχώρισας καὶ πρὸ προσώπου τῆς δόξης σου ἔστησας,
 οὕτω καὶ νῦν ἔνδον ἱστάμενόν με εἰς αἰεὶ καὶ ἀμετακίνητον ἐν τῇ
 5 ἐν ἐμοὶ οἰκήσει σου διαφύλαξον, ἵνα βλέπων σε διηνεκῶς ὁ νε-
 κρὸς ἐγὼ ζῶ καὶ ἔχων σε ὁ πένης αἰεὶ πλουτῶ καὶ βασιλέων
 πάντων ἔσομαι πλουσιώτερος καὶ ἐσθίων καὶ πίνων σε καὶ
 καθ' ὥραν ἐπενδύμενος ἐν ἀνεκλαλήτοις ᾧ καὶ ἔσομαι ἐντρυ-
 φῶν ἀγαθοῖς, ὅτι σὺ ὑπάρχεις πᾶν ἀγαθὸν καὶ πᾶσα δόξα καὶ
 10 πᾶσα τρυφή καὶ σοὶ πρέπει ἡ δόξα, τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ὁμοουσίῳ καὶ
 Ζωοποιῷ Τριάδι, τῇ ἐν Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι σε-
 βομένη τε καὶ γνωριζομένη καὶ προσκυνουμένη καὶ λατρευο-
 μένη ὑπὸ πάντων πιστῶν νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰώνων, ἀμήν.*

μέσα στὸν κόσμον καὶ χωρὶς νὰ τὸ ξέρω μὲ ἐξέλεξες καὶ μὲ χώρισες ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ μὲ ἔβαλες νὰ σταθῶ ἀπέναντι στὴ δόξα σου¹⁶, ἔτσι καὶ τώρα φύλαξέ με νὰ στέκομαι πάντοτε ἀμετακίνητος στὴν μέσα μου κατοικία σου, γιὰ νὰ σὲ βλέπω ἀδιάκοπα ὁ νεκρὸς ἐγὼ¹⁷ καὶ νὰ κρατιέμαι ζωντανός, νὰ σὲ ἔχω ἐγὼ ὁ φτωχὸς καὶ νὰ πλουτῶ πάντα καὶ νὰ εἶμαι πλουσιότερος ἀπὸ ὄλους τοὺς βασιλιάδες καὶ τρώγοντας καὶ πίνοντας καὶ ἀλλάζοντας κάθε ὥρα φορέματα νὰ ζῶ μέσα σὲ ἀνείπωτη τρυφή καὶ εὐτυχία¹⁸. Γιατὶ ἐσὺ εἶσαι κάθε ἀγαθὸ καὶ κάθε δόξα καὶ κάθε τρυφή καὶ σὲ σένα πρέπει ἡ δόξα, στὴν Ἁγία καὶ Ὁμοούσιο καὶ Ζωοποιὸ Τριάδα, πὺ τὴν πιστεύομε καὶ τὴν ἀναγνωρίζομε στὰ πρόσωπα τοῦ Πατέρα καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ τὴν προσκυνοῦμε καὶ τὴ λατρεύομε ὄλοι οἱ πιστοὶ τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

16. Ἰούδα 24.

17. Λουκᾶ 15,25 καὶ Ρωμ. 13,14.

18. Λουκᾶ 15,22 καὶ Ἰω. 6,54.

ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΥΜΝΩΝ ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΣΥΜΕΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ,
ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ
ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΜΑΝΤΟΣ ΤΗΣ ΞΗΡΟΚΕΡΚΟΥ

Ὁ πίναξ τῶν θείων ἐρώτων

α	Περὶ θείας ἐλλάμψεως καὶ φωτισμοῦ Πνεύματος ἁγίου· καὶ ὅτι εἷς τόπος ὁ Θεός, ἐν ᾧ μετὰ πότμον τὴν ἀνάπαυσιν πάντες οἱ ἅγιοι ἔχουσι· καὶ ὅτι ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκπίπτων ἐν ἐτέρῳ τόπῳ οὐχ ἔξει τὴν ἀνάπαυσιν ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ.	Σελίς
50–65
β	Τίς ἢ ἐπὶ τῷ πατρὶ τούτῳ γενομένη ἀλλοίωσις καὶ πῶς καθαρθεὶς εἰς ἄκρον ἠνώθη Θεῷ καὶ οἶος ἐξ οἴου ἐγένετο, οἱ πρὸς Θεὸν ἐρωτικοὶ αὐτοῦ λόγοι δηλοῦσιν ἐντεῦθεν· ὃς καὶ θεολογῶν λέγει πρὸς τὸ τέλος περὶ ἀγγέλων.	66–75
γ	Τίς ὁ μοναχὸς καὶ τίς ἢ αὐτοῦ ἐργασία· καὶ εἰς οἶον ὕψος οὗτος ὁ θεῖος πατὴρ θεωρίας ἀνῆλθεν.	76–77
δ	Διδασκαλία εἰς μοναχοὺς ἀποταξαμένους ἄρτι κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ· καὶ περὶ τοῦ, ὁποῖαν τις ὀφείλει πίστιν πρὸς τὸν ἴδιον ἔχειν πατέρα.	78–85
ε	Ἀλφάβητος κατὰ στοιχεῖον διπλοῦς, προτρέπων καὶ ὀδηγῶν εἰς τελειότητα τοῦ βίου ἀναδραμεῖν τὸν ἄρτι ἀπὸ τοῦ κόσμου ἀναχωρήσαντα.	86–89
ς	Τετράστιχα τοῦ αὐτοῦ, τὸν πρὸς Θεὸν αὐτοῦ ἐντεῦθεν δεικνύοντα ἐρωτα.	90–93

**ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΥΜΝΩΝ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΑΣ
ΣΥΜΕΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ
ΠΟΥ ΥΠΗΡΞΕ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ
ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΜΑΝΤΟΣ ΤΗΣ ΞΗΡΟΚΕΡΚΟΥ**

Πίνακας τῶν θείων ἐρώτων

- α** Περὶ θείας ἔλλαμψης καὶ φωτισμοῦ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἓνας τόπος, ὅπου μετὰ τὸ θάνατο βρίσκουν ὅλοι οἱ ἅγιοι τὴν ἀνάπαυσή τους· καὶ ὅτι ὅποιος ἐκπίπτει ἀπὸ τὸ Θεὸ σὲ ἄλλο τόπο δὲ θὰ βρεῖ ἀνάπαυση στὴ μέλλουσα ζωή. 50-65
- β** Ποιὰ εἶναι ἡ ἀλλοίωση ποὺ ἐγίνε σ' αὐτὸν τὸν πατέρα καὶ πῶς τέλεια καθαρμένος ἐνώθηκε μὲ τὸ Θεό, καθῶς καὶ πῶς ἦταν προηγουμένως καὶ πῶς ἐγίνε ἔπειτα· αὐτὰ δηλώνουν ἐδῶ οἱ ἐρωτικοὶ τοῦ λόγου πρὸς τὸ Θεό· θεολογώντας μιᾶ πρὸς τὸ τέλος καὶ γιὰ τοὺς ἀγγέλους. 66-75
- γ** Ποιὸς εἶναι ὁ μοναχὸς καὶ ποιό εἶναι τὸ ἔργο του· καὶ σὲ ποιό ὕψος θεωρίας ἀνέβηκε ὁ θεῖος αὐτὸς πατέρας. 76-77
- δ** Διδασκαλία πρὸς μοναχοὺς ποὺ ἀρνήθηκαν πρόσφατα τὸν κόσμον καὶ τὰ κοσμικὰ πράγματα. Ἀκόμα γιὰ τὸ πόση ἐμπιστοσύνη ὀφείλει νὰ ἔχει κάποιος στὸ δικό του πατέρα. 78-85
- ε** Πίνακας διπλὸς σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου, ποὺ προτρέπει καὶ ὀδηγεῖ νὰ σπεύσει γιὰ τὴν τελειότητα τοῦ βίου αὐτὸν ποὺ μόλις ἀναχῶρησε ἀπὸ τὸν κόσμον. 86-89
- στ** Τετράστιχα τοῦ ἴδιου, ποὺ δείχνουν ἀπὸ ἐδῶ τὸν ἐρωτᾶ του πρὸς τὸ Θεό. 90-93

- ζ Ἐντευξις τοῦ αὐτοῦ εἰς Θεόν, καὶ ὅπως Θεῶ συναπτόμενος καὶ δόξαν Θεοῦ ὀρῶν ἐν ἑαυτῷ ἐνεργοῦσαν ἐξεπλήτετο. Σελίς 94-97
- η Τίσι Θεὸς ἐμφανίζεται καὶ τίνες ἐν ἔξει γίνονται τοῦ καλοῦ διὰ τῆς τῶν ἐντολῶν ἐργασίας. 98-105
- θ Ὅτι ὁ τοῦ ἁγίου Πνεύματος μέτοχος γεγωνῶς ὑπὸ τοῦ φωτὸς καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἀρπαζόμενος ἐπάνω πάντων φέρεται τῶν παθῶν, μὴ βλαπτόμενος τῷ πλησιασμῷ ὑπ' αὐτῶν. 106-109
- ι Ὅτι ὁ θάνατος καὶ τῶν στερεωτέρων τῇ λύπῃ καθάπτεται. 110-111
- ια Ὅπως ὠράθη αὐτῷ Θεὸς ὡς Στεφάνῳ καὶ Παύλῳ τοῖς ἀποστόλοις, ἐνταῦθα ὁ πατὴρ ἐκπληττόμενος διηγεῖται. 112-119
- ιβ Περὶ τοῦ ἐνὸς κατὰ πάντα τῆς τρισυποστάτου θεότητος θεολογία· καὶ δι' ὧν τῇ ταπεινώσει χρώμενος λέγει περὶ ἑαυτοῦ, τῶν δοκούντων εἶναι τι ἐντρέπει τὴν οἴησιν. 120-129
- ιγ Προτροπὴ εἰς μετάνοιαν, καὶ πῶς τὸ θέλημα τῆς σαρκὸς τῷ θελήματι τοῦ πνεύματος ἐνωθὲν θεοειδῆ τὸν ἄνθρωπον ἀπεργάζεται. 130-137
- ιδ Εὐχαριστία πρὸς Θεὸν τῶν δωρεῶν ἕνεκα, ὧν παρ' αὐτοῦ ἤξιώθη· καὶ ὅτι φρικτὸν καὶ ἀγγέλοις τὸ τῆς ἱερωσύνης καὶ ἡγουμενείας ἀξίωμα. 138-145
- ιε Ὅπως βλέπων τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ἐνεργεῖτο ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· καὶ ὅτι τὸ Θεῖον ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ἐστὶ τοῦ παντός, ἀλλὰ καὶ ληπτὸν τε καὶ ἀληπτον τοῖς ἀξίοις· καὶ ὅτι οἶκος Δαυὶδ ἡμεῖς ἐσμεν καὶ ὅτι εἰς πολλὰ γινόμενος ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν μέλη, εἷς ἐστὶ καὶ ὁ αὐτός, μένων ἀμέριστός τε καὶ ἀναλλοίωτος. 146-163
- ισ Ὅτι ποθεινὸν τε καὶ ἐπιθυμητὸν κατὰ φύσιν μόνον τὸ Θεῖον, οὐδ' ὁ μετέχων πάντων ἐν μετοχῇ γέγονε τῶν καλῶν. 164-167
- ιζ Ὅτι ὁ φόβος γεννᾷ τὴν ἀγάπην, ἡ δὲ ἀγάπη ἐκριζοῖ τὸν φόβον ἀπὸ τῆς ψυχῆς καὶ μένει μόνη ἐν αὐτῇ, Πνεῦμα θεῖον οὐσα καὶ ἄγιον. 168-221
- ιη Διδασκαλία σὺν θεολογίᾳ περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἀγίας ἀγάπης, ἡγουν αὐτοῦ τοῦ φωτὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος. 222-237

- ζ Προσευχὴ τοῦ ἴδιου στὸ Θεὸ καὶ πόση ἐκπληξὴ δοκίμαζε ὅταν ἐνωνόταν μὲ τὸ Θεὸ κι ἔβλεπε νὰ ἐνεργεῖ μέσα του ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ. 94-97
- η Σὲ ποιούς φανερώνεται ὁ Θεὸς καὶ ποιοὶ κάνουν συνήθειά τους τὸ καλὸ μὲ τὴν ἐκτέλεση τῶν ἐντολῶν. 98-105
- θ Ὅτι, ὅποιος ἐγινε μέτοχος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀρπαζόμενος ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τὴ δύναμή του, ὑψώνεται πάνω ἀπὸ τὰ πάθη χωρὶς νὰ τὸν βλάπτει ἢ προσέγγισή τους. 106-109
- ι Ὅτι ὁ θάνατος πληγώνει ἀκόμα καὶ τοὺς δυνατοὺς μὲ τὴ λύπη ποὺ προκαλεῖ. 110-111
- ια Ἐδῶ ὁ πατέρας διηγεῖται μὲ ἐκπληξὴ πῶς φανερώθηκε σ' αὐτὸν ὁ Θεὸς ὅπως στοὺς ἀποστόλους Παῦλο καὶ Στέφανο. 112-119
- ιβ Θεολογία γιὰ τὸ ὅτι εἶναι ἓνα ἢ τρισυπόστατη θεότητα καὶ πῶς μὲ ὅσα λέει μὲ ταπεινοσύνη γιὰ τὸν ἑαυτό του ἀποτρέπει τὴν οἴηση ὅσων νομίζουν σπουδαῖο τὸν ἑαυτό τους. 120-129
- ιγ Προτροπὴ σὲ μετάνοια καὶ πῶς ἐνωμένο τὸ θέλημα τῆς σάρκας μὲ τὸ θέλημα τοῦ Πνεύματος κάνει τὸν ἄνθρωπο θεόμορφο. 130-137
- ιδ Εὐχαριστία στὸ Θεὸ γιὰ τὶς δωρεὲς ποὺ ἀξιώθηκε ἀπὸ αὐτόν, καὶ ὅτι τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης καὶ ἡγουμενείας εἶναι φρικτὸ καὶ γιὰ τοὺς ἀγγέλους. 138-145
- ιε Πῶς ὅταν ἔβλεπε τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ τὸν κινοῦσε τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Ὅτι τὸ θεῖο εἶναι καὶ μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ πᾶν, καὶ συλληπτὸ μαζὶ καὶ ἀσύλληπτο γιὰ τοὺς ἄξιους· ὅτι ὁ ἴκος Δαβὶδ' εἴμαστε ἐμεῖς καὶ ὅτι, ἐνῶ μερίζεται ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς μας σὲ πολλὰ μέλη, εἶναι ἓνας καὶ ὁ αὐτός, παραμένοντας ἀμέριστος καὶ ἀναλλοίωτος. 146-163
- ιστ Ὅτι ἡ θεότητα μόνο εἶναι ποθητὴ καὶ ἐπιθυμητὴ καὶ ὅποιος τὴν μετέχει, κετέχει ὅλα τὰ ἀγαθὰ. 164-167
- ιζ Ὅτι ὁ φόβος γεννᾷ τὴν ἀγάπη, ἐνῶ ἡ ἀγάπη ξεριζώνει τὸ φόβο ἀπὸ τὴν ψυχὴ καὶ μένει μόνη μέσα σ' αὐτὴ, ἐπειδὴ εἶναι Πνεῦμα θεῖο καὶ ἅγιο. 168-221
- ιη Διδασκαλία μαζὶ καὶ θεολογία γιὰ τὶς ἐνέργειες τῆς ἀγάπης, δηλαδὴ τοῦ ἴδιου τοῦ φωτὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος. 222-237

- ιθ** Διδασκαλία σὺν θεολογίᾳ, ἐν ἣ̄ περῑ ἱερωσύνης ἅμα καὶ Σελίς
ἀπαθοῦς θεωρίας. 238–249
- κ** Εὐχαριστία καὶ ἐξομολόγησις σὺν θεολογίᾳ, καὶ περῑ
δωρεᾶς καὶ μετουσίας Πνεύματος ἁγίου. 250–265
- κα** Ἐπιστολὴ πρὸς μοναχὸν ἐρωτήσαντα· Πῶς χωρίζεις τὸν
Υἱὸν ἀπὸ τοῦ Πατρὸς, ἐπινοίᾳ ἢ πράγματι; Ἐν ἣ̄ πλοῦτον εὐ-
ρήσεις θεολογίας, ἀνατρεπούσης τὴν αὐτοῦ βλασφημίαν. 266–297
- κβ** Εὐχαριστία σὺν θεολογίᾳ, καὶ περῑ ὧν ἡ θεία χάρις τοῦ
Πνεύματος διὰ τῶν ἐνεργειῶν ὀνομάζεται. 298–311
- κγ** Περῑ τῆς ἀκαταλήπτου καὶ ἀπεριγράπτου θεότητος
ἀκριβῆς θεολογία· καὶ ὅτι ἀπερίγραπτος οὐσα ἡ θεία φύσις
οὔτε ἐντὸς οὔτε ἐκτὸς ἐστὶ τοῦ παντός, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς καὶ
ἐκτὸς ἐστὶν ὡς τῶν ὄλων αἰτία· καὶ ὅτι μόνον κατὰ νοῦν
τῷ ἀνθρώπῳ ληπτὸν ἀλήπτως τὸ Θεῖον, ὡς τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες. 312–347
- κδ** Δι' ὧν ἐξομολογούμενος ἐν τῷ παρόντι γράφει λόγῳ,
δείκνυσι τὸ βάθος τῆς ἑαυτοῦ ταπεινώσεως καὶ προῖων
διδάσκει αὐτὴν τὸν εἰς μέτρον ἐλάσαντα τελειότητος καὶ
ἀξιωθέντα τοιούτων ἐν θεολογίᾳ ἀποκαλύψεων, Παῦλον
τὸν θεῖον κἀν τούτῳ μιμούμενος, ἁμαρτωλὸν ἑαυτὸν ἀπο-
καλοῦντα καὶ ἀνάξιον τοῦ καλεῖσθαι ἀπόστολον. 348–371
- κε** Περῑ τῆς γενομένης θεωρίας αὐτῷ τοῦ θείου φωτὸς καὶ
ὄπως τὸ θεῖον φῶς οὐ καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ σκότους.
Ἐν οἷς καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀποκαλύψεων ἐκπλητ-
τόμενος μέμνηται τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας καὶ ἑαυτὸν
κατακρίνει. 372–383
- κσ** Ὅτι ὁ ἐν ἀγνωσίᾳ Θεοῦ ἔτι ζῶν νερκός ἐστὶ μέσον τῶν
ζώντων ἐν γνώσει Θεοῦ· καὶ ὅτι τοῖς ἀναξίως τῶν μυστη-
ρίων μεταλαμβάνουσιν ἄληπτον τὸ θεῖον σῶμα καὶ αἷμα
τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ γίνεται. 384–391
- κζ** Ὅποιον δεῖ εἶναι τὸν μοναχὸν καὶ τίς ἡ ἐργασία καὶ τίς ἡ
τούτου προκοπὴ καὶ ἀνάβασις. 392–403

- ιθ** Διδασκαλία μαζί με θεολογία, όπου γίνεται συγχρόνως λόγος και για την ιερωσύνη και την άπαθή θεωρία. 238-249
- κ** Εύχαριστία και εξομολόγηση μαζί και θεολογία. Έπίσης περί δωρεᾶς και μετουσίας τοῦ ἁγίου Πνεύματος. 250-265
- κα** Ἐπιστολή σέ κάποιο μοναχό πού ρώτησε· Πῶς χωρίζεις τόν Υἱό ἀπό τόν Πατέρα, λογικά μόνο ἢ στήν πραγματικότητα; Στήν ἐπιστολή θά βρεῖς πλούτο θεολογίας ἢ ὁποία ἀνατρέπει τή βλασφημία αὐτοῦ. 266-297
- κβ** Εὐχαριστία και θεολογία και σέ ποιᾶ ἡ θεία χάρη τοῦ Πνεύματος παίρνει τὰ ὀνόματα τῶν ἐνεργειῶν του. 298-311
- κγ** Λεπτομερής θεολογία σχετικά με τήν ἀκατάληπτη και ἀπερίγραπτη θεότητα. Και ἐπειδή ἡ θεία φύση δέν περιγράφεται, δέν εἶναι οὔτε μέσα οὔτε ἔξω ἀπό τὸ σύμπαν, ἀλλά εἶναι και μέσα σ' αὐτό και ἔξω ἀπό αὐτό ὡς αἰτία τῶν ὄλων. Και ὅτι ἡ θεότητα νοερά μόνο εἶναι καταληπτὴ ἀπό τόν ἄνθρωπο κατὰ τρόπο ἀσύλληπτο, ὅπως ἀπό τὰ μάτια οἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου. 312-347
- κδ** Μὲ ὅσα ἐξομολογεῖται σ' αὐτὸ τὸ λόγο, δείχνει τὸ βάθος τῆς ταπεινώσεώς του, και προχωρώντας μιλάει γι' αὐτὸν πού τὴν ἔφερε στο μέτρο τῆς τελειότητας και ἀξιώθηκε τέτοιες θεολογικὲς ἀποκαλύψεις. Μιμεῖται και σ' αὐτὸ τὸν θεῖο Παῦλο, πού ἀποκαλεῖ τὸν ἑαυτό του ἁμαρτωλὸ κι ἀνάξιο νὰ ὀνομάζεται ἀπόστολος. 348-371
- κε** Σχετικά με τὴ θεωρία τοῦ θείου φωτὸς πού τοῦ συνέβη και πῶς τὸ θεῖο φῶς δέν τὸ σκεπάζει τὸ σκότος. Ἐπίσης, δοκιμάζοντας ἐκπληξη ἀπό τις ὑπερβολικὲς ἀποκαλύψεις, θυμᾶται τὴν ἀνθρώπινη ἀσθένεια και κατακρίνει τὸν ἑαυτό του. 372-383
- κστ** Ὅποιος ἀγνοεῖ τὸ Θεὸ εἶναι νεκρός, ἐνῶ ζεῖ ἀκόμα, ἀνάμεσα σὲ ὁποιους ζοῦν με γνώση τοῦ Θεοῦ. Και ὅποιοι κοινωνοῦν ἀνάξια τὰ μυστήρια δέν παίρνουν τὸ θεῖο σῶμα και τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. 384-391
- κζ** Ποιὸς πρέπει νὰ εἶναι ὁ μοναχός, ποιὸ τὸ ἔργο του και ποιᾶ ἡ προκοπή και ἄνοδός του. 392-403

ΘΕΙΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

(Α' - ΚΖ')

ΠΕΡΙ ΘΕΙΑΣ ΕΛΛΑΜΨΕΩΣ ΚΑΙ ΦΩΤΙΣΜΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΑΓΙΟΥ

Καὶ ὅτι εἷς τόπος ὁ Θεός, ἐν ᾧ μετὰ πότμον τὴν ἀνάπαυσιν πάντες οἱ ἅγιοι ἔχουσι· καὶ ὅτι ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκπίπτων ἐν ἑτέρῳ τόπῳ οὐχ ἔξει τὴν ἀνάπαυσιν ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ.

Τί τὸ φρικτὸν μυστήριον, ὃ ἐν ἐμοὶ τελεῖται;
 Λόγος ἐκφράζειν οὐδαμῶς ἰσχύει οὐδὲ γράφειν
 ἢ χεὶρ μου ἢ ταλαίπωρος εἰς ἔπαινον καὶ δόξαν
 τοῦ ὄντος ὑπὲρ ἔπαινον, τοῦ ὄντος ὑπὲρ λόγον.
 5 Εἰ γὰρ τὰ νῦν τελούμενα ἐν ἐμοὶ τῷ ἀσώτῳ
 ἄρρητα, ἀνεκλάλητα πέλουσι, πῶς ἐκεῖνος,
 ὁ τῶν τοιούτων παροχεὺς καὶ ποιητής, εἶπέ μοι,
 ἔπαινον χρήζει παρ' ἡμῶν ἢ δόξαν προσλαβέσθαι;
 Οὐδὲ γὰρ δοξασθήσεται ὁ ὢν δεδοξασμένος,
 10 ὡς οὐδὲ λαμπρυνθήσεται ἢ φωτὸς μεταλάβοι
 ὁ παρ' ἡμῶν βλεπόμενος ἥλιος ἐν τῷ κόσμῳ·
 φωτίζει, οὐ φωτίζεται· φαίνει, φῶς οὐ λαμβάνει.
 Ἔχει γάρ, ὅπερ ἔλαβεν, ἐξ ἀρχῆς, ἐκ τοῦ κτίστου.
 Εἰ οὖν ποιήσας ἥλιον Θεὸς ὁ πάντων κτίστης
 15 ἀνενδεῆ πεποίηκεν, ἄφθονον σέλας φαίνειν
 καὶ μηδαμῶς παρά τινος ἄλλου πλείονος χρήζειν,
 πῶς δόξαν λάβοι παρ' ἐμοῦ τοῦ τεταπεινωμένου;
 Ἄνενδεῆς γὰρ παντελῶς ὁ τοῦ ἡλίου κτίστης,
 ὁ ἐμπιπλῶν τὰ σύμπαντα τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων

ΠΕΡΙ ΘΕΙΑΣ ΕΛΛΑΜΨΕΩΣ ΚΑΙ ΦΩΤΙΣΜΟΥ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Και ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας τόπος ὅπου μετὰ τὸ θάνατο βρίσκουν ὅλοι οἱ ἅγιοι τὴν ἀνάπαυσή τους. Καὶ ὅτι ὅποιος ἐκπίπτει ἀπὸ τὸ Θεὸ σὲ ἄλλο τόπο δὲ θὰ βρεῖ ἀνάπαυση στὴ μέλλουσα ζωὴ.

Τί νὰ ᾿ναι τὸ φριχτὸ μυστήριον ποὺ τελεῖται μέσα μου;
Δὲν ἔχει δύναμη οὔτε ὁ λόγος νὰ τὸ πεῖ καὶ μήτε νὰ τὸ γράψει
τὸ χέρι τὸ ταλαίπωρο ἐπαινώντας καὶ δοξάζοντας
αὐτὸν ποὺ ξεπερνᾷ κάθε ἔπαινο καὶ κάθε λόγο.

5 Κι ἂν ὅσα τώρα γίνονται σ' ἐμέ τὸν ἄσωτο
ἀνείπωτα εἶναι κι ἀνεκλάλητα, πῶς τότε ἐκεῖνος ποὺ ὅλα
αὐτὰ μᾶς δημιουργεῖ καὶ μᾶς χαρίζει, πές μου
ἔχει ἀπὸ ἐμᾶς ἀνάγκη δόξα κι ἔπαινο νὰ λάβει;
Ὁ δοξασμένος βέβαια δὲ θὰ δοξαστεῖ,
10 ὅπως καὶ δὲ θὰ γίνει πιὸ λαμπρὸς οὔτε θὰ λάβει φῶς
ὁ ἥλιος τοῦ κόσμου αὐτοῦ ἀπὸ τὰ δικά μας βλέμματα·
φωτίζει δὲ φωτίζεται, σκορπᾷ δὲ παίρνει φῶς.
Ἔχει ὅ,τι ἔλαβε ἀπ' τὸν κτίστη τοῦ ἐξαρχῆς.
Κι ἂν ὁ τῶν ὄλων κτίστης Θεὸς τὸν ἥλιο τίποτα
15 τὸν ἔκανε νὰ μὴν τοῦ λείπει μᾶ ἄφθονο φῶς νὰ στέλνει
καὶ νὰ μὴν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἄλλο περισσότερο,
πῶς γίνεται ἀπὸ μένα τὸν ἀσήμαντο νὰ λάβει δόξα;
Εἶναι κι ἂν εἶναι δίχως ἔλλειψη καμιᾶ ὁ κτίστης τοῦ ἡλίου
ὁ ποὺ τὰ σύμπαντα γεμίζει μ' ὅλα τὰ ἀγαθᾶ,

20 νεύματι καὶ βουλήματι τὴν ἰσχὸν κεκτημένος.
 Ἐν τούτῳ καὶ ἡ γλῶσσά μου ἐξαπορεῖ ρημάτων
 καὶ τὰ τελούμενα ὁ νοῦς ὄρα, οὐχ ἐρμηνεύει·
 βλέπει καὶ βούλεται εἰπεῖν καὶ λόγον οὐχ εὐρίσκει·
 ἀόρατα γὰρ καθορᾶ, ἀνεῖδεα εἰς ἅπαν,
 25 ἀπλᾶ, πάντα ἀσύνθετα, ἄπειρα τῶ μεγέθει.
 Οὔτε ἀρχὴν γὰρ καθορᾶ, οὐ τέλος ὄλως βλέπει,
 μέσσην δὲ πάντα ἀγνοεῖ· καὶ πῶς εἶπη, τί βλέπει;
 Ἄνακεφαλαιούμενον ὄλον, δοκῶ, ὄραται·
 οὐ τῆ οὐσίᾳ πάντως δέ, ἀλλὰ τῆ μετουσίᾳ.
 30 Ἐκ τοῦ πυρὸς ἀνάπτεις γὰρ καὶ πῦρ ὄλον λαμβάνεις,
 κάκεινο μένει ἄτμητον, ἀνέκλειπτον ὡς πρῶην,
 πλὴν τὸ μεταδιδόμενον χωρίζεται τοῦ πρώτου
 καὶ εἰς λαμπάδας γίνεται πολλάς· σωματικὸν γάρ.
 Ἐκεῖνο δὲ πνευματικόν, ἀμέριστον ὑπάρχον,
 35 καὶ παντελῶς ἀχώριτον καὶ ἄτμητον ὑπάρχει·
 οὐ γὰρ μεταδιδόμενον εἰς πολλὰ διαιρεῖται,
 ἀλλὰ καὶ μένει ἄτμητον καὶ ἐν ἐμοὶ ὑπάρχει·
 ἐξανατέλλει ἐν ἐμοὶ ἔνδοθεν τῆς ταλαίνης
 καρδίας μου ὡς ἥλιος ἢ ὡς δίσκος ἡλίου
 40 σφαιροειδῆς δεικνύμενος, φωτοειδῆς, ὡς φλόξ γάρ.
 Οὐκ οἶδα, καθὼς εἴρηται, τί εἶπω περὶ τούτου,
 καὶ ἤθελον τοῦ σιωπᾶν (εἶθε καὶ ἐδυνάμην!),
 ἀλλὰ τὸ θαῦμα τὸ φρικτὸν κινεῖ μου τὴν καρδίαν
 καὶ ἐξανοίγει στόμα μου τὸ κατεσπιλωμένον,
 45 καὶ μὴ βουλόμενον ποιεῖ λαλεῖν μέ τε καὶ γράφειν.
 Ὁ ἀνατείλας ἄρτι μου ἐν σκοτεινῇ καρδίᾳ,
 ὁ δείξας μοι θαυμάσια, ἃ ὀφθαλμοὶ οὐκ εἶδον,

24. Ρωμ. 1,20. 38. Ψαλμ. 111,4.

46. Β' Πέτρ. 1,19.

30–57. Οἱ στίχοι αὐτοὶ ἀποτελοῦν χαρακτηριστικὴ προσπάθεια γιὰ ἐμβά-
 θυνση στὸ νόημα τῆς θεότητος. Γιὰ παρόμοιες ἐξάλλου προσπάθειες ὁ Συμεὼν
 ὀνομάστηκε 'Νέος Θεολόγος'.

20 με νεῦμα μόνο και ἀπλή θέληση, τὴ δύναμη ἔχοντας.
 Γι' αὐτὸ κι ἀπὸ τὴ γλώσσα μου λείπουν τὰ λόγια
 κι ὅσα μέσα σου γίνονται τὰ βλέπει ὁ νοῦς, δὲν τὰ ἐρμηνεύει.
 Βλέπει και θέλει νὰ τὰ πεῖ, μὰ δὲ βρίσκει τὰ λόγια.
 Γιατὶ βλέπει ὅσα δὲ βλέπονται και μορφή δὲν ἔχουν
 25 ἀλλὰ εἶναι ἀπλὰ και δίχως μέρη κι ἄπειρα στὸ μέγεθος.
 Οὔτε τὴν ἀρχὴ τους βλέπει, οὔτε ξεχωρίζει καθόλου τὸ τέλος,
 τὸ μέσο τους ὁλότελ' ἀγνοεῖ. Πῶς λοιπὸν νὰ πεῖ ὅ,τι βλέπει;
 Φαίνονται, νομίζω, ἓνα ὄλο ἀξεδιάλυτο,
 ὄχι πῶς εἶναι στὴν οὐσία τους ἀλλὰ με τὴ μετουσία.
 30 Ἀνάβεις ἀπὸ τὴ φωτιὰ και τὴν παίρνεις ὁλόκληρη
 μένει ἐκείνη ἀκέραια, ἀλιγόστευτη ὅπως πρῶτα·
 μὰ αὐτὴ ποῦ μεταδίδεται χωρίζεται ἀπ' τὴν πρώτη
 και γίνετ' ἄπειρες λαμπάδες, ὑλικὴ φωτιὰ ἀφοῦ εἶναι.
 Ἐνῶ ἡ πρώτη εἶναι πνευματικὴ και εἶναι δίχως μέρη
 35 και εἶναι ὁλότελα ἀχώριστη κι ἀκομμάτιαστη.
 Δὲν κομματιάζεται σὲ πολλὰ ὅταν μεταδίδεται
 ἀλλὰ και ἀκομμάτιαστη μένει και μέσα μου τὴ βρίσκεις.
 Ἀνατέλλει μέσα μου ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καημένης
 καρδιᾶς μου σὰν ἥλιος και ὅπως ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου
 40 ποῦ φαίνεται σὰν σφαῖρα ὀλοφώτεινη, ἀφοῦ εἶναι φλόγα.
 Δὲν ξέρω, ὅπως εἶπα, πῶς νὰ τὸ ἐξηγήσω
 κι ἤθελα νὰ σωπάσω (μακάρι νὰ μπορούσα),
 ἀλλὰ τὸ φρικτὸ θαῦμα βάζει τὴν καρδιά μου σὲ κίνηση
 κι ἀνοίγει τὸ στόμα μου τὸ κατασπλωμένο
 45 και μὲ κάνει νὰ ψάλλω και νὰ γράφω χωρὶς νὰ θέλω.
 Ἐσὺ ποῦ μόλις ἀνέτειλες στὰ σκοτεινὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μου,
 ποῦ μοῦ ἔδειξες θαύματα ποῦ μάτια ἀνθρώπου δὲν εἶδαν·

41. Μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ μυστικοῦ τελεῖται 'φρικτὸ θαῦμα'. Τὸν κατακλύζει τὸ θεῖο φῶς ποῦ τὸν καταπλήσσει και τὸν ἀφήνει πραγματικὰ ἀναυδο· ἀπὸ τὴ μιὰ δὲν μπορεῖ νὰ περιγράψει τὸ βίωμά του, τὴν ἐμπειρία του, και γι' αὐτὸ θὰ ἤθελε νὰ βυθιστεῖ στὴ σιωπὴ τῆς θεᾶς, ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁμως 'τὸ φρικτὸ θαῦμα' κινεῖ τὴν καρδιά του και ἐξανοίγει τὸ κατασπλωμένο στόμα, πρὸς ἔκφραση ὅσων βλέπει.

ὁ κατελθὼν καὶ ἐν ἐμοὶ ὡς εἰς ἔσχατον πάντων,
 ὁ ἀποστόλου μαθητὴν καὶ υἱὸν ἀποδείξας
 50 ἐμέ, ὃν εἶχεν ὁ δεινὸς δράκων καὶ βροτοκτόνος
 τὸ πρὶν ἐργάτην ὑπουργὸν πάσης παρανομίας,
 ὁ πρὸ αἰώνων ἥλιος ὁ ἐν τῷ ἄδη λάμπας,
 ὕστερον καὶ φωτίσας μου ψυχὴν ἐσκοτισμένην
 καὶ χαρισάμενος ἐμοὶ ἀνέσπερον ἡμέραν
 55—τὸ δύσπιστον τοῖς κατ' ἐμὲ ὀκνηροῖς καὶ ραθυμοῖς—,
 ὁ πλήσας πάντων ἀγαθῶν τὴν ἐν ἐμοὶ πτωχείαν,
 αὐτὸς καὶ λόγον δώρησαι καὶ ῥήματα παράσχου
 τοῖς πᾶσι διηγήσασθαι τὰς σὰς τερατουργίας
 καὶ ἅπερ σήμερον ποιεῖς μεθ' ἡμῶν τῶν σῶν δούλων,
 60 ἵνα καὶ οἱ καθεύδοντες ἐν σκότει ραθυμίας
 καὶ λέγοντες· Ἀδύνατον ἀμαρτωλοῦς σωθῆναι
 καί, ὥσπερ Πέτρον καὶ λοιποὺς ἀποστόλους, ἀγίους,
 ὀσίους καὶ δικαίους τε, αὐτοὺς ἐλεηθῆναι,
 γνῶσωσι καὶ μαθήσωνται, ὅτι εὔκολον τοῦτο
 65 τῇ ἀγαθότητι τῇ σῆ ἦν καὶ ἐστὶ καὶ ἔσται!
 Καὶ οἱ δοκοῦντες ἔχειν σε, τὸ φῶς παντὸς τοῦ κόσμου,
 καὶ μὴ βλέπειν σε λέγοντες, μὴ ἐν φωτὶ διάγειν,
 μὴ λάμπεσθαι, μὴ καθορᾶν ἀεννάως σε, σῶτερ,
 μάθωσιν, ὡς οὐκ ἔλαμψας αὐτῶν ἐν διανοίᾳ
 70 οὐδὲ κατώκησας αὐτῶν τὴν ρυπαρᾶν καρδίαν
 καὶ μάτην ἐπαγάλλωνται ἐπὶ κεναιῖς ἐλπίσιν
 οἴομενοι θεάσασθαι τὸ φῶς σου μετὰ τέλος.
 Ὁ ἀρραβῶν ἐντεῦθεν γάρ, ἡ σφραγὶς πάντως ὧδε
 παρά σου, σῶτερ, δίδοται τοῖς δεξιοῖς προβάτοις·
 75 εἰ γὰρ ἐκάστου θάνατος ὁ συγκλεισμὸς τυγχάνει

48. Α' Κορ. 15,8. 66. Ἰω. 8,12. 70. Ἐφ. 3,17.

73. Β' Κορ. 1,22 καὶ Ἀποκ. 9,4. 74. Ματθ. 25,32.

61. Ἡ παρατήρηση ποὺ ἀποστομώνει ὄλους ὅσοι φωνάζουν 'εἶναι ἀδι-
 το νὰ σωθοῦν οἱ ἀμαρτωλοὶ' εἶναι ἡ ἐξῆς· Πῶς σώθηκαν ὄλοι οἱ ἅγιοι;

Ἐσὺ ποὺ κατέβηκες καὶ σ' ἐμένα στὸν ἔσχατο ὄλων,
 ποὺ μὲ ἀνέδειξες μαθητὴ καὶ γιὸ ἀποστόλου,
 50 ἐμένα ποὺ ὁ δεινὸς κι ἀνθρωποκτόνος δράκοντας μὲ εἶχε
 πρωτύτερα ἐργάτη κι ὑπηρέτη κάθε παρανομίας.
 Ἐσὺ ὁ προαιώνιος ἥλιος ποὺ ἔλαμψες στὸν ἸΑδη
 ὕστερα καὶ φώτισες τὴ σκοτεινιασμένη ψυχὴ μου
 καὶ μοῦ χάρισες τὴν ἀβασίλευτη ἡμέρα
 55 —δυσπιστοῦν μόνο ὅσοι θεωρῶ ὀκνηροὺς καὶ ράθυμους—
 Ἐσὺ ποὺ γέμισες τὴ φτώχεια μου μὲ ὅλα τ' ἀγαθὰ,
 Ἐσὺ καὶ λόγο δώρισέ μου καὶ λόγια δῶσε μου
 νὰ διηγηθῶ σὲ ὄλους τὰ τεράστια ἔργα σου
 καὶ ὅσα κἀνεις σήμερα σ' ἐμᾶς τοὺς δούλους σου,
 60 ὥστε κι ὅσοι καθεύδουν στὸ σκότος τῆς ἀδιαφορίας
 καὶ λένε ὅτι 'εἶναι ἀδύνατο νὰ σωθοῦν οἱ ἁμαρτωλοὶ'
 κι αὐτοὶ νὰ ἐλεηθοῦν ὅπως ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι
 οἱ ἅγιοι, οἱ ὄσιοι καὶ οἱ δίκαιοι.

Καὶ νὰ μάθουν καὶ νὰ καταλάβουν ὅτι αὐτὸ ἦταν εὐκολο
 65 γιὰ τὴν ἀγαθότητά σου καὶ εἶναι καὶ θὰ εἶναι.

ἽΟποιοι νομίζουν πῶς κρατοῦν ἐσένα τὸ φῶς τοῦ κόσμου
 καὶ λέν πῶς δὲν σὲ βλέπουν, πῶς δὲ ζοῦνε στὸ φῶς,
 δὲ φωτίζονται, δὲ σὲ θεωροῦνε, Σωτήρα, ἀδιάκοπα,
 ἄς μάθουν πῶς δὲν ἔλαμψες μέσα στὸ νοῦ τους
 70 οὔτε στὴ ρυπαρὴ καρδιά τους κατοίκησες
 κι ἄς μὴ χαίρονται ἄδικα γιὰ ἐλπίδες κούφιε
 πιστεύοντας ὅτι θὰ ἀντικρίσουν τὸ φῶς σου ὅταν πεθάνουν.

Ἐδῶ δίνεις, Σωτήρα, τὸν ἀρραβῶνα κι ἐδῶ σίγουρα
 τὴ σφραγίδα στὰ πρόβατα ποὺ εἶναι δεξιά σου. [σμοῦ
 75 Ἄν ὁ θάνατος τοῦ καθένα μας εἶναι τὸ κλείσιμο τοῦ λογαρια-

73. Ἡ μετουσία τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ γίνεται ἀπὸ τὴ γῆ καὶ τὴ ζωὴ αὐτὴ ὡς
 'ἀρραβῶν' τῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν. Ἀλλιῶς θὰ ἐπέλθει τότε ὁ φριχτὸς χωρι-
 σμὸς ἀπὸ τὸ Θεό, ποὺ εἶναι τὸ φῶς, καὶ ἡ ἀπόρριψη στὸ σκότος. Ἡ σημείωση
 αὐτὴ μαζί μὲ τὴν σημείωση τοῦ στίχου 41 ἀποτελοῦν κατὰ κάποιον τρόπο καὶ
 μιὰ περίληψη τοῦ ὕμνου.

75. Ὁ συγκλεισμός: Ὁ θάνατος παρομοιάζεται μὲ τὸ κλείσιμο τῆς πόρτας
 γιὰ τίς μωρὲς παρθένες καὶ τὴν παρεμπόδισή τους νὰ εἰσέλθουν στὸ νυμφῶνα.

καὶ μετὰ τέλος ἄπρακτα πᾶσιν ἐπίσης ἔστι
 καὶ οὔτε φαῦλον ἢ καλὸν δύναται τις ποιῆσαι,
 σωτήρ μου, πάντως ἕκαστος, ὡς εὔρεθῆ, καὶ ἔσται.
 Τοῦτο φοβεῖ με, Δέσποτα, τοῦτο ποιεῖ με τρέμειν,
 80 τοῦτο ἐκτῆκει ἅπαντα τὰ αἰσθητήριά μου,
 ὅτι τυφλὸς ἀποθανῶν καὶ μεταστὰς ἐκεῖσε
 οὐκέτι τοῦτον ἥλιον αἰσθητῶς θεωρήσει,
 εἰ καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν ἀναστὰς πάλιν λάβοι·
 οὕτως οὐδ' ὁ τὸν νοῦν ἔχων τυφλόν, εἰ ἀποθάνοι,
 85 τὸν νοητὸν θεάσεται ἥλιόν τε, Θεέ μου,
 ἀλλὰ ἐκ σκότους ἐξελθὼν πρὸς σκότος ἐνδημήσει
 καὶ εἰς αἰῶνας ἔσεται ἐκ σοῦ κεχωρισμένος.
 Μηδεὶς ἀνθρώπων, Δέσποτα, τῶν εἰς σὲ πιστευόντων,
 μηδεὶς τῶν εἰς τὸ ὄνομα τὸ σὸν βεβαπτισμένων
 90 τὸ μέγα τοῦτο καὶ φρικτὸν ὑποστήσεται βάρος
 τοῦ χωρισμοῦ σου, εὖσπλαχνε· δεινὴ γὰρ αὕτη θλίψις,
 δεινὴ, ἀνυπομόνητος, αἰώνιος ἢ λύπη. !
 Τί γὰρ καὶ χειρόν ἔσεται τοῦ χωρισμοῦ σου, σῶτερ;
 Τί δὲ ὀδυνηρότερον ζωῆς διαζευχθῆναι
 95 καὶ ζῆν ἐκεῖθεν ὡς νεκρὸς ζωῆς ἐστερημένος,
 ἀπάντων τε τῶν ἀγαθῶν ὁμοῦ ἀποστερεῖσθαι;
 Σοῦ γὰρ ὁ χωριζόμενος παντὸς καλοῦ στερεῖται·
 οὐ γὰρ, ὡς ἔστιν ἐπὶ γῆς τὰ νῦν, ἔσται καὶ τότε·
 νῦν γὰρ οἱ ἀγνοοῦντές σε σωματικῶς τρυφῶσιν
 100 ἐνταῦθα καὶ ἀγάλλονται ὡς ἄλογα σκιρτῶντες,
 ἅπερ δέδωκας ἔχοντες εἰς ἀπόλαυσιν βίου
 καὶ ταῦτα μόνα βλέποντες, οὕτως εἶναι δοκοῦσι
 καὶ τὰ μετὰ τὴν ἐξοδὸν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ βίου.
 Ἀλλὰ κακῶς τεκμαίρονται, ἀλλὰ κακῶς φρονοῦσιν
 105 οἱ λέγοντες μὴ μετὰ σοῦ, ἀλλ' ἐν ἀνέσει εἶναι
 καὶ τόπον ἐτοιμάζοντες τινὰ –ὦ ἀφροσύνης!–
 μήτε φωτὸς μετέχοντα καὶ σκότους ἀμοιροῦντα,
 τῆς βασιλείας ἐξωθεν, ἀλλὰ καὶ τῆς γεέννης,
 καὶ τοῦ νυμφῶνος πόρρωθεν καὶ τοῦ πυρὸς τῆς δίκης,

78. Β' Κορ. 5,3.

84. Β' Κορ. 4,4.

89. Πράξ. 8,16.

καὶ μετὰ τὸ τέλος σταματοῦν ἐξίσου οἱ δουλειῆς ὄλων
καὶ δὲν μπορεῖ κανένας νὰ πράξει κάτι καλὸ ἢ κακό,
σίγουρα τότε, Σωτήρα μου, καθένας θὰ εἶναι ὅπως θὰ βρεθεῖ.
Μὲ φοβίζει τοῦτο, Κύριε, τοῦτο μὲ κάνει νὰ τρέμω,
80 τοῦτο μοῦ παραλύει ὅλα τὰ αἰσθητήρια·
ὅτι ὅποιος πεθάνει κι ἐκδημήσει ἐκεῖ τυφλὸς
δὲ θὰ δεῖ πιά χειροπιαστὰ τοῦτον τὸν ἥλιο,
ἀκόμα κι ἂν ἀναστηθεῖ καὶ ξαναβρεῖ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του.
Ἔτσι κι αὐτὸς ποὺ ἔχει νοῦ τυφλό, ἂν πεθάνει,
85 δὲ θὰ θεαστεῖ ἐσένα τὸ νοητὸ ἥλιο, Θεέ μου,
ἀλλὰ ἀπὸ σκοτάδι βγαίνοντας σὲ σκοτάδι θὰ κατοικήσει
καὶ θὰ μείνει χωρισμένος ἀπὸ ἐσένα στοὺς αἰῶνες.
Κανένας ἄνθρωπος ποὺ πιστεύει σ' ἐσένα, Κύριε,
κανένας ἀπὸ ὅσους βαφτίστηκαν στὸ ὄνομά σου
90 δὲ θὰ σηκώσει τοῦτο τὸ μέγα καὶ φρικτὸ βάρος
τοῦ χωρισμοῦ σου, εὐσπλαχνε· εἶναι δεινὴ αὐτὴ ἢ θλίψη,
δεινὴ, λύπη ἀβάσταχτη, αἰῶνια.
Τί μπορεῖ νὰ γίνεῖ, Σωτήρα μου, χειρότερο ἀπὸ τὸ χωρισμό σου;
Ποιὸς πόνος εἶναι μεγαλύτερος παρὰ νὰ χωριστεῖς τῆ ζωῇ
95 καὶ νὰ ζεῖς στὸ ἐξῆς ὅπως ὁ νεκρὸς ποὺ ἔχει στερηθεῖ τῆ ζωῇ,
κι εἶναι στερημένος κι ἀπὸ ὅλα μαζί τὰ ἀγαθὰ;
Ἄλλοιος χωρίζεται ἀπὸ σέ, κάθε καλὸ στερεῖται.
Δὲ θὰ ἴναι βέβαια τότε ὅπως εἶναι τώρα στὴ γῆ.
Ἄλλοιοι τώρα σ' ἀγνοοῦν τρυφοῦν σωματικὰ
100 ἐδῶ καὶ χαίρονται σκιρτώντας σὰν ἄλογα ζῶα,
χρησιμοποιώντας γιὰ τίς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς ὅσα μᾶς ἔδωσες
καὶ βλέποντας αὐτὰ μονάχα, πιστεύουν πὼς ἔτσι εἶναι
κατὰ τὴν ἐξοδο τῆς ψυχῆς καὶ τὸ τέλος τοῦ βίου.
Ἄλλὰ ὑπολογίζουν λάθος καὶ φρονοῦν κακῶς
105 ὅσοι λέν πὼς δὲν εἶναι μαζί σου, ἀλλὰ ὅτι περνοῦν μὲ ἄνεση
κι ἐτοιμάζουν κάποιο τόπο —οἱ ἀνόητοι!—
ποὺ μήτε φῶς ἔχει, ἀλλὰ τοῦ λείπει καὶ τὸ σκότος,
μακριὰ ἀπ' τὴ βασιλεία μὰ κι ἀπ' τὴ γέεννα,
ἐξω ἀπὸ τὸ νυμφῶνα καὶ πέρα ἀπ' τὴ φωτιὰ τῆς δικαιοσύνης·

- 110 ἐν ᾧ καὶ οἱ ταλαίπωροι εὐχονται καταντῆσαι
καὶ λέγουσι μὴ χρήζειν σου τὴν αἰώνιον δόξαν
ἢ βασιλείαν οὐρανῶν, ἀλλ' ἐν ἀνέσει εἶναι.
Φεῦ τῆς αὐτῶν σκοτώσεως, φεῦ τῆς αὐτῶν ἀγνοίας,
φεῦ τῆς ταλαιπωρίας τε καὶ τῶν κενῶν ἐλπίδων!
- 115 Οὐδαμοῦ τοῦτο γέγραπται οὐδὲ γὰρ ἔσται τοῦτο,
ἀλλ' ἐν φωτὶ μὲν ἀγαθῶν οἱ πεπραχότες θεῖα,
ἐν σκότει δ' ἔσονται ποιῶν οἱ τῶν φαύλων ἐργάται,
μέσον δὲ χάσμα φοβερὸν ἑκατέρους διεῖργον,
ὡς αὐτὸς σὺ ἐδίδαξας, ὁ ἐτοιμάσας ταῦτα.
- 120 Τῷ γὰρ μέσον ἐμπίπτοντι ἀνθρώπῳ ὑπὲρ πᾶσαν
βάσανον ἔσται φοβερὰν τοῦτο καὶ τιμωρίαν,
εἰς ἄβυσσον κολάσεων, εἰς χάος ἀπωλείας
ἐγκυβιστῶντι δυστυχῶς καὶ καταφερομένῳ,
οὐ ἐπιβῆναι δυσχερὲς τοῖς οὖσιν ἐν βασάνοις,
- 125 ἵνα διαπεράσωσιν ἐν τῇ γῆ τῶν δικαίων,
οἱ προαιροῦνται ἐν πυρὶ δεινῶς ἀποτεφροῦσθαι
ἢ γὰρ εἰς χάος τὸ φρικτὸν ἑαυτοῦς ἐπιρρῖψαι.
Οἱ οὖν ἐκεῖ εὐχόμενοι γενέσθαι μετὰ πότμον
πολλῶν δακρῦων ἄξιοι τυγχάνουσι καὶ θρήνων,
- 130 ὅτι ὡς κτήνη ἄλογα ὅλως ἀναισθητοῦσι
καὶ ἑαυτῶν κατεύχονται καὶ ἑαυτοῦς πλανῶσιν.
Σὺ βασιλεία οὐρανῶν, σὺ γῆ, Χριστέ, πρᾶξων,
σὺ χλόης ὁ παράδεισος, σὺ ὁ νυμφῶν ὁ θεῖος,
σὺ ὁ παστός, ὁ ἄρρητος, σὺ ἡ τράπεζα πάντων,
- 135 σὺ ἡς ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς, σὺ καινότατον πόμα,
σὺ καὶ κρατῆρ τοῦ ὕδατος, σὺ καὶ ζωῆς τὸ ὕδωρ,
σὺ καὶ λαμπὰς καθ' ἕκαστον ἄσβεστος τοῖς ἀγίοις,
σὺ καὶ χιτῶν καὶ στέφανος καὶ διαιρῶν στεφάνους,

112. Ματθ. 3,2.

117. Α' Ἰω. 3,18-21. 118. Λουκᾶ 16,26

124. Λουκᾶ 16,23-26. 132. Ματθ. 5,5.

135. Ἰω. 6,35. 136. Ἀποκ. 21,6.

- 110 στὸν τόπο αὐτὸ εὐχονται νὰ καταλήξουν οἱ ταλαίπωροι
καὶ λένε δὲν τοὺς χρειάζεται ἡ αἰώνια δόξα σου
κι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀλλὰ ἄνετα περνοῦν.
'Αλίμονο! Πόσο βαθὺ τὸ σκοτάδι κι ἡ ἄγνοιά τους [φίεξ.
'Αλίμονο! ᾿Ασκοπη ἡ ταλαιπωρία τους κι οἱ ἐλπίδες τους κού-
- 115 Τοῦτο δὲν ἔχει γραφεῖ πουθενὰ κι οὔτε θὰ συμβεῖ·
παρὰ ὅσοι ἔπραξαν τὰ θεῖα θὰ ζήσουν στὸ φῶς τῶν ἀγαθῶν
κι οἱ ἐργάτες τῶν φαύλων θὰ βρεθοῦν στὸ σκότος τῆς τιμωρίας
καὶ μὲς στὴ μέση φοβερὸ θὰ τοὺς χωρίζει χάσμα·
ἔτσι δίδαξες ἐσὺ ποῦ τὰ ὄρισες αὐτά.
- 120 Τὸ νὰ πέσει κάποιος στὴ μέση ξεπερνᾷ
κάθε φοβερὸ βασανιστήριον καὶ τιμωρία,
στὴν ἄβυσσο τῆς κόλασης, στὸ χάος τῆς ἀπώλειας
κατρακυλᾷ ἀξιολύπητος καὶ γκρεμίζεται
κι εἶναι δύσκολο ποῦ νὰ πατήσουν ὅσοι βασανίζονται
- 125 γιὰ νὰ περάσουν στὴ γῆ τῶν δικαίων,
ὅσοι προτιμοῦν νὰ γίνουν τέφρα στὴ φοβερὴ φωτιά
ἢ νὰ ριχτοῦνε στὸ φριχτὸ χάος.
᾿Οσοι λοιπὸν εὐχονται νὰ φτάσουν ἐκεῖ μετὰ τὸ θάνατό τους
εἶναι ἄξιοι γιὰ πολλὰ δάκρυα καὶ θρήνους,
- 130 γιὰτὶ σὰ νὰ ἔναι ἄλογα ζῶα δὲν ἔχουν καμιὰ συναίσθηση,
καταριοῦνται τὸν ἑαυτὸ τους καὶ τὸν ἑαυτὸ τους παραπλανοῦν.
'Ἐσὺ εἶσαι, Χριστέ, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καὶ ἡ γῆ τῶν πρᾶων,
ἐσὺ ὁ κατάφυτος παράδεισος κι ὁ θεῖος νυμφώνας,
ἐσὺ ὁ κρυφὸς θάλαμος, τὸ κοινὸ τραπέζι ἐσύ,
- 135 ἐσὺ εἶσαι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς καὶ τ' ὀλόδροσο νερό.
'Ἐσὺ εἶσαι τὸ σταμνὶ τοῦ νεροῦ καὶ τὸ νερὸ τῆς ζωῆς,
ἐσὺ καὶ ἡ ἄσβεστη λαμπάδα γιὰ κάθε ἅγιο, [για·
ἐσὺ ὁ χιτώνας καὶ τὸ στεφάνι κι αὐτὸς ποῦ ἀπονέμεις τὰ στεφᾶ-

119. Ἡ ἀναφορὰ γίνεται στὴν παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ φτωχοῦ Λαζάρου.

132 κ.έ. Σὲ πολλοὺς στίχους ὁ Συμεὼν ἐκθέτει παρακάτω τὸ θρησκευτικὸ δράμα του μὲ λυρισμὸ, λαμπρὴ φαντασία, βαθὺ αἶσθημα καὶ ἤρεμο ἐνθουσιασμό.

σὺ καὶ χαρὰ καὶ ἄνεσις, σὺ τρυφή τε καὶ δόξα,
 140 σὺ καὶ ἀγαλλίασις, σὺ καὶ ἡ εὐφροσύνη,
 καὶ λάμπει ὡσπερ ἥλιος ἡ χάρις σου, Θεέ μου,
 τοῦ παναγίου Πνεύματος ἐν πᾶσι τοῖς ἀγίοις,
 καὶ λάμπεις ὁ ἀπρόσιτος ἥλιος τούτων μέσον
 καὶ πάντες ἐλλαμφήσονται κατὰ ἀναλογίαν
 145 τῆς πίστεως, τῆς πράξεως, ἐλπίδος καὶ ἀγάπης,
 καθάρσεως καὶ φωτισμοῦ τοῦ ἐκ τοῦ Πνεύματός σου,
 Θεέ, μόνε μακρόθυμε καὶ κριτὰ τῶν ἀπάντων,
 οἷς μοναὶ λογισθήσονται διάφοροι καὶ τόποι,
 τὰ μέτρα τῆς λαμπρότητος, τὰ μέτρα τῆς ἀγάπης,
 150 τῆς θεωρίας τε τῆς σῆς, τὸ πόσον ἔσται πάλιν
 μεγαλειότητος αὐτοῖς δόξα, τρυφή καὶ κλέος
 εἰς διαιρέσεις οἰκιῶν καὶ μονῶν παραδόξων.
 Τοῦτο σκηναὶ διάφοροι, τοῦτο πολλαὶ οἰκίαι,
 τοῦτο στολαὶ λαμπρόταται πολλῶν ἀξιωμαίων
 155 καὶ στέφανοι παμποίκιλοι, λίθοι καὶ μαργαρίται
 καὶ ἄνθη τὰ ἀμάραντα ξένην ἔχοντα θεάν·
 τοῦτο καὶ κλίνας καὶ στρωματὰ καὶ τράπεζαι καὶ θρόνοι
 καὶ ἅπαν, ὅπερ εἰς τρυφήν ἡδύτατον ὑπάρχει,
 ἦν καὶ ἐστὶ καὶ ἔσεται τὸ βλέπειν σε καὶ μόνον.
 160 Οἱ οὖν, καθάπερ εἴρηται, μὴ βλέποντες τὸ φῶς σου,
 μὴ παρὰ σοῦ βλεπόμενοι, ἀλλὰ κεχωρισμένοι
 τῆς παναγάθου θεάς σου, τῶν ἀγαθῶν στεροῦνται.
 Ποῦ ἂν εὕρωσιν ἄνεσιν, ποῦ ἀνώδυνον τόπον;
 Ἐν τίνι κατοικήσουσιν εὐθεῖς μὴ γεγονότες;
 165 Σὺν τῷ προσώπῳ σου καὶ γὰρ εὐθεῖς κατοικιοῦσι·
 μεμόρφωσαι καὶ γὰρ αὐτῶν ἐν τῇ εὐθεῖ καρδίᾳ
 καὶ κατοικοῦσι σὺν τῇ σῇ μορφῇ ἐν σοί, Χριστέ μου.
 Ὡ θαῦμα, ὦ παράδοξον ἀγαθωσύνης δῶρον!

141. Ματθ. 17,2. 143. Α' Τιμ. 6,16.

147. Ἐβρ. 12,23. 148. Ἰω. 14,2·3.

165. Ψαλμ. 139,14. 166. Γαλ. 4,18.

ἐσὺ ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἄνεση καὶ ἡ τρυφή καὶ ἡ δόξα·
 140 ἐσὺ ἡ ἀγαλλίαση καὶ ἡ εὐφροσύνη ἐσύ,
 καὶ ἡ χάρη σου θὰ λάμπει σὰν ἥλιος, Θεέ μου,
 ἡ χάρη τοῦ παναγίου Πνεύματός σου σὲ ὄλους τοὺς ἁγίους,
 καὶ θὰ λάμπεις ἀνάμεσά τους ἐσὺ ὁ ἀπρόσιτος ἥλιος
 καὶ θὰ λάμπουν ὅλα κατὰ τὴν ἀναλογία
 145 τῆς πίστεως, τῶν ἔργων, τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς ἀγάπης,
 ἀνάλογα μὲ τὴν κάθαρση καὶ τὸ φωτισμὸ τοῦ Πνεύματός σου,
 Θεέ, ὁ μόνος μακρόθυμος καὶ κριτὴς τῶν ὄλων.
 Θὰ ὀριστοῦν γι' αὐτοὺς καὶ διάφοροι τόποι,
 ὁ βαθμὸς τῆς λαμπρότητας κι ὁ βαθμὸς τῆς ἀγάπης
 150 τῆς θεωρίας τοῦ προσώπου σου, πόση πάλι ἔχουν
 λάμπη ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο σου, πόση τρυφή καὶ δόξα
 στὴν κατανομὴ τῶν κατοικιῶν καὶ τῶν παράδοξων διαμονῶν.
 Ἐδῶ κατασκηνώσεις διάφορες, ἐκεῖ πολλῆς κατοικίης,
 ἐδῶ στολῆς ὀλόλαμπρες πάμπολλων ἀξιωματῶν
 155 καὶ στεφάνια ὀλοστόλιστα, πέτρες, μαργαριτάρια
 καὶ τ' ἄνθη τ' ἀμάραντα μὲ τὴν παράξενη θεά·
 ἀλλὰ καὶ κλίνες καὶ στρώματα καὶ τραπέζια καὶ καθίσματα
 καὶ τὸ κορύφωμα, ἡ γλυκύτερη ἀπόλαυση,
 ποὺ ἦταν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι, νὰ βλέπουν ἐσένα καὶ μόνο.
 160 Μὰ ὅποιοι, ὅπως εἶπα, δὲ βλέπουν τὸ φῶς σου,
 καθὼς δὲν τοὺς ἀγγίζει τὸ βλέμμα σου, ἀλλὰ εἶναι χωρισμένοι
 ἀπὸ τὴν πανάγαθη θεά σου, στεροῦνται τὰ ἀγαθὰ.
 Ποῦ θὰ βροῦν ἄνεση; Ποῦ τόπο χωρὶς ὀδύνες;
 Ποῦ θὰ κατοικήσουν, ἀφοῦ δὲν ἔγιναν εὐθεῖς;
 165 Γιατὶ μαζὶ μὲ λόγου σου θὰ κατοικήσουν οἱ εὐθεῖς.
 Ἐχεις βάλει τὴ μορφή σου μέσα στὴν ἄδοξη καρδιά τους
 κι ἔχοντας τὴ μορφή σου μαζὶ τῆς κατοικοῦν σ' ἐσένα,
 Χριστέ μου. Ὡ θαῦμα, ὦ παράδοξο δῶρο καλοσύνης!

153 κ.έ. Ζωντανὴ παρουσίαση τοῦ χωρίου τοῦ Ἰω. 14,2. «ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρὸς μου πολλὰί μοναὶ εἰσιν».

163–214 Ἐκθεση τῆς κατάστασης μακαριότητος, θὰ λέγαμε, τὴν ὁποία ζοῦν οἱ ἅγιοι.

Ἐν τῇ μορφῇ τῇ τοῦ Θεοῦ τοὺς ἀνθρώπους γενέσθαι
 170 καὶ μορφωθῆναι ἐν αὐτοῖς τὸν ἀχώρητον πᾶσι,
 τὸν ἀναλλοίωτον Θεόν, τὸν ἄτρεπτον τῇ φύσει,
 τὸν εἰς πάντας βουλόμενον ἐνοικεῖν τοὺς ἀξίους,
 ὡς ὄλον ἔχειν ἕκαστον ἐντὸς τὸν βασιλέα,
 τὴν βασιλείαν τε αὐτὴν καὶ τὰ τῆς βασιλείας
 175 καὶ λάμπειν, ὥσπερ ἔλαμψεν ἀναστὰς ὁ Θεός μου,
 ὑπὲρ ἡλίου τὰς βολὰς τοῦ ὀρωμένου τούτου
 καὶ οὕτω τῷ δοξάσαντι αὐτοὺς παρεστηκότες
 ἔκθαμβοι διαμένουσιν ὑπερβολῇ τῆς δόξης
 καὶ προσθήκη διηνεκεῖ λαμπρότητος τῆς θείας·
 180 οὐδὲ γὰρ τέλος ἔσεται προκοπῆς εἰς αἰῶνας,
 ἢ στάσις τῆς προσθήκης γὰρ τοῦ ἀτελέστου τέλους
 ποιήσει καὶ κατάληψιν πάντως ἀκαταλήπτου,
 καὶ προσκορῆς γενήσεται ὁ ἀκόρεστος πᾶσιν.
 Ἄλλὰ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ καὶ τοῦ φωτὸς ἡ δόξα
 185 ἄβυσσος ἔσται προκοπῆς, ἀτέλεστος ἀρχὴ δέ·
 καὶ ὥσπερ ἔχοντες Χριστὸν ἕνδον μεμορφωμένον
 τούτῳ αὐτῷ παρίστανται λάμποντι ἀπροσίτως·
 οὕτω τὸ τέλος ἐν αὐτοῖς ἀρχὴ τυγχάνει δόξης,
 καὶ —ἵνα σοι σαφέστερον τὸ νόημα ποιήσω—
 190 ἐν τέλει ἔξουσιν ἀρχὴν καὶ ἀρχῇ τὸ τέλος.
 Τὸν ὑπερπλήρη νόει μοι ἀνευδεῖ προσθήκης,
 τοῦ ἀτελοῦς τὸ τέλος δὲ τοὺς τρέχοντας μὴ φθάζειν.
 Εἰ γὰρ παρέλθη οὐρανὸς ὁ ὀρώμενος οὗτος
 καὶ γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν γῆ, στοχάσθητι, τί εἶπον·
 195 ἔσται τόπου κατάληψις, ἐνθα τέλος εὐρήσεις·
 οὐ λέγω σοι σωματικόν, ἀλλὰ νοῖ ἰσχύσεις
 καταλαβεῖν τὸ πλήρωμα τοῦ ἀσωμάτου κόσμου·
 οὐ κόσμος δέ, ἀλλὰ ἀήρ ὑπάρχει ὥσπερ πρῶην·
 οὐδὲ ἀήρ, ἀλλ' ἀφθεγκτος χῶρος, ὄνπερ τὸ πᾶν καλοῦσι

169. Φιλ. 2,6. 176. Ματθ. 17,2.

178. Β' Κορ. 4,17.

Νὰ φτάσουν νὰ πάρουν οἱ ἄνθρωποι τὴ μορφή τοῦ Θεοῦ
 170 καὶ νὰ λάβει μέσα τους μορφή αὐτὸς ποὺ δὲν χωροῦν τὰ πάντα,
 ὁ Θεὸς ὁ ἀναλλοίωτος μὲ τὴν ἄτρεπτη φύση,
 ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ κατοικεῖ σ' ὅλους τοὺς ἄξιους,
 γιὰ νὰ ἔχει καθένας μέσα του τὸ βασιλιά ἀκέραιο,
 τὴ βασιλεία ὀλόκληρη μὲ τὰ καλά της ὅλα
 175 καὶ νὰ λάμπουν, ὡς ἔλαμψε σὰν ἀναστήθηκε ὁ Θεός μου,
 πιὸ πολὺ ἀπὸ τὶς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου ποὺ βλέπομε·
 κι ἔτσι παραστεκόμενοι σ' ἐκεῖνον ποὺ τοὺς δόξασε,
 νὰ μείνουν θαμπωμένοι ἀπὸ τὴν ὑπέλαμπρη δόξα
 καὶ τὴν ἀδιάκοπη προσθήκη τῆς θείας δόξας·
 180 καὶ στοὺς αἰῶνες δὲ θὰ δοῦν νὰ σταματᾶ ἡ προκοπὴ τους
 κι ἂν σταματήσει ἡ προσθήκη σὲ πρόοδο ἀτελείωτη
 θὰ φέρει τὴν κατάληψη τότε τοῦ ἀκατάληπτου,
 καὶ θὰ χορτάσει αὐτὸν ποὺ δὲν χορταίνεται ἀπὸ τίποτα ἢ ψυχῇ.
 Μὰ ἡ τέλεια κατανόηση κι ἡ δόξα τοῦ φωτός του
 185 εἶναι ἄβυσσος προκοπῆς, ἀρχὴ μὲ δίχως τέλος,
 κι ὅπως ἔχουν μέσα τους τὴ μορφή τοῦ Χριστοῦ,
 στέκονται δίπλα του ἐνῶ λάμπει μὲ φῶς ἀπρόσιτο,
 ἔτσι ὁ θάνατός τους γίνεται γι' αὐτοὺς ἀρχὴ τῆς δόξας
 καί, γιὰ νὰ σοῦ τὸ πῶ πιὸ εὐκολονόητα,
 190 στὸ τέλος θὰ βροῦνε τὴν ἀρχὴ καὶ στὴν ἀρχὴ τὸ τέλος.
 Προσθήκη δὲ χρειάζεται, σκέψου, ὅποιος ξεχειλίζει
 καὶ στὸ τέλος τοῦ ἀτελείωτου δὲ φτάνουν ὅσοι τρέχουν.
 Ἐὰν περάσει ὁ οὐρανὸς αὐτὸς ποὺ βλέπομε
 καὶ ἡ γῆ καὶ ὅσα τῆς γῆς, τί σοῦ εἶπα, σκέψου:
 195 μπορεῖς στὸ νοῦ νὰ βάλεις τὸν τόπο ὅπου θὰ βρεῖς τέλος·
 δὲν ἐννοῶ σωματικό, ἀλλὰ θὰ καταλάβεις
 ὅλο τὸ νόημα τοῦ ἀσώματου κόσμου μὲ τὸ νοῦ.
 Καὶ δὲν εἶναι κόσμος, ἀλλὰ ὅπως στὴν ἀρχὴ ἀέρας
 κι οὔτε ἀέρας μὰ τόπος ἄρρητος, ποὺ τὸν λέν σύμπαν,

186. Α' Κορ. 4,19. 190. Ἄποκ. 21,6.

193. Ματθ. 5,18.

- 200 καὶ ἔστιν ἄβυσσος ἀτέλεστος εἰς ἅπαν,
 ἐξ ἴσης ὄλον πάντοθεν, μερῶν ἐξ ἑκατέρων·
 τοῦτο τὸ πᾶν πεπλήρωται θεότητος τῆς θείας.
 Οἱ οὖν αὐτοῦ μετέχοντες, ἐν αὐτῷ τε οἰκοῦντες,
 πῶς ὄλον περιλάβωσιν, ἵνα καὶ κορεσθῶσιν;
- 205 Ἦ πῶς τοῦ τέλους δράζονται τοῦ ἀτελοῦς, εἶπέ μοι;
 Ἀδύνατον καὶ πάντη δὲ ἀμήχανον ὑπάρχει·
 οὔτε γὰρ ὧδε πέλουσιν ἐν σαρκὶ τοῖς ἀγίοις,
 οὔτε ἐκεῖ ἐν τῷ Θεῷ μεταστᾶσι τοιαύτη
 ἔννοια ὄλως ἐν αὐτοῖς ὑπεισελθεῖν ἰσχύει·
- 210 καὶ γὰρ κατακαλύπτονται φωτὶ τῆς θείας δόξης,
 ἐλλάμπονται καὶ λάμπουσι καὶ τρυφῶσιν ἐν τούτοις
 καὶ ἴσασιν ὡς ἀληθῶς πάση πληροφορία,
 ὡς ἔσεται ἀτέλεστος ἢ τούτων τελειότης
 καὶ ἡ τῆς δόξης προκοπὴ ἀένναος ὑπάρξει.
- 215 Οἱ δὲ Θεοῦ ἐκπίπτοντες θαυμάζω, ποῦ καὶ στῶσιν,
 ἀπὸ τοῦ ὄντος πανταχοῦ ἀφεστηκότες πόρρω,
 καὶ ὄντως φρίκης, ἀδελφοί, θαῦμα μεγάλης γέμον,
 δεόμενόν τε λογισμοῦ νοδὸς πεφωτισμένου,
 ἵνα καλῶς νοήσειε τοῦτο καὶ μὴ ἐμπέση
- 220 εἰς αἵρεσιν ὡς ἀπιστῶν θείου Πνεύματος λόγους.
 Ἐντὸς μὲν πάντως τοῦ παντὸς ὑπάρξουσι καὶ οὗτοι,
 ἔξω φωτὸς δὲ τοῦ θείου καὶ Θεοῦ ὄντως ἔξω·
 ὥσπερ γὰρ οἱ μὴ βλέποντες λάμποντος τοῦ ἡλίου,
 κἂν ὄλοι περιλάμπωνται, ἔξω φωτὸς τελοῦσιν,
- 225 αἰσθήσει θεωρία τε κεχωρισμένοι τούτου·
 οὕτως ἐστὶν ἐν τῷ παντὶ φῶς τῆς Τριάδος θεῖον
 καὶ μέσον οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐν σκότει καθειργμένοι,
 μὴ βλέποντες, μὴ αἰσθησιν ὄλως ἔχοντες θείαν,
 ἀλλὰ κατακαιόμενοι αὐτῶν τῇ συνειδήσει
- 230 καὶ καταδικαζόμενοι, ἀπόρρητον τὴν θλιψὶν
 καὶ τὴν ὀδύνην ἀφθεγκτον ἔξουσιν εἰς αἰῶνας.

- 200 καὶ ποῦ εἶναι ἄβυσσος ἀτελείωτη γιὰ πάντα,
καὶ εἶναι ἴση ἀπὸ παντοῦ, ἀπὸ τῆ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη·
αὐτὸ τὸ σύμπαν εἶναι ἀπ' τῆ θεότητα γεμάτο ὡς πέρα,
κι ὅποιοι εἶναι μέρη του καὶ κατοικοῦν σ' αὐτό,
πῶς θὰ τὸ περιλάβουν ὄλο γιὰ νὰ κορεστοῦν;
- 205 Ἦ πῶς θ' ἀρπάξουν τὸ τέλος τοῦ ἀτελείωτου, πές μου;
Δύναμη δὲν ὑπάρχει γι' αὐτὸ οὔτε τρόπος.
Οὔτε ἐδῶ μὲ τῆ σάρκα πλησιάζουν τὰ ἅγια
οὔτε ἐκεῖ ὅταν μεταστοῦν στὸ Θεὸ μιὰ τέτοια
ἐννοια μπορεῖ νὰ γεννηθεῖ καθόλου μέσα τους.
- 210 Γιατὶ κατασκεπάζονται ἀπ' τὸ φῶς τῆς θείας δόξας,
αὐγάζονται κι ἀκτινοβολοῦν, τρυφοῦν μ' αὐτὰ
καὶ ἀληθινὰ γνωρίζουν μὲ κάθε βεβαιότητα,
ὅτι ἡ τελειότητά τους θὰ μείνει ἀνολοκλήρωτη
καὶ ἡ προκοπὴ στὴ δόξα θὰ εἶναι ἀέναη.
- 215 Ἀλλὰ θαυμάζω ὅσοι ἀπ' τὸ Θεὸ γλιστροῦν ποῦ θὰ σταθοῦν,
στέκοντας σὲ ἀπόσταση μακριὰ ἀπὸ τὸν ὄντα παντοῦ,
κι εἶναι, ἀδέλφια μου, θαῦμα, γεμάτο μεγάλη φρίκη,
κι ἀπαιτεῖ λογισμὸ νοῦ φωτισμένου,
σωστὰ νὰ νιώσει τὸ θαῦμα καὶ νὰ μὴν πέσει
- 220 σὲ αἵρεση, ἀφοῦ ἀπιστεῖ στοῦ θεοῦ Πνεύματος τὰ λόγια.
Βέβαια καὶ τοῦτοι θὰ εἶναι μέσα στὸ πᾶν
ἔξω ὅμως ἀπ' τὸ θεῖο τὸ φῶς καὶ τὸν ἀληθινὸ Θεό·
καθὼς ὅσοι δὲ βλέπουν ἐνῶ λάμπει ὁ ἥλιος,
κι ἄς λούζει ὄλους μὲ φῶς, μένουν ἀφώτιστοι [πουν,
- 225 κι εἶναι μακριὰ του χωρὶς νὰ τὸν αἰσθάνονται καὶ νὰ τὸν βλέ-
ῖτσι τὸ θεῖο φῶς τῆς Τριάδας γεμίζει τὸ σύμπαν
κι εἶναι κλεισμένοι οἱ ἁμαρτωλοὶ στὴ μέση στὸ σκοτάδι
κι οὔτε βλέπουν οὔτε ἔχουν καμιὰ αἴσθησι τοῦ Θεοῦ,
ἀλλὰ φωτιὰ κατακαίει τὴ συνείδησή τους,
- 230 καὶ καταδικασμένοι θὰ ἔχουν θλίψη ἀνείπωτη
καὶ στοὺς αἰῶνες ὀδύνη ἀπερίγραπτη.

215. 'Ποῦ καὶ στῶσιν;' Τὸ ἐρώτημα εἶναι γιὰ ὄσους ἐκπίπτουν ἀπὸ τὸ Θεό·
«ὄντως θαῦμα μεγάλης φρίκης γέμον'.

B

Τίς ἢ ἐπὶ τῷ πατρὶ τούτῳ γενομένη ἀλλοίωσις καὶ πῶς καθαρθεὶς εἰς ἄκρον ἠνώθη Θεῷ καὶ οἶος ἐξ οἴου ἐγένετο, οἱ πρὸς Θεὸν ἐρωτικοὶ αὐτοῦ λόγοι δηλοῦσιν ἐνταῦθα· ὃς καὶ πρὸς τῷ τέλει θεολογῶν λέγει περὶ ἀγγέλων.

Τίς ἢ ἄμετρος εὐσπλαχνία σου, σῶτερ;
Πῶς ἠξίωσας μέλος σόν με γενέσθαι,
τὸν ἀκάθαρτον, τὸν ἄσωτον, τὸν πόρνον;
Πῶς ἐνέδυσας στολήν με λαμπροτάτην
5 ἀπαστράπτουσαν αἴγλην ἀθανασίας
καὶ φῶς ποιούσαν ἅπαντά μου τὰ μέλη;
Σῶμα γὰρ τὸ σόν, τὸ ἄχραντον καὶ θεῖον
ἀπαστράπτει ὄλον πυρὶ θεότητός σου
ἀναφωραθὲν καὶ συμμιγὲν ἀρρήτως·
10 τοῦτο οὖν κάμοι ἐδωρήσω, Θεέ μου.
Τὸ γὰρ ρυπαρὸν καὶ φθαρτὸν τοῦτο σκῆνος
τῷ παναχράντῳ ἐνωθὲν σώματί σου
καὶ μιγὲν τὸ αἷμά μου τῷ αἵματί σου
ἠνώθην, οἶδα, καὶ τῇ θεότητί σου
15 καὶ γέγονα σὸν καθαρῶτατον σῶμα,
μέλος ἐκλάμπον, μέλος ἅγιον ὄντως,
μέλος τηλαυγὲς καὶ διαυγὲς καὶ λάμπον.
Ὅρῶ τὸ κάλλος, βλέπω τὴν λαμπηδόνα,
ἐνοπτρίζομαι τὸ φῶς τῆς χάριτός σου
20 καὶ τὸ ἄρρητον ἐκπλήττομαι τῆς αἴγλης
καὶ ἐξίσταμαι κατανοῶν ἑαυτόν·

Ποιά εἶναι ἡ ἀλλοίωση ποὺ ἐγινε σ' αὐτὸν τὸν πατέρα καὶ πῶς τέλεια καθαρμένος ἐνώθηκε μὲ τὸ Θεό, καθὼς καὶ πῶς ἦταν προηγουμένως καὶ πῶς ἐγινε ἔπειτα· αὐτὰ δηλώνουν ἐδῶ οἱ ἐρωτικοὶ τοῦ λόγου πρὸς τὸ Θεό· θεολογώντας μιᾶ πρὸς τὸ τέλος καὶ γιὰ τοὺς ἀγγέλους.

Τί σημαίνει τὸ ἄπειρο ἔλεός σου, Σωτήρα;
 Πῶς μέλος τοῦ σώματός σου μ' ἀξιώσες νὰ γίνω,
 τὸν ἀκάθαρτο ἐμένα, τὸν ἄσωτο, τὸν πόρνο;
 Πῶς μοῦ φόρεσες ὀλόλαμπρη στολή,
 5 ποὺ ἀκτινοβολεῖ αἴγλη ἀθανασίας
 καὶ κάνει φῶς ὅλα τὰ μέλη μου;
 Τὸ σῶμα τὸ δικό σου, τὸ ἄχραντο καὶ θεῖο,
 ἀστράφτει ἀκέραιο μὲ τὴ φλόγα τῆς θεότητάς σου
 ἀνακραμένο καὶ σμιγμένο ἀνέκφραστα.
 10 Τὸ σῶμα αὐτὸ δώρισες καὶ σὲ μένα, Θεέ μου.
 Γιατὶ τὸ ρυπαρὸ καὶ φθαρτὸ τοῦτο σκῆνος
 μὲ τὸ πανάχραντο ἐνωμένο σῶμα σου
 καὶ τὸ αἷμα σου μὲ τὸ δικό μου ὡς ἔσμιξε,
 ξέρω, μὲ τὴ θεότητά σου ἐνώθηκα
 15 καὶ τὸ δικό σου καθαρότατο σῶμα ἐγίνα
 μέλος ποὺ ἀστράφτει, μέλος ἅγιο ἀληθινά,
 φωτίζει ὡς πέρα κι ἀκτινοβολεῖ καὶ λάμπει.
 Θωρῶ τὴν ὁμορφιά σου καὶ τὴ λαμπηδόνα,
 σὰν σὲ καθρέφτη τὸ φῶς τῆς χάριτός σου,
 20 μὲ ξαφνιάζει ἡ ἀνείπωτή σου λάμψη
 καὶ μένω ἐκστατικὸς βλέποντας τὸν ἑαυτό μου

ἐκ ποίου οἶος ἐγενόμην, ὦ θαῦμα!
 Καὶ εὐλαβοῦμαι καὶ ἑμαυτὸν αἰδοῦμαι
 καί, ὡς σὲ αὐτόν, καὶ τιμῶ καὶ φοβοῦμαι
 25 καὶ ἔξαπορῶ, ἐντρεπόμενος ὄλος,
 τὸ ποῦ καθίσω καὶ τίνι προσεγγίσω
 καὶ ποῦ τὰ μέλη τὰ σὰ προσανακλίνω,
 εἰς ποῖα ἔργα, εἰς ποίας ταῦτα πράξεις
 ὄλος χρήσωμαι τὰ φρικτά τε καὶ θεῖα.
 30 Δός μοι καὶ λαλεῖν καὶ πράττειν, ἅπερ λέγω,
 ὦ δημιουργὲ καὶ πλάστα καὶ Θεέ μου!
 Εἰ γάρ, ἂ λαλῶ, οὐκ ἐκπληρῶ ἐξ ἔργου,
 γέγονα χαλκὸς ἠχῶν μάτην μεγάλα
 καὶ ἀναισθητῶν πρὸς τὴν ἠχὴν τῶν κτύπων·
 35 ἀλλὰ μὴ ἀφῆς μηδὲ ἐγκαταλίπης
 μηδὲ πλανᾶσθαι ἐάσης με, σωτήρ μου,
 τὸν ταλαίπωρον, τὸν πτωχόν τε καὶ ξένον,
 τὸν μυρία σοι τάλαντα χρεωστοῦντα,
 ἀλλ' ὥσπερ πάλαι, καὶ νῦν ποιήσον, Λόγε!
 40 Τότε γὰρ κλήρου καὶ γῆς πατρῴας πάσης,
 πατρός, ἀδελφῶν, μητρός, ἰδίων, ξένων
 καὶ ἄλλων πάντων συγγενῶν τε καὶ φίλων
 ἀπεχώρισας ἀμαρτωλὸν με ὄντα
 καὶ πάντων τούτων εὐτελέστερον, σῶτερ,
 45 καὶ προσελάβου σαῖς ἀχράντοις ἀγκάλαις
 τὸν ἀγνώμονα φανέντα τοῖς καλοῖς σου.
 Οὔτω καὶ νῦν με ἐλέησον, οἰκτίρμον,
 οὔτω μᾶλλον δὲ μειζόνως, ὦ Θεέ μου,
 καὶ σπλαγχνίσθητι καὶ περιφύλαξόν με
 50 καὶ τοῦ θυμοῦ μου πράϋνον τὰς κινήσεις
 καὶ ἰκάνωσον τοῦ μακροθύμως φέρειν

33. Α' Κορ. 13,1. 38. Ματθ. 18,24. 41. Ματθ. 19,29.

22. "Ἐκ ποίου οἶος ἐγενόμην", ποιός ἡμουν καὶ τί ἔχω γίνει· αὐτὴ εἶναι ἡ

τί γίνηκα ἀπ' αὐτὸ ποὺ ἤμουνα πρῶτα, ὦ θαῦμα.
 Εὐλαβοῦμαι καὶ τὸν ἑαυτό μου ντρέπομαι
 καὶ τὸν τιμῶ σὰ νὰ εἶσαι ἐσὺ καὶ φοβοῦμαι
 25 κι εἶμαι ὄλος ἀπορία κι ὄλος φροντίδα,
 ποὺ νὰ καθίσω καὶ ποιόν νὰ πλησιάσω,
 ποὺ τὰ δικά σου μέλη ν' ἀποθέσω,
 σὲ ποιὰ ἔργα καὶ σὲ ποιές πράξεις τὰ δικά σου,
 τὰ φριχτὰ μέλη αὐτὰ καὶ θεῖα νὰ ὀδηγήσω.
 30 Δῶσε τὰ λόγια μου ἔργα νὰ τὰ κάνω,
 ὦ δημιουργέ καὶ πλάστη μου καὶ Θεέ μου!
 Γιατὶ ὅσα λέω ἂν δὲ γίνονται ἔργα
 χάλκινο εἶμαι κύμβαλο ποὺ μάταια ἤχεϊ,
 ποὺ τί σημαίνουν τὰ χτυπήματα δὲ νιώθω·
 35 ἀλλὰ ὅμως μὴ μ' ἀφήσεις, μὴ μὲ παρατήσεις,
 μήτε, Σωτήρα μου, ἐπιτρέψεις νὰ πλανιέμαι
 ἐγὼ ὁ ταλαίπωρος, ὁ φτωχὸς κι ὁ ξένος,
 ποὺ εἶναι ἄπειρα ὅσα τάλαντα σοῦ ὀφείλω.
 Ἄλλὰ ὅπως πρῶτα κάνε, Λόγε, ἐσὺ καὶ τώρα.
 40 Τότε ἀπ' τὸν κλῆρο μου κι ὅλη τὴν πατρικὴ μου γῆ,
 ἀπὸ πατέρα, ἀδέρφια, μητέρα, δικοὺς καὶ ξένους
 κι ὄλους τοὺς ἄλλους συγγενεῖς καὶ φίλους
 μὲ χώρισες, Σωτήρα, ἐνῶ ἤμουν ἀμαρτωλὸς
 κι ἀπ' ὄλους τούτους πολὺ πιὸ ἀνάξιος
 45 καὶ δέχτηκες στὴν ἄχραντη ἀγκαλιά σου
 τὸν ἀχάριστο ἐμένα στὰ τόσα δῶρα σου
 Ἔτσι καὶ τώρα, εὐσπλαχνε, ἐλέησέ με,
 καὶ τώρα, Θεέ μου, πολὺ περισσότερο
 τὴν εὐσπλαχνία σου δεῖξε μου καὶ φύλαξέ με
 50 καὶ τοῦ θυμοῦ μου πρᾶννε τὰ ξεσπάσματα
 καὶ κάνε με ἰκανὸ μακρόθυμα νὰ ἀντέχω

θεία ἀλλοίωση. Τὸ ρυπαρὸ ἀνθρώπινο σκεῦος μεταμορφώθηκε στὸ καθαρότατο
 σῶμα τοῦ Θεοῦ μὲ τὴ μετουσία τοῦ Θεοῦ.

30. Ἡ οὐσία γιὰ τὸ Χριστιανὸ εἶναι ὁ συνδυασμὸς τοῦ λόγου καὶ τῆς πρά-
 ξης. Ἄδος μοι καὶ λαλεῖν καὶ πράττειν ἄπερ λέγω'.

πάντα πειρασμὸν καὶ λύπην τὴν τοῦ βίου,
 ὄσα ἐμαυτῷ προξενῶ κακοφρόνως,
 ὄσα δαιμόνων πειράζει φθονερά φύσις
 55 καὶ οἱ ἀσθενεῖς τούτων τῶν ἀδελφῶν μου
 ἔργω μοι, λόγῳ προξενούσι, φεῦ οἴμοι,
 ὅτι τὰ ἐμὰ μέλη με δαπανῶσι,
 καὶ ὀδυνῶμαι δι' αὐτὰ ταῦτα πάλιν.
 Ἔγνομαι ποσὶ κεφαλῇ λαχῶν εἶναι
 60 καὶ γυμνοποδῶ καὶ ἀκάνθαις κεντοῦμαι
 καὶ σφόδρα ἀλγῶ τὴν ὀδύνην μὴ φέρων·
 τοῖς ἔμπροσθεν εἰς τῶν ἐμῶν ποδῶν βαίνει
 καὶ εἰς τοῦπίσω στρέφεται πάλιν ἄλλος·
 ἔνθεν κάκειθεν σύρουσιν, ἔλκουσί με
 65 καὶ περισκελίζομαι καὶ πίπτω κάτω.
 Ἄκολουθεῖν οὖν οὐκ ἰσχύω τοῖς πᾶσι·
 τὸ κεῖσθαι κακὸν καὶ τὸ ὀδεύειν οὕτως
 χειρόν πέλει τοῦ κεῖσθαι
 ὥς πάσας ἄλλας συμφορὰς ὑπερβαίνον.
 70 Κύριε, δός μοι κατάνυξιν καὶ πένθος
 καὶ ἀξίωσον ἐν τῷ σκότει τοῦ βίου,
 ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τε, τῷ τῆς λύπης χωρίῳ
 ἐκδουλεῦσαί σοι καὶ καλῶς θεραπεῦσαι
 καὶ τὰς ἀγίας ἐντολάς σου φυλάξαι!
 75 Εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ζῆν δέδωκάς μοι
 καὶ γινώσκειν σε καὶ προσκυνεῖν, Θεέ μου·
 τοῦτο γὰρ ζωὴ, τὸ σὲ γινώσκειν μόνον
 Θεόν, κτίστην τε καὶ ποιητὴν ἀπάντων,
 ἀγέννητον, ἄκτιστον, ἀναρχον, μόνον,
 80 καὶ τὸν σὸν Υἱὸν ἀπὸ σοῦ γεννηθέντα,
 καὶ ἐκπορευτὸν τὸ πανάγιον Πνεῦμα,
 τὴν πανύμνητον τριαδικὴν μονάδα,

75. Ἐκ τῶν ὄσων τὰ δεινὰ ποὺ προκαλοῦνται στὸ Συμεών, ἀκόμα κι ἀπὸ

στοῦ βίου μου κάθε πειρασμό καί λύπη,
 σ' ὅσα ἐγὼ κακοκέφαλα στὸν ἑαυτὸ μου προκαλῶ
 κι ὅσους πειρασμοὺς οἱ φθονεροὶ μοῦ κάνουν δαίμονες
 55 κι ὅσα οἱ ἀδύναμοι ἀπ' τοὺς ἀδελφοὺς μου,
 ἀλίμονό μου, μὲ ἔργα μοῦ δημιουργοῦν καὶ λόγια,
 μέλη κι αὐτοὶ μ' ἐμένα, μὲ καταεξαντλοῦν
 κι ὁδύνη πάλι γι' αὐτὰ μὲ κυριεύει.,
 Τὰ πόδια μὲ ὀδηγοῦν, ἐνῶ μοῦ ἔλαχε νὰ εἶμαι
 60 κεφάλι, καὶ τρυποῦν ἀγκάθια τὰ γυμνά μου πόδια
 κι ἀφάνταστα ὑποφέρω λυγίζοντας ἀπὸ τὸν πόνο.
 Τό 'να μου πόδι πηγαίνει μπροστὰ
 καὶ τὸ ἄλλο στρέφεται πρὸς τὰ πίσω πάλι,
 ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ μὲ σέρνουν καὶ μὲ τραβοῦν
 65 μπερδεύτηκαν τὰ πόδια μου καὶ πέφτω κάτω.
 Δὲν ἔχω δύναμη ν' ἀκολουθῶ τοὺς πάντες·
 κακὸ νὰ 'σαι πεσμένος καὶ νὰ βαδίζεις ἔτσι.
 Εἶναι χειρότερο κι ἀπὸ τὸ πέσιμο
 ὅλες τὶς ἄλλες συμφορὲς τὶς ξεπερνᾶ.
 70 Δὸς μου, Κύριε, κατάνυξη καὶ πένθος
 κι ἀξιώσέ με στῆς ζωῆς τὸ σκοτάδι
 καὶ στὸν κόσμο τοῦτο, στὸν τόπο τῆς λύπης
 νὰ σοῦ δουλέψω καὶ νὰ σὲ ὑπηρετήσω καλὰ
 καὶ νὰ φυλάξω τὶς ἅγιες ἐντολές σου.
 75 Σ' εὐχαριστῶ ποῦ μοῦ 'δωσες τὴ ζωὴ
 νὰ σὲ γνωρίζω, Θεέ μου, καὶ νὰ σὲ προσκυνῶ.
 Τοῦτο ἡ ζωὴ, ἐσένα νὰ γνωρίζω Θεὸ μόνο,
 δημιουργὸ καὶ ποιητὴ τῶν ὅλων,
 ἀγέννητο, ἄκτιστο, ἀναρχο, μονάχο,
 80 κι ὁ γιός σου νὰ 'χει γεννηθεῖ ἀπὸ ἐσένα
 καὶ τὸ πανάγιο πνεῦμα νὰ ἐκπορεύεται
 μονάδα τριαδικὴ πανύμνητη,

ὑφισταμένους του, προέρχεται ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτὸν 'ζῆν, γινώσκειν
 καὶ προσκυνεῖν' τὸ Θεό.

ἦν τὸ προσκυνεῖν εὐσεβῶς καὶ λατρεύειν
 ὑπὲρ δόξαν ἅπασαν ἄλλην ὑπάρχει,
 85 κἂν ἐπίγειον, κἂν οὐράνιον εἴπης.
 Τί γὰρ ἀγγέλων, τί δὲ τῶν ἀρχαγγέλων,
 κυριοτήτων, χερουβίμ, σεραφίμ τε
 καὶ πασῶν ἄλλων στρατιῶν οὐρανίων
 ὑπάρχει δόξα ἢ φῶς ἀθανασίας
 90 ἢ χαρὰ ἢ ἔλλαμψις ζωῆς ἀϋλου,
 εἰ μὴ τὸ ἐν φῶς τῆς ἁγίας Τριάδος
 διαιρούμενον τρισσῶς ἀδιαιρέτως,
 ὃ ἐν ὑπάρχει ἐν τρισὶ χαρακτῆρσι,
 γινωσκόμενον ἀγνώστως, ὅσον θέλει·
 95 οὐδὲ γὰρ ἐνδέχεται κτίσμα τὸν κτίστην
 οὕτω γινώσκειν ὅλον, ὡς αὐτὸς εἶδεν
 ἑαυτὸν κατὰ φύσιν·
 κατὰ χάριν δὲ βλέπουσι καὶ νοοῦσιν
 ἄγγελοι πάντες καὶ πᾶσα κτιστὴ φύσις,
 100 οὐ καταλαμβάνοντες, ἀλλὰ νοοῦντες,
 καθὼ γνωσθῆναι ἢ φανῆναι θελήσει
 τοῖς τυφλοῖς τὸ φῶς ἢ καὶ βλέπουσι πάντως·
 καὶ γὰρ ὀφθαλμὸς χωρὶς φωτὸς οὐ βλέπει,
 ἀλλὰ καὶ ὄρᾱν ἐκ τοῦ φωτὸς λαμβάνει,
 105 ὅτι παρ' αὐτοῦ καὶ ἐδημιουργήθη.
 Κἂν ἀσώματον, κἂν ἐσώματον εἴπης,
 εὐρήσεις πάντα Θεὸν πεποιηκότα.
 Τὰ ἐν οὐρανοῖς εἴ τι δ' ἂν καὶ ἀκούσης,
 τὰ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὰ ἐν ταῖς ἀβύσσοις,
 110 καὶ τούτων πάντων μία ζωὴ καὶ δόξα,
 μία ἔφεσις καὶ μία βασιλεία,
 πλοῦτος, χαρὰ, στέφανος, νῆκος, εἰρήνη
 καὶ πᾶσα εὐπρέπεια ὑπάρχει ἄλλη,
 ἢ ἐπίγνωσις τῆς ἀρχῆς καὶ αἰτίας,
 115 ὅθεν παρήχθη καὶ γεγόνασι πάντα.
 Τοῦτο σύστασις τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω,

πού αὐτήν προσκυνοῦμε καὶ νὰ τὴ λατρεῦομε εὐσεβῶς
 εἶναι δόξα ἀπὸ ὅλες πρὸ μεγάλη,
 85 δόξα τῆς γῆς ἂν πεῖς ἢ τ' οὐρανοῦ.
 Ποιὰ ἄλλη γιὰ τοὺς ἀγγέλους καὶ τοὺς ἀρχαγγέλους,
 γιὰ τὶς κυριότητες, τὰ Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ
 κι ὅλες τὶς ἄλλες τὶς οὐράνιες στρατιᾶς
 ποιὰ ἄλλη δόξα ὑπάρχει ἢ ἀθανασίας φῶς
 90 ἢ χαρὰ ἢ λαμπηδόνα τῆς αὐλῆς ζωῆς,
 ἂν ὄχι τῆς ἁγίας Τριάδας τὸ ἓνα φῶς
 πού ἀχώριστα χωρίζεται σὲ τρία·
 πού εἶναι ἓνα σὲ τρία πρόσωπα
 κι ἀμάθευτα μαθαίνεται, ὅσο θέλει.
 95 Οὐτε εἶναι δυνατὸ τὸν κτίστη τοῦ ἓνα κτίσμα
 νὰ τὸν γνωρίζει ὀλότελα ὅπως ὁ ἴδιος
 τὸν ἑαυτοῦ τοῦ γνωρίζει ὡς πρὸς τὴ φύση.
 Μὰ κατὰ χάρη τὸν βλέπουν κι ἐννοοῦν
 οἱ ἄγγελοι ὅλοι κι ὅλη ἡ κτιστὴ φύση
 100 δὲν τὸν καταλαβαίνουν κατὰ βάθος, ἀλλὰ νιώθουν
 νὰ δοῦν ὅσο θελήσει ἢ νὰ νιώσουν
 τὸ φῶς οἱ τυφλοὶ ἢ, ὅπως καὶ νὰ ἔναι, νὰ τὸ δοῦνε.
 Γιατὶ χωρὶς τὸ φῶς οὐτε τὰ μάτια βλέπουν
 μ' ἀπὸ τὸ φῶς παίρνουν καὶ τὸ νὰ βλέπουν,
 105 γιὰτὶ κι ἀπὸ τὸ φῶς δημιουργήθηκαν.
 Κι ὅποιο σωματικὸ ἢ ἀσώματο κι ἂν πάρεις
 ὅλα θὰ βρεῖς τὸ Θεὸ νὰ τὰ ἔχει πλάσει.
 Μ' ἂν κι ἀπ' τὰ οὐράνια ἀκούσεις κάτι
 κι' ἀπ' τὰ ἐπίγεια καὶ στὴν ἄβυσσο ὅσα
 110 καὶ γιὰ ὅλα τοῦτα μιὰ ζωὴ, μιὰ δόξα,
 μιὰ ἐπιθυμία καὶ βασιλεία μία,
 πλοῦτοι, χαρὰ, στεφάνι, νίκη, εἰρήνη
 κι ὅποια ἄλλη ὑπάρχει ὁμορφιά στὸν κόσμον
 τῆς ἀρχῆς ἢ ἐπίγνωση καὶ τῆς αἰτίας
 115 ἀπ' ὅπου ὅταν προῆλθαν καὶ γενῆκαν.
 Αὐτὸ εἶναι ἡ σύστασις τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω,

τοῦτο ἢ τάξις πάντων τῶν νοουμένων,
 τοῦτο δούλωσις πάντων τῶν ὀρωμένων,
 τοῦτο ἔσχον ἄγγελοι στάσιν βεβαίαν
 120 προσλαβόμενοι γνῶσιν καὶ φόβον πλείω,
 ὅτε πίπτοντα τὸν Σατανᾶν ἐώρων
 καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ὑπαχθέντας οἴησει·
 ὅσοι γὰρ μόνον ἐπελάθοντο τούτου
 καὶ κατέπεσον ἐπάρσει δουλωθέντες,
 125 ὅσοι δὲ τοῦτο πάλιν εἶχον εἰς γνῶσιν,
 ἐκουφίζοντο φόβῳ καὶ τῇ ἀγάπῃ,
 προσκολλώμενοι τῷ ἑαυτῶν Δεσπότη.
 Ὅθεν ἢ ἐπίγνωσις τῆς δεσποτείας
 καὶ τὴν προσθήκην τῆς ἀγάπης ἐποίει,
 130 ὅτι καὶ πλείω τὴν ἀστράπτουσαν αἴγλην
 καὶ τρανοτέραν ἐώρων τῆς Τριάδος,
 καὶ τοῦτο πάλιν πᾶσαν ἔννοιαν ἄλλην
 ἀπεκρούετο καὶ ἀτρέπτους ἐποίει
 τοὺς τρεπτὴν φύσιν τὸ κατ' ἀρχὰς λαβόντας
 135 ἐν τῷ ὕψει μένοντας τῶν οὐρανίων.

αὐτὸ εἶναι ἡ τάξη ὅλων ὅσα νοοῦνται,
 αὐτὸ ἡ ὑποταγή κι ὅσων θεωροῦμε,
 αὐτὸ ἡ βέβαιη σταθερότητα ἦταν τῶν ἀγγέλων
 120 σὰν γνώση ἀπόχτησαν καὶ φόβο πιὸ μεγάλο,
 ὅταν τὸ Σατανὰ ἔβλεπαν νὰ πέφτει
 ἀπὸ τὴν περηφάνεια καὶ τοὺς ὑποταχτικούς του.
 Ὅσοι μόνο εἶχαν λησμονήσει τοῦτο
 καὶ κατέπεσαν δουλωμένοι ἀπ' τὴν ἔπαρσή τους,
 125 κι ὅσοι πάλι ἦταν τοῦτο σὲ γνώση τους
 ἀπὸ τὸ φόβο ἀνακουφίζονταν μὲ τὴν ἀγάπη
 σφιχτὰ μὲ τὸ δεσπότη τους δεμένοι.
 Γι' αὐτὸ κι ἡ ἐπίγνωση τῆς ἀρχῆς τοῦ Δεσπότη
 ἔφερε καὶ τὴν πρόοδο τῆς ἀγάπης
 130 καθὼς καὶ πιὸ πολλὴ ἔβλεπαν ν' ἀστράφτει
 τῆς Τριάδας ὀλοζώντανη τῆ λάμψη.
 Καὶ τοῦτο πάλι κάθε ἔννοϊαν ἄλλη
 ἀπόδιωχνε κι ἀνάδειχνε ἀμετάτρεπτους
 ὅποιους ἀπ' τὴν ἀρχὴ τρεπτὴ εἶχαν λάβει φύση
 135 ἐκεῖ στὰ ὕψη ὅπου ἔμεναν τῶν οὐρανίων.

Γ

**Τίς ὁ μοναχὸς καὶ τίς ἡ αὐτοῦ ἐργασία καὶ εἰς ο
ὕψος θεωρίας οὗτος ἀνήλθεν.**

Μοναχός, ὅστις ἀμιγῆς ἐστὶ κόσμῳ
καὶ ἀεννάως ὁμιλεῖ Θεῷ μόνῳ,
βλέπων βλέπεται, φιλῶν φιλεῖται
καὶ γίνεται φῶς λαμπόμενος ἀρρήτως·
5 δοξαζόμενος δοκεῖ πλέον πτωχεύειν
καὶ προσοικειούμενος ὡς ξένος πέλει.
ᾠ ξένου πάντῃ θαύματος καὶ ἀφράστου!
Διὰ πλοῦτον ἄπειρον ὑπάρχω πένης
καὶ μηδὲν ἔχειν δοκῶ πολὺ κατέχων
10 καὶ λέγω· Διψῶ διὰ πλῆθος ὑδάτων
καὶ τίς μοι δώσει, ὅπερ ἔχω πλουσίως,
καὶ ποῦ εὐρήσω, ὃν ὁρῶ καθ' ἐκάστην;
Πῶς δὲ κρατήσω, ὃ ἐντός μου ὑπάρχει
καὶ ἔξω κόσμου οὐ γὰρ βλέπεται ὅλως;
15 Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω
νοῶν ἀληθῶς ρήματα ἀγραμμάτου!

Ποιός εἶναι ὁ μοναχὸς καὶ ποιὸ τὸ ἔργο του· καὶ σὲ ποιὸ ὕψος
θεωρίας ἀνέβηκε ὁ θεῖος αὐτὸς πατέρας.

Ὁ μοναχὸς ποὺ ἀποχωρίστηκε τὸν κόσμον
κι ἀδιάκοπα συνομιλεῖ μὲ μόνο τὸ Θεὸ [ται
βλέπει τὸ Θεὸ κι ὁ Θεὸς τὸν βλέπει, τότε ἀγαπᾷ κι ἀνταγαπιέ-
κι ὅπως φωτίζεται ἄρρητα γίνεται φῶς·

5 ἂν τὸν δοξάζουν νιώθει ταπεινότερος
κι ὅταν τὸν παίρνουν σὰ δικὸ νιώθει σὰν ξένος.

Θαῦμα παράδοξο κι ἀνέκφραστο!

Ἵπάρχω ἐγὼ ὁ φτωχὸς ἀπὸ πλοῦτον ἄπειρο
κι ἐνῶ πολλὰ κατέχω λέω δὲν ἔχω τίποτα.

10 Ρωτῶ: Καὶ μέσα σὲ νερῶν πλημμύρα
διψῶ· ποιὸς θὰ μοῦ δώσει ὅ,τι ἄφθονο ἔχω
καὶ ποῦ θὰ βρῶ ὅποιον βλέπω ὅλη τὴν ὥρα;
Πῶς θὰ κρατήσω αὐτὸ ποὺ ὑπάρχει ἐντός μου
κι ἔξω στὸν κόσμον πουθενὰ δὲ βλέπω;

15 Ὅποιος ἔχει αὐτιά ποὺ ἀκοῦνε ἄς ἀκούει.
ἐννοώντας ἀληθινὰ λόγια ἀγραμμάτου!

15. Ματθ. 11,15.

16. 'ἀγραμμάτου', κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ποὺ
ἦταν 'ἀγράμματοι' κατὰ κόσμον, ἀλλὰ 'διδασκτοὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος'. Τὸ μειο-
νέκτημα γίνεται τίτλος τιμῆς.

**Διδασκαλία εἰς μοναχοὺς ἄρτι ἀποταξαμένους κόσμῳ
καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ· καὶ περὶ τοῦ, ὁποῖαν τις ὀφείλει
πίστιν ἔχειν πρὸς τὸν ἴδιον πατέρα.**

Ἄφες κόσμον ἅπαντα καὶ τοὺς ἐν κόσμῳ·
μόνον προσλαβοῦ τὸ μακάριον πένθος!
Θρήνησον μόνα τὰ κακῶς σοι πραχθέντα,
ὅτι ταῦτά σε τοῦ ποιητοῦ τῶν ὄλων
5 ἀπεστέρησαν, Χριστοῦ καὶ τῶν ἀγίων!
Μηδενὸς ἄλλου φροντίσης ἐκτὸς τούτου,
ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμά σου ὡς ξένον ἔχε
καὶ κάτω βλέπε ὡς κατακεκριμένος
καὶ τὴν ἐπὶ θάνατον ὁδὸν βαδίζων
10 στέναζε ἀεὶ ἐκ βάθους τῆς καρδίας
καὶ τὸ πρόσωπον μόνοις δάκρυσι πλύνε!
Τοὺς δὲ πόδας σου, τοὺς εἰς κακᾶ δραμόντας
μὴ θελήσης ὑδατι νίψαι μηδόλως,
ναὶ δὴ, καὶ τὰς χεῖράς σου συνεσταλμένας ἔχε·
15 ταῦτας ἀναιδῶς πρὸς Θεὸν μὴ ἐκτείνης,
ἅς πολλάκις ἤπλωσας εἰς ἁμαρτίαν!
Κράτει προπετοῦς, ὄση δύναμις, γλώσσης
—εὐχερῆς καὶ γὰρ αὕτη πρὸς ἁμαρτίαν—,
ἐπεὶ δι' αὐτῆς μόνης καὶ τῶν μεγάλων
20 πολλοὶ ἀπεσφάλησαν ὁδοῦ εὐθείας
καὶ ἀπώλεσαν οὐρανῶν βασιλείαν.

-
2. Ματθ. 5,4.
12. Παρμ. 1,16.

**Διδασκαλία πρὸς μοναχοὺς ποὺ ἀρνήθηκαν πρόσφατα τὸν κόσμον
καὶ τὰ κοσμικὰ πράγματα. Ἄκόμα γιὰ τὸ πόση ἐμπιστοσύνη
ὀφείλει νὰ ἔχει κάποιος στὸ δικό του πατέρα.**

“Ὅλο τὸν κόσμον κι ὄσους ζοῦν σ’ αὐτὸν παράτησέ τους,
μόνο πάρε μαζί σου τὸ μακάριο πένθος!
Θρήνησε μόνο κακὰ ὅσα ἔχεις πράξει,
γιατὶ αὐτὰ τὸ δημιουργὸ τῶν ὄλων
5 σοῦ στέρησαν τὸ Χριστὸ καὶ τοὺς ἀγίους.
Χώρια ἀπ’ αὐτὸ γιὰ τίποτ’ ἄλλο μὴ φροντίσεις.
Καὶ τὸ σῶμα σου ἀκόμα νὰ τὸ θεωρεῖς σὰν ξένο,
σὰν καταδικασμένος κάτω ἔχε τὸ βλέμμα
κι ὡς τὴν ὁδὸ βαδίζεις τοῦ θανάτου
10 στέναζε πάντα ἀπ’ τῆς καρδιᾶς τὰ βάθη
καὶ πλύνε μὲ τὰ δάκρυά σου τὸ πρόσωπό σου!
Ἄλλὰ τὰ πόδια σου στὴν ἁμαρτία ποὺ ἐτρέξαν
καθόλου μὴ θελήσεις μὲ νερὸ νὰ πλύνεις,
καὶ βέβαια νάχεις μαζεμένα καὶ τὰ χέρια σου·
15 νὰ μὴν τ’ ἀπλώνεις στὸ Θεὸ μ’ ἀναίδεια
ποὺ στὴν ἁμαρτία συχνὰ ἔχεις ἀπλωμένα.
Τὴν αὐθάδη ὅσο μπορεῖς γλώσσα σου κράτα
—γλιστρᾶ εὐκόλα στῆς ἁμαρτίας τὸ δρόμο—
γιατὶ ἀπ’ αὐτὴν καὶ μονάχα μεγάλοι
20 πολλοὶ ξαστόχησαν τὸν ἴσιο δρόμο
κι ἔχασαν τὴν οὐράνια βασιλεία.

11. Πολὺ σημαντικό μέσο κάθαρσης τῆς ψυχῆς γιὰ τὸ μοναχὸ εἶναι τὰ δάκρυα, τὰ πολλὰ καὶ θερμὰ δάκρυα τῆς μετάνοιας.

Ταύτης δὲ πρῶτον φράζον τὰς ἀκοάς σου,
ἀκούειν μηδὲν τῶν αἰσchrῶν καὶ ματαίων,
καὶ τότε ἴσως κυριεύσεις καὶ ταύτης.

25 Ἴκουε μόνως πατρός σου νουθεσίας,
ποιοῦ ταπεινάς πρὸς αὐτὸν ἀποκρίσεις
καὶ ὡς τῷ Θεῷ λέγε τοὺς λογισμοὺς σου
μέχρι προσβολῆς καὶ μηδὲν ἀποκρύψης
μηδέ τι πράξης ἄνευ γνώμης τῆς τούτου,
30 μῆτε κοιμηθῆς μῆτε φάγης ἢ πίης!

Καὶ ὅτε ταῦτα φυλάξης ἐπὶ χρόνοις,
μηδὲν δοκῆσης μέγα κατωρθωκέναι·
καὶ γὰρ ἔσπειρας ἐν ἰδρῶτι καὶ κόπῳ,
οὐπω δὲ καρπὸν τῶν σῶν πόνων ἐδρέψω.

35 Μὴ οὖν πλανηθῆς ἢ δόξης εὐρηκέναι,
πρὶν ἢ ὀφθαλμοὺς ψυχικοὺς ἐπικτήσῃ
καὶ σῆς καρδίας καθαρθῶσι τὰ ὦτα
τοῖς δάκρυσί σου ἐκπλυθέντα τοῦ ρύπου
καὶ πνευματικῶς βλέπειν τε καὶ ἀκούειν

40 καὶ ἀλλοιοῦσθαι ὅλας αἰσθήσεις ἄρξη,
καὶ γὰρ θεάσῃ πολλὰ τῶν ἀνεκφράστων
καὶ ἀκούσεις πλείονα πανεξαισίως,
ἂ οὐ δυνήσῃ τῇ γλώσσει σου λαλήσαι.

Φρικτὸν οὖν θαῦμα πνευματικῶς ἀκούειν,
45 καὶ τὸ οὕτως βλέπειν δὲ θαῦμα θαυμάτων!

Οὐδὲν σαρκικὸν ἐννοεῖ ὁ τοιοῦτός ποτε,
πατεῖ δὲ τὴν γῆν ὡς εἰς ἀέρα βαίνων,
πάντα τε ὁρᾷ μέχρι καὶ τῶν ἀβύσσων
καὶ κατανοεῖ τὰ ποιήματα πάντα,

50 γνωρίζει Θεόν, ἐκπλήττεται τῷ φόβῳ
καὶ ὡς ποιητὴν προσκυνεῖ καὶ δοξάζει·
μέγα τὸ γνωρίσαι δὲ τὴν δεσποτείαν,

22. Παρμ. 21,13. 34. Ψαλμ. 127,2.

43. Α' Κορ. 14,2.

Πρὶν ἀπὸ αὐτὴν τ' αὐτιά νὰ φράξεις πρέπει,
 νὰ μὴν ἀκοῦς κανένα αἰσχρὸ οὔτε μάταιο
 καὶ μπορεῖ τότε κι αὐτὴν νὰ ἐξουσιᾶσεις.
 25 Τοῦ πατέρα σου μόνο τις συμβουλές ν' ἀκοῦς
 καὶ ν' ἀποκρίνεσαι σ' αὐτὸν μὲ ταπεινότητα
 καὶ λέγε του, ὅπως στὸ Θεό, τις σκέψεις σου
 μόλις πού σε πλησιάσουν καὶ μὴν κρύψεις τίποτε
 μήτε δίχως τὴ γνώμη του νὰ πράξεις κάτι
 30 μὴτε νὰ κοιμηθεῖς μὴτε νὰ φᾶς μὴτε νὰ πιεῖς!
 Κι ὅταν αὐτὰ γιὰ χρόνια τὰ φυλάξεις,
 νὰ μὴ νομίσεις πὼς κατόρθωμα ἔχεις κάνει μέγα.
 Ἔσπειρες ναί, μὲ ἰδρώτα καὶ μὲ κόπο,
 μὰ τοὺς καρπούς τῶν κόπων σου δὲ μάζεψες.
 35 Μὴν πλανηθεῖς λοιπὸν καὶ μὴ θαρρεῖς πὼς βρῆκες
 προτοῦ καὶ μάτια ψυχικὰ ἀποχτήσεις
 καὶ τῆς καρδιᾶς σου καθαρθοῦν τ' αὐτιά,
 ἀφοῦ τὸ ρῦπο τους ξεπλύνεις μὲ τὰ δάκρυα σου
 καὶ πὰ πνευματικὰ νὰ βλέπεις καὶ ν' ἀκοῦς ἀρχίσεις,
 40 μὲ τις αἰσθήσεις σου ἀλλαγμένες ὅλες.
 Πολλὰ ἀπὸ ὅσα ἀνέκφραστα θὰ δεῖς
 καὶ πανεξαΐσια πióτερα θ' ἀκούσεις,
 πού μὲ τὴ γλῶσσα σου νὰ πεῖς δὲ θὰ μπορέσεις.
 Θαῦμα φριχτὸ νὰ φτάσεις σ' ἀκοῆς πνευματικῆς
 45 καὶ τὰ ὅμοια ὀράματα θαυμάτων Θεοῦ μου!
 Κανένα τότε σαρκικὸ τὸ σῶμα αὐτὸ δὲ σκέφτεται,
 πατᾶ τὴ γῆ στὸν ἀέρα ὡς νὰ βαδίζει,
 τὰ πάντα βλέπει ὡς μὲς στὰ μύχια τους
 κι ὅλα τὰ δημιουργήματα καταλαβαίνει,
 50 τὸ Θεὸ γνωρίζει, ἀπὸ τὸ φόβο του σαστίζει,
 τὸν προσκυνᾷ ὡς ποιητὴ καὶ τὸν δοξάζει·
 τὸν Κύριό σου ν' ἀναγνωρίσεις μέγα,

25. Δὲ γίνεται μοναχὸς χωρὶς πνευματικὸ πατέρα.

52. Ἐπίγνωση τῆς δεσποτείας τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι ἕμεγα ἐπίτευγμα, ἔχουν μόνο οἱ φωτισθέντες'.

κἄν πάντες νομίζωσι τοῦτο εἰδέναι,
 ἀπατῶνται δὲ πλεῖστοι, μὴ ἀμφιβάλῃς!
 55 Τοῦτο ἴσασιν οἱ φωτισθέντες,
 οἱ δ' ἄλλοι πάντες, ὧ τῆς δεινῆς ἀγνοίας,
 σκοτεινότεροί εἰσι καὶ τῶν δαιμόνων.
 Ἄλλ', ὦ Κύριε καὶ κτίστα τῶν ἀπάντων,
 δς ἐποίησας ζῶον θνητὸν ἐκ γῆς με
 60 καὶ ἐτίμησας χάριτι ἀθανάτῳ
 καὶ ζῆν δέδωκας καὶ λαλεῖν καὶ κινεῖσθαι
 καὶ δοξάζειν σέ, τὸ Δεσπότην τῶν ὄλων,
 αὐτός, Δέσποτα, δός μοι τῷ ταλαιπώρῳ
 καὶ προσπίπτειν σοι καὶ αἰτεῖν τὸ συμφέρον!
 65 Ἄγνοῶ καὶ γάρ, πῶς παρήχθην ἐν κόσμῳ
 καὶ τί τὰ τῆδε, ἃ νομίζουσιν εἶναι·
 τίς ἡ ὄρασις ἢ ἐμή, ὦ Θεέ μου,
 τί δὲ τὰ ὀρώμενα, εἰπεῖν οὐκ ἔχω,
 πῶς ἐματαιώθημεν ἄνθρωποι πάντες
 70 καὶ κρίσιν ὀρθὴν οὐκ ἔχομεν τῶν ὄντων.
 Χθὲς ἦλθον πάντως καὶ αὐριον ὑπάγω
 καὶ εἶναι δοκῶ ἀθάνατος ἐνταῦθα.
 Ἔχειν σε Θεὸν ὁμολογῶ τοῖς πᾶσιν,
 ἀρνοῦμαι δέ σε τοῖς ἔργοις καθ' ἐκάστην·
 75 διδάσκομαί σε ποιητὴν εἶναι πάντων,
 ἄνευ δὲ βιάζομαί σου πάντα ἔχειν.
 Σὺ βασιλεύεις τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω
 κἀγὼ μόνος σοι ἀντιπίπτειν οὐ φρίσσω·
 δός τῷ ἀπόρῳ, δός μοι τῷ παναθλίῳ
 80 πᾶσαν ἀπορρίψασθαι ψυχῆς κακίαν,
 ἦν φυσιώσις, ἦν ἑπαρσις ματαία
 συνθλῶσιν ἅμα καὶ συντρίβουσιν, οἴμοι!
 Δὸς ταπείνωσιν, δὸς χεῖρα βοηθείας
 καὶ καθάρισον τὸν ρύπον τῆς ψυχῆς μου

κι ἂν ὅλοι αὐτὸν νομίζουν πὼς γνωρίζουν,
 μὴν ἀμφιβάλλεις, ξεγελιοῦνται οἱ περισσότεροι.
 55 Τὸ ξέρουν τοῦτο ὅσοι φωτίστηκαν
 καὶ οἱ ἄλλοι ὅλοι στὴ δεινὴ ἄγνοιά τους
 εἶναι κι ἀπὸ τοὺς δαίμονες πρὸ σκοτεινοί.
 Μά, ὦ Κύριε καὶ κτίστη ὅλων τῶν κόσμων,
 ποῦ μ' ἔβγαλες ἀπὸ τὴ γῆ θνητὸ ζωντανὸ πλάσμα
 60 καὶ μὲ τὴ χάρη σου μ' ἔχεις τιμήσει τὴν ἀθάνατη
 καὶ μοῦ 'δωσες νὰ ζῶ καὶ νὰ μιλῶ καὶ νὰ κινουῦμαι
 καὶ νὰ δοξάζω ἐσὲ τῶν ὅλων τὸ δεσπότη,
 ἐσύ, Κύριε μου, στὸν ταλαίπωρο ἐμένα δῶσε
 νὰ σοῦ προσπέφτω καὶ νὰ σοῦ ζητῶ ὅ,τι μοῦ συμφέρει.
 65 Γιατὶ ἀγνοῶ πὼς βρέφθηκα στὸν κόσμο
 καὶ ποιά τὰ ἐδῶ, ποῦ λένε πὼς ὑπάρχουν.
 Τί εἶναι, Θεέ μου, ἡ ὄρασή μου
 καὶ τί τὰ ὅσα θεωρῶ, δὲν ἔχω ἀπόκριση.
 Πῶς οἱ ἄνθρωποι ὅλοι ἀνοητέψαμε
 70 καὶ γνῶμη ὀρθὴ δὲν ἔχομε γιὰ τὰ ὄντα.
 Χτὲς ἦρθα ὅπως καὶ νᾶναι κι αὔριο φεύγω
 κι ὅμως ἐδῶ λέγω πὼς εἶμαι ἀθάνατος.
 Σ' ὅλους ὁμολογῶ πὼς σ' ἔχω Θεό μου,
 ἀλλὰ μὲ τὰ ἔργα μου σ' ἀρνοῦμαι ὅλη τὴ μέρα.
 75 Ὅλα μοῦ λέν πὼς εἶσαι δημιουργὸς τοῦ κόσμου,
 μὰ ὑποστηρίζω ὅτι ἔχω δίχως σου τὰ πάντα.
 Σὺ ὁ βασιλιάς τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω
 καὶ δὲν τρομάζω μόνο ἐγὼ νὰ σ' ἀντιμάχομαι.
 Στὸ στερημένο ἐμένα, τὸν πανάθλιο
 80 δῶσε κάθε κακία ν' ἀπορρίψω ἀπ' τὴν ψυχὴ μου,
 ποῦ περηφάνεια μάταιη κι ἔπαρση πλακῶνουν
 κι ἀλί! μὲ λιώνουνε καὶ μὲ συντρίβουν.
 Δόσμου ταπείνωση, χέρι ἀπλωσε βοήθειας,
 καθάρισε τὸ ρύπο τῆς ψυχῆς μου,

85 καὶ παράσχου μοι δάκρυα μετανοίας,
δάκρυα πόθου, δάκρυα σωτηρίας,
δάκρυα καθαίροντα ζόφον νοός μου
καὶ λαμπρόν με ἄνωθεν ἀποτελοῦντα,
τὸν ὄρα̃ν σε θέλοντα, τὸ φῶς τοῦ κόσμου,
90 τὸ φῶς τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν, τοῦ ἀθλίου,
τοῦ καρδίαν γέμουσαν κακῶν τοῦ βίου
ἔχοντος πολλῶν ἐκ θλίψεων καὶ φθόνου
τῶν δραματουργῶν τῆς ἐμῆς ἐξορίας
ἧ, μᾶλλον εἶπεῖν, τῶν ἐμῶν εὐεργετῶν,
95 τῶν δεσποτῶν μου, τῶν ἐμῶν ὄντως φίλων,
οἷς ἀντὶ κακῶν δὸς ἀγαθὰ, Χριστέ μου,
τὰ αἰώνια, τὰ καὶ πλούσια καὶ θεῖα,
ᾧ ἠτοίμασας εἰς αἰῶνας αἰώνων
τοῖς σὲ ποθοῦσι καὶ φιλοῦσιν ἐκθύμως!

85 καὶ δάκρυα δῶσε μου μετάνοιας,
 κλάματα πόθου, δάκρυα σωτηρίας,
 δάκρυα ποῦ τοῦ νοῦ τὸ ζόφο διώχνουν
 καὶ λαμπρὸ γιὰ τ' ἄνω μ' ἀναδείχνουν,
 ἐμένα ποῦ νὰ βλέπω θέλω ἐσέ τὸ φῶς τοῦ κόσμου,
 90 τῶν ματιῶν μου τὸ φῶς τοῦ ἄθλιου ἐμένα,
 ποῦ ἔχω καρδιὰ γεμάτη ἀπὸ τοῦ βίου
 τὰ δεινὰ, θλίψεις πολλές καὶ φθόνο
 ποῦ τὸ δράμα τῆς ἐξορίας μου ἔχουν πλέξει
 ἢ πιὸ καλὰ ποῦ μ' εὐεργέτησαν μ' αὐτή,
 95 ποῦ μὲ χειραγωγοῦν καὶ φίλοι μου εἶναι ἀληθινοί.
 Ἄντι δεινὰ γι' αὐτὰ δόσμου ἀγαθὰ, Χριστέ μου,
 ἀγαθὰ αἰώνια, πλούσια καὶ θεῖα,
 ποῦ γιὰ τοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων ἔχεις ἐτοιμάσει
 γιὰ ὅσους σὲ ποθοῦν καὶ σ' ἀγαποῦν ὀλόθυμα.

E

**Ἄλφάβητος τοῦ αὐτοῦ κατὰ στοιχεῖον διπλοῦς προ-
τρέπων καὶ ὁδηγῶν εἰς τελειότητα βίου ἀναδραμεῖν
τὸν ἄρτι ἀπὸ τοῦ κόσμου ἀναχωρήσαντα.**

**Ἄρχῃν ποιήσας Χριστὸν καὶ θερμὴν πίστιν
οὕτως ἀναχώρησον ἀπὸ τοῦ κόσμου
Βάδιζε φεύγων συγγενεῖς τε καὶ φίλους!
τοῦτο γὰρ ὠφέλιμον τοῖς ἀρχαρίοις
Γυμνὸς πρόσελθε τῶν ὑλῶν τῷ αὐτῷ,
οὐδὲν μεῖζον εὐρήσεις εἰς συμμαχίαν
Δειλίαν πᾶσαν ἀπὸ σοῦ ἀπορρίψας,
πρὸς δυνατὸν γὰρ προσέφυγες Δεσπότην
5 Ἐλπίδα μᾶλλον προσλαβὼν ἀδιστάκτως!
καὶ γὰρ κήδεται τῶν μικρῶν στρουθίων.
Ζυγὸν βάστασον, τὸν ἐλαφρὸν κύριον,
πολλὴ ἢ ἀντίδοσις γὰρ τῶν μελλόντων
Ἡμᾶς βροτοὺς ἅπαντας σῶζοντα δῶρον,
καὶ γὰρ ἠγοράσθημεν αἵματι θείῳ
Θεοῦς δεικνύντα δυνάμει τοῦ καλοῦντος,
τοῦτο γὰρ ἢ σάρκωσις ἢ τοῦ Δεσπότητος,
Ἐν ἔργῳ γνῶς τῶν ἔργων τὰς ἐκβάσεις
τὸ πάντων θαυμαστότερον τῶν ὀρωμένων.
10 Καλὸν σοι κέρδος ἐκκοπὴ θελημάτων,
μάρτυρα δεικνύει σε τῇ συνειδήσει.**

5α. Ματθ. 10,29. 6. Ματθ. 11,30.

* Ἡ ἀλφαβητικὴ παράθεση τῶν στίχων (ἀκροστιχίδα) εἶναι συχνὴ στὴ
χριστιανικὴ λογοτεχνία.

2. Κάθε μονὸς στίχος εἶναι ἓνα παράγγελμα, μιὰ συμβουλή, κάθε ζυγὸς

Πίνακας διπλός σύμφωνα με τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου, ποὺ προτρέπει καὶ ὁδηγεῖ νὰ σπεύσει γιὰ τὴν τελειότητα τοῦ βίου αὐτὸν ποὺ μόλις ἀναχώρησε ἀπὸ τὸν κόσμον.

Ἄρχῃ βάλε τὸ Χριστὸ καὶ τὴ θερμὴ πίστη
κι ἔτσι ἀναχώρησε ἀπ' τὸν κόσμον.

Βάδιζε ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους φεύγοντας·
εἶναι πολὺ τοῦτο ὠφέλιμο γιὰ τοὺς ἀρχάριους.

Γυμνὸς ἀπὸ ὕλες πλησίασε τὸν αὐλο
τίποτα δὲ θὰ βρεῖς πιὸ ἰσχυρὸ γιὰ συμμαχία.

Δειλία κάθε ἀπόρριξε μακριά σου
γιατὶ ἔχεις καταφύγει σὲ δυνατὸ Κύριο.

5 Ἐλπίδα βέβαια κάνε σύντροφό σου,
ἀφοῦ φροντίζει γιὰ μικρὰ σπουργίτια.

Ζυγὸ ἔλαφρὸ τὸν Κύριο κράτησε·
πολὺ ἀντιμέτρημα γι' αὐτὸ μελλοντικὸ θὰ λάβεις,

Ἡ δωρεὰν σωτηρία τῶν θνητῶν ὄλων ποὺ εἶναι,
γιατὶ μὲ τὸ αἷμα τὸ θεϊκὸ ἀγοραστήκαμε,

Θεοὺς ποὺ μὲ τὴ δύναμη τοῦ καλεστῆ μᾶς δείχνει
κι εἶναι τοῦ Κυρίου μας τοῦτο ἡ σάρκωση

Ἰδού, πὼς μ' ἔργο τὴν ἐκβαση τῶν ἔργων θὰ γνωρίσεις
τὸ πιὸ ἄξιο θαυμασμοῦ ἀπὸ ὅσα βλέπομε.

10 Κέρδος καλὸ, τὸ θέλημα γιὰ σέν' ἂν κόψεις,
μάρτυρα συνειδήσεως σ' ἀναδείχνει.

δικαιολογεῖ τὸν προηγούμενο μόνο καὶ στηρίζει γιὰ τὴν κατάκτηση τῆς ἀρετῆς ποὺ παραγγέλλει ὁ πρῶτος. Στους εἴκοσι τέσσερις στίχους, ὅσα καὶ τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου, ὁ Συμεὼν ἐκθέτει ἐπιγραμματικὰ τοὺς κοινούς κανόνες τῆς μοναστικῆς ζωῆς συμπληρωμένους μὲ τὴ δική του ἀποψη.

Λόγους πατρός σου καὶ προστάγματα πράττε,
 ὁδηγοῦσι γὰρ τὴν ὁδὸν ἀπροσκόπτως
 Μέχρι θανάτου ὕψος γὰρ τοῦτο μέγα.
 Θεὸς φαίνεται διὰ σὲ τοῦτο πράζας.
 Νόμιζε εἶναι εὐτελέστερος πάντων,
 τοῦτο πρῶτόν σε ποιεῖ τῆς βασιλείας
 Ἐένος τε πτωχότερος, ταπεινότερος ἄλλων!
 μεγάλα ταῦτα, εἴαν καὶ κατορθώσης αὐτὰ
 15 Ὅλος ὑπάρξης μιμητῆς τοῦ Δεσπότου,
 τί δὲ ὑπάρχει ἀγαθότερον τούτου;
 Πάντα κατορθοῖ τὸ πενθεῖν καθ' ἐκάστην,
 γλυκὸν γὰρ τοῦτο ὑπὲρ βρῶσιν καὶ πόσιν
 Ρεόντων καὶ ἐστώτων διδάσκον γινῶσιν·
 ἀφιστᾷ γὰρ πρότερον παντὸς τοῦ κόσμου.
 Σιωπὴν ἄσκει, τὴν φυλάττουσαν ταῦτα,
 ρίζας κόπτει γὰρ ἀνωφελεῖς παντοίας.
 Τὴν μνήμην ἔχε πάντοτε τοῦ θανάτου!
 αὕτη γὰρ πέλει ταπεινώσεως πρόξενος.
 20 Ὑφ' ὧν καθαρθεῖς καὶ ἀγασθεῖς καρδίαν
 ὦ τοῦ θαύματος τοῦ ζητουμένου πᾶσι
 Φῶς ἀξιοθῆς ἰδεῖν καλῶς τὸ θεῖον·
 βέλος γὰρ ἐστὶν ἄϋλον ἐξ ἀϋλου.
 Χριστὸς δὲ ἐστὶν ἡ τελεία ἀγάπη
 ὃ ἔχων αὐτὴν θέσει Θεὸς ὑπάρχει
 Ψυχὰς φωτίζων τὰς Αὐτὸν ἐκζητούσας·
 αὐταὶ μόναι ζήσονται, μηδεὶς πλανάσθω!
 Ὡ θεοποιὸς ἀγάπη, Θεὸς οὐσα!
 ἔκπληξις τοῦτο καὶ δυσεὔρετον πρᾶγμα.

Λόγους καὶ προσταγὴ νὰ πράττεις τοῦ πατέρα σου
 στὸ δρόμο σ' ὀδηγοῦν χωρὶς νὰ σφάλεις
 Μέχρι θανάτου· κι εἶναι αὐτὸ τὸ μέγα ὕψος.
 Φαίνεται ὁ Θεὸς γιὰ σένα τὸ ἔχει πράξει.
 Νὰ θεωρεῖς τὸν ἑαυτὸ σου μηδαμινότερο ὄλων
 σὲ κάνει αὐτὸ στὴ βασιλεία πρῶτο.
 Ξένος νὰ εἶσαι καὶ ἀπ' ἄλλους πιὸ φτωχὸς καὶ ταπεινὸς
 εἶναι μεγάλα κι ἂν τὰ κατορθώσεις,
 15 Ὀλότελα θὰ γίνεις μιμητὴς τοῦ Δεσπότη,
 καὶ ποιό εἶναι ἀπ' αὐτὸ καλύτερο;
 Πάντα πένθος καθημερινὸ τὰ πάντα πετυχαίνει·
 ἀπὸ βρώση καὶ πόση γλυκύτερο εἶναι τοῦτο κι ὄσων
 Ρέουν μὰ κι ὄσων μένουν διδάσκει τὴ γνώση·
 πρῶτα ἀπ' τὸν κόσμον ὄλο ἀπομακρύνει.
 Σιωπὴ νὰ τηρεῖς φύλακα ὄλων τούτων
 καὶ κόβει ρίζα ἀνώφελη κάθε λογιῆς.
 Τὴ μνήμη νὰ ἔχεις πάντα τοῦ θανάτου·
 εἶναι αὐτὴ πού θὰ σοῦ φέρει τὴν ταπείνωση.
 20 Ὑψίλον μὲ καρδιὰ φωτεινὴ καὶ μ' αὐτὰ καθαρμένη,
 θαῦμα μέγα, ὅποιο ὄλοι ἀναζητοῦν,
 Φῶς θεῖο θ' ἀξιοθεῖς νὰ δεῖς ὡς πρέπει
 ἄυλο βέλος ἀπ' ἄυλο κυνηγό. Εἶπε ὁ
 Χριστὸς ἡ τέλεια ἀγάπη κι ὅποιος
 τὴν ἔχει γίνεται θέσει Θεὸς καὶ φωτίζει
 Ψυχὲς πού τὸν ἀναζητοῦν ἀδιάκοπα
 κι αὐτὲς μετὰ θὰ ζήσουν, κανεὶς νὰ μὴ γελιέται!
 Ὡ ἀγάπη, πού εἶσαι Θεὸς καὶ θεοὺς κάνεις,
 ὦ ἀγάπη, πράγμα ἐκπληκτικὸ καὶ σπάνιο.

ΣΤ

*Τοῦ αὐτοῦ τετράστιχα τὸν πρὸς Θεὸν αὐτοῦ
έντεῦθεν δεικνύοντα ἔρωτα.*

*Πῶς καὶ πῦρ ὑπάρχεις βλύζον,
πῶς καὶ ὕδωρ ἧς δροσίζον,
πῶς καὶ καίεις καὶ γλυκαίνεις,
πῶς φθορὰν ἐξαφανίζεις;*

*5 Πῶς θεοὺς ποιεῖς ἀνθρώπους,
πῶς τὸ σκότος φῶς ἐργάζη,
πῶς ἀνάγεις ἐκ τοῦ ἄδου,
πῶς θνητοὺς ἐξαφθαρτίζεις;*

*Πῶς πρὸς φῶς τὸ σκότος ἔλκεις,
10 πῶς τὴν νύκτα περιδράσση,
πῶς καρδίαν περιλάμπεις,
πῶς με ὄλον μεταβάλλεις;*

*Πῶς ἐνοῦσαι τοῖς ἀνθρώποις,
πῶς υἱοὺς Θεοῦ ἐργάζη,
15 πῶς ἐκκαίεις σου τῷ πόθῳ,
πῶς τιτρώσκεις ἄνευ ζίφους;*

*Πῶς ἀνέχη, πῶς βαστάζεις,
πῶς εὐθὺς οὐκ ἀποδίδως,
πῶς ὑπάρχων ἔξω πάντων
20 βλέπεις πάντων τὰ πρακτέα;*

14. Ματθ.5,9 καὶ Ἰω. 1,12.

* Ὁ Θεὸς εἶναι ἓνα ἀναπάντητο στὴν οὐσία ἐρώτημα. Τὰ εἶκο

Τετράστιχα τοῦ ἰδίου, πού δείχνουν ἀπό ἐδῶ
τὸν ἔρωτά του πρὸς τὸ Θεῶ.

Πῶς εἶσαι καὶ φωτιὰ πού ξελοχίζεις,
πῶς εἶσαι καὶ νερὸ πού με δροσίζει,
πῶς κατακαῖς μὰ καὶ γλυκαίνεις
καὶ πῶς ἐξαφανίζεις τὴ φθορά;

5 Πῶς τοὺς ἀνθρώπους κάνεις θεοὺς
καὶ τὸ σκοτάδι φῶς τὸ δείχνεις,
πῶς ἀνεβάξεις ἀπ' τὸν ἼΑδη
κι ἀθανατίζεις τοὺς θνητούς;

Πῶς σέρνεις τὸ σκοτάδι πρὸς τὸ φῶς
10 καὶ πῶς τὴ νύχτα τὴ διαλύεις,
πῶς τὴν καρδιά μου περιλάμπεις
κι ὄλον μ' ἀλλάζεις τάχα πῶς;

Πῶς γίνεσαι ἓνα με τὸν ἄνθρωπο
καὶ πῶς τὸν κάνεις γιὸ τοῦ Θεοῦ,
15 πῶς τὸν φλογίζεις με τὸν πόθο σου
καὶ πῶς χωρὶς σπαθὶ λαβώνεις;

Πῶς μᾶς ἀνέχεσαι, πῶς περιμένεις
τὸ χτύπημά σου πῶς ἀργεῖς,
κι ἐνῶ εἶσαι ἔξω ἀπὸ ὄλους μας
20 ὄλων τὶς πράξεις πῶς θωρεῖς;

μὲ τὰ ὁποῖα ἀρχίζουν οἱ εἴκοσι ἀπὸ τοὺς εἴκοσι τέσσερις στίχους, δείχνουν τὴν ἀνικανοποίητη, βαθιὰ ἐπιθυμία τοῦ ποιητῆ νὰ γνωρίσει τὴν οὐσία τοῦ Θεοῦ.

ΣΥΜΕΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟ

*Πῶς μακρὰν ἡμῶν τυγχάνων
καθορᾶς ἐκάστου πράξιν;
Δὸς ὑπομονὴν σοῖς δούλοις,
μὴ καλύψη τούτους θλίψις!*

Πολύ μακριά μας βρίσκεσαι και πῶς
ὄ,τι καθένας ἔπραξε τὸ βλέπεις;
Δώρισε ὑπομονή στοὺς δούλους σου
μὴν τοὺς σκεπάσει μαύρη θλίψη.

Z

**Ἐντευξις εἰς Θεόν, καὶ ὅπως Θεῷ συναπτόμενος καὶ
δόξαν Θεοῦ ὁρῶν ἐν ἑαυτῷ ἐνεργοῦσαν
ἐξεπλήττετο.**

Πῶς σε ἐντός μου προσκυνῶ, πῶς δὲ μακράν σε βλέπω
πῶς ἐν ἐμοὶ κατανοῶ, ἐν οὐρανῷ δ' ὁρῶ σε;
Σὺ μόνος οἶδας, ὁ ποιῶν ταῦτα καὶ λάμπων ὡσπερ
ἥλιος ἐν καρδίᾳ μου, τῇ ὑλικῇ, ἀδύλως.

5 Ὁ διαυγάσας μοι τὸ φῶς τῆς δόξης σου, Θεέ μου,
διὰ τοῦ ἀποστόλου σου καὶ μαθητοῦ καὶ δούλου,
τοῦ παναγίου Συμεῶν, αὐτὸς καὶ νῦν μοι λάμψον
καὶ δίδαξον ἐν Πνεύματι ὕμνους ἐκείνω ᾄσαι,
καινοὺς ὁμοῦ καὶ παλαιοῦς, θείους καὶ κεκρυμμένους,
10 ἵν' ἐξ ἐμοῦ θαυμαστωθῇ ἡ γνῶσις σου, Θεέ μου,
καὶ ἡ σοφία ἡ πολλὴ παραδειχθῇ μειζόνως·
καὶ πάντες σε αἰνέσουσιν ἀκούσαντες, Χριστέ μου,
ὅτι καιναῖς ἐγὼ λαλῶ γλώσσαις τῇ χάριτί σου.
Ἄμην, γένοιτο, Κύριε, κατὰ τὸ θέλημά σου!

15 Ἐγὼ πονῶ, ἐγὼ ἀλγῶ τὴν ταπεινὴν ψυχὴν μου,
ὅταν φανῇ ἐντός αὐτῆς λάμψαν τρανῶς τὸ φῶς σου·
ὁ πόθος πόνος παρ' ἐμοὶ καὶ καλεῖται καὶ ἔστιν.
Ἄλγος τῷ μὴ ἰσχύειν με ὅλον περιλαβεῖν σε
καὶ κορεσθῆναι, ὡς ποθῶ, ὑπάρχει μοι καὶ στένω·
20 ὁμῶς ὅτι καὶ βλέπω σε, ἀρκετόν μοι καὶ τοῦτο
καὶ δόξα ἔσται καὶ χαρὰ καὶ στέφος βασιλείας,

10. Ψαλμ. 138,6.

13. Μαρκ. 16,18.

14. Ματθ. 26,42.

Προσευχὴ τοῦ ἴδιου στοῦ Θεοῦ καὶ πόση ἐκπληξὴ δοκίμαζε
ὅταν ἐνωνόταν μὲ τὸ Θεοῦ κι ἔβλεπε νὰ ἐνεργεῖ μέσα του
ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ.

Σὲ προσκυνῶ μέσ' στὴν καρδιά μου καὶ πῶς σὲ βλέπω μακριά,
πῶς σὲ νιώθω μέσα μου ἀλλὰ σὲ βλέπω στὸν οὐρανό;
Μόνο ἐσὺ γνωρίζεις ποῦ τὰ κάνεις αὐτὰ καὶ λάμπεις
ὅπως ὁ ἥλιος στὴν καρδιά μου τὴν ὑλικὴ μ' αὐλο φῶς.
5 Ἐσύ, Θεέ μου, ποῦ μὲ φώτισες μὲ τὸ φῶς τῆς δόξας σου
μέσω τοῦ ἀποστόλου καὶ μαθητῆ καὶ δούλου σου,
τοῦ παναγίου Συμεῶν, ἐσὺ λάμπει καὶ τώρα γιὰ χάρι μου
καὶ δίδαξέ με νὰ ψάλω σ' ἐκεῖνον ὕμνους πνευματικούς
νέους καὶ παλαιούς μαζί, θεϊκοὺς καὶ μυστικούς,
10 ὥστε νὰ γίνῃ ἀπὸ ἐμένα, Θεέ μου, ἡ γνώση σου θαυμαστὴ
καὶ νὰ φανεῖ μεγαλῦτερη δίπλα τῆς ἡ ἀπειρη σοφία σου.
Καὶ ὅλοι θ' ἀκούσουνε, Χριστέ μου, καὶ θὰ σὲ ὑμνήσουν
ποῦ μὲ τὴ χάρι σου μιῶ σὲ γλῶσσες νέες.
Ἄμην, ἃς γίνῃ, Κύριε, κατὰ τὸ θέλημά σου!
15 Πονῶ καὶ ἡ ταπεινὴ ψυχὴ μου τριβελίζεται,
ὅταν τὸ φῶς σου μέσα τῆς φανεῖ μὲ τρανὴ λάμψη·
τὸν πόθο μου πόνος τὸν λέω καὶ πόνος εἶναι.
Πονῶ ποῦ δὲν μπορῶ νὰ σ' ἀγκαλιάσω ἀκέραιο
κι ὅπως ποθῶ νὰ σὲ χορτάσω καὶ γι' αὐτὸ στενάζω.
20 Μοῦ φτάνει ὡστόσο, μόνο ποῦ σὲ βλέπω
δόξα, χαρὰ καὶ στέφανος τῆς βασιλείας σου τοῦτο
πάνω ἀπὸ κάθε τερπνὸ καὶ ποθητὸ τοῦ βίου.

7. 'Τοῦ παναγίου Συμεῶν'· πρόκειται γιὰ τὸ Συμεῶν τὸν Εὐλαβή, ὁμώνυμο πνευματικὸ πατέρα τοῦ Νέου Θεολόγου.

- καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ τερπνὰ καὶ ποθεινὰ τοῦ κόσμου
 τοῦτο καὶ τῶν ἀγγέλων με ὁμοιον ἀποδείξει,
 ἴσως καὶ μείζονα αὐτῶν, Δέσποτά μου, ποιήσει,
- 25 Εἰ γὰρ ἀόρατος αὐτοῖς ὑπάρχεις τῇ οὐσίᾳ,
 τῇ φύσει τε ἀπρόσιτος, ἐμοὶ δὲ καθορᾶσαι,
 πάντως καὶ τῇ τῆς φύσεώς σου μίγνυσαί μοι οὐσίᾳ·
 οὐ γὰρ διίσταται τὰ σά, οὐ τέμνονται δὲ ὄλως,
 ἀλλ' ἡ φύσις οὐσία σου καὶ ἡ οὐσία φύσις.
- 30 Τῆς οὖν σαρκός σου μετασχὼν τῆς φύσεως μετέχω
 καὶ τῆς οὐσίας ἀληθῶς τῆς σῆς μεταλαμβάνω,
 συγκοινωνὸς θεότητος, ἀλλὰ καὶ κληρονόμος
 γινόμενος ἐν σώματι, μείζων τῶν ἀσωμάτων
 ὑπολαμβάνω, γίνομαι υἱὸς Θεοῦ, ὡς εἶπας,
- 35 οὐ πρὸς ἀγγέλους, πρὸς ἡμᾶς δέ, θεοὺς οὕτω καλέσας
 «Ἐγὼ εἶπα· Θεοὶ ἐστε καὶ υἱοὶ Ὑψίστου πάντες».
 Δόξα τῇ εὐσπλαχνίᾳ σου καὶ τῇ οἰκονομίᾳ,
 ὅτι ἄνθρωπος γέγονας Θεὸς ὢν κατὰ φύσιν
 ἀτρέπτως, ἀσυγχύτως τε μείνας τοῦτο κάκεινο
- 40 καὶ θεὸν με πεποίηκας, βροτὸν ὄντα τὴν φύσιν,
 θέσει καὶ χάριτι τῇ σῇ διὰ τοῦ Πνεύματός σου
 τὰ διεστῶτα ὡς Θεὸς παραδόξως ἐνώσας.

34. Ἰω. 1,12 καὶ Ματθ. 5,9.

36. Ἰω. 10,35. Βλ. Ψαλμ. 81,6.

- Τοῦτο μὲ τοὺς ἀγγέλους ὅμοιο θὰ μὲ δείξει
 κι ἴσως, Κύριέ μου, ἀνώτερό τους θὰ μὲ κάνει.
- 25 Ἄν σ' αὐτοὺς ἡ οὐσία σου εἶναι ἀόρατη
 κι ἡ φύση σου ἀπρόσιτη, ἐνῶ σὲ βλέπω ἐγώ,
 σίγουρα σμίγει ἡ οὐσία τῆς φύσης σου μ' ἐμένα.
 Δὲ χωρεῖ στὰ δικά σου διάσπαση καθόλου ἢ τομῆ,
 εἶναι οὐσία ἡ φύση σου καὶ ἡ φύση οὐσία.
- 30 Μετέχοντας λοιπὸν τὴ σάρκα σου μετέχω ἀλήθεια
 τὴ φύση σου κι ἀλήθεια τὴν οὐσία σου κοινωνῶ,
 συγκοινωνῶ τὴ θεότητα καὶ μὲ τὸ σῶμα τὴν κληρονομῶ
 καὶ γίνομαι πιστεύω ἀνώτερος ἀπ' τοὺς ἀσώματους,
 γίνομαι τοῦ Θεοῦ γιός, ὅπως εἶπες, ὄχι
- 35 στοὺς ἀγγέλους ἀλλὰ σ' ἐμᾶς, ἀποκαλώντας μας θεούς.
 Ἐγὼ εἶπα: «Εἶστε ὅλοι γιοὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου».
 Δόξα στὴν εὐσπλαχνία καὶ τὴν οἰκονομία σου
 ποὺ ἔγινες ἄνθρωπος Θεὸς στὴ φύση σου ὄντας
 κι ἔμεινες καὶ στὰ δύο χωρὶς τροπὴ καὶ σύγχυση
- 40 καὶ μ' ἔκανες θεὸ τὸ θνητὸ στὴ φύση ἐμένα
 θεὸ κατὰ θέση, μὲ τοῦ Πνεύματος τὴ χάρη
 τὰ χωρισμένα ἐνώνοντας παράδοξα.

37. 'Οἰκονομία' ἡ ρύθμιση καὶ τὸ σχέδιο ποὺ ἔκανε ὁ Θεὸς γιὰ τὴ θεοποίηση τοῦ ἀνθρώπου. Στὴ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου χρησιμοποιεῖται ἐπίσης ἡ λέξη, εἶναι ἡ κατὰ παραχώρηση ρύθμιση ἐνὸς θέματος ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸν κανόνα.

Η

*Τίσι Θεὸς ἐμφανίζεται καὶ τίνες ἐν ἔξει γίνονται τοῦ
καλοῦ διὰ τῆς τῶν ἐντολῶν ἐργασίας.*

*Πῶς βλέπεις κεκρυμμένος ὢν, πῶς ἐφορᾷς τὰ πάντα,
πῶς οὐχ ὀρᾷσαι παρ' ἡμῶν, ἡμᾶς ὀρᾷς δὲ πάντας;
Ἄλλ' οὐχὶ πάντας, οὐδ' ὀρᾷς, καὶ γινώσκεις, Θεέ μου,
ἀλλὰ τοὺς ἀγαπῶντάς σε μόνους φιλῶν γινώσκεις
5 καὶ κατ' ἐξαιρέτον αὐτοῖς σεαυτὸν ἐμφανίζεις·*

*ἥλιος κεκρυμμένος ὢν πάση βροτεία φύσει
ἐξανατέλλεις ἐν τοῖς σοῖς, ὀρᾷσαι παρ' ἐκείνων,
καὶ ἀνατέλλουσιν ἐν σοὶ οἱ πρὶν ἐσκοτισμένοι
πόρνοι, μοιχοὶ καὶ ἄσωτοι, ἀμαρτωλοὶ, τελῶναι.*

10 Μετανοοῦντες γίνονται υἱοὶ φωτός σου θείου·

*τὸ φῶς δὲ φῶς πάντως γεννᾷ, φῶς οὖν καὶ αὐτοὶ τελοῦσι,
τέκνα Θεοῦ, ὡς γέγραπται, θεοὶ τε κατὰ χάριν.*

*Ὅσοι καλῶς φυλάξουσιν τὰς θείας ἐντολάς σου,
ὅσοι κόσμον ἀρνήσονται τὸν μάταιον καὶ πλάνον,*

15 ὅσοι γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς μισήσουσιν ἀμίσως

• ὡς ξένους ἠγησάμενοι τῷ βίῳ παροδίτας,

*ὅσοι γυμνοὶ γενήσονται πλούτου τε καὶ χρημάτων
καὶ τὴν προσπάθειαν αὐτῶν ἀρνήσονται εἰς ἅπαν,*

ὅσοι τὴν δόξαν τὴν κενὴν, ἀνθρώπων τοὺς ἐπαίνους,

20 ἀπὸ ψυχῆς βδελύσσονται διὰ τὴν ἄνω δόξαν,

ὅσοι θέλημα ἴδιον ἐξέκοψαν τελείως

καὶ ὡς ἄκακα πρόβατα ἐγένοντο τοῖς ποιμέσιν,

1. Σοφ. Σειράχ 15,18. 4. Παρμ. 8,17 καὶ Α' Κορ. 8,3.

5. Ἰω. 14,21. 9. Ματθ. 9,10.

**Σὲ ποιούς φανερώνεται ὁ Θεὸς καὶ ποιοὶ κάνουν συνήθειά
τους τὸ καλὸ μὲ τὴν ἐκτέλεση τῶν ἐντολῶν.**

Πῶς βλέπεις ἐνῶ εἶσαι κρυμμένος, πῶς ἐποπτεύεις τὰ πάντα,
πῶς ἐνῶ ἐμεῖς δὲ σὲ βλέπομε ἐσὺ μᾶς βλέπεις ὄλους;
Δὲν ἀναγνωρίζεις ὅμως, Θεέ μου, ὄλους ὄσους βλέπεις
ἀλλὰ μόνο ὄσους σὲ ἀγαποῦν ἀγαπᾶς κι ἀναγνωρίζεις
5 καὶ κάνοντας ἐξαίρεση φανερώνεσαι σ' αὐτούς.
Εἶσαι ἥλιος κρυμμένος γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρώπινη φύση
κι ἀνατέλλεις στοὺς δικούς σου κι αὐτοὶ σὲ βλέπουν
κι ἀνατέλλουν σ' ἐσένα ὄσοι ἦταν πρῶτα στὸ σκοτάδι,
πόρνοι, μοιχοὶ καὶ ἄσωτοι, ἁμαρτωλοὶ, τελῶνες.
10 Ὅταν μετανοιώσουν γίνονται γιοὶ τοῦ θεοῦ σου φωτός.
Τὸ φῶς γεννᾷ φῶς, εἶναι λοιπὸν κι αὐτοὶ ζωὴ,
ὅπως ἔχει γραφεῖ, τέκνα Θεοῦ καὶ θεοὶ κατὰ χάρη.
Ὅσοι φυλάξουν καλὰ τὶς θεϊκὲς ἐντολές σου,
ὄσοι ἀρνηθοῦν τὸν μάταιο κόσμον καὶ πλάνο,
15 ὄσοι μισήσουν, χωρὶς μίσος ὅμως, γονεῖς κι ἀδέλφια,
θεωρώντας τους σὰν ξένους καὶ παροδίτες τῆς ζωῆς,
ὄσοι μείνουν γυμνοὶ ἀπὸ πλοῦτο καὶ χρήματα
καὶ τὸ δεσμὸ τους μὲ τὰ πάθη ἀρνηθοῦν τέλεια,
ὄσοι τὴν κούφια δόξα καὶ τοὺς ἐπαίνους τῶν ἀνθρώπων
20 διώξουν μὲ βδελυγμία ἀπ' τὴν ψυχὴ γιὰ χάρη τῆς ἄνω δόξας,
ὄσοι ἔκοψαν ὀλότελα τὸ δικό τους θέλημα
καὶ συμπεριφέρονται ὅπως ἄκακα πρόβατα στοὺς ποιμένες,

10. Ἰω. 12,36. 12. Ἰω. 1,12.

15. Λουκᾶ 14,26.

ὅσοι νεκροὶ τῷ σώματι πρὸς πᾶσαν κακὴν πράξιν
 γεγόνασιν ἰδρώσαντες εἰς ἀρετῶν τοὺς πόνους
 25 καὶ μόνῳ τῷ θελήματι ζῶντες τοῦ κυβερνήτου
 ὑπακοῇ νεκρούμενοι, ζωούμενοί τε αὖθις,
 ὅσοι τῷ φόβῳ τοῦ Θεοῦ καὶ μνήμῃ τοῦ θανάτου
 καθ' ἐκάστην δακρύνουσι νύκτα τε καὶ ἡμέραν
 καὶ νοερῶς προσπίπτουσι τοῖς ποσὶ τοῦ Δεσπότη
 30 ἔλεος ἐξαιτούμενοι καὶ ἄφεσιν σφαλμάτων·
 οὗτοι ἐν ἔξει γίνονται τοῦ καλοῦ διὰ πάσης
 τῆς ἐργασίας τῶν καλῶν θρηνοῦντες καθ' ἐκάστην
 καὶ ἐπιμόνως κρούοντες ἔλεος ἐπισπῶνται.
 Οὗτοι δεήσεσι συχναῖς, φωναῖς τε ἀλαλήτοις
 35 καὶ τῶν δακρύνων ταῖς ροαῖς ψυχὴν ἐκκαθαίρουσι·
 καθαιρομένην δὲ αὐτὴν βλέποντες οἱ τοιοῦτοι
 πῦρ πόθου προσλαμβάνονται καὶ πῦρ ἐπιθυμίας,
 τοῦ τέλεον θεάσασθαι ταύτην ἐκκαθαρθεῖσαν.
 Ἐπεὶ δὲ τέλος τοῦ φωτὸς εὐρεῖν ἀδυνατοῦσιν,
 40 ἀτέλεστος ἡ κάθαρσις ὑπάρχει τοῖς τοιούτοις·
 ὅσον γὰρ καθαρθήσομαι καὶ λαμπρυνθῶ, ὁ τάλας,
 ὅσον δ' ἂν καὶ ὀφθῆσεται τὸ καθαῖρον με Πνεῦμα,
 ἀρχὴ μοι πάντοτε δοκεῖ καὶ καθαρμοῦ καὶ θεάς.
 Ἐν ἀορίστῳ γὰρ βυθῷ, ἐν ἀμετρήτῳ ὕψει
 45 τίς ἐφευρεῖν δυνῆσεται μεσότητα ἢ τέλος;
 Οἶδα, ὅτι πολὺ ἐστὶ, τὸ δὲ ποσὸν οὐκ οἶδα·
 ἐπιθυμῶ τοῦ πλείονος καὶ πάντοτε στενάζω,
 ὅτι ὀλίγον τὸ δοθέν, εἰ καὶ πολὺ ἠγοῦμαι,
 πρὸς τὸ ὑπονοούμενον μακρόθεν μου τυγχάνειν,
 50 ὅπερ ὀρῶν ἐπιθυμῶν, καὶ δοκῶ μηδὲν ἔχειν,
 μὴ αἰσθανόμενος ὅλως τοῦ δοθέντος μοι πλούτου.
 Ὅτι ὀρῶ τὸν ἥλιον, οὐ λογίζομαι τοῦτο·

29. Μάρκ. 5,22. 34. Ρωμ. 8,26.

31. Τὰ ὀκτὼ 'ὄσοι', ποὺ βρίσκουν τὴν ἀπόδοσή τους στὸ 'οὗτοι', θυμίζουν τὰ εἴκοσι 'πῶς' τοῦ ὕμνου 6. Εἶναι ἕνας πολὺ συχρὸς τρόπος ἐκφρασεως στὸ Συμεῶν καὶ ὄχι μόνο σ' αὐτόν.

ὅσοι νέκρωσαν τὸ σῶμα τους γιὰ κάθε κακὴ πράξη
 χύνοντας ἰδρῶτες στοὺς μόχθους τῶν ἀρετῶν
 25 καὶ ζοῦν μόνο στὸ θέλημα τοῦ κυβερνήτη,
 νεκρωμένοι μετὴν ὑπακοή καὶ πάλι ξαναζώντας,
 ὅσοι ἀπὸ φόβο Θεοῦ καὶ μνήμη τοῦ θανάτου
 χύνουν δάκρυα κάθε νύχτα καὶ κάθε μέρα
 καὶ πέφτουν νοερά στὰ πόδια τοῦ δεσπότη
 30 ζητώντας ἔλεος καὶ συγχώρηση τῶν σφαλμάτων,
 αὐτοὶ ἀποχτοῦνε τὸ καλὸ θρηνώντας σὲ ὅλη
 τὴν ἐργασία τῶν καλῶν τὴν κάθε μέρα
 κι ἐπίμονα χτυπώντας ἀποσποῦν τὸ ἔλεος.
 Αὐτοὶ μ' ἀδιάκοπες δεήσεις καὶ φωνὲς ἀνεκλάλητες
 35 καὶ μετὴ ροὴ τῶν δακρῶν καθαίρουν τὴν ψυχὴ.
 Καὶ βλέποντάς την νὰ καθαίρεται
 ὁ πόθος τους παίρνει φωτιὰ κι ἀνάβει ἡ ἐπιθυμία τους
 γιὰ νὰ τὴ δοῦνε τέλεια καθαρμένη.
 Ἐπειδὴ ὁμως εἶναι ἀνίσχυροι νὰ βροῦν τὸ τέλος
 40 τοῦ φωτός, ἡ κάθαρσή τους μένει ἀνολοκλήρωτη.
 Γιατὶ ὅσο κι ἂν καθαρθῶ καὶ λάμπω ὁ δύστυχος,
 ὅσο κι ἂν δῶ τὸ Πνεῦμα ποὺ με καθαίρει,
 πάντα νομίζω εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ καθαρμοῦ καὶ τῆς θεάς.
 Σὲ βυθὸ ἀπεριόριστο καὶ σὲ ὕψος ἀμέτρητο
 45 ποιός μπορεῖ νὰ βρεῖ τὴ μέση ἢ τὸ τέλος;
 Ξέρω πὼς εἶναι πολὺ, πόσο ἀκριβῶς δὲ γνωρίζω·
 ἐπιθυμῶ τὸ περισσότερο καὶ στενάζω συνέχεια
 καὶ ἂν καὶ τὸ θεωρῶ πολὺ, εἶναι λίγο ὅ,τι μοῦ δόθηκε,
 ὅσο φαντάζομαι αὐτὸ ποὺ ὑπάρχει μακριὰ ἀπὸ μένα,
 50 ποὺ τὸ ποθῶ βλέποντάς το καὶ νομίζω ὅτι δὲν ἔχω τίποτε,
 ἀφοῦ δὲν ἔχω συνείδηση γιὰ τὸν πλοῦτο ποὺ μοῦ δόθηκε.
 Ὅτι βλέπω τὸν ἥλιο, αὐτὸ δὲν τὸ ὑπολογίζω.

35. Ἡ κάθαρση τῆς ψυχῆς εἶναι στὸ κέντρο τῆς πνευματικῆς ζωῆς· οἱ δε-
 ήσεις, οἱ ἀλάλητες φωνές- στεναγμοί, τὰ δάκρυα εἶναι οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν
 ἐπίτευξή της.

καὶ πῶς; Ἦκουσον, πίστευσον, ὅπερ ἐγὼ πανθάνω·
 γλυκὺς ἐστὶν ὁ ἥλιος, ἀρρήτως ἐν αἰσθήσει
 55 ἔλκων εἰς πόθον τὴν ψυχὴν ἀνέκφραστον καὶ θεῖον.
 Ὅρῳσα φλέγεται αὐτὴ καὶ καίεται τῷ πόθῳ
 καὶ ὄλον τὸ φαινόμενον κατασχεῖν ἔνδον ταύτης
 θέλει, ἀλλὰ οὐ δύναται καὶ λυπεῖται ἐν τούτῳ
 καὶ οὐ λογίζεται καλὸν ἢ ὄρᾶν ἢ πανθάνειν.
 60 Ὅτε οὖν ὁ ὀρώμενος ἀχώρητος ὦν πᾶσιν,
 ἀπρόσιτος ἐπαληθῶς θελήσει ἐλεῆσαι
 τὴν τεθλιμμένην μου ψυχὴν καὶ τεταπεινωμένην,
 αἴφνης, οἷος ὄρᾶται ἐξαστράπτων
 65 καὶ ὄλος ὄλης με χαρᾶς, πάσης ἐπιθυμίας
 ἐμπιπλᾷ καὶ γλυκύτητος, τὸν ταπεινόν, τῆς θείας·
 ἀθρόα ἢ μεταβολή, ἢ ἀλλοίωσις ξένη,
 τὸ ἐν ἐμοὶ τελούμενον ἀνέκφραστον τυγχάνει.
 Εἰ γὰρ τοῦτον τὸν ἥλιον, ὅνπερ πάντες ὀρῶμεν,
 70 ἔνδον ἐν τῇ καρδίᾳ τις ἐβλεψε κατελθόντα
 καὶ ὄλον ἐνοικήσαντα καὶ λάμποντα ὡσαύτως,
 οὐχὶ νεκρὸς τῷ θαύματι καὶ ἄφρονος ὑπῆρξε,
 καὶ πάντες ἐξεπλάγησαν οἱ τοῦτον κατιδόντες;
 Ὁ δὲ τὸν τούτου ποιητὴν ὀρῶν φωστῆρος δίκην
 75 ἐντὸς αὐτοῦ ἐκλάμποντα, ἐνεργοῦντα, λαλοῦντα,
 πῶς ἂν οὐκ ἐκπλαγήσεται βλέπων, πῶς ἂν οὐ φρίξει,
 πῶς ἂν οὐκ ἀγαπήσειε τὸν τὴν ζωὴν διδόντα;
 Ἦνθρωποι τοὺς ὁμοίους αὐτοῖς ἀνθρώπους ἀγαπῶσιν,
 ὅταν τῶν ἄλλων πλέον τι δοκῶσιν ὑπερέχειν·
 80 τὸν δὲ τῶν πάντων ποιητὴν, τὸν ἀθάνατον μόνον,
 τὸν πᾶσι πάντα δυνατὸν τίς ἰδὼν οὐ ποθήσει;
 Ἐξ ἀκοῆς πιστεύσαντες ἠγάπησαν οἱ πλείους
 καὶ δι' αὐτὸν ἀπέθανον οἱ ἅγιοι καὶ ζῶσιν·
 οἱ δὲ καὶ θεὰς τῆς αὐτοῦ καὶ φωτὸς μετασχόντες,

Μὰ πῶς; Ἦ ἀκουσε καὶ πίστεψε τί μου συμβαίνει.

Εἶναι εὐχάριστος ὁ ἥλιος καὶ μὲ τὴν αἴσθησιν ἀνέκφραστα
55 σέρνει τὴν ψυχὴν σὲ πόθο ἀνείπωτο καὶ θεῖο.

Βλέπει αὐτὴ καὶ φλέγεται καὶ καίγεται ἀπ' τὸν πόθο
καὶ ὄλο ὅσο βλέπει θέλει νὰ τὸ κλείσει μέσα της,
εἶναι ὁμως ἀδύναμη καὶ λυπᾶται γι' αὐτὸ
καὶ δὲ σκέφτεται ἂν τῆς συμβαίνει καλὸ ἢ κακὸ.

60 Κι ἀφοῦ στὸν κόσμον ὄλο δὲν χωρᾶ καὶ εἶναι ἀπρόσιτος
αὐτὸς ποὺ βλέπω στ' ἀλήθεια, θὰ θελήσει νὰ ἐλεήσῃ
τὴ θλιμμένη καὶ ταπεινωμένη ψυχὴ μου,
ἄξαφνα, ὅπως μοῦ φαίνεται νὰ λάμπει ἐμπρὸς μου,
ἔτσι τὸν βλέπω μέσα μου νὰ λάμπει ἀκέραιος

65 κι ὄλος νὰ μὲ γεμίζει μὲ ὄλη τὴ χαρὰ καὶ τὴν ἐπιθυμία
καὶ μ' ὄλη τὴ θεία γλυκύτητα ἐμένα τὸν ταπεινὸ.

Ξαφνικὰ ἢ μεταβολή, ἢ ἀλλοίωσή μου ἀσυνήθιστη
ὅ,τι συντελεῖται μέσα μου εἶναι ἀνέκφραστο.

Ἦ ἂν τὸν ἥλιο τοῦτο, ποὺ ὄλοι βλέπομε,

70 τὸν εἶδε κάποιος νὰ κατεβαίνει στὴν καρδιά
καὶ ὀλόκληρος νὰ κατοικήσῃ μέσα ὀλόλαμπρος,
δὲν ἔμεινε σὰ νεκρὸς ἀπὸ τὸ θαῦμα καὶ ἄφωνος
καὶ δὲν ἔμειναν ἐκπληκτοὶ ὄλοι ὅσοι τὸν εἶδαν;
Κι αὐτὸς ποὺ βλέπει τὸ δημιουργὸ του σὰν ἄστρο

75 νὰ λάμπει ἐντὸς του, νὰ ἐνεργεῖ καὶ νὰ μιᾶ,
πῶς βλέποντάς τον δὲ θὰ ἐκπλαγεῖ, πῶς δὲ θὰ φρίξει,
πῶς καὶ δὲ θ' ἀγαπήσῃ αὐτὸν ποὺ δίνει τὴ ζωὴ;
Οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν τοὺς ὁμοίους τοὺς ἀνθρώπους,
ὅταν φαίνονται ὅτι ὑπερέχουν σὲ κάτι ἀπ' τοὺς ἄλλους.

80 Καὶ τὸ δημιουργὸ τῶν ὄλων, τὸ μόνον ἀθάνατο,
ποὺ δύνανται τὰ πάντα στοὺς πάντες ποιῶς δὲ θὰ τὸν ποθήσῃ
βλέποντάς τον; Οἱ πῶς πολλοὶ τὸν ἀγάπησαν πιστεύοντας
ἐξακοῆς καὶ οἱ ἅγιοι πέθαναν καὶ ζοῦν γι' αὐτόν.

Ἦ ὅσοι τῶρα τὸν εἶδαν καὶ τὸ φῶς του κοινώνησαν

85 γνωσθέντες καὶ γνωρίσαντες αὐτόν, πῶς μὴ ποθοῦσιν;
 Εἶπέ, πῶς οὐ πενήθουσιν δι' αὐτὸν ἀεννάως,
 πῶς οὐ καταφρονήσουσι κόσμου καὶ τῶν ἐν κόσμῳ;
 Πῶς δὲ οὐκ ἀπαρνήσονται πᾶσαν τιμὴν καὶ δόξαν
 ὑπὲρ τὴν δόξαν τὴν ἐν γῆ, ὑπὲρ πᾶσαν τιμὴν δὲ
 90 γενόμενοι, τὸν ἔξω γῆς, ἔξω τῶν ὀρωμένων πάντων,
 μᾶλλον δε τὸν ποιήσαντα τὰ ὀρώμενα πάντα,
 ναὶ δὴ καὶ τὰ ἀόρατα, ποθήσαντες Δεσπότην
 καὶ δόξαν τὴν ἀθάνατον εὐρόντες καὶ λαβόντες
 καὶ ἔχοντες ἀνελλιπῶς πᾶν ἀγαθὸν ἐκεῖθεν,
 95 ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἔφεσιν, πᾶσαν ἐπιθυμίαν
 τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, τῶν πραγμάτων τῶν θείων;
 Ἐξ αὐτῆς κατεπλούτησαν πηγῆς τῆς ἀειζώου,
 ἧς κορεσθῆναι, Δέσποτα, δὸς καὶ ἡμῖν πλουσίως
 καὶ πᾶσι τοῖς ζητοῦσί σε καὶ ποθοῦσιν ἐκθύμως,
 100 ὡς ἂν τρυφήσωμεν καὶ τοὶ μετὰ τῶν ἁγίων
 τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν εἰς αἰώνων.

Ἄμην

85. Γαλ. 4,9.

87. Α' Ἰω. 2,15.

85 πού τόν γνώρισαν και τούς ἀναγνώρισε πῶς νά μὴν τὸν ποθοῦν;
 Πές μου, πῶς δὲ θὰ πενθήσουν γι' αὐτὸν δίχως τέλος,
 πῶς δὲ θὰ καταφρονήσουν τὸν κόσμον καὶ τὰ πράγματά του;
 Πῶς δὲ θ' ἀπαρνηθοῦν κάθε τιμὴ καὶ δόξα,
 κάθε γήινη δόξα καὶ κάθε τιμὴ ξεπερνώντας
 90 τὸν ἔξω ἀπὸ τὴ γῆ κι ἀπ' ὅλα ὅσα βλέπομε
 ἢ πιὸ καλά τὸν ποιητὴ ὅλων ὅσα βλέπομε
 κι ὄσων ἐπίσης δὲ βλέπομε, τὸ Δεσπότη ποθώντας,
 κι ἀφοῦ βρῆκαν καὶ πῆραν τὴν ἀθάνατη δόξα
 κι ἔχουν ἀπ' αὐτὸ κάθε ἀγαθὸ μὲ δίχως ἔλλειψη
 95 ἀλλὰ καὶ κάθε λαχτάρα καὶ κάθε ἐπιθυμία
 τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν καὶ τῶν θεϊκῶν πραγμάτων;
 Ἐκτὸς αὐτῆ τὴν ἀείροη πηγὴ τῆς ζωῆς καταπλούτησαν
 κι ἀπὸ αὐτὴν δῶσε μας, Δέσποτα, νὰ χορτάσομε πλούσια
 καθὼς καὶ σ' ὅλους ὅσοι σὲ ζητοῦν καὶ σὲ ποθοῦν ὀλόψυχα,
 100 γιὰ νὰ ἀπολαύσομε κι ἐμεῖς τὴν τρυφὴ μὲ τοὺς ἀγίους σου
 τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Ἄμην.

88. Στις γραμμὲς αὐτὲς εἶναι φανερὸς ὁ ἐνθουσιασμὸς γιὰ τὸν ὁποῖο μιλήσαμε σὲ προηγούμενη σημείωση.

Ὅτι ὁ τοῦ ἁγίου Πνεύματος μέτοχος γεγονῶς ὑπὸ τοῦ φωτὸς ἀρπαζόμενος αὐτοῦ ἐπάνω πάντων φέρεται τῶν παθῶν, μὴ βλαπτόμενος τῷ πλησιασμῷ ὑπ' αὐτῶν.

Αἶ, αἶ, Θεέ, Κύριε, παντοκράτορ!
 Τίς χορτασθῆ σου τοῦ ἀοράτου κάλλους,
 τίς ἐμπλησθῆ σου τῆς ἀκαταληψίας;
 Τίς ἀξίως πορευθῆ τῶν ἐντολῶν σου
 5 καὶ τὸ φῶς θεάσεται τοῦ σοῦ προσώπου
 μέγα, θαυμαστόν, μὴ χωρούμενον ὅλως
 ἐν τούτῳ τῷ βαρεῖ καὶ σκοτεινώδει κόσμῳ,
 τὸ τὸν ὀρῶντα ἀφαιρούμενον κόσμου
 μετὰ σώματος, ὡ μυστηρίου ξένου!
 10 Τίς ὁ τὸ τεῖχος παρελθῶν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,
 τίς ὁ διαβᾶς τῆς φθορᾶς τὸ γνοφῶδες
 καὶ κόσμον πάντα καταλείψας ἐκρύβη;
 βαβαὶ γνώσεως καὶ λόγων εὐτελείας!
 Ποῦ γὰρ ἐκρύβη ὁ τὸν κόσμον περᾶσας
 15 καὶ πάντων ἔξω γενόμενος, ὧν βλέπει;
 Λέγε, σοφία σοφῶν ἠθετημένη,
 ἵνα μὴ λέγω, Θεῷ μεμωραμένη,
 ὡς φησι Παῦλος καὶ πᾶς τις Θεοῦ δοῦλος.
 Οὗτος ἐπιθυμιῶν ἀνὴρ τῶν τοῦ πνεύματος,
 20 οὗτος σῶματι σῶμασι πλησιάζων
 δύναται τῷ πνεύματι ἅγιος εἶναι·

4. Λουκᾶ 1,6. 5. Ψαλμ. 4,6.
 17. Α' Κορ. 1,19-20. 19. Δαν. 9,23.

“Οτι, ὅποιος ἔγινε μέτοχος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀρπαζόμενος ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τῆ δύναμή του, ὑψώνεται πάνω ἀπὸ τὰ πάθη χωρὶς νὰ τὸν βλάπτει ἢ προσέγγισή τους.

Ἄλί μου, Θεέ καὶ Κύριε, παντοκράτορ!
 Ποιός θὰ χορτάσει ἀπ’ τὴν ἀόρατη ὁμορφιά σου,
 ποιόν ἢ ἀκαταληψία σου θὰ γεμίσει;
 Στις ἐντολές σου ἐπάξια ποιός θὰ πορευθεῖ,
 5 ποιός θ’ ἀντικρίσει τοῦ προσώπου σου τὸ φῶς,
 μέγα καὶ θαυμαστὸ καὶ τέλεια ἀχώρητο
 σὲ τοῦτον τὸ βαρὺ, σκοτειδιασμένο κόσμο,
 φῶς πού, ὅποιον τὸ θωρεῖ, βγάζει ἀπ’ τὸν κόσμο
 μὲ τὸ σῶμα μαζί, παράδοξο μυστήριο!
 10 Ποιός τὸ τεῖχος τῆς σάρκας του περνώντας
 ποιός εἶναι πὸ τὸ γνόφο τῆς φθορᾶς ἐδιάβη
 καὶ κρύφτηκε τὸν κόσμον ὅλο παραιτώντας;
 Ἄλιμονο, γνώση καὶ λόγια ἀνάξια!
 Ποῦ κρύφτηκε ὅποιος διάβηκε τὸν κόσμο
 15 κι ἀπὸ ὅλα ὅσα θωρεῖ ἔξω βγῆκε;
 Λέγε μου τῶν σοφῶν σοφία διαψευσμένη,
 γιὰ νὰ μὴν πῶ γιὰ τὸ Θεὸ ἀπομωραμένη,
 ὅπως ὁ Παῦλος λέει κι ὁ κάθε δοῦλος τοῦ Θεοῦ.
 “Ὅποιος ἐπιθυμεῖ πνευματικὰ
 20 αὐτὸς σωματικὰ κι ἂν ἄλλους πλησιάζει
 ἅγιος μπορεῖ νὰ ἴναι στὸ πνεῦμα του.

9. Εἶναι κάτι ἀντίστοιχο μὲ τὸ βίωμα τοῦ Παύλου πὸ ὑπάρχει στὸ «ἀρ-
 αγέντα τὸν τοιοῦτον μέχρι τρίτου οὐρανοῦ». (Βλ. καὶ Ὑμνο 11).

ἔξω γὰρ κόσμου καὶ τῶν σωμάτων τούτων
 οὐδὲ ὄρεξις ἐστὶ σαρκικοῦ πάθους,
 ἀλλ' ἀπάθειά τις. Ὁ ταύτην φιλήσας
 25 καὶ ἐκ τοῦ φιλήματος ζωὴν κερδήσας,
 εἰ γὰρ καὶ βλέπεις δῆθεν ἀσχημονοῦντα
 καὶ πρὸς τὴν πράξιν ὡσπερ αὐτομολοῦντα,
 νεκρὸν τὸ σῶμα γίνωσκε τοῦτο πράττειν!
 Οὐ λέγω δίχα ψυχῆς, δι' ἧς κινεῖται,
 30 ἀλλὰ τῆς κακῆς ἐκτὸς ἐπιθυμίας·
 ἢ γὰρ ἡδονὴ τῆς καλῆς ἀπαθείας
 καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς φιλοῦν με φῶς ἀρρήτως
 ὄλον μου τὸν νοῦν ἐξιστῶν ἀφαρπάζει
 καὶ γυμνὸν αὐτὸν κρατοῦν χειρὶ ἀδλφ
 35 πεσεῖν οὐκ ἐᾷ τῆς αὐτοῦ με ἀγάπης
 ἢ ἐννοῆσαι λογισμὸν ἐμπαθείας,
 ἀλλὰ κατασπάζεται ἀδιαλείπτως
 καὶ τὴν ψυχὴν μου ὁ πόθος καταφλέγει
 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ αἴσθησις ἄλλη.
 40 Ὅσω γὰρ κόπρου καθαρώτατος ἄρτος
 τιμιώτερος καὶ ἡδύτερος πέλει,
 τοσοῦτω πλέον ἀσυγκρίτως τὰ ἄνω
 ὑπὲρ τὰ κάτω τοῖς καλῶς γεγευμένοις.
 Καταισχύνθητι τῶν σοφῶν ἢ σοφία,
 45 ἢ τῆς ὄντως γνώσεως ἐστερημένη!
 Ἡ γὰρ ἀπλότης τῶν ἡμετέρων λόγων
 ἔργω κέκτηται τὴν ἀληθῆ σοφίαν
 Θεῷ πλησιάζουσα καὶ προσκυνοῦσα,
 ἐξ οὗ πᾶσα δίδεται ζωῆς σοφία,
 50 δι' ἧς ἀναπλάττομαι ἢ καὶ θεοῦμαι
 Θεὸν καθορῶν εἰς αἰῶνας αἰώνων.
 Ἀμήν.

Ἐξω ἀπ' τὸν κόσμον καὶ τὰ σώματά του
 μήτε ὄρεξη δὲν εἶναι σαρκικοῦ πάθους,
 ἀπάθεια βασιλεύει κι ὅποιος τὴν ἀπάθεια
 25 ἀγαπήσει καὶ ζωὴ ἀπ' αὐτὴν κερδίσει
 κι ἂν τὸν βλέπεις τάχα ν' ἀσχημονεῖ
 καὶ αὐτόμολος στὴν ἀσχήμια νὰ γίνεται,
 νὰ ξέρεις ἐνεργεῖ μὲ νεκρὸ σῶμα.
 Δὲ λέω χωρὶς ψυχὴ πού τὸν κινεῖ,
 30 μὰ καθαρὸς ἀπὸ κακὴν ἐπιθυμία
 τῆς καλῆς ἀπάθειας ἢ ἡδονῆ
 καὶ τὸ φῶς τῆς πού ἄρρητα μ' ἀγκαλλιᾶζει
 βγάζει τὸ νοῦ ἀπ' τὸν κόσμον καὶ τὸν παίρνει,
 τὸν κρατᾷ γυμνὸ μ' ἄυλο χέρι
 35 καὶ δὲ μ' ἀφήνει ἀπ' τὴν ἀγάπη του νὰ πέσω
 ἢ κάποιο λογισμὸ ἐμπαθῆ νὰ κάνω,
 ἀλλὰ ἀδιάκοπα μ' ἀσπάζεται ὀλοένα
 καὶ ὁ πόθος τὴν ψυχὴ μου καταφλέγει
 κι ἄλλη καμιά αἴσθησι μέσα μου δὲν ἔχω.
 40 Ὅσο ἀπ' τὴν κόπρο καθαρότερο εἶναι
 τὸ ψωμί πιὸ τιμημένο καὶ γλυκύτερο,
 τόσο πολὺ πιὸ ἀσύγκριτα τὰ οὐράνια
 ἀπὸ τὰ γήινα γιὰ ὅποιους καλᾷ τὰ γεύτηκαν.
 Καταντροπιάσου, τῶν σοφῶν σοφία
 45 πού ἢ γνώση ἢ ἀληθινὴ σοῦ λείπει!
 Γιατὶ ἢ ἀπλότητα τῶν λόγων τῶν δικῶν μου
 ἔμπρακτα τὴν ἀληθινὴ κλείνει σοφία
 τὸ Θεὸ πλησιάζοντας καὶ προσκυνώντας,
 πού ἐκεῖνος ὄλη δίνει τῆς ζωῆς τὴ σοφία.
 50 Χάρη σ' αὐτὴν ἀναμορφώνομαι ἢ καὶ θεώνομαι
 τὸ Θεὸ θεωρώντας στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.
 Ἀμήν.

24. Ἀσφαλῶς διαφέρει ἡ ἀπάθεια τοῦ μοναχοῦ ἀπὸ τὴν ἀπάθεια τοῦ
 στρωϊκοῦ· ἡ δευτέρη εἶναι ἡ αὐτοκυριαρχία μὲ τὴ δύναμη τοῦ λόγου, ἐνῶ ἡ
 πρώτη εἶναι ἔρω, ἔρω, τοῦ ἀγαθοῦ.

I

**᾽Οτι ὁ θάνατος τῆ λύπη καὶ τῶν στερροτέρων
καθάπτεται.**

Ἦκουσα πράγμα ξένον καὶ πλήρες θάμβους,
φύσιν αὔλον, τὴν λίθου στερροτέραν,
Ἴσον ἀδάμαντος καλουμένου παθοῦσαν,
δς μὴ μαλαχθεὶς ἢ πυρὶ ἢ σιδήρῳ
5 γέγονε κηρὸς ἐμπλεχθεὶς τῷ μολύβδῳ.
Ἄρτ' ἐπίστευσα μικρὸν ὕδατος ρεῦμα
πέτρας τὸ στερρόν ἐγχρονίζον κοιλαίνειν
καὶ ὄντως οὐδὲν ἄτρεπτον τῶν ἐν βίῳ.
Μηδεὶς μ' ἐκ τοῦ νῦν ἀπατᾶν νομιζέτω!
10 Φεῦ τῷ βλέποντι τὰ φεύγοντα τοῦ βίου
ὡς κρατούμενα καὶ τερπομένῳ τούτοις!
Ταῦτα πείσεται, ἄπερ κἀγώ, ὁ τάλας.
Νύξ μ' ἐχώρισεν ἀδελφοῦ γλυκυτάτου,
τὸ ἀτμητον φῶς τῆς ἀγάπης τεμοῦσα.

ἽΟτι ὁ θάνατος πληγώνει ἀκόμα καὶ τοὺς δυνατοὺς μὲ
τὴ λύπη ποὺ προκαλεῖ.

Πράγμα ἄκουσα παράξενο ποὺ καταπλήσσει:
 ἄυλη φύση στερεότερη ἀπὸ πέτρα
 πὼς ἔπαθε ὁμοια μὲ τὸ φημιστὸ διαμάντι,
 ποὺ ἐνῶ ἡ φωτιᾶ δὲν τὸ μαλάκωσε κι ἡ σφύρα,
 5 κερὶ μὲ τὸ μολύβι ὡς μπλέχτηκε ἔχει γίνεῖ
 Πίστεψα τώρα πὼς μικρὲς νεροῦ σταγόνες
 τρῶνε μὲ τὸν καιρὸ τὴ σκληρὴ πέτρα
 καὶ τίποτε στὴ ζωὴ ἀμετάβλητο δὲ μένει.
 Μὲ τὸ παρὸν πὼς μὲ γελαῖ μὴν πεῖ κανένας.
 10 ἼΑλλὶ σ' αὐτὸν ποὺ ὄσα περνοῦν τῆς ζωῆς τὰ βλέπει
 στὰ χέρια του ὡς νᾶ τὰ ἔχει καὶ τὰ φχαριστιέται.
 Τὰ ἴδια θὰ πάθει, ὄσα ἔπαθα, ὁ δυστυχισμένος.
 ἼΑπὸ γλυκύτατο μὲ χάρισε ἀδελφὸν ἢ νύχτα
 τὸ ἀκομμάτιαστο κόβοντας φῶς τῆς ἀγάπης.

10. Τὸ αἶσθημα τῆς ματαιότητος τῶν ἐγκοσμίων, παρόμοια μ' αὐτὸ πο
ἐκφράζεται ἀπὸ τὸ Γρηγόριο τὸ Ναζιανζηνό. (Βλ. ποίημα 'τροχὸς τίς ἐστὶ....')

Ὅπως ὠράθη αὐτῷ Θεὸς ὡς Παύλῳ καὶ Στεφάνῳ τοῖς ἀποστόλοις, ἐνταῦθα ὁ πατὴρ ἐκπληττόμενος διηγεῖται.

Τί τὸ καινὸν τοῦ θαύματος τοῦ καὶ νῦν γινομένου;
 Θεὸς καὶ νῦν ἀμαρτωλοῖς ἄρα ὀραῖσθαι θέλει,
 ὁ πάλαι ἄνω ἀναβὰς καὶ καθεσθεὶς ἐν θρόνῳ,
 ἐν οὐρανῷ τῷ πατρικῷ, καὶ κεκρυμμένος πέλων;
 5 Ἐκρύβη γὰρ ἐξ ὀφθαλμῶν τῶν θείων ἀποστόλων
 καὶ μόνος, ὡς ἠκούσαμεν, Στέφανος μετὰ ταῦτα
 ἀνεωγότας οὐρανοὺς εἶδε καὶ τότε εἶπεν·
 «Ὁρῶ ἐστῶτα τὸν Υἱὸν ἐκ δεξιῶν τῆς δόξης
 τῆς τοῦ Πατρός»· καὶ παραπὰ ὡς βλάβσημα λαλήσας
 10 λιθοβολεῖται πρὸς αὐτῶν τῶν νομοδιδασκάλων
 καὶ θνήσκει νόμῳ φύσεως καὶ ζῆ εἰς τοὺς αἰῶνας.
 Πλὴν ἦν αὐτὸς ἀπόστολος, ἦν καὶ ἁγιασμένος
 καὶ ἔμπλεως τοῦ Πνεύματος ὅλος τοῦ παναγίου,
 ἀρχὴ δὲ τοῦ κηρύγματος καὶ πλῆθος τῶν ἀπίστων,
 15 οἱ τῷ Χριστῷ πιστεύοντες διὰ τῶν ἀποστόλων
 καὶ τὴν χάριν ἐλάμβανον πίστεως οὔσαν δῶρον.
 Νῦν δέ, τί ἄρα βούλεται τὸ ξέον τοῦτο πρᾶγμα,
 τὸ ἐν ἐμοὶ γινόμενον, τί δὲ ἂν θέλοι εἶναι
 ἢ φοβερὰ κατάπληξις τοῦ νυνὶ τελουμένου;
 20 Τίς ὁ ἄρτι δεικνύμενος τρόπος φιλανθρωπίας,
 ξένος πλοῦτος χρηστότητος, ἄλλη πηγὴ ἐλέους,
 πολὺ τὸ πλέον ἔχουσα τῶν πάλαι γεγονότων;

7. Πράξ. 7,56. 9. Πράξ. 6,11.
 10. Πράξ. 7,58. 13. Πράξ. 7,55.

Ἐδῶ ὁ πατέρας διηγεῖται μὲ ἐκπληξῆ πὼς ἐμφανίστηκε σ' αὐτὸν ὁ Θεὸς ὅπως στοὺς ἀποστόλους Παῦλο καὶ Στέφανο.

Ποιό εἶναι τὸ πρωτόφαντο θαῦμα ποὺ καὶ τώρα γίνεται;
 Ὁ Θεὸς θέλει καὶ τώρα νὰ ἐμφανίζεται σὲ ἀμαρτωλούς,
 αὐτὸς ποὺ ἀνέβηκε παλαιὰ στὸν οὐρανὸ καὶ κάθισε στὸ θρόνο
 στὰ πατρικά του οὐράνια καὶ εἶναι ἐκεῖ κρυμμένος;
 5 Κρύφτηκε ἀπὸ τὰ μάτια τῶν θείων ἀποστόλων
 καὶ μόνο, ὅπως ἀκούσαμε, ὁ Στέφανος ἔπειτα
 εἶδε ν' ἀνοίγουν οἱ οὐρανοὶ καὶ τότε εἶπε·
 «Βλέπω τὸν Υἱὸ νὰ στέκεται στὰ δεξιὰ τῆς δόξας
 τοῦ Πατέρα». Κι ἀμέσως γιατί τάχα βλαστήμησε [μου.
 10 τὸ πετροβολητὸ ἀπ' τοὺς ἴδιους δέχεται τοὺς δασκάλους τοῦ νό-
 καὶ πεθαίνει ὅπως ἦταν φυσικὸ μὰ ζεῖ στοὺς αἰῶνες.
 Ἐκεῖνος ὅμως ἦταν ἀπόστολος καὶ εἶχε ἀγιαστεῖ
 κι ἦταν ὅλος γεμάτος ἀπὸ τὸ πανάγιο Πνεῦμα
 κι ἦταν ἡ ἀρχὴ τοῦ κηρύγματος καὶ πλῆθος οἱ ἄπιστοι.
 15 ποὺ μὲ τὸ λόγο τῶν ἀποστόλων πίστευαν στὸ Χριστὸ
 κι ἔπαιρναν τὴ χάρη ποὺ εἶναι δῶρο τῆς πίστεως.
 Τώρα ὅμως, τί σημαίνει αὐτὸ τὸ παράδοξο θαῦμα,
 ποὺ συμβαίνει σ' ἐμένα καὶ ποῦ τάχα ἀποβλέπει
 αὐτὸ τὸ φοβερὸ καὶ καταπληκτικὸ ποὺ γίνεται;
 20 Τί σημαίνει αὐτὴ ἡ ἐκδήλωση τῆς φιλανθρωπίας, [ους,
 ὁ πρωτόφαντος πλοῦτος τῆς καλοσύνης, ἡ ἄλλη πηγὴ τοῦ ἐλέ-
 ποὺ εἶναι διάφορος πολὺ ἀπὸ ὅ,τι ἔγινε παλαιά;

15. Πράξ. 5,12·14. 16. Ἐφ. 2,8

21. Τίτ. 3,4.

Πολλοὶ γὰρ ἠλεήθησαν θείᾳ φιλανθρωπίᾳ,
 πλὴν καὶ αὐτοὶ προσέφερον ἴδιόν τι τὴν πίστιν,
 25 εἴτε καὶ ἄλλας ἀρετὰς καὶ πράξεις ἀποδέκτους·
 ἐγὼ δὲ πάντων ἐμαυτὸν τούτων ἐστερημένον
 κατανοῶν ἐξίσταμαι καὶ φέρειν οὐκ ἰσχύω
 τὰ εἰς ἐμὲ γινόμενα, τὸν ἄσωτον ἐκ μήτρας,
 παρὰ Θεοῦ τοῦ κτίσαντος λόγῳ τὴν πᾶσαν κτίσιν·
 30 ἅπερ καὶ φρίττω ἐννοεῖν, πῶς δὲ καὶ λόγῳ γράψω;
 Ποία χεὶρ λειτουργήσῃ, ποῖος κάλαμος γράψῃ,
 ποῖος λόγος ἐκφράσῃ, ποία γλῶσσα ἐξείποι,
 ποῖα χεὶρ λαλήσουσιν, ἃ ἐν ἐμοὶ ὀρώνται
 γινόμενα, τελούμενα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας;
 35 Καὶ γὰρ καὶ ἐν αὐτῇ νυκτὶ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ σκότει
 βλέπω Χριστὸν τοὺς οὐρανοὺς φρικτῶς ἀνοίγοντά μοι,
 αὐτόν τε παρακύπτοντα καὶ καθορώμενόν μοι
 ἅμα Πατρὶ καὶ Πνεύματι, φωτὶ τῷ τρισαγίῳ,
 ἐν ᾧ ἐν τοῖς τρισὶ καὶ ἐν ἐνὶ τὰ τρία.
 40 Αὐτὰ τὸ φῶς πάντως εἰσὶ, καὶ τὸ φῶς ἐν τὰ τρία,
 ὃ καὶ ὑπὲρ τὸν ἥλιον φωτίζει τὴν ψυχὴν μου
 καὶ καταλάμπει μου τὸν νοῦν ὄντα ἐσκοτισμένον.
 Οὐ γὰρ ἐώρα μου ὁ νοῦς ἐξ ἀρχῆς, ἃ ἐώρα,
 ἀλλὰ τυφλός, πιστεύσατε, ὑπῆρχον καὶ μὴ βλέπων,
 45 καὶ διὰ τοῦτο πλέον με τὸ θαῦμα καταπλήττει,
 ὅταν πῶς μου τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ νοῦς διανοίγῃ,
 καὶ πῶς τὸ βλέπειν δίδωσι καὶ βλεπόμενος ἔστιν.
 Αὐτὸς γὰρ φῶς ἐν τῷ φωτὶ φαίνεται τοῖς ὀρώσι
 καὶ οἱ ὀρώντες ἐν φωτὶ αὐτὸν βλέπουσι πάλιν.
 50 Ἐν φωτὶ γὰρ τοῦ Πνεύματος βλέπουσιν οἱ ὀρώντες,
 καὶ οἱ ἐν τούτῳ βλέποντες τὸν Υἱὸν καθορώσιν·
 ὁ δὲ Υἱὸν ἀξιωθεὶς ἰδεῖν Πατέρα βλέπει,

36. Πράξ. 7,56. 46. Λουκᾶ 24,31·45.

48. Ψαλμ. 35,9. 52. Ἰω. 14,9.

28. Δὲν εἶναι βέβαια ταπεινολογία ὅ,τι λέγεται ἐδῶ, ἀλλὰ ἡ βαθιὰ τα

Εἶναι πολλοὶ οἱ ἐλεημένοι ἀπὸ τῆς θεῆς φιλανθρωπίας,
ἀλλὰ κάτι δικό τους πρόσφεραν κι αὐτοί, τὴν πίστη,
25 ἢ κι ἄλλες ἀρετὲς καὶ πράξεις εὐπρόσδεκτες.

Ἐνῶ ἐγὼ ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὸν ἑαυτό μου νὰ νιώθω
στερημένο ἀπορῶ καὶ δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω
ὅ,τι κάνει σ' ἐμένα, τὸν ἄσωτο ἀπ' τὴ μητέρα,
ὁ Θεὸς ποὺ μὲ τὸ λόγο του ἔχτισε ὅλη τὴν κτίση.

30 Νὰ τὰ σκεφτῶ καὶ μόνο φρίττω καὶ πῶς νὰ τὰ πῶ μὲ λόγια;
Ποιὸ χέρι θὰ κινηθεῖ καὶ ποιὸ κοντύλι νὰ τὰ γράψει;
Ποιὸς λόγος νὰ τὰ ἐκφράσει, ποιὰ γλῶσσα νὰ τὰ πεῖ,
ποιὰ χεῖλη νὰ ξεστομίσουν ὅσα βλέπω νὰ γίνονται
μέσα μου καὶ νὰ γίνονται ὅλη τὴ μέρα;

35 Γιατὶ καὶ μέσα στὴ νύχτα καὶ μέσα στὸ σκοτάδι
βλέπω μὲ τρόμο τὸ Χριστὸ νὰ μοῦ ἀνοίγει τοὺς οὐρανοὺς,
νὰ σκύβει ὁ ἴδιος καὶ νὰ μὲ κοιτάζει
μαζὶ μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸ Πνεῦμα, τὸ τρισάγιο φῶς,
ποὺ εἶναι ἓνα στὰ τρία πρόσωπα καὶ τὰ τρία στὸ ἓνα.

40 Αὐτὰ εἶναι τὸ φῶς καὶ τὰ τρία εἶναι τὸ ἓνα φῶς,
αὐτὸ ποὺ φωτίζει τὴν ψυχὴ μου πρὸ πολὺ ἀπ' τὸν ἥλιο
καὶ καταλάμπει τὸ νοῦ μου ποὺ εἶναι στὸ σκότος.

Γιατὶ δὲν ἔβλεπε ὁ νοῦς μου ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὅσα βλέπει
ἀλλὰ, πιστέψτε με, ἦμουν τυφλὸς καὶ ἀόμματος

45 καὶ γι' αὐτὸ τὸ θαῦμα μὲ καταπλήσσει περισσότερο,
πῶς ἀνοίγει τὰ μάτια τοῦ νοῦ μου,
πῶς μοῦ δίνει τὴ δύναμη καὶ νά, τὸν κοιτάζω.

Γιατὶ αὐτὸς εἶναι τὸ φῶς μέσα στὸ φῶς γιὰ ὅσους βλέπουν
κι ὅσοι βλέπουν τὸν βλέπουν πάλι μέσα στὸ φῶς.

50 Ὅσοι βλέπουν μὲ τὸ φῶς τοῦ Πνεύματος βλέπουν,
κι ὅποιοι βλέπουν μ' αὐτὸ τὸ φῶς βλέπουν τὸν Υἱὸ
κι ὅποιος ἀξιώθηκε νὰ δεῖ τὸν Υἱὸ βλέπει τὸν Πατέρα

νοση ποὺ πρέπει νὰ συνέχει τὸ μοναχό.

50. Ἡ ἐπανάληψη τῶν λέξεων 'φῶς', 'βλέπω', 'ὄρῶ', 'καθορῶ', 'θεωρῶ'
εἶναι χαρακτηριστικὴ γιὰ τὸ μυστικὸ ποὺ εἶναι ὁλος δραση, δραση βέβαια νοε-
ρή.

Πατέρα δὲ ὁ θεωρῶν σὺν Υἱῷ πάντως βλέπει,
 Ὅπερ καὶ νῦν, ὡς εἴρηται, ἐν ἐμοὶ ἐκτελεῖται,
 55 καὶ τα ἀκατανόητα ποσῶς καταμανθάνω,
 καὶ νῦν μακρόθεν καθορῶ τὰ ἀθέατα κάλλη
 τῷ ἀπροσίτῳ τοῦ φωτός, τῷ ἀστέκτῳ τῆς δόξης
 καταπληττόμενος σφοδρῶς, συνεχόμενος τρόμῳ,
 πλὴν ὅτι μίαν καθορῶ ἐξ ἀβύσσου σταγόνα.
 60 Ὡς ἐν σταγόνι δὲ τὸ πᾶν δείκνυται τῶν ὑδάτων,
 ὁποῖον τὴν ποιότητα καὶ ποταπὸν τὸ εἶδος,
 ὡς ἐξ ἄκρου τοῦ κρασπέδου ὄλον τὸ ὕφασμα
 καί, ὡς φασιν, ἐξ ὀνύχων τὸ θηρίον, ὁ λέων,
 οὕτως ὄλον ἐν ὀλίγῳ ἀσπαζόμενος βλέπω,
 65 αὐτὸν τ' ἐκεῖνον προσκυνῶ, τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν μου.
 Εἶχον δ' ἐν διανοίᾳ μου μικρὰν παραμυθίαν
 τοῦ μὴ καταφλεχθῆναί με, τοῦ μὴ κατακαῆναι
 ὡσπερ κηρὸς ἀπὸ πυρός, ὡς εἶπεν ὁ προφήτης,
 τὸ μακρόθεν ὑπάρχειν με πυρὸς τοῦ ἀπροσίτου
 70 καὶ σκότους μέσον ἴστασθαι καὶ κρύπτεσθαι ἐν τούτῳ,
 ὅθεν ὡς ἐξ ὀπῆς μικρᾶς καὶ ὀρῶν ἰλιγγιῶ.
 Ἐν τούτοις μου διάγοντος καὶ τὸν νοῦν ἀσχολοῦντος
 καὶ οἶονεὶ ἐν οὐρανῷ δοκοῦντος ἀτενίζειν
 καὶ τρέμοντος, μὴ πλεῖόν μου παραδεχθεῖς ἐκλείξῃ,
 75 αὐτὸν ἐκεῖνον εὗρηκα, ὃν μακρόθεν ἐώρων,
 ὃν Στέφανος ἐώρακεν οὐρανῶν ἀνοιγέντων
 καὶ Παῦλος πάλιν ὕστερον ἰδὼν ἀπετυφλώθη,
 ὄλον ὡς πῦρ ἐπ' ἀληθῶς μέσον ἐμῆς καρδίας.
 Θροηθεῖς οὖν τῷ θαύματι καὶ τρομάξας μεγάλως
 80 ἐξέστην, ὄλος ἐκλυθεῖς, ὄλος ἐξαπορήσας,
 μὴ φέρων τε τὸ ἀστεκτον τῆς δόξης ἀπεστράφην,
 ἐν τῇ νυκτί τε ἔφυγον αἰσθήσεων τῶν ὧδε.

68. Ψαλμ. 67,3 καὶ Μιχ. 1,4. 76. Πράξ. 7,56.

77. Πράξ. 9,9.

60. Ὡς ἐν σταγόνι, ἐξ ἄκρου κρασπέδου, ἐξ ὀνύχων, ἐν ὀλίγῳ. Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐκφράσεις γιὰ νὰ ὑποστηρίξει τὴν ἔννοια πού ἔχει γιὰ τὸ ἀπειρο μεγα-

καὶ τὸν Πατέρα βλέποντας τὸν βλέπει μὲ τὸν Υἱό.
 Αὐτό, ὅπως εἶπα, γίνεται τώρα καὶ μέσα μου
 55 καὶ κατανοῶ σ' ἓνα βαθμὸ τ' ἀκατανόητα
 καὶ τώρα βλέπω ἀπὸ μακριὰ τ' ἀόρατα κάλλη
 κι ἀπ' τὸ ἀπρόσιτο φῶς τῆς δόξας, τὸ ἀβάσταχτο,
 νιώθω ἑκπληξη σφοδρῆ, κι εἶμαι γεμάτος τρόμο
 κι ἄς βλέπω μιὰ μόνο σταγόνα ἀπὸ τὴν ἄβυσσο,
 60 Μὰ ὅπως στὴ μιὰ σταγόνα φαίνεται ὅλο τὸ νερὸ
 ποιά εἶναι ἡ φύση του καὶ ποιά ἡ μορφή του,
 ὅπως ἀπὸ μιὰ ἄκρη γνωρίζομε ὅλο τὸ ὕφασμα
 καὶ τὸ λιοντάρι τὸ ἄγριο ἀπὸ τὸ νύχι του, ὅπως λένε,
 ἔτσι κι ἐγώ, ἐνῶ τὸν ἀσπάζομαι στὸ λίγο, τὸν βλέπω ἀκέραιο
 65 καὶ προσκυνῶ αὐτὸν τὸν ἴδιο, τὸ Χριστὸ καὶ Θεό μου.
 Συντηροῦσα στὸ νοῦ μου μιὰ μικρὴ παρηγορία
 ὅτι δὲ θὰ καταφλεγόμουν, ὅτι δὲ θὰ κατακαιόμουν,
 ὅπως τὸ κερὶ στὴ φωτιά, ὅπως εἶπε ὁ προφήτης,
 ἐπειδὴ βρισκόμουν μακριὰ ἀπὸ τὸ ἀπρόσιτο φῶς
 70 καὶ στεκόμουν στὴ μέση τοῦ σκότους κρυμμένος μέσα σ' αὐτό
 κι ἀπὸ ἐκεῖ σὰν ἀπὸ μιὰ μικρὴ χαραματιὰ βλέπω καὶ ζαλίζομαι.
 Μέσα σ' αὐτὰ ζώντας κι ἀπασχολώντας τὸ πνεῦμα μου
 καὶ μὲ τὴν ἐντύπωση ὅτι ἀτενίζω τὸν οὐρανὸ
 καὶ τρέμω μήπως μ' ἀγγίξει πιὸ δυνατὰ ἀπὸ ὅ,τι μπορῶ,
 75 βρῆκα αὐτὸν ἀκριβῶς πού κοιτάξα ἀπὸ μακριὰ
 (πού τὸν ἀντίκρισε ὁ Στέφανος ὅταν ἄνοιξαν οἱ οὐρανοὶ
 καὶ ἀργότερα ὅταν τὸν εἶδε ὁ Παῦλος τυφλώθηκε)
 τὸν βρῆκα ὅλον ἀληθινὰ ὡς φωτιὰ μὲς στὴν καρδιά.
 Θροήθηκα ἀπὸ τὸ θεῦμα καὶ ἀπὸ τὸ μεγάλο τρόμο
 80 βρέθηκα σ' ἑκσταση, τὰ μέλη μου παράλυσαν, χάθηκα ὀλότελα
 καὶ γύρισα τὸ πρόσωπό μου μὴ ἀντέχοντας τὴν ἀβάσταχτη δόξα,
 ἔφυγα μέσα στὴ νύχτα τῶν γήινων αἰσθήσεων

λεῖο τοῦ Θεοῦ· οὐσιαστικὰ μαρτυρεῖται ἡ ἀδυναμία γιὰ τὴν κατανόηση τοῦ Θεοῦ.

70. Ἴσως προσέξομε τὴν πολὺ ζωηρὴ καὶ παραστατικὴ περιγραφή τοῦ Συμεῶν. Εἶναι ἔμφυτη ἱκανότητα πού βοηθεῖ τὴ 'θεωρητικὴ' τάση ἢ ἐπίδοση στὴ θεωρία πού δξύνει τὴν ἱκανότητα.

καὶ σκεπασθεὶς τοῖς λογισμοῖς ἀπεκρύβην ἐν τούτοις,
ὡσπερ ἐν μνήματι ἐμβάς, καὶ ἀντὶ λίθου τοῦτο
85 τὸ σῶμα τὸ βαρύτατον ἐπιθεὶς ἐσκεπάσθην
καὶ ἀπεκρύβην τῷ δοκεῖν τὸν πανταχοῦ παρόντα,
τὸν πάλαι με ἐγείραντα νεκρὸν καὶ τεθαμμένον.
Φρίξας γὰρ καὶ μὴ ἰσχύων βλέπειν αὐτοῦ τὴν δόξαν
ὑπείσελθεῖν προήρημαι καὶ προσμεῖναι τῷ τάφῳ,
90 καὶ κατοικεῖν μετὰ νεκρῶν, ζῶν αὐτὸς ἐν τῷ τάφῳ,
ἥπερ καταφλεχθῆναί με καὶ ἄρδην ἀπολέσθαι.
Ἐκεῖ πάντως καθήμενον δεῖ με θρηνεῖν ἀπαύστως,
καὶ κλαίειν χρῆ τὸν ἄσωτον, ὅτι τοῦ ποθουμένου
ἀπέτυχον καὶ γέγονα κείμενος ἐν τῷ τάφῳ.
95 Ζῶν δὲ νεκρός, ὑπόγειος, λίθῳ κεκαλυμμένος
ζωὴν εὖρον, Θεὸν αὐτόν, τὸν τὴν ζωὴν διδόντα,
ὧ̄ πρέπει δόξα καὶ τιμὴ νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.
Ἄμῃν.

και σκεπασμένος ἀπὸ λογισμοὺς κρύφτηκα σ' αὐτοὺς
 σὰ νὰ εἶχα μπεῖ σὲ τάφο και γιὰ ταφόπετρα
 85 ἔβαλα αὐτὸ τὸ βαρῦτατο σῶμα και σκεπᾶστηκα
 και κρύφτηκα νομίζοντας πῶς ἔβλεπα τὸν πανταχοῦ παρόντα
 πὸ μὲ ἀνάστησε παλαιᾶ, ὅταν ἤμουν νεκρὸς στὸν τάφο.
 Φρίκη μ' ἔπιασε κι ἐπειδὴ δὲν ἄντεχα νὰ βλέπω τὴ δόξα του
 προτίμησα νὰ χωθῶ και νὰ παραμείνω στὸν τάφο,
 90 παρὰ νὰ καταφλεχθῶ και νὰ χαθῶ ὀλότελα.
 Ἐκεῖ πάντως πρέπει νὰ κάθομαι και νὰ θρηνηῶ ἀδιάκοπα
 κι ὁ ἄσωτος πρέπει νὰ κλαίω, γιὰ τὸ σ' ὅ,τι ποθοῦσα
 ἀπέτυχα κι ἔγινε νεκρὸς μέσα στὸν τάφο.
 Ζωντανὸς νεκρὸς, μέσα στὴ γῆ, σκεπασμένος μὲ τὴν πέτρα
 95 βρῆκα τὴ ζωὴ, τὸν ἴδιο τὸ Θεό, πὸ δίνει τὴ ζωὴ,
 αὐτὸν πὸ τοῦ πρέπει δόξα και τιμὴ τώρα και στοὺς αἰῶνες.
 Ἄμήν.

90. Ψαλμ. 67,6.

95. Ἀποκ. 1,18.

IB

**Περὶ τοῦ ἐνὸς κατὰ πάντα τῆς τρισυποστάτου θεότητος
θεολογία· καὶ δι' ὧν τῇ ταπεινώσει χρώμενος λέγει περὶ
ἑαυτοῦ, τῶν δοκούντων εἶναι τι ἐντρέπει τὴν οἴησιν.**

Πῶς, ἃ ποτε ἠφάνισας, ἐν ἐμοὶ πάλιν ζῶσι
καὶ σκότους με καὶ θλίψεως ἐμπιπλῶσι, Θεέ μου;
Πάθη θυμοῦ τε καὶ ὀργῆς, ἐξ ὧν ἐγγίνεται μοι
ἀναθυμίασις, ἀχλὺς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου,
5 καὶ πῆρωσιν τοῖς νοεροῖς ὄμμασί μου ποιοῦσι,
καὶ γάρ, ὡσπερ καλύπτονται καὶ καμμύειν τῷ ζόφῳ,
οἴμοι, καταναγκάζονται, καὶ σοῦ ἀποστεροῦμαι,
φωτὸς, οὗ πᾶς ἐφίεται, ὀλίγοι δ' ἐκζητοῦσιν.

Ἄλλὰ καὶ οἱ ἀξιοθέντες σου μετασχεῖν τῶν ἀρρήτων
10 καὶ ὑλικῶς μεταλαβεῖν ἐν ἀῦλῳ αἰσθήσει
μυστηρίων τῶν φοβερῶν καὶ τοῖς πᾶσι ἀφρᾶστων
γινῶναι τε τὴν ἀόρατον ἐν ὀρωμένοις δόξαν
καὶ τὸ ξένον μυστήριον, ὃ ἐν κόσμῳ ἐπράχθη,
κομιδῇ ὀλιγώτεροί εἰσιν, εὖ οἶδα, πάντως·

15 οἱ καὶ τούτων ἐγένοντο ἐν τρανεῖ θεωρίᾳ
παρὰ τοῦ ὄντος ἐν ἀρχῇ πρὸ πάντων τῶν αἰώνων
ἐκ τοῦ Πατρὸς σὺν Πνεύματι Υἱοῦ, Θεοῦ καὶ Λόγου,
φωτὸς τρισσοῦ ἐν τῷ ἐνί, ἐνὸς ἐν τοῖς τρισὶ δέ.

Ἄμφοτερα καὶ γὰρ ἐν φῶς· Πατήρ, Υἱὸς καὶ Πνεῦμα,
20 ἄτμητον ὄν ἐν τοῖς τρισὶ προσώποις ἀσυγχύτως,
πλὴν ἡνωμένης καὶ αὐτοῖς κατὰ τὴν θείαν φύσιν
ἀρχῆς, δόξης, δυνάμεως, θελήματος ὡσαύτως.

5. 'Τὰ νοερά ματία τὰ δικά μου (τοῦ Συμεῶν) καὶ γενικά τοῦ ἀνθρώπου'.
Τὰ πάθη δημιουργοῦν ἀναθυμίαση καὶ ἀχλὺ κι ἀπὸ αὐτῆς πρέπει νὰ καθαρθεῖ ἡ

Θεολογία για τὸ ὅτι εἶναι ἓνα ἢ τρισυπόστατη θεότητα καὶ πῶς
 μὲ ὅσα λέει μὲ ταπεινοσύνη γιὰ τὸν ἑαυτὸ του ἀποτρέπει
 τὴν οἴηση ὅσων νομίζουν σπουδαῖο τὸν ἑαυτὸ τους.

Πῶς ὅσα ἀφάνισες παλιὰ ζοῦν πάλι σ' ἐμένα
 καὶ μὲ γεμίζουν, Θεέ μου, ἀπὸ σκοτάδι καὶ θλίψη;
 Πάθη ἔξαψης καὶ ὀργῆς ποῦ μοῦ ἀνεβάζουν
 ἓνα θόλωμα μέσα μου κι ἀχλὺ στὴν κεφαλὴ μου
 5 καὶ ἀνάπηρα μοῦ ἀφήνουν τῆς ψυχῆς τὰ μάτια.
 Γιατὶ ὅπως σκεπάζονται κι ἀλί μου ἀναγκάζονται
 νὰ κλείνουν ἀπ' τὸ ζόφο νιώθω τὴ στέρησή σου,
 ἐσένα ποῦ εἶσαι τὸ φῶς ποῦ ὅλοι ποθοῦν καὶ λίγοι τὸ ψάχνουν.
 Μὰ κι ὅσοι ἀξιώθηκαν νὰ δοῦνε τ' ἄρρητά σου
 10 καὶ φοβερὰ μυστήρια καὶ ἄυλη αἴσθηση νὰ μεταλάβουν
 ὑλικά ὅσα εἶναι στοὺς πολλοὺς ἀνείπωτα
 καὶ νὰ γνωρίσουν μέσα στὰ ὄρατὰ τὴν ἀόρατή σου δόξα
 καὶ τὸ μυστήριο τὸ παράδοξο στὸν κόσμο ποῦ ἔγινε
 πολὺ καλὰ γνωρίζω πῶς πολὺ λιγότεροι εἶναι
 15 κι ὅσοι ἀπ' αὐτοὺς τὴν καθαρὴ δέχτηκαν θεωρία
 ἀπὸ αὐτόν, ποῦ ὑπῆρχε στὴν ἀρχὴ πρὶν ἀπὸ τοὺς αἰῶνες
 ἀπ' τὸν Πατέρα μὲ τὸ Πνεῦμα μαζί, τὸν Υἱό, Θεὸ καὶ Λόγο,
 τὸ τριπλὸ φῶς μέσα στὸ ἓνα καὶ τὸ ἓνα μέσα στὰ τρία.
 Καὶ τὰ δύο εἶναι ἓνα φῶς· ὁ Πατέρας, ὁ Υἱὸς καὶ Πνεῦμα
 20 ἀδιαίρετο κι ἀσύγχυτο στὰ τρία πρόσωπα φῶς ἓνα,
 ποῦ ἔχουν αὐτὰ ἀπὸ κοινοῦ σύμφωνα μὲ τὴ θεία τους φύση
 τὴν ἀρχή, τὴ δόξα, τὴ δύναμη καθὼς καὶ τὸ θέλημα.

ψυχὴ γιὰ νὰ μπορέσει νὰ δεῖ. Ὁ Συμεὼν παρουσιάζεται σὲ πολλὰ σημεῖα τῶν
 ὕμνων του νὰ κατέχεται ἀπὸ πλῆθος πάθη.

Τὰ τρία γὰρ ὁράται μοι, ὡς ἐν ἐνὶ προσώπῳ
 ὠραῖοι δύο ὀφθαλμοὶ φωτὸς πεπληρωμένοι·
 25 προσώπου δίχα ὀφθαλμοὶ πῶς βλέψουσιν, εἶπέ μοι;
 Πρόσωπον δ' ἄνευ ὀφθαλμῶν οὐ χρὴ πάντως καλεῖσθαι
 λείπεται γὰρ τοῦ πλείονος, ἢ εἶπεῖν μᾶλλον ὄλου·
 ἥλιος γάρ, εἰ στερηθῆ φωτὸς τῆς εὐπρεπείας,
 ἀπολεῖται πρῶτος αὐτός, ἔπειτα κτίσις πᾶσα,
 30 ἢ ὑπ' αὐτοῦ τὸ λάμπεσθαι καὶ τὸ βλέπειν λαχοῦσα.
 Οὕτω Θεὸς τοῖς νοητοῖς ἐνὸς εἰ στερηθεῖη,
 εἴτε Υἱοῦ ἢ Πνεύματος, Πατὴρ οὐκέτι ἔσται,
 ἀλλ' οὐδὲ ζῶν ὑπάρξειεν ἀποβαλὼν τὸ Πνεῦμα,
 ἐξ οὗ τοῖς πᾶσι δίδοται καὶ τὸ ζῆν καὶ τὸ εἶναι.
 35 Σεβέσθω τοίνυν ἅπαντα λογικῆ ὄντως φύσις,
 ὄση ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὄση δ' ὑπέρθεν τούτου,
 φύσιν τὴν τρισυπόστατον ἀνερμήνευτον πάντη!
 Θεοῦ γὰρ οὔτε ὄνομα, οὐ φύσιν, οὐκ ἰδέαν,
 οὐ μορφήν, οὐχ ὑπόστασιν τῶν ἀνθρώπων τις ἔγνω,
 40 ἵνα εἶπη καὶ γράψῃ καὶ μεταδῶ τοῖς ἄλλοις,
 ἀλλ' ὡσπερ λάμπων ἥλιος τοῖς νέφεσιν εἰσδύνει
 καὶ οὐχ ὁράται μὲν αὐτός, οὐδ' ὄλως φωτὶ φαίνει,
 ἀλλ' ἀμυδρὸν τοῖς ἐν τῇ γῆ τὸ φῶς αὐτοῦ παρέχει,
 οὕτω μου νόει τὸν Θεὸν ἀφ' ἡμῶν κεκρυμμένον
 45 καὶ σκότος μέγα καὶ βαθὺ πάντας ἡμᾶς κατέχον.
 Ἄλλὰ τὸ θαυμαστότερον νόει πάντως ἐνταῦθα·
 Θεοῦ γὰρ οὐ συστέλλεται τὸ φῶς, ὡς τοῦ ἡλίου,
 ἀλλὰ καὶ λάμπει πανταχοῦ καὶ φωτίζει τὰ πάντα·
 καὶ μέσον ἐγὼ τοῦ παντὸς περιέχομαι σκότει
 50 καὶ τοῦ ἐμὲ ποιήσαντος φωτὸς ἀποστεροῦμαι.
 Τίς οὖν ἐμὲ μὴ κλαύσειε καὶ τίς ἂν οὐ πενθήσῃ
 καὶ τίς οὐκ ἂν στενάξειεν ἐπ' ἐμοὶ καὶ δακρύσῃ,
 ὅτι Θεὸς ἐν ἅπασιν καὶ πανταχοῦ ὑπάρχει
 καὶ φῶς ὄλος αὐτός ἐστιν, ἐν ᾧ οὐκ ἔστιν ὄλως

Βλέπω τοὺς τρεῖς σὰν μὲ ἓνα πρόσωπο
 μὲ δύο ὠραῖα μάτια ποὺ ἀκτινοβολοῦν ἀπὸ φῶς·
 25 πές μου, πῶς μποροῦν νὰ δοῦν μάτια δίχως πρόσωπο;
 ἀλλὰ πρόσωπο χωρὶς μάτια δὲν μπορεῖ νὰ λέγεται,
 γιὰ τὸ τοῦ λείπει τὸ κυριότερο ἢ μάλλον τὸ πᾶν.
 Ὁ ἥλιος δηλαδὴ ἂν στερηθεῖ τὴ λάμψη τοῦ φωτός,
 πρῶτος αὐτὸς θ' ἀπολεσθεῖ κι ἔπειτα ὅλη ἡ κτίση,
 30 ποὺ πῆρε ἀπὸ αὐτὸν τὴ λάμψη καὶ τὴν ὄραση.
 Ἔτσι κι ὁ Θεὸς στὰ νοητὰ ἂν στερηθεῖ τὸ ἓνα
 εἴτε τὸν Υἱὸ ἢ τὸ Πνεῦμα, δὲ θὰ εἶναι Πατέρας,
 ἀλλὰ δὲ θὰ εἶναι κὰν ζωντανὸς ἂν χάσει τὸ Πνεῦμα
 ποὺ δίνει σ' ὅλα καὶ τὴ ζωὴ καὶ τὴν ὑπαρξη.
 35 Ἄς σέβεται λοιπὸν κάθε ἀληθινὰ λογικὴ φύση,
 ὄση εἶναι κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο κι ὄση εἶναι πάνω,
 τὴν τρισυπόστατη φύση τὴν ὀλότελα ἀνερμήνευτη.
 Γιὰ τὴν μὴτε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μὴτε τὴ φύση μὴτε τὴν ὄψη
 μὴτε τὴ μορφή μὴτε τὴν ὑπόστασι εἴμαθε κάποιος ἄνθρωπος
 40 γιὰ νὰ τὴν περιγράψει καὶ νὰ τὴ μεταδώσει στοὺς ἄλλους.
 Ἄλλὰ ὅπως ὁ ἥλιος ποὺ λάμπει κρύβεται μέσα στὰ νέφη
 καὶ ὁ ἴδιος ἐξαφανίζεται καὶ δὲ φέγγει καθόλου τὸ φῶς του,
 ἀλλὰ ἀμυδρὰ μόνο τὸ διακρίνουν στὴ γῆ,
 ἔτσι φαντάσου τὸ Θεὸ κρυμμένο ἀπὸ μᾶς
 45 κι ὅτι ὅλους μᾶς τυλίγει σκότος μεγάλο καὶ πυκνό.
 Ἄλλὰ τὸ πιὸ θαυμασιὸ κοιτάξέ το σὲ τοῦτο:
 Τοῦ Θεοῦ τὸ φῶς δὲν περιορίζεται, ὅπως τοῦ ἥλιου,
 ἀλλὰ καὶ παντοῦ λάμπει καὶ φωτίζει τὰ πάντα
 κι ἐγὼ στοῦ παντὸς τὴ μέση περιβάλλομαι ἀπὸ σκότος
 50 καὶ μοῦ λείπει τὸ φῶς τοῦ δημιουργοῦ μου.
 Ποιὸς λοιπὸν δὲ θὰ μὲ κλάψει καὶ δὲ θὰ μὲ πενθήσει
 ποιὸς δὲ θὰ στενάξει γιὰ μένα καὶ δὲ θὰ δακρῦσει;
 Ὁ Θεὸς ὑπάρχει σὲ ὅλα καὶ παντοῦ
 καὶ εἶναι ὅλος φῶς καὶ κἀνενα δὲν ὑπάρχει σ' αὐτὸν

55 οὐ τροπῆς ἀποσκίασμα, οὐ νυκτὸς παρουσία,
 οὐ σκότους παρεμποδισμὸς ἐγγίνεται εἰς ἅπαν,
 ἀλλ' ἐφήπλωται τῷ παντὶ καὶ ἀπροσίτως λάμπει
 καὶ τοῖς ἀξίοις προσιτὸς καὶ ληπτὸς καθορᾶται,
 ὀλίγον μὲν, ὡς ἔφαμεν, πρὸς ὄλην τὴν ἄκτινα
 60 καὶ πρὸς τὸν ἥλιον αὐτόν, ὅτε φανεῖται ὄλος,
 πολὺ δὲ πάντως πρὸς αὐτοὺς τοὺς σκότει καθημένους,
 ὅτι κατηξιώθησαν μικρὰν αὐγὴν ιδέσθαι.
 Ἐγὼ δέ, ὁ ταλαίπωρος, προτιμῶμαι τὸ σκότος
 καὶ μεριμνῶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ προστιθῶ τὸν ζόφον,
 65 καὶ γίνεται παχύτερος τῇ ταπεινῇ ψυχῇ μου,
 ἐξ οὗ τὰ πάθη τρέφονται καὶ ἐν ἐμοὶ ζωοῦνται
 καὶ δράκοντές μοι γίνονται καὶ ἔρπετὰ καὶ ὄφεις
 διαταράσσοντες ἀεὶ τῆς ψυχῆς μου τὰ μέλη·
 καὶ γὰρ ἡ δόξα δάκνει με, ἡ κενὴ καὶ ματαία,
 70 καὶ τοὺς ὀδόντας πέπηγεν ἐν τῇ ἐμῇ καρδίᾳ·
 ἐξ ἧς ἀδυνατήσαντος καὶ ἐκλυθέντος ὄλως
 ἦλθον κύνες οἱ ἄγριοι, ἦλθε θηρρίων πλῆθος,
 καὶ εὐρόντα με κείμενον κατεμασήσαντό με.
 Τρυφὴ γὰρ καὶ ὁ ἔπαινος μυελὸν καὶ τὰ νεῦρα
 75 διέσπασάν μου, τῆς ψυχῆς ἰσχὺν καὶ προθυμίαν.
 Ἀφηρηκότα ἀπ' ἐμοῦ, οἴμοι, πῶς πάντα γράψω;
 Οἴησιν δὲ καὶ ὄκνον μοι ὡς ληστὰς ἐπιθέντες,
 ἡδονὴν τε καὶ μέριμναν, πῶς ἀνθρώποις ἀρέσω,
 ἀπ' ἐναντίας σύροντες διεμερίσαντό με·
 80 ἢ μὲν τὴν σωφροσύνην μου καὶ τὸ νηφάλιον μου,
 ἢ δὲ τὰ ἔργα δεικνύοντες νεκρὸν ἀπέδειξαν με,
 οἴησιν, τὸ παράδοξον καὶ θαυμαστὸν καὶ μέγα,
 καταλιπόντες ἐν ἐμοὶ τῷ κατερρυπωμένῳ.
 85 Πῶς γάρ, εἶπέ, οὐ θαυμαστὸν, πῶς οὐ πλήρες ἐλέους,
 ὅτι τοσαῦτα πάθη με ἐπεισπεσόντα αἰφνης

55 σκοτεινίασμα, καμιά μεταβολή ἢ παρουσία τῆς νύχτας
 καὶ καθόλου δὲν τὸν παρεμποδίζει τὸ σκότος,
 ἀλλὰ ἀπλώνεται στὸ πᾶν καὶ λάμπει ἀπλησίαστος
 καὶ οἱ ἄξιοι μόνο τὸν πλησιάζουν καὶ τὸν βλέπουν
 λίγο, ὅπως εἶπα, μπροστὰ σὲ ὅλη τὴ λάμψη του,
 60 κι ὡς πρὸς τὸν ἴδιο τὸν ἥλιο, ὅταν θὰ φανεῖ ὅλος,
 πολὺ ὅμως γι' αὐτοὺς ποὺ κἄθονται στὸ σκότος,
 γιατί ἀξιώθηκαν νὰ δοῦν λίγη λάμψη.
 Ἐγὼ ὥστόσο, ὁ ταλαίπωρος, προτιμῶ τὸ σκότος
 καὶ φροντίζω γι' αὐτὸ καὶ πληθαίνω τὸ ζόφο
 65 καὶ γίνεται πυκνότερος γιὰ τὴν ταπεινὴ ψυχὴ μου
 κι ἀπ' αὐτὸν τρέφονται μέσα μου τὰ πάθη καὶ ζωντανεύουν
 καὶ γίνονται δράκοντες κι ἔρπετὰ καὶ φίδια
 καὶ ἀναστατώνουν πάντα τὴν ἰσορροπία τῆς ψυχῆς μου.
 Πρῶτα μὲ δαγκάνει ἡ δόξα, ἡ κούφια καὶ μάταιη,
 70 καὶ μπήγει τὰ δόντια της στὴν καρδιά μου
 κι ὅταν μὲ διαλύσει καὶ μὲ συμπαραλιάσει ὀλότελα
 ἔρχονται τ' ἄγρια σκυλιά, οἱ ἀγέλες τῶν θηρίων
 καὶ ὅπως μὲ βρῆκαν καταγῆς μὲ κατασπάραξαν.
 Ἡ ἀπόλαυση κι ὁ ἔπαινος τὸ μυαλὸ καὶ τὰ νεῦρα
 75 μοῦ ξέσκισαν, τὸ σθένος καὶ τὴν προθυμία τῆς ψυχῆς.
 Μοῦ ἀφαίρεσαν, ἀλίμονο, πῶς νὰ τὰ γράψω ὅλα;
 Ἐριξαν ἐπάνω μου τὴν ἔπαρση καὶ ἀδιαφορία, τοὺς ληστές,
 τὴν ἡδονὴ καὶ τὴν μέριμνα πῶς ν' ἀρέσω στοὺς ἀνθρώπους
 ποὺ μὲ διαμέλισαν τραβώντας ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη.
 80 Ἡ μιὰ τὴ σωφροσύνη καὶ τὴ νηφαλιότητά μου
 καὶ ἡ ἄλλη τὰ καλὰ ἔργα καὶ τὶς ἐνθεες πράξεις
 προβάλλοντας γιὰ ἔπαινό τους μὲ παρουσίασαν νεκρό,
 τὴν οἴηση τὸ παράδοξο πάθος καὶ θαυμαστὸ καὶ μέγα
 ἄφησαν σ' ἐμένα τὸ βουτηγμένο στὴν ἀκαθαρσία.
 85 Πές μου, πῶς δὲν εἶναι θαυμαστὸ κι ἄξιο γιὰ οἶκτο,
 ποὺ τόσα πάθη ὀρμώντας ξαφνικὰ ἐπάνω μου

καὶ πάσης ἀρετῆς γυμνὸν καὶ νεκρὸν δείξαντά με
 ἔλαθον πάλιν ἑμαυτὸν μηδὲν τῶν γενομένων
 ἐπεγνωκώς, ἀλλ' οἶμαι μείζων πάντων ὑπάρχειν
 90 καὶ ἀπαθῆς καὶ ἅγιος καὶ σοφὸς θεολόγος,
 δικαίως καὶ τιμώμενος παρὰ πάντων ἀνθρώπων,
 ἀλλὰ καὶ ἐπαινούμενος, ὡς ἄξιός ἐπαίνων
 ἅπαντας προσκαλούμενος δοκῶ τιμὴν συνάγειν.
 Συναγομένων γὰρ αὐτῶν ἐγὼ φυσῶμαι πλέον
 95 καὶ συχνῶς περιβλέπομαι, μή πού τις ἀπελείφθη,
 ὅστις οὐ παρεγένετο καὶ ἐθεάσατό με·
 καὶ εἴ που εὐρεθείη τις παραβλεψάμενός με,
 μνησικακῶ καὶ λοιδορῶ καὶ διασύρω τοῦτον,
 ὅπως ἀκούσας καὶ αὐτὸς μὴ φέρων μου τοὺς ψόγους
 100 ἔλθῃ, προσαγορεύσῃ με, φανῆ ὑπόσπονδός μου
 καὶ ὡς κάκεῖνος χρήζει μου τῆς εὐχῆς καὶ ἀγάπης,
 καὶ λέγω πάντας τοὺς λοιπούς· ἔρχεται καὶ ὁ δεῖνα
 καὶ τὰς εὐχὰς κομίζεται καὶ τοὺς λόγους ἀκούει
 καὶ τὴν διδασκαλίαν μου –φεῦ μοι τῆς εὐηθείας!
 105 Πῶς οὖν οὐ βλέπω γύμνωσιν τῆς ἀθλιότητός μου
 καὶ τῶν πληγῶν αἰσθάνομαι καὶ λυποῦμαι καὶ κλαίω
 καὶ ἴασιν ἐπιζητῶ ἀνακλιθεὶς ξενῶνι
 καὶ ἰατροὺς παρακαλῶ δεικνὺς τοὺς μώλωπάς μου,
 ἀπογυμνώσας τε αὐτοῖς καὶ τὰ κρυπτά μου πάθη,
 110 ὡς ἂν ξηρία, ἔμπλαστρα καὶ καύστρας ἐπιθῶσι,
 καὶ ὑπομείνων καρτερῶς διὰ τὴν ἴασίν μου,
 ἀλλὰ καὶ μᾶλλον προστιθῶ τραύματα καθ' ἐκάστην;
 Ἄλλ', ὦ Θεέ μου, οἴκτειρον ἐμὲ πεπλανημένον
 καὶ φόβον σου ἐμφύτευσον ἐν τῇ ἐμῇ καρδίᾳ,
 115 ἵνα τὸν κόσμον φύγοιμι κατὰ τὰς ἐντολάς σου
 καὶ μῖσος ἔξω πρὸς αὐτὸν καὶ συσταλῶ ἐμφρόνως,
 καὶ μὴ ἐάσης με, Χριστέ, μέσον τούτου πλανᾶσθαι,
 ὅτι σὲ μόνον ἀγαπῶ μῆπω σε ἀγαπήσας
 καὶ σοῦ μόνου προσδοκῶ τὰς ἐντολάς φυλάττειν,
 120 ὅλως ὦν ἐν τοῖς πάθεσι, μηδὲ ἐπεγνωκώς σε.

καὶ δείχνοντάς με γυμνὸ ἀπὸ κάθε ἀρετῆ καὶ νεκρὸ
 μ' ἔκαναν νὰ ξεχαστῶ πάλι καὶ τίποτε ἀπὸ ὅσα ἔγιναν
 νὰ μὴν καταλάβω, ἀλλὰ νομίζω πὼς εἶμαι ἀνώτερος
 90 ἀπὸ ὅλους ἀπαθῆς, ἅγιος καὶ σοφὸς θεολόγος
 καὶ δίκαια μὲ τιμοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι·
 δέχομαι τοὺς ἐπαίνους, σὰ νὰ τοὺς ἀξίζω,
 καὶ καλώντας κόσμον περιμένω νὰ μὲ τιμήσουν.
 Κι ὅταν μὲ περικυκλώσουν φουσκῶνῶν πιὸ πολὺ
 95 κι ὄλο κοιτάζω γύρω, μήπως, λείπει κανένας
 ποὺ δὲν ἦρθε νὰ μὲ δεῖ καὶ νὰ θαυμάσει.
 Κι ἂν κάποιον ἀνακαλύψω ποὺ ἀδιαφόρησε
 μνησικακῶ, τὸν βρίζω καὶ τὸν διασύρω,
 γιὰ ν' ἀκούσει καὶ μὴ ὑποφέροντας τὶς κατηγορίες μου
 100 νὰ ρθεῖ, νὰ μοῦ μιλήσει καὶ νὰ φανεῖ ὑποχείριός μου
 κι ὅτι κι ἐκεῖνος χρειάζεται τὴν προσευχὴ καὶ τὴν ἀγάπη μου.
 Καὶ τότε λέω σ' ὅλους τοὺς ἄλλους· ἔρχεται κι ὁ τάδε
 καὶ παίρνει τὶς εὐχές μου κι ἀκούει τοὺς λόγους μου
 καὶ τὴ διδασκαλία μου – βλακεία, ἀλί μου, πρώτη!
 105 Πὼς δὲν βλέπω τὴ θλιβερὴ γύμνια μου, πὼς δὲ νιώθω
 τὰ τραύματά μου, πὼς δὲ λυποῦμαι, πὼς δὲ κλαίω,
 καὶ πεσμένος στὸν ξενῶνα δὲν ἀποζητῶ τὴ θεραπεία μου;
 Πὼς δὲν προσκαλῶ τοὺς γιατροὺς δείχνοντας τὰ χτυπήματα,
 δείχνοντας γυμνὰ σ' αὐτοὺς καὶ τὰ κρυμμένα πάθη μου, [τήρια
 110 γιὰ νὰ βάλουν σ' αὐτὰ τὸ νυστέρι καὶ τὰ ἔμπλαστρα καὶ τὰ καυ-
 καὶ νὰ τὰ ὑπομείνω καρτερικὰ γιὰ τὴν θεραπεία μου,
 ἀλλὰ προσθέτω καθημερινὰ κι ἄλλα τραύματα;
 Ἄλλὰ, Θεέ μου, λυπήσου με ποὺ πλανήθηκα,
 φύτεψε στὴν καρδιά μου τὸ φόβο σου,
 115 γιὰ ν' ἀποφύγω τὸν κόσμον ὅπως διατάξεις
 ν' ἀποχτήσω μίσος γι' αὐτὸν καὶ νὰ μαζευτῶ φρόνιμα,
 νὰ μὴ μ' ἀφήσεις, Χριστέ, νὰ πλανιέμαι καταμεσίς του,
 γιὰτὶ ἐσένα μόνο ἀγαπῶ κι ἄς μὴ σοῦ ἔδειξα ἀκόμα
 τὴν ἀγάπη μου καὶ μόνο τὶς ἐντολές σου προσδοκῶ νὰ φυλάξω
 120 κι ἄς εἶμαι ὄλος μέσα στὰ πάθη καὶ δὲ σ' ἔχω νιώσει.

Τίς γὰρ τῶν ἀγαπώντων σε χρήζει δόξης τοῦ κόσμου;
 Ἦ τίς τῶν ἀγαπώντων σε πλεόν τούτου ζητήσει
 ἢ πάντας προσκαλέσασθαι ἢ τινὰς κολακεῦσαι,
 ἢ πάντων φίλος ἔσεσθαι τῶν ἀνθρώπων σπουδάσει;
 125 Ταῦτα οὐδεὶς ἐποίησε τῶν γνησίων σου δούλων,
 καὶ διὰ τοῦτο θλίβομαι καὶ λυποῦμαι, Θεέ μου,
 ὅτι ἐν τούτοις ἑμαυτὸν ὀρῶ δεδουλωμένον
 καὶ πεισθῆναι οὐ δύναμαι, οὐδὲ ταπεινωθῆναι,
 οὐδὲ ζητῆσαι βούλομαι τὴν σὴν καὶ μόνην δόξαν,
 130 δι' ἧς τὸ εἶναί με πιστὸν δείκνυται καὶ σὸν δοῦλον,
 καὶ δι' ἧς πάντων δύναμαι ὑψηλότερος εἶναι
 ἐν εὐτελείᾳ μάλιστα καὶ πτωχείᾳ καὶ πόνοις,
 οὐ μόνον δυνατῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ βασιλέων.
 Κάμφθητι οὖν πρὸς ἔλεον τῆς ταπεινῆς ψυχῆς μου,
 135 Θεέ, ὁ πάντων ποιητής, ὁ τὸ εὖ εἶναι δούς μοι,
 καὶ δός μοι γνῶσιν ἀληθῆ, ἵνα τῶν ἀγαθῶν σου
 τῶν αἰωνίων συνετῶς ἀνθέξωμαι καὶ μόνων!
 Καὶ τὴν σὴν δόξαν ἐκ ψυχῆς φιλήσω καὶ ζητήσω,
 τῆς ἀνθρωπίνης μηδαμῶς, τῆς γεώδους φροντίζων,
 140 ὡς ἂν σοι ἐνωθήσομαι νῦν τε καὶ μετὰ πότμον
 καὶ σοι ἀξιωθήσομαι, Χριστέ, συμβασιλεῦσαι,
 τῷ δι' ἐμὲ τὸν ἄτιμον ὑπομεμενηκότι
 θάνατον καὶ πληρώσαντι πᾶσαν οἰκονομίαν·
 καὶ τότε πάντων ἔσομαι βροτῶν ἐνδοξότερος.
 145 Ἀμήν, γένοιτο, Κύριε, νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας!

Γιατί ποιός σε κατάλαβε και τοῦ λείπει ἡ δόξα τοῦ κόσμου;
 Ἦ ποιός σε ἀγαπᾷ και θὰ ζητήσῃ πιὸ πολὺ ἀπὸ αὐτὸ
 ἢ θὰ προσκαλέσῃ ὄλους ἢ θὰ κολακεῦει μερικοὺς
 ἢ θὰ φροντίσῃ νὰ γίνῃ φίλος ὄλων τῶν ἀνθρώπων.
 125 Παρόμοια δὲν ἔπραξε κανένας γνήσιος δοῦλος σου
 και γι' αὐτὸ θλίβομαι και λυποῦμαι, Θεέ μου,
 γιατί βλέπω τὸν ἑαυτό μου δοῦλο σ' αὐτὰ τὰ πάθη,
 μὰ δὲν μπορῶ νὰ τὸ παραδεχθῶ οὔτε και νὰ ταπεινωθῶ
 οὔτε θέλω νὰ ζητήσω τὴ μόνη δόξα τῆ δικῆ σου,
 130 ποῦ μ' αὐτὴ φαίνεται ὅτι εἶμαι πιστός σου δοῦλος
 και μ' αὐτὴ μπορῶ νὰ φανῶ ψηλότερος ἀπὸ ὄλους,
 –μὲ τὴ μηδαμινότητα κυρίως, τὴν πτωχεία και τοὺς κόπους–,
 ὄχι μόνο ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς ἄντρες ἀλλὰ και τοὺς βασιλιάδες.
 Λύγισε και σπλαχνίσου τὴν ταπεινὴ ψυχὴ μου, [ζωή,
 135 Θεέ μου, ἐσὺ ὁ ποιητὴς τῶν ὄλων, ποῦ μοῦ ἔδωσες τὴν ὀρθὴ
 δόξ μου και τὴν ἀληθινὴ γνώση, γιὰ νὰ σηκώσω μὲ σύνεση
 τὰ αἰώνια και μόνα ἀγαθὰ σου δῶρα. Τὴ δόξα σου
 ν' ἀγαπήσω και νὰ ἀναζητήσω μὲ τὴν ψυχὴ μου,
 χωρὶς νὰ μὲ νοιάζει καθόλου γιὰ τὴν ἀνθρώπινη και γήινη,
 140 γιὰ νὰ ἐνωθῶ μαζί σου τώρα και μετὰ τὸ θάνατο
 και ν' ἀξιωθῶ, Χριστέ μου, νὰ βασιλέψω μαζί σου,
 ποῦ γιὰ χάρη μου, ἐμένα τοῦ ἄτιμου ἔχεις ὑπομείνει
 θάνατο και ὀλοκλήρωσες ὄλη τὴν οἰκονομία·
 τότε θὰ εἶμαι πιὸ ἐνδοξος ἀπὸ ὄλους τοὺς θνητούς.
 145 Ἔτσι νὰ γίνῃ, Κύριε, ἀμήν, τώρα και στοὺς αἰῶνες.

128. Ὁ Συμεὼν δηλώνει μιὰ φύση σκληρὴ, ποὺ ἀντιστέκεται στὴ χάρη· γι' αὐτὴν ὁμως τὴν ἀντίστασή του, ποὺ ἀναγνωρίζει, ζητεῖ τὸ θεῖο ἔλεος μὲ τὸ 'συγκινητικὸ' 'κάμφθητι' τοῦ στίχου 134.

IIΓ

**Προτροπή εἰς μετάνοιαν, καὶ πῶς τὸ θέλημα τῆς
τῷ θελήματι τοῦ πνεύματος ἐνωθὲν θεοειδῆ
τὸν ἄνθρωπον ἀπεργάζεται.**

Κλαίω καὶ κατανύσσομαι, ὅταν τὸ φῶς μοι λάμψη
καὶ ἴδω τὴν πτωχείαν μου καὶ γνῶ, τὸ ποῦ ὑπάρχω
καὶ ποῖον κόσμον κατοικῶ θνητόν, θνητὸς ὑπάρχων·
καὶ τέρπομαι καὶ χαίρομαι, ὅταν κατανοήσω
5 τὴν ἐκ Θεοῦ δοθεῖσάν μοι κατάστασιν καὶ δόξαν,
καὶ ἐμαυτὸν ὡς ἄγγελον στοχάζομαι Κυρίου,
ἀδλῶ τῷ ἐνδύματι ὄλον κεκοσμημένον.

Ἡ οὖν χαρὰ τὸν πόθον μοι ἀνάπτει τοῦ διδόντος
καὶ ἀλλοιοῦντός με Θεοῦ, ὁ πόθος δὲ δακρῦων
10 ἀναβλυστάνει ποταμοὺς καὶ λαμπρύνει με πλέον.
Ἀκούσατε, οἱ εἰς Θεὸν ὡς ἐγὼ ἁμαρτόντες,
σπουδάσατε καὶ δράμετε ἐν τοῖς ἔργοις εὐτόνως
καταλαβεῖν καὶ δράσασθαι πυρὸς ἀδλου ὕλην
–ὕλην δ' εἰπὼν τὴν θεῖαν σοι ἐδήλωσα οὐσίαν–,
15 καὶ ἐξανάψαι τῆς ψυχῆς τὴν νοερὰν λαμπάδα,
ἵνα γένησθε ἥλιοι λάμποντες ἐν τῷ κόσμῳ
καὶ μηδαμῶς ὀρώμενοι παρὰ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ,
ἵνα γένησθε ὡς θεοὶ Θεοῦ ὄλην τὴν δόξαν
ἐνδον ὑμῶν κατέχοντες ἐν δύο ταῖς οὐσίαις,
20 διπλαῖς πάντως ταῖς φύσεσι, διπλαῖς ταῖς ἐνεργείαις,
διπλοῖς καὶ τοῖς θελήμασι, καθῶς βοᾷ ὁ Παῦλος.

16. Ματθ. 14,43 καὶ Φιλ. 2,15.

21. Ἐφ. 2,3 καὶ Ρωμ. 7 καὶ 8.

**Προτροπή σὲ μετάνοια καὶ πῶς ἐνωμένο τὸ θέλημα τῆς
σάρκας μὲ τὸ θέλημα τοῦ Πνεύματος κάνει τὸν
ἄνθρωπο θεόμορφο.**

Κλαίω μὲ συντριβὴ ὅταν φωτίσει τὸ φῶς
καὶ καταλάβω τὴ φτώχεια μου καὶ δῶ ποῦ ὑπάρχω
καὶ σὲ ποιό θνητὸ κόσμο σὰν θνητὸς κατοικῶ.
Κι εὐφραίνομαι καὶ χαίρομαι, ὅταν σκεφτῶ
5 τὴν κατάστασή μου αὐτὴ καὶ τὴ δόξα ποῦ μοῦ ἔδωσε ὁ Θεὸς
καὶ φαντάζομαι τὸν ἑαυτό μου ὡς ἄγγελο Κυρίου
ἀπὸ πάνω ὡς κάτω στολισμένο μὲ ἄυλο φόρεμα.
Ἄνάβει ἡ χαρὰ τὸν πόθο μου γιὰ τὸ Θεὸ
ποῦ μοῦ δίνει δωρεὰς καὶ μὲ ἀλλοιώνει καὶ ποτάμια δάκρυα
10 κάνει ν' ἀναβλύσουν ὁ πόθος μου καὶ νὰ γίνω λαμπρότερος.
Ἄκοῦστε, ὅσοι ἀμαρτάνετε ὅπως ἐγὼ στὸ Θεό.
Ἐνδιαφερθεῖτε καὶ τρέξετε στὰ ἔργα μὲ θέληση
νὰ βρεῖτε καὶ νὰ μαζέψετε τὴν ὕλη τῆς ἄυλης φωτιᾶς
–κι ὅταν λέω ὕλη φανέρωσα τὴ θεία οὐσία–
15 καὶ ν' ἀνάψετε τὴ νοερὴ λαμπάδα τῆς ψυχῆς,
γιὰ νὰ γίνετε ἥλιοι λάμποντας μέσα στὸν κόσμο
χωρὶς καθόλου νὰ σᾶς βλέπουν ὅσοι στὸν κόσμο ζοῦν.
Γιὰ νὰ γίνετε ὅμοιοι μὲ τὸ Θεό, ὅλη τὴ δόξα
κατασφαλίζοντας μέσα σας στὶς δυὸ οὐσίες,
20 διπλὲς ὅπως δὴποτε φύσεις, διπλὲς ἐνέργειες
καὶ διπλὰ θελήματα, ὅπως φωνάζει ὁ Παῦλος.

1–4. Ἡ λύπη καὶ ἡ χαρὰ διεκδικοῦν τὴν ψυχὴ τοῦ Συμεῶν καὶ γενικὰ
κάθε μυστικοῦ, κι ἐδῶ ἔχομε μιὰ περίπτωση τῆς ἀμφιθυμίας αὐτῆς, αὐτοῦ τοῦ
ἀφμίσσημου συναισθήματος ἀπὸ χαρὰ καὶ λύπη, τῆς χαρμολύπης.

Ἄλλο καὶ γὰρ τὸ θέλημα σαρκὸς ρευστῆς ὑπάρχει,
 ἕτερον δὲ τοῦ Πνεύματος, καὶ ἄλλο τῆς ψυχῆς μου.
 Πλὴν οὐ τριπλοῦς, ἀλλὰ διπλοῦς, ὡς ἄνθρωπος, ὑπάρχω·
 25 ἡ ψυχὴ μου συνδέεται ἀρρήτως τῇ σαρκί μου,
 πλὴν οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτοῦ ἕκαστον καταλλήλως,
 οἶον φαγεῖν τε καὶ πιεῖν, οἶον τὸ καθευδῆσαι,
 ἀ καὶ σαρκὸς θέλημα χοικὸν εἶναι λέγω.
 Ἐπεὶ δὲ πάλιν χωρισθὲν ψυχῆς οὐδὲν τοιοῦτον ζητεῖ,
 30 ἀλλὰ νεκρόν, ἀναίσθητον, ὡσπερ πηλὸς τυγχάνει,
 τὸ πᾶν ψυχῆς εἶναι δοκῶ, ἐν θέλημα ἀνθρώπου.
 Ὁ οὖν τῷ θεῷ Πνεύματι τὸ ἴδιον ἐνώσας
 θεοειδῆς ἐγένετο Χριστὸν λαβῶν ἐν στέρνοις,
 Χριστιανὸς ἀπὸ Χριστοῦ, Χριστὸν μεμορφωμένον
 35 ἔχων ἐν ἑαυτῷ πάντα, τὸν ἄληπτον καὶ μόνον,
 τὸν ἀληθῶς ἀπρόσιτον τοῖς ποιήμασι πᾶσιν.
 Ἄλλ', ὡς φύσις ἀμόλυντε, οὐσία κεκρυμμένη,
 φιλανθρωπία ἄγνωστε τοῖς πλείοσιν ἀνθρώποις,
 ἔλεος οὐχ ὀρώμενον τοῖς ἀφρόνως βιοῦσιν,
 40 οὐσία ἀναλλοίωτε, ἄτμητε, τρισαγία,
 φῶς ἀπλοῦν καὶ ἀνείδεον, ἀσύνθετον εἰς ἅπαν,
 ἀσώματον, ἀχώριστον, ἄληπτον πάσῃ φύσει,
 πῶς καθωράθης ὡς ἐγώ, ἐγνώσθης τοῖς ἐν σκότει
 καὶ ἐκρατήθης ἐν χερσὶ μητρός σου τῆς ἀγίας,
 45 καὶ ἐδεσμεύθης ὡς φονεὺς, ἔπαθες ὡς κακοῦργος
 σωματικῶς, ὡς βασιλεῦ, θέλων πάντως με σῶσαι
 καὶ πάλιν ἐπαναγαγεῖν εἰς παράδεισον δόξης;
 Τοῦτο οἰκονομία σου, τοῦτο ἡ παρουσία,
 τοῦτο ἡ εὐσπλαχνία σου καὶ ἡ φιλανθρωπία,
 50 ἡ γενομένη δι' ἡμᾶς, πάντα ἀνθρώπους, Λόγε,
 πιστοῦς, ἀπίστοις, ἐθνικούς, ἀμαρτωλούς, ἀγίους·

22. Ἰω. 1,13.

34. Γαλ. 4,19.

34-42. Ὁ Θεὸς νοεῖται ὡς κάτι ἀντίθετο μὲ τὸν κόσμον καὶ ὅσα ἰσχύουν στὸν κόσμον. Στὸν κόσμον ὑπάρχει ἡ μόλυνση, ἡ ἀλλοίωση, ἡ διαίρεση, ἡ συνθε-

Γιατί εἶναι ἄλλο τὸ θέλημα τῆς σάρκας ποῦ φθείρεται
 κι ἄλλο τοῦ Πνεύματος καὶ ἄλλο τῆς ψυχῆς μου.
 Δὲν εἶμαι ὁμως τριπλὸς ἀλλὰ εἶμαι, σὰν ἄνθρωπος, διπλός.
 25 Ἄγνωστο πὼς δένεται ἡ ψυχὴ μου μὲ τὴ σάρκα μου,
 ἀλλὰ καθένα ἀπὸ αὐτὰ ζητᾷ ὅσα τοῦ ἀρμόζουν,
 τὸ φαγητό, τὸ πιοτό κι ὁ ὕπνος γιὰ παράδειγμα,
 αὐτὰ λέω ἀντιστοιχοῦν στὸ χοϊκὸ θέλημα τῆς σάρκας.
 Κι ἐπειδὴ αὐτὸ ὅταν χωριστεῖ ἀπ' τὴν ψυχὴ δὲν ζητεῖ
 30 τίποτα τέτοιο, ἀλλὰ εἶναι σὰν πηλὸς νεκρὸ κι ἀναίσθητο,
 νομίζω ὅτι ὅλο τὸ θέλημα τῶν ἀνθρώπων εἶναι τῆς ψυχῆς.
 Ὅποιος λοιπὸν ἔνωσε τὸ πνεῦμα του μὲ τὸ θεῖο Πνεῦμα
 ἔγινε θεόμορφος παίρνοντας τὸ Χριστὸ στὰ στέρνα του,
 Χριστιανὸς ὀνομασμένος ἀπὸ τὸ Χριστὸ κι ἔχοντας τὴ μορφὴ
 35 μέσα του ὅπωςδὴποτε τοῦ Χριστοῦ σχηματισμένη,
 τὸ Χριστὸ τὸ μόνον ἀσύλληπτο, τὸν ἀληθινὰ ἀπρόσιτο γιὰ ὅλα.
 Ἀλλά, ὦ φύση ἀμόλυνη, ὦ οὐσία κρυμμένη,
 φιλανθρωπία ἄγνωστη στοὺς πῖο πολλοὺς ἀνθρώπους,
 εὐσπλαχνία ποῦ δὲν τὴ βλέπουν ὅσοι ἀνόητα ζοῦν,
 40 οὐσία ἀναλλοίωτη, ἀδιαίρετη, τρισάγια,
 φῶς ἀπλὸ κι ἄμορφο, ὀλότελα ἀσύνθετο,
 ἀσῶματο, ἀκομμάτιστο, ἀσύλληπτο ἀπὸ ὅλη τὴ φύση, πῶς
 σὲ εἶδαμε μὲ τὴ δική μου μορφὴ καὶ σὲ γνωρίσαμε στὸ σκότος
 πῶς σὲ κράτησε στὰ χέρια τῆς ἡ ἀγία μητέρα σου;
 45 σ' ἔδεσαν σὰν τὸ φονιά, ἔπαθες σὰν κακοῦργος
 σωματικά, ὦ βασιλέα, θέλοντας ὅπωςδὴποτε νὰ μὲ σώσεις
 καὶ στὸν παράδεισο τῆς δόξας νὰ μὲ ξαναφέρεις.
 Αὐτὴ εἶναι ἡ οἰκονομία σου, αὐτὴ εἶναι ἡ παρουσία σου
 αὐτὴ εἶναι ἡ εὐσπλαχνία καὶ ἡ φιλανθρωπία σου
 50 ποῦ ἔκανες, Λόγε, γιὰ ὅλους ἐμᾶς τοὺς ἀνθρώπους
 πιστοὺς κι ἄπιστους, ἔθνικούς, ἁμαρτωλοὺς καὶ ἅγιους,

τότητα κλπ. Ἡ θεία φύση εἶναι ἡ ἀμόλυνη, ἡ ἀόρατη, ἡ ἀναλλοίωτη, ἡ ἀδιαίρε-
 τη κλπ. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀπηχεῖται ἡ ἀποφατικὴ θεολογία τοῦ Διονύσιου τοῦ
 Ἀρεοπαγίτη, μὲ τὴν ὁποῖα ἐπιδιώκεται ἡ σύλληψη τοῦ θεοῦ -πῶς ἀλλιῶς;-
 κατ' ἀντίθεση πρὸς τὸν κόσμον.

κοινή γὰρ πάντων γέγονεν ἡ ἐπιφάνειά σου,
σωτηρία καὶ λύτρωσις ζώντων καὶ τῶν θανόντων.

Τὸ δὲ κρυπτῶς γινόμενον ἐν ἔμοι τῷ ἀσώτῳ
55 καὶ μερικῶς τελούμενον ἐν γνωστῇ ἀγνωσίᾳ
—γνωστῇ μὲν πάντως παρ' ἔμοι, ἀγνώστῳ δὲ τοῖς ἄλλοις—,
ποία γλῶσσα λαλήσει, ποῖος νοῦς ἐρμηνεύσει,
ποῖος λόγος ἐκφράσειεν, ἵνα καὶ χεὶρ μου γράψῃ;
Φρικτὸν γὰρ ὄντως, Δέσποτα, φρικτὸν καὶ ὑπὲρ λόγον,
60 ὅτι ὁράται μοι τὸ φῶς, ὃ ὁ κόσμος οὐκ ἔχει,
καὶ ἀγαπᾷ με ὃ μὴ ὦν ἔνδον τούτου τοῦ κόσμου
καὶ ἀγαπᾷ τὸν μηδαμοῦ ὄντα ἐν ὀρωμένοις.
Ἐπὶ τῆς κλίνης κάθημαι ἔξωθεν ὦν τοῦ κόσμου
καὶ μέσον ὦν τῆς κέλλης μου τὸν ἔξωθεν τοῦ κόσμου
65 ὄντα με καὶ γενόμενον βλέπω, ᾧ καὶ ὁμιλῶ
—εἰπεῖν δὲ τόλμα— καὶ φιλῶ, φιλεῖ με καὶ ἐκεῖνος,
ἐσθίω, τρέφομαι καλῶς μόνη τῇ θεωρίᾳ
καὶ συνενούμενος αὐτῷ οὐρανοὺς ὑπερβαίνω
καὶ τοῦτο οἶδα ἀληθὲς καὶ βέβαιον ὑπάρχειν,
70 τὸ ποῦ τὸ σῶμα τότε δὲ ὑπάρχει, οὐ γινώσκω.
Οἶδα, ὅτι κατέρχεται ὁ ὑπάρχων ἀκίνητος·
οἶδα, ὅτι ὁράται μοι ὁ τυγχάνων ἀόρατος·
οἶδα, ὃ πάσης κτίσεως ἀποκεχωρισμένος
ἔνδον αὐτοῦ λαμβάνει με καὶ ἐν ἀγκάλαις κρύπτει,
75 καὶ ἐκ παντὸς εὐρίσκομαι ἔξω τότε τοῦ κόσμου.
Ἐγὼ δὲ πάλιν, ὃ βροτὸς καὶ μικρὸς ἐν τῷ κόσμῳ,
ἐντός μου ὄλον καθορῶ τὸν ποιητὴν τοῦ κόσμου,
καὶ οἶδα, ὡς οὐ θνήξομαι ἔνδον ζωῆς τυγχάνων,
καὶ ὄλην ἔχων τὴν ζωὴν βλυστάνουσαν ἐντός μου·
80 ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐστίν, ἐν οὐρανῷ δ' ὑπάρχει,
ὧδε κάκει ὁράται μοι ἐπίσης ἀπαστράπτων.
Ὅπως δὲ ταῦτα γίνονται, πῶς ἂν καλῶς νοήσω,
πῶς δ' ἐξειπεῖν σοι δυνηθῶ, ὅσα νοῶ καὶ βλέπω;

γιατι ἡ ἐπιφάνειά σου ἔγινε κοινὴ γιὰ ὄλους
σωτηρία καὶ λύτρωση ζωντανῶν καὶ νεκρῶν.

Κι αὐτὸ ποὺ γίνεται κρυφὰ στὴν ψυχὴ, ἐμένα τοῦ ἄσωτου
55 καὶ ποὺ τελεῖται μ' ἓνα εἶδος γνωστῆς ἀγνωσίας
—σ' ἐμένα γνωστὴ καλὰ, μ' ἀγνωστὴ στοὺς ἄλλους—
ποιὰ γλώσσα θὰ τὸ πεῖ, ποιὸς νοῦς θὰ τὸ ξεδιαλύνει,
ποιὸς λόγος θὰ τὸ ἐκφράσει, γιὰ νὰ τὸ γράψει καὶ τὸ χέρι μου;
Εἶναι φριχτὸ στ' ἀλήθεια, Κύριε, φριχτὸ καὶ πάνω ἀπὸ λόγο
60 ποὺ βλέπω τὸ φῶς ποὺ δὲν ἔχει ὁ κόσμος,
καὶ ποὺ μὲ ἀγαπᾷ αὐτὸς ποὺ δὲν εἶναι μέσα στὸν κόσμο αὐτὸν
καὶ ἀγαπῶ αὐτὸν ποὺ δὲν εἶναι μέσα σὲ ὅσα βλέπομε.

Μακριὰ ἀπὸ τὸν κόσμο κάθομαι στὸ κρεβάτι μου [σμο
κι ἐνῶ βρίσκομαι μέσα στὸ κελλί μου, αὐτὸν ποὺ ἔξω ἀπ' τὸν κό-
65 εἶναι κι ἔχει ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ αὐτόν, βλέπω καὶ μαζί του μιλῶ
καὶ τολμῶ νὰ πῶ, τὸν ἀγαπῶ καὶ μ' ἀγαπᾷ κι ἐκεῖνος.
Φαγητὸ καὶ τροφὴ μου ἀρκετὴ εἶναι μόνο ἡ θεωρία
κι ἐνωμένος μαζί του ξεπερνῶ τοὺς οὐρανοὺς
αὐτὸ γνωρίζω καλὰ πῶς εἶναι ἀληθινὸ καὶ ἀβέβαιο,
70 ποῦ ὅμως εἶναι τότε τὸ σῶμα μου δὲ γνωρίζω.

Γνωρίζω ὅτι κατεβαίνει σ' ἐμένα ὁ ἀκίνητος·
ξέρω ὅτι βλέπω αὐτὸν ποὺ εἶναι ἀόρατος·
ξέρω, ὅτι αὐτὸς ποὺ εἶναι χῶρια ἀπὸ ὅλη τὴν πλάση
μὲ παίρνει μέσα του καὶ μὲ κρύβει στὴν ἀγκαλιὰ του
75 καὶ τότε βρίσκομαι ἔξω ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο.

Κι ἐγὼ πάλι ὁ θνητὸς καὶ μικρὸς μέσα στὸν κόσμο
μπορῶ καὶ κοιτάζω μέσα μου ὅλο τὸν πλάστη τοῦ κόσμου
καὶ ξέρω ὅτι δὲ θὰ πεθάνω ἀφοῦ εἶμαι μέσα στὴ ζωὴ
κι ἔχω μέσα μου ὅλη τὴ ζωὴ ποὺ ἀναβλύζει.
80 Εἶναι μέσα στὴν καρδιά μου, ἐνῶ βρίσκεται στὸν οὐρανό·
τὸν βλέπω ἐδῶ κι ἐκεῖ ν' ἀστράφτει ἐξίσου.

Πῶς ὅμως γίνονται αὐτά, πῶς νὰ τὰ ἐννοήσω καλὰ,
πῶς νὰ μπορέσω νὰ σοῦ διηγηθῶ, ὅσα ἐννοῶ καὶ βλέπω;

καὶ ἡ ἐκφρασή του· ἔχει καταλαγιάσει κάπως ἡ ἀγωνία ποὺ εἶχαμε διαπιστώσει
πρὶν.

*Εἰσὶ γὰρ ὄντως ἄφθεγκτα καὶ ἄρρητα εἰς ἅπαν,
85 ἃ ὀφθαλμὸς οὐχ ἑώρακεν, οὐκ ἀκήκοεν οὐδὲ δέ,
ἐπὶ καρδίαν δὲ ποτὲ οὐκ ἀνέβη σαρκίνην.*

*Εὐχαριστῶ σοι, Δέσποτα, ὅτι ἠλέησάς με
καὶ δέδωκας ἰδέσθαι με ταῦτα καὶ οὕτω γράψαι,
τοῖς μετ' ἐμοῦ κηρῦξαί τε τὴν σὴν φιλανθρωπίαν,
90 ἵνα καὶ νῦν μνηθῶσι λαοί, φυλαὶ καὶ γλῶσσαι,
ὅτι τοὺς πάντας ἔλεεις θερμῶς μετανοοῦντας
ἴσον τοῖς ἀποστόλοις σου καὶ πᾶσι τοῖς ἀγίοις,
εὐεργετεῖς τε καὶ τιμᾶς καὶ δοξάζεις, Θεέ μου,
ὥς μετὰ πόθου σὲ πολλοῦ ἐκζητοῦντας καὶ φόβου,
95 καὶ πρὸς σὲ μόνον βλέποντας, τὸν ποιητὴν τοῦ κόσμου
ὃ̄ πρέπει δόξα καὶ τιμὴ, κράτος, μεγαλωσύνη
ὥς βασιλεῖ τε καὶ Θεῷ τοῦ παντὸς καὶ Δεσπότη
νῦν καὶ ἀεὶ διὰ παντὸς εἰς αἰῶνας αἰώνων.*

Ἀμήν.

85. Α' Κορ. 2,9.

90. Ἀποκ. 14,6.

Εἶναι στ' ἀλήθεια ὀλότελα ἀνέκφραστα κι ἀνείπωτα
 85 ὄσα μάτια δὲν εἶδαν κι αὐτιά δὲν ἄκουσαν
 καὶ καρδιὰ ἀνθρώπου δὲν ἐνίωσε ποτέ.
 Σ' εὐχαριστῶ, Κύριε, πὸν μοῦ ἔδειξες ἔλεος
 πὸν ἔδωσες νὰ δῶ αὐτὰ τὰ θεάματα καὶ νὰ τὰ γράψω
 καὶ νὰ κηρύξω τὴ φιλανθρωπία σου σ' ὄσους εἶναι μαζί μου,
 90 ὥστε καὶ τώρα ἀκόμα νὰ διδαχτοῦν λαοί, φυλὲς καὶ γλῶσσες
 ὅτι σπλαχνίζεσαι ὄλους ὅσοι δείχνουν μετάνοια θερμὴ
 ὅσο ἐλέησες τοὺς ἀποστόλους σου καὶ ὄλους τοὺς ἁγίους·
 τοὺς εὐεργετεῖς, Θεέ μου, τοὺς τιμᾶς καὶ τοὺς δοξάζεις,
 γιὰτὶ μὲ πόθο ἄμετρο καὶ φόβο σ' ἀναζητοῦν
 95 καὶ σὲ σένα μόνο, τὸν πλάστη τοῦ κόσμου, στρέφουν τὸ βλέμμα.
 Σ' ἐσένα πρέπει ἡ δόξα ἡ τιμὴ καὶ τὸ κράτος, ἡ μεγαλοσύνη
 ὡς βασιλιάς πὸν εἶσαι καὶ Θεὸς τοῦ σύμπαντος καὶ κυρίαρχος
 τώρα κι αἰώνια, γιὰ πάντα, στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.
 Ἄμην.

96. Γιὰ νὰ βρεῖ κανένας τὴ ζωὴ, τὸ Θεό, ἐνῶ ζεῖ ὡς νεκρός, πρέπει νὰ πο-
 θήσει πολὺ τὸ Θεὸ μὲ πολλὰ δάκρυα μετάνοιας.

ΙΑ

**Εὐχαριστία πρὸς Θεὸν τῶν δωρεῶν ἕνεκα, ὧν παρ'
αὐτοῦ ἠξιώθη, καὶ ὅτι φρικτὸν καὶ ἀγγέλοις
τὸ τῆς ἱερωσύνης καὶ ἡγουμενείας ἀξίωμα.**

Ἐγὼ, κἂν θέλω, Δέσποτα, λαλῆσαι οὐκ ἰσχύω.
Τί γὰρ ὄλωσ καὶ φθέγξομαι ἀκάθαρτος ὑπάρχων
καὶ λογισμοῖς καὶ πράξεσι καὶ ἐννοίαις ἀπάσαις;
Πλὴν τὴν ψυχὴν τιτρώσκομαι, φλέγομαι τὰ ἐντός μου
5 ἐπιθυμῶν λαλῆσαι σοι, κἂν ποσῶς, ὁ Θεός μου.

Βλέπω, καὶ γὰρ ἐπίστασαι τὰ ἐμά, ὦ Θεέ μου,
ὅτι τὰ μέλη ἅπαντα σώματος καὶ ψυχῆς μου
ἐμίαντα ἐκ γενετῆς, ὄλος ὧν ἁμαρτία.

Τεκμαίρομαι τὸ ἔλεος καὶ τὴν φιλανθρωπίαν
10 καὶ τὰ καλά σου τὰ πολλά, ἃ εἰς ἐμὲ εἰργάσω,
καὶ ἄφωνος καθίσταμαι μικροῦ ἀπογινώσκων
καὶ θλίβομαι διηνεκῶς λυπούμενος, ὁ τάλας,
ὅτι ἀνάξιός εἰμι τῶν ἀγαθῶν σου πάντων.

Ὅποταν ἔλθω εἰς ἐμαυτὸν καὶ κατὰ νοῦν θελήσω
15 ἀναλογίσασθαι, Χριστέ, τὰ πλήθη τῶν κακῶν μου,
καὶ ὅτι ἐν ἀγαθὸν οὐκ ἔπραξα ἐν βίῳ

—ἀντὶ δὲ τῶν κολάσεων, ὀργῆς σου τῆς δικαίας,
ὧν ὑπομεῖναι ἔμελλον ὡς πολλά σε λυπήσας,
τοσοῦτων μᾶλλον ἀγαθῶν νῦν κατηξίωσάς με—,
20 ἔρχομαι εἰς ἀπόγνωσιν, φοβοῦμαί σου τὸ κρῖμα,
ὅτι καὶ μᾶλλον προστιθῶ πταίσματα καθ' ἐκάστην,
καὶ τὸ πολὺ σου ἔλεος καὶ τὴν φιλανθρωπίαν

Εὐχαριστία στοῦ Θεοῦ γιὰ τὶς δωρεὲς ποὺ ἀξιώθηκε νὰ λάβει ἀπὸ αὐτόν, καὶ ὅτι τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης καὶ τῆς ἡγουμενείας εἶναι φρικτὸ καὶ γιὰ τοὺς ἀγγέλους.

Ἐγώ, κι ἂς τὸ θέλω πολὺ, Κύριε, δὲν ἔχω δύναμη νὰ μιλήσω. Τί ἐξάλλου νὰ ἀρθρώσω ἀφοῦ εἶμαι ὄλος στὴν ἀκαθαρσία τῶν λογισμῶν, τῶν ἔργων μου καὶ κάθε σκέψης; Ἄλλὰ χτυπιέται λαβωμένη ἡ ψυχὴ κι ἀνάβει μέσα μου·
 5 ἐπιθυμῶ νὰ σοῦ μιλήσω ἔστω καὶ λίγο ἐσὺ ὁ Θεός μου. Τὸ βλέπω, γιατί γινώσκω καλὰ τὴν κατάστασή μου, Θεέ μου, ὅτι ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς μου τὰ ἔχω μιάνει ἐκ γενετῆς κι εἶμαι ὄλος ἀμαρτία. Ἔχω μπροστά μου τὸ ἔλεος καὶ τὴ φιλανθρωπία σου,
 10 τὶς πολλὰς εὐεργεσίες ποὺ ἔκανες σ' ἐμένα· γίνομαι ἄφωνος καὶ μὲ πιάνει σχεδὸν ἀπελπισία καὶ θλίβομαι μὲ θλίψη ὁ δυστυχῆς ποὺ δὲν τελειώνει, γιατί εἶμαι ἀνάξιος γιὰ ὅλα τ' ἀγαθὰ σου. Ὅταν ἔρθω στὸν ἑαυτό μου καὶ θελήσω μὲ τὸ νοῦ μου
 15 ν' ἀναλογιστῶ, Χριστέ, τὰ πλήθη τῶν κακῶν μου κι ὅτι οὔτε ἓνα καλὸ δὲν ἔπραξα στὴ ζωὴ μου –κι ἐσὺ ἀντὶ τιμωρία καὶ τὴ δίκαιη ὀργή σου ποὺ ἔπρεπε νὰ ὑποστῶ, ἀφοῦ πολὺ σὲ λύπησα μὲ ἀξιώσεις τόσα πολλὰ ἀγαθὰ ἐπιπλέον–,
 20 πέφτω σὲ ἀπόγνωση καὶ φοβοῦμαι τὴν κρίση σου, ἐπειδὴ προσθέτω καθημερινὰ κι ἄλλα λάθη καὶ τρέμω μήπως τὸ πολὺ ἔλεος καὶ τὴ φιλανθρωπία σου

τρέμω μὴ τρέψῃς εἰς θυμὸν μείζονος τιμωρίας,
 ὅτι εὐεργετούμενος ἀχαριστῶ σοι πλέον,
 25 δοῦλος ὑπάρχων πονηρὸς σοῦ, τοῦ καλοῦ Δεσπότη.
 Πάντα οὖν τᾶλλα, Κύριε, ὑπομονὴν παρεῖχον,
 ἐλπίδα προξενουῦντά μοι ζωῆς τῆς αἰωνίου·
 οὐ ἔνεκεν καὶ ἔχαιρον πολλά, ὡς οἶδας μόνος,
 θαρρῶν εἰς τὴν χρηστότητα καὶ εἰς τὸ ἔλεός σου.
 30 Διὰ γὰρ τοῦτο ἐκ παντὸς ἠρέες με, ἐκ τοῦ κόσμου
 καὶ πάντων ἀπεχῶρισας συγγενῶν τε καὶ φίλων,
 ὅπως καὶ ἐλεήσῃς με καὶ σώσῃς με, Χριστέ μου·
 τοῦτο πληροφορούμενος παρὰ τῆς χάριτός σου
 εἶχον χαρὰ ἀπλήρωτον καὶ βεβαίαν ἐλπίδα.
 35 Τὰ δύο δὲ τὰ ἔσχατα ὅπως εἶπω, οὐκ οἶδα,
 ἃ εἰς ἐμὲ εὐδόκησας γενέσθαι, βασιλεῦ μου,
 καὶ τὴν ψυχὴν μου καὶ τὸν νοῦν λόγου ἀποστεροῦσι
 καὶ ἐνεργείας παύουσι καὶ φρονήσεις ἀπάσας,
 ἀλλὰ καὶ τῷ μεγέθει σου βαρύνουσι τῆς δόξης
 40 καὶ παύσασθαι παρὰ μικρὸν πείθουσί με, σωτήρ μου,
 • μηδὲν λαλεῖν, μηδὲν ποιεῖν μηδὲ ἀπτεσθαι τούτων
 καὶ ἀπορῶ ἐν ἑμαυτῷ καὶ θαυμάζων λυποῦμαι.
 Πῶς τοῖς τοιούτοις ἑμαυτὸν πράγμασιν ἀπορρήτοις
 ἐξέδωκα διακονεῖν καὶ λειτουργεῖν, ὁ τάλας;
 45 Ἐν οἷς ἄγγελοι φρίττουσιν ἀδεῶς ἀτενίσαι,
 προφήται ἐδειλίασαν ἐνωτισθέντες ἅμα
 δόξης τὸ ἀκατάληπτον καὶ τῆς οἰκονομίας·
 ἀπόστολοι καὶ μάρτυρες καὶ διδασκάλων πλῆθος
 βοῶσι καὶ κραυγάζουσιν ἑαυτοὺς ἀναξίους
 50 διαρρήδην κηρύττοντες ἅπασι τοῖς ἐν κόσμῳ.
 Ἐγὼ δὲ πῶς, ὁ ἄσωτος, καὶ πῶς ἐγώ, ὁ πόρνος,
 καὶ πῶς ἐγώ, ὁ ταπεινὸς γενέσθαι ἠξιώθην
 τῶν ἀδελφῶν ἡγούμενος, τῶν θείων μυστηρίων
 ἱεουργὸς καὶ λειτουργὸς τῆς ἀχράντου Τριάδος;

τὰ γυρίσεις σὲ θυμὸ γιὰ μεγαλύτερη τιμωρία
 ἐπειδὴ, ἐνῶ μ' εὐεργετεῖς, σοῦ δείχνω πὶο μεγάλη ἀχαριστία
 25 σὰν ἓνας δόλιος δοῦλος ἐνὸς ἀγαθοῦ κυρίου.
 Ὅλα λοιπόν, Κύριε, τὰ ἄλλα μοῦ ἔδιναν ὑπομονὴ
 δημιουργώντας μου ἐλπίδα γιὰ ζωὴ αἰώνια·
 γι' αὐτὸ καὶ ἦταν μεγάλη μου ἡ χαρά, ὅπως μόνος γνωρίζεις,
 ἔχοντας θάρρος στὴν καλοσύνη καὶ στὸ ἔλεός σου.
 30 Γι' αὐτὸ μὲ πῆρες ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον
 καὶ μ' ἀποχώρισες ἀπὸ ὅλους τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους
 γιὰ νὰ μοῦ δείξεις, Χριστέ, τὸ ἔλεός σου καὶ γιὰ νὰ μὲ σῶσεις.
 Γεμάτος ἀπὸ τὴν ἐλπίδα αὐτὴ πού μοῦ ἔδινε ἡ χάρη σου
 εἶχα χαρὰ ἀπέραντη κι ἐλπίδα ἀκλόνητη.
 35 Πῶς ὅμως νὰ πῶ τὰ δύο τελευταῖα, δὲ γνωρίζω,
 πὺ εὐδόκησες νὰ συμβοῦν σ' ἐμένα, βασιλιά μου,
 πὺ ἀφήνουν ἀναυδὴ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ νοῦ μου
 καὶ σταματοῦν κάθε ἐνέργειά μου καὶ κάθε λογισμὸ
 ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν ὄγκο τῆς δόξας σου βαραίνοντάς με
 40 λίγο ἀκόμα καὶ θὰ μὲ κάνουν, Σωτήρα μου, νὰ σταματήσω,
 τίποτα νὰ μὴν πῶ γι' αὐτὰ μήτε νὰ κάνω μήτε ν' ἀναφέρω·
 εἶμαι ὄλος ἀπορία, γεμάτος θαυμασμὸ καὶ λύπη.
 Πῶς, αὐτὰ τὰ ἀπόρρητα πράγματα στὸν ἑαυτό μου
 ἐπέτρεψα ὁ δύστυχος νὰ διακονεῖ καὶ νὰ ὑπηρετεῖ;
 45 Φρίκη νιώθουν οἱ ἄγγελοι καὶ ἔμβοβοι τὰ ἀτενίζουν
 καὶ δείλιασαν οἱ προφῆτες ἀκούοντας τὸν ἀκατανόητο
 συνδυασμὸ τῆς δόξας καὶ τῆς οἰκονομίας σου.
 Ἀπόστολοι, μάρτυρες, τὸ πλῆθος τῶν διδασκάλων
 φωνάζουν μὲ δυνατὲς κραυγὲς διακηρύττοντας
 50 κατηγορηματικὰ σ' ὄλο τὸν κόσμον ὅτι εἶναι ἀνάξιοι.
 Καὶ πῶς ἐγὼ ὁ ἄσωτος, πῶς ἐγὼ ὁ πόρνος,
 πῶς ἐγὼ ὁ ἀσήμαντος ἀξιώθηκα νὰ γίνω
 ἡγούμενος στοὺς ἀδελφούς μου, τῶν θείων μυστηρίων
 ἱεουργὸς καὶ λατρευτῆς τῆς ἀχραντῆς Τριάδας;

47. 'τῆς οἰκονομίας' ἡ λέξη κυριολεκτεῖται ὡς συγκατάβαση.

- 55 Ὅπου γὰρ ἄρτος τίθεται καὶ κενοῦται ὁ οἶνος
εἰς ὄνομα τῆς σῆς σαρκὸς καὶ τοῦ αἵματος, Λόγε,
ἐκεῖ ὑπάρχεις σὺ αὐτός, ὁ Θεός μου καὶ Λόγος,
καὶ ταῦτα σῶμα γίνεται σὸν ἀληθῶς καὶ αἷμα
ἐπελεύσει τοῦ Πνεύματος καὶ δυνάμει ὑψίστου·
- 60 καὶ τολμῶντες ἀπτόμεθα Θεοῦ τοῦ ἀπροσίτου,
μᾶλλον δὲ τοῦ οἰκοῦντος ἐν φωτὶ ἀπροσίτῳ,
οὐ μόνον φύσει τῇ φθαρτῇ ταύτῃ καὶ ἀνθρωπίνῃ,
ἀλλὰ καὶ πάσαις νοεραῖς στρατιαῖς τῶν ἀγγέλων.
Τοῦτο οὖν τὸ ἀπόρρητον, τοῦτο τὸ ὑπὲρ φύσιν
- 65 ἔργον τε καὶ ἐγχείρημα, ὅπερ ποιεῖν ἐτάχθην,
πεῖθει με καὶ τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν μου βλέπειν·
ὄθεν ἀφείς τὸ ἠδεσθαι τῷ τρόμῳ συνεχέθην
εἰδώς, ὅτι ἀδύνατον ἐμοὶ καὶ πᾶσιν οἶμαι
τὸ κατ' ἀξίαν λειτουργεῖν καὶ βίον οὕτως ἔχειν
- 70 ἀγγελικὸν ἐν σώματι, μᾶλλον δ' ὑπὲρ ἀγγέλους,
ἴν', ὡς ὁ λόγος ἔδειξε καὶ ἡ ἀλήθεια ἔχει,
καὶ οἰκειότερος αὐτῶν γένηται κατ' ἀξίαν
ὡς καὶ χερσὶν ἀπτόμενος καὶ στόματι ἐσθίων,
ὄνπερ ἐκεῖνοι φρίττοντες παρίστανται σὸν τρόμῳ.
- 75 Τὸ δὲ κρίμα τῶν ἀδελφῶν, οὓς τέταγμαί ποιμαίνειν,
ποία ψυχὴ βαστάσειε, ποῖος νοῦς εὐπορήσῃ
ἀκατακρίτως μετελθεῖν ἐνὸς ἐκάστου γνώμην
καὶ πάντα τὰ παρ' ἑαυτοῦ ἀνελλιπῶς εἰσφέρειν
καὶ ἐξελέσθαι κρίματος ἑαυτὸν τοῦ ἐκείνων;
- 80 Οὐ μοι δοκεῖ πῶς δυνατὸν ἀνθρώποις εἶναι τοῦτο·
πείθομαι οὖν καὶ βούλομαι μαθητῆς εἶναι μᾶλλον
ἐνὸς δουλεύων θέλημα, ἐνὸς ἀκούων λόγους,
καὶ ὑπὲρ τούτου τοῦ ἐνὸς μόνον ὑφέξειν λόγους,
ἢ τρόποις καὶ θελήμασι δουλεύειν τῶν πλειόνων

59. Λουκᾶ 1,35.

61. Α' Τιμ. 6,16.

66. Ἐσθῆρ 4,17.

- 55 Ὅπου προσφέρεται ὁ ἄρτος καὶ χύνεται ὁ οἶνος
 στὸ ὄνομα, Λόγε, τῆς σάρκας καὶ τοῦ αἵματός σου
 ἐκεῖ εἶσαι ὁ ἴδιος ἐσύ, ὁ Θεός μου καὶ Λόγος,
 κι αὐτὰ γίνονται ἀληθινὰ τὸ δικό σου σῶμα καὶ αἷμα
 μὲ τὴν κάθοδο τοῦ Πνεύματος καὶ τῆ δύναμη τοῦ Ὑψίστου.
- 60 Κι ἔχω τὴν τόλμη ν' ἀγγίξω τὸν ἀπρόσιτο Θεὸ
 ἢ πιὸ καλὰ αὐτὸν ποὺ κατοικεῖ στὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτο,
 ὄχι μόνο σ' αὐτὴ τῆ φθαρτῆ ἀνθρώπινη φύση
 ἀλλὰ καὶ σ' ὅλες τὶς νοερὲς στρατιᾶς τῶν ἀγγέλων.
 Αὐτὸ λοιπὸν τὸ ἀπόρητο, τὸ πάνω ἀπὸ τὴ φύση,
 65 ὑπούργημα καὶ ἔργο ποὺ τάχτηκα νὰ τελῶ
 μὲ κάνει νὰ βλέπω μπροστῆ μου τὸ θάνατο.
 Γι' αὐτὸ χωρὶς νὰ νιώσω χαρὰ, κυριεύτηκα ἀπὸ τρόμο, [ζω
 γνωρίζοντας ὅτι εἶναι ἀδύνατο γιὰ μένα καὶ γιὰ τὸν καθένα νομί-
 νὰ λειτουργεῖ ἐπάξια καὶ νὰ ἔχει ζωὴ ἔτσι
- 70 ἀγγελικὴ μέσα σὲ σῶμα ἢ μᾶλλον ζωὴ πάνω ἀπὸ ἀγγέλους,
 γιὰ νὰ γίνεῖ, ὅπως τὸ ἔδειξε ὁ λόγος καὶ εἶναι ἡ ἀλήθεια,
 κοντινότερη ἀπὸ ἐκείνους κατὰ τὸ ἀξίωμα,
 ἀφοῦ καὶ μὲ τὰ χέρια του πιάνει καὶ μὲ τὸ στόμα του τρώει
 αὐτὸν ποὺ ἐκεῖνοι μὲ φρίκη μόνο καὶ τρόμο τὸν παραστέκονται.
- 75 Καὶ τὴν κρίση τῶν ἀδελφῶν ποὺ τάχτηκα νὰ ποιμάνω
 ποιὰ ψυχὴ θ' ἀντέξει, ποιὸς νοῦς εὐκολα θὰ μπορέσει
 ν' ἀντιμετωπίσει ἀκατάκριτα τοῦ καθενὸς τῆ γνώμη,
 νὰ ἐκτελεῖ ἀνελλιπῶς ὅλα τὰ καθήκοντά του
 καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν ἑαυτὸ του ἀπὸ τὴν κρίση ἐκείνων;
- 80 Δὲ νομίζω πῶς οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὴ δύναμη γι' αὐτό.
 Πείθομαι λοιπὸν καὶ θέλω πιὸ πολὺ νὰ εἶμαι μαθητῆς,
 νὰ ὑπηρετῶ ἐνὸς τὸ θέλημα καὶ ν' ἀκούω τοὺς λόγους ἐνὸς
 καὶ σ' αὐτὸν τὸν ἕνα μόνο νὰ γίνω ὑπόλογος
 ἢ νὰ εἶμαι δοῦλος στοὺς τρόπους καὶ στὸ θέλημα τῶν πολλῶν,

57. Ὁ ἱεουργὸς πρέπει νὰ παραβλέπει τὴ χαρὰ ἀπὸ τὴν τιμὴ τοῦ ἀξιώμα-
 τὸς του καὶ νὰ παραδίδεται στὸν τρόμο γιὰ τὴν ἀδυναμία του ν' ἀσκήσει ἐπάξια
 ἕνα τόσο ὑψηλὸ ἀξίωμα.

85 καὶ τούτων γνώμας ἐρευνᾶν καὶ βουλὰς ἐξευρίσκειν
καὶ πράξεις τε καὶ λογισμοὺς ἐξιχνιάζειν πλέον,
ἐπεὶ καὶ κρίσις μένει με καὶ δοῦναι μέλλω λόγους,
ἀνθ' ὧν περ ἡμαρτήκασιν, οὐς ἔγωγε ποιμαίνειν
λόγοις ἀρρήτοις τοῦ Θεοῦ πάντως ἠρέθην μόνος.

90 Ἐκαστος γὰρ κριθήσεται καὶ λόγους πάντως δώσει,
ὧν ἔπραξεν αὐτός, εἴ τι χρηστὸν ἢ φαῦλον,
ὑπὲρ ἐκάστου λόγον δὲ μόνος ἐγὼ παρέξω·
καὶ πῶς σωθῆναι βούλομαι ἢ πῶς ἐλεηθῆναι,
ὁ μὴδὲ κἂν ὑπὲρ ἐμῆς μιᾶς ψυχῆς ἀθλίας

95 ἔχων ὄλωσ ἐνδείξασθαι ἔργον πρὸς σωτηρίαν;
Καὶ γάρ, πληροφορήθητι, οὐκ ἔχω, ὅ,τι φράσω,
οὐδὲ γὰρ ἔπραξά ποτε ἔργον μικρὸν ἢ μέγα,
δι' οὗ καὶ μέλλω σῶζεσθαι πυρὸς τοῦ αἰωνίου.
Ἄλλ', ὧ φιλάνθρωπε σωτήρ, εὖσπλαχνε, ἐλεήμων,

100 θείαν μοι δὸς τῷ ταπεινῷ δύναμιν, ὥστε λόγῳ,
οὐς δέδωκάς μοι ἀδελφούς, ποιμαίνειν ἐν συνέσει,
καθοδηγεῖν ἐπὶ νομᾶς τῶν νόμων σου τῶν θείων
καὶ ἀνασῶζειν εἰς μονὰς τῆς ἄνω βασιλείας
σώους, ἀπήμονας, φαιδροὺς τῶν ἀρετῶν τῷ κάλλει,

105 ἀξίους τε προσκυνητὰς τοῦ φοβεροῦ σου θρόνου·
κάμῃ δὲ τὸν ἀνάξιον προσλαβοῦ ἐκ τοῦ κόσμου,
εἰ καὶ κατάστικτον πολλαῖς ἀμαρτιῶν αἰκίαις,
ἀλλ' ὁμως λάτριν ἅμα σὸν καὶ ἀχρεῖον οἰκέτην!
Καὶ τοῖς χοροῖς τῶν ἐκλεκτῶν, οἷς κρίμασι γινώσκεις,

110 συγκαταρίθμησον ὁμοῦ μετὰ τῶν μαθητῶν μου,
ἵν' ἅμα πάντες βλέπωμεν τὴν δόξαν σου τὴν θείαν
καὶ τῶν ἀφράστων σου, Χριστέ, ἀγαθῶν ἐντρυφῶμεν!
Σὺ γὰρ εἶ ἡ ἀπόλαυσις, ἡ τρυφὴ καὶ τὸ κλέος
τῶν ἀγαπώντων σε θερμῶς εἰς αἰῶνας αἰώνων.

Ἀμήν.

90. Ματθ. 12,36. 91. Β' Κορ. 5,10.
95. Ρωμ. 2,15. 98. Ἰούδα 23.
108. Ματθ. 25,30. 111. Ἰω. 17,24.

85 νὰ ἐρευνῶ γιὰ τὶς γνῶμες τοὺς καὶ νὰ ψάχνω γιὰ τὶς σκέψεις τοὺς
καὶ νὰ ἐξιχνιάζω ἀτελείωτα τὶς πράξεις καὶ τὶς σκέψεις τοὺς,
ἐπειδὴ μὲ ἀναμένει κρίση καὶ μέλλω νὰ δώσω λόγο,
γι' αὐτοὺς ποὺ ἀμάρτησαν, ποὺ ἐγὼ νὰ ποιμαίνω
ὀρίστηκα μόνος ὅπως καὶ νὰ ἴναι γιὰ ἄρρητους λόγους τοῦ Θεοῦ.

90 Καθένας βέβαια θὰ κριθεῖ καὶ ἐξάπαντος θὰ δώσει λόγο
γιὰ ὅ,τι ὁ ἴδιος ἔπραξε, καλὸ κάτι ἢ φαῦλο,
καὶ μόνο ἐγὼ θὰ δώσω λόγο γιὰ καθένα τους.
Καὶ πῶς θέλω νὰ σωθῶ ἢ πῶς νὰ ἐλεηθῶ,
ἐγὼ ποὺ μήτε γιὰ τὴ μία δική μου ἄθλια ψυχὴ

95 δὲν ἔχω καμιὰ πράξη σωτηρίας νὰ παρουσιάσω;
Σοῦ ἐκμυστηρεύομαι λοιπὸν δὲν ἔχω τί νὰ πῶ,
γιατὶ οὔτε ἔπραξα ποτὲ πράξη μικρὴ ἢ μεγάλη,
χάρη σ' αὐτὴ γιὰ νὰ σωθῶ ἀπὸ τὴν αἰώνια φωτιά.
Ἄλλὰ, Σωτήρα, φιλάνθρωπε, σπλαχνικέ, ἐλεητικέ,

100 δῶσε σ' ἐμένα τὸν ταπεινὸ θεία δύναμη, ὥστε μὲ λόγο,
τοὺς ἀδελφούς ποὺ ἔδωκες, νὰ ποιμαίνω μὲ σύνεση,
νὰ τοὺς ὀδηγῶ στὶς νομὲς τῆς θείας νομοθεσίας σου
καὶ νὰ τοὺς διασώζω στὶς κατοικίες τῆς ἄνω βασιλείας σου
σώους, ἀβλαβεῖς, νὰ λάμπουν ἀπὸ τὴ χάρη τῶν ἀρετῶν,

105 ἄξιους προσκυνητὲς τοῦ φοβεροῦ θρόνου σου.
Καὶ τὸν ἀνάξιο ἐμένα πάρε με ἀπὸ τὸν κόσμο
κι ἄς εἶμαι πληγωμένος ἀπὸ πολλὰ χτυπήματα ἁμαρτιῶν,
εἶμαι ὅμως λάτρης δικός σου καὶ δοῦλος ταπεινός.
Στοὺς χοροὺς τῶν ἐκλεκτῶν σου σύμφωνα μὲ τὴν κρίση σου

110 κατὰταξέ με μαζὶ μὲ τοὺς μαθητὲς σου,
γιὰ νὰ βλέπομε ὅλοι τὴ θεία σου δόξα
καὶ ν' ἀπολαύσομε, Χριστέ, τ' ἀνείπωτα ἀγαθὰ σου.
Γιατὶ ἐσὺ εἶσαι ἡ ἀπόλαυση, ἡ τρυφή καὶ ἡ δόξα
ὅσων θερμὰ σ' ἀγαποῦν στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.
Ἄμην.

100-105. Οἱ στίχοι αὐτοί, ὅπως καὶ νὰ εἶναι, θυμίζουν τὴν προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ ποὺ ἀπευθυνόμενος στὸν Πατέρα του λέγει ὅτι «φύλαξε ὅλους τοὺς μαθητὲς ποὺ τοῦ ἔδωσε καὶ δὲν χάθηκε παρὰ μόνο ὁ υἱὸς τῆς ἀπώλειας».

ΙΕ

*Ὅπως βλέπων τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ἐνηργεῖτο ὑπὸ τοῦ
παναγίου Πνεύματος καὶ ὅτι τὸ Θεῖον ἐντὸς καὶ ἐκτὸς
ἐστὶ τοῦ παντός, ἀλλὰ καὶ ληπτὸν τε καὶ ἄληπτον τοῖς
ἀξίοις, καὶ ὅτι οἶκος Δαυὶδ ἡμεῖς ἐσμεν, καὶ ὅτι εἰς
πολλὰ γινόμενος ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν μέλη, εἰς
ἐστὶ καὶ ὁ αὐτὸς καὶ μένων ἀμέριστος.*

*Ἀποκαλυπτομένου σου, Δέσποτα τῶν ἀπάντων,
καὶ δόξαν τοῦ προσώπου σου τρανότερον δεικνύντος
ὄλος τρόμῳ συνέχομαι ἄνωθεν καθορῶν σε,
ὡς ἐφικτὸν ἐστὶν ἐμοί, τῷ ταπεινῷ τὴν φύσιν,
5 καὶ φόβῳ συνεχόμενος ἐκπλήττομαι καὶ λέγω·
Ὑπὲρ κατάληψιν ἐμὴν πάντα τὰ σά, Θεέ μου,
καὶ γάρ εἰμι ἀκάθαρτος, ἀνάξιος εἰς ἅπαν
τοῦ βλέπειν σέ, τὸν καθαρὸν καὶ ἅγιον Δεσπότην,
ὃν εὐλαβοῦνται ἄγγελοι καὶ λειτουργοῦσι τρόμῳ
10 καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κλονεῖται πᾶσα κτίσις.
Ὅταν δὲ ταῦτα εἴποιμι καὶ ὀφθαλμοὺς καμμύσω,
τουτέστι κάτω μου τὸν νοῦν ἀποστρέψω, μὴ βλέπειν
ἢ καθορᾶν δυνάμενος τὴν ἄστεκτὸν σου θεάν,
τότε θρηνηῶ στερούμενος τοῦ κάλλους σου, Θεέ μου,
15 μὴ φέρων σοῦ τὸν χωρισμὸν, τοῦ φιλανθρώπου μόνου.
Θρηνοῦντα δὲ καὶ κλαίοντα ὄλον με περιλάμπεις,
βαβαί, καὶ καταπλήττομαι καὶ ἐπὶ πλεῖον κλαίω,
τὸ πρὸς ἐμέ σου εὐσπλαγχνον τὸν ἄσωτον θαυμάζων.*

5. Λουκᾶ 8,37.

11. 'ὅταν.. εἴποιμι'. Ἀπὸ τέτοιες συντάξεις φαίνεται καθαρὰ ὅτι οἱ ἀττικοὶ
ινόνες εἶχαν σχετικὰ ἀτονήσει στὰ χρόνια τοῦ Συμεῶν καὶ ὅτι τοὺς ἐφάρμοζαν

Πῶς ὅταν ἔβλεπε τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ τὸν κινουσε τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Ὅτι τὸ θεῖο εἶναι καὶ μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ πᾶν, καὶ συλληπτό μαζὶ κι ἀσύλληπτο γιὰ τοὺς ἄξιους· ὅτι ‘οἶκος Δαβὶδ’ εἵμαστε ἐμεῖς καὶ ὅτι, ἐνῶ μερίζεται ὁ Χριστὸς καὶ Θεός μας σὲ πολλὰ μέρη, εἶναι ἕνας καὶ ὁ αὐτὸς παραμένοντας ἀμέριστος καὶ ἀναλλοίωτος.

Καθὼς μοῦ φανερώνεσαι, τῶν ὅλων Κύριε,
καὶ τὴ δόξα τρανότερα μοῦ δείχνεις τοῦ προσώπου σου
τρόμος κυριεύει τὸ εἶναι μου κοιτάζοντάς σε ἀπὸ ψηλά,
ὅσο μπορεῖ ἡ μικρούλα μου ὑπαρξῆ νὰ σὲ κοιτάζει·
5 καὶ στοῦ φόβου τὸ δίχτυ καὶ τῆς ἔκπληξης πιασμένος,
κάθε δικό σου ἀκατανόητο γιὰ μένα, Θεέ μου, ψιθυρίζω,
τ’ ὁμολογῶ εἶμαι ἀκάθαρτος κι ὡς πέρα ἀνάξιος
τὸν καθαρὸ νὰ βλέπω καὶ τὸν ἅγιο ἐσένα Κύριό μου,
ποὺ οἱ ἄγγελοι εὐλαβοῦνται καὶ σὲ ὑπηρετοῦν μὲ τρόπο
10 καὶ μπρὸς στὴν παρουσία σου ὅλη ἡ φύση συγκλονίζεται.
Ὅταν αὐτὰ σοῦ ὁμολογήσω καὶ τὰ μάτια κλείσω,
θέλω νὰ πῶ τὸ νοῦ νὰ χαμηλώσω ἀδυνατώντας
νὰ βλέπω ἢ ν’ ἀντικρίσω κὰν τὴν ἀβάσταχτη ὄψη σου,
τότε θρηνῶ τὴν ὀμορφιά σου, Θεέ μου, στερημένος,
15 μακριὰ ἀπ’ τὸ μόνο ἐσένα φιλάνθρωπο μὴ ζώντας.
Κι ἐνῶ θρηνῶ καὶ κλαίω μὲ περιλάμπεις ὅλον,
ἄλίμονο! Θαυμάζω καὶ τὸ κλάμα δυναμώνει,
μὲ τὴ μεγάλη σου εὐσπλαχνία σ’ ἐμὲ τὸν ἄσωτο ἀπορώντας.

μόνο οἱ ἀπτικιστές, οἱ μιμητές τῆς ἀπτικῆς. Μὰ ὁ Συμεὼν δὲν εἶχε βέβαια στὸ νοῦ του νὰ γίνεῖ ἕνας σχολαστικὸς μιμητῆς ὅταν εἶχε τέτοια ὁράματα νὰ ἀνακοινώσῃ.

Τότε βλέπω τοῦ σώματος πολλήν ἀσχημοσύνην
 20 καὶ τὴν ἀναξιότητα ψυχῆς μου τῆς ἀθλίας,
 καὶ ταῦτα τεκμαιρόμενος ἐξίσταμαι κραυγάζων·
 Τίς οὖν ἐγὼ εἶμι, Θεὲ καὶ ποιητὰ τῶν ὄλων,
 καὶ τί ὄλως πεποίηκα ἀγαθὸν ἐν τῷ βίῳ,
 ἢ ποιάν ὄλως σοῦ ποτε ἐντολὴν εἰργασάμην,
 25 ὅτι τοιαύτη δόξη με τὸν ταπεινὸν δοξάζεις;
 Καὶ πόθεν ἦ καὶ διὰ τί οὕτω με περιλάμπειν,
 τὸν ἀθλιον, ἠξίωσας ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ;
 Μὴ γάρ ποτε ἐδίψησα σὲ ζητῶν, βασιλεῦ μου,
 μὴ γὰρ ἐκακοπάθησα σῶν ἐντολῶν τοῖς πόνοις,
 30 μὴ πειρασμοὺς ὑπέμεινα καὶ μάστιγας, ὡς πάντες
 οἱ ταῦτα καρτερήσαντες ἅγιοι ἀπ' αἰῶνος,
 ὅπως ἐκείνοις με, Χριστέ, συναριθμήσας σώσης!
 Οὐ γὰρ τῶν ἔργων με χωρὶς σὺ ραθυμοῦντα σώσεις,
 κἂν σφόδρα σὺ φιλόανθρωπος ὡς πλάστης τῶν ἀνθρώπων.
 35 Ἀκούω Παύλου λέγοντος νεκρὰν εἶναι τὴν πίστιν
 ἔργων χωρὶς τυγχάνουσαν καὶ φρίττω τιμωρίας
 πάντως ἐκεῖ μενούσας με, τὸν κατημελημένον.
 Πῶς οὖν ἐγὼ θαρρήσαιμι ὡς πιστὸς σὺν ἐκείνοις
 ἀριθμηθῆναι, Δέσποτα, τοῖς προεργασμένοις,
 40 ὃ μὴδὲ μίαν ἐντολὴν ποτε τετηρηκῶς σου;
 Ἄλλ' οἶδα, πάντα δύνασαι, πάντα ποιεῖς, ὡς θέλεις,
 καὶ τοῖς ἐσχάτοις, Δέσποτα, δίδως ὡς καὶ τοῖς πρώτοις,
 καὶ πρῶτον, ὦ τοῦ θαύματος, τῶν πρώτων τοῖς ἐσχάτοις!—
 Ταῦτα πρὸς σέ μου λέγοντος, τὸν ποιητὴν τοῦ κόσμου,
 45 τὸν ἄνω πρὶν φαινόμενον καὶ πάλαι με κρυβέντα
 καὶ ὕστερον ἀκτιῖσί με ὄλον περικυκλοῦντα,
 αἴφνης σε ὄλον ἐν ἐμοὶ καθορῶ γεγονότα,

22. Β' Βασ. 7,18. 30. Ἐβρ. 11,36.

31. Πράξ. 3,21. 35. Ἰακ. 2,26.

40. Ἰω. 14,15. 43. Ματθ. 20,1-16.

Τότε προσέχω τὴ μεγάλη ἀσχήμια τοῦ κορμιοῦ μου
 20 καὶ πόσο εἶναι ἡ ταλαίπωρη ψυχὴ μου ἀνάξια
 καὶ βλέποντάς τα αὐτὰ σαστίζω καὶ φωνάζω·
 Ποιὸς εἶμαι ἐγώ, ποιητὴ τῶν ὄλων, Θεέ μου,
 καὶ ποιό καλὸ μὲς στὴ ζωὴ ἔχω κάνει
 ἢ ποιά ἐντολὴ σου κάποτε, τὴν πιὸ μικρὴ, ἔχω πράξει
 25 καὶ μὲ μιὰ τέτοια δόξα τὸν ἀνάξιο ἐμὲ τυλίγεις;
 Κι ἀπὸ τί καὶ γιὰ τί μ' ἔκανες ἄξιο
 τὸν ἄθλιο ἐμένα ν' ἀκτινοβολῶ νύχτα καὶ μέρα.
 Δίψασα τάχα, βασιλιά μου, ἀναζητώντας σε,
 μήπως καὶ κακοπάθησα μοχθώντας γιὰ τὶς ἐντολές σου,
 30 μὴν πειρασμοὺς ὑπόφερα καὶ μᾶστιγες, σὰν ὄλους
 τοὺς ἅγιους ποὺ καρτέρεψαν σὲ τόσα μὲς στοὺς αἰῶνες,
 ὥστε μαζί τους λογαριάζοντας, Χριστέ, κι ἐμένα, νὰ μὲ σώσεις;
 Γιατί, ἂν ἀπομείνω δίχως ἔργα, σίγουρα δὲ θὰ μὲ σώσεις
 κι ἄς εἶσαι ὡς πλάστης τῶν ἀνθρώπων φίλος τοὺς σφοδρός.
 35 Ἀκούω νὰ λέει ὁ Παῦλος πὼς ἡ πίστη εἶναι νεκρὴ,
 ἂν μείνει δίχως ἔργα καὶ μὲ πιάνει φρίκη
 γιὰ ὅσες τιμωρίες τὸν ἀπρόσεκτο ἐμένα ἐκεῖ προσμένουν.
 Μὲ ποιό θάρρος λοιπὸν πιστὸς κοντὰ σ' ἐκείνους,
 Κύριε, θὰ μπῶ κι ἐγώ, μὲ ὅσους πρὶν ἀπὸ μένα δούλεψαν,
 40 ἐγὼ ποὺ μήτε μιὰ δὲ φύλαξα ἐντολὴ σου;
 Ξέρω, τὰ πάντα ἐσὺ νὰ πράττεις, ὅπως θέλεις μορεῖς,
 καὶ δίνεις, Κύριε, στοὺς ἔσχατους ὅπως στοὺς πρώτους
 καὶ πρῶτα, θαῦμα ἀληθινό, στοὺς πρώτους ἀπ' τὸ τέλος.
 Τέτοια ἐνῶ μὲ σένα λέω, τοῦ κόσμου, πλάστη,
 45 ποὺ ἔβλεπα πρὶν πάνω ἀπὸ μένα κι ἔχασα πάλι
 κι ἔπειτα ὀλόκληρο μ' ἀκτίνες μὲ κυκλώνεις
 ἀκέριος βλέπω μέσα μου νὰ φτάνεις

41. Πῶς θὰ σωθεῖ μὲ τέτοια συναίσθηση ἀναξιότητος; Μήπως πραγματικὰ φτάνει αὐτὴ ἡ βαθιὰ συναίσθηση γιὰ σωτηρία; Ὁ Θεὸς ὁμως 'πάντα δύναται' καὶ 'πάντα ποιεῖ ὡς θέλει'. Κι αὐτὸ εἶναι μιὰ διαπίστωση ἀπὸ τὰ φαινόμενα. Ἡ σκέψη τοῦ Θεοῦ ἀγνοεῖται.

τὸν ἄνω πρὶν φαινόμενον, ἀλλὰ κρυβέντα πάλιν
 νέφει, καθάπερ ἥλιος ἀκτίνων ὄλως δίχα.
 50 Ὡς οὖν ἐκεῖνος προσιτός ἐστι τοῖς καθορῶσι
 καὶ τότε μᾶλλον οἴονεὶ ὄλος πᾶσιν ὁράται,
 οὕτω καὶ σὺ μοι προσιτὸς κεκρυμμένος ἐντός μου
 τυγχάνεις, ὁ ἀπρόσιτος, ὄμμασι νοεροῖς μου,
 ὡς οἶδας, ὀπτανόμενος, κατὰ μικρὸν αὐξάνων,
 55 φαιδρότερον δεικνύμενος, φαιδρότερον ἀστράπτων·
 ἄλλοτε πάλιν φαίνη μοι ἀπρόσιτος εἰς ἅπαν.
 Διὸ καὶ μεγαλύνω σου τὴν ἀκαταληψίαν,
 τὴν ἀγαθότητα τὴν σὴν κηρύττων ἐκβοῶ σοι·
 Δόξα τῷ οὕτω τὴν ἡμῶν δοξάσαντι οὐσίαν,
 60 δόξα τῇ ἀμετρήτῳ σου, σωτήρ, συγκαταβάσει,
 δόξα τῇ εὐσπλαχνίᾳ σου, δόξα τῇ δυναστείᾳ,
 δόξα σοι, ὅτι ἄτρεπτος, ἀναλλοίωτος μένων
 ὄλος τε εἶ ἀκίνητος, ἀεικίνητος πέλων,
 ὄλος ἐκτὸς τῆς κτίσεως, ὄλος δ' ἐν πάσῃ κτίσει,
 65 ὄλος τὰ σύμπαντα πληροῖς ὄλος ὦν ἐξῶ πάντων
 ὑπὲρ τὰ πάντα, Δέσποτα, ὑπὲρ ἀρχὴν δὲ πᾶσαν,
 ὑπὲρ οὐσίαν ἅπασαν, ὑπὲρ φύσεως φύσιν,
 ὑπὲρ αἰῶνας ἅπαντας, ὑπὲρ φῶς ἅπαν, σῶτερ,
 ὑπὲρ οὐσίας νοεράς – ἔργον σὸν γὰρ κάκεῖναι,
 70 μᾶλλον δὲ ἐννοήματός σου τυγχάνουσιν ἔργον.
 Σὺ γὰρ τῶν πάντων εἶ οὐδέν, ἀνώτερος δὲ πάντων·
 τῶν ὄντων γὰρ εἶ αἷτιος ὡς τῶν ἀπάντων κτίστης
 καὶ διὰ τοῦτο πάντων εἶ ἀποκεχωρισμένος,
 ἄνωθεν ποῦ νοούμενος ὑπὲρ τὰ ὄντα πάντα,
 75 ἀόρατος, ἀπρόσιτος, ἄληπτος ἀναφῆς τε,
 ἀκατανόητός τε ὦν ἀναλλοίωτος μένεις,
 ἀπλοῦς τυγχάνων ὄλος δὲ σὺ εἶ πεποικιλμένος,
 καὶ ὄλως νοῦς ἀδυνατεῖ δόξης τὴν ποικιλίαν
 καὶ ὠραιότητα τοῦ σοῦ κάλλους κατανοῆσαι.

ἐσὺ ποὺ ἄνω φάνηκες πρὶν καὶ πάλι κρύφτηκες
 σὲ νέφος, ὅπως ἥλιος ποὺ ὅλες τοῦ ἄκτινες.
 50 Ὅπως λοιπὸν ἐκεῖνος γίνεται καλόβουλος σ' ὄσους τὸν βλέπουν
 καὶ τότε πιὸ πολὺ, σχεδὸν ἀκέριος, σ' ὄλους φαίνεται,
 ἔτσι κι ἐσένα μέσα μου κρυμμένο νὰ σ' ἀγγίξουν
 μποροῦνε τὸν ἀπρόσιτο τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου,
 ὅπως ξέρεις, λίγο—λίγο ὅσο σὲ βλέπω νὰ πληθαίνεις,
 55 νὰ σὲ βλέπω λαμπρότερο λαμπρότερα ν' ἀστράφτεις,
 ἄλλοτε πάλι ἀπρόσιτος νὰ ἔσαι πέρα γιὰ πέρα.
 Γι' αὐτὸ καὶ μεγαλύνω σου τὸ ἀκατανόητο
 καὶ διαλαλώντας σου τὴν καλοσύνη σου φωνάζω·
 Δόξα σ' αὐτὸν ποὺ δόξασε τὴν ὑπαρξή μας μὲ τὴ δόξα αὐτή,
 60 δόξα, Σωτήρα, στὴν ἀμέτρητή σου συγκατάβαση,
 δόξα στὴν εὐσπλαχνία καὶ στὴ δύναμή σου,
 δόξα σ' ἐσὲ ποὺ ἄτρεπτος ὄντας κι ἀναλλοίωτος
 ὄλος εἶσαι ἀκίνητος κι ἀεικίνητος μαζί,
 ὄλος ἔξω ἀπ' τὴν κτίση κι ὄλος μέσα σ' ὄλη τὴν κτίση,
 65 τὰ σύμπαντα ὄλος ξεχειλίζεις ὄντας ἔξω ἀπ' τὰ σύμπαντα,
 πάνω ἀπὸ ὄλα, Κύριε, κι ἀπὸ κάθε ἐξουσία,
 πάνω ἀπὸ κάθε ὑπαρξη, πάνω ἀπὸ τὴ φύση τῆς φύσης,
 πάνω ἀπ' ὄλους τοὺς αἰῶνες, Σωτήρα, πάνω ἀπ' τὸ φῶς,
 πάνω ἀπ' τὶς νοερὲς ὑπάρξεις—ἔργο κι αὐτὲς δικό σου
 70 ἢ πιὸ καλὰ τῆς σκέψης σου εἶναι τὸ ἔργο.
 Τίποτα δὲν εἶσαι ἀπὸ τὰ πάντα κι εἶσαι ἀπ' τὰ πάντα ἀνώτερος.
 Εἶσαι τῶν ὄντων ἡ αἰτία, ἀφοῦ τῶν πάντων εἶσαι πλάστης
 καὶ γι' αὐτὸ εἶσαι χωριστὰ ἀπὸ ὄλα,
 κάπου ψηλὰ σὲ βάζομε πάνω ἀπ' ὄλα τὰ ὄντα,
 75 ἀόρατος, ἀπρόσιτος, ἀσύληπτος, ἀναφῆς
 κι ἀκατανόητος ὄντας μένεις ἀμετάβλητος,
 ἀπλὸς σὰν εἶσαι ὀλόκληρος νὰ ἐσὺ μὲ πολλὰς ὄψεις
 κι ἀδυνατεῖ ὡς πέρα ὁ νοῦς τὴν πολλαπλή σου δόξα
 τὴν ὀμορφιὰ τῆς καλλονῆς σου νὰ ἐννοῆσει.

80 Ὁ οὖν τῶν πάντων ὦν οὐδὲν ὡς ὑπεράνω πάντων,
 ὁ ἔξω πάντων ὡς Θεὸς τῶν πάντων σὺ ὑπάρχων
 ἀόρατος, ἀπρόσιτος, ἄληπτος ἀναφῆς τε,
 αὐτὸς ἐγένου καὶ βροτός, εἰσῆλθες ἐν τῷ κόσμῳ
 καὶ πᾶσιν ὥφθης προσιτὸς τῇ τῆς σαρκὸς προσλήψει.

85 Ἐγνώσθης δὲ καὶ τοῖς πιστοῖς θεότητος τῇ δόξῃ
 καὶ γέγονας αὐτοῖς ληπτός, ὁ ἄληπτος εἰς ἅπαν,
 καὶ ὁρατὸς ὄλος αὐτός, ὁ ἀόρατος πᾶσιν·
 καὶ εἶδοσαν τὴν δόξαν σου, θεότητος τῆς θείας,
 μόνοι πιστοὶ καὶ βλέπουσιν, οἱ ἄπιστοι δὲ πάντες

90 ἰδόντες σε διέμειναν τυφλοί, τὸ φῶς τοῦ κόσμου.
 Οἱ οὖν πιστοὶ καὶ τότε σὲ καὶ νῦν ἀεὶ ὁρῶσι
 καὶ ἔχουσι μεθ' ἑαυτῶν τὸν κτίστην σε τῶν ὄλων
 συνόντα συνοικοῦντά τε ἐν σκότει τῷ τοῦ βίου,
 ὡς ἡλίον σε ἄδυτον, ὡς ἄσβεστον λαμπάδα,

95 μὴ καταλαμβανόμενον ὄλως ὑπὸ τοῦ σκότους,
 ἀλλὰ κατα φωτίζοντα ἀεὶ τοὺς σὲ ὁρῶντας.

Ἐπεὶ δε σύ, ὡς εἴρηται, ἔξω πάντων ὑπάρχεις
 καί, οὐδὲ φωτίζεις, ἔξωθεν ποιεῖς τῶν ὀρωμένων
 καὶ ὡσπερ σὺ αὐτόθι ὦν ἄνω σὺν τῷ Πατρὶ σου

100 ἀδιαστάτως μεθ' ἡμῶν ὄλος αὐτὸς τυγχάνεις
 καὶ ἐν τῷ κόσμῳ πάλιν ὦν ἀχώρητος εἰ κόσμῳ
 —ἐν τῷ παντὶ γὰρ ὦν αὐτὸς ὑπὲρ τὸ πᾶν τυγχάνεις—,
 αὐτως ἡμᾶς τοὺς δούλους σου τῶν αἰσθητῶν ἐν μέσῳ,
 τῶν ὀρωμένων τε ἐντὸς ὑπάρχοντας ἐξάγεις

105 καὶ ἄνω ὄλος μετὰ σοῦ λαμπομένους φωτὶ σου
 συναναφέρεις καὶ ποιεῖς ἐκ θνητῶν ἀθανάτους·
 καὶ μένοντες, ὅπερ ἐσμέν, υἱοὶ τῇ χάριτί σου
 ὁμοιοὶ σοι γινόμεθα, θεοὶ Θεὸν ὀρῶντες.
 Τίς οὖν οὐ προσδραμεῖταί σοι, τῷ μόνῳ φιλανθρώπῳ,

90. Ἰω. 8,12.

95. Ἰω. 1,5.

108. Α' Ἰω. 3,2.

80 Ἐσύ, πού ὡς πάνω ἀπ' ὅλα, τίποτα δὲν εἶσαι ἀπ' τὰ πάντα,
 ἐσύ, πού ὑπάρχεις, ὡς Θεός, ἔξω ἀπ' τὰ πάντα
 ἀόρατος, ἀπρόσιτος, ἀσύλληπτος μὰ κι ἀναφής,
 ἔγινες ὁ ἴδιος καὶ θνητός, μπῆκες στὸν κόσμο
 καὶ σὲ εἶδαν ὅλοι ἐμπρός τους μὲ τὴν πρόσληψη τῆς σάρκας.

85 Σ' ἐγνώρισαν ἀπὸ τὴ δόξα τῆς θεότητάς σου κι οἱ πιστοὶ
 καὶ νὰ πού ἐσένα καταλάβαν ἐσένα τὸν ὀλότελα ἀκατάληπτο
 κι ἔγινες ὄρατος ἀκέραιος σύ, ὁ ἀόρατος σ' ὅλους·
 τῆ δόξα σου εἶδαν τῆς θεϊκῆς θεότητάς σου
 μόνο οἱ πιστοὶ καὶ βλέπουν, κι οἱ ἄπιστοι ὅλοι μὸλο

90 πού σὲ εἶδαν ἔμειναν τυφλοὶ κι ἤσουν τὸ φῶς τοῦ κόσμου.
 Ἐνῶ οἱ πιστοὶ τότε καὶ τώρα καὶ παντοτινὰ σὲ βλέπουν
 κι ἔχουν μαζί τους τὸν ποιητὴ τοῦ κόσμου ἐσένα
 μαζί τους νὰ συγκατοικεῖς στοῦ βίου τὰ σκοτεινὰ
 σὰν ἀβασίλευτο ἥλιο καὶ λαμπάδα ἀνέσβηστη,

95 πού τὸ σκοτάδι μιὰ στιγμή δὲν τὴ σκεπάζει,
 μὰ πάντοτε καταφωτίζεις ὅλους ὅσοι σὲ κοιτάζουν.
 Κι ἀφοῦ, ὅπως εἶπα, ἔξω ἀπ' τὰ πάντα βρίσκεσαι
 κι ὅποιους φωτίζεις ἔξω ἀπὸ ὅσα βλέπομε τοὺς βγάζεις·
 κι ὅπως ἐσύ στὰ ἴδια μένοντας μὲ τὸν Πατέρα σου ἄνω,

100 μένεις ἀχώριστος κοντά μας ὅλος ἐσύ
 κι ἐνῶ στὸν κόσμο βρίσκεσαι εἶσαι στὸν κόσμο ἀχώρητος
 –γιατὶ ἐνῶ βρίσκεσαι στὸ πᾶν, εἶσαι ἔξω ἀπὸ τὸ πᾶν–
 ἔτσι κι ἐμᾶς τοὺς δούλους σου, ὅπου στὴ μέση τῶν αἰσθητῶν
 κινούμαστε καὶ στὴ μέση ὄσων βλέπομε, μᾶς βγάζεις ἀπ' αὐτὰ

105 καὶ στὰ πιὸ πάνω ὕψη λαμπροὺς μέσα στὸ φῶς μαζί σου
 μᾶς ἀνεβάξεις καὶ μᾶς κάνεις ἀπὸ θνητοὺς ἀθάνατους.
 Καὶ μένοντας ὅ,τι εἴμαστε, γιοὶ μὲ τὴ χάρη σου
 γινόμεστε ὅμοιοι μ' ἐσένα, θεοὶ τὸ Θεὸ θεωρώντας.
 Ποιὸς σ' ἐσένα τὸ μόνο φιλάνθρωπο δὲ θὰ προστρέξει

80. Ὁ στίχος ἐπαναλαμβάνει μιὰ διατύπωση τοῦ Διονύσιου τοῦ Ἀρεοπαγίτη.

87. Ἡ μεγάλη δίψα τοῦ μυστικοῦ εἶναι νὰ δεῖ τὸ Θεό, νὰ τὸν χορτάσει βλέποντάς τον.

- 110 τίς οὐκ ἀκολουθήσει σοι, τίς οὐκ ἐκ πόθου φράσει·
 Ἰδοὺ, τὰ πάντα ρίψαντες ἀκολουθήσομέν σοι,
 τῷ συμπαθεῖ, τῷ προσηνεῖ, τῷ εὐσπλάγχνῳ Δεσπότη,
 τῷ τὴν ἡμῶν ἐπιστροφήν αἰεὶ ἐκδεχομένῳ,
 τῷ θάνατον μὴ θέλοντι τῶν σοὶ προσκεκρουκότων,
- 115 τῷ ἐν ἡμῖν τὰ φοβερά νῦν τελεσιουργοῦντι,
 ἅπερ ποτὲ ἀκούοντες ἐν οἴκῳ Δαυὶδ πάλαι
 γενόμενα θαυμάζομεν! –Τὰ δ' ἂν καὶ εἶεν ταῦτα·
 οἶκος Δαυὶδ ἡμεῖς ἐσμεν ὡς συγγενεῖς ἐκείνου,
 καὶ γὰρ αὐτὸς σὺ γέγονας, ὁ τῶν ἀπάντων κτίστης,
- 120 υἱὸς ἐκείνου, καὶ ἡμεῖς υἱοὶ σου κατὰ χάριν·
 σὺ συγγενῆς ἡμῶν σαρκί, ἡμεῖς θεότητί σου.
 Λαβὼν γὰρ σάρκα δέδωκας ἡμῖν Πνεῦμά σου θεῖον,
 καὶ οἶκος εἰς γεγόναμεν Δαυίδ, οἱ πάντες ἅμα,
 τῇ ιδιότητι τῇ σῆ, τῇ πρὸς σὲ συγγενείᾳ.
- 125 Κύριος οὖν σὺ τοῦ Δαυὶδ ἐν Πνεύματι τυγχάνεις,
 ἡμεῖς δὲ τέκνα τοῦ Δαυίδ, σπέρμα θεῖόν σου πάντες·
 συναγομένων τε ἡμῶν εἰς γινόμεθα οἶκος,
 τουτέστι πάντες συγγενεῖς, ἀδελφοί σου οἱ πάντες
 Καὶ πῶς οὐ θαῦμα φοβερόν, ἢ πῶς οὐ φρίξει πᾶς τις,
- 130 ὁ τοῦτο ὄλωσ ἐννοῶν, τοῦτο καταμανθάνων,
 ὅτι ὑπάρχεις μεθ' ἡμῶν νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
 καὶ οἶκον ἕκαστον ποιεῖς καὶ ἐνοικεῖς εἰς πάντας
 καὶ οἶκος πᾶσι γίνῃ σύ, καὶ ἐν σοὶ ἐνοικοῦμεν,
 εἰς, σῶτεσ, ἕκαστος ἡμῶν μετὰ σοῦ ὄλος ὄλου,
- 135 καὶ μεθ' ἐνὸς ἐκάστου σὺ μόνου μόνος τυγχάνων
 καὶ ὑπεράνωθεν ἡμῶν μόνος ὄλος ὑπάρχεις;
 Νῦν οὖν ὑπάρχεις τὰ φρικτὰ ἐν ἡμῖν πάντα πράσσων.
 Ποῖα φρικτὰ; –Ἀκούσατε ἐκ τῶν πολλῶν ὀλίγα·
 εἰ γὰρ καί, ἅ εἰρήκαμεν, ὑπὲρ ἐκπληξιν πάντα,
- 140 ἀλλ' ὁμῶς ἄρτι ἄκουε φρικτότερα ἐκείνων!
 –Μέλη Χριστοῦ γινόμεθα, μέλη Χριστοῦ ἡμῶν δέ,

110 καὶ ποιός δὲ θὰ σ' ἀκολουθήσει καὶ δὲ θὰ πεῖ μὲ πόθο:
 Ἴδού, ἀπορρίψαμε τὰ πάντα καὶ σ' ἀκολουθήσαμε
 τὸ συμπαθὴ, τὸν καταδεχτικὸ, τὸν εὐσπλαχνο Δεσπότη,
 ποὺ πάντα περιμένεις τὴν ἐπιστροφή μας,
 καὶ τὸ θάνατο ὄσων προσκρούουν σ' ἐσένα δὲν ἐπιθυμεῖς,
 115 ἐσένα ποὺ τὰ φοβερὰ μέσα μας τελετουργεῖς,
 ποὺ ἀκούοντας κάποτε παλιὰ στὸν οἶκο τοῦ Δαβὶδ
 νὰ γίνονται θαυμάζαμε. Κι αὐτὰ μπορεῖ νὰ ἔναι καὶ τοῦτα:
 Τοῦ Δαβὶδ οἶκος μπορεῖ ὡς συγγενεῖς του νὰ εἴμαστε κι ἐμεῖς,
 γιατί ἔγινες καὶ ὁ ἴδιος, ὁ πλάστης σὺ τῶν ὄλων,
 120 ἐκείνου γιὸς καὶ κατὰ χάρη ἐμεῖς δικοὶ σου γιοί:
 μὲ τὴ σάρκα μας συγγενῆς ἐσὺ κι ἐμεῖς μὲ τὴ θεότητά σου.
 Πῆρες τὴ σάρκα μας μᾶς ἔδωσες τὸ θεῖο σου Πνεῦμα
 κι ἓνας οἶκος γίναμε τοῦ Δαβὶδ, μαζὶ ὄλοι,
 μὲ τὴ συγγένειά μας μ' ἐσένα.
 125 Εἶσαι Κύριος τοῦ Δαβὶδ κατὰ πνεῦμα
 κι ἐμεῖς παιδιὰ τοῦ Δαβὶδ, θεϊκὴ γενιά σου
 καὶ ὅταν μαζευτοῦμε ἐμεῖς γινόμαστε ἓνας οἶκος,
 μιᾶς ὄλοι δηλαδὴ καταγωγῆς, ὄλοι ἀδελφοί σου.
 Καὶ πῶς δὲν εἶναι θαῦμα φοβερό, πῶς δὲ θὰ φρίξει καθένας,
 130 ποὺ κατανοεῖ τοῦτο κατὰ βάθος καὶ συνειδητοποιεῖ,
 ὅτι εἶσαι μαζὶ μας τώρα καὶ στοὺς αἰῶνες,
 ὅτι μᾶς κάνεις σπίτι σου καὶ κατοικεῖς σ' ὄλους μας,
 καὶ γίνεσαι σπίτι γιὰ ὄλους μας καὶ κατοικοῦμε σ' ἐσένα,
 καθένας μας, Σωτήρας μας ἓνας, ἀκέραιος σ' ἐσένα ἀκέραιο
 135 καὶ μὲ καθέναν ἀπὸ μᾶς μόνον ὑπάρχεις.
 Ὑπάρχεις λοιπὸν τώρα κι ὄλα μέσα μας τὰ φρικτὰ τελεῖς.
 Ποιὰ φρικτὰ; Λίγα ἀκοῦστε ἀπ' τὰ πολλὰ.
 Κι ἂν ὄλα ὅσα σοῦ εἶπα κάθε ἐκπληξῆ περνοῦν,
 140 ἄκουσε τώρα πιὸ φρικτὰ ἀπὸ ἐκεῖνα!
 Μέλη Χριστοῦ γινόμαστε, μέλη ὁ Χριστὸς δικά μας

125. Ματθ. 22,43. 131. Ματθ. 28,20.

141. Α' Κορ. 6,15.

καὶ χεὶρ Χριστὸς καὶ ποῦς Χριστὸς ἐμοῦ τοῦ παναθλίου,
καὶ χεὶρ Χριστοῦ καὶ ποῦς Χριστοῦ ὁ ἄθλιος ἐγὼ δέ·
κινῶ τὴν χεῖρα, καὶ Χριστὸς ὄλος ἡ χεὶρ μου ἔστιν.

145 – Ἀμέριστον γὰρ νόει μοὶ θεότητα τὴν θεῖαν! –

Κινῶ τὸν πόδα καί, ἰδού, ἀστράπτει ὡς ἐκεῖνος·
μὴ εἴπης, ὅτι βλασφημῶ, ἀλλ' ἀπόδειξαι ταῦτα
καὶ τῷ Χριστῷ προσκύνησον τοιοῦτόν σε ποιοῦντι!
Εἰ γὰρ καὶ σὺ θελήσειας, μέλος αὐτοῦ γενήσῃ,

150 καὶ οὕτω μέλη ἅπαντα ἐνὸς ἡμῶν ἐκάστου

μέλη Χριστοῦ γενήσονται, καὶ Χριστὸς ἡμῶν μέλη,
καὶ πάντα τὰ ἀσχήμονα εὐσχήμονα ποιήσῃ
κάλλει θεότητος αὐτὰ κατακοσμῶν καὶ δόξῃ,
καὶ γενησόμεθα ὁμοῦ θεοὶ Θεῷ συνόντες,

155 ἀσχημοσύνην σώματος ὄλως μὴ καθορῶντες,

ἀλλ' ὄλοι ὄλω σώματι Χριστῷ ὁμοιωθέντες,
καὶ μέλος ἕκαστον ἡμῶν ὄλος Χριστὸς ὑπάρξει.
Εἰς γὰρ πολλὰ γινόμενος εἰς ἀμέριστος μένει,
μερὶς ἐκάστη δὲ αὐτὸς ὄλος Χριστὸς ὑπάρχει·

160 πάντως οὖν οὕτως ἔγνωκας καὶ δάκτυλόν μου Χριστὸν

καὶ βάλανον – οὐκ ἔφριξας, ἢ σὺ καὶ ἐπησχύνθης;
'Ἀλλὰ Θεός σοι ὁμοῖος αἰσχύνῃ γεγονέναι; –
Οὐχὶ ἐκεῖνῳ ὁμοῖος αἰσχύνομαι γενέσθαι,

165 ἀλλὰ ἐκεῖνον ὁμοῖον τοῦ ἀσχήμονος μέλους

ρηθέντα βλασφημίαν σε εἶπεῖν ὑπενοήθην. –
Κακῶς ἄρα ὑπέλαβες, οὐ γὰρ ἄσχημα ταῦτα!
Μέλη δὲ Χριστοῦ εἰσι κρυπτά, καλύπτονται γάρ,
καὶ κατὰ τοῦτο τῶν λοιπῶν σεμνότερα ὑπάρχει

170 ὡς πᾶσιν ἀθεώρητα τοῦ κρυπτοῦ κρυπτά μέλη,

ἐξ οὗ τὸ σπέρμα δίδοται ἐν συνουσίᾳ θεῖα,

152. Α' Κορ. 12,23–24.

169. Α' Κορ. 12,23.

171. Α' Ἰω. 3,9.

Χέρι ὁ Χριστός, πόδι ὁ Χριστός τοῦ πανάθλιου ἐμένα,
 κι ὁ ἄθλιος ἐγὼ χέρι Χριστοῦ καὶ Χριστοῦ πόδι πάλι·
 κινῶ τὸ χέρι καὶ εἶναι αὐτὸ ὁ Χριστός ἀκέραιος
 145 καὶ τὴ θεότητα ἀκομμάτιαστη στὸ νοῦ σου βάλει.
 κινῶ τὸ πόδι μου καὶ νὰ πού ἀστράφτει ὄπως ἐκεῖνος.
 Μὴν πεῖς πὼς βλαστημῶ, μὰ δέξου ὅ,τι εἶπα
 καὶ τὸ Χριστὸ προσκύνησε πού ἔτσι σὲ κάνει.
 Καὶ σύ, ἂν θελήσεις, μέλος του θὰ γίνεις
 150 κι ἔτσι τὰ μέλη ὅταν τοῦ καθένα μας
 θὰ γίνουν μέλη τοῦ Χριστοῦ ὡς αὐτὸς δικὰ μας μέλη
 κι ὅλα ὅσα ἔχομε ἄσχημα σὲ ὠραῖα θὰ τ' ἀλλάξει
 στολίζοντάς τα μὲ τὴν ὀμορφιά τῆς θεότητας καὶ τὴ δόξα,
 καὶ θεοὶ θὰ γίνομε μαζὶ μὲ τὸ Θεὸ ὄντας ὅλοι μας
 155 καὶ καθόλου πιά δὲ θὰ βλέπομε ἄσχημο τὸ σῶμα μας
 ἀλλὰ θὰ εἴμαστε ὅλοι ὅμοιοι μὲ ὄλο τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ
 καὶ θὰ εἶναι ὄλος ὁ Χριστὸς μέλος μας ἓνα ἓνα.
 Γιατὶ ἐνῶ γίνεται πολλὰ μένει ἀμέριστος πάλι
 καὶ κάθε ἓνα μερίδιο εἶναι ὁ Χριστὸς ἀκέραιος.
 160 Ἔτσι πὼς εἶναι δάχτυλο ὁ Χριστὸς μου ἐνιωσες πάντως
 καὶ βάλανος. –Δὲν ἔφριξες, ἢ μήπως κι ἐνιωσες ντροπὴ;
 Ντροπὴ δὲν ἐνίωσε ὁ Θεὸς νὰ γίνει ὅμοιος μὲ σένα
 κι ἐσὺ νὰ γίνεις ντρέπεσαι μ' ἐκεῖνον ὅμοιος;–
 Ὅχι δὲν ντρέπομαι νὰ γίνω ὅμοιος μ' ἐκεῖνον,
 165 ἀλλὰ σὰν εἶπες ὅμοιον μὲ τὸ μέλος τὸ ἀμελέτητο
 ἐκεῖνον, τότε θεώρησα βλαστήμια ὅ,τι εἶπες.
 Κακῶς λοιπὸν θεώρησες κι ἄσχημα αὐτὰ δὲν εἶναι!
 Εἶναι κρυμμένα μέλη τοῦ Χριστοῦ, γιατί καλύπτονται
 καὶ κατὰ τοῦτο δικαιοῦνται πρὸ πολλῆ διακριτικότητα,
 170 σὰν κρυμμένα μέλη τοῦ κρυμμένου, πού δὲν ἐκτίθενται σ' ὄλους
 ἀπ' τὸν ὁποῖο τὸ σπέρμα δίνεται σὲ θεία συνουσία,

156. Κατὰ τέτοιο τρόπο καθαγιασμένο τὸ σῶμα μας ἀπαιτεῖ δικαιολογημέ-
 να πλήρη τὸ σεβασμὸ μας. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ὁ Συμεὼν θέλει νὰ πάει στὸ
 θέμα αὐτὸ πρὸ πέρα ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο. (Α΄ Κορ. 6,15 ἐ.).

- θεῖον ἐν θεία τῇ μορφῇ φρικτῶς μεμορφωμένον
ἀπὸ θεότητος αὐτῆς ὅλης, ὅλος Θεὸς γάρ,
ὃς συνενούται μεθ' ἡμῶν, ὧ φρικτοῦ μυστηρίου!
- 175 Καὶ γάμος ὄντως γίνεται, ὁ ἄρρητος καὶ θεῖος·
ἐνὶ ἐκάστῳ μίγνυται, καὶ πάλιν ταῦτα λέξω
ὑφ' ἡδονῆς, καὶ ἕκαστος ἐνούται τῷ Δεσπότη.
Εἰ οὖν Χριστὸν ἐνεδύσω ὅλον ὅλη σαρκί σου,
ἀνεπαισχύντως ἅπαντα νοήσεις, ἅπερ λέγω.
- 180 Εἰ δὲ οὐδ' ὅλως ἡ ἐπίβλημα μικρόν, ἀχράντου
χιτῶνος λέγω τοῦ Χριστοῦ, ἐπέβαλες ψυχῇ σου,
ἐν ἱματίῳ παλαιῷ, ἐν ἐνὶ πάντως τόπῳ
ὑπάρχει, καὶ αἰσχύνεσαι τὰ λοιπὰ πάντα μέλη,
τὸ σῶμα κεκτημένος δὲ ρυπαρὸν ὅλον μᾶλλον.
- 185 Ἐνδεδυμένος ρυπαρὰ πῶς οὐκ ἐρυθριάσεις;
Ἐμοῦ λαλοῦντος τὰ φρικτὰ περὶ μελῶν ἁγίων
καὶ δόξαν βλέποντος πολλὴν καὶ τὸν νοῦν λαμπομένου
καὶ χαίροντος καὶ σαρκικὸν μηδὲν ἐνθυμουμένου
σὺ μὲν τὰς σάρκας βλέπεις σου τὰς κατερρυπωμένας
- 190 καὶ τῷ νοῖ τὰς πράξεις σου διέρχη τὰς ἀτόπους,
καὶ ὁ νοῦς σου τούτοις ἀεὶ ὡς σκώληξ ἰλυσπᾶται
Διὸ προσάπτεις τῷ Χριστῷ κάμοι τὴν σὴν αἰσχύνην
καὶ λέγεις· οὐκ αἰσχύνη σὺ περὶ τῶν ἀσχημόνων,
μᾶλλον δὲ εἰς ἀσχήμονα μέλη Χριστὸν κατάγειν;—
- 195 Ἐγὼ δὲ πάλιν λέγω σοι· Βλέπε Χριστὸν ἐν μήτρᾳ,
καὶ τὰ ἐν μήτρᾳ νόησον καὶ μήτραν ὑπεκδύντα,
καὶ πόθεν ἐξερχόμενος ὁ Θεὸς μου διῆλθε!
Καὶ πλεῖόν τι εὐρήσειας, ὑπὲρ ἃ ἐγὼ εἶπον,
ἅπερ καὶ κατεδέξατο εἰς ἡμετέραν δόξαν,
- 200 ἵνα μηδεὶς αἰσχύνηται μιμούμενος ἐκεῖνον
μηδέ, ἃ πέπονθε, λαλῶν ἢ καὶ αὐτὸς πανθάνων.
Ἄνθρωπος ὅλος γέγονε καὶ Θεὸς ὅλος ὄντως,
εἷς οὗτος, οὐ μεμέρισται, ἀνὴρ τέλειος πάντως·

- θεῖο μορφωμένο φρικτὰ σὲ θεία μορφῇ
 ἀπὸ ὀλάκερη τὴν ἴδια τὴ θεότητα, γιατί εἶναι ὄλος ὁ Θεός
 πού μαζί μας ἐνώνεται, μυστήριον ὄλο φρίκη.
- 175 Καὶ πράγματι γίνεται γάμος, ὁ ἄρρητος καὶ θεῖος·
 μὲ τὸν καθένα σμίγει καὶ πάλι αὐτὰ θὰ πῶ
 μὲ ἡδονή, κι ἐνώνεται καθέννας μὲ τὸν Κύριον.
 Ἐάν λοιπὸν τὸ Χριστὸν ὄλο ντύθηκες σ' ὄλη τὴ σάρκα σου,
 χωρὶς ντροπὴ θὰ νιώσεις ὄλα ὄσα λέγω.
- 180 Μ' ἂν τίποτα παρὰ ἓνα μικρὸ κομμάτι, τοῦ ἄχραντου
 χιτώνα λέγω τοῦ Χριστοῦ, ἔρριξες στὴν ψυχὴ σου,
 πάνω σὲ παλιὸ φόρεμα, σ' ἓνα μονάχα μέρος
 ὑπάρχει καὶ ντρέπεσαι γιὰ ὄλα τ' ἄλλα μέλη σου
 κι ἔχοντας πιὸ πολὺ ρυπαρὸ τὸ σῶμα σου ὄλο.
- 185 Πῶς δὲ θὰ κοκκινίσεις ντυμένος ἔτσι ρυπαρά;
 Ἐνῶ σοῦ λέω ἐγὼ τίς φρικτὲς γιὰ τ' ἅγια μέλη σκέψεις
 καὶ βλέπω πολλὴ δόξα κι ὀλόλαμπρος εἶναι ὁ νοῦς μου
 καὶ χαίρομαι μὲ δίχως τίποτα στὸ νοῦ μου σαρκικό,
 ἐσὺ βλέπεις τίς σάρκες σου τίς καταρρυπωμένες
- 190 κι ἀναθυμᾶσαι μὲ τὸ νοῦ τίς ἄτοπές σου πράξεις
 καὶ μὲς σ' αὐτὲς ὁ νοῦς σου συστρέφεται σκουλήκι.
 Γι' αὐτὸ προσάπτεις στὸ Χριστὸ καὶ σ' ἐμένα τὴν ντροπὴ σου
 καὶ μὲ ρωτᾷς· Δὲν ντρέπεσαι γιὰ τ' ἄσχημα μιλώντας,
 καὶ τὸ Χριστὸ σὲ ἀμελέτητα νὰ κατεβάζεις μέλη;
 Κι ἐγὼ πάλι σοῦ ἀποκρίνομαι· Κοίταξε τὸ Χριστὸ στὴ μήτρα
- 195 σκέψου τὴν κύησή του στὴ μήτρα, τὴν ἐξοδο ἀπ' τὴ μήτρα
 καὶ ἀπὸ ποῦ ὁ Θεός μου πέρασε καὶ βγῆκε!
 Καὶ πιὸ πολλὰ θὰ βρεῖς ἀπὸ ὄσα ἐγὼ εἶπα,
 πού ἐκεῖνος καταδέχτηκε γιὰ τὴ δική μας δόξα,
- 200 γιὰ νὰ μὴν ντρέπεται κανένας, ὄταν μιμεῖται ἐκεῖνον
 ἢ ἀναφέροντας ὄσα ἔπαθε ἢ καὶ τὰ δικά του πάθη.
 Ἐγίνε ὡς πέρα ἄνθρωπος κι ἦταν Θεός ὡς τώρα
 ἓνας καὶ δὲ χωρίζεται σὲ μέρη, τέλειος ἄνδρας

- ὁ δὲ αὐτὸς Θεὸς ἐστίν, ὁλος μέλεσιν ὁλοῖς.
 205 Οὕτως ἐγένετο καὶ νῦν ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις·
 ὁ Συμεὼν ὁ ἅγιος, Εὐλαβῆς ὁ Στουδίτης,
 οὗτος οὐκ ἐπηρεχύνετο μέλη παντὸς ἀνθρώπου
 οὐδὲ γυμνοὺς τινας ὄραϊν οὐδὲ γυμνὸς ὄρασθαι·
 εἶχε γὰρ ὅλον τὸν Χριστὸν, ὁλος αὐτὸς Χριστὸς ἦν,
 210 καὶ μέλη ἅπαντα αὐτοῦ καὶ παντὸς ἄλλου μέλη
 καθ' ἐν καὶ πάντα ὡς Χριστὸν οὗτος ἀεὶ ἐώρα
 καὶ ἔμενεν ἀκίνητος, ἀβλαβῆς, ἀπαθῆς τε,
 ὡς ὁλος ὢν Χριστὸς αὐτὸς καὶ Χριστὸν πάντας βλέπων
 τοὺς βαπτισθέντας καὶ Χριστὸν ὅλον ἐνδυσάμενους.
 215 Εἰ δὲ γυμνὸς ὑπάρχεις σὺ καὶ σὰρξ σαρκὸς προσψαύσει,
 θηλυμανῆς γεγένησαι ὡς ὄνος ἢ ὡς ἵππος,
 ἵνα τί καὶ τὸν ἅγιον τολμᾶς ἐνδιαβάλλειν
 καὶ βλασφημεῖς εἰς τὸν Χριστὸν, τὸν ἡμῖν ἐνωθέντα,
 καὶ δόντα τὴν ἀπάθειαν δούλοις αὐτοῦ ἁγίοις;
 220 Καὶ γὰρ νυμφίος γίνεται –ἀκούεις; –καθ' ἐκάστην,
 καὶ νύμφαι πάντων αἱ ψυχαί, αἷς ὁ κτίστης ἐνοῦται
 κάκεινῳ πάλιν αὐταὶ δέ, καὶ γίνεται ὁ γάμος
 πνευματικῶς, θεοπρεπῶς συμμιγνύμενος ταύταις.
 Οὐ φθείρει ὁλως, ἄπαγε, ἀλλ' εἰ καὶ ἐφθαρμένας
 225 λάβοι καὶ ταύταις ἐνωθῆ, εὐθὺς ποιεῖ ἀφθάρτους,
 καὶ βλέπουσι τὰ πρότερον φθορᾶ μεμολυσμένα
 ἅγια πάντα, ἀφθορα, ὁλως συνουλωμένα.
 Τὸν εὐσπλαγχνον δοξάζουσι, ποθοῦσι τὸν ὠραῖον
 καὶ τῇ ἀγάπῃ τῇ αὐτοῦ ὅλη ὅλαι κολλῶνται,
 230 μᾶλλον δὲ σπέρμα ἅγιον, ὡς εἶπομεν, λαβοῦσαι
 Θεὸν ὅλον ἐντὸς αὐτῶν μεμορφωμένον κτῶνται.
 Τί οὖν οὐχὶ ἀλήθεια ταῦτά εἰσι, πατέρες;
 Οὐχὶ ὀρθῶς ἐξείπομεν περὶ πραγμάτων θείων,
 οὐχὶ ἀπαραποίητα ταῖς γραφαῖς ἴσως εἶπον;
 235 Εἰ τοίνυν σὺ ἐνδέδουσαι σαρκός σου τὴν αἰσχύνην

κι εἶναι μαζί καὶ Θεός, ὅλος μ' ὅλα τὰ μέλη του.
 205 Ἐτσι ἔγινε καὶ τώρα στὰ στερνὰ αὐτὰ χρόνια
 ὁ Συμεὼν ὁ ἅγιος, ὁ Εὐλαβῆς Στουδίτης,
 αὐτὸς δὲν ἐνιωθε ντροπὴ γιὰ τὰ μέλη κάθε ἀνθρώπου,
 μήτε νὰ βλέπει κάποιους γυμνοὺς, μήτε γυμνὸ νὰ τὸν βλέπουν.
 Εἶχε μέσα του ὅλο τὸ Χριστὸ καὶ ἦταν ὅλος Χριστὸς
 210 κι ὅλα τὰ μέλη ἐκείνου καὶ τὰ μέλη κάθε ἄλλου
 ἕνα ἕνα κι ὅλα καθὼς ἔβλεπε πάντοτε τὸ Χριστὸ
 καὶ ἀκίνητος παρέμενε, ἀβλαβῆς κι ἀπαθῆς
 καθὼς ἦταν ὅλος Χριστὸς κι ὡς Χριστὸ ἔβλεπε τοὺς ἄλλους
 ποὺ βαφτιστήκαν καὶ εἶχαν τὸ Χριστὸ φορέσει.
 215 Μ' ἂν γυμνὸς εἶσαι καὶ σάρκα στῆς σάρκας τὸ ἄγγισμα
 ἔχεις γίνεῖ σὰν ὄνος ἢ ἄλογο τρελὸς γιὰ τὸ θηλυκὸ,
 γιὰτὶ καὶ τὸν ἅγιο τολμᾷς νὰ διαβάλεις
 καὶ βλασφημεῖς τὸ Χριστὸ ποὺ ἐνώθηκε μαζί μας
 κι ἔδωσε τὴν ἀπάθεια στοὺς ἅγιους δούλους του;
 220 Γιατί –ἀκοῦς;– γίνεται κάθε μέρα νυμφίος
 καὶ νύμφη οἱ ψυχὲς ὅλων ποὺ μ' αὐτὲς ἐνώνεται ὁ πλάστης
 κι αὐτὸς πάλι μ' ἐκεῖνον καὶ γίνεται ὁ γάμος
 πνευματικὰ, καὶ σμίγοντας μ' αὐτὲς θεϊκὰ.
 Δὲν τίς φθείρει καθόλου, ἄπαγε, ἀλλὰ καὶ φθαρμένες
 225 ἂν τίς λάβει καὶ μαζί τους σμίξει, μὲ μιὰ τίς κάνει ἄφθαρτες,
 καὶ βλέπουν ὅσα ἢ φθορὰ πιὸ πρῶτα εἶχε μολύνει
 ἅγια τὰ πάντα κι ἄφθορα, κι ἀποκαταστημένα τέλεια.
 Τὸν εὐσπλαχνο δοξάζουν, τὸν ὠραῖο ποθοῦν
 καὶ στὴν ἀγάπη του ὅλη ἀκέραια προσκολλοῦνται,
 230 κι ἀφοῦ πιὸ καλὰ σπέρμα, ὅπως εἶπαμε, ἅγιο δέχτηκαν,
 τὸ Θεὸ τέλεια μέσα τους μορφωμένο ἀποχτοῦν.
 Γιατί δὲν εἶναι αὐτὰ, πατέρες μου, ἡ ἀλήθεια;
 Ὅρθὰ δὲ μίλησα γιὰ θεῖα πράγματα,
 καὶ ἴδια μὲ τίς Γραφὲς δὲν εἶπα λόγια ἀπαραποίητα;
 235 Ἄν ἐσὺ λοιπὸν φόρεσες τὴν αἰσχὺνὴ τῆς σάρκας σου

καὶ νοῦν οὐκ ἀπεγύμνωσας, ψυχὴν οὐκ ἀπέδυσας,
 τὸ φῶς ἰδεῖν οὐκ ἴσχυσας σκότει κεκαλυμμένος,
 ἐγὼ σοι τί ποιήσαιμι, τὰ φρικτὰ πῶς σοι δείξω,
 πῶς εἰς τὸν οἶκον δέ, οἴμοι, τοῦ Δαυὶδ εἰσενέγκω;
 240 Ἔστι καὶ γὰρ ἀπρόσιτος τοῖς κατ' ἐμὲ ραθύμοις,
 ἔστιν ὄλος ἀόρατος τυφλοῖς ἐμοὶ ὁμοίοις,
 ἔστι μακρὰν ἀπίστων τε καὶ ὀκνηρῶν εἰς ἅπαν,
 πονηρῶν πάντων πόρρωθεν, πάντων τῶν φιλοκόσμω
 τῶν κενοδόξων δὲ οὕτως ἄσυγκρίτως ἀπέχει
 245 ὡς ὑπὲρ ὕψος οὐρανοῦ, ὑπὲρ ἀβύσσου βάθος.
 Καὶ τίς ἦ πῶς εἰς οὐρανὸν ἀναβήσεται ὄλως,
 ἢ ὑπὸ γῆν κατέλθοι δὲ ἀνερευνῶν ἀβύσσους;
 Καὶ μαργαρίτην ἐκζητῶν, ὡς σινάπεως κόκκον
 σμικρότατον ὑπάρχοντα, πῶς εὔρεῖν ἐξισχύσει;
 250 Ἄλλ', ὧ παῖδες συνάχθητε, ἄλλ', ὧ γυναῖκες, δεῦτε!
 Ἄλλ', ὧ πατέρες, φθάσατε, πρὶν ἢ τὸ τέλος φθάσει,
 καὶ σὺν ἐμοὶ θρηνήσατε καὶ κλαύσατε οἱ πάντες,
 ὅτι ἐν τῷ βαπτίσματι μικροὶ Θεὸν λαβόντες,
 μᾶλλον δὲ υἱοὶ Θεοῦ νήπιοι γεγονότες,
 255 ἔξω οἱ ἁμαρτήσαντες ἐβλήθημεν εὐθέως
 ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Δαυὶδ καὶ τοῦτο ἀναισθήτως
 πεπόνθαμεν, καὶ δράμωμεν διὰ τῆς μετανοίας!
 Ἐκεῖθεν γὰρ εἰσέρχονται οἱ ἐκβληθέντες πάντες,
 ἄλλως δ' οὐκ ἔνι ἔνδοθεν εἰσελθεῖν, μὴ πλανᾶσθε,
 260 οὐδὲ ἰδεῖν τὰ ἐν αὐτῷ τελεσιουργηθέντα,
 καὶ νῦν τελεσιουργούμενα καὶ εἰς ἀπείρους αἰῶνας
 ἐν τῷ Χριστῷ μου καὶ Θεῷ, ὧ πρέπει πᾶσα δόξα,
 τιμὴ τε καὶ προσκύνησις νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας!
 Ἀμήν.

καὶ τὸ νοῦ σου δὲ γύμνωσες καὶ τὴν ψυχὴ σου δὲν ξέντυσες,
τὸ φῶς δὲν μπόρεσες νὰ δεῖς σκότος φορώντας.
Τί νὰ σοῦ κάνω ἐγὼ καὶ τὰ φρικτὰ πῶς νὰ σοῦ δείξω
κι ἀλίμονο πῶς νὰ σὲ μπάσω στοῦ Δαβίδ τὸν οἶκο;

240 Εἶναι ἀπλησίαστος γιὰ ὄσους καθὼς ἐγὼ εἶναι ἀδιάφοροι,
ἀόρατος γιὰ ὄσους τυφλοὶ εἶναι ὅπως ἐγὼ,
εἶναι πολὺ μακριὰ γιὰ κάθε ἄπιστο κι ὀκνηρό,
πολὺ μακριὰ γιὰ ὄλους τοὺς φαύλους καὶ τοῦ κόσμου φίλους·
καὶ τόσο πιὸ πολὺ μακριὰ γιὰ τοὺς κενόδοξους

245 πάνω ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου
καὶ ποιός ἢ πῶς θ' ἀνέβει στὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ
ἢ πῶς στὴ γῆ θὰ κατεβεῖ τὴν ἄβυσσο νὰ ψάξει;
Καὶ τὸ μαργαριτάρι ἀναζητώντας, πὺ εἶναι ἀπ' τὸν κόκκο
τοῦ σιναπιοῦ μικρότερο, πῶς θὰ μπορέσει νὰ τὸ βρεῖ;

250 Παιδιά, κοντά μου ἐλάτε· ἐδῶ, γυναῖκες!
πατέρες, σπεύσετε, προτοῦ φτάσει τὸ τέλος,
καὶ μαζί μου θρηνηστε κι ὄλοι κλάψετε
γιατὶ μικροὶ ὅταν μὲ τὸ βάπτισμα τὸ Θεὸ λάβαμε,
ἢ πιὸ καλὰ ἐνῶ γίναμε νήπια τοῦ Θεοῦ,

255 ἀμέσως ἔξω πεταχτήκαμε ὄσοι ἀμαρτήσαμε
ἀπὸ τὸν οἶκο τοῦ Δαβίδ καὶ δίχως νὰ τὸ νιώσομε
τὸ πάθαμε. Μὰ ἄς τρέξομε μὲ τὴ μετάνοια!
Γιατὶ ἀπὸ κεῖ ξαναμπαίνουν ὄλοι ὄσοι διώχτηκαν
ἄλλος νὰ μποῦν δὲν εἶναι τρόπος, μὴ γελιέστε,

260 καὶ νὰ δοῦν ὄσα μέσα σ' αὐτὸν τελεσιουργήθηκαν
καὶ τώρα τελεσιουργοῦνται καὶ στοὺς ἄπειρους αἰῶνες
στὸ Χριστὸ καὶ Θεό μου. Σ' αὐτὸν ὄλη ἡ δόξα πρέπει,
ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνηση τώρα καὶ στοὺς αἰῶνες.
Ἄμῃν.

247. Ρωμ 10,6·7.

248. Ματθ. 13,31·45.

250. Ἰωήλ 2,16.

252. Ἰωήλ 1,5.

ΙΣΤ

**Ὅτι ποθεινόν τε καὶ ἐπιθυμητὸν κατὰ φύσιν μόνον τὸ
Θεῖον, οὐδ' ὁ μετέχων πάντων ἐν μετοχῇ γέγονε τῶν καλῶν.**

Ὡ τί τὸ πρᾶγμα, τὸ κρυπτὸν πᾶση κτιστῇ οὐσίᾳ,
καὶ τί τὸ φῶς τὸ νοητόν, ὃ τινι οὐχ ὄραται,
καὶ τίς ὁ πλοῦτος ὁ πολὺς, ὃν οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ
εὐρεῖν ὄλωσ' ἐξίσχυσεν ἢ κατασχεῖν εἰς ἅπαν·
5 Ἔστι γὰρ πᾶσιν ἄληπτος, ἀχώρητος τῷ κόσμῳ,
ἔστι καὶ ποθεινότατος ὑπὲρ ἅπαντα κόσμον,
ἔστι καὶ ἐπιθυμητός, καθ' ὅσον ὑπερέχει
τῶν ὀρωμένων ὁ αὐτὰ Θεὸς κατασκευάσας.
Κατὰ τοῦτο τιτρώσκομαι τῇ ἀγάπῃ ἐκείνου·
10 καθ' ὅσον δ' οὐχ ὄραται μοι, ἐκτῆκομαι τὰς φρένας,
τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου φλεγόμενος καὶ στένων.
Περιπατῶ καὶ καίομαι ζητῶν ὧδε κάκεῖσε
καὶ οὐδαμοῦ τὸν ἐραστήν εὐρίσκω τῆς ψυχῆς μου·
καὶ περιβλέπομαι συχνῶς, ἰδεῖν τὸν ποθητὸν μου,
15 κάκεῖνος, ὡς ἀόρατος, οὐχ ὄραται μοι ὄλωσ'.
Ὅτε δὲ ἄρξομαι θρηνεῖν ὡς ἀπελπίσας, τότε
ὄραται μοι καὶ βλέπει με, ὁ καθορῶν τὰ πάντα·
θαυμάζων καταπλήττομαι κάλλους τὴν εὐμορφίαν,
καὶ πῶς ἀνοίξας οὐρανοὺς διέκυψεν ὁ κτίστης

9. ᾠδὴ 2,5.

12-15. ᾠδὴ 5-6.

14. Μάρκ. 5,32.

19. Πράξ. 7,56 καὶ Ἑσ. 64,1.

12. 'Περιπατῶ καὶ καίομαι' ἀπὸ ἀγάπῃ πρὸς τὸ Θεὸ εἶναι τὸ νόημα τ

“Οτι ἡ θεότητα μόνο εἶναι ποθητὴ κι ἐπιθυμητὴ καὶ
ὅποιος τὴ μετέχει κατέχει ὅλα τ’ ἀγαθὰ.

Τί νά ’ναι αὐτὸ πού μέσ σ’ ὅλη τὴν πλάση κρύβεται;
τί ’ναι τὸ φῶς τὸ νοητὸ πού κανένας δὲ βλέπει,
καὶ ποιός ὁ πλοῦτος ὁ ἄμετρος πού μέσ στὸν κόσμο οὔτ’ ἓνας
δὲν μπόρεσε ὅλον νὰ τὸ βρεῖ δικό του νὰ τὸν ἔχει;
5 Εἶναι ἀπὸ τὰ πάντα ἀσύλληπτος, ἀχώρητος στὸν κόσμο,
τὸ ποθητότερο ἀγαθὸ πάνω ἀπ’ τὸν κόσμο ὅλο
κι ἀπὸ ὅλους ἐπιθυμητὸ στὸ μέτρο πού ὑπερέχει
ἀπὸ ὅσα βλέπομε ὁ Θεὸς πού τὰ ’χει δημιουργῆσει.
Γιὰ τοῦτο μὲ πληγώνει ἡ ἀγάπη ἐκείνου·
10 καὶ νὰ τὸν δῶ ἀφοῦ ἀδυνατῶ μέσα ἡ ψυχὴ μου λιώνει,
φλόγες τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά μου πυρπολοῦν, στενάζω.
Τὴ φλόγα μου ἐδῶ κι ἐκεῖ τὴν πάω ἀναζητώντας,
μὰ τῆς ψυχῆς μου πουθενὰ τὸν ἐραστὴ δὲν βρίσκω,
καὶ πάντα βλέπω ὁλόγυρα νὰ δῶ τὸν ποθητό μου,
15 μ’ αὐτὸν ὡς εἶναι ἀόρατος καθόλου δὲν τὸν βλέπω,
κι ὅταν χωρὶς ἐλπίδα πιά τὸ θρῆνο μου ἀρχινίσω,
ὁ πού τὰ πάντα καθορᾶ μὲ βλέπει καὶ τὸν βλέπω.
Θάμασμα καὶ κατάπληξη ἀπὸ τὴν ὁμορφιά του
μὲ πιάνει ὅπως ἀνοίγοντας τὰ οὐράνια ὁ κτίστης σκύβει

δεκαπέντε πρώτων στίχων. Θὰ νόμιζε κανένας ὅτι εἶναι ἀπὸ τοὺς στίχους αὐ-
τούς, 12, 13, 15, πού ἔχει ἐμπνευστεῖ ἡ σύγχρονη ποιήτρια (Μελισσάνθη τὸ ποί-
ημά της, “Οπαδὸς” στὴ συλλογὴ της “Ἡ φλεγόμενη βάτος” ἐκδ. 1935). Στους
ἐπόμενους ὡς τὸ τέλος στίχους ῥᾶς δίνεται ἡ πλήρωση τοῦ πόθου ἀπὸ τὸ Θεό,
καὶ μὲ τί τρόπο! Ὁ ποιητὴς πλέει κυριολεκτικὰ μέσα σὲ θεία ἠδονὴ καὶ γλυκα-
σμό, μέσα στὸ φῶς, γίνεται φῶς ὁ ἴδιος, ξεχειλίζει ἀπὸ ὁμορφιά, πλοῦτο συναι-
σθημάτων, δύναμη καὶ ἀξία.

20 καὶ δόξαν μοι παρέδειξε, τὴν ἄφραστον καὶ ξένην·
 καὶ τίς ἄρα ἐγγύτερον γενήσεται ἐκείνου
 ἢ πῶς ἀνενεχθήσεται εἰς ἀμέτρητον ὕψος;
 Λογιζομένου μου, αὐτὸς εὐρίσκεται ἐντός μου,
 ἔνδον ἐν τῇ ταλαίνῃ μου καρδίᾳ ἀπαστράπτων,
 25 πάντοθεν περιλάμπων με τῇ ἀθανάτῳ αἴγλῃ,
 ἅπαντα δὲ τὰ μέλη μου ἀκτῖσι καταυγάζων,
 ὄλος περιπλεκόμενος, ὄλος καταφιλεῖ με,
 ὄλον τε δίδωσιν αὐτὸν ἐμοί, τῷ ἀναξίῳ,
 καὶ ἐμφοροῦμαι τῆς αὐτοῦ ἀγάπης καὶ τοῦ κάλλους,
 30 καὶ ἡδονῆς καὶ γλυκασμοῦ ἐμπίπλαμαι τοῦ θείου.
 Μεταλαμβάνω τοῦ φωτός, μετέχω καὶ τῆς δόξης,
 καὶ λάμπει μου τὸ πρόσωπον ὡς καὶ τοῦ ποθητοῦ μου
 καὶ ἅπαντα τὰ μέλη μου γίνονται φωτοφόρα.
 Ὠραίων ὠραιότερος τότε ἀποτελοῦμαι,
 35 πλουσίων πλουσιώτερος καὶ δυνατῶν ἀπάντων
 ὑπάρχω δυνατότερος καὶ βασιλέων μείζων
 καὶ τιμιώτερος πολὺ τῶν ὀρωμένων πάντων,
 οὐχὶ τῆς γῆς καὶ τῶν τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ οὐρανοῦ δὲ
 καὶ πάντων τῶν ἐν οὐρανῷ, τὸν πάντων ἔχων κτίστην,
 40 ᾧ πρέπει δόξα καὶ τιμὴ νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.
 Ἀμήν.

20 σ' έμένα, τήν άνέκφραστη δόξα σου δείχνοντάς μου·
 ποιός τάχατε μπορεί νά πάει κοντά σ' έκεινον
 και πώς σέ ύψος άμέτρητο μπορεί φτερά ν' ανοίξει;
 Σκέφτομαι έγώ κι έκεινος είναι έντός μου,
 στη δόλια μου καρδιά άστραποβολώντας,
 25 μέ φώς του τυλίγοντάς με μ' αϊγλη άθάνατη·
 μέ τις άκτίνες του όλα μου φωτίζονται τά μέλη
 όλος, περιπλεγμένος πάνω μου μέ πνίγει στα φίλιά του
 και στόν άνάξιο έμένα άκέριος παραδίνεται
 στην όμορφιά και στην άγάπη του βυθίζομαι
 30 και πλημμυρίζω από ήδονή και θεία γλυκύτητα.
 Το φώς του κοινωνώ, τή δόξα του μετέχω,
 ίδια τó πρόσωπό μου λάμπει μέ τοϋ ποθητοϋ μου
 και φώς όλα τά μέλη μου άκτινοβολοϋνε.
 Και νά 'με έγώ και γίνομαι πιό ώραϊος άπ' τούς ώραϊούς
 35 πιό πλούσιος άπ' τούς πλούσιους κι από τούς δυνατούς
 είμαι άπ' όλους δυνατότερος κι από τούς βασιλιάδες
 τρανότερος, κι άπ' όσα βλέπονται πιό άπ' όλα τιμημένος,
 όχι άπ' τή γή μονάχα και τά γήινα παρά και τ' οϋρανοϋ
 κι όλα τά οϋράνια, όπως κρατώ τόν πλάστη όλων.
 40 Σ' αυτόν ή δόξα πρέπει κι ή τιμή και τώρα και στους αιώνες.
 Άμήν.

32. Ματθ. 17,2.

40. Α' Τιμ. 1,17.

Ὅτι ὁ φόβος γεννᾷ τὴν ἀγάπην, ἡ δὲ ἀγάπη ἐκριζοῖ
τὸν φόβον ἀπὸ τῆς ψυχῆς καὶ μένει μόνη ἐν αὐτῇ
Πνεῦμα θεῖον οὐσα καὶ ἅγιον.

Πῶς ὑμνήσω, πῶς δοξάσω,
πῶς ἀξίως εὐφημήσω
τὸν πολλὰ παραδραμόντα
ἁμαρτήματα Θεόν μου;
5 Πῶς εἰς ὕψος ὄλωσ βλέψω,
πῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς διάρω,
πῶς ἀνοίξω στόμα, σῶτερ,
πῶς τὰ χεῖλη μου κινήσω;
Πῶς ἐκτείνω μου τὰς χεῖρας
10 πρὸς τοῦ οὐρανοῦ τὸ ὕψος,
ποίους λόγους δὲ ἐφεύρω,
ποῖα ρήματα προσάξω;
Πῶς λαλήσαι δὲ τολμήσω,
πῶς τὴν ἄφεσιν αἰτήσω
15 τῶν ἀμέτρων μου πταισμάτων,
τῶν πολλῶν πλημμελημάτων;
Ὅντως ἔπραξα γὰρ ἔργα
ὑπὲρ ἅπασαν συγγνώμην!
Οἶδας ἅπερ λέγω, σῶτερ,
20 πᾶσαν φύσιν ὑπερέβην
παρὰ φύσιν ἔργα πράξας·
τῶν ἀλόγων ὤφθην χείρων,

**Ὅτι ὁ φόβος γεννᾷ τὴν ἀγάπη, ἐνῶ ἡ ἀγάπη ξεριζώνει
τὸ φόβο ἀπὸ τὴν ψυχὴ καὶ μένει μόνη μέσα σ' αὐτή,
ἐπειδὴ εἶναι Πνεῦμα θεῖο καὶ ἅγιο.**

Πῶς νὰ ὑμνήσω, νὰ δοξάσω,
πῶς καὶ νὰ ἐπαινέσω ἐπάξια
τὸν ποὺ πολλὰ παραβλέπει
ἁμαρτήματά μου Θεό μου;
5 Πῶς στὰ οὐράνια νὰ κοιτάξω,
καὶ τὰ μάτια πῶς νὰ ὑψώσω,
πῶς τὸ στόμα, σωτήρα μου, ν' ἀνοίξω,
πῶς τὰ χεῖλη νὰ κινήσω;
Πῶς τὰ χέρια μου ν' ἀπλώσω
10 κατὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ὕψη,
ποιούς ν' ἀνακαλύψω λόγους
καὶ ποιά ψελλίσματα νὰ σοῦ προσφέρω;
Πῶς νὰ τολμήσω νὰ σοῦ μιλήσω,
ἄφεση πῶς νὰ ζητήσω
15 γιὰ τ' ἀμέτρητά μου λάθη
καὶ τὰ σφάλματα τὸ πλῆθος;
Ναί, τὰ ἔργα ποὺ ἔχω πράξει
ξεπερνοῦν κάθε συγνώμη.
Τί σοῦ λέω, σωτήρα, ξέρεις,
20 κάθε πλάσμα ἔχω περάσει
πράττοντας στὴ φύση ἐνάντια.
Νὰ 'με ἀπ' τ' ἄλογα πιὸ κάτω

ἀναξιότητά του νὰ ὑμνήσει τὸ Θεό, ζητεῖ τὸ ἔλεός του καὶ τὴν ἐμφώλευση μέσ
του τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ, ἀπαραίτητου γιὰ τὴ φύλαξη τῶν ἐντολῶν.

πάντων ζώων ἐναλίων,
 πάντων τε κτηνῶν χερσαίων,
 25 ἐρπετῶν τε καὶ θηρίων
 ἐγενόμην ὄντως χείρων
 παραβὰς τὰς ἐντολάς σου
 ὑπὲρ τὴν ἀλόγων φύσιν.
 Τὸ οὖν σῶμά μου μολύνας
 30 καὶ ψυχὴν καταρρυπώσας
 πῶς ὀφθῶ σοι, πῶς σὲ βλέψω,
 ὅπως πῶς τολμήσω στήναι
 πρὸ προσώπου σου, ὁ τάλας;
 Πῶς μὴ φεύξομαι σὴν δόξαν
 35 καὶ τὸ φῶς τὸ ἀπαστράπτον
 τοῦ ἁγίου Πνεύματός σου;
 Πῶς δὲ μόνος οὐ χωρήσω
 πρὸς τὸ σκότος, ὁ τοῦ σκότους
 ἔργα πράξας, καὶ ἁγίων
 40 χωρισθῆσομαι πληθύος;
 Πῶς ἀνέξομαι φωνῆς σου
 ἐκπεμπούσης με εἰς σκότος,
 ὁ ἐντεῦθεν ἐκ τῶν ἔργων
 φέρων μου τὴν καταδίκην;
 45 Φρίττων ὄλος, τρέμων ὄλος,
 ὄλος φόβῳ καὶ ἐκπλήξει
 συνεχόμενος βοῶ σοι·
 Οἶδα, σῶτερ, ὅτι ἄλλος
 ὡς ἐγὼ οὐκ ἔπταισέ σοι,
 50 οὐδὲ ἔπραξε τὰς πράξεις,
 ἄσπερ ἔπραξα, ὁ τάλας,
 καὶ παραίτιος καὶ ἄλλοις
 ἐγενόμην ἀπωλείας.
 Ἀλλὰ τοῦτο πάλιν οἶδα,
 55 τοῦτο πέπεισμαι, Θεέ μου,
 ὡς οὐ μέγεθος πταισμάτων,

πιὸ ἀπ' τῆς θάλασσης τὰ κήτη
 κι ἀπὸ ζωντανὰ χερσαῖα,
 25 εἶμαι ἀπ' ἔρπετὰ πιὸ κάτω
 κι ἀπὸ τὰ θηρία στ' ἀλήθεια
 σὰν τὶς ἐντολές σου πέρ' ἀπ' ὅ,τι
 τ' ἄλογα ἔχω παραβεῖ.

Μὲ τὸ σῶμα μολυσμένο
 30 καὶ ψυχὴ ὅλη ρυπωμένη
 πῶς μπροστά σου θὰ τολμήσω
 νὰ σταθῶ ὁ δυστυχισμένος,
 νὰ μὲ δεῖς, νὰ σ' ἀντικρίσω;
 Πῶς τῆ δόξα σου ν' ἀντέξω

35 τὸ φῶς νὰ μὴν ἀποφύγω
 τ' ἁγίου Πνεύματος π' ἀστράφτει
 θέλοντας, πρὸς τὸ σκοτάδι
 πῶς νὰ μὴ βαδίσω, πού ἔργα
 σκότους ἔχω πράξει κι εἶμαι

40 πέρα ἀπ' τῶν ἀγίων τὰ πλήθη;
 Πῶς ν' ἀντέξω τῆ φωνή σου
 πού στὸ σκότος θὰ μὲ στέλνει
 ἐγὼ πού σηκώνω ἐδῶθε
 τῆ βαριά μου καταδίκη;

45 Φρίττω σύγκορμος καὶ τρέμω
 καὶ φωνάζω σου γεμάτος
 ἀπὸ φόβο κι ἀπὸ τρόμο:
 Ξέρω ὅτι, ὅμοιος μου, Σωτήρα,
 ἄλλος ἔνοχος δὲν εἶναι,

50 οὔτε κι ἔπραξε τὶς πράξεις
 πού ἔπραξα ὁ δυστυχισμένος
 κι ἔγινε καὶ σ' ἄλλους πλήθος
 ἐγὼ ἢ αἰτία τοῦ χαμοῦ τους.

Μὰ καὶ τοῦτο τὸ γνωρίζω
 55 καὶ βαθιὰ πιστεύω, Θεέ μου·
 οὔτε τῶν σφαλμάτων ὁ ὄγκος

οὐχ ἁμαρτημάτων πλήθος,
 οὐδὲ πράξεων αἰσχροῦτης
 ὑπερβήσεται ποτέ σου
 60 τὸ φιλόανθρωπον καὶ μέγα,
 μᾶλλον δὲ ὑπὲρ τὸ μέγα,
 ὑπὲρ λόγον, ὑπὲρ νοῦν τε
 ἔλεος, ὅπερ πλουσίως
 πρὸς τοὺς πταίοντας ἐκχέεις
 65 καὶ θερμῶς μετανοοῦντας,
 καὶ καθαίρεις καὶ φωτίζεις
 καὶ φωτὸς ποιεῖς μετόχους,
 κοινωνοὺς θεότητός σου,
 ὁμιλεῖς καὶ συλλαλεῖς τε
 70 ὡσπερ φίλοις σου γνησίοις·
 ὦ χρηστότητος ἀπείρου,
 ὦ ἀγάπης ἀνεκφράστου!
 Διὰ τοῦτο καὶ προσπίπτω
 καὶ θερμῶς ἀναβοῶ σοι·
 75 ὡς τὸν ἄσωτον ἐδέξω
 καὶ τὴν πόρνην προσελθόντας,
 οὕτως δέξαι με, οἰκτίρμον,
 ἐκ ψυχῆς μετανοοῦντα,
 καὶ δακρύων μου ρανίδα
 80 ὡς πηγὰς αἰὲ βλυζούσας
 λογισάμενος, Χριστέ μου,
 πλῆνον ἐν αὐταῖς ψυχῆς μου,
 πλῆνον καὶ τοῦ σώματός μου
 τὰς ἐκ τῶν παθῶν κηλίδας!
 85 Ἐκπλυνον καὶ τὴν καρδίαν
 ἀπὸ πάσης πονηρίας!
 Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ρίζα
 καὶ πηγὴ τῆς ἁμαρτίας·

οὔτε ἀμαρτημάτων πλήθος
 κι οὔτε ἡ αἰσχροδότητα ὄποιων ἔργων
 θά 'ναι ἀπ' τῆ φιλανθρωπία
 60 σου πῶ πάνω καὶ τὸ μέγα,
 μάλλον πιότερο ἀπὸ μέγα,
 κι ἀπὸ νοῦ καὶ λόγο ἐπάνω
 τὸ ἔλεός σου ποῦ σκορπίζεις
 πλούσια σ' ὄλους ποῦ ἔχουν φταίξει
 65 καὶ μὲ δάκρυα μετανοιώνουν·
 καὶ καθαίρεις καὶ φωτίζεις
 καὶ μὲ φῶς τοὺς πλημμυρίζεις
 καὶ μὲ τῆ θεότητά σου
 καὶ συνομιλᾷς μαζί τους
 70 ὡς μ' ἀληθινούς σου φίλους.
 Ἦ ἀμετρή σου ἡ καλοσύνη,
 κι εἶναι ἀνείπωτή σου ἡ ἀγάπη!
 Καὶ γιὰ τοῦτο σοῦ προσπέφτω
 καὶ μὲ θέρμη σοῦ φωνάζω·
 75 Ὅπως δέχτηκες σὰν ἦρθε
 ὁ ἄσωτος κι ἄλλοτε ἡ πόρνη,
 Εὐσπλαχνε, δέξου κι ἐμένα
 ποῦ μετανοῶ ἀπ' τὰ βάθη
 τῆς ψυχῆς μου καὶ τὰ δάκρυα
 80 ποταμοὺς λογάριασέ τα
 ποῦ κυλοῦν, Χριστέ, συνέχεια.
 Σ' αὐτοὺς μέσα τῆς ψυχῆς μου
 καὶ τοῦ σώματός μου πλύνε
 τὶς κηλίδες ἀπ' τὰ πάθη.
 85 Ἀπὸ κάθε πονηρία
 ξέπλυνε καὶ τὴν καρδιά μου.
 Γιατὶ ἡ ρίζα εἶν' ἡ κακία
 καὶ ἡ πηγὴ τῆς ἀμαρτίας·

πονηρία τοῦ σπορέως
 90 πονηροῦ σπορὰ ὑπάρχει.
 Ἐνθα δ' ἔστι, καὶ βλαστάνει
 καὶ εἰς ὕψος ἀναβαίνει
 καὶ ἐκφύει πλείστους κλάδους
 πονηρίας καὶ κακίας.
 95 Τούτου ρίζας ἐκ βαθέως
 ἐξανάσπασον, Χριστέ μου,
 καὶ καθάρισον ψυχῆς μου
 καὶ καρδίας τὰς ἀρούρας
 καὶ ἐμφύτευσον τὸν φόβον
 100 ἐν αὐταῖς, τὸν σόν, οἰκτίρμον,
 καὶ ἀξίωσον ριζῶσαι
 καὶ καλῶς ἀναβλαστῆσαι,
 ὅπως ἀύξηθῆ εἰς ὕψος
 φυλακῆ τῶν ἐντολῶν σου
 105 προστιθέμενος καθ' ὥραν!
 Τῆ προσθήκη δὲ δακρύων
 προστιθεὶς ροὰς βλυζούσας,
 ποτιζόμενος δ' ἐκ τούτων
 ἐπὶ πλεῖον καὶ αὐξάνει
 110 καί, καθ' ὅσον στερεοῦται,
 καὶ εἰς ὕψος ἀναβαίνει.
 Ἀναλόγως συναυξάνει
 ἢ ταπεινώσις τῷ φόβῳ,
 ταπεινώσει δὲ τὰ πάθη
 115 ἅπαντα ὑποχωροῦσι·
 σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ δαιμόνων
 ἀπελήλαται ἢ φάλαγξ,
 ἀρεταὶ δὲ πᾶσαι ὡσπερ

89–94. Ματθ. 13,24 ἐ.

106–507. Ὁ Συμεὼν προσδιορίζει τὴ θετικὴ ἐπίδραση τοῦ φόβου στὶς δ

ἡ κακία τοῦ σπορέα
 90 ἡ σπορὰ τοῦ Πονηροῦ εἶναι.
 Κι ἀπὸ ἐκεῖ εἶναι πὺ βλασταίνει
 καὶ ἀνεβαίνει καὶ ψηλώνει
 καὶ πετάει κλαδιὰ καὶ κλώνους
 πάμπολλους κάθε κακίας.
 95 Τοῦ κακοῦ, Χριστέ, τὶς ρίζες
 ἀπ' τὰ βάθη ἀπόσπασέ τες
 κι ἀπ' τὰ ἀγκάθια ἀπάλλαξέ τα
 τῆς ψυχῆς μου τὰ χωράφια.
 Φύτεψε σ' αὐτὰ τὸ φόβο
 100 τὸ δικό σου, εὐσπλαχνε Θεέ μου,
 κἀν' τὸν ἄξιο νὰ ριζώσει,
 δυνατοὺς βλαστοὺς νὰ βγάλει,
 νὰ τρανέψει, νὰ ψηλώσει,
 κάθε σου ἐντολὴ τηρώντας
 105 μεγαλώνοντας ὀλοένα,
 καὶ προσθέτοντας καὶ δάκρυα
 ροὲς π' ἀδιάκοπα κυλοῦνε,
 πίνοντας δροσιὰ ἀπὸ τοῦτα
 περισσότερο τρανεύει,
 110 κι ὅσο πιὸ πολὺ μεστῶνει,
 τόσο πιὸ ψηλὰ ἀνεβαίνει.
 Μὲ τὸ φόβο μεγαλώνει
 κι ἡ ταπείνωση ἀπὸ δίπλα
 καὶ σ' αὐτὸν μὲ μιὰ τὰ πάθη
 115 σκύβουν ὅλα ὑποχωρώντας
 καὶ μαζὶ κι ἡ φάλαγγα ὅλη
 παίρνει δρόμο τῶν δαιμόνων.
 Καὶ τὸ θέαμα νὰ τ' ὠραῖο

λες ἀρετὲς καὶ τὴν ἀρνητικὴ στὰ πάθη, καὶ παρουσιάζει τὸ ἄνθος καὶ τοὺς καρ-
 ποὺς τοῦ φόβου πὺ εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ στοὺς ὁποίους ἐπιμένει σχο-
 λιάζοντας τὸ χωρίο τοῦ Ἰωάννη «ἡ ἀγάπη ἐξω βάλλει τὸν φόβον» (Α' Ἰω. 4,18)
 καὶ στὴ συνέχεια ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὴν Α' πρὸς Κορινθίους κεφ. 13.

βασιλίδι κύκλω ταύτης
 120 συνεπόμεναι ὀρώνται,
 οἷα φύλακες καὶ φίλαι
 καὶ θεραπείαι δεσποίνης.
 Τούτων συναθροισθεισῶν δὲ
 καὶ ἐνωθεισῶν ἀλλήλαις,
 125 μέσον τούτων ὥσπερ δένδρον
 εἰς ὑδάτων διεξόδους
 φόβος σὸς πεφυτευμένος
 ἐξανθεῖ καὶ κατ' ὀλίγον
 δείκνυσί μοι ξένον ἄνθος.
 130 ὦ Χριστέ μου, ξένον ἄνθος!
 Ξένον εἶπον, ὅτι πᾶσα
 φύσις κατὰ γένος τίκτει
 καὶ τῶν δένδρων πάντων σπέρμα
 κατὰ γένος ἐν ἐκάστῳ·
 135 ὁ δὲ φόβος σου καὶ ἄνθος
 ξένης φύσεως δεικνύει
 καὶ καρπὸν ὁμοίως ξένον
 καὶ ἀλλότριον ἐκείνου.
 Ἔστι γὰρ ὁ φόβος φύσει
 140 κατηφείας πεπλησμένος
 καὶ τοῦς τοῦτον κτησαμένους
 ἀεννάως σκυθρωπάζειν
 ἀπεργάζεται ὡς δούλους,
 ὡς πολλῶν πληγῶν ἀξίους,
 145 ὡς ἐλπίζοντας καθ' ὥραν
 ἐκτομὴν τὴν τοῦ θανάτου
 καὶ τὸ δρέπανον ὀρώντας
 καὶ τὴν ὥραν ἀγνοοῦντας
 καὶ μὴ ἔχοντας ἐλπίδα,
 150 μήτε μὴν πληροφορίαν
 συγχωρήσεως τελείας,

σὰ βασίλισσα ἓνα γύρο
 120 οἱ ἀρετὲς ἀκολουθοῦνε,
 φύλακες μαζί καὶ φίλες
 τῆς κυρᾶς θεραπαινίδες,
 κι ὅταν ὅλες μαζευτοῦνε
 κι ἐνωθοῦν μιὰ μὲ τὴν ἄλλη,
 125 ἀνθεῖ ἀνάμεσά τους ὅπως
 δέντρο σὲ νερῶν ἀνάβρες
 βαθιοφύτρωτος ὁ φόβος
 ὁ δικός σου καὶ μοῦ δείχνει
 ἄνθος ξένο λίγο λίγο.
 130 ὦ Χριστέ μου, ναί, ἄνθος, ξένο!
 Ξένο λέω, γιατί ὅλη ἡ φύση
 κατὰ τὸ εἶδος της καρπίζει
 καὶ ὅλων τῶν δέντρων ὁ σπόρος-
 ὅπως τὸ εἶδος τους τὸν θέλει.
 135 Ἐνῶ ὁ φόβος ὁ δικός σου
 καὶ λουλούδι βγάζει ξένο
 καὶ καρπὸ παρόμοια ξένο
 κι' ἄλλο ὀλότελα ἀπ' τὸν ἴδιο.
 Εἶναι ὁ φόβος βλέπω πάντα
 140 ἀπὸ κατσοφιά γεμάτος
 κι ὅποιον τὴν ψυχὴ γεμίζει
 σκυθρωπούς τοὺς κάνει νὰ ἴναι
 ἀκατάπαυστα σὰν δοῦλοι,
 γιὰ πολλὰς πληγὰς ποὺ εἶν' ἄξιοι
 145 καὶ κάθε ὥρα περιμένουν
 τότε νὰ τοὺς πάρει ὁ χάρος
 κι ἐνῶ βλέπουν τὸ δρεπάνι,
 ἀγνοοῦν τὴν ὥρα ὡστόσο
 οὔτε ἔχουν καμιὰν ἐλπίδα,
 150 οὔτε καὶ πληροφορία
 γιὰ συγχώρεσή τους τέλεια.

148. Ματθ. 25,13 καὶ Ἀποκ. 3,3.

ἀλλὰ τρέμοντας τὸ πέρασ,
 ἀλλὰ φρίττοντας τὸ τέλος
 ὡς ἀμφίβολον τῆς δίκης
 155 περιφέροντας ἐκείνης
 τὴν ἀπόφασιν, Θεέ μου.
 Τὸ γοῦν ἄνθος, ὅπερ φέρει,
 ἄφραστον τῷ εἶδει πέλει,
 ἀφραστότερον τῷ τρόπῳ·
 160 ἐξανθοῦν γὰρ καθορᾶται,
 ἀποκρύπτεται δ' εὐθέως,
 ὅπερ φύσεως οὐκ ἔστιν,
 ἀλλ' οὐδὲ ἀκολουθίας,
 ὑπὲρ φύσεως δὲ φύσιν,
 165 πᾶσαν φύσιν ὑπεραιῖρον.
 Τέως δείκνυται ὠραῖον
 ἄνθος ὑπὲρ πάντα λόγον
 καὶ ἀρπάζει πρὸς τὴν θεάν
 τὴν ἐκείνου ὄλον νοῦν μου,
 170 μηδενὸς ἐῶν μεμνησθαι,
 ἃ παρέχειν οἶδε φόβον,
 ἀλλὰ λήθην τούτων πάντων
 ἀπεργάζεται μοι τότε
 καὶ ἀφίπταται συντόμως.
 175 Τὸ δὲ δένδρον, τὸ τοῦ φόβου
 πάλιν ἄνθους ἔστι δίχα,
 καὶ λυποῦμαι καὶ στενάζω
 καὶ πρὸς σὲ θερμῶς κραυγάζω
 καὶ τὸ ἄνθος πάλιν βλέπω
 180 ἐν τοῖς κλάδοις τοῖς τοῦ δένδρου
 καὶ τὸ ὄμμα, ὦ Χριστέ μου,
 πρὸς τὸ ἄνθος μόνον ἔχων
 οὐχ ὀρῶ το δένδρον τότε.
 Συχνοτέρως δὲ τὸ ἄνθος
 185 ἐπανθοῦν καὶ πρὸς ἐκεῖνο

Μὰ τὸ τέρμα τοὺς τρομάζει,
 γιὰ τὸ τέλος νιώθουν φρίκη,
 γιατί περιφέρουν, Θεέ μου,
 155 τὴν ἀπόφαση τῆς δίκης
 ἄκριτη κι ὄλη φοβέρα.
 Καὶ τοῦ φόβου τὸ λουλούδι
 πῶς νὰ πεῖς τὴν ὀμορφιά του
 καὶ πιὸ ἀνείπωτος ὁ τρόπος·
 160 μιὰ ὀλάνοιχτο τὸ βλέπεις
 καὶ μὲ μιὰ χάνεται πάλι.
 Μὲς στὴ φύση αὐτὸ δὲν εἶναι
 μῆτε φυσικὴ ἢ σειρὰ του·
 φύση ὑπέρτερη εἶναι τοῦτο,
 165 ξεπερνᾷ τὴν κάθε φύση.
 Τώρα φαίνεται πανώριο
 λούλουδο πέρα ἀπὸ λόγο
 καὶ μοῦ κλέβει ὄλο τὸ νοῦ μου
 νὰ τὸ βλέπω θαμπωμένος.
 170 Δὲν ἀφήνει νὰ θυμοῦμαι
 τίποτε πού φόβο φέρνει,
 μὰ μὲ κάνει νὰ ξεχάσω
 ὄλα τοῦτα καὶ γοργὰ
 φτερουγάει τότε μακριά μου
 175 κι ἔμεινε μὲ δίχως ἄνθος
 πάλι τὸ δέντρο τοῦ φόβου·
 καὶ λυποῦμαι καὶ στενάζω
 κι ὡς κραυγὴ θερμὴ σοῦ στέλνω
 βλέπω πάλι τὸ λουλούδι
 180 πάνω στὰ κλαδιὰ τοῦ δέντρου,
 κι ἔχοντας, Χριστέ, τὸ βλέμμα
 μόνο στ' ἄνθος καρφωμένο
 χάνω τὸ δεντρὶ ἀπ' τὰ μάτια
 κι ὅσο τὸ ἄνθος λουλουδίζει
 185 πιὸ συχνὰ καὶ πρὸς ἐκεῖνο

δλον με τῷ πόθῳ ἔλκον
 εἰς καρπὸν ἀγάπης λήγει.
 Ὁ καρπὸς δὲ οὗτος πάλιν
 οὐκ ἀνέχεται τῷ δένδρῳ
 190 τῷ τοῦ φόβου βασταχθῆναι,
 ἀλλὰ μᾶλλον ὅτε πλήρης
 ὠριμάσει, τότε μόνος
 δίχα δένδρου καθορᾶται.
 Φόβος γὰρ ἐν τῇ ἀγάπῃ
 195 οὐχ εὐρίσκεται οὐδ' ὄλως,
 οὐδὲ πάλιν δίχα φόβου
 ἐν ψυχῇ καρποφορεῖται.
 Ὅντως θαῦμα ὑπὲρ λόγον,
 ὑπὲρ ἐννοίαν δὲ πᾶσαν,
 200 ὅτι δένδρον μετὰ κόπου
 ἐξανθεῖ καὶ καρποφορεῖ,
 ὁ καρπὸς αὐτοῦ δὲ πάλιν
 δλον ἐκριζοῖ τὸ δένδρον,
 μένει δ' ὁ καρπὸς καὶ μόνος.
 205 Πῶς καρπὸς τοῦ δένδρου δίχα,
 ὄλως ἐξειπεῖν οὐκ ἔχω·
 τέως μένει, τέως ἔστιν
 ἢ ἀγάπη δίχα φόβου
 τοῦ αὐτῆν ἀποτεκόντος.
 210 Ἡ ἀγάπη οὖν ὑπάρχει
 ὄντως πᾶσα εὐφροσύνη,
 καὶ χαρᾶς καὶ θυμηδίας
 ἐμπιπλᾶ τὸν κεκτημένον
 καὶ τοῦ κόσμου ἐν αἰσθήσει
 215 τοῦτον ἐξωθεν ἐκβάλλει,
 ὅπερ φόβος οὐκ ἰσχύει
 ἀπεργάσασθαι οὐδ' ὄλως.
 Ἐνδον γὰρ τῶν ὀρωμένων
 καὶ τῶν αἰσθητῶν ὧν ἐνδον

σκλάβο ὁ πόθος μου μὲ σέρνει,
 δένει ἢ ἀγάπη τὸν καρπὸ τῆς.
 Μὰ καὶ πάλι ἀδύνατο εἶναι
 τοῦτος ὁ καρπὸς νὰ μείνει
 190 στὸ δέντρο τοῦ φόβου ἐπάνω
 τὸ σωστὸ εἶναι, ὅταν τέλεια
 ὠριμάσει τότε μόνο,
 δίχως δέντρο πιά τὸν βλέπεις.
 Γιατὶ ὁ φόβος στὴν ἀγάπη
 195 δὲν ὑπάρχει πιά καθόλου
 κι οὔτε πάλι δίχως φόβο
 μέσα στὴν ψυχὴ γεννιέται.
 Θαῦμα ἀλήθεια ποὺ τὸ λόγο
 ξεπερνᾷ καὶ κάθε σκέψη·
 200 ἓνα δέντρο ποὺ μὲ κόπο
 ἄνθος καὶ καρπὸ μᾶς δίνει
 κι ὁ καρπὸς τοῦ δέντρου πάλι
 τὸ ἀφανίζει ἀπὸ τὴ ρίζα
 κι ὁ καρπὸς μένει μονάχος.
 205 Πῶς καρπὸς μὲ δίχως δέντρο
 γίνεται, νὰ πῶ δὲν ξέρω.
 Τώρα μένει πιά καὶ ὑπάρχει
 ἢ ἀγάπη δίχως φόβο,
 ὅπου στάθηκε γονιὸς τῆς.
 210 Ζωντανὴ λοιπὸν ἢ ἀγάπη
 καὶ ἀληθινὴ εὐφροσύνη
 καὶ χαρὰ καὶ ψυχῆς τέρψη
 ξεχειλίζει ὅποιον τὴν ἔχει
 καὶ τὸν βγάζει ἀπὸ τὸν κόσμο,
 215 ἐνῶ ἀκόμα εἶναι στὸ σῶμα,
 καὶ ποὺ αὐτὸ δὲν ἔχει ὁ φόβος
 δύναμη γιὰ νὰ τὸ κάνει.
 Σ' ὅσα βλέπομε ἀφοῦ ὑπάρχει
 καὶ στὰ αἰσθητὰ εἶναι μέσα,

220 πῶς τὸν ἔχοντα ἰσχύει
 τούτων πόρρω βάλλειν ἄρα,
 ἐν αἰσθήσει τε συνάψαι
 ὄλον ἂν τοῖς ἀοράτοις;
 Ὡντως οὐδαμῶς ἰσχύσει!
 225 Τὸ δὲ ἄνθος, ὁ καρπός τε,
 ὃν ὁ φόβος ἀποτίκτει,
 ἔξωθεν τοῦ κόσμου ἔστιν,
 ἃ καὶ νοῦν ἀρπάζειν οἶδε
 καὶ ψυχὴν σὺν τούτῳ αἴρειν
 230 καὶ τοῦ κόσμου ἔξω βάλλειν.—
 Πῶς, εἶπέ μοι, ἔξω κόσμου
 ἢ ἀγάπη ταῦτα βάλλει;
 ἤθελον σαφῶς εἰδέναί—
 Ὡφραστα, ὡς εἶπον, ταῦτα,
 235 ὁμῶς πρόσεχε καὶ λέξω·
 Πνεῦμα θεῖον ἢ ἀγάπη,
 παντουργὸν φῶς καὶ φωτίζον,
 πλὴν οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου,
 οὐδὲ ὄλως τι τοῦ κόσμου,
 240 οὐδὲ κτίσμα· ἄκτιστον γὰρ
 καὶ κτισμάτων πάντων ἔξω,
 ἄκτιστον κτιστῶν ἐν μέσῳ.
 Νόει ἄ σοι, τέκνον, λέγω!
 Ὡστι γὰρ κεχωρισμένον,
 245 τὸ δὲ ἄκτιστον οὐδέπω
 κτίσμα δέχεται γενέσθαι·
 πλὴν εἰ βούλοιτο, καὶ τοῦτο
 δυνατὸν αὐτῷ ποιῆσαι.
 Γέγονε καὶ γὰρ ὁ λόγος
 250 Πνεύματος τῆ συνεργία
 καὶ Πατρὸς τῆ εὐδοκία

236 κ.έ. Ἡ ἐρμηνεία τῆς ἀγάπης ἀπὸ τῶ Συμεῶν πού τῆς δίνει ἀπεριόριστη ἔκταση.

220 πῶς μπορεῖ τὸ φοβισμένο
 νὰ τὸν βγάλει ἀπὸ ὅλα τοῦτα
 καὶ νὰ τὸν συνδέσει ἀκέριο
 μὲ ὅσα δὲν μπορεῖ νὰ δοῦμε;
 Δὲν μπορεῖ καθόλου, ἀλήθεια,
 225 καὶ τὸ ἄνθος κι ὁ καρπὸς του
 ποὺ τοῦ φόβου εἶναι γεννήματα
 κι εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμον ἔξω,
 ποὺ τὸ νοῦ ν' ἀρπάζουν ξέρουν
 καὶ μαζί του νὰ σηκώνουν
 230 τὴν ψυχὴ ἔξω ἀπ' τὸν κόσμο,
 πές μου πῶς ἔξω ἀπ' τὸν κόσμο
 ἡ ἀγάπη αὐτὰ τὰ βγάζει,
 θέλω καθαρὰ νὰ ξέρω.
 Ἦ Αφραστα πῶς τὰ εἶπα τοῦτα
 235 πρόσεξε, θὰ σοῦ ἐξηγήσω·
 Εἶναι ἡ ἀγάπη Πνεῦμα θεῖο
 παντουργὸ φῶς ποὺ φωτίζει,
 μὰ ἀπ' τὸν κόσμο αὐτὸν δὲν εἶναι
 οὔτε κάτι ἀπ' τὰ τοῦ κόσμου
 240 οὔτε κτίσμα· ἀλλ' ἄκτιστο εἶναι
 ἄλλο ἀπὸ τὰ κτίσματα ὅλα
 ἄκτιστο στὰ κτιστὰ μέσα.
 Νιῶσε ὅ,τι σοῦ λέω, παιδί μου.
 Εἶναι χωρισμένο ἀπ' τ' ἄλλα
 245 κι ὅ,τι εἶναι ἄκτιστο ποτέ του
 κτίσμα νὰ γενεῖ δὲ θέλει.
 Μὰ εἶναι δυνατὸ καὶ τοῦτο
 νὰ τὸ κάνει, ἂν τὸ θελήσει.
 Ἦ Ἐγινε ἄνθρωπος ὁ Λόγος,
 250 συνεργώντας τ' ἅγιο Πνεῦμα
 κι εὐδοκώντας ὁ Πατέρας,

ἄνθρωπος ἀτρέπτως ὄλος,
 ἄκτιστος Θεὸς ὧν φύσει
 γέγονε κτιστὸς ἀρρήτως
 255 καὶ τὸ πρόσλημμα θεώσας
 ἔδειξε διπλοῦν μοι θαῦμα
 ἀμφοτέραις ἐνεργείαις
 καὶ θελήσεσιν ὡσαύτως·
 ὄρατὸν ἀόρατόν τε,
 260 κρατητὸν καὶ ἀκράτητον,
 καὶ δεικνύμενος ὡς κτίσμα
 τῶν κτισμάτων μέσον πάντων·
 ὡς οὐ κτίσμα δὲ τυγχάνων,
 ὡς ἐδόκουν, ἤφαντοῦτο·
 265 πλὴν οὐδ' ὄλως ἤφαντοῦτο,
 ἀλλ' ἐν μέσῳ ὧν τῶν πάντων
 αἰσθητῶν κτιστῶν ὁ λόγος
 ἔωρᾶτο συνημμένος
 τῷ προσλήμματι ὡς κτίσμα.
 270 Προσλαμβάνων δὲ τὸ κτίσμα
 καὶ ἐγκρύπτων ἢ ἀνάγων
 εἰς τὸ ὕψος, εἰς τὴν δόξαν
 τὴν οἰκείαν ὑπὲρ λόγον,
 ἀπεκρύπτετο εὐθέως.
 275 Τοῦτο ἔλεγον ἐκεῖνοι
 ἀφαντοῦσθαι τὸν Δεσπότην,
 τὸ καθ' ἑαυτοὺς δὲ πάντως·
 ὁ γὰρ κτίστης τῶν ἀπάντων
 ὧν ἀχώρητος τοῖς πᾶσιν,
 280 ὡς Θεὸς πάντα πληρῶν δέ,
 πῶς ἂν ἄλλως γε κρυβεῖη;
 Μεταστήσεις ἀπὸ τόπου
 τὸν Δεσπότην καὶ πρὸς ἄλλον

κι ἄτρεπτος στὴ φύση μένει,
 Θεὸς ἄκτιστος κι ἄς εἶναι
 γίνεται ἄρρητα ἓνα κτίσμα,
 255 κι ἀφοῦ θέωσε ὁ,τι πῆρε
 διπλὸ μοῦ προβάλλει θαῦμα,
 πὺ διπλές ἐνέργειες ἔχει
 ὅπως καὶ θελήσεις δύο.
 Τὸ κοιτᾶς κι ἀόρατο εἶναι,
 260 τὸ κρατᾶς μᾶ δὲν κρατιέται
 κι ἐνῶ φαίνεται σὰν κτίσμα
 μὲς στὴ μέση τῶν κτισμάτων·
 ἀλλὰ ἀφοῦ δὲν ἦταν κτίσμα
 νόμιζαν ἀφανιζόταν·
 265 μ' αὐτὸς δὲν ἀφανιζόταν.
 Μᾶ τὸ Λόγο μέσα σὲ ὅλα
 τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ κτισμένα
 τὸν ἀντίκρυζες σὰν κτίσμα
 μὲ τὸ πρόσλημμα ἐνωμένο.
 270 Προσλαμβάνοντας τὸ κτίσμα
 τὸ 'κρυβε εἶτε καὶ στὸ ὕψος
 τὸ ἀνέβαζε ὑπερλόγου
 πρὸς τὴ δόξα τὴ δική του
 ὅπου ἀμέσως ἐκρυβόταν.
 275 Τοῦτο τὸλεγαν ἐκεῖνοι
 πὺς ὁ Κύριος μας χανόταν·
 ἔτσι ἐλέγαν μὲ τὸ νοῦ τους.
 Ὁ δημιουργὸς τῶν πάντων
 πὺ δὲν τὸν χωροῦν τὰ πάντα
 280 κι ὡς Θεὸς πληρῶν τὰ πάντα
 πὺς ἀλλιῶς θεὸς νὰ κρυβόταν;
 Τὸ Δεσπότη ἀπὸ ἓνα τόπο
 τὸν μετακινεῖς καὶ σ' ἄλλον

255. Τὸ πρόσλημμα, ἡ ἀνθρώπινη φύση (σάρκα), πὺ ἔλαβε ὁ Χριστὸς-Λόγος κατὰ τὴν ἐνσάρκωσή του.

τόπον δώσεις γεγονέναι
 285 καὶ ἐξ ὀφθαλμῶν κρυβῆναι
 τῶν ἀγίων ἀποστόλων;
 Ἔπαγε, μὴ ἐξ ἀγνοίας
 περιπέσης βλασφημία!
 Ἄκουε δὲ τῆς ἀγάπης,
 290 εἰ βούλει, τὰς ἐνεργείας
 καὶ μαθήση, πῶς ὑπάρχει
 μείζων πάντων ἢ ἀγάπη!—
 Ποίων πάντων; —Οὐκ ἀκούεις
 βοῶντος τοῦ ἀποστόλου:
 295 Τοῦ λαλεῖν ἀγγέλων γλώσσαις
 καὶ ἀπάντων τῶν ἀνθρώπων,
 τοῦ τὴν πίστιν πᾶσαν ἔχειν,
 ὥστε ὄρη μεθιστάνειν,
 τοῦ εἰδέναι πᾶσαν γνῶσιν,
 300 βάθος τε τῶν μυστηρίων,
 τοῦ σκορπίσαι πάντα πλοῦτον
 καὶ πτωχὸν αὐτὸν γενέσθαι,
 τοῦ καὶ τὸ σῶμα εἰς καῦσιν
 ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ἐκδοῦναι
 305 μείζων ἔστιν ἢ ἀγάπη.
 Καὶ τοσοῦτω μείζων πέλει,
 ὅτι δίχα ταύτης ταῦτα
 —εἴτε ἐν εἴτε καὶ πάντα—
 εἰς οὐδὲν τῷ κεκτημένῳ
 310 ὄφελος ὅλως ὑπάρχει.
 Ὅστις οὖν καὶ τῆς ἀγάπης
 καὶ τῶν εἰρημένων πάντων
 ἀπεστέρηται, εἰπέ μοι,
 ποῦ φανεῖται, τί ποιήσει,
 315 πῶς πιστὸν τοῖς ἐρωτῶσιν
 εἰπεῖν ἑαυτὸν τολμήσει;
 Διὰ τοῦτο προσεκτέον

τόπο τώρα τὸν πηγαίνεις
 285 νὰ κρυφτεῖ ἀπὸ τῶν ἀγίων
 ἀποστόλων του τὰ μάτια;
 Μὴν ἀπὸ ἄγνοια, φυλάξου,
 περιπέσεις σὲ βλαστήμια!
 Ἦ ἀκουσε μονάχα, ἂν θέλεις,
 290 τί ἡ ἀγάπη κατορθώνει
 καὶ θὰ μάθεις πῶς τυχαίνει
 νὰ ἔναι ἡ πιὸ μεγάλη ἀπ' ὅλα.
 Ἐπὸ ποιὰ ὅλα; Δὲν ἀκούεις
 τί ὁ Ἀπόστολος φωνάζει;
 295 Ἐπ' τὸ νὰ μιλάς τις γλῶσσες
 τῶν ἀγγέλων καὶ τοῦ κόσμου,
 καὶ τὴν πίστη νάχεις ὅλη,
 πὺ βουνὰ νὰ μεταφέρεις,
 κάθε γνώση νὰ κατέχεις
 300 καὶ τῶν μυστηρίων τὸ βάθος,
 ἀπ' τὸ νὰ σκορπίσεις ὅλα
 τᾶ καλά σου καὶ φτωχὸς
 γίνεις κι ἂν τὸ σῶμα δώσεις
 νὰ καεῖ γιᾶ τὸ Χριστό,
 305 πιὸ μεγάλη εἶναι ἡ ἀγάπη.
 Καὶ εἶναι ἀκόμα πιὸ μεγάλη,
 γιατί ὅλα αὐτὰ χωρὶς της
 ἕνα ἕνα καὶ ὅλα ἀντάμα
 τίποτα δὲν ὠφελοῦνε
 310 ὅποιος τάχει κατορθώσει.
 Τὴν ἀγάπη λοιπὸν ὅποιος
 κι ὅλα ὅσα εἶπα παραπάνω
 ἔχει στερηθεῖ, γιὰ πές μου,
 θὰ φανεῖ ποῦ, τί θὰ κράζει,
 315 πῶς πιστὸ σ' ὅσους ρωτᾶνε
 τὸν ἑαυτό του θὰ κηρύξει;
 Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ προσέχεις

λέγοντι περὶ ἀγάπης.
 Κάθημαι ἐν τῷ κελλίῳ
 320 ἐν νυκτὶ ἢ ἐν ἡμέρᾳ,
 συνυπάρχει ἀφανῶς μοι
 καὶ ἀγνώστως ἡ ἀγάπη.
 Ἐξω δὲ κτισμάτων πάντων οὐσα
 ἔστιν αὖ καὶ μετὰ πάντων,
 325 ἔστι πῦρ, ἔστι καὶ αἴγλη,
 γίνεται φωτὸς νεφέλη,
 ἥλιος ἀποτελεῖται.
 Ὡς οὖν πῦρ ψυχὴν θερμαίνει
 καὶ καρδίαν μου ἐκκαίει
 330 καὶ διανιστᾷ πρὸς πόθον
 καὶ ἀγάπην, τὴν τοῦ κτίστου.
 Ἰκανῶς δὲ πυρωθέντα
 καὶ ψυχὴν ἀναφλεχθέντα
 ὡσπερ αἴγλη φωτοφόρος
 335 περιῖπταταί με πᾶσα,
 φεγγοβόλους ἀφιεῖσα
 τῇ ψυχῇ μου τὰς ἀκτῖνας
 καὶ τὸν νοῦν λαμπρύνουσά μοι
 καὶ πρὸς θεωρίας ὕψος
 340 ἐπιτήδειον δεικνύει
 ὀπτικὸν ἐργασαμένη.
 Τοῦτο ἦν, ὅπερ προεῖπον
 ἄνθος εἶναι τὸ τοῦ φόβου.
 Κατιδὼν δ' ἐγὼ τὴν αἴγλην
 345 καὶ πλησθεῖς χαρᾶς ἀφάτου
 οὐκ ἐχάρην ὅτι εἶδον,
 ἀλλ' αὐτὴ χαρᾶς με θείας
 ἐμφορήσασα ἀπέστη
 καὶ συνήρπασε τὸν νοῦν μου

σὰν μιῶ γιὰ τὴν ἀγάπη.
 Κάθομαι μὲς στὸ κελλί μου
 320 ὅλη νύχτα κι ὅλη μέρα
 καὶ μαζί μου ζεῖ ἡ ἀγάπη
 ἄγνωστη κι ἀφανὴς σ' ὅλους.
 Ἔξω εἶναι ἀπὸ κάθε κτίσμα
 καὶ πάλι μαζί μὲ ὅλα,
 325 φωτιὰ εἶναι κι εἶναι λάμψη,
 φωτεινὴ νεφέλη ἀμέσως
 καὶ ἥλιος λάμπει ἀκτινοβόλος.
 Τὴν ψυχὴ ὡς φωτιὰ θερμαίνει,
 πυρπολεῖ καὶ τὴν καρδιά μου
 330 καὶ στὸν πόθο τὴν κεντρίζει
 καὶ στὸν ἔρωτα τοῦ πλάστη.
 Κι ὅταν ἡ φωτιὰ μ' ἀνάψει
 κι ἡ ψυχὴ γίνεῖ ὅλη φλόγα
 γύρω μου πετάει ἀγάλια
 335 σὰν ὀλόφωτη μιὰ λάμψη,
 ρίχνοντας μὲς στὴν ψυχὴ μου
 τὶς φεγγόβολες ἀκτίνες
 καὶ τὸ νοῦ κατα φωτίζει.
 Τότε πιά ἰκανὸ τὸν κάνει
 340 γιὰ τῆς θεωρίας τὰ ὕψη
 μὲ τὴ δύναμη νὰ βλέπει.
 Σοῦ εἶπα πρὶν γι' ἄνθος τοῦ φόβου
 καὶ εἶναι τοῦτο ποῦ σοῦ λέω.
 Κι ὅταν εἶδα ἐγὼ τὴ λάμψη
 345 ἄφατη χαρὰ γεμάτος
 δὲν ἐχάρηκα γιὰτὶ εἶδα
 ἀλλὰ ἡ λάμψη χαρὰ θεία
 μὲ πλημμύρισε καὶ πάει·
 ἄρπαξε μαζί τὸ νοῦ μου

- 350 καὶ τὴν αἴσθησιν καὶ πᾶσαν
 κοσμικὴν ἐπιθυμίαν·
 καὶ κατέτρεχεν ὁ νοῦς μου
 καὶ καταλαεῖν ἐζήτει
 τὴν φανεῖσαν αἴγλην πόθῳ.
- 355 Ἄλλ' οὐχ εὔρισκε τὸ κτίσμα,
 οὐδ' ἠδύνατο γενέσθαι
 τῶν κτισμάτων ὄλως ἔξω,
 ἵνα δράζηται τῆς αἴγλης,
 τῆς ἀκτίστου καὶ ἀλήπτου.
- 360 Ὅμως περιήει πάντα
 καὶ ἰδεῖν ἐμηχανᾶτο,
 ἐξηρεῦνα τὸν ἀέρα,
 οὐρανοὺς περιεπόλει,
 περιῆρχετο ἀβύσσους
- 365 καὶ τὰ ἔσχατα τοῦ κόσμου,
 ὡς ἐδόκει, ἐξεζήτει.
 Ἄλλ' οὐδὲν ἐν τούτοις πᾶσιν
 εὔρισκε, κτιστὰ γὰρ πάντα·
 καὶ ἐθρήνουν καὶ ἐπένθουν
- 370 καὶ τὰ σπλάγχνα ἐφλεγόμην
 καὶ ὡς ἔκφρων ἐν ἐκστάσει
 γεγονῶς οὕτως διῆγον.
 Ἦλθεν οὖν, ὡς ἠβουλήθη,
 καὶ νεφέλης ὥσπερ εἶδος
- 375 φωτεινῆς ἐπιπεσοῦσα
 ὄλη πρὸς τῇ κεφαλῇ μου
 ἐωρᾶτο καθημένη
 καὶ κραυγάζειν ἐνεποίει
 ἐν ἐκπλήξει γενομένῳ.
- 380 Ὅμως πάλιν ἀποπτᾶσα
 ἐγκατέλιπέ με μόνον

350 τὶς αἰσθήσεις μου ὄλες μὲ ὄλες
 τὶς ἐπιθυμίες τοῦ κόσμου.
 Καὶ τὴν κυνηγοῦσε ὁ νοῦς μου
 πολεμώντας νὰ προλάβει
 τὴ λάμψη ποὺ ἔβλεπε μὲ πόθο.
 355 Μὰ τοῦ ξέφευγε. Τὸ κτίσμα
 νὰ ἐλευθερωθεῖ δὲν μπόρεσε
 ἀπ' τὰ κτίσματα ὅλα τ' ἄλλα
 γιὰ ν' ἀρπάξει αὐτὴ τὴ λάμψη
 ποὺ ἦταν ἄκτιστη κι ἀσύλληπτη.
 360 Πήγαινε στὰ πάντα ὡστόσο,
 τρόπο ζήτηε νὰ τὴ δεῖ·
 τὸν ἀέρα ἐξερευνοῦσε,
 βάδιζε ψηλὰ στὰ οὐράνια
 τριγυρνοῦσε στὶς ἀβύσσους
 365 καὶ στὰ πέρατα τοῦ κόσμου
 ἔψαχνε καὶ τὴ ζητοῦσε.
 Ἄλλὰ ποῦ μὲς σὲ ὅλα τοῦτα
 νὰ τὴ βρεῖ· κτιστὰ ἦταν ὅλα
 καὶ θρηνοῦσα καὶ ποθοῦσα
 370 καίγονταν τὰ σωθικά μου
 κι ἔξαλλος πιά τότε μέσα
 σ' ἔκσταση μὲ δίχως τέλος.
 Ἦρθε ὡς θέλησε λοιπὸν
 μοιάζοντας μὲ μιὰ νεφέλη
 375 φωτεινὴ ποὺ ἦρθε κι ἐστάθη
 ὅλη στὸ κεφάλι ἐπάνω
 κι ἔμειν' ἐκεῖ καθισμένη,
 κάνοντάς με νὰ φωνάζω
 ἔκπληκτος καὶ σαστισμένος.
 380 Ἄλλὰ πέταξε καὶ πάλι
 παρατώντας με μονάχο

καὶ ζητοῦντί μοι ἐμπόνως
 ταύτην, αἴφνης ὄλη πάλιν
 ἐν ἐμοὶ γνωστῶς εὐρέθη,
 385 ἐν καρδίᾳ μοῦ τε μέσον
 ὡς φωστήρ, ὡς δίσκος ὄντως
 τοῦ ἡλίου καθωράθη.
 Οὕτω δὲ ἀναφανεῖσα
 καὶ γνωστῶς ἀποδειχθεῖσα
 390 ἔτρεψε δαιμόνων στίφος,
 ἀπεδίωξε δειλίαν,
 ἐνεποίησεν ἀνδρείαν,
 τῆς αἰσθήσεως τοῦ κόσμου
 ἀπεγύμνωσε τὸν νοῦν μου
 395 καὶ αἰσθήσεως χιτῶνα
 νοερᾶς ἐνέδυσέ με,
 ὄρατῶν δ' ἐχώρισέ με
 καὶ συνῆψεν ἀοράτοις
 καὶ τὸν ἄκτιστον ὄραν με
 400 ἐχαρίσατο καὶ χαίρειν,
 ὅτι πάντων ἐχώρισθην
 τῶν κτιστῶν καὶ ὀρωμένων
 καὶ συντόμως φθειρομένων,
 καὶ ἠνώθην τῷ ἀκτίστῳ,
 405 τῷ ἀφθάρτῳ, τῷ ἀνάρχῳ,
 τῷ τοῖς πᾶσιν ἀοράτῳ·
 τοῦτο γὰρ ἀγάπη πέλει.
 Δράμωμεν πιστοὶ εὐτόνως,
 σπεύσωμεν νωθοὶ ἐμπόνως!
 410 Ὁκνηροὶ διεγερθῶμεν,
 ὅπως ἐγκρατεῖς ἀγάπης,
 μέτοχοι δὲ ταύτης μᾶλλον
 γενησόμεθα καὶ οὕτως
 μεταβῶμεν τῶν ἐνθένδε,
 415 ἵνα σὺν αὐτῇ τῷ κτίστῳ

κι ὡς μὲ πόνου τῆ ζητοῦσα
 ξαφνικὰ μοῦ ῥθε καὶ πάλι
 καὶ τὴν ἐνίωσα βαθιά μου,
 385 μὲς στὰ βάθη τῆς καρδιάς μου·
 ὅπως φάρος, σὰν τὸ δίσκο
 τοῦ ἡλίου ἔλαμψε στ' ἀλήθεια.
 Ἔτσι πιά σὰν ξαναφάνη
 καὶ τὴν ἐνίωσα σ' ἐμένα,
 390 διώχνει τῶν δαιμόνων πέρα
 τὶς ὀρδές, διώχνει τὴ δείλια
 καὶ μοῦ φέρνει τὴν ἀνδρεία·
 ἀπ' τοῦ κόσμου τὶς αἰσθήσεις
 ἀπογύμνωσε τὸ νοῦ μου
 395 καὶ τῆς αἴσθησης τὸ ροῦχο
 τῆς νοερῆς ἐφόρεσέ μου,
 ἀπὸ τὰ ὄρατὰ μὲ παίρνει,
 μὲ τὰ ἄστρα μ' ἐνώνει
 καὶ μοῦ χάρισε νὰ βλέπω
 400 μὲ χαρὰ τὸ δημιουργό μου,
 πὺ μὲ χῶρισε ἀπὸ ἐκεῖνα
 πὺ κτιστὰ εἶναι καὶ τὰ βλέπω
 καὶ πὺ φθείρονται σὲ λίγο.
 Μὲ τὸν ἄκτιστο ἔχω σμίξει
 405 ἄφθαρτος καὶ ἀναρχος πὺ ἔναι
 καὶ εἶναι ἀόρατος σὲ ὅλους.
 Ναί, τοῦτο εἶναι ἡ ἀγάπη,
 πιστοί, ἄς τρέξομε μὲ βία,
 οἱ νωθοὶ ἄς βιαστοῦν μὲ κόπο,
 410 πᾶνω ὅσοι εἴμαστε ἀκαμάτες
 ν' ἀδράξομε τὴν ἀγάπη
 ἢ μετέχοντας ἐκεῖνη
 κι ἀπὸ αὐτὴν πλημμυρισμένοι,
 ξεκινώντας ἀπ' τὸν κόσμο
 415 συντροφιά μ' αὐτὴν ἐπάνω

καὶ Δεσπότη παραστῶμεν,
 ἔξωθεν τῶν ὀρωμένων
 γεγονότες σὺν ἐκείνῃ!
 Εἰ δὲ μὴ, τοῖς ὀρωμένοις
 420 καὶ τοῖς κτίσμασιν ὡς κτίσμα
 ὄντες ἐναπολειφθῶμεν
 ἐν πυρί τε καὶ ταρτάρῳ
 καὶ φρικτοῖς κολαστηρίοις,
 δίχα ταύτης εὐρεθέντες,
 425 δίχα τῆς ἀγάπης λέγω.
 Εἰ δὲ καὶ σωθῆναι ἐνι
 δίχα ταύτης, ὦ Χριστέ μου,
 πῶς ὑπάρξει τοῦτο ὄλωσ;
 Οὐδαμῶς! Τοῦ φωτὸς εἰ χωρισθῶμεν,
 430 πῶς φευζόμεθα τὸ σκότος;
 Τῆς χαρᾶς εἰ στερηθῶμεν,
 πῶς ἀπαλλαγῶμεν λύπης;
 Τοῦ νυμφῶνος εὐρεθέντες ἔξω
 πῶς ἂν ὄλωσ εὐφρανθῶμεν;
 435 Βασιλείας ἐκπεσόντες,
 τῆς σῆς θεᾶς λέγω, Σῶτερ,
 ποίαν ἄλλην σωτηρίαν,
 ποίαν δὲ παραμυθίαν
 ἢ ἐν ποίῳ ἄλλῳ τόπῳ
 440 δυνηθῶμεν ἐφευρέσθαι;
 Ὅντως οὐδαμοῦ οὐδ' ὄλωσ
 κἂν δοκῆ τισιν ἀφρόνως,
 ἀφρων γὰρ ὁ τοῦτο λέγων.
 Ἄλλ' ἀποκριθεὶς ἴσως ἐρεῖ τις ταῦτα·
 445 Πῶς ἐκτὸς τῆς βασιλείας,
 πῶς ἐκτὸς δὲ τοῦ νυμφῶνος
 καὶ χοροῦ τοῦ τῶν δικαίων

439. Ὁ τόπος τῆς σωτηρίας εἶναι ἕνας, ὁ Θεός. Μακριὰ ἀπὸ αὐτὸν ἢ ἀπ

νὰ βρεθοῦμε ἐμπρὸς στὸν κτίστη
 καὶ τὸν Κύριο τῶν ὅλων
 ἔξω ἀπ' ὅλ' ὅσα θωροῦμε.
 Εἶδεμὴ σ' ὅσα θωροῦμε
 420 μὲς στὰ κτίσματα ὅπως κτίσμα
 ποὺ εἴμαστε θὲ νὰ βρεθοῦμε
 σὲ φωτιὰ μαζὶ καὶ σκότος
 καὶ φριχτὰ βασανιστήρια
 ἀφημένοι δίχως κείνη,
 425 δίχως τὴν ἀγάπη λέγω.
 Κι ἂν μπορεῖ χωρὶς ἐκείνη,
 ὦ Χριστέ μου, νὰ σωθοῦμε
 πῶς μπορεῖ τοῦτο νὰ γίνει;
 Δὲ θὰ γίνει! Ἄν χωριστοῦμε
 430 ἀπ' τὸ φῶς, πῶς τὸ σκοτάδι
 θ' ἀποφύγομε, ἂν μᾶς λείψει
 κι ἡ χαρά, πῶς ἀπ' τὴ λύπη
 θὰ γλιτώσομε; Μὰ ὑπάρχει
 μιὰ χαρὰ ἔξω ἀπ' τὸ νυμφῶνα;
 435 Κι ἀπ' τὴ βασιλεία, ἂν διωχτοῦμε
 τὴ θεά σου ἐννοῶ, Σωτήρα,
 ποιὰ εἶναι ἡ ἄλλη σωτηρία,
 ποιὰ ἡ παραμυθία ἡ ἄλλη
 ἢ σὲ ποιόν ἓνα ἄλλο τόπο
 440 θὰ μπορέσουν νὰ βρεθοῦνε;
 Σὲ κανέναν, εἶναι ἡ ἀλήθεια,
 κι ἂς νομίζουν τρελοὶ κάποιοι,
 τρελὸς ὅποιος σκέφτεται ἔτσι.
 Μὰ ἴσως κάποιος νὰ ρωτήσῃ·
 445 Πῶς ἔξω ἀπ' τὴ βασιλεία
 κι ἔξω πῶς ἀπ' τὸ νυμφῶνα
 καὶ τῶν δίκαιων τὶς χορεῖες

ἄλλος τόπος σωτηρίας
 ἢ ἀνέσεως οὐκ ἔσται;—
 450 Ἐφρων, εἶπεν ἡ ἀγάπη,
 οὐκ ἀκούεις, ὅτι μίαν
 ὁ Ἀδὰμ ἐν παραδείσῳ
 ἐντολήν, ὁ σὸς προπάτωρ,
 παραβὰς ἀπεγυμνώθη
 455 δόξης θείας, καὶ ἡ Εὔα
 σὺν αὐτῷ τοῦ παραδείσου
 ἐξωρίσθησαν εὐθέως,
 ἡδονῆς ἀντιλαβόντες
 —ὦ— τὸν θάνατον ἀθλίως
 460 καὶ τὸν ἰδρώτων γέμοντα καὶ πόνων, οἴμοι, βίον,
 καὶ ζῆν καὶ θνήσκειν παρ' αὐτῷ δικαίως ὀρισθέντε
 Οὕτω νόει μοι καὶ τότε,
 ὅτε γένηται ἡ κρίσις,
 ὅτι ὃς ἂν εὐρεθείη
 465 δόξης θείας ὡς ἐκεῖνος
 ἀληθῶς γεγυμνωμένος,
 ἔξω τε τοῦ παραδείσου,
 ναὶ δὴ, καὶ τῆς βασιλείας
 καὶ νυμφῶνος οὐρανοῦ
 470 ἐλαθήσεται εὐθέως.
 Κἂν ἀμάρτημα μὴ ἔχη,
 ἀρετῶν δ' ὑπάρχη δίχα,
 ἴσταται γεγυμνωμένος.
 Ἄρετῶν πασῶν δὲ πρώτη,
 475 βασιλὶς τε καὶ κυρία
 ἔστιν ὄντως ἡ ἀγάπη.
 Κεφαλὴ τῶν πάντων ἔστι
 καὶ ἰμάτιον καὶ δόξα.
 Κεφαλῆς χωρὶς δὲ σῶμα
 480 καὶ νεκρὸν καὶ ἄπνουν ἔστι.
 Σῶμα δὲ χωρὶς χιτῶνος

ἄλλος τόπος δὲν ὑπάρχει
 ἄνεσης καὶ σωτηρίας;
 450 Ἄνότητε, εἶπεν ἡ ἀγάπη,
 δὲν ἀκοῦς ὅτι μιὰ μόνο
 ἐντολὴ ὁ προπάτοράς σου
 ὁ Ἄδὰμ καταπατώντας
 στὸν Παράδεισο, ἀπ' τῆ θεία
 455 δόξα ἀπογυμνώθη κι ἡ Εὔα
 ἐξορίστηκε μαζί του ἀπ'
 τὸν παράδεισο μὲ μία
 πληρωμὴ τῆς ἡδονῆς τους,
 παίρνοντας θάνατον ἄθλιο
 460 καὶ τὴ γεμάτη τὴ ζωὴ, πόνον ἀλὶ κι ἰδρώτα
 δίκαια σὲ ζωὴ καὶ θάνατο ἀπὸ κεῖνον δικασμένοι.
 Ἔτσι σκέψου ὅτι τὴν ὥρα
 ἐκείνη πού θὰ γίνεῖ κρίση
 ὅποιος τότε βρεθεῖ νὰ ἔναι
 465 γυμνωμένος σὰν ἐκεῖνον
 ἀπ' τῆ θεία δόξα ἀλήθεια
 ἀπὸ τὸν παράδεισο ἔξω
 κι ἀπ' τὴ βασιλεία ἐπίσης
 θὰ διωχτεῖ κι ἀπ' τὸ νυμφώνα
 470 τὸν οὐράνιο στὸ ἄψε σβῆσε·
 κι ἂν ἀμάρτημα δὲν ἔχει
 ἀλλὰ οἱ ἀρετὲς τοῦ λείπουν,
 στέκεται γυμνὸς ἀπ' ὄλα.
 Κι ἀπ' τὶς ἀρετὲς ἡ πρώτη,
 475 ἡ βασίλισσα, ἡ κυρία
 εἶναι ἀληθινὰ ἡ ἀγάπη.
 Εἶναι ἡ κεφαλὴ τῶν ὄλων
 εἶναι ροῦχο τους καὶ δόξα.
 Καὶ χωρὶς κεφάλι σῶμα
 480 πεθαμένο κι ἄψυχο εἶναι·
 καὶ χωρὶς χιτῶνα σῶμα

πῶς οὐχὶ γυμνὸν ὑπάρξει;
 Ἄρεται χωρὶς ἀγάπης
 ἔωλοι, ἀνωφελεῖς τε·
 485 καὶ γυμνὸς τῆς θείας δόξης,
 ὁ μὴ ἔχων τὴν ἀγάπην,
 ἀρετὰς κἂν πάσας ἔχη,
 ἴσταται γεγυμνωμένος
 καὶ τὴν γύμνωσιν μὴ φέρων
 490 κρύπτεσθαι μᾶλλον ἐθέλει.
 Τὴν αἰσχύνην γὰρ ὡς ἔχων
 ἔχει καὶ τὴν καταδίκην
 καὶ «οὐκ οἶδα σὲ» ἀκούει
 παρὰ τοῦ κριτοῦ τῶν ὄλων.
 495 Ἦλθεν ἐπὶ γῆς ὁ κτίστης,
 ἔλαβε ψυχὴν καὶ σάρκα,
 ἔδωκε δὲ Πνεῦμα Θεῖον,
 ὅπερ ἔστιν ἡ ἀγάπη.
 Εἰ οὖν βούλει καὶ εἰ θέλεις
 500 τοῦ λαβεῖν τὸ Θεῖον Πνεῦμα,
 πιστευσον Θεῷ τελείως,
 ἄρνησαι σαυτὸν ὡσαύτως,
 ἐπὶ ὤμων ἀδιστακτικῶς
 ἄρον τὸν σταυρὸν καὶ λήψη,
 505 θάνον τῇ προθέσει, τέκνον,
 ἵνα μέτοχος γενήσῃ
 τῆς ζωῆς τῆς ἀθανάτου!
 Μὴ πλανήσωσί σε πλάνοι
 ταῖς αὐτῶν ψευδολογίαις,
 510 μετὰ θάνατον λαμβάνειν
 τὴν ζωὴν τοὺς τελευτῶντας,

490. Γεν. 3,8. 493. Ματθ. 25,12. 497. Α' Θεσ. 4,8.

502. Βλ. Λουκᾶ 9,23. 508. Ἱερ. 23,32.

505. 'Θάνον τῇ προθέσει' πέθανε κατὰ τὴν πρόθεσιν ἢ καλύτερα νέκρω τὴν πρόθεσίν σου.

πῶς δὲ θὰ φανεῖ γυμνό;
 Ἄρετές χωρὶς ἀγάπη
 ἀνώφελες, ξεθυμασμένες·
 485 καὶ γυμνὸς ἀπὸ τῆ θεία
 δόξα ὅποιος δὲν ἔχει ἀγάπη·
 κι ἂν τὶς ἀρετὲς ἔχει ὅλες,
 στέκεται γυμνὸς τέλεια
 καὶ μὴ ἀντέχοντας τῆ γύμνια
 490 προτιμᾷ νὰ κρυφτεῖ κάπου.
 Σὰν ἡ αἰσχύνη τὸν βαραίνει
 ἔχει καὶ τὴν καταδίκη
 κι ἀκούει τὸ «δὲ σὲ γνωρίζω»
 ἀπὸ τὸν κριτὴ τῶν ὄλων.
 495 Ἦρθε ἐδῶ στὴ γῆν ὁ κτίστης,
 ἔλαβε ψυχὴ καὶ σάρκα
 κι ἔδωσε τὸ θεῖο Πνεῦμα
 πού ἔναι ἡ ἀγάπη ἡ ἴδια.
 Ἄν ποθεῖς λοιπὸν καὶ θέλεις
 500 νὰ σοῦ ἔρθει τὸ Θεῖο Πνεῦμα,
 στὸ Θεὸ πίστεψε τέλεια
 καὶ τὸν ἑαυτὸ σου ἀρνήσου·
 δίχως δισταγμὸ στοὺς ὄμους
 πάρε τὸ σταυρὸ καὶ θάρθει.
 505 Νέκρωσε τὴ θέλησή σου,
 μέτοχος νὰ γίνεις, γιέ μου,
 στὴν ἀθάνατη ζωὴ.
 Μὴ σὲ ξεγελάσουν πλάνοι
 μὲ τὰ ψέματα πού λένε,
 510 ὅτι ὅσοι πεθαίνουν παίρνουν
 μετὰ θάνατο τὴ ζωὴ·

507 ὡς τὸ τέλος. Ὁ Θεὸς μεταδίδει αὐτὴν ἐδῶ τὴ ζωὴ στοὺς ἀγίους, τὴ ζωὴ του, τὸν πολῦτιμο μαργαρίτη, τὴν ἀγάπη του. Οἱ τρεῖς σημειώσεις γιὰ τὸν ὕμνο αὐτὸν ἔγιναν κατὰ τὴν ἐκδοσὴ τῆς Sources Chrétiennes.

μὴ πεισθεῖς καταμελήσης
 καὶ ζωῆς οὐ μεταλήψη!
 Ἦκουσον Θεοῦ τοὺς λόγους,
 515 ἄκουσον τῶν ἀποστόλων,
 ἄκουσον τῶν διδασκάλων,
 τῶν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας,
 τί Χριστὸς βοᾷ καθ' ὄραν.
 «Ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας
 520 εἰς ἐμὲ τῶν πιστευόντων
 ρεύσουσι πηγῆς τῆς θείας,
 ὕδατος τοῦ αἰιζώου».
 Τί τὸ ὕδωρ τοῦτο λέγων,
 εἰ μὴ Πνεύματος τὴν χάριν;
 525 Καθαροὺς δὲ τῇ καρδίᾳ
 μακαρίζει, λέγων τούτους
 ὄψεσθαι Θεὸν ἐνταῦθα.
 Οἱ ἀπόστολοι δὲ πάντες
 καὶ διδάσκαλοι βοῶσιν
 530 ἀπεντεῦθεν καὶ τὸ Πνεῦμα
 καὶ Χριστὸν αὐτὸν λαμβάνειν,
 εἶπερ μέλλοιμεν σωθῆναι.
 Ἦκουσον φωνὰς Δεσπότου,
 ἄκουσον τοῦ Λόγου λόγους,
 535 πῶς δηλοῖ τὴν βασιλείαν,
 τὴν τῶν οὐρανῶν λαμβάνειν
 ἀπεντεῦθεν τοὺς ἀνθρώπους.
 «Ὡμοιώθη», λέγων, «αὕτη
 μαργαρίτη πολυτίμω»·
 540 μαργαρίτην δὲ ἀκούσας
 ἄρα τί ὑπολαμβάνεις;
 Λίθον εἶναι λέγεις τοῦτον
 ἢ κρατούμενον κἄν ὄλως
 ἢ ὀρώμενον ποσῶς δέ;
 545 – Ἦπαγε τῆς βλασφημίας!

μὴν πεισθεῖς κι ἀδιαφορήσεις
 καὶ ζωὴ δὲ μεταλάβεις.
 Τοῦ Θεοῦ ἄκουσε τὰ λόγια,
 515 ἄκουσε τῶν ἀποστόλων,
 ἄκουσε καὶ τῶν δασκάλων,
 ποὺ στὴν Ἐκκλησία μιᾶνε
 τί ὁ Χριστὸς φωνάζει ὀλοένα·
 «ρέουν ἀπ' τὴν καρδιὰ ποτάμια
 520 ὄσων πίστεψαν σ' ἐμένα
 ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆ θεία
 τοῦ νεροῦ ποὺ δὲν πεθαίνει.
 Γιὰ νερὸ ποιὸ λέει ἂν ὄχι
 γιὰ τοῦ Πνεύματος τῆ χάρη;
 525 Μακαρίζει κι ὄσους ἔχουν
 καθαρὴ καρδιὰ κι ὀρίζει
 πῶς ἐδῶ τὸ Θεὸ θὰ δοῦνε.
 Κι οἱ ἀπόστολοι ἓνα στόμα
 κι ὄλοι οἱ δάσκαλοι φωνάζουν
 530 ἀπὸ κάτω ἐδῶ τὸ Πνεῦμα
 παίρνομε καὶ τὸ Χριστὸ
 ἂν μᾶς μέλλει νὰ σωθοῦμε.
 Ἦ ἄκου τί μᾶς λέει ὁ Κύριος,
 ἄκουσε τοῦ Λόγου λόγια
 535 πῶς ἀπὸ δῶ κάτω δείχνει
 τὴν οὐράνια βασιλεία,
 ποὺ οἱ ἄνθρωποι τὴν παίρνουν·
 «Μοιάζει» λέει «ἡ βασιλεία
 μ' ἀκριβὸ μαργαριτᾶρι».
 540 Ἦ ἀκοῦς μαργαριτᾶρι
 τί βάζεις στὸ νοῦ σου τάχα;
 Εἶναι πέτρα αὐτὸ πιστεύεις
 καὶ μπορεῖς νὰ τὸ κρατήσεις
 ἢ καὶ νὰ τὸ δεῖς ἀκόμα;
 545 Μακριὰ ἢ βλαστήμια τούτη·

Νοητὸς καὶ γὰρ ὑπάρχει.
 — Ἐμπορος εὐρῶν δὲ τοῦτον,
 πῶς ἐφεῦρεν, ἄρτι λέξον,
 εἰ ἀκράτητος ὑπάρχει,
 550 εἰ ἀόρατος τυγχάνει;
 Ποῦ οὖν τοῦτον εὔρε,
 πῶς κατεῖδε, δίδαξόν με!
 Πῶς δὲ ἅπαντα πωλήσας
 ἐξωνήσατο ἐκεῖνον,
 555 ὃν οὐχ εὔρεν, ὃν οὐκ εἶδεν,
 ὃν οὐκ ἔσχεν ἐπὶ χειρας,
 ἀλλ' οὐδ' ἔλαβεν ἐν κόλπῳ;
 Πίστει δέ με μόνῃ πάντως
 καὶ ἐλπίδι ὥσπερ ἔχων
 560 διακείσεται, διδάξεις;
 Ἄλλ' οὐκ εἶπεν ὁ Δεσπότης,
 ὥσπερ σὺ ὑπολαμβάνεις,
 οὐδ' ἐλπίσι τοῦ εὐρέσθαι
 οὐδ' ἐλπίσι τοῦ λαβέσθαι
 565 τὰ ὑπάρχοντα πωλήσαι.
 Τί πλανᾶσθε, τί ματαίαις
 ἐπερείδεσθε ἐλπίσι;
 Τί καὶ ἄλλοις ἀπωλείας,
 ἑαυτοῖς τε τιμωρίας
 570 αἵτιοι σφοδρᾶς γενέσθαι
 μάτην βούλεσθε πεισθεῖσιν;
 Ἄλλὰ πρότερον εὐρεῖν σοι
 παραινεῖ τὸν μαργαρίτην,
 καὶ ἀτίμητον ὡς ὄντα
 575 θεασάμενόν σε τοῦτον
 καὶ αὐτὸν τότε πωλήσας
 ἅπαντα ἐξαγοράσαι·
 σὺ δὲ λέγεις ἐν ἐλπίσι
 καὶ σαυτὸν ἀποδεικνύεις

εἶναι σύμβολο τοῦ νοῦ μας.
 Κι ὁ ἔμπορος ὅπου τὸ βρῆκε
 πῶς τὸ βρῆκε, πές μου τώρα,
 ἂν κι αὐτὸν νὰ τὸν ἀγγίζεις
 550 δὲν μπορεῖς κι ἀθέατος εἶναι;
 Ποῦ ἦταν τάχα καὶ τὸ βρῆκε,
 πῶς τὸ πρόσεξε, ἔλα πές μου.
 Καὶ πῶς ξεγελώντας ὅλα
 πέτρα ἀγόρασε πὸ μῆτε
 555 εἶχε βρεῖ ἀλλὰ κι οὔτε εἶδε,
 πὸ δὲν κράτησε στὸ χέρι
 καὶ στὸν κόρφο του δὲν ἔκρυψε;
 Καὶ θὰ πεῖς πῶς εἶναι μόνο
 σὰ νὰ τὸ ἔχει μὲ τὴν πίστη,
 560 ὅπως καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα.
 Μὰ δὲν εἶπε ὁ Κύριός μας,
 ὅπως λάθος σὺ νομίζεις,
 νὰ πουλήσεις ὅλα ὅσα ἔχεις
 μῆτε ἐλπίζοντας νὰ τὸ ἔβρεις
 565 ἢ μ' ἐλπίδα νὰ τὸ λάβεις.
 Τί γελιέστε; τί κρεμιέστε
 σ' ἀνυπόστατες ἐλπίδες;
 Γιατὶ μὲ μιὰ μάταιη πίστη
 γι' ἄλλους θέλετε ἀπώλειας
 570 καὶ βαριᾶς γιὰ σᾶς τοὺς ἴδιους
 τιμωρίας νὰ ἔστε αἰτία;
 Ἄλλὰ πρῶτα σὲ προτρέπει
 νὰ ἔβρεις τὸ μαργαριτάρι
 καὶ πανάκριβο ὅπως εἶναι
 575 νὰ τὸ δεῖς, νὰ τὸ θαυμάσεις
 καὶ πουλώντας το πιά τότε
 τὸν κόσμον ὅλο ν' ἀγοράσεις.
 Ἄλλὰ ἐσὺ μιᾶς γιὰ ἐλπίδες
 κι ἀποδείχνεις τὸν ἑαυτό σου

580 ὡς οὐ θέλοντα ζητῆσαι,
 ὡς οὐ θέλοντα εὐρέσθαι,
 ὡς οὐ θέλοντα πωλῆσαι
 τὰ ὑπάρχοντα καὶ ἄραι
 οὐρανῶν τὴν βασιλείαν,
 585 ἣν ἐντὸς σου, εἰάν θέλῃς,
 ὁ Δεσπότης εἶπεν εἶναι.
 Ἴσως δὲ πτωχὸς ὑπάρχεις
 καὶ οὐ κέκτησαι χρυσίον,
 οὐδὲ κτήματα, οὐ πλοῦτον,
 590 καὶ ἀκούων, ὅτι πάντων
 ὑπαρχόντων διαπράσει
 ὁ ἀτίμητος ὠνεῖται
 μαργαρίτης, ἵνα λέγῃς
 ὅτι· ἼΑρα πῶς μὴ ἔχων
 595 ὑπαρξίν ἐγὼ ἰσχύσω
 κτήσασθαι τὸν θεῖον τοῦτον
 καὶ ὠραῖον μαργαρίτην;
 Περὶ τούτου οὖν ἀκοῦσαι
 συνετῶς παρακαλῶ σε.
 600 Ἐὰν ἅπαντα τὸν κόσμον
 καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἔχῃς
 καὶ σκορπίσας διανείμῃς
 ὀρφανοῖς καὶ χήραις ταῦτα
 καὶ πτωχοῖς ἠπορημένοις,
 605 καὶ πτωχὸς αὐτὸς γενήσῃ,
 ὡς ἀνάξιον δὲ ὄλωσ
 τίμημα εἰ ἐννοήσῃς
 ὃ, τι κατεβάλου, λέγων·
 Δότε μοι τὸν μαργαρίτην,
 610 δέδωκα γὰρ ἅπαντά μου!
 παρ' εὐθὺ τοῦτο ἀκούσῃ
 λέγοντός σου τοῦ Δεσπότη·
 Ποῖα ἅπαντά σου λέγεις;

580 πὼς δὲ θέλεις νὰ ζητήσεις
 μὰ οὔτε θέλεις καὶ νὰ βρεῖς
 οὔτε θέλεις νὰ πουλήσεις
 ὅλα ὅσα ἔχεις καὶ νὰ πάρεις
 τὴν οὐράνια βασιλεία,
 585 πὺν ἂν τὸ θέλεις ὁ Δεσπότης
 εἶπε πὼς ὑπάρχει ἐντός σου.
 Ἴσως ὁμως φτωχὸς εἶσαι
 καὶ χρυσάφι δὲ διαθέτεις
 οὔτε κτήματα οὔτε πλοῦτο
 590 καὶ ἀκούοντας πὼς πουλῶντας
 ὅλα τὰ ὑπάρχοντά σου
 τὸ ἀξετίμητο ἀγοράζεις
 τὸ μαργαριτάρι κι ἔτσι
 λές, Πῶς σάν μοῦ λείπει
 595 ἡ περιουσία θὰ μπορούσα
 ν' ἀποχτήσω τὸ θεῖο τοῦτο
 κι ὁμορφο μαργαριτάρι;
 Καὶ γι' αὐτὸ παρακαλῶ σε,
 ἄκου με μὲ προσοχή.
 600 Ἄν ὅλο τὸν κόσμον κι ὅλα,
 ὅσα τοῦ κόσμου εἶναι κατέχεις
 κι ὅλα αὐτὰ τὰ διαμοιράσεις
 σὲ ὀρφανὰ παιδιὰ καὶ χῆρες
 καὶ φτωχοὺς συνάνθρωπούς σου
 605 καὶ φτωχὸς γενεῖς κι ὁ ἴδιος,
 κι ἂν σκεφτεῖς πὼς εἶναι ἀντάξια
 ἡ τιμὴ πὺν ἔχεις πληρώσει
 πέρα ὡς πέρα καὶ ζητήσεις·
 'τὸ μαργαριτάρι δῶστε,
 610 κι ἔδωσα ὅλα τὰ δικά μου',
 παρευθὺς θ' ἀκούσεις τοῦτο
 νὰ σοῦ λέει ὁ Κύριος μας.
 'Ποιὰ εἶν' αὐτὰ πὺν λές δικά σου;

Σὺ γυμνὸς ἀπὸ κοιλίας
 615 ἐξελήλυθας μητρός σου
 καὶ γυμνὸς ἐν τῷ μνημείῳ
 πάλιν πάντως εἰσελεύσῃ.
 Σὰ δὲ ποῖα λέγεις εἶναι;
 Ἐφρων δλωσ οὐκ αἰσθάνῃ;—
 620 Καὶ οὐ λήψῃ μαργαρίτην,
 οὐδὲ λάβῃς βασιλείαν.
 Ἄν δὲ ἅπαντα σκορπίσῃς
 τὰ ὑπάρχοντά σοι δλωσ
 ἢ πτωχὸς ὑπάρχῃς λίαν
 625 καὶ προσέλθῃς λέγων οὕτως·
 Ἴδε, Σῶτερ, νῦν καρδίαν
 καὶ ψυχὴν συντετριμμένην
 καὶ δεινῶς κολαζομένην
 καὶ σφοδρῶς ἐκκαιομένην!
 630 Ἴδε, Δέσποτα, γυμνὸν με,
 ἴδε με ἠπορημένον
 ἀρετῆς ἀπάσης ξένον
 καὶ πτωχὸν ἐν τούτοις λίαν
 καὶ μὴ ἔχοντά τι δοῦναι
 635 εἰς ἐξώνησίν σου, Λόγε,
 καὶ ἐλέησόν με, μόνε,
 ἀνεξίκακε Θεέ μου!
 Τί γὰρ ἄξιον εὐρήσω
 ἐν τῷ κόσμῳ, ὦ Θεέ μου,
 640 ὅπερ δώσω εἰς τιμὴν σου,
 τοῦ ποιήσαντος τὰ πάντα;
 Τί γὰρ ἔδωκεν ἢ πόρνη,
 τί δὲ ὁ ληστής παρέσχεν,
 ὁ δὲ ἄσωτος, Χριστέ μου,
 645 ποῖον πλοῦτόν σοι προσῆξε;
 Ταῦτα λέξον καὶ ἀκούσῃ·
 Ναί, προσέφερόν μοι δῶρα,

Ἐπὶ τὴν κοιλίαν ἐσὺ βγήκες
 615 τῆς μητέρας σου γυμνός
 καὶ γυμνός πάλιν ἐπὶ τὸ μνήμα
 θὰ μπεῖς ὅ,τι καὶ νὰ γίνῃ.
 Λοιπὸν ποῖά εἶναι τὰ δικά σου;
 Μὰ εἶσαι ὀλότελα ἀνόητος;
 620 Οὔτε τὸ μαργαριτάρει
 οὔτε καὶ τὴ βασιλείαν θὰ λάβῃς.
 Ἐὰν ὅμως σκορπίσεις ὅλα
 τὰ ὑπάρχοντά σου πού ἔχεις
 ἢ εἶσαι πάμπτωχος σὲ ἀλήθεια
 625 καὶ προσέλθῃς μετὰ τὰ λόγια·
 Ἐπίστα, Κύριε, τὴν καρδίαν μου,
 τὴν ψυχὴν τὴ συντριμμένην
 ἐπὶ τὰ δεινὰ βασανιστήρια
 καὶ ἐπὶ τὰς φλόγας τὰς παμφάγους.
 630 Τὴ γύμνια, Κύριε, ἐπίστα μόνον,
 ἐπίστα τὴν στερήσάν μου,
 πόσον ἀπὸ ἀρετῆς ἔμεινα ξένος
 καὶ εἶμαι πάνσοφος σὲ τοῦτο
 καὶ δὲν ἔχω τί νὰ δώσω,
 635 γὰρ νὰ σὲ ἀγοράσω, Λόγε,
 ἀλλ' ἐλέησέ με, μόνον
 ἀναξίκακε ἐσὺ, Θεέ μου.
 Τί θὰ βρῶ μέσα ἐπὶ τὸν κόσμον
 κάτι πού ν' ἀξίζει, Θεέ μου,
 640 καὶ σὰν τίμημά σου νὰ ἔναι
 ἐσένα πού ἔκανες τὰ πάντα;
 Τί σοῦ πρόσφερε ἢ πόρνη
 καὶ ὁ ληστής τί σοῦ εἶχε δώσει,
 μὰ καὶ ὁ ἄσωτος, Χριστέ μου,
 645 ποῖά σοῦ ἔχει πρόσφέρει πλοῦτη;
 Πῶς τοῦ αὐτὰ καὶ εὐθύς θ' ἀκούσεις·
 Ἐπίστα, μοῦ ἔχουν πρόσφέρει δῶρα,

ναί, προσέφερόν μοι πλοῦτον·
 δεδωκότες ἄπερ εἶχον,
 650 ἔλαβον τὸν μαργαρίτην
 τοῦ παντὸς κρείττω τοῦ κόσμου.
 Ταῦτά μοι καὶ σύ, εἰ βούλει,
 κόμισον καὶ λήψη πάντως.
 Μετὰ τούτων πρόσελθέ μοι
 655 καὶ εὐθύς σοι ὑποδείξω,
 ὄνπερ ἔλαβον ἐκεῖνοι
 μαργαρίτην, καὶ χαρήσῃ
 καὶ ψυχὴν αὐτὴν εἰ δώσεις,
 ἄξιον οὐδὲν νομίσεις,
 660 ἄξιον οὐδὲν λογίση,
 ὅ,τι ὄλως κατεβάλου.
 Ἐγὼ γάρ, ἐὰν προσέλθῃς,
 ὡς ἡ πόρνη μοι προσῆλθε,
 πάντως ἔχω ἐξουσίαν,
 665 πάντως ἔχω μαργαρίτας,
 οὗς ὁ κόσμος, ἐὰν λάβῃ,
 καὶ σὺν κόσμῳ τούτῳ ἄλλαι
 μυριάδες ἄλλων κόσμων,
 οὐκ ἐκλείψει μαργαρίτης
 670 μόνος εἷς ἐκ θησαυρῶν μου,
 καὶ παρέξω σοι καὶ δῶρον,
 ὡς ἐκείνη παρεσχόμην.—
 Ταῦτά σοι Θεὸς προσεῖπει
 καὶ διδάξει, πῶς προσῆλθεν
 675 ὁ ληστής καὶ πῶς ἡ πόρνη,
 οἱ ἀδόμενοι ἐν κόσμῳ,
 πῶς δὲ ἄσωτος εὐθέως
 ὑποστρέψας προσεδέχθη.—
 Πίστει δὲ ληστής ἐσώθη,

ναί, μού 'χουν προσφέρει πλούτη
 δίνοντάς μου ὅ,τι κι ἂν εἶχαν,
 650 πῆραν τὸ μαργαριτᾶρι
 τὸ πιὸ ἀκριβὸ ἀπ' τὸν κόσμον ὅλο.
 Αὐτὰ δῶσ' μου καὶ σύ, ἂν θέλεις,
 καὶ θὰ λάβεις δίχως ἄλλο.
 Μαζὶ μ' αὐτοὺς ἔλα κοντά μου
 655 καὶ θὲ νὰ σοῦ δείξω ἀμέσως
 τὸ μαργαριτᾶρι ποὺ ἔχουν
 λάβει ἐκεῖνοι νὰ χαρεῖς.
 Τὴν ψυχὴ σου αὐτὴ κι ἂν δώσεις
 νὰ μὴν πεῖς σπουδαῖο ὅτι εἶναι,
 660 μὴ νομῖσεις πῶς ἀξίζει,
 ὅ,τι καὶ ἂν ἔχεις δώσει.
 Ἐὰν ἐρθεῖς καὶ σὺ κοντά μου
 ὅπως ζύγωσε κι ἡ πόρνη,
 σίγουρα τῆ δύναμη ἔχω,
 665 ἔχω καὶ μαργαριτάρια,
 ποὺ ἂν τὰ λάβει ὁ κόσμος τοῦτος
 καὶ μαζὶ μὲ τοῦτα κι ἄλλοι
 χίλιοι μύριοι ἀκόμα κόσμοι,
 ἕνα κὰν μαργαριτᾶρι
 670 δὲ λείπει ἀπ' τοὺς θησαυροὺς μου
 κι ἔτσι δῶρο καὶ σ' ἐσένα
 θὰ προσφέρω ὅπως σ' ἐκείνη'.
 Ἔτσι ὁ Θεὸς θὰ σοῦ μιλήσει
 καὶ τὸ πῶς θὰ σοῦ ἐξηγήσει
 675 πῆγαν ὁ ληστής κι ἡ πόρνη
 κι ὅλο λέει καὶ λέει ὁ κόσμος,
 πῶς κι ὁ ἄσωτος γυρνώντας
 σ' ἀνοιχτὴ ἔπεσεν ἀγκάλη.
 Ὁ ληστής ποὺ πλῆθος εἶχε

680 ὁ πολλὰ κακὰ ποιήσας,
καὶ δικαίως, ὅτι μόνος
πάντων με ἄρνησαμένων,
πάντων δὲ σκανδαλισθέντων
κρεμαμένου μου τῷ ξύλῳ

685 ὡμολόγησεν ἐκεῖνος
καὶ Θεὸν καὶ βασιλέα
καὶ ἀθάνατόν με εἶναι
ἐκ καρδίας ἀνεβόα.

Διὰ τοῦτο καὶ πρὸ πάντων
690 ἔλαβε τὴν βασιλείαν.

Πόρνης δὲ τὸν πόθον ἄρα
ποῖος λόγος παραστήσει,
ὃν ἐβάσταζεν ἐκείνη
ἐν καρδίᾳ προσελθοῦσα

695 ὡς Θεῷ μοι καὶ Δεσπότη
ὄρατῶν καὶ ἀοράτων
καὶ προσέφερε πλουσίως
ὡς οὐδεὶς τῶν μέχρι τότε,
ὃν ἰδὼν ἀπεδεξάμην;

700 Καὶ οὐκ ἔλαβον τὸν πόθον,
ἀλλ' αὐτῇ τὸν μαργαρίτην
δοῦς ἀφῆκα καὶ τὸν πόθον,
μᾶλλον δὲ καὶ προσανῆψα
καὶ πυρσὸν εἰς μέγαν ἦρα

705 καὶ ἀπέλυσα παρθένων
σεμνοτέραν οὕσαν ταύτην.

Ἔαφνω γὰρ τὸν νόμον πάντα
ὥσπερ τεῖχος διαβᾶσα,
ἢ ὡς κλίμακα τὰς πᾶσας

710 ἀρετὰς ὑπεραρθεῖσα
ἔφθασεν εἰς τέλος νόμου,
ὅπερ ἔστιν ἡ ἀγάπη,
καὶ ἀπῆλθε μέχρι τέλους

680 κακὰ πράξει μὲ τὴν πίστη
 μόνο ἐσώθη, γιατί μόνος,
 ἐνῶ μ' ἀρνηθῆκαν ὅλοι
 κι ὅλοι εἶχαν σκανδαλιστεῖ,
 σάν μὲ κρέμασαν στὸ ξύλο,
 685 μόνο αὐτὸς μὲ ὁμολογοῦσε
 βασιλιά του καὶ Θεό του
 κι ἀπὸ τῆς καρδιᾶς τὰ βάθη
 βοοῦσε ἀθάνατος πὼς εἶμαι.
 Καὶ γι' αὐτὸ καὶ πρὶν ἀπὸ ὅλους
 690 ἔλαβε τὴ βασιλεία.
 Καὶ τῆς πόρνης τὴ λαχτᾶρα
 λόγος ποιός θὰ παραστήσει,
 πόθο πού 'χε στὴν καρδιά της,
 ὅταν μοῦ ἔπεσε στὰ πόδια,
 695 λέγοντάς με Θεὸ καὶ Κύριο
 ὄλων, ὁρατῶν κι ἀοράτων,
 πού μοῦ τὸν προσφέρει πλούσια
 ὅσο ἄλλος κανεῖς ὡς τότε
 καὶ τὸν δέχτηκα ὡς τὸν εἶδα;
 700 Βέβαια τὸν πόθο δὲν τῆς πῆρα,
 ἀλλὰ τὸ μαργαριτάρι
 δίνοντάς της τὸν ἀφήνω
 καὶ πιὸ ἀκόμα τὸν ἀνάβω
 πού πυρσὸς ὑψώθη μέγας.
 705 Ἐφησα τὴν πόρνη ἐκείνη
 πιὸ σεμνὴ κι ἀπὸ παρθένες.
 Γιατὶ ξάφνου ὅλο τὸ νόμο
 διασκελίζοντας σάν τεῖχος,
 ἢ τῶν ἀρετῶν τὴ σκάλα
 710 ὄλην ἀνεβαίνοντάς την
 στὸ τέλος τοῦ νόμου φτάνει,
 πού ὀνομά του εἶναι ἡ ἀγάπη,
 καὶ τὴν κράτησε ὡς τὸ τέλος

ἄτρωτον τηροῦσα ταύτην.
 715 Ὁ δὲ ἄσωτος ὁμοίως
 ἐκ καρδίας ἐπιστρέψας
 μετενόησε γνησίως,
 καὶ υἱός μου ὦν τὸ πρόσθεν
 οὐ προσῆλθεν ὡς υἱός μου,
 720 ἀλλ' ὡς εἷς με ἐζητεῖτο
 τῶν μισθίων μου γενέσθαι.
 Οὐ τῷ στόματι δὲ μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ψυχῇ ἐλάλει,
 καὶ τοῖς ἔργοις ἐπεδείκνυ
 725 ἅπερ ἔλεγε τοῖς λόγοις.
 Ἡ ταπείνωσίς με τούτου
 εἴλκυσε πρὸς εὐσπλαγχνίαν
 καὶ ἐπλούτισα εὐθέως
 καὶ ἐδόξασα συντόμως
 730 ὅτι ἔβλεπον ἐξ ὄλης
 προσερχόμενον ψυχῆς μοι,
 ὅτι ὀπισθεν οὐδ' ὄλως
 —ὡς πολλοὶ τοῦτο ποιοῦσιν—
 ἀπεστρέφετο τὰς φρένας.
 735 Οὕτως οὖν, εἰ πᾶς προσέλθει
 καὶ προσπέσει μοι γνησίως,
 —ἀκουσάτω πᾶσα κτίσις!—
 δέξομαι αὐτὸν εὐθέως.
 Ὅστις δέ μου μετὰ δόλου
 740 βούλεται λαβεῖν τὴν χάριν,
 ὑποκρίσει δὲ προσέλθοι,
 ἢ κακίαν ἔνδον ἔχων
 ἢ θαρρῶν αὐτοῦ τοῖς ἔργοις,
 κατεχόμενος ἐπάρσει
 745 ἢ φθόνῳ, οὐκ ἔχει ὄλως
 μετ' ἐμοῦ, Χριστοῦ, μερίδα.—
 Ταῦτά σοι Θεὸς καὶ πᾶσι
 δι' ἡμῶν βοᾷ καθ' ὥραν.

δίχως τραῦμα εἴτε κηλίδα.
 715 Ἄλλὰ κι ὁ ἄσωτος παρόμοια
 γνήσια μετανοώντας
 ἐπιστρέφει δίχως ἄλλο,
 κι ἐνῶ πρῶτα ἦτανε γιός μου,
 δὲ γυρίζει ὡς γιός μου ποῦ ἦταν,
 720 μὰ θερμὰ νὰ γίνει ἐζήτα
 μεροκαματιάρης μου ἕνας.
 Κι ὄχι μόνο μὲ τὸ στόμα
 τό'λεε καὶ μὲ τὴν ψυχὴ του,
 κι ἔδειχνε καὶ μὲ τίς πράξεις
 725 ὅσα οἱ λόγοι του ἐδηλώναν.
 Μ' ἔλκυσε ἢ ταπεινώσῃ του
 εὐσπλαχνία νὰ τοῦ δείξω·
 καὶ σὲ μιὰ στιγμή τοῦ δίνω
 πλούτη καὶ τιμὴ καὶ δόξα,
 730 γιατί μ' ὅλη τὴν ψυχὴ του
 ἔβλεπα νὰ πλησιάσει
 καὶ καθόλου πρὸς τὰ πίσω
 —ὅπως τόσοι κάνουν ἄλλοι—
 δὲν ἐγύριζεν ὁ νοῦς του.
 735 Ἔτσι ἂν ὁ καθεὶς πλησιάζει
 καὶ προσπέσει μ' εἰλικρίνεια
 —ἄς τ' ἀκούσει ἢ κτίση ὅλη—
 θὰ τὸν ἀγκαλιάσω ἀμέσως.
 740 Μὰ ὅποιος θέλει μου τὴ χάρη
 δολερὰ νὰ τὴν ἀρπάξει,
 ἢ μὲ ὑποκρισία σιμώσει
 ἢ κι ἀπὸ κακία γεμάτος
 ἢ ἀπ' τῶν ἔργων του τὸ θάρρος
 745 στὴν τρανὴ ἔπαρσή του δοῦλος
 ἢ στὸ φθόνο του, μ' ἐμένα,
 τὸ Χριστό, δὲν ἔχει μέρος'.
 Αὐτὰ ὁ Θεός σ' ἐσένα κι ὄλους

Εἰ δὲ βούλει, καὶ ἐξ ἄλλων
 750 δεῖξω σοι τρανώως ἐνταῦθα,
 ὅτι δεῖ τὴν βασιλείαν
 οὐρανῶν λαβεῖν σε ὅλην,
 εἰ ἐν ταύτῃ εἰσελθεῖν σε
 βούλει καὶ μετὰ τὸ τέλος.
 755 Ἔκουσον Θεοῦ σοι πάλιν
 ἐν παραβολαῖς λαλοῦντος·
 «Τίνι ἄρα ὁμοιώσω
 οὐρανῶν τὴν βασιλείαν;
 Ὁμοία ἐστίν», πρόσεχε,
 760 «τοῦ σινάπεως τῷ κόκκῳ,
 ὃν λαβὼν τις τῶν ἀνθρώπων
 ἔβαλεν αὐτοῦ εἰς κῆπον,
 καὶ ἐβλάστησε καὶ δένδρον
 ὄντως γέγονεν εἰς μέγα».
 765 Λέγε τοίνυν, ὁ ἀκούων,
 τίς ἐστὶν ὁ κόκκος οὗτος;
 Τί νομίζεις εἶναι τοῦτον;
 Λέγε μετὰ παρρησίας!
 Εἰ δὲ μή, ἐγὼ σοι λέξω
 770 καὶ τὸ ἀληθὲς ἐξείπω·
 Πάντως βασιλείαν εἶπε
 τὴν τῶν οὐρανῶν σοι κόκκον.
 Ὁ δὲ κόκκος οὗτος ἐστὶ
 θεοῦ Πνεύματος ἢ χάρις,
 775 ὁ δὲ κῆπος ἢ καρδία,
 ἢ ἐκάστου τῶν ἀνθρώπων,
 ἐνθα ὁ λαβὼν τὸ Πνεῦμα
 βάλλει ἔνδον τε καὶ κρύπτει
 Ταῖς λαγόσι ταῖς τῶν σπλάγχχνων,
 780 ὡς μηδένα τοῦτο βλέπειν,
 καὶ φυλάττει μετὰ πάσης
 ἀκριβείας, ὅπως φύῃ,

μέ τὸ στόμα μου, ὄλην ὥρα
 750 λέει. Κι ἂν θές καὶ με ἄλλα βλέπεις
 πὼς ἐδῶ θὰ λάβεις ὄλη
 τὴν οὐράνια βασιλεία,
 ἂν ποθεῖς νὰ μπεῖς σ' ἐκείνην
 καὶ μετὰ τὸ θάνατό σου.
 755 Μὲ παραβολὲς τὸ Θεό σου
 ἄκου πάλι τί σοῦ λέει·
 'Πῶς ἐγὼ νὰ παρομοιάσω
 τὴν οὐράνια βασιλεία;
 εἶναι –πρόσεξε– παρόμοια
 760 μὲ τοῦ σιναπιοῦ τὸ σπόρο,
 πὸν τὸν παίρνει ὁ γεωργὸς
 καὶ στὸν κῆπο του τὸν σπέρνει
 καὶ βλασταίνει καὶ μεγάλο
 δέντρο γίνεται στ' ἀλήθεια'.
 765 Λέγε ἐσὺ λοιπὸν π' ἀκοῦς
 σὰν τί νὰ 'ναι ὁ σπόρος τοῦτος;
 Τί φαντάζεσαι πὼς εἶναι;
 Πές μου δίχως νὰ διστάζεις.
 Ἄν ἐσὺ ὄχι, ἐγὼ σοῦ λέω
 770 κι ἐξηγῶ τὴν πᾶσα ἀλήθεια.
 Σίγουρα εἶπε τὴν οὐράνια
 βασιλεία μὲ τὸ σπόρο.
 Κι εἶναι ἡ χάρη αὐτοῦ ὁ σπόρος
 τοῦ ἁγίου Πνεύματός του,
 775 κι εἶναι καθενὸς ἀνθρώπου
 ἡ καρδιά τοῦτος ὁ κῆπος,
 πὸν ὅποιος ἔλαβε τὸ Πνεῦμα
 τὸ ἀποθέτει ἐκεῖ καὶ ἐντός του
 μὲς στὰ σπλάχνα του τὸ κρύβει,
 780 πὸν κανεῖς νὰ μὴν τὸ βλέπει,
 καὶ μὲ κάθε του φροντίδα
 τὸ φυλάει πὼς νὰ φυτρώσει,

ὅπως γένηται εἰς δένδρον
 καὶ εἰς οὐρανὸν ἀνέλθῃ.
 785 Εἰ οὖν λέγεις· Οὐχὶ ὧδε,
 ἀλλὰ μετὰ τέλος πάντες
 λήψονται τὴν βασιλείαν,
 οἱ θερμῶς ταύτης ἐρῶντες—,
 ἀνατρέπεις τοῦ σωτῆρος
 790 καὶ Θεοῦ ἡμῶν τοὺς λόγους.
 Τὸν γὰρ κόκκον εἰ μὴ λάβῃς,
 τὸν σινάπεως, ὃν εἶπεν,
 εἰ μὴ βάλῃς σου εἰς κῆπον,
 μένεις ὅλως δίχα σπόρου.
 795 Εἰ δὲ καὶ τὸν σπόρον λάβῃς
 καὶ συμπνίξεις ταῖς ἀκάνθαις
 ἢ προδώσεις τοῖς ὀρνέοις
 (καὶ ἀρπάσουσι τὸν κόκκον)
 ἢ ἀπότιστον ἑάσεις
 800 κῆπον σου τῇ ἀμελείᾳ
 (καὶ οὐ φύει σου ὁ σπόρος,
 οὐ βλαστήσει, οὐκ καρπεύσει),
 τί σοι ἐκ τοῦ σπόρου ἔσται
 ἢ ὠφέλεια, εἶπέ μοι;
 805 Πότε δέ, εἰ μὴ ἐνταῦθα,
 ἄλλοτε τὸν σπόρον λάβῃς;
 Μετὰ θάνατον, μοὶ εἶπεις,
 ἀλλὰ σφάλῃ τοῦ εἰκότος·
 ποίῳ κήπῳ τότε τοῦτον
 810 κατακρύψεις, ἐρωτῶ σε,
 ποίαις δὲ ταῖς ἐργασίαις
 θεραπεύσεις, ἵνα φύῃ;
 Ὅντως ὄλος γέμεις πλάνης,
 ἀδελφέ, ἠπατημένης!
 815 Ὁ γὰρ χρόνος οὗτος ἔργων,
 ὁ δὲ μέλλων τῶν στεφάνων·

πῶς ψηλὸ νὰ γίνει δέντρο
 καὶ στὸν οὐρανὸ ν' ἀνέβει.
 785 ἼΑν ὁμως λές, ἼΟχι ἐδῶ,
 μὰ τῆ βασιλεία θὰ λάβουν
 ὅλοι μετὰ θάνατό τους,
 ὅσοι τῆν ποθοῦν μὲ πάθος,
 τοῦ Θεοῦ μας ἀνατρέπεις
 790 καὶ σωτήρα μας τὰ λόγια.
 ἼΑν τοῦ σιναπιοῦ τὸ σπόρο,
 ποὺ μᾶς εἶπε δὲν τὸν πάρεις
 καὶ στὸν κῆπο δὲν τὸν βάλεις,
 θὰ βρεθεῖς μὲ δίχως σπόρο.
 795 Μὰ ἂν πάλι πάρεις τὸ σπόρο
 καὶ τὸν πνίξεις μὲ τ' ἀγκάθια
 ἢ καὶ στὰ πουλιὰ τὸν ρίξεις
 καὶ σοῦ ἀρπάξουνε τὸν σπόρο
 ἢ καὶ ἀπότιστον ἀφήνεις
 800 ἀπὸ ἀμέλειά σου τὸν κῆπο
 καὶ ὁ σπόρος δὲν βλαστήσει
 μῆτε καὶ καρποφορήσει,
 ποιὰν ὠφέλεια σὺ θὲ νὰ ἴχεις
 ἀπ' τὸ σπόρο, πὲς σ' ἀκούω;
 805 Μὰ ἂν τὸ σπόρο ἐδῶ δὲ λάβεις
 πότε ἄλλοτε θὰ τὸν πάρεις;
 Μετὰ θάνατο, ἀπαντᾶς,
 ἀλλὰ τὸ σωστὸ δὲ βρίσκεις.
 Σὲ ποιό κῆπο τότε αὐτόν,
 810 σὲ ρωτῶ, θὲ νὰ τὸν κρύψεις
 καὶ φροντίδες ποιές θὰ λάβεις
 νὰ τὸν κάνεις νὰ φυτρώσει;
 Μὲς στὴν πλάνη εἶσαι ὅλο λάθη
 βουτηγμένος, ἀδελφέ μου.
 815 ἼΕργων χρόνος εἶναι τοῦτος,
 τὰ στεφάνια εἶναι στὸ μέλλον

ὦδε σοι τοὺς ἀρραβῶνας
 λάβε, εἶπεν ὁ Δεσπότης,
 ὦδε δέξαι τὴν σφραγίδα.
 820 Ἄπ' ἐντεῦθεν τὴν λαμπάδα
 ἄναψον, τὴν τῆς ψυχῆς σου,
 πρὶν σκοτάση, πρὶν κλεισθῶσιν
 αἱ τῆς ἐργασίας πύλαι!
 Εἶπερ φρόνιμος ὑπάρχεις,
 825 ὦδε σοι καὶ μαργαρίτης
 γίνομαι καὶ ἐξωνοῦμαι,
 ὦδε σοι καὶ σῖτος πέλω
 καὶ σινάπεως ὡς κόκκος,
 ὦδε γίνομαί σοι ζύμη
 830 καὶ ζυμῶ τὸ φύραμά σου,
 ὦδε σοι ὡς ὕδωρ πέλω,
 γίνομαι καὶ πῶρ γλυκάζον·
 ὦδε καὶ ἱμάτιόν σοι
 καὶ τροφή καὶ πόσις πᾶσα,
 835 ἐὰν βούλει, γίνομαί σοι.
 Ὁ Δεσπότης ταῦτα λέγει.
 Εἰ οὖν οὕτως ἐκ τῶν ὦδε
 καὶ τοιοῦτον με γνωρίσεις,
 ἔξεις με κάκει ἄρρητως
 840 ἅπαντα γινόμενόν σοι·
 εἰ δ' ἀπέλθης ἀγνοῶν μου
 χάριτος τὰς ἐνεργείας,
 μόνον με κριτὴν ἐκεῖσε
 ἀσυμπάθητον εὐρήσεις.
 845 Ὡ Χριστέ μου καὶ Θεέ μου,
 μὴ με κατακρίνης τότε,
 μηδὲ δίκη ὑποβάλης
 τὸν πολλά σοι ἐπταικότα,
 ἀλλὰ δέξαι με ὡς ἓνα
 850 τῶν ἐσχάτων σου μισθίων

- ἀπὸ δῶ τὸν ἄρραβῶνα
 πάρε, σοῦ εἶπεν ὁ Δεσπότης,
 ἐδῶ δέξου τὴ σφραγίδα.
- 820 Τῆ λαμπάδα τῆς ψυχῆς σου
 ἀπὸ ἐδῶ νὰ τὴν ἀνάψεις,
 πρὶν τῆς ἐργασίας οἱ πύλες
 πέσει ἡ νύχτα καὶ κλειστοῦνε!
 Φρονιμάδα ἂν δὲ σοῦ λείπει,
- 825 γιὰ σὲ καὶ μαργαριτάρι
 γίνομαι καὶ μ' ἀγοράζεις,
 καὶ σιτάρι ἐδῶ γιὰ σένα
 καὶ τοῦ σιναπιοῦ ὁ σπόρος
 ἐδῶ γίνομαι προζύμι
- 830 καὶ τὴ ζύμη σου ζυμώνω.
 Ἐδῶ καὶ νερὸ γιὰ σένα
 γίνομαι, καὶ ποὺ γλυκαίνει
 φωτιὰ ἐδῶ καὶ φόρεμά σου
 καὶ τροφή γιὰ σένα ἂν θέλεις
- 835 γίνομαι κι ὅποιο ποτό.
 Ἔτσι σοῦ μιλά ὁ Δεσπότης.
 Ἄν λοιπὸν ἔτσι ἀπὸ δῶ
 κι ἀπ' αὐτὰ ὅλα μὲ γνωρίσεις,
 ἄρρητα κι ἐκεῖ θὰ μ' ἔχεις
- 840 νὰ εἶμαι ἐκεῖ γιὰ σὲ τὰ πάντα.
 Μ' ἂν ἀγνοώντας ἐκδημήσεις
 ὅ,τι ἡ χάρη μου ἐνεργεῖ,
 θὰ μὲ βρεῖς ἐκεῖ μονάχα
 δικαστὴ χωρὶς συμπάθεια.
- 845 Ὡ Χριστέ μου κι ὦ Θεέ μου,
 μὴ μὲ κατακρίνεις τότε
 κι ἂν πολλὰ σ' ἐσὲ ἔχω σφάλει
 μὴ μὲ παραδώσεις, Κύριε, στὴ δικαιοσύνη σου,
 ἀλλὰ δέξου με σὰν ἓνα μεροκαματιᾶρη σου
- 850 ἀπ' τοὺς πιό σου τελευταίους.

καὶ ἀξίωσον ἐντεῦθεν
θεραπεῦσαί σε, σωτήρ μου,
καὶ λαβεῖν σου Πνεῦμα θεῖον,
ἄρραβῶνα βασιλείας
855 καὶ ἐκεῖθεν ἀπολαῦσαι
τοῦ νυμφῶνός σου, τῆς δόξης,
καθορῶντά σε, Θεέ μου,
εἰς αἰῶνας αἰωνίους.
Ἄμήν.

Κάνε με ἄξιο ἀπὸ δῶ κάτω
νά σε ὑπηρετήσω, Θεέ μου,
καὶ τῆς βασιλείας νά λάβω
τ' ἅγιο Πνεῦμα σου ἀρραβώνα
55 κι ἐκεῖ πάνω τὸ νυμφώνα
ν' ἀπολαύσω σου τῆς δόξας,
βλέποντάς σε ὀλοένα, Θεέ μου,
στοὺς ἀτέλειωτους αἰῶνες.
Ἄμήν.

ΙΗ

*Διδασκαλία σὺν θεολογίᾳ περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἀγάπης
ἤγουν αὐτοῦ τοῦ φωτὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος.*

*Τίς ἐξισχύσει, Δέσποτα, περὶ σοῦ διηγεῖσθαι;
Οἱ ἀγνοοῦντες σφάλονται μηδὲν ὄλως εἰδότες,
οἱ δὲ τὴν σὴν θεότητα ἐπιγνόντες ἐν πίστει
φόβῳ πολλῶ συνέχονται καὶ ἐξίστανται τρόμῳ
5 καὶ τί λέγειν οὐκ ἔχουσιν· ὑπὲρ νοῦν γὰρ ὑπάρχεις,
πάντα ἀκατανόητα, ἀκατάληπτα πάντα
τὰ ἔργα καὶ ἡ δόξα σου καὶ ἡ ἐπίγνωσίς σου.
Ἵτι μὲν ἦς, γινώσκομεν καὶ τὸ φῶς σου ὁρῶμεν·
ὁποῖος δὲ καὶ ποταπός, ἅπαντες ἀγνοοῦμεν.
10 Πλὴν τὴν ἐλπίδα ἔχομεν καὶ τὴν πίστιν κρατοῦμεν
καὶ τὴν ἀγάπην οἶδαμεν, ἣν ἡμῖν ἐδωρήσω,
ἄπειρον, ἀνεκκλάλητον, μηδαμοῦ χωρουμένην,
φῶς οὐσαν, φῶς ἀπρόσιτον, φῶς ἐνεργοῦν τὰ πάντα.
Τοῦτο καὶ χεῖρ σου λέγεται καὶ ὀφθαλμὸς καλεῖται
15 καὶ στόμα τὸ πανάγιον καὶ δύναμις καὶ δόξα
καὶ πρόσωπον γνωρίζεται ὠραῖον ὑπὲρ πάντα.
Τοῦτο ἥλιος ἄδυτος τοῖς ὑψηλοῖς τὰ θεῖα,
τοῦτο ἀστὴρ ἀειλαμπῆς τοῖς μὴ πλέον χωροῦσι·
τοῦτο λύπη ἀντίκειται, τοῦτο φθόνον διώκει
20 καὶ ζῆλον τὸν σατανικὸν παντελῶς ἀφανίζει.
Τοῦτο ἐκτῆκει ἐν ἀρχῇ καὶ λεπτύνει καθαῖρον,*

-
4. Λουκᾶ 8,37. 10. Α' Κορ. 13,13.
13. Α' Τιμ. 6,16.
14. Ψαλμ. 108,27 καὶ Σοφ. Σειρ. 23,27.
15. Ἦσ. 1,20.

**Διδασκαλία μαζί και θεολογία για τις ενέργειες τῆς ἀγάπης,
δηλαδή τοῦ ἴδιου τοῦ φωτὸς τοῦ ἀγίου Πνεύματος.**

Ποιός θὰ μπορέσει, Δέσποτα, γιὰ σένα νὰ μιλήσει;
Σφάλλουν αὐτοὶ ποὺ σ' ἀγνοοῦν, τίποτα ἀφοῦ δὲν ξέρουν·
μὰ τῆ θεότητᾶ σου αὐτοὺς ποὺ ἔμαθαν μὲ τὴν πίστη
φόβος τοὺς πιάνει ἀκράτητος, τὰ χάνουν ἀπ' τὸν τρόμο
5 καὶ πὰ δὲν ἔχουν τί νὰ ποῦν καθὼς δὲ φτάνει ὁ νοῦς τους,
κι εἶναι ὅλα ἀκατανόητα κι ἀσύλληπτα εἶναι ὅλα
τὰ ἔργα σου κι ἡ δόξα σου κι ἡ κατανόησή σου.
Μόνο ὅτι ὑπάρχεις ξέρομε και βλέπομε τὸ φῶς σου,
ἀλλὰ στ' ἀλήθεια τί και ποιός εἶσαι ὅλοι τ' ἀγνοοῦμε.
10 Μὰ τὴν ἐλπίδα σου ἔχομε, τὴν πίστη σου κρατοῦμε
και ξέρομε ἡ ἀγάπη σου, δῶρο σ' ἐμᾶς, πὼς εἶναι
ἄπειρη κι ἀνεκκλάλητη και ξεχειλᾶ τὰ πάντα,
φῶς εἶναι, φῶς ἀπρόσιτο, φῶς ποὺ ἐνεργεῖ τὰ πάντα.
Αὐτὸ τὸ λέμε χεῖρι σου και μάτι τὸ καλοῦμε,
15 στόμα πανάγιο και μαζί και δύναμη και δόξα
και πρόσωπο τὸ βλέπομε, πιὸ ὠραῖο ἀπὸ ὅλα τ' ἄλλα.
Εἶναι ἥλιος ἀβασίλευτος γιὰ ὅσους τὰ θεῖα κατέχουν,
ἀστέρι λάμπει πάντοτε γιὰ ὅσους δὲν ἔχει πὰ ἄλλο.
Αὐτὸ τὴ λύπη κυνηγᾶ κι αὐτὸ τὸ φθόνο διώχνει
20 και σβήνει τὴ σατανικὴ τὴ ζήλια και ἀφανίζει.
Αὐτὸ μᾶς λιώνει στὴν ἀρχή, καθαίρει και λεπταίνει,

8-9. Βασικὸς τόπος τῆς χριστιανικῆς θεολογίας· γνωρίζομε ὅτι ὑπάρχει ὁ Θεός, ἀγνοοῦμε ὅμως ὅλοι τί εἶναι.

11-13. Ἡ ἀγάπη εἶναι τὸ φῶς τοῦ ἀγίου Πνεύματος και γι' αὐτὸ τὸ φῶς οἱ ἀμέσως παρακάτω ἀνθρωπομορφισμοί.

ἀποδιώκει λογισμοὺς καὶ κινήσεις συστέλλει.
 Τοῦτο ἀποκρυπτόμενον παιδεύει ταπεινοῦσθαι
 καὶ διαχεῖσθαι οὐκ ἐᾶ, οὐδὲ ρέμβεσθαι ὄλωσ.
 25 Τοῦτο πάλιν φαινόμενον κόσμον ἀποχωρίζει
 καὶ λήθην πάντων ἐμποιεῖ ἀνιαρῶν τοῦ βίου.
 Τοῦτο καὶ τρέφει τὰ πολλὰ καὶ τὴν δίψαν ἰᾶται
 καὶ δύναμιν χαρίζεται τοῖς καλῶς κοπιῶσι.
 Τοῦτο σβέννυσι τὸν θυμὸν καὶ ζέσιν τῆς καρδίας
 30 καὶ οὐκ ἐᾶ ὀργίζεσθαι ἢ ταράσσεσθαι ὄλωσ.
 Τοῦτο φεῦγον διώκεται παρὰ τῶν τετρωμένων
 καὶ τῇ ἀγάπῃ τῇ πολλῇ ἐκ καρδίας ζητεῖται,
 ἐπιστραφέν δὲ καὶ φανέν καὶ λάμψαν φιλανθρώπων
 ἐκκλίνειν τοῖς διώκουσιν, συστέλλεσθαι ποιεῖ δέ,
 35 καὶ τὸ πολλὰ ἐκζητηθὲν ἀποπέμπεσθαι φόβῳ,
 ὡς οὐκ ἀξίοις τοῦ καλοῦ, τοῦ ὑπὲρ πᾶσαν κτίσιν.
 Ὡ χαρίσματος ἀνεκφράστου!
 Τί γὰρ καὶ οὐκ ἐργάζεται, τί δὲ καὶ οὐχ ὑπάρχει;
 Τοῦτο τερπνότης καὶ χαρά, πραότης καὶ εἰρήνη,
 40 ἔλεος ἀναρίθμητον, ἄβυσσος εὐσπλαγχνίας,
 ἀόρατον βλεπόμενον, χωρητὸν ἀχωρήτως,
 ἀναφῆς ἀψηλάφητον, κρατητὸν ἐν νοῦ μου.
 Τοῦτο ἔχων οὐ καθορῶ, θεωρῶν δὲ ἀφιέν
 τάχος ὀρμῶ τοῦ δράξασθαι, καὶ ἀφίπταται ἅπαν.
 45 Ἐξαπορῶ καὶ φλέγομαι καὶ μανθάνω αἰτεῖσθαι
 καὶ ἐκζητεῖν μετὰ κλαυθμοῦ ἐν πολλῇ ταπεινώσει
 καὶ μὴ δοκεῖν ὡς δυνατὰ τὰ ὑπὲρ φύσιν εἶναι
 καὶ τῆς ἰσχύος τῆς ἐμῆς καὶ σπουδῆς ἀνθρωπίνης,
 ἀλλ' εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ καὶ ἐλέους ἀπείρου.
 50 Τοῦτο χρόνον ὀλίγον φαίνεται καὶ συστέλλεται,
 ἐν, ἐν δὲ τῶν παθῶν ἐκβάλλει τῆς καρδίας.
 Οὐ γὰρ δύναται ἄνθρωπος ἐκνικῆσαι τὰ πάθη,

ἄπρεπους διώχνει λογισμούς, ὀρμές περιορίζει.
 Διδάσκει τὴν ταπείνωση σὰν κρύβεται βαθιά μας,
 δὲ θέλει νὰ σκορπίζει ὁ νοῦς καὶ νὰ περιπλανιέται
 25 καὶ πάλι ξαναφαίνεται χωρίζοντας τὸν κόσμο
 κι ὅλες τὶς θλίψεις τῆς ζωῆς μὲ λήθη τὶς σκεπάζει.
 Αὐτὸ συχνὰ δίνει τροφή κι αὐτὸ τῆ δίψα σβῆνει
 κι αὐτὸ χαρίζει δύναμη σ' ὅσους σωστὰ κοπιάζουν.
 Αὐτὸ σβῆνει καὶ τὸ θυμὸ τῆ φλόγα τῆς καρδιάς μας,
 30 μᾶς ἐμποδίζει ἀπ' τὴν ὀργὴ καὶ τὸ νὰ ταραχτοῦμε.
 Αὐτοὶ ποὺ ἐκεῖνο πλήγωσε τὸ κυνηγοῦν ἂν φεύγει
 κι ἀπ' τὴν ἀγάπη τὴν πολλὴ ἀπὸ καρδιάς τὸ κράζουν.
 Μὰ σὰν γυρίσει καὶ φανεῖ καὶ λάμπει ὄλο εὐσπλαχνία,
 μαζεύονται κι ὑποχωροῦν ὅσοι τὸν κυνηγοῦσαν
 35 κι ὅ,τι πολὺ ἀναζήτησαν τὸ διώχνουν ἀπὸ φόβο
 πῶς δὲν ἀξίζουν τὸ καλὸ τὸ πάνω ἀπὸ ὅποιο κτίσμα.
 Ὡ χάρισμα ἀνεκκλάλητο!
 Καὶ τί δὲν κάνει αὐτὸ γιὰ μᾶς καὶ τί δὲν εἶναι τὸ ἴδιο!
 Τερπνότητα εἶναι καὶ χαρὰ, πραότητα καὶ εἰρήνη,
 40 ἔλεος μὲ δίχως μετρημὸ κι ἄβυσσος εὐσπλαχνίας
 τὸ βλέπεις κι εἶναι ἀόρατο κι ἀχώρητα χωρεῖται,
 ἀνέγγιχτο, ἀψηλάφητο, τὸ βάζει μόνο ὁ νοῦς μου.
 Δὲν τὸ θεωρῶ ἐνῶ τὸ κρατῶ κι ὡς τὸ θεωρῶ μοῦ φεύγει
 καὶ νὰ τ' ἀρπάξω ὀρμῶ γοργά, πετᾶ ὅμως καὶ τὸ χάνω.
 45 Τί ἄλλο νὰ κάνω; καίγομαι, μαθαίνω νὰ γυρεῶ,
 μὲ δάκρυα νὰ τὸ ἀναζητῶ καὶ μὲ ταπεινοσύνη
 καὶ δυνατὰ νὰ μὴ θαρρῶ τῆ φύση ὅσα ὑπερβαίνουν
 καὶ τῆ δική μου δύναμη καὶ τῆ σπουδὴ τοῦ ἀνθρώπου,
 κι ἀνήκουν στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀπειρη εὐσπλαχνία.
 50 Γιὰ λίγο μόνο φαίνεται καὶ πάλι σιγοςβῆνει
 κι ἀπ' τὴν καρδιὰ τὰ πάθη μας τὰ βγάζει ἀλλὰ ἕνα-ἕνα.
 Στὸν ἄνθρωπο εἶναι ἀδύνατο τὰ πάθη νὰ ὑποτάξει,

38. Ἀφοῦ ἐκθέσει τί ἐνεργεῖ τὸ φῶς τῆς ἀγάπης, τὸ φῶς τοῦ ἁγίου Πνεύματος λέγοντας μὲ θαυμασμό, 'τί γὰρ καὶ οὐκ ἐργάζεται, τί δὲ καὶ οὐχ ὑπάρχει;', συνεχίζει μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα.

εἰ μὴ συμπαραγένηται εἰς βοήθειαν τοῦτο,
οὐδὲ πάλιν ἀπὸ μιᾶς ἅπαντα ἐκδιώκει.

55 Οὐ γὰρ εἰσδέξασθαι χωρεῖ αἴφνης ὄλον τὸ Πνεῦμα
ὁ ἄνθρωπος ὁ ψυχικὸς καὶ ἀπαθὴς γενέσθαι,
ἀλλ' ὅταν τὰ εἰς δύναμιν διαπράξῃται πάντα·
γύμνωσιν, ἀπροσπάθειαν, χωρισμὸν τῶν ἰδίων,
ἐκκοπὴν τοῦ θελήματος καὶ ἄρνησιν τοῦ κόσμου.

60 ὑπομονὴν τῶν πειρασμῶν καὶ προσευχὴν καὶ πένθος,
εὐτέλειαν, ταπείνωσιν, ὅσον ἰσχύος ἔχει.

Τότε ὀλίγον ὡς λεπτὴ αἴγλη καὶ σμικροτάτη
αἴφνης τὸν νοῦν κυκλώσασα εἰς ἔκστασιν ἀρπάζει,
καταλιμπάνουσα ταχύ, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ,

65 ὥστε τῷ τάχει τῷ πολλῷ μὴδὲ κατανοῆσαι,
μὴ κάλλους μνημονεύειν τε συγχωρεῖν τὸν ἰδόντα,
ἵνα μὴ φάγῃ νήπιος τροφὴν ἀνδρῶν τελείων
καὶ παρ' εὐθὺ διαρραγῇ ἢ βλαβῇ καὶ ἐμέσῃ.

Ἐκτοτε οὖν χειραγωγεῖ, ἐνισχύει, διδάσκει

70 δεικνυμένη καὶ φεύγουσα, ὅτε χρῆζομεν ταύτης·
οὐχ ὅταν ἡμεῖς θέλωμεν —τοῦτο γὰρ τῶν τελείων—,
ἀλλ' ὅταν ἀπορήσωμεν καὶ ἐκλυθῶμεν ὄλως,
ἔρχεται εἰς βοήθειαν, ἀνατέλλει μακρόθεν
καὶ ταύτην ἐν καρδίᾳ μου ποιεῖ αἰσθάνεσθαί με.

75 Θροοῦμαι, περισφίγγομαι κρατῆσαι ταύτην θέλων
καὶ νῦξ τὰ πάντα καὶ κενὰ αἱ ἀθλῖαι μου χεῖρες.
Πάντων ἐπιλανθάνομαι καὶ κάθημαι καὶ κλαίω
μὴ ἐπελπίζων ἄλλοτε ταύτην οὕτως ἰδέσθαι.

Ἄστε θρηνήσω δὲ πολλὰ καὶ παύσασθαι θελήσω

80 τότε ἐλθοῦσα μυστικῶς κρατεῖ τῆς κορυφῆς μου
καὶ συγγέομαι δάκρυσιν ἀγνοῶν τίς ὑπάρχει
καὶ καταυγάζει μου τὸν νοῦν φωτὶ γλυκεῖω σφόδρα.

Ἄστε γὰρ ἡτις ἐστίν, ἀφίπταται συντόμως
καταλιποῦσά μοι τὸ πῦρ τοῦ θεοῦ αὐτῆς πόθου,

ἂν παραστάτης καὶ βοηθός τὸ φῶς αὐτὸ δὲν τοῦ ῥθει,
 μὰ κι ἔτσι πάλι μὲ τὴ μιὰ δὲν ἀποδιώχονται ὅλα.
 55 Γιατὶ ἔτσι ξάφνου δὲν μπορεῖ νὰ λάβει ὄλο τὸ Πνεῦμα
 ὁ σαρκικός ὁ ἄνθρωπος κι ἔτσι ἀπαθὴς νὰ γίνεῖ,
 ἀλλὰ τὰ κατὰ δύναμη πρέπει νὰ πράξει πρῶτα.
 τὴ γύμνωσι, τὸ χωρισμό, ἀπὸ δικούς καὶ πάθη,
 ὑποταγὴ τῆς θέλησης καὶ ἀπαρνημὸ τοῦ κόσμου,
 60 ὑπομονὴ στοὺς πειρασμούς καὶ προσευχὴ καὶ πένθος,
 τὴ φτώχεια, τὴν ταπείνωσι μ' ὅλη τὴ δύναμή του.
 Τότε μονάχα μιὰ λεπτὴ κι ἀχνόφεγγη μιὰ λάμψη
 κυκλώνει ξαφνικὰ τὸ νοῦ καὶ σ' ἔκστασι τὸν ρίχνει
 καὶ τὸν ἀφήνει γρήγορα μήπως τυχὸν πεθάνει,
 65 ὥστε νὰ μὴν τὴ νιώσει ἀπ' τὴν πολλὴ γοργάδα ὅποιος
 τὴν εἶδε· οὔτε νὰ θυμηθεῖ τὸ κάλλος τῆς ἀφήνει,
 γιὰ νὰ μὴ φάει νήπιος αὐτὸς τροφὴ γιὰ τέλειον ἄνδρα
 καὶ φορτωμένος σκάσει εὐθύς ἢ ἐξαντληθεῖ ξερνώντας.
 Ἔκτοτε αὐτὴ χειραγωγεῖ, μᾶς ἐνισχύει, διδάσκει,
 70 μιὰ ἐρχόμενη μιὰ φεύγοντας, ὅταν ἔχομε ἀνάγκη,
 ὄχι ὅποτε τὴ θέλομε –προνόμιο αὐτὸ τῶν τέλειων–,
 ἀλλὰ ὅταν πιά τὰ χάσομε καὶ διαλυθοῦμε τέλεια,
 νὰ μᾶς βοηθήσει ἔρχεται αὐτὴ κι ἀπὸ μακριὰ ἀνατέλλει
 καὶ μὲς στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μὲ κάνει νὰ τὴ νιώθω.
 75 Ταράζομαι, στριμώχομαι, νὰ τὴν κρατήσω θέλω,
 μὰ ὅλα ἔναι νύχτα κι ἀδειανὰ τὰ χέρια τ' ἄθλιά μου.
 Ὅλα τὰ πάντα λησμονῶ καὶ κάθομαι καὶ κλαίω
 καὶ δὲν ἐλπίζω πιά ξανὰ πὼς θὰ τὴ δῶ ὡς τὴν εἶδα.
 Καὶ σὰν ἀποθρηνήσω πιά καὶ πάω νὰ σταματήσω,
 80 ἔρχεται τότε μυστικὰ μοῦ πιάνει τὸ κεφάλι
 κι ὡς πνίγομαι ἀπ' τὰ κλάματα καὶ δὲν ξέρω ποιά εἶναι
 καὶ μ' ἓνα φῶς γλυκύτατο τὸ νοῦ μου καταυγάζει.
 Κι ὅταν ποιά εἶναι ἀντιληφθῶ πετάει καὶ φεύγει ἀμέσως
 ἀφήνοντάς μου τὴ φωτιὰ τοῦ θεϊκοῦ τῆς πόθου,

- 85 ὁ γελαῖν οὐκ ἀφήσιν ἢ πρὸς ἀνθρώπους βλέπειν,
οὐδὲ πόθον εἰσδέξασθαι τινὸς τῶν ὀρωμένων.
Κατὰ μικρὸν ἀνάπτεται, ὑπομονῇ φυσᾶται
καὶ φλόξ μεγάλη γίνεται οὐρανοῦς δρασσομένη·
ταύτην σβέννυσιν ἄνεσις, περισπασμὸς οἰκείων
90 καὶ μέριμνα βιωτικῶν (ἐν ἀρχῇ γὰρ τυγχάνει).
Ἀνακαλεῖται σιωπὴν καὶ μῖσος πάσης δόξης,
τὸ κυλινδεῖσθαι ἐπὶ γῆς καὶ πατεῖσθαι ὡς κόπρον·
ἐπὶ τούτοις γὰρ τέρπεται καὶ συμπαρεῖναι θέλει,
ταπεινῶσιν διδάσκουσα τὴν πάντα δυναμένην.
- 95 Ὅταν οὖν ταύτην κτήσωμαι καὶ ταπεινὸς γενῶμαι,
τότε ὑπάρχει σὺν ἐμοὶ ἀχώριστος κάκεινη·
ὁμιλεῖ μοι, φωτίζει με, βλέπει με, ἦν καὶ βλέπω.
Ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔστιν, ἐν οὐρανῷ ὑπάρχει,
ἐρμηνεύει μοι τὰς γραφὰς καὶ προστιθεῖ μοι γνῶσιν,
100 μυστήρια διδάσκει με, ἃ λαλεῖν οὐκ ἰσχύω,
ἐκ τοῦ κόσμου δεικνύει μοι πῶς αὕτη ἤρπασέ με
καὶ ἐλεεῖν προστάσσει μοι πάντας τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ.
Τοῖχοι οὖν με συνέχουσι καὶ σώματι κρατοῦμαι
καὶ ἔξω τούτων ἀληθῶς εἰμι, μὴ ἀπιστήσης!
- 105 Κτύπων οὐκ ἐπαισθάνομαι, φωνὰς δὲ οὐκ ἀκούω,
οὐδὲ φοβοῦμαι θάνατον, παρῆλθον γὰρ καὶ τοῦτον.
Θλιψὶν οὐκ οἶδα, τί ἐστι, κἂν πάντες με λυπῶσιν·
αἱ ἡδοναὶ πικρία μοι, φεύγουσι πάντα πάθη,
καὶ φῶς ὄρω διὰ παντὸς ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ.
- 110 Ἡμέρα νύξ μοι φαίνεται καὶ νύξ ἡμέρα ἔστιν,
καὶ ὑπνῶσαι οὐ βούλομαι, ζημία γάρ μοι τοῦτο.
Ὅταν δὲ πάντα τὰ κακὰ περικυκλώσωσί με
καὶ τῷ δοκεῖν καθέλζωσι καὶ κατισχύσωσί μου,
ἔξω πάντων εὐρίσκομαι σὺν αὐτῇ αἴφνης τότε
115 χαροποιῶν καὶ λυπηρῶν καὶ ἡδονῶν τοῦ κόσμου·
ἐπαπολαύω τῆς χαρᾶς, τῆς ἀρρήτου καὶ θείας,

85 πού δὲ μ' ἀφήνει νὰ γελῶ ἢ νὰ βλέπω τοὺς ἀνθρώπους
 οὔτε τὸν πόθο νὰ δεχτῶ γιὰ κάποιο ἀπ' ὅσα βλέπω.
 Ἀγάλια ἀνάβει καὶ δειλά, μὲ ὑπομονὴ φουντώνει,
 φλόγα μεγάλη γίνεται τοὺς οὐρανοὺς πού ἀδράχνει.
 Κι αὐτὴν σὰν εἶναι στὴν ἀρχὴ ἢ ἄνεση τὴ σβήνει οἱ
 90 περισπασμοὶ τῶν σπιτικῶν κι οἱ μέριμνες τοῦ βίου.
 Ἐπικαλεῖται τὴ σιωπὴ, τὸ μίσος κάθε δόξας,
 τὸ κύλισμα πάνω στὴ γῆ, σὰν κόπρος νὰ πατιέται.
 Μὲ τοῦτα βρίσκει τὴ χαρὰ, σὰν βρίσκεται μαζί τους,
 διδάσκοντας τὴν πού μπορεῖ ταπεινώση τὰ πάντα.
 95 Σὰν γίνω ταπεινὸς λοιπὸν ἐκείνην ἀποχτώντας
 τότε κι ἐκείνη ἀχώριστη μένει μαζί μ' ἐμένα,
 μὲ καταλάμπει, μοῦ μιᾶ, μὲ βλέπει καὶ τὴ βλέπω.
 Μὲς στὴ καρδιά μου βρίσκεται, ἀπ' τὸν οὐρανὸ δὲ λείπει,
 μοῦ ἐρμηνεύει τίς γραφές καὶ μοῦ προσθέτει γνώση,
 100 μοῦ ἐξηγεῖ τ' ἀπόκρυφα μὰ πῶς νὰ σᾶς τὰ ἐκφράσω,
 μοῦ δείχνει πῶς μὲ τράβηξε μέσ' ἀπ' τὸν κόσμον ἐκείνη
 καὶ μὲ προστάζει νὰ ἐλεῶ στὸν κόσμον ὅσους ζοῦνε.
 Τοῖχοι μὲ κλειοῦν ὀλόγυρα, τὸ σῶμα μ' ἐμποδίζει,
 κι ὡστόσο εἶμαι ἔξω ἀπ' αὐτὰ στ' ἀλήθεια, μὴ ἀπιστήσεις!
 105 Δὲ νιώθω ἐγὼ χτυπήματα, κι οὔτε φωνές ἀκούω,
 δὲ μὲ φοβίζει ὁ θάνατος, τὸν ἔχω ξεπεράσει.
 Τί εἶναι ἡ θλίψη τ' ἀγνοῶ κι ἄς μὲ λυποῦν οἱ πάντες,
 πίκρα μοῦ γίνονται οἱ ἡδονές, ὅλα τὰ πάθη φεύγουν,
 καὶ βλέπω φῶς παντοτινὰ τὴ νύχτα καὶ τὴ μέρα.
 110 Μέρα ἢ νυχτιὰ μοῦ φαίνεται καὶ νύχτα ἢ μέρα μου εἶναι,
 τὸν ὕπνο δὲν ἐπιθυμῶ, ζημία μου τοῦτο τὸ ἔχω.
 Ἀλλὰ ὅταν ὅλα τὰ δεινὰ πιά μὲ περικυκλώσουν
 καὶ μὲ γοητέψει ἡ ὄψη τους καὶ μὲ καταπονέσουν
 τότε ἔξω ἀπ' ὅλα βρίσκομαι ξάφνου μαζί μ' ἐκείνην,
 115 ἔξω ἀπὸ λύπες καὶ χαρὲς ἢ καὶ ἡδονές τοῦ κόσμου·
 βαθιά μου νιώθω τὴ χαρὰ τὴν ἄρρητη καὶ θεία,

κάλλους αὐτῆς κατατροφῶ, συχνῶς ἀσπάζομαι αὐτήν,
 καταφιλῶ καὶ προσκυνῶ, χάριν ἔχω μεγάλην
 τοῖς ἐμὲ προξενήσασιν ἰδεῖν, ἦνπερ ἐπόθουν,
 120 καὶ τοῦ ἀφράστου μετασχεῖν φωτὸς καὶ φῶς γενέσθαι
 καὶ κοινωνῆσαι τῆς αὐτοῦ δωρεᾶς ἀπ' ἐντεῦθεν
 καὶ κτήσασθαι τὸν χορηγὸν τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων
 καὶ γενέσθαι ἀνελλιπῆς ψυχικῶν χαρισμάτων.
 Τίς με πρὸς ταῦτα τὰ καλὰ ὠδήγησεν ἐλκύσας,
 125 τίς ἐκ βυθοῦ ἀνήγαγε κοσμικῆς με ἀπάτης;
 Τίς ἀπεχώρισε πατρὸς καὶ ἀδελφῶν καὶ φίλων,
 συγγενῶν τε καὶ ἡδονῶν καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ κόσμου;
 Τί μοι ὑπέδειξεν ὁδὸν μετανοίας καὶ πένθους,
 ὅθεν ἡμέραν εὔρηκα, τὴν μὴ ἔχουσιν τέλος;
 130 Ἄγγελος ἦν, οὐκ ἄνθρωπος· ἄνθρωπος δ' ὅμως πέλει,
 παρ' οὗ κόσμος ἐμπαίζεται καὶ ὁ δράκων πατεῖται,
 καὶ τρέμουσιν οἱ δαίμονες τούτου τὴν παρρησίαν.
 Πῶς σοι ἐξείπω, ἀδελφέ, ἃ εἶδον ἐν Αἰγύπτῳ
 θαυμάσια καὶ τέρατα παρ' αὐτοῦ γεγονότα;
 135 Ἐν τέως τοῦτο λέξω σοι, οὐ γὰρ δύναμαι πάντα.
 Κατήλθε γὰρ καὶ εὔρε με δοῦλον καὶ παροικοῦντα
 καὶ εἶπε· Δεῦρο, τέκνον μου, πρὸς Θεόν σε ἀπάξω!
 Ἐγὼ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν ἐκ πολλῆς ἀπιστίας·
 Καὶ τί σημεῖον δείξει μοι, ἵνα με βεβαιώσης,
 140 ὅτι αὐτός με δύνασαι ρύσασθαι ἐξ Αἰγύπτου
 καὶ ἀφαρπάσαι τῶν χειρῶν Φαραὼ τοῦ δολίου,
 μήπως ἀκολουθήσας σοι μειζόνως κινδυνεύσω;—
 Πῦρ, ἔφη, μέγα ἄναψον καὶ ἴν' εἰσέλθω μέσον,
 καὶ ἂν μὴ μείνω ἀφλεκτος, μή μοι ἀκολουθήσης!
 145 Ὁ λόγος με ἐξέπληξε, τὸ κελευσθὲν ἐποίουν,

126. Βλ. Μάρκ. 10,29 ἔ. 131. Ψαλμ. 90,13.

132. Ἰακ. 2,19. 133. Βλ. Ἐξ. 3,2 ἔ.

139. Ἰω. 2,18 καὶ Ἐξ. 4,8.

144. Ἐξ. 3,2.

τὴν ὁμορφιά της χαίρομαι, συχνὰ τὴν ἀγκαλιάζω,
 φιλιὰ τῆς δίνω, προσκυνῶ, καὶ χάρη ἔχω μεγάλη,
 σ' αὐτοὺς ποὺ μ' ἔκαναν νὰ δῶ ἐκεῖνα ποὺ ποθοῦσαν,
 120 νὰ μεταλάβω τ' ἄφραστο φῶς μὰ καὶ φῶς νὰ γίνω,
 νὰ κοινωνήσω ἀπὸ ἐδῶ τῆ θεία δωρεά του
 καὶ ν' ἀποχτήσω πιά τὴν πηγὴ ποὺ τ' ἀγαθὰ ἀναβρῦζει
 καὶ χάρισμα ἓνα τῆς ψυχῆς νὰ μὴ μοῦ λείψει ἐμένα.
 Ποιός μ' ἔλκυσε πρὸς τ' ἀγαθὰ τοῦτα ποὺ μ' ἔχει φέρει
 125 ἀπ' τὸ βυθὸ τῆς κοσμικῆς ποιός μ' ἔχει βγάλει ἀπάτης;
 Ἄπὸ πατέρα κι ἀδελφοὺς καὶ φίλους ποιός νὰ μὲ ἔχει
 χωρίσει κι ἀπὸ συγγενεῖς καὶ τὶς χαρὲς τοῦ κόσμου;
 Ποιός τῆς μετάνοιας μοῦ ἔδειξε τὸ δρόμο καὶ τοῦ πένθους,
 ποὺ στὴν ἡμέρα μ' ἔφερε ποὺ τέλος δὲ γνωρίζει;
 130 Ἄγγελος κι ὄχι ἄνθρωπος, ποὺ ἄνθρωπος εἶναι ὥστόσο,
 τὸν κόσμο ποὺ γελοιοποιεῖ, τὸ δράκο ὅπου πατάει,
 καὶ τρέμουν ὄλοι οἱ δαίμονες μπροστὰ του σὰ τὸν βλέπουν.
 Ὅσα στὴν Αἴγυπτο εἶδα ἐγὼ πῶς νὰ σοῦ πῶ, ἀδελφέ μου,
 τερατουργίες φοβερὲς ποὺ ἐκεῖνος ἔχει κάνει;
 135 Ἐνα μονάχα θὰ σοῦ πῶ, εἶμαι ἀνήμπορος γιὰ ὅλα.
 Κατέβηκε καὶ μ' ἠῦρε ἐδῶ καὶ πάροικο καὶ δοῦλο
 καὶ μοῦ ἔπε· Σήκω, στὸ Θεό, παιδί μου, θὰ σὲ πάρω!
 Τὸν ρώτησα καὶ τοῦ ἑπα ἐγὼ μὲ δυσπιστία μεγάλη.
 Καὶ ποιὸ ἔναι τὸ σημάδι σου ποὺ θὰ μὲ βεβαιώσει,
 140 πῶς ἀπ' τὴν Αἴγυπτο μπορεῖς ἐσὺ νὰ μὲ γλυτώσεις
 κι ἀπὸ τοῦ δόλιου Φαραῶ τὰ χέρια νὰ μ' ἀρπάξεις;
 Κι ἂν πέσω ἀκολουθώντας σε σὲ πῶ μεγάλο κίνδυνο;
 Τρανὴ φωτιὰ λέει ἄναψε μέσα σ' αὐτὴ γιὰ νάμπω,
 κι ἂν δὲ μ' ἀφήσει ἀπείραχτο, νὰ μὴ μ' ἀκολουθήσεις.
 145 Τὰ ἔχασα μὲ τὸ λόγο του, μὰ ἔκανα αὐτὸ ποὺ μοῦ ἔπε·

124 κ.έ. Ὁ λόγος γιὰ τὸν πνευματικὸ πατέρα Συμεῶν τὸν Εὐλαβή.

119. Ἀναφέρεται σ' αὐτοὺς ποὺ προκάλεσαν τὴν ἐξορία του.

140. Ἡ Αἴγυπτος κι ὁ Φαραῶ εἶναι σύμβολα πολὺ γνωστὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ πατέρα τῆς ἁμαρτίας.

καὶ ἡ φλόξ διανήπτετο, καὶ αὐτὸς ἔστη μέσος,
 ἀσινῆς καὶ ἀλώβητος κάμῃ προσεκαλεῖτο.
 Φοβοῦμαι, ἔφην, Δέσποτα, ἀμαρτωλὸς τυγχάνω!
 Ἐξῆλθεν, ἦλθε πρὸς ἐμὲ καὶ κατησπάσατό με·
 150 Τί ἐφοβήθης, εἶπέ μοι, τί δειλιᾶς καὶ τρέμεις;
 Μέγα τὸ θαῦμα καὶ φρικτὸν, μείζονα τούτου ὄψη.—
 Ἐξέστην, εἶπον· Κύριε, ἐγγίζειν οὐ τολμῶ σοι
 οὐδὲ φανῆναι τοῦ πυρὸς τολμηρότερος θέλω·
 καὶ γὰρ ὁρῶ σε ἄνθρωπον ὑπὲρ ἄνθρωπον ὄντα
 155 καὶ οὐδὲ βλέπειν σε τολμῶ, ὃν τὸ πῦρ ἐσεβάσθη.
 Ἐγγύτερόν με ἤγαγεν, ἐνηγκαλίσατό με
 καὶ πάλιν κατεφίλησε φιλήματι ἀγίῳ
 καὶ αὐτὸς ὄλος ἐμύρισεν ὀσμὴν ἀθανασίας.
 Ἐπίστευσα, ἠγάπησα ἀκολουθῆσαι τούτῳ
 160 καὶ δοῦλος ἐπεπόθησα τούτου μόνου γενέσθαι.
 Ὁ Φαραὼ ἐκράτει με, οἱ δεινοὶ ἐργοδοταὶ
 τὴν πλίνθον καὶ τὰ ἄχυρα ἠνάγκαζον φροντίζειν·
 μόνος οὐκ ἴσχυρον φυγεῖν, οὐδὲ γὰρ εἶχον ὄπλα.
 Μωσῆς ἐλάλει τῷ Θεῷ ποιῆσαι τὸ συμφέρον·
 165 Θεὸς μαστίζει Αἴγυπτον πληγαῖς δεκαπλασίοις,
 καὶ οὐκ ἐκάμφθη Φαραὼ οὐδὲ ἀπέλυσέ με·
 καὶ δὴ πρεσβεύει ὁ πατήρ, καὶ Θεὸς ὑπακούει
 καὶ λέγει τῷ θεράποντι λαβεῖν ἐκ τῆς χειρὸς με
 καὶ ὑπισχνεῖται μεθ' ἡμῶν συμπορεύεσθαι ἅμα,
 170 τοῦ Φαραὼ λυτρούμενος καὶ τῶν κακῶν Αἰγύπτου,
 καὶ θάρσος ἐνεποίησεν εἰς τὴν ἐμὴν καρδίαν
 καὶ τόλμαν ἐχαρίσατο, Φαραὼ μὴ φοβεῖσθαι.
 Οὕτω δὴ καὶ ἐποίησεν ὁ τοῦ Θεοῦ ἐργάτης·
 ἐκράτησέ μου τῆς χειρὸς προπορευόμενός μου
 175 καὶ οὕτως ἀπηρξάμεθα τὴν ὁδὸν διανύειν.
 Κύριε, δός μοι σύνεσιν πρεσβείαις τοῦ πατρὸς μου

148. Λουκᾶ 5,8. 151. Ἰω. 1,51.

156. Μάρκ. 10,16.

οί φλόγες ξεπετάχτηκαν κι αὐτὸς στὴ μέση ἐστάθη,
 ἀνέγγιχτος κι ἀπείραχτος καὶ φώναξε κι ἐμένα.
 Φοβοῦμαι, τοῦ ἴπα, Δέσποτα, εἶμαι ὄλος ἀμαρτίες.
 Βγῆκε καὶ μ' ἐπλησίασε μ' ἀσπάστηκε καὶ μοῦ ἴπε·
 150 Γιατί φοβήθηκες λοιπὸν, γιὰ τί δειλιᾷς καὶ τρέμεις;
 Μέγα τὸ θαῦμα, εἶναι φρικτό, θὰ δεῖς καὶ πιὸ μέγала.
 Τρόμαξα, Κύριε, ψέλλισα· δὲν τολμῶ νὰ σ' ἀγγίξω,
 μήτε καὶ θέλω πιὸ θρασύς ἀπ' τὴ φωτιὰ νὰ γίνω,
 γιὰτὶ σὲ βλέπω ἓνα ἄνθρωπο ἀπὸ ἄνθρωπο πιὸ πάνω
 155 κι ἐσένα δὲν τολμῶ νὰ δῶ πού ὡς κι ἡ φωτιὰ σεβάστη.
 Μὲ πῆρε ἀκόμα πιὸ κοντὰ σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά του
 κι εὐθὺς μὲ ξαναφίλησε μ' ἓνα ἅγιο φίλημά του
 κι ὀλόκληρος εὐώδιασα μ' ἄρωμα ἀθανασίας,
 ἐπίστεψα, λαχτάρησα νὰ τὸν ἀκολουθήσω
 160 καὶ δοῦλος ἐπιθύμησα σ' αὐτὸν μόνο νὰ γίνω.
 Μὰ μὲ κρατοῦσε ὁ Φαραώ· τὰ αἰσχρὰ τ' ἀφεντικά μου
 στ' ἄχυρα μ' ὑποχρέωναν καὶ στὰ πλιθιά νὰ σκύβω,
 νὰ φύγω μόνος μοῦ ἴλειπαν κι ἡ δύναμη καὶ τὰ ὄπλα.
 Ζητοῦσε ἀπ' τὸ Θεὸ ὁ Μωυσῆς νὰ κάνει τὸ συμφέρον
 165 καὶ ρίχνει τὶς δέκα πληγὲς στὴν Αἴγυπτον ἐκεῖνος.
 Μὰ δὲ λυγᾷει ὁ Φαραώ κι οὔτε μ' ἐλευθερώνει.
 Πρεσβεύει πὰ ὁ πατέρας μου καὶ τὸν ἀκούει ὁ Θεός μου
 καὶ λέει στὸν ὑπηρέτη του ἀπ' τὸ χέρι νὰ μὲ πιάσει
 κι ὑπόσχεται μαζί μ' ἐμᾶς κι ἐκεῖνος νὰ βαδίσει,
 170 γιὰ νὰ μὲ σώσει ἀπ' τὸ Φαραώ καὶ τῆς Αἰγύπτου τὰ δεινὰ,
 καὶ τότε θάρρος ἔβαλε στὰ φύλλα τῆς καρδιάς μου,
 μοῦ ἴδωσε τόλμη τὸ Φαραώ νὰ μὴν τόνε φοβοῦμαι.
 Ἔτσι ἔκανε τοῦ Θεοῦ λοιπὸν ὁ μεροκαματιάρης.
 Ἄπὸ τὸ χέρι μ' ἔπιασε καὶ πήγαινε αὐτὸς πρῶτος
 175 κι ἔτσι τὸ δρόμο ἀρχίσαμε μαζί νὰ περπατοῦμε.
 Μὲ τοῦ πατρός μου τὶς εὐχὲς σύνεση, Κύριε, δῶσ' μου

157. Ρωμ. 16,16.

161. Βλ. Ἐξ. 5,6 ἐ.

καὶ λόγον, διηγήσασθαι θαυμάσια χειρός σου,
 ἃ ἐξειργάσω δι' ἐμέ, τὸν ἄσωτον καὶ πόρνον,
 διὰ χειρός τοῦ δούλου σου ἐξάγων ἐξ Αἰγύπτου!
 180 Ἔγνων τὴν ἀναχώρησιν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου,
 ὡς ἐνὸς κατεφρόνησε καὶ αὐτὸς οὐκ ἐξῆλθεν,
 ἀλλὰ δούλους ἀπέστειλεν οὓς ὑποσπόνδους εἶχεν.
 Κατέδραμον, κατέλαβον ἐν ὀρίοις Αἰγύπτου,
 πάντες ἐστράφησαν κενοί, πάντες συντετριμμένοι·
 185 ξίφη αὐτῶν κατέκλασαν, ἐκένωσαν τὰ βέλη,
 αἱ χεῖρες ἐξελύθησαν καθ' ἡμῶν ἐνεργοῦσαι,
 καὶ ἡμεῖς διεμείναμεν μηδὲν ἀδικηθέντες.
 Ὁ στῦλος ἦπτε τοῦ πυρός, παρῆν καὶ ἡ νεφέλη,
 καὶ μόνοι διηρχόμεθα ἐν ἀλλοτρίᾳ χώρᾳ,
 190 μέσον ληστῶν, μέσον πολλῶν ἐθνῶν καὶ βασιλέων.
 Ἔμαθε καὶ ὁ βασιλεὺς λαοῦ αὐτοῦ τὴν ἥτταν,
 ἐμάνη καὶ ἠγήσατο μεγάλην ἀτιμίαν
 παρὰ ἐνὸς ἐμπαίζεσθαι καὶ νικᾶσθαι ἀνθρώπου.
 Ἔξευξεν ἄρματα αὐτοῦ καὶ τὸν λαὸν ἐπῆρε
 195 καὶ κατεδίωξεν αὐτὸς καυχώμενος μέγала.
 Ἦλθε καὶ μόνον εὗρέ με κείμενον ἐκ τοῦ κόπου
 (ἠγρύπνει δὲ ὁ Μωϋσῆς καὶ Θεῶ προσωπίλει),
 προσέταξε δεθῆναί μου χεῖρας ἅμα καὶ πόδας
 καὶ τῷ δοκεῖν ἐκράτουν με καὶ δεσμεῖν ἐπεχείρουν·
 200 ἐγὼ δ' ἐγέλων κείμενος καὶ εὐχῆ ὠπλιζόμεν
 καὶ τῷ σημείῳ τοῦ σταυροῦ πάντα ἀπεκρουόμεν,
 καὶ μὴ τολμῶντες ἄψασθαι ἢ ἐγγύς μου γενέσθαι
 πόρρωθέν που ἰστάμενοι ἐδόκουν ἐκφοβεῖν με,
 πῦρ ταῖς χερσὶ κατέχοντες καὶ καῦσαί με προσηπίλοι
 205 μέγала τε ἐκραύγαζον καὶ κτύπους ἀπετέλουν
 καί, ἵνα μὴ καυχῆσονται ὡς μέγα τι ποιοῦντες,
 εἶδόν με φῶς γενόμενον πρεσβείαις τοῦ πατρός μου
 καὶ ἄφνω ὑπεχώρησαν ὁμοῦ κατησχυμμένοι.

177. Ψαλμ. 25,7. 180. Βλ. Ἐξ. 14,5 ἐ.

188. Ἐξ. 14,20.

καὶ λόγο, γιὰ νὰ διηγηθῶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου,
 ὅπου ἔκανες γιὰ χάρη μου τοῦ ἁσώτου καὶ τοῦ πόρνου,
 βγάζοντάς μ' ἀπ' τὴν Αἴγυπτο μὲ τὸν πιστό σου δοῦλο.
 180 Ἐνίωσε ὁ αἰγύπτιος βασιλιὰς τὴν ἀναχώρησή μου,
 μὰ ὡς ἓνα μ' ὑποτίμησε καὶ δὲν ἐβγήκε ὁ ἴδιος
 καὶ μόνο σκλάβους ἔστειλε πού 'χε στὴ δούλεψή του.
 Ἐτρεξαν καὶ μὲ πρόλαβαν στὰ ὄρια τῆς Αἰγύπτου
 καὶ μ' ἄδεια χέρια γύρισαν, ὅλοι τους συντριμμένοι·
 185 τὰ ξίφη τους ἐτσάκισαν, τὰ βέλη τους ἀδειάσαν.
 Παρέλυσαν τὰ χέρια τους νὰ μᾶς χτυποῦν ὀλοένα·
 μὰ ἐμεῖς χωρὶς νὰ πάθομε τίποτ' ἐμείναμε ὄρθιοι.
 Ἄναβε ὁ στύλος τοῦ πυρός, κοντά μας κι ἡ νεφέλη
 καὶ μόνοι περπατούσαμε μέσα στὴν ξένη χῶρα,
 190 μέσον ληστῶν μέσον πολλῶν ἐθνῶν καὶ βασιλιάδων.
 Πληροφορήθη ὁ βασιλιὰς τὴν ἦττα τοῦ στρατοῦ του,
 μάνιασε καὶ λογάριασε τὴν προσβολὴ μεγάλη,
 ἀπὸ ἓνα νὰ ρεζιλευτεῖ ἄνθρωπο καὶ νὰ χάσει.
 Ἐξεψε τ' ἄρμα τοῦ εὐθύς καὶ πῆρε τὸ στρατό του
 195 κι ὁ ἴδιος μὲ κυνήγησε μὲ καυχησιᾶς μεγάλες.
 Ἦρθε καὶ μ' ἦρε μοναχὸ νὰ κείτομαι ἀπ' τὸν πόνο
 (ἐνῶ ἀγρυπνοῦσε ὁ Μωυσῆς μὲ τὸ Θεὸ μιλώντας),
 πρόσταξε νὰ μοῦ δέσουνε πόδια μαζί καὶ χέρια·
 καὶ νόμιζαν πῶς μὲ κρατοῦν κι ἔπιασαν νὰ μὲ δένουν·
 200 κι ἐγὼ γελοῦσα καταγῆς κι ἡ προσευχή μου τ' ὄπλο
 καὶ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ ποὺ τοὺς ἐσκόρπιζε ὄλους.
 Ν' ἀγγίξουν μὴ τολμῶντας με ἢ κὰν νὰ μὲ ζυγῶσουν,
 κάπου μακριὰ μου στέκοντας ἔλεγαν πῶς μὲ φοβίζουν
 μὲ τοὺς δαυλοὺς ποὺ κράταγαν κι ἔλεγαν θὰ μὲ κάψουν.
 205 Μεγάλες ἔβγαζαν κραυγὲς καὶ προκαλοῦσαν χτύπους.
 Ἄλλὰ γιὰ νὰ μὴν καυχηθοῦν πῶς κάτι μέγα ἐκάναν,
 φῶς μ' εἶδαν μὲ τὶς προσευχὲς νὰ γίνω τοῦ πατρός μου
 καὶ ξαφνικᾶ ὑποχώρησαν ὅλοι τους ντροπιασμένοι.

194. Ἐξ. 14,6.

208. Ψαλμ. 39, 14.

Ἐξῆλθεν ἐκ Θεοῦ Μωσῆς, εὗρέ με θαρσαλέον,
 210 περιχαρῆ καὶ σύντρομον ἐκ τῆς θαυματουργίας.
 Ἠρώτησε τί τὸ συμβάν, τὸ πᾶν ἀνήγγειλα αὐτῷ,
 καὶ ὅτι Φαραὼ ἦν, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου,
 παραγενόμενος νυνὶ μετὰ λαοῦ ἀπείρου
 καὶ δῆσαί με οὐκ ἴσχυσεν, ἤθελε δέ με καῦσαι
 2145 καὶ πάντες φλόξ ἐγένοντο, οἱ μετ' αὐτοῦ ἐλθόντες,
 καὶ κατ' ἐμοῦ ἐξέπεμπον πῦρ ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν
 Καὶ ὅτι Φῶς ἰδόντες με γεγονότα εὐχαῖς σου
 σκότος πάντες γεγόνασι καὶ μόνος εἰμὶ ἄρτι.—
 Βλέπε, ἀνταπεκρίθη μοι Μωσῆς, καὶ μὴ θαρρήσης
 220 μηδὲ τὰ φανερὰ βλέπης, τὰ κρυφῆ φοβοῦ μάλλον!
 Δεῦρο, φυγῆ χρησώμεθα! Οὕτω Θεὸς κελεύει,
 καὶ πολεμήσει ὁ Χριστὸς ἀνθ' ἡμῶν Αἰγυπτίοις.—
 Ἄγωμεν, ἔφην, Κύριε, οὐ χωρισθήσομαί σου,
 οὐ παραβῶ σου ἐντολήν, ἀλλὰ πάσας φυλάξω.
 Ἀμήν.

Βγῆκε ἀπὸ Θεοῦ ὁ Μωυσῆς μ' ἠῦρε γεμάτο θάρρος,
210 περιχαρῆς μὰ τρέμοντας ἀπὸ τὸ μέγα θαῦμα.

Μὲ ρώτησε γιὰ ὅ,τι ἔγινε καὶ τοῦ τ' ἀνέφερα ὅλα.

Ἦταν –τοῦ εἶπα– ὁ Φαραώ, ὁ ἄρχοντας τῆς Αἰγύπτου,
ὁποῦ μὲ ἀμέτρητο στρατὸν ἤρθε τῆ νύχτα τούτη,

μὰ νὰ μὲ δέσει ἀδύνατο· θέλοντας νὰ μὲ κάψουν,

215 φλόγα γενήκαν ὅλοι τους, ὅσοι εἶχαν ρθεῖ μαζί του
κι ἀπὸ τὸ στόμα τους φωτιὰ πάνω μου σφεντονίζαν.

Καὶ σὰν εἶδαν νὰ γίνομαι φῶς μὲ τὶς προσευχῆς σου

–τοῦ εἶπα– ὅλοι σκότος ἔγιναν κι εἶμαι πιά μόνος τώρα.

Βλέπε, ἀποκρίθη ὁ Μωυσῆς, ἀλλὰ μὴν πάρεις θάρρος,

220 καὶ μὴν κοιτᾶς τὰ φανερά, μὰ ὅσα κρυφὰ φοβήσου.

Ἐμπρός, καιρὸς γιὰ τὴ φυγή, ἔτσι ὁ Θεὸς προστάζει,

καὶ τοὺς Αἰγύπτιους ὁ Χριστὸς γιὰ μᾶς θὰ πολεμήσει.

Πᾶμε, τοῦ λέγω, Κύριε, ποτέ μου δὲ σ' ἀφήνω,

καὶ μιά σου δὲ χαλῶ ἐντολή, ὅλες θὰ τὶς φυλάξω.

Ἄμήν.

**Διδασκαλία σὺν θεολογίᾳ, ἐν ἧ καὶ περὶ ἱερωσύνης
ἅμα καὶ περὶ ἀπαθοῦς θεωρίας.**

Πῶς σου ἐξείπω, Δέσποτα, τὰ θαυμαστὰ καὶ ξένα,
 πῶς λόγῳ διηγῆσομαι σῶν κριμάτων τὰ βάθη,
 ἃ καθ' ἐκάστην ἐκτελεῖς ἐν ἡμῖν, τοῖς σοῖς δούλοις;
 Πῶς παραβλέπεις ἄπειρα τῶν σφαλμάτων μου πλήθη
 5 καὶ οὐ λογίζῃ, Δέσποτα, τὰς τῶν κακῶν μου πράξεις,
 ἀλλ' ἐλεεῖς καὶ σκέπεις με καὶ φωτίζεις καὶ τρέφεις
 ὡς ἐκπληροῦντα πάσας σου τὰς ἐντολάς, Σωτήρ μου;
 Οὐ μόνον δέ με ἐλεεῖς, ἀλλὰ καὶ πλέον τούτου
 καταξιοῖς ἐνώπιον τῆς σῆς παρίστασθαί με
 10 δόξης τε καὶ δυνάμεως καὶ τῆς μεγαλωσύνης·
 προσομιλεῖς μοι καὶ λαλεῖς λόγους ἀθανασίας
 τῷ ἀσθενεῖ καὶ ταπεινῷ καὶ τοῦ ζῆν ἀναξίῳ.
 Πῶς μου λαμπρύνεις τὴν ψυχὴν, τὴν κατεσπιλωμένην,
 καὶ φῶς αὐτὴν ἀποτελεῖς, ἄχραντόν τε καὶ θεῖον;
 15 Πῶς λαμπροφόρους ἐκτελεῖς τὰς ἀθλίας μου χειῖρας,
 ἃς ἀμαρτῶν ἐμόλυνα μολυσμοῖς ἀμαρτίας;
 Πῶς ἀλλοιοῖς τὰ χεῖλη μου αἴγλη θεότητός σου,
 ἐξ ἀκαθάρτων ἅγια ταῦτα μετασκευάζων;
 Γλῶσσάν μου δὲ τὴν ρυπαράν, Χριστέ, πῶς ἐκκαθαίρεις
 20 καὶ μασησμῷ τῆς σῆς σαρκὸς σοῦ μέτοχον ἐργάζῃ;
 Πῶς καὶ ὀρᾶν με ἀξιοῖς καὶ παρ' ἐμοῦ ὀρᾶσθαι
 καὶ ταῖς χερσί μου, ὁ κρατῶν τὰ σύμπαντα, κρατεῖσθαι,
 ὁ πᾶσιν ἀθεώρητος τάξεσιν οὐρανίαις

Διδασκαλία μαζί με θεολογία, όπου γίνεται συγχρόνως λόγος
και για την ιερωσύνη και την άπαθη θεωρία.

Πώς ν' ἀριθμήσω, Δέσποτα, τὰ ἐξαίσια θαύματά σου
καὶ πῶς τὰ βάθη τῶν κριμάτων σου νὰ περιγράψω,
ποῦ κάθε μέρα ἐκτελεῖς σ' ἐμᾶς τοὺς δούλους σου;
Πῶς παραβλέπεις τ' ἄπειρα τὰ πλήθη τῶν σφαλμάτων μου
5 καὶ δὲ λογιάζεις, Δέσποτα, ὅσα κακὰ ἐγὼ πράττω.
ἀλλὰ μ' ἐλεεῖς, μὲ σκέπεις, μὲ φωτίζεις καὶ μὲ τρέφεις,
σὰ νὰ ἐφάρμοζα, Σωτήρα μου, ὅλες τὶς ἐντολές σου;
Καὶ δὲ μ' ἐλεεῖς μονάχα ἀλλὰ καὶ πιότερο ἀπ' αὐτὸ
ἄξιο νὰ παραστέκομαι κοντὰ μὲ κάνεις
10 στὴ δόξα σου, τὴ δύναμη καὶ τὴ μεγαλοσύνη σου·
εἶσαι μαζί μου καὶ μοῦ ἀπευθύνεις λόγους ἀθανασίας
σὲ μένα τὸν ἀδύναμο, τὸν ταπεινὸ, καὶ γιὰ νὰ ζῶ ἀνάξιο.
Πῶς μοῦ λαμπρύνεις τὴν ψυχὴ τὴ ρυπαρὴ μου
καὶ πῶς μὲ φῶς τὴ μεταβάλλεις ἄχραντο καὶ θεῖο;
15 Πῶς κάνεις τὰ ἄθλια χέρια μου νὰ λάμπουν, [ντας;
ποῦ μὲ τῆς ἀμαρτίας τοὺς μολυσμοὺς τὰ μόλυνα ἀμαρτάνο-
Πῶς μὲ τὴ λάμψη τῆς θεότητάς σου, ἀλλάζεις τὰ χεῖλη μου
σὲ ἅγια ἀπὸ ἀκάθαρτα μεταμορφώνοντάς τα;
Καὶ πῶς, Χριστέ, τὴ ρυπαρὴ τὴ γλώσσα μου καθαίρεις
20 καὶ πῶς νὰ σὲ μετέχω κάνεις με τὴ σάρκα τρώγοντάς σου;
Καὶ πῶς νὰ μὲ κοιτᾶς ἄξιο μὲ κάνεις καὶ νὰ σὲ κοιτάζω
καὶ νὰ κρατῶ στὰ χέρια ἐσένα ποῦ κρατᾶς τὰ σύμπαντα,
ἐσένα ποῦ 'σαι ἀθώρητος γιὰ ὅλα τὰ οὐράνια τάγματα

καὶ τῷ Μωσῆ ἀπρόσιτος, τῷ ἐν προφήταις πρώτῳ;
 25 Οὐ γὰρ ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τὸ σὸν κατηξιώθη,
 οὐδ' ἐν ἀνθρώποις ἄλλος τις, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ.
 Σὲ οὖν τὸν ἀκατανόητον, σὲ τὸν ἄφραστον μόνον,
 σὲ τὸν ἀχώρητον παντὶ καὶ ἀπρόσιτον πᾶσι,
 πῶς καὶ κρατεῖν τε καὶ φιλεῖν καὶ ὄραῖν καὶ ἐσθίειν
 30 καὶ ἔχειν ἐν καρδίᾳ μου, Χριστέ, καταξιούμαι
 καὶ διαμένω ἄφλεκτος χαίρων ἅμα καὶ τρέμων
 καὶ ἀνυμνῶν σου τὴν πολλήν, Χριστέ, φιλανθρωπίαν;
 Οἱ οὖν τυφλοὶ καὶ σαρκικοί, οἱ μὴ γινώσκοντές σε,
 ἀναισθητοῦντες, μᾶλλον δὲ τὴν ἰδίαν δεικνύντες
 35 ἀσθένειαν καὶ σκότωσιν καὶ τῶν καλῶν ἀπάντων,
 Σωτῆρ μου, ἀποστέρησιν πῶς τολμῶσι τοῦ λέγειν·
 Τί δὲ καὶ χρῆζει ἄνθρωπος ἱερωσύνην ἔχειν,
 ἐὰν μὴ ἐν ἐκ τῶν τριῶν τούτων κερδάνῃ·
 ἢ τὴν τροφήν τοῦ σώματος ἢ πορισμὸν χρυσίου
 40 ἢ θρόνον ἐκ τῶν ὑψηλῶν ἐπισκοπῆς πλουσίας;
 Ὡς σκότους, ὦ πωρώσεως, ὦ πτωχείας ἐσχάτης,
 ὦ ἀθλιότητος πολλῆς, ὦ ἀγνοίας μεγάλης,
 ὦ γενηρῶν τε καὶ κενῶν ματαίων ὀνομάτων,
 ὦ τόλμης, ὦ φρονήματος Ἰούδα τοῦ προδότου!
 45 Ὡς γὰρ ἐκεῖνος τὰ φρικτὰ τοῦ δεσποτικοῦ δείπνου
 καὶ τοῦ ἀχράντου σώματος εἰς οὐδὲν ἐλογίσθη,
 ἀλλὰ κρεῖσσον ἠγήσατο ἀργύρια ὀλίγα,
 οὕτω καὶ οὗτοι τὰ φθαρτὰ τῶν ἀφθάρτων καὶ θείων
 προτιμῶντες ἐκλέγονται τὴν ψυχικὴν ἀγχόνην.
 50 Εἶπατέ μοι, ὦ μάταιοι, εἰ ἐπίστασθε τοῦτον!
 Τίς τὸν Χριστὸν κτησάμενος ἑτέρου πλέον χρῆζει
 τινὸς ἄρα τῶν ἀγαθῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος;
 Τίς τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος ἔχων ἐν τῇ καρδίᾳ
 οὐχὶ Τριάδα τὴν σεπτὴν ἐν αὐτῷ κατοικοῦσαν

25–26. Ἐξ. 33,20 καὶ 23. 47. Ματθ. 26,15.

49. Ματθ. 27,6.

κι ἀπρόσιτος, γιὰ τὸ Μωυσῆ, τὸν πρῶτο στοῦς προφῆτες;
 25 Ἄξιος δὲν ἔγινε νὰ δεῖ τὸ πρόσωπό σου,
 οὔτε κι ἄλλος κανένας ἄνθρωπος, καὶ νὰ μὴν πεθάνει.
 Ἐσένα λοιπὸν μόνο τὸν ἀκατανόητο κι ἐσὲ τὸν ἄφραστο,
 ἐσένα ποὺ στὸ σύμπαν δὲ χωρᾶς καὶ σ' ὅλους εἶς' ἀπρόσιτος,
 πῶς ἄξιος γίνομαι, Χριστέ, νὰ σὲ κρατῶ, νὰ σὲ φιλῶ,
 30 νὰ σὲ κοιτῶ καὶ νὰ σὲ τρῶγω καὶ νὰ σ' ἔχω στὴν καρδιά μου,
 κι ὡστόσο νὰ μὴν καίγομαι, μὰ μὲ χαρὰ καὶ τρόμο,
 Χριστέ, τὴν εὐσπλαχνία σου ν' ἀνυμνῶ τῇ μεγάλῃ;
 Ὅσοι τυφλοὶ καὶ σαρκικοὶ κι ὅσοι δὲ σὲ γνωρίζουν
 καὶ δὲν αἰσθάνονται ἢ τῇ δικῇ τους μάλλον δείχνοντας
 35 ἀσθένεια καὶ τὴν τύφλωση καὶ τῶν καλῶν ὄλων
 τῇ στέρηση, Σωτήρα μου, πῶς τολμοῦν τέτοιο λόγο;
 Ποιὰ εἶν' ἡ ἀνάγκη ὁ ἄνθρωπος τὴν ἱερωσύνη νὰ ἔχει,
 ἂν ἀπ' τὰ τρία τοῦτα δῶ τὸ ἓνα δὲν κερδίζει,
 τοῦ σώματός του τὴν τροφή ἢ ἀπόχτηση χρημάτων
 40 ἢ κι ἓνα θρόνο ἀπ' τοὺς ψηλοὺς μιᾶς μητροπόλεως πλούσιας;
 Αὐτὸ εἶναι σκότος, πώρωση, φτώχεια ψυχῆς ἐσχάτη,
 ὦ ἀθλιότητα πολλή κι ὦ ἄγνοια μεγάλη,
 ὦ μάταια ὀνόματα, γήινα μὰ καὶ κούφια,
 ὦ τόλμη κι ὦ διάθεση τοῦ Ἰούδα τοῦ προδότη.
 45 Καὶ ὅπως τὸ δεσποτικὸ φρικτὸν ἐκεῖνος δεῖπνο
 καθόλου δὲ λογάριασε καὶ τὸ ἄχραντό του σῶμα,
 μὰ πιὸ σπουδαῖα νόμισε λίγα μονάχα ἀργύρια,
 ἔτσι καὶ αὐτοὶ ἀντὶ τ' ἄφθαρτα καὶ θεῖα προτιμήσαν
 ὅσα φθαρτὰ εἶναι, βάζοντας ἀγχόνη στὴν ψυχὴ τους.
 50 Ἀνόητοι, πέστε μου, ἂν τὸ ξέρετε·
 Ἄν ἀποκτήσει τὸ Χριστὸ κάποιος σὰν τί ἄλλο θέλει,
 ποιό ἀπ' ὅλα τ' ἀγαθὰ τῆς ζωῆς αὐτῆς τοῦ λείπει;
 Τῇ χάρῃ ποιός τοῦ Πνεύματος ἂν ἔχει στὴ καρδιά του,
 τὴν Τριάδα τὴν σεβάσμα νὰ κατοικεῖ δὲν ἔχει

36–40. Οἱ στίχοι ἀποτελοῦν τὴ βαλβίδα γιὰ νὰ τιναχθεῖ στὰ ὕψη ἡ ἀξία τῆς ἱερωσύνης.

55 κέκτηται, τὴν φωτίζουσας καὶ Θεὸν ἐκτελοῦσας;
 Τίς δὲ θεὸς γενόμενος χάριτι τῆς Τριάδος
 καὶ δόξης καταξιώθεις τῆς ἄνω τε καὶ πρώτης,
 πλέον τι ἐννοήσειεν ἐνδοξότερον ἄρα
 τοῦ λειτουργεῖν τε καὶ ὁρᾶν τὴν ἀνωτάτω φύσιν,
 60 τὴν παντουργόν, τὴν ἄφραστον, τὴν ἀπρόσιτον πᾶσιν;
 Ἦ τίνας ἐπιθυμήσειε λαμπροτέρου ἐν βίῳ,
 τῷ τε τούτῳ, λογίσθητι, τῷ ὀλιγοχρονίῳ,
 ἢ τῷ ἄλλῳ, μοί νόησον, τῷ μὴ ἔχοντι τέλος;
 Εἰ ἦδεις τὸ κρυπτόμενον βάθος τῶν μυστηρίων,
 65 οὐκ ἂν με κατηνάγκαζες ταῦτα λαλεῖν ἢ γράφειν.
 Φρίττω γὰρ εὐλαβούμενος ἐγχαράττων τὰ θεῖα
 καὶ γράμμασι σκιαγραφῶν τὰ ἀπόρρητα πᾶσιν.
 Εἰ ἐθεάσω τὸν Χριστόν, εἰ ἔλαβες τὸ Πνεῦμα
 καὶ προσηνέχθης τῷ Πατρὶ διὰ τούτων τῶν δύο,
 70 γινώσκειν εἶχες ἃ λαλῶ καὶ ἃ σοι ἐξηγοῦμαι,
 καὶ ὅτι μέγα καὶ φρικτὸν καὶ ἐπέκεινα πάσης
 δόξης τε καὶ λαμπρότητος, ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας,
 πλούτου τε καὶ δυνάμεως καὶ πάσης βασιλείας
 τὸ λειτουργεῖν ἐν καθαρᾷ καρδίας συνειδήσει
 75 τῇ καθαρᾷ καὶ ἀγίᾳ καὶ ἀχράντῳ Τριάδι.
 Μὴ γάρ μοι εἶπης σώματος τὴν ἀναμαρτησίαν
 καί, ὣν τὸ βάθος οὐ νοεῖς, παράξῃς μαρτυρίας,
 ἀλλ' ἅπερ εἶπεν ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἀποστόλων
 καὶ Βασιλείου τοῦ σοφοῦ, τοῦ πυρίνου τὴν γλῶτταν,
 80 τοῦ Χρυσοστόμου τε πατρὸς τᾶς ἀπλᾶς μαρτυρίας
 καὶ Γρηγορίου τοῦ καλῶς ταῦτα θεολογοῦντος
 ἄκουσον καὶ πιστώθητι, ποταπὸν χρὴ ὑπάρχειν
 τὸν λειτουργοῦντα τῷ Θεῷ, τῷ ποιητῇ τῶν πάντων!
 Καὶ ἐκ τῆς καταξιώσεως καὶ ἐκ τῆς ἀρετῆς σου

64. Κολ. 1,26.

72. Ἰούδα 25 καὶ Ἀποκ. 4,11.

74. Α' Τιμ. 3,9.

55 μέσα του που όλοφώτεινο μὰ καὶ θεὸ τὸν κάνει;
 Καὶ ποιὸς ἂν γίνει θεὸς μετῆς Τριάδας τῆ χάρη
 καὶ γιὰ τὴ δόξα ἀξιοθεῖ στὸν οὐρανὸ τὴν πρώτη
 τί παραπάνω πιὸ ἔνδοξο θὰ βάλει ὁ νοῦς του ἀκόμα,
 ἀπ' τὸ νὰ διακονεῖ καὶ νὰ θεωρεῖ τὴν ὑπέρτατη φύση
 60 τὴ παντοπλάστρα κι ἄφραστη καὶ ἀπλησίαστη σ' ὄλους;
 Κι ἀκόμα, τί λαμπρότερο στὴ ζωὴ θὰ ἐπιθυμήσει;
 Στὸ νοῦ σου τὴ λιγόχρονη τούτη ζωὴ σου βάλε
 ἢ καὶ τὴν ἄλλη ἐνόησε τὴν που δὲν ἔχει τέλος.
 Ἐὰν τὸ κρυμμένο γνώριζες τῶν μυστηρίων τὸ βάθος,
 65 τέτοια δὲ θὰ μ' ἀνάγκαζες νὰ λέγω εἴτε νὰ γράφω.
 Φρίκη καὶ φόβος με κρατοῦν τὰ θεῖα νὰ διηγοῦμαι,
 με γράμματα νὰ ἰχνογραφῶ τ' ἀπόρρητα γιὰ ὄλους.
 Ἐὰν τὸ Χριστὸν ἀντίκρισες κι ἂν ἔλαβες τὸ Πνεῦμα
 καὶ μετῆ χάρη αὐτῶν τῶν δυὸ βαδίσεις στὸν Πατέρα
 70 ὅ,τι σοῦ λέω θὰ γνώριζες καὶ ὅσα σοῦ διηγοῦμαι
 κι ὅτι εἶναι μέγα καὶ φρικτὸ καὶ ἀπὸ κάθε πέρα
 καὶ δόξα καὶ λαμπρότητα κι ἀρχὴ κι ὅποια ἐξουσία
 καὶ πλοῦτο μὰ καὶ δύναμη μὰ κι ὅποια βασιλεία
 νὰ λειτουργεῖ με καθαρὴ συνείδηση κανένας
 75 τὴν ἀγαθὴ, τὴν ἄχραντη καὶ τὴν Ἁγία Τριάδα.
 Καὶ μὴ μοῦ πεῖς τοῦ σώματος τὴν ἀναμαρτησία
 κι ὅποιων τὸ βάθος ἀγνοεῖς μοῦ φέρεις μαρτυρίες,
 ἀλλὰ ὅ,τι δίδαξε ὁ Θεὸς μέσω τῶν ἀποστόλων,
 τοῦ Βασιλείου τοῦ σοφοῦ, τοῦ πύρινου στὴ γλώσσα
 80 πατέρα μας Χρυσόστομου τίς ἀπλὲς μαρτυρίες
 καὶ τοῦ Γρηγορίου που καλὰ θεολογεῖ ὅλα τοῦτα,
 ἄκου καὶ βεβαιώσου πιά τί λογιῆς πρέπει νὰ ἴναι
 αὐτὸς που ὑπηρετεῖ τὸ Θεό, τὸν ποιητὴ τῶν ὄλων.
 Κι ἀπὸ ὅ,τι ἔχεις ἀξιοθεῖ κι ἀπὸ τὴν ἀρετὴ σου

79-81. Στους στίχους αὐτοὺς εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸ τῶν τριῶν μεγάλων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, που τὰ διδάγματα τους συμβουλεύει ν' ἀκολουθεῖ ὁ μέλλων ἱερεὺς.

85 ἔχεις τοῦ ἀξιώματος τὸ μέγεθος θαυμάσαι.
 Μὴ πλανηθῆτε, ἀδελφοί, μὴ τολμήσητε ὄλως
 ἄψασθαι ἢ προσελθεῖν τῷ ἀπροσίτῳ φύσει!
 Ὅς γὰρ οὐκ ἀποτάζεται κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ
 καὶ τὴν ψυχὴν ἀρνήσεται τὴν ἑαυτοῦ καὶ σῶμα
 90 καὶ ὄλος γένηται νεκρὸς ταῖς αἰσθήσεσι πάσαις
 μηδὲν προσβλέπων ἐμπαθῶς τῶν ἡδέων τοῦ βίου,
 μηδενὸς ὄλως ἐπιθυμῶν τῶν τοῦ κόσμου πραγμάτων,
 μηδὲ ἐνηδυνόμενος λόγοις τισὶν ἀνθρώπων,
 ὃς οὐ κωφός τε καὶ τυφλὸς γένηται τοῖς τοῦ κόσμου
 95 πράγμασί τε καὶ ἡθεσι, πράξεσί τε καὶ λόγοις
 ὁρῶν μὲν ὅσα ὀφθαλμὸς φύσει ὁρᾶν ἰσχύει,
 μηδὲν δὲ ἐνδοθεν ἑῶν εἰσελθεῖν ἐν καρδίᾳ
 καὶ τύπους τούτων καὶ μορφὰς ἀνιστορεῖσθαι ταύτην,
 ἀκούων δ' ὅσα ἀκοὴ δέχεται ἀνθρωπίνη,
 100 καὶ μένων ὥσπερ ἄψυχος καὶ ἀναίσθητος λίθος,
 μὴ ἡχὴν, μὴ τὴν δύναμιν τῶν φωνῶν μεμνημένος,
 οὐ δύναται τὴν μυστικὴν καὶ ἀναίμακτον θύειν
 Θεῷ θυσίαν καθαρῶς τῷ καθαρῷ τὴν φύσιν.
 Ὅταν γὰρ ταῦτα αἰσθηθῆ ποιεῖν ἐν ἀληθείᾳ,
 105 ἀπεχωρίσθη τοῦ παντὸς κόσμου καὶ τῶν τοῦ κόσμου
 καὶ γνώσει καὶ πιστεύσει μοι, ἃ μέλλω πάλιν γράφειν.
 Τὸν ἀέρα τὸν σκοτεινόν, ὃν Δαυὶδ τεῖχος λέγει
 καὶ θάλασσαν ὠνόμασαν τοῦ βίου οἱ πατέρες,
 ὑπερέβη, ἐπέρασεν, εἰσῆλθεν εἰς λιμένα,
 110 ἐν ᾧ πᾶς ὁ γενόμενος πᾶν ἀγαθὸν εὕρισκει.
 Ἐκεῖ γὰρ ὁ παράδεισος, ἐκεῖ ζωῆς τὸ ξύλον,
 ἐκεῖ ὁ ἄρτος ὁ γλυκὺς, ἐκεῖ πόμα τὸ θεῖον,
 ἐκεῖ ὁ ἀνεξάντλητος πλοῦτος τῶν χαρισμάτων.
 Ἐκεῖ ἡ βᾶτος καίεται μὴ καταφλεγόμενη
 115 καὶ τῶν ποδῶν μου λύονται τὰ πέδιλα εὐθέως·

97. Ματθ. 15,17. 104. Ἰω. 3,21 καὶ 4,24.

107. Ψαλμ. 17,12 καὶ 30.

85 τὸ ὕψος τῆς χάρης πρὸς ἐσὲ μορεῖς ν' ἀποθαυμάσεις.
 Μὴν πλανηθεῖτε, ἀδέλφια μου, καθόλου μὴν τολμῆστε
 ν' ἀγγίξτε ἢ νὰ σιμώσετε τὴν ἀπλησίαστη φύση.
 Γιατὶ ὅποιος δὲν ἀπαρνηθεῖ τὸν κόσμον μὲ ὅσα ἔχει
 καὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἴδια του καὶ τὸ ἴδιο του τὸ σῶμα
 90 καὶ ὀλότελα ἀπονεκρωθεῖ γιὰ τὶς αἰσθήσεις του ὅλες
 κι οὔτε ἓνα ἀπ' τὰ τερπνὰ τῆς ζωῆς μ' ἐμπάθεια δὲν κοιτάζει
 κι οὔτε καθόλου ἐπιθυμεῖ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου
 καὶ μήτε τὸν εὐχαριστοῦν κάποιων ἀνθρώπων λόγοι,
 κι ὅποιος δὲν γίνεαι ὅπως κουφὸς κι ὅπως τυφλὸς πρὸς ὅλα,
 95 τοῦ κόσμου ἦθη καὶ πράγματα κι ἔργα καὶ λόγια
 καὶ βλέπει ὅσα τὰ μάτια του μποροῦν νὰ δοῦν μὰ ὡστόσο
 μὲς στὴν καρδιά του τίποτα νὰ εἰσέλθει δὲν ἀφήνει
 ν' ἀναλογιέται τὶς μορφὲς κι ὅλα τὰ σχήματά τους
 ν' ἀκούει κι ὅσα δέχεται ἢ ἀνθρώπινη ἀκοή,
 102 μὰ ὅπως μιὰ πέτρα ἄψυχη κι ἀναίσθητη νὰ μένει
 ποὺ οὔτε τὸν ἦχο οὔτε τὸ νόημα τῶν λέξεων θυμᾶται
 καὶ δὲν μπορεῖ τὴ μυστικὴν κι ἀναίμακτην θυσίαν
 στὸ Θεὸ νὰ προσφέρει καθαρὰ ποὺ ἔχει καθάρια φύση.
 Γιατὶ ὅταν καταλάβει αὐτὰ ὅτι στ' ἀλήθεια πράττει,
 105 χωρίστηκε ἀπ' τὸν κόσμον πὰ κι ἀπ' ὅσα εἶναι τοῦ κόσμου·
 θὰ ἐννοήσῃ καὶ θὰ μὲ πιστέψῃ γι' αὐτὰ ποὺ θὰ ξαναγράψω
 Τὸ σκοτεινὸν ἀέρα αὐτὸν ποὺ ὁ Δαβὶδ τὸν λέγει τεῖχος
 καὶ θάλασσα τὸν κάλεσαν τοῦ βίου οἱ πατέρες,
 τὸν διάβηκε, τὸν πέρασε καὶ ἔπιασε σὲ λιμάνι,
 110 ὅπου σὰν φτάσει ὁ πασανεὶς κάθε ἀγαθὸ ἐκεῖ βρίσκει.
 Ἐκεῖ εἶναι ὁ παράδεισος, ἐκεῖ τῆς ζωῆς τὸ δέντρο,
 ἐκεῖ εἶναι τὸ γλυκὸ ψωμὶ καὶ τὸ πιοτὸ τὸ θεῖο,
 ἐκεῖ καὶ τ' ἀνεξάντλητα πλούτη τῶν χαρισμάτων.
 Ἐκεῖ κι ἡ βᾶτος φλέγεται χωρὶς νὰ καίγεται ὁμως
 115 καὶ τῶν ποδιῶν μου λύνονται τὰ πέδιλα μὲ μιᾶς

111. Ἀποκ. 2,7 (Γεν. 2,8 καὶ 9). 112. Ἐξ. 16,15 καὶ Σοφ. Σολ. 16,20.

115. Ψαλμ. 104,18 καὶ 20.

ἐκεῖ θάλασσα ρήγνυται καὶ διέρχομαι μόνος
 καὶ ὀρῶ ἐν τοῖς ὕδασιν ἐχθροὺς ποντιζομένους·
 ἐκεῖ τὸ ξύλον θεωρῶ ἐν τῇ ἐμῇ καρδίᾳ
 βαλλόμενον καὶ τὰ πικρὰ πάντα μεταποιοῦνται·
 120 ἐκεῖ τὴν πέτραν βλύζουσαν μέλι ἐκαρπώσαμην
 καὶ ἡ ψυχὴ μου ἔκτοτε θλίψεως οὐ μετέσχεν·
 ἐκεῖ εὗρηκα τὸν Χριστόν, τὸν παροχέα τούτων,
 καὶ ἠκολούθησα αὐτῷ ἐξ ὄλης τῆς ψυχῆς μου·
 ἐκεῖ τὸ μάννα ἔφαγον καὶ ἄρτον τῶν ἀγγέλων
 125 καὶ οὐδενὸς ἐπεθύμησα τῶν ἀνθρωπίνων ἔτι·
 ἐκεῖ τὴν ράβδον Ἀαρὼν τὴν ξηρὰν ἐξανθοῦσαν
 εἶδον τε καὶ ἐθαύμασα Θεοῦ τερατουργίας·
 ἐκεῖ τὴν στεῖρὰν μου ψυχὴν εἶδον καρποφοροῦσαν
 καὶ πῶς τὸ ξύλον τὸ ξηρὸν ποιεῖ καρπὸν ὠραῖον·
 130 ἐκεῖ τὴν βορβορώδη μου καὶ ἄσωτον καρδίαν
 ἐθεασάμην καθαρὰν καὶ ἀγνὴν καὶ παρθένον
 καὶ τό· Χαῖρε, ἀκούουσα, ἡ κεχαριτωμένη,
 μετὰ σοῦ γὰρ ὁ Κύριος καὶ ἐν σοὶ εἰς αἰῶνας!
 Ἐκεῖ τό· Νίψαι, ἤκουσα, κολυμβήθρα δακρῶν!
 135 καὶ ποιήσας ἐπίστευσα καὶ ἀνέβλεψα αἴφνης·
 ἐκεῖ ἐτάφην μνήματι ταπεινώσει τελείᾳ,
 καὶ παρεγένετο Χριστὸς ἀμετρήτῳ ἐλέει
 καὶ λίθον ἤρε τὸν βαρὺν ἐκεῖθεν τῶν κακῶν μου
 καὶ εἶπε· Δεῦρο, ἐξελθε ὡς ἐκ τάφου τοῦ κόσμου!
 140 Ἐκεῖ, πῶς ἔπαθεν, εἶδον, ἀπαθῶς ὁ Θεός μου
 καὶ πῶς νεκρὸς ἐγένετο ἀθάνατος ὑπάρχων
 ἀνέστη τοῦ μνήματος μὴ λύσας τὰς σφραγίδας.
 Ἐκεῖ τὴν μέλλουσαν εἶδον ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν,
 ἣν ὁ Χριστὸς χαρίζει τοῖς αὐτὸν ἐκζητοῦσι,
 145 καὶ βασιλείαν οὐρανῶν οὖσαν ἐντός μου εὖρον,
 ἣτις ὑπάρχει ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμα,

116. Ἐξ. 14,21 καὶ Ψαλμ. 77,13.

118. Ψαλμ. 77,53 (Ἐξ. 15,4).

119. Ἐξ. 15,25.

ἐκεῖ χωρίζει ἡ θάλασσα καὶ τὴ διαβαίνω μόνος
 καὶ τοὺς ἐχθροὺς μὲς στὰ νερὰ τοὺς βλέπω νὰ βουλιάζουν·
 ἐκεῖ τὸ δέντρο τὸ θωρῶ νὰ στέκει φυτεμένο
 μὲς στὴν καρδιά μου κι ὄλα τὰ πικρὰ μὲ μιᾶς ἀλλάζουν·
 120 ἐκεῖ ἀπ' τὴν πέτρα τρύγησα π' ἀνάβρυξε τὸ μέλι
 καὶ θλίψη πιά δὲ γνώρισε ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τότε·
 ἐκεῖ ἔναι ποῦ ἦρα τὸ Χριστό, τὸ χορηγὸ ὄλων τούτων,
 καὶ πιά τὸν ἀκολούθησα μὲ ὄλη τὴν ψυχὴ μου·
 ἐκεῖ τὸ μάννα ἔφαγα, τὸ ψωμι τῶν ἀγγέλων,
 125 καὶ πιά δὲν ἐπιθύμησα κανένα ἀνθρώπινο ἄλλο·
 ἐκεῖ εἶδα τὸ ξερὸ ν' ἀνθεῖ ραβδί τοῦ Ἀαρών
 καὶ θαύματα ὅσα ὁ Θεὸς τερατουργοῦσε·
 ἐκεῖ εἶδα νὰ καρποφορεῖ κι ἡ στεῖρα μου ψυχὴ
 καὶ πῶς τὸ δέντρο τὸ ξερὸ δίνει καρποὺς ὠραίους.
 130 Ἐκεῖ τὴν ἄσωτη καρδιά μου καὶ βορβορωμένη
 τὴ εἶδα ὀλοκάθαρη κι ἀγνή νὰ ἔναι παρθένα,
 τὸ 'χαῖρε' ν' ἀφουγκράζεται 'ἐσὺ ἡ χαριτωμένη',
 γιὰτὶ μαζί σου ὁ Κύριος κι ἐντός σου στοὺς αἰῶνες.
 Ἐκεῖ τὸ 'νίψου' ἄκουσα 'μὲς στῶν δακρῦων τὴ στέρνα'
 135 καὶ νίφτηκα καὶ πίστεψα καὶ ξάφνου εἶδα τὸ φῶς μου.
 Σὲ μνήμα μὲ ταπείνωση ἐκεῖ τάφηκα τέλεια
 κι ἐκεῖ μ' ἀμέτρητη ὁ Χριστὸς ἔφτασεν εὐσπλαχνία
 καὶ τὴ βαριά ταφόπλακα κύλισε τῶν κακῶν μου
 καὶ μοῦ εἶπε 'Ἀπὸ τὸν κόσμον βγές, σήκω σὰ νάναι τάφος'.
 140 Ἐκεῖ εἶδα πῶς ἔπαθε μ' ἀπάθεια ὁ Θεὸς μου
 καὶ πῶς ἐφάνηκε νεκρὸς ἀθάνατος σὰν εἶναι
 κι ἀνέστη ἀπὸ τὸ μνήμα του μὲ ἄθικτες τὶς σφραγίδες.
 Ἐκεῖ εἶδα τὴ μελλοντικὴ ζωὴ καὶ ἀφθαρσία,
 ποὺ τὴ χαρίζει ὁ Χριστὸς σ' αὐτοὺς ποὺ τὸν ζητοῦνε
 145 κι ἐντός μου καὶ τῶν οὐρανῶν τὴ βασιλεία βρῆκα
 ποὺ εἶναι ὁ Πατέρας καὶ ὁ Υἱὸς μαζί καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα,

120. Δευτ. 32,13. 123. Μάρκ. 12,30.

124. Ἰω. 6. 126. Ἀριθμ. 17,23.

θεότης ἀδιαίρετος ἐν τρισὶ τοῖς προσώποις,
 ἦν οἱ μὴ προτιμήσαντες ἀντὶ παντὸς τοῦ κόσμου
 καὶ δόξαν ἠγησάμενοι καὶ τιμὴν τε καὶ πλοῦτον
 150 τὸ προσκυνεῖν, τὸ λειτουργεῖν καὶ παρίστασθαι μόνον,
 ἀνάξιοι τυγχάνουσι καὶ τῆς ἀχράντου θέας
 καὶ τῆς τρυφῆς καὶ τῆς χαρᾶς καὶ τῶν καλῶν ἀπάντων,
 ὧν οὐ μὴ μεταλάβωσι μετάνοιαν μὴ σχόντες,
 εἰ μὴ πάντα, ὡς εἶπομεν, διδαχθῶσι καὶ γένωνται
 155 καὶ πάντα πράξωσι σπουδῇ, ἃ εἶπεν ὁ Θεός μου,
 καὶ τότε μόλις τις πολλῶ φόβῳ καὶ εὐλαβείᾳ,
 εἰ ὁ Θεὸς κελεύσειεν, ἀπτέσθω τῶν ἀψαύστων!
 Οὐδὲ γὰρ πᾶσιν ἔξεστι λειτουργεῖν τοῖς τοιούτοις,
 ἀλλ' εἰ καὶ πᾶσαν δέξεται τοῦ Πνεύματος τὴν χάριν
 160 καὶ καθαρὸς ἀπὸ μητρὸς ὑπάρχει ἀμαρτίας,
 εἰ μὴ Θεοῦ κελεύσματι καὶ ἐκλογῇ ἐκείνου,
 πληροφοροῦντος τὴν αὐτοῦ ψυχὴν ἐλλάμψει θείᾳ
 καὶ ἐμπυρίζοντος αὐτὴν πόθῳ θείας ἀγάπης,
 οὐκ ἂν δοκεῖ μοι εὐλογον ἱερουργεῖν τὰ θεῖα
 165 καὶ τῶν ἀψαύστων καὶ φρικτῶν ἀπτεσθαι μυστηρίων,
 οἷς πρέπει δόξα καὶ τιμὴ καὶ προσκύνησις πᾶσα
 νῦν καὶ ἀεὶ διὰ παντός, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

θεότητα ἀδιαίρετη μὲ τὰ τρία πρόσωπά της,
 πὺ ὅσοι δὲν τὴν προτίμησαν ἀπὸ τὸν κόσμον ὄλο
 καὶ δόξα δὲν θεώρησαν καὶ πλοῦτο καὶ τιμὴ τους
 150 νὰ προσκυνοῦν, νὰ διακονοῦν ἢ ἀπλὰ νὰ παραστέκουν,
 ἀνάξιοι γιὰ τὴν ἄχραντη θεὰ τυχαίνει νὰ ἴναι
 γιὰ τὴν τρυφή καὶ τὴ χαρὰ καὶ τ' ἀγαθὰ ἕνα-ἕνα.
 Αὐτὰ ἂν δὲν μετανοιώσουν δὲ θὰ τὰ κοινωνήσουν,
 ἂν ὄλα δὲν τὰ διδαχτοῦν καὶ δὲ γινοῦν ὡς εἶπα
 155 κι ὄλα δὲν πράξουν πρόθυμα ὅσα ὁ Θεός μου εἶπε,
 ἀλλὰ καὶ τότε μὲ φόβο πολὺ καὶ μὲ πολλὴν εὐλάβεια,
 ἂν δώσει ὁ Θεὸς διαταγή, τ' ἀνέγγιχτα ἄς ἀγγίζουν.
 Οὔτε τὴν ἄδεια ἔχει ὁ καθεὶς γι' αὐτὴ τὴ διακονία
 ἀλλὰ κι ἂν τοῦ ἀγίου Πνεύματος ὄλη δεχτεῖ τὴ χάρη
 160 κι εἶναι ἄσπιλος ἀπ' ἁμαρτία ἀπ' τὴν κοιλιὰ τῆς μάννας του,
 ἂν πρόσταγμα δὲν εἶναι Θεοῦ κι ἂν δὲν ἐκλέξει Ἐκεῖνος
 καὶ τὴν ψυχὴ του μ' ἔλλαμψη θεϊκὴ πλημμυρίσει
 καὶ μὲ τὸν θεῖον ἔρωτα τὴν πυρπολήσει ἀκέρια
 εὐλογο δὲν τὸ θεωρῶ νὰ ἱεουργεῖ γιὰ τὰ θεῖα
 165 καὶ τὰ φρικτὰ μυστήρια κι ἀνέγγιχτα νὰ ἀγγίζει,
 πὺ ἢ δόξα καὶ ἢ προσκύνηση κι ὄλη ἢ τιμὴ τοὺς πρέπει,
 τῶρα καὶ πάντα ἀδιάκοπα καὶ σ' ὄλους τοὺς αἰῶνες.

Κ

**Εὐχαριστία καὶ ἐξομολόγησις σὺν θεολογίᾳ, καὶ
περὶ δωρεᾶς καὶ μετουσίας Πνεύματος ἁγίου.**

ᾠφθης δι' ἐμὲ ἐπὶ γῆς ἐκ Παρθένου,
ὁ πρὸ αἰώνων ἀόρατος ὑπάρχων,
καὶ σὰρξ ἐγένου καὶ ἄνθρωπος ἐδείχθης,
ὁ ἀπροσίτῳ φωτὶ ἐνειλημμένος,
5 καὶ περιγραπτὸς τοῖς πᾶσιν ἐνομίσθης,
ὁ παντάπασιν ἀχώρητος ὑπάρχων,
ὃν οὐκ ἰσχύει λόγος ἅπας ἐκφράσαι,
νοῦς δὲ βιαζόμενος δράσεται πόθῳ
καὶ κρατεῖν οὐ δύναται συστελλόμενος φόβῳ
10 καὶ πάλιν ζητεῖ καιόμενος τὰ ἔνδον,
φαντασθεῖς δέ σου βραχὺ τῇ λαμπηδόνι
τρόμῳ ἀποπέμπεται καὶ χαρᾷ χαίρει.
Στέγειν γὰρ οὐ δύναται φύσις ἀνθρώπων
ὄλον σε τρανώς καθορᾶν, τὸν Χριστόν μου,
15 εἰ καὶ ὄλον σε πιστευόμεν λαμβάνειν
ἐκ τοῦ Πνεύματος, οὗ δίδως, ὁ Θεός μου,
καὶ τῶν ἀχράντων αἵματος καὶ σαρκός σου,
ὧν κοινωνοῦντες σὲ κρατεῖν καὶ ἐσθίειν
ἀδιαιρέτως, Θεέ, ὁμολογοῦμεν
20 καὶ ἀσυγχύτως· οὐ γὰρ μεταλαμβάνεις
φθορᾶς ἢ ρύπου, ἀλλ' ἐμοὶ μεταδίδως
τῆς σῆς ἀφθάρτου καθαρότητος, Λόγε,
καὶ ἀποπλύνεις τὸν ρύπον τῶν κακῶν μου

3. Ἰω. 1,14.

4. Α' Τιμ. 6,16.

**Εὐχαριστία καὶ ἐξομολόγησι μαζὶ καὶ θεολογία. Ἐπίσης
περὶ δωρεᾶς καὶ μετουσίας τοῦ ἁγίου Πνεύματος.**

Γιὰ χάρι μου ἀπὸ τὴν Παρθένο ἤρθες στὴ γῆ·
 ἐσὺ ποὺ ἀόρατος ὑπάρχεις πρὶν ἀπ' τοὺς αἰῶνες
 ἔγινες σάρκα κι ἄνθρωπος ἐφάνηκες
 ὁ τυλιγμένος μὲς σὲ φῶς ἀπρόσιτο
 5 καὶ ποὺ ὄλοι ἐλέγαν σὲ ὄρια πῶς εἶσαι κλεισμένος,
 ἐσὺ ποὺ εἶσαι ὀλότελα ἀπερίληπτος ἀπ' ὀτιδῆποτε
 ποὺ λόγος νὰ σ' ἐκφράσει δὲν μπορεῖ κανένας,
 νὰ σ' ἀρπάξει ἀπ' τὸν πόθο του κι ὁ νοῦς ὀρμᾶ σπρωγμένος
 μὰ ἀπὸ τὸ φόβο του δειλιάζοντας νὰ σὲ κρατήσῃ δὲν μπορεῖ.
 10 Καὶ πάλι σὲ ζητᾶ μὲ φλογισμένη τὴν καρδιά.
 Κι ἀφοῦ γιὰ λίγο φωτιστεῖ ἀπ' τὴ λαμπηδόνα σου,
 πισοτραβιέται ἀπὸ τὸν τρόμο μὰ κι ἀπὸ χαρὰ μεθάει.
 Γιατὶ ν' ἀντέξει δὲν μπορεῖ ἡ φύση ἡ ἀνθρώπινη
 νὰ δεῖ ὀλοκάθαρα ὄλο τὸ Χριστό μου ἐσένα,
 15 κι ἄς πιστεύομε ὄλο πῶς σὲ παίρνομε
 ἀπὸ τὸ Πνεῦμα ποὺ μοῦ δίνεις ἐσὺ ὁ Θεός μου
 κι ἀπὸ τὸ ἄχραντο τὸ αἶμα καὶ τὴ σάρκα σου
 κι αὐτὰ ὄταν κοινωνοῦμε ὄτι σὲ κρατοῦμε
 καὶ σὲ τρῶμε ἀδιαίρετα, Θεέ μου, ὀμολογοῦμε
 20 κι ἀσύγχυτα. Γιατὶ ἐσὺ δὲ μεταλαβαίνεις
 φθορὰ εἶτε ρύπο, ἀλλὰ σὲ ἐμένα μεταδίδεις
 τὴ δικὴ σου ἄφθαρτη, Λόγε, καθαρότητα.
 Τὸ ρύπο ἀποπλύνεις τῶν κακῶν μου

καὶ ἐκδιώκεις ζόφον ἁμαρτιῶν μου
 25 καὶ τῆς καρδίας καθαίρεις μου τὸ αἴσχος
 καὶ τῆς κακίας ἐκλεπτύνεις τὸ πάχος
 καὶ φῶς ποιεῖς με, τὸν πρὶν ἐσκοτισμένον,
 καὶ ὥραϊον με κατ' ἄμφω ἀπεργάζη·
 αἴγλη περιλάμπεις με ἀθανασίας
 30 καὶ ἐκπλήττομαι καὶ καίομαι τὰ ἔνδον
 ἐπιθυμῶν σε αὐτὸν προσκυνῆσαι.
 Ὅτε δὲ τοῦτο ἐνθυμηθῶ ὁ τάλας,
 ὦ τοῦ θαύματος, ἐν ἐμοί σε εὐρίσκω
 καταμένοντα, κινούμενον, λαλοῦντα
 35 καὶ ἄφωνόν με τότε ἀποτελοῦντα
 τῇ καταπλήξει δόξης τῆς ἀπροσιτου.
 Θάμβος οὖν συνέχει με καὶ ἀπορία,
 ὅτι τὸν πάντα συνέχοντα παλάμη
 συνεχόμενον ἐν καρδίᾳ μου βλέπω.
 40 Ἀλλὰ τί σου, Χριστέ μου, τὸ ξένον τοῦ ἐλέους
 τίς ἢ ἄπειρος συγκατάβασις, Λόγε;
 Τί πρὸς τὴν ἐμὴν ἐλήλυθας πτωχείαν,
 πῶς καὶ εἰσῆλθες εἰς ρυπῶσαν οἰκίαν,
 ὁ ἀπροσίτω οἰκῶν φωτί, Θεέ μου;
 45 Πῶς δὲ καὶ τηρεῖς ἀκατάφλεκτον ταύτην,
 πῦρ ὑπάρχων ἄστεκτον φύσει βροτεία;
 Τί δὲ ποιήσω ἄξιόν σου τῆς δόξης
 καὶ τί εὐρήσω πρὸς τοσαύτην ἀγάπην;
 Τί σοι προσάξω, τῷ τοιαύτῃ με δόξῃ
 50 καὶ τιμῇ δοξάσαντι, τὸν ἀνάξιον;
 Ὅν γὰρ ἄνθρωποι βλέπειν ἀπαξιοῦσιν,
 ἀλλ' οὐδὲ λαλεῖν οὐδὲ συνεστιᾶσθαι
 ὅλως ἐμοὶ βούλονται τῷ παναθλίῳ,
 σὺ ὁ πνοὴν ἅπασαν τρέφων καὶ φύσιν,
 55 ὁ τοῖς Σεραφίμ ἀπρόσιτος ὑπάρχων,

και τὸ ζόφο ἀποδιώχνεις τῶν ἀμαρτιῶν μου
 25 και τῆς καρδιᾶς μου τὸ αἴσχος καθαρίζεις
 και τῆς κακίας μου ἀπαλαίνεις τὴ σκληρότητα,
 τὸ σκοτισμένο ἐμένα πρὶν μὲ κάνεις φῶς
 κι ὠραῖο ἀπὸ τὴ μιὰ μὲ κάνεις και τὴν ἄλλη·
 μὲ περιλάμπεις μ' αἴγλη ἀθανασίας,
 30 σ' ἔκπληξη πέφτω, φλέγονται τὰ ἐντός μου
 καθὼς τὸν ἴδιο ἐσένα ἐπιθυμῶ νὰ προσκυνήσω.
 Κι ὅταν αὐτὸ στὸ νοῦ μου φέρω ὁ δῦστυχος,
 θαῦμα στ' ἀλήθεια, μέσα μου σὲ βρίσκω
 νὰ κατοικεῖς και νὰ κινεῖσαι ἐσὺ και νὰ μιᾶς,
 35 μοῦ παίρνεις τὴ ζωὴ μὲ κάνεις ἄφωνο
 ἀπ' τὴν κατάπληξη μου γιὰ τὴ δόξα σου τὴν ἀπροσπέλαστη.
 θάμπωμα μὲ κατέχει κι' ἀμηχανία
 γιὰτὶ αὐτὸν ποὺ ἔχει τὰ πάντα στὴν παλάμη του
 τὸν βλέπω νὰ περιέχεται μὲς στὴν καρδιά μου.
 40 Ἀλλὰ γιὰτί, Χριστέ μου, τὸ παράξενο ἔλεος σου;
 Τί εἶναι, Λόγε, ἡ συγκατάβασή σου ἢ ἄμετρη;
 Γιὰτί πρὸς τὴ δική μου ἦρθες πτωχεία,
 πῶς και σὲ σπίτι μπῆκες κατασκόνιστο,
 ἐσὺ ποὺ κατοικεῖς, Θεέ μου, στὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτο;
 45 Πῶς και κρατᾶς τὸ σπίτι αὐτὸ ἀπ' τὴ φλόγα ἀπείραχτο,
 ἐνῶ φωτιὰ εἶσαι ποὺ δὲν τὴν ἀντέχει ἡ θνητὴ φύση;
 Τί ἀντάξιο τῆς δόξας σου νὰ κάνω
 και τί ἰσοζύγισμα νὰ βρῶ στὴν τόση ἀγάπη;
 Σὲ σένα ποὺ μὲ τόση δόξα και τιμὴ
 50 μὲ δόξασες ἐμένα τὸν ἀνάξιο, τί νὰ σοῦ προσφέρω; [ποι
 Ἐμένα ποὺ καταφρονῶντας νὰ μὲ δοῦν δὲ θέλουν οἱ ἀνθρω-
 κι οὔτε νὰ μοῦ μιλήσουν οὔτε και νὰ φᾶν μαζί μου
 μ' ἐμένα τὸν πανάθλιο δὲ θέλουν μὲ κανένα τρόπο,
 ἐσὺ ποὺ κάθε ζωντανὴ ὑπαρξη τρέφεις,
 55 ἐσὺ ποὺ εἶσαι ἀπρόσιτος στὰ Σεραφίμ,

ὁ πάντων κτίστης, ποιητῆς καὶ Δεσπότης
 οὐ μόνον ὄραῖς καὶ λαλεῖς μοι καὶ τρέφεις,
 ἀλλὰ καὶ τὴν σὴν οὐσιωδῶς μοι σάρκα
 κατηξίωσας καὶ κρατεῖν καὶ ἐσθίειν
 60 καὶ τὸ αἷμά σου τὸ πανάγιον πίνειν,
 ὃ ἐξεχύθη δι' ἐμέ σοῦ σφαγέντος.
 Διάκονόν τε καὶ λειτουργὸν καὶ μύστην
 τούτων με κατέστησας, ὄνπερ γινώσκεις,
 ὁ πάντα εἰδῶς, πρὶν ποιήσεις αἰῶνας
 65 καὶ πρὶν παράξεις τι τῶν μὴ βλεπομένων
 —τὰ γὰρ ὄρατὰ ὕστερον συνεστήσω—,
 τὸν ἀμαρτωλόν, ἄσωτον, τὸν τελώνην,
 ληστήν, φονέα ἑμαυτοῦ γεγονότα,
 ψεύστην τῶν καλῶν, ἐργάτην ἀνομίας
 70 καὶ πασῶν τῶν σῶν ἐντολῶν παραβάτην.
 Σὺ οὖν ἀληθῆ ταῦτα εἶναι γινώσκεις·
 πῶς ἐνώπιον ὀφθῶ σου, ὦ Χριστέ μου,
 πῶς δὲ τῇ σῇ πλησιάσω τραπέζῃ;
 Πῶς τοῦ ἀχράντου σώματός σου κρατήσω,
 75 ὁ χεῖρας ἔχων πάντῃ ἐσπιλωμένας;
 Πῶς ὑμνήσω σε, πῶς ἄλλοις μεσιτεύσω
 μὴ ἔχων ἐκ πίστεως καὶ καλῶν ἔργων
 τὴν πρὸς σὲ ἀγάπησιν καὶ παρρησίαν,
 ἀλλ' ὑπόχρεως αὐτὸς ὢν, ὡσπερ οἶδας,
 80 πολλῶν ταλάντων, πολλῶν ἀνομημάτων;
 Ὁ νοῦς ἀπορεῖ, ἠσθένησεν ἡ γλῶσσα
 καὶ λόγος οὐδεὶς εὐρίσκεται μοι, Σῶτερ,
 τὰ σὰ ἐξείπειν ἀγαθότητος ἔργα,
 ἃ ἐποίησας εἰς ἐμέ τὸν σὸν δοῦλον.
 85 Φλέγονται δέ μου ὡς ἐκ πυρὸς τὰ ἔνδον
 καὶ οὐ δύναμαι σιωπῶν ὑποφέρειν

69. Ψαλμ. 6,9 καὶ Λουκᾶ 13,27.

70. Ματθ. 15,3. 73. Λουκᾶ 22,30.

ὁ κτίστης πάντων καὶ ποιητὴς καὶ Δεσπότης
 ὄχι μόνον μὲ βλέπεις, μού μιλάς καὶ μὲ τρέφεις,
 ἀλλὰ καὶ μ' ἔχεις ἀξιώσει πραγματικὰ
 τὴ σάρκα σου στὰ χέρια νὰ ἔχω καὶ νὰ τρώγω
 60 καὶ τὸ αἷμα τὸ πανάγιο σου νὰ πίνω,
 ποῦ γιὰ μένα ὅταν σ' ἔσφαξαν ξεχύθη.
 Διάκονο, λειτουργὸ καὶ ἱερομύστη
 σὲ τοῦτα μ' ἔβαλες, ἐμένα ποῦ μὲ γνωρίζεις,
 ὁ ποῦ τὰ πάντα ξέρεις, πρὶν τοὺς αἰῶνες κάνεις
 65 καὶ πρὶν ἀπ' ὅσα δὲ θωροῦμε κάτι δημιουργήσεις
 –τὰ ὀρατὰ πιὸ ὕστερα δημιούργησες–
 τὸν ἀμαρτωλὸ κι ἄσωτο ἐμένα, τὸν τελώνη,
 τὸ ληστή, τὸ φονιὰ τοῦ ἑαυτοῦ μου ποῦ ἔχω γίνει,
 τὸν ψεύτη στὸ καλὸ κι ἐργάτη τῆς ἀνομίας
 70 κι ὄλων τῶν ἐντολῶν σου παραβάτη.
 Ἐσὺ πῶς ὄλ' αὐτὰ εἶναι ἀληθινὰ γνωρίζεις·
 πῶς νὰ σταθῶ, Χριστέ, μπροστά σου
 καὶ πῶς στὴν τράπεζά σου νὰ πλησιάσω;
 Πῶς νὰ κρατήσω τ' ἄχραντὸ σου σῶμα
 75 μὲ καταλερωμένα μου τὰ χέρια;
 Πῶς νὰ σὲ ὑμνήσω, νὰ παρακαλέσω γι' ἄλλους,
 ἀφοῦ τὴ σχέση ἀγάπης καὶ τὴν παρρησία σ' ἐσένα
 ἢ πίστη μου καὶ τὰ ἔργα τὰ καλά μου δὲ μοῦ ἐπιτρέπεις
 ἀλλὰ ὀφειλέτης εἶμαι, ὅπως γνωρίζεις,
 80 πολλῶν ταλάντων καὶ πολλῶν ἀμαρτημάτων;
 Ἀμηχανεῖ μου ὁ νοῦς, ἡ γλῶσσα ἀτόνησε
 κι οὔτε ἓνα λόγο δὲν μπορῶ νὰ βρῶ, Σωτήρα,
 τὰ ἔργα τῆς καλοσύνης σου νὰ ἐξιστορήσω,
 ὅσα στὸ δοῦλο σου ἔκανες ἐμένα.

85 Φωτιὰ τὰ ἐντός μου πυρπολεῖ
 καὶ δὲν μπορῶ νὰ ὑπομείνω σιωπηλὰ

80. Ματθ. 25,15. 85. Ἱερ. 20,9.

62. Στοιχεῖα βιογραφικὰ τοῦ Συμεών.

τὸ μέγα βάρος τῶν πολλῶν δωρεῶν σου.
 Ὅ τὰ στρουθία φωναῖς λαλεῖν ποιήσας
 δώρησαι κάμοι λόγον, τῷ παναθλίῳ,
 90 ἵνα τοῖς πᾶσιν ἐγγράφως καὶ ἀγράφως
 διηγήσωμαι, ἃ εἰς ἐμὲ εἰργάσω
 διὰ ἔλεος ἄπειρον, ὁ Θεός μου,
 καὶ διὰ μόνην τὴν σὴν φιλανθρωπίαν!—
 Καὶ γὰρ ὑπὲρ νοῦν φρικτά τε καὶ μεγάλα
 95 πέλουσιν, ἅπερ παρέσχες μοι τῷ ξένῳ,
 τῷ ἀμαθεῖ, τῷ πτωχῷ, τῷ ἀπαρρησιάστῳ,
 τῷ ἀπὸ παντὸς ἀπερριμμένῳ ἀνθρώπῳ.
 Γονεῖς οὐ προσεῖχόν μοι φυσικῇ τῇ ἀγάπῃ,
 οἱ ἀδελφοὶ καὶ φίλοι μου πάντες ἐνέπαιζόν μοι,
 100 ἀγαπᾶν γάρ με λέγοντες ἐψεύδοντο εἰς ἅπαν.
 Οἱ συγγενεῖς, οἱ ἔξωθεν, οἱ ἄρχοντες τοῦ κόσμου
 τοσοῦτον μ' ἐπεστρέφοντο καὶ ἠνείχοντο βλέπειν,
 ὅσον συναπολέσαι με ταῖς αὐτῶν ἀσεβείαις.
 Πολλάκις ἐπεθύμησα δόξης ἀναμαρτήτως
 105 καὶ οὐπω ταύτην εἶρηκα ἐν τῷ παρόντι βίῳ·
 ἢ δόξα γάρ, ἢ κοσμικὴ, καθὼς ἐβεβαιώθην,
 καὶ δίχα ἄλλης πράξεως ἀμαρτία τυγχάνει.
 Ποσάκις ἐπεθύμησα ἀνθρώπους ἀγαπᾶν με
 καὶ ἔχειν οἰκειότητος πρὸς αὐτοὺς παρρησίαν,
 110 καὶ οὐδεὶς μου ἠνέσχετο τῶν ἀγαθῶ φρονούντων·
 ἄλλοι δὲ μᾶλλον ἠθέλον βλέπειν με καὶ γνωρίζειν,
 ἐγὼ δὲ τούτους ἔφευγον ὡς τῶν κακῶν ἐργάτας.
 Ταῦτα οὖν πάντα, Δέσποτα, καὶ ἄλλα τούτων πλείω,
 ἃ οὐδὲ λέγειν εὐπορῶ, οὐδ' ἀπομνημονεύειν,
 115 σὺ εἰς ἐμέ, τὸν ἄσωτον, προνοῶν ἀπειργάσω,
 ἵνα ἐλκύσης ἐκ βυθοῦ καὶ κοσμικοῦ με σκότους
 καὶ τῆς ἀπάτης, τῆς δεινῆς, τῶν τοῦ βίου ἠδέων.
 Οἱ ἀγαθοὶ με ἔφευγον διὰ τὸ ἔξω σχῆμα,

τὸ βάρος τὸ πολὺ τῶν δωρημάτων σου.
 Ἐσὺ ποὺ στὰ πουλιὰ ἔδωσες νὰ λαλοῦν φωνή,
 δώρησε λόγο καὶ σ' ἐμένα τὸν πανάθλιο,
 90 ὥστε σ' ὄλους γραφτὰ κι ἄγραφα
 νὰ ἐξιστορήσω τὰ ὅσα μοῦ 'κανες,
 ἐσὺ ὁ Θεός μου, ἀπὸ τ' ἀπειρό σου τὸ ἔλεος
 κι ἀπ' τὴ φιλανθρωπία σου μονάχα.
 Γιατὶ μεγάλα καὶ φρικτὰ, πάνω ἀπ' τὸ νοῦ
 95 εἶναι ὅσα προξένησες στὸν ξένο ἐμένα,
 στὸν ἀμαθὴ καὶ τὸ φτωχό, τὸ δίχως θάρρος
 ποὺ μ' ἔχει ἀπορρίψει κάθε ἄνθρωπος.
 Τὴ φυσικὴ οἱ γονεῖς μου ἀγάπη τους δέ μοῦ 'δειξαν,
 μὲ γελοῦσαν οἱ ἀδελφοὶ κι οἱ φίλοι μου ὄλοι,
 100 γιατί, ἐνῶ μοῦ 'λεγαν πῶς μ' ἀγαποῦν, μὲ ξεγελοῦσαν.
 Οἱ συγγενεῖς, οἱ ἀπ' ἔξω, οἱ ἄρχοντες τοῦ κόσμου
 τόσο πολὺ μὲ συμπαθοῦσαν καὶ νὰ μὲ θωροῦν ἀνέχονταν,
 ὅσο μαζί τους ἀσεβῶντας νὰ μὲ πάρουν στὴν ἀπώλειά τους.
 Συχνὰ δόξα ἐπιθύμησα ἀναμάρτητη
 105 μὰ δὲν τὴ βρῆκα ἀκόμα στὴν παρούσα ζωή·
 ἢ δόξα ἢ κοσμικὴ ὅπως βεβαιῶθηκα
 καὶ δίχως ἄλλη πράξη, ἀμάρτημα τυχαίνει.
 Πόσες φορές ἐπόθησα νὰ μ' ἀγαποῦνε οἱ ἄνθρωποι
 καὶ νὰ 'χω πρὸς αὐτοὺς τὴν παρρησία καὶ τὴν οἰκειότητα,
 110 καὶ δὲ μ' ἀνέχτηκε κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀγαθοὺς·
 ἄλλοι ποθοῦσαν πῶς πολὺ νὰ μὲ δοῦν καὶ νὰ μὲ γνωρίσουν,
 μὰ ἐγὼ ὄλους τοὺς ἀπέφευγα ὡς κακῶν ἐργάτες.
 Ὅλα αὐτὰ, Κύριε, κι ἄλλα περισσότερα
 ποὺ οὔτε νὰ πῶ μπορῶ μήτε καὶ νὰ τὰ θυμηθῶ,
 115 ἐσὺ στὸν ἄσωτο ἔκανες ἐμένα προνοητικά,
 ὥστε νὰ μ' ἀνασύρεις ἀπὸ τὸ βυθὸ καὶ τὸ κοσμικὸ σκότος
 καὶ τῶν δεινῶν τοῦ βίου ἀπ' τὴν ἀπάτη τὴ δεινὴ.
 Γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ μου οἱ ἀγαθοὶ μ' ἀπέφευγαν

98 κ.έ. Μὲ ἀπλότητα καὶ εἰλικρίνεια δίνεται ἐδῶ ἡ αὐτοβιογραφία τοῦ Συμεών.

τοὺς δὲ φαύλους ἐξέφευγον οἰκεία προαιρέσει·
 120 ἡγάπων γάρ, ὡς εἴρηται, δόξαν καὶ πλοῦτον κόσμου
 καὶ φαντασμὸν ἐνδύματος καὶ βλακευμάτων ἤθη.
 Οὐκ οἶδα δὲ τί φθέγξομαι, οὐκ οἶδα τί σοι εἶπω·
 φοβοῦμαι γὰρ καὶ τὸ λαλεῖν καὶ γράφειν τὰ τοιαῦτα,
 μὴ περιπέσω τοῖς ἐμοῖς λόγοις καὶ ἀμαρτήσω,
 125 καὶ ἔσται ἀνεξάλειπτον τὸ ψευδῶς γεγραμμένον.
 Ὅταν προσεκαλεῖτό με εἰς ἔργα τις μανίας
 καὶ ἀμαρτίας, ἀληθῶς, τοῦ πλάνου κόσμου τούτου,
 ἔσωθεν ἡ καρδιά μου συνελέγετο ὅλη
 καὶ ὥσπερ κατεκρύπτετο ἑαυτὴν αἰδουμένη,
 130 συνεχομένη ἀφανῶς πάντως χειρὶ σου θεία.
 Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἅπαντα ἡγάπων τὰ τοῦ βίου,
 ὅσα τε ὄψιν τέρπουσι καὶ λεαίνουσι λάρυγγα
 καὶ σῶμα καλλωπίζουσι, τὸ φθειρόμενον τοῦτο.
 Τὰς πράξεις δὲ τὰς μυσαρὰς καὶ ἀσελεγεῖς ὀρέξεις
 135 σὺ δὴ ἐκ τῆς καρδίας μου ἀπήλειπας, Θεέ μου,
 καὶ μῖσος ἐνεποίησας πρὸς ταῦτα τῇ ψυχῇ μου·
 εἰ καὶ τῇ προαιρέσει μου προσεκεῖμην ἐν τούτοις,
 καὶ ὄρεξίν τε ἄπρακτον καὶ πράξεις ἀνορέκτους
 ἐποίηεις μᾶλλον ἔχειν με —θαῦμα μέγιστον πάντη—
 140 καὶ πάντως ἀπεχώρισας οἰκονομίᾳ θείᾳ
 βασιλέων, ἀρχόντων τε καὶ πλουσίων τοῦ κόσμου.
 Πολλῶν πολλάκις καὶ ἐμοῦ θελήσαντος εἰς ταῦτα
 αὐτὸς βουλήν οὐκ εἶσας τινὸς ἐν τούτοις στήναι,
 ἄλλους δοξάζειν λέγοντας καὶ πλουτεῖν με ἐν βίῳ
 145 μῖσος ἐμίσουν, Δέσποτα, μῖσος ἀπὸ καρδίας,
 ὡς μήτε συντυχίαν με κινεῖν ποτε πρὸς τούτοις,
 οἱ καὶ μανέντες βάκλοις με σφοδρῶς ἔτυψαν μᾶλλον·
 ἄλλοι δὲ λοιδορίαις με πρὸς πάντας ἐλοιδόρουν
 ἐργάτην εἶναι λέγοντες πάσης παρανομίας,
 150 θέλοντες διαστρέψαι με ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας·

καὶ μὲ δική μου θέληση ἀπέφευγα τοὺς φαύλους. [τη,
 120 Γιατὶ ἀγαποῦσα, ὡς εἶπα, τὶς δόξες τοῦ κόσμου καὶ τὰ πλού-
 τὰ ροῦχα τὰ φανταχτερὰ καὶ τὶς ἄλλες βλακεῖες.
 Δὲν ξέρω πῶς τὴ γλῶσσα νὰ κινήσω καὶ τί νὰ σοῦ πῶ·
 καὶ νὰ τὰ πῶ, φοβοῦμαι αὐτὰ καὶ νὰ τὰ γράψω
 μὴν ἀμαρτήσω λάθος κάνοντας στὰ λόγια μου,
 125 καὶ μείνει ἀνεξίτηλο ὅ,τι ψεύτικο ἐγράφη.
 Ὅταν κανένας μὲ καλοῦσε σ' ἔργα τρέλας,
 ἀλήθεια, κι ἀμαρτίας τοῦ κόσμου τούτου τῆς ἀπάτης
 μέσα ἢ καρδιά μου ὅλη σφιγγόταν
 σὰ νὰ κρυβόταν ἀπὸ τὴν ντροπὴ γιὰ τὸν ἑαυτὸ της·
 130 ἀλλὰ τὸ θεῖο χέρι σου χωρὶς νὰ φαίνεται τὴ συγκρατοῦσε.
 Καὶ τῆς ζωῆς τ' ἄλλα ὅλα ἀγαποῦσα,
 ὅσα τὰ μάτια τέρπουν καὶ τὸ λάρυγγα γλυκαίνουν
 καὶ τὸ σῶμα τοῦτο ποὺ φθείρεται ὁμορφαίνουν.
 Ἄλλὰ τὶς βδελυρὲς τὶς πράξεις καὶ τὶς ἀσελγεῖς ἐπιθυμίες
 135 ἐσὺ ἀπὸ τὴν καρδιά μου ἔσβησες, Θεέ μου,
 καὶ στὴν ψυχῇ μου μίσος φύτεψες γι' αὐτὰ,
 ἂν κι ἢ προαίρεσή μου στριφογύριζε σ' αὐτὰ
 κι ἄπρακτη ἐπιθυμία κι ἀνεπιθύμητες πράξεις
 μ' ἔκανες νά' χω —θαῦμα ἀληθινὰ μεγάλο—
 140 κι ἀπὸ ὅλους μὲ θεῖα οἰκονομία σου μ' ἀπομάκρυνες
 βασιλιάδες κι ἄρχοντες καὶ τοὺς πλούσιους τοῦ κόσμου.
 Ἐνῶ συχνὰ πολλοὶ τὰ πόθησαν αὐτὰ κι ἐγὼ μαζί τους,
 ἐσὺ δὲν ἄφησες σ' αὐτὰ νὰ πιαστεῖ ἡ θέληση.
 Ἄλλους ποὺ ἐλέγαν δόξα καὶ πλούτη στὴ ζωὴ θὰ μοῦ ἴδιναν
 145 τοὺς εἶχα μίσος, Δέσποτα, μίσος ἀπ' τὴν καρδιά μου,
 ὥστε μῆτε σὲ συνάντηση ναρθῶ μ' αὐτοὺς δὲν ξεκινούσα,
 ὅμως μανιασμένοι πιὸ δυνατὰ μὲ τὰ ραβδιὰ τους μὲ χτύπησαν
 κι ἄλλοι μπροστὰ σὲ ὅλους μὲ κατηγοροῦσαν
 ἀνακηρύσσοντάς μ' ἐργάτη κάθε παρανομίας,
 150 θέλοντας νὰ μὲ βγάλουν ἀπ' τὸν ἴσιο δρόμο·

- τὰς πράξεις γὰρ ἐξέφευγον, ἵνα μὴ λοιδορῶμαι,
 αὐτοὶ δὲ ἐλοιδοροῦν με, ὅπως εἰς πράξεις ἔλθω,
 εἴ ἄρα καὶ τὸν ἔπαινον τὸν τῶν ἀνθρώπων χρήζω,
 οἷ προσετίθουν λέγοντες πάντοτε λοιδορεῖν με,
 155 ἕως ἂν εἰς τὸ φρόνημα τὸ ἐκείνων συνέλθω.
 Τοῖς δὲ τὴν δόξαν λέγουσι διδόναι τὴν τοῦ κόσμου
 οὕτως ἀνταποκρίνεσθαι δέδωκάς μοι, Σωτήρ μου·
 Εἰ πᾶσαν δόξαν, ἔλεγον, τὴν τοῦ κόσμου ἐκράτεις
 καὶ στέφος σου τῇ κορυφῇ βασιλείας ὑπῆρχε,
 160 τοῖς δὲ ποσὶ σου κόκκινον ἦν ὑποδεδεμένον
 καὶ τούτων πάντων αἴφνης με κύριον ἀπειργάσω,
 αὐτὸς δὲ ἔστης παγανός, δοῦλός μου θέλων εἶναι,
 οὐκ ἂν ταῖς πονηρίαις σου καὶ τοῖς φρονημασί σου
 ὄλως συνεκοινώνησα ἢ συνῆλθον ἐν βίῳ.
 165 Ποῖος χάρτης χωρήσειε τὰς σὰς εὐεργεσίας
 καὶ τὰ καλὰ σου τὰ πολλά, ἃ εἰς ἐμὲ εἰργάσω;
 Εἰ γὰρ μυρία γλωσσαι μοι δοθήσονται καὶ χεῖρες,
 οὐκ ἂν ἰσχύσω ἐξειπεῖν ἢ περὶ πάντων γράψαι·
 εἰσὶ γὰρ πάντως ἄβυσσος ἐν ἀπείρῳ τῷ πλήθει,
 170 εἰσὶν ἀκατανόητα τῷ τῆς δόξης μεγέθει,
 καὶ ἄσθενῶ τὸν λογισμόν, πονῶ μου τὴν καρδίαν,
 ὅτι λαλεῖν οὐ δύναμαι περὶ σοῦ, ὁ Θεός μου.
 Ὅταν γάρ, ἅπερ ἔπραξα, ἐνθυμηθῶ, ὁ τάλας,
 ὅσα μοι ἐβοήθησας, ἐξ οἴων με ἐξείλου
 175 καὶ πόσων, Σῶτερ, με κακῶν φιλανθρώπως ἐρρύσα
 καὶ οὐκ ἐμνήσθης τὰ κακὰ ἅπερ διεπραξάμην,
 ἀλλ' ὡς πολλὰ ποιήσαντα ἀγαθὰ καὶ μέγала
 καὶ καθαρὸν ἀπὸ μητρὸς ἀγίας κολυμβήθρας
 οὕτω καὶ προσελάβου με, οὕτως ἐτίμησάς με,
 180 οὕτω με κατεκόσμησας στολῇ τῇ βασιλείῳ,
 ὄλος τρόμῳ συνέχομαι καὶ ἐξίσταμαι χαίρων
 καὶ ἄφωνος καθίσταμαι καὶ ἐκλύομαι σφόδρα,
 ὅτι Θεὸς ἐδόθης μοι, ὁ ποιητὴς τοῦ κόσμου,
 ἀνθρώπῳ λίαν μυσαρῶ καὶ βδελυκτῶ τοῖς πᾶσιν

για να μη με κατηγοροῦν, τίς πράξεις ξέφευγα
 κι αὐτοὶ στὶς πράξεις για να προχωρήσω με κατηγοροῦσαν·
 κι ἂν εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπων ἔπαινο
 ἐκεῖνοι σὲ κατηγορίες κατηγορία πρόσθεταν,
 155 ὥσπου να κλίνω στὴ δική τους γνώμη. σουν,
 Σ' ὄσους ὑπόσχονται τὴ δόξα πῶς τοῦ κόσμου θὰ μοῦ δώ-
 αὐτὰ ν' ἀποκριθῶ, Σωτήρα, μοῦ ἔχεις δώσει:
 'Κι ἂν κάθε δόξα κοσμικὴ στὰ χέρια σου εἶχες
 καὶ στὸ κεφάλι σου εἶχες βασιλιᾶ κορώννα
 160 καὶ σανδάλια κόκκινα στὰ πόδια σου φοροῦσες
 κι ἀφέντη ξάφνου σ' ὄλα τοῦτα μ' ἔκανες
 κι ἔμενες μ' ἄδεια χέρια θέλοντας νὰ 'σαι σκλάβος μου,
 ποτέ στὶς πονηριές καὶ στὰ φρονήματά σου
 στὴ ζωὴ μου δὲ θὰ ἔκλινα οὔτε μέρος θὰ 'χα μαζί σου'.
 165 Ποιό χαρτί τίς εὐεργεσίες σου θὰ χωρέσει
 καὶ τὰ πολλὰ καλὰ σ' ἐμένα πὺ ἔκανες;
 Ἐάν μύριες εἶχα γλῶσσες, μύρια χέρια,
 να πῶ δὲ θὰ μπορέσω για ὄλα ἢ να γράψω.
 Μὲ τὸ ἄπειρό τους πλῆθος εἶναι μιὰ ἄβυσσος,
 170 τὸ μέγεθος τῆς δόξας τους εἶναι ἀκατανόητο
 καὶ ἀνήμπορος ὁ λογισμὸς, πονᾶ ἢ καρδιά μου,
 πὺ δὲν μπορῶ για σένα, Θεέ μου, να μιλήσω.
 Ὅταν ὄσα ἔπραξα θυμηθῶ ὁ δύστυχος ἐγώ,
 κι ὄσα ἐσὺ με βοήθησες, ἀπὸ ποιᾶ μ' ἀποτράβηξες
 175 κι ἀπὸ πόσα δεινὰ, Σωτήρα, μ' ἔσωσες σπλαχνικά,
 χωρὶς ὄσα κακὰ ἔπραξα να θυμηθεῖς,
 ἀλλὰ σὰ να 'χω πράξει ἔργα ἀρετῆς μεγάλα καὶ πολλὰ, [βήθρα
 καὶ να 'μαι καθαρὸς ἔχοντας μόλις βγεῖ ἀπ' τὴν ἄγια κολυμ-
 ἔτσι μ' ἀγκάλιασες κι ἔτσι με τίμησες,
 180 ἔτσι με καταστόλισες με τὴ βασιλικὴ στολή,
 τότε με συγκλονίζει τρόμος κι ἔκσταση χαρᾶς,
 ἄφωνος γίνομαι καὶ παραλύω για τὰ καλὰ,
 γιατί ἐσὺ ὁ Θεὸς καὶ ποιητῆς τοῦ κόσμου δόθηκες σ' ἐμένα
 σὲ ἄνθρωπο ἀκάθαρτο καὶ σ' ὄλους πὺ ἔγινα

- 185 ἀνθρώποις τε καὶ δαίμοσιν ὡς ἤδη γεγονότι
καὶ ὑπερβάντι πράξειςιν ἔργων ἀτοπωτάτων
κάκείνους. Οἴμοι τῷ αἰσχυρῷ καὶ ρυπαρῷ – πῶς εἶπω; –
ἠνώθης μοι, φιλάνθρωπε, ἀμέτρῳ εὐσπλαγχνία,
ὁ καθαρότητι πολὺς, ἀγιωσύνη μείζων,
- 190 δυνάμει τε ἀσύγκριτος καὶ ἀνείκαστος δόξη,
καὶ συγκατηήλθες ἄνωθεν ἀφ' ὕψους ἀμετρήτου
ἕως ἐσχάτου τῶν πυλῶν ἄδου ἀμαρτιῶν μου
καὶ σκότους τῆς πτωχείας μου καὶ οἴκου συμπτωθέντος
ἀπὸ πολλῶν ἀνομιῶν, μεγίστης ἀμελείας
- 195 ἡμελημένου παντελῶς καὶ γε ρερυπωμένου,
ὃς πρότερον ἀνέστησας ἐμὲ κείμενον κάτω
καὶ ἐπὶ πέτραν ἔστησας τῶν θείων ἐντολῶν σου
καὶ λούσας ἐκαθάρισας βορβόρου τῶν κακῶν μου
καὶ χιτῶνα ἐνέδυσας λευκὸν ὑπὲρ χιόνα,
- 200 τὸν οἶκόν τε ἐσάρωσας τὸν κατεσπιλωμένον
καὶ εἰσελθὼν ἐνώκησας, ὦ Τριάς, ὁ Θεός μου,
εἶτα θρόνον με ἀπετέλεσας θεότητός σου θείας
καὶ οἶκον ἀπροσίτου σου δόξης καὶ βασιλείας
καὶ στάμνον μάννα φέρουσαν, τὸ τῆς ἀθανασίας,
- 205 καὶ λύχνον ἔνδον ἔχοντα φῶς ἄσβεστον καὶ θεῖον,
πυξίον τε ὡς ἀληθῶς τοῦ καλοῦ μαργαρίτου
καὶ γὰρ ἀγρόν, ἐν ᾧ κέκρυπται ὁ θησαυρὸς τοῦ κόσμου,
πηγὴν, ἐξ ἧς οἱ πίνοντες οὐδέποτε διψῶσιν,
ἧτις καὶ βλύζει μάλιστα ὕδωρ δεκαπλασίως
- 210 καὶ τοὺς ἐν πίστει πίνοντας ἐκτελεῖ ἀθανάτους,
παράδεισον ξύλον ζωῆς μέσον ἔχοντα πάλιν
καὶ γῆν περικαλύπτουσαν τὸν ἀχώρητον πᾶσι,
σέ, ὃν ἐζήτησά ποτε ἐξ ὅλης μου καρδίας,
καὶ ἐπεθύμουν περὶ σοῦ λόγον αἰεὶ ἀκούειν
- 215 καὶ ἠθέλον τὴν μνειάν σου ἔχειν ἐν τῇ ψυχῇ μου
καὶ συχνότερως περὶ σοῦ καὶ λαλεῖν καὶ ἀκούειν.

185 σὲ δαίμονες κι ἀνθρώπους μισητὸς
 καὶ ποὺ κι ἐκείνους πέρασα μ' ἔργα ἀτοπότατα.
 Ἄλιμονό μου, σὰν αἰσχρὸ κι ἀκάθαρτο –καὶ τί νὰ πῶ;–
 ἐνώθηκες μαζί μου ἀπὸ ἄμετρη εὐσπλαχνία, φιλάνθρωπε,
 ὅπου μὲ τὴ μέγιστη καθαρότητα καὶ τὴ μεγαλύτερη ἀγιότητα
 190 ποὺ ἡ δύναμή σου εἶναι ἀσύγκριτη κι ἀφάνταστη ἡ δόξα σου.
 Ἦρθες συγκατεβαίνοντας ἀπὸ τὸ ἀμέτρητο ὕψος σου ὡς
 τὰ ἔσχατα, περνώντας τὶς πύλες τοῦ ἅδη τῶν ἁμαρτιῶν μου,
 στὸ σκοτάδι τῆς φτώχειας μου στὸ γκρεμισμένο σπίτι μου
 ἀπ' τὶς πολλές μου ἀνομίες καὶ μέγιστη ἀμέλεια
 195 παραμελημένο ὀλότελα καὶ ἀραχνιασμένο.
 Μ' ἀνάστησες πρωτύτερα στὴ γῆ πεσμένο
 καὶ μ' ἔστησες στὴν πέτρα τῶν θεῶν ἐντολῶν σου,
 μ' ἔπλυνες κι ἀπ' τὸ βουρκο μὲ καθάρισες τῶν κακῶν μου
 καὶ μ' ἔντυσες χιτώνα πιὸ λευκὸ ἀπ' τὸ χιόνι
 200 καὶ σάρωσες τὸ ἀραχνιασμένο σπίτι μου
 κι ἦρθες τότε καὶ κατοίκησες σ' αὐτό, ὦ Τριάδα, ὦ Θεέ μου.
 Ἐπειτα θρόνο μ' ἔκανες τῆς θεότητάς σου
 καὶ σπίτι τῆς ἀπρόσιτης δόξας καὶ βασιλείας σου
 καὶ στάμνα μὲ τὸ μάννα τῆς ἀθανασίας
 205 καὶ λύχνο μὲ τὸ φῶς τὸ ἀνέσβηστο καὶ θεῖο
 καὶ κουτὶ ἀληθινὰ γιὰ τὸ πολῦτιμο μαργαριτάρι,
 μὰ καὶ χωράφι ὅπου ὁ θησαυρὸς τοῦ κόσμου εἶν' κρυμμένος,
 πηγὴ ἀπ' ὅπου ὅσοι πιοῦν δὲν ξαναδιψοῦνε
 καὶ ποὺ ἀναβρῦζει δέκα φορές περισσότερο νερὸ,
 210 κι ὅποιους μὲ πίστη πιοῦν ἀθάνατους τοὺς κάνει,
 παράδεισο ποὺ ἔχει στὸ κέντρο τῆς ζωῆς τὸ δέντρο
 καὶ γῆ ποὺ τὸν ἀχώρητο ἀπ' τὸ πᾶν περισκεπάζει,
 ἐσένα ποὺ σὲ ζήτησα μ' ὅλη μου τὴν καρδιά
 κι ἐπιθυμοῦσα πάντοτε γιὰ σὲ ν' ἀκούω
 215 καὶ στὴν ψυχὴ μου πάντοτε νὰ ἔχω τὴ θύμησή σου
 κι ὅσο γίνεται πιὸ συχνὰ γιὰ σένα νὰ μιλῶ μὰ καὶ ν' ἀκούω.

Εἰ γὰρ καὶ πρῶν μου ὁ νοῦς περὶ σοῦ φαντασθῆναι
 καθαρῶς οὐκ ἠδύνατο,
 οὐδ' ὀφθαλμοὶ θεάσασθαι ἢ ἀκοῇ ἀκοῦσαι,
 220 οὐδ' ἀναβάσεις δέξασθαι ἢ καρδίᾳ μου θείας,
 ἀλλὰ μόνῃ τῇ ἀκοῇ κατεπλήττετο ὅλη
 καὶ φόβῳ συνεστέλλετο ἡ ψυχὴ μου καὶ τρόμῳ,
 ἀλλ' ἐνδοθεν ὀρώσά σε νῦν ἑαυτῆς ἐκπλήττεται
 καὶ ἐνοπτριζομένη σε, ὅσον αὐτῇ γε δίδως,
 225 ὅλον ἐν ὅλῳ τῷ παντί, ὅλον ἐκτὸς δὲ τούτου,
 ἐντὸς τε πάλιν ἑαυτῆς,
 ὅλον ἀκατανόητον θεότητι τῇ θείᾳ,
 τὸν τοῖς πᾶσιν ἀόρατον καὶ ἀποκεκρυμμένον,
 σέ, τὸν ἀπρόσιτον, καὶ προσιτὸν μόνοις οἷς ἠβουλήθης,
 230 καθὼς αὐτὸς ἠθέλησας φιλανθρώπως φανῆναι,
 τὸν Σεραφίμ καὶ Χερουβίμ καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις
 ἀπρόσιτον καὶ φοβερὸν ἀγῆ φύσεως θείας,
 μετὰ ἀνθρώπων προσιτὸν
 ὅλη ὅλως ἐξίσταται, ἐκπλήττεται δὲ πλεόν
 235 τὴν ἀγαθότητα τὴν σὴν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν,
 ὅτι καθαίρεις ρυπαρὰς ψυχὰς καὶ νοῦν φωτίζεις
 καὶ περιδράσση γεώδους καὶ ὑλικῆς οὐσίας,
 ἀνάπτεις τε φλόγα πολλὴν ἀγαπήσεως θείας
 καὶ πόθου θείου ἔρωτα οἷα πῦρ μοι ἐμβάλλεις
 240 καὶ μέχρι τρίτου οὐρανοῦ φθάνειν παρασκευάζεις
 καὶ εἰς παράδεισον ποιεῖς, Σῶτερ, ἀρπάζεσθαί με,
 ἐν ᾧ ἀκούω ῥήματα ἄρρητά τε καὶ ξένα,
 ἃ οὐκ ἐξὸν βροτοῖς λαλεῖν ἢ λόγῳ ἐξηγεῖσθαι.
 Σοὶ δὲ τιμὴ πρέπει, δόξα καὶ μεγαλωσύνη,
 245 κράτος αἰώνιον, Χριστέ, τῷ τοῦ παντὸς Δεσπότη
 σὺν τῷ Πατρὶ καὶ Πνεύματι τῷ φύσει Παναγίῳ
 νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
 Ἀμήν.

240. Ὁ Θεὸς εἶναι δυνατόν, ἀφοῦ ἐγκατασταθεῖ μέσα στὴν ἀνάξια ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, νὰ τὴν ὑψώσει ὡς τὸν τρίτο οὐρανό. Ὑπαινίσσεται ἐδῶ ὅσα διη-

Γιατί, ἂν καὶ πρῶτα ὁ νοῦς μου δὲν μποροῦσε
 νὰ σὲ βάλει ὀλοκάθαρα
 οὔτε τὰ μάτια νὰ σὲ δοῦν ἢ νὰ σ' ἀκούσουν τ' αὐτιά,
 220 οὔτε ἡ καρδιά ν' ἀντέξει τίς θεϊκὲς ἀνυψώσεις,
 ἀλλὰ μόνο μὲ τ' ἄκουσμα τὴν ἔπιανε ἔκπληξη
 καὶ μὲ φόβο καὶ τρόμο ζάρωνε ἡ ψυχὴ μου,
 τῶρα στὰ μύχια βλέποντάς σε μέσα τῆς τρομάζει
 καὶ καθρεφτίζοντάς σε ὅσο τῆς ἐπιτρέπεις
 225 ὀλόκληρο σ' ὄλο τὸ σύμπαν κι ὄλον ἔξω ἀπ' αὐτὸ
 καὶ πάλι μέσα σ' αὐτὴν
 ἀκατανόητο ὡς πέρα μὲ τὴ θεία θεότητά σου,
 τὸν ἀόρατο σ' ὄλους καὶ κρυμμένο ἀπ' ὄλους,
 ἐσένα τὸν ἀπρόσιτο καὶ μόνο σ' ὄσους θέλεις προσιτό,
 230 ὅπως θέλησες ὁ ἴδιος νὰ τοὺς φανερωθεῖς φιλάνθρωπα,
 ποὺ στὰ Σεραφίμ καὶ Χερουβίμ καὶ σ' ὄλους τοὺς ἀγγέλους
 εἶς' ἀπρόσιτος καὶ φοβερός μὲ τὴ λάμψη τῆς θείας σου φύσης
 μὰ στοὺς ἀνθρώπους προσιτός,
 σὲ τρέμει ὀλόκληρη κι αὐξάνει ἡ ἔκπληξή της
 235 γιὰ τὴν ἀγαθοσύνη σου καὶ τὴ φιλανθρωπία,
 ποὺ ψυχὲς ρυπαρὲς καθαίρεις καὶ νοῦ φωτίζεις
 καὶ γήινη ντύνεσαι καὶ ὑλικὴ φύση
 καὶ φλόγα θείας ἀγάπησης μεγάλη ἀνάβεις
 κι ἔρωτα θείου πόθου καθὼς φωτιὰ μέσα μου φέρνεις
 240 κι ἱκανὸ μ' ἔκανες ὡς τὸν τρίτο οὐρανὸ νὰ φτάσω
 καὶ ν' ἀναρπάζομαι, Σωτήρα, στὸν παράδεισο,
 ὅπου ρήματα ἀκούω παράδοξα κι ἄρρητα,
 ποὺ θνητοὶ δὲν μποροῦν νὰ ποῦν καὶ νὰ ἐξηγήσουν.
 Σὲ σένα πρέπει τιμὴ καὶ δόξα καὶ μεγαλοσύνη,
 245 αἰώνια, Χριστέ, ἐξουσία στὸν Κύριο τοῦ παντὸς
 μὲ τὸν Πατέρα σου μαζί καὶ τὸ Πανάγιο Πνεῦμα
 τῶρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Ἄμην.

γεῖται ὁ Παῦλος (Β' Κορ. 12,2). Ἔτσι μὲ τὴν προβολὴ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ
 Θεοῦ ἐνθαρρύνεται ὁ μοναχός, ὁ ἄνθρωπος, στὸν ἀγώνα γιὰ τὴ σωτηρία του.

ΚΑ

Ἐπιστολὴ πρὸς μοναχὸν ἐρωτήσαντα· Πῶς χωρίζεις τὸν Υἱὸν ἀπὸ τοῦ Πατρὸς, ἐπινοία ἢ πράγματι; Ἐν ἧ εὐρήσεις πλοῦτον θεολογίας ἀνατρεπούσης τὴν αὐτοῦ βλασφημίαν.

Ἐλαμψας, ἐξέφανας φῶς τὸ τῆς δόξης,
φῶς ἀπρόσιτον τῆς σῆς οὐσίας, Σῶτερ,
καὶ κατηύγασας ψυχὴν ἐσκοτισμένην,
μᾶλλον δὲ σκότος οὖσαν ἐξ ἁμαρτίας
5 ὡς τὸ φυσικὸν ἀπολέσασαν κάλλος,
ὡς ἐξ ἄδου τε ἀνήγαγες κειμένην
καὶ φῶς ἰδεῖν δέδωκας θείας ἡμέρας
καὶ τοῦ ἡλίου ἀκτῖσιν ἐλλαμφοθῆναι
καὶ φῶς γενέθαι ταύτην, ὦ μέγα θαῦμα!
10 Οὐ πιστεύουσιν οἱ δόξης τῶν ἀνθρώπων
μὴ καταφρονήσαντες, ὡς ἐνετείλω,
οὐδὲ γὰρ ἐγεύσαντο δόξης τῆς θείας,
ἦν δέδωκας σὺ καὶ δίδως νῦν, Θεέ μου,
τοῖς ἀπὸ ψυχῆς ὅλη τῇ διαθέσει
15 σὲ ζητήσασι, τὴν αἰώνιον δόξαν,
σέ, τὸν ἀληθῶς Θεὸν δεδοξασμένον,
ὃν τὸ κατιδεῖν ἀκρότης ἐστὶ δόξης.
Ὁ δὲ αἰεὶ σε βλέπειν ἠξιωμένος
πάντως ἔλαχεν ἀγγελικῆς ἀξίας,
20 εἰ καὶ δέδεται τῇ σαρκὶ κατὰ φύσιν.

4. Ἐφ. 5,8.

* Ὁ ὕμνος εἶναι ἡ ἀπάντηση τοῦ Συμεῶν στὸν Στέφανο Νικομηδείας, ὃ ἔκανε τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ Συμεῶν καὶ τῶν τόσων καταδιώξεων

Ἐπιστολὴ σὲ κάποιον μοναχὸν ποὺ ρώτησε· Πῶς χωρίζεις τὸν Υἱὸ ἀπὸ τὸν Πατέρα, λογικὰ μόνο ἢ στὴν πραγματικότητα; Στὴν ἐπιστολὴ θὰ βρεῖς πλοῦτο θεολογίας ποὺ ἀνατρέπει τὴ βλασφημία αὐτοῦ.

Ἔλαμψες, φανέρωσες τὸ φῶς τῆς δόξας,
τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτο τῆς οὐσίας σου, Σωτήρα,
καὶ ψυχὴ καταύγασες σκοτεινιασμένη,
—τί λέω; σκοτάδι ὅπου ἦταν ἀπ' τὴν ἁμαρτία,
5 ἀφοῦ τὴ φυσικὴ ὁμορφιά της εἶχε χάσει—
ἀπ' τὸν ἄδην τὴν ἔσυρες ὅπου κειτόταν,
τὸ φῶς τῆς ἔδωσες νὰ δεῖ τῆς θείας ἡμέρας,
ἀπ' τὶς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου νὰ φεγγοβολήσῃ
καὶ φῶς νὰ γίνῃ ἡ ἴδια, θαῦμα μέγα!

10 Δὲν πιστεύουν, τὴ δόξα τῶν ἀνθρώπων ὅσοι
δὲν καταφρόνησαν ὅπως ἔχεις ὀρίσει,
γιατὶ μήτε καὶ γεύτηκαν τὴ θεία τὴ δόξα,
ποὺ ἔδωσες σὺ καὶ δίνεις τώρα, Θεέ μου,
σ' ὅσους μ' ὄλη τους τὴν ψυχὴ, τὴ θέληση ὄλη
15 ἐσένα ἀναζητήσαν τὴν αἰώνια δόξα,
τὸ δοξασμένο ἐσένα Θεὸ στ' ἀλήθεια,
ὅπου τῆς δόξας εἶναι ἡ δόξα νὰ σὲ δεῖ κανένας.
Κι ὅποιος ἔχει ἀξιωθεῖ γιὰ πάντα νὰ σὲ βλέπει
ἡ ἀξία ἀλήθεια τοῦ ἔχει λάχει τῶν ἀγγέλων
20 κι ἂς εἶναι φυσικὰ δεμένος μὲ τὴ σάρκα,

του. Ὁ ὕμνος εἶναι θεολογικότατος καὶ τὸ συμπέρασμά του ἢ μάλλον ἢ ἀπάντη-
ση στὸ ἐρώτημα τοῦ τίτλου βρίσκεται στὸ στίχο 456· ὁ Υἱὸς δὲν χωρίζεται ἀπὸ
τὸν Πατέρα οὔτε πραγματικά οὔτε λογικά.

*Εἰ δὲ καὶ μεῖναι παρ' αὐτῷ κατεδέξω
καὶ καταμένειν ἐν σοὶ προσηβουλήθης,
τὴν σὴν ἐξεπλήρωσας οἰκονομίαν
καὶ ὁμοίον σου τὸν φθαρτὸν ἀπειργάσω*
25 *Θεόν, ὁ Θεός, ὁ συνυπάρχων φύσει,
ὁ προάναρχος Θεῶ τῷ συνανάρχῳ
Υἱῷ καὶ Λόγῳ, τῷ ἐκ σοῦ γεννηθέντι,
οὐκ ἐπινοία ἐκ σοῦ χωριζομένῳ,
ἀλλὰ πράματι ἀχωρίστῳ σου ὄντι.*
30 *Εἰ δὲ καὶ χωρίζεται, ἀλλ' οὐ τῇ φύσει,
τῇ ὑποστάσει δὲ μᾶλλον, εἴτ' οὖν προσώπῳ,
τὸ γὰρ πράγματι ἀσεβῶν καὶ ἀθέων,
τὸ δ' ἐπινοία ὄλως ἐσκοτισμένων.*
Ἔχει γὰρ ὁ νοῦς γεννώμενον τὸν λόγον
35 *ἀπαύστως πάντως καὶ πῶς κεχωρισμένον·
εἰ δὲ γεννᾶται καὶ προέρχεται ὄντως
καὶ κεχώρισται ἐνυποστάτῳ λόγῳ,
ἀλλὰ καὶ μένει τοῦ γεννήσαντος ἔνδον,
ὅπερ καὶ κόλπον πατρικὸν δεῖ νοῆσαι,*
40 *καὶ διέρχεται εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον
καὶ πάντα πληροῖ τοῦ Πατρὸς ὄλως δίχα
καὶ σὺν τῷ Πατρὶ ὄλος αὐτὸς ὑπάρχει,
μετέρχεται δὲ πάντως ταῖς ἐνεργείαις
καὶ τῇ ἐλλάμψει μεταβαίνειν νοεῖται.*
45 *Ἐμπεριπατεῖν ἤκουσας γὰρ καὶ μένειν
καὶ ἀποστρέφειν τὸ πρόσωπον καὶ βλέπειν,
κατέρχεσθαι τε καὶ ἀνέρχεσθαι πάλιν,
παραγίνεσθαι καὶ ἀφίπτασθαι αὖθις
καὶ ἄλλα πολλὰ τῆς θείας ἐνεργείας*
50 *αἱ θεῖαι γραφαὶ πᾶσαι δημηγοροῦσιν,
ἃ ἐλάλησεν ἐκπορευθὲν τὸ Πνεῦμα,*

39. Ἰω. 1,18. 41. Ἐφ. 4,10.

45. Γεν. 3,8 καὶ 18,3. 46. Ψαλμ. 9,32

47. Γεν. 11,5 καὶ 17,22.

μ' ἂν ἐσὺ καταδέχτηκες σ' αὐτὸν νὰ μείνεις
 κι ἀκόμα ἂν θέλησες κι αὐτὸς σ' ἐσὲ νὰ μείνει,
 τῆ θεία σου ὀλοκλήρωσες οἰκονομία
 κι ὁμοιο μ' ἐσένα τὸ θνητὸ ἔχεις κάνει
 25 θεόν, ἐσὺ ὁ Θεὸς πού ὑπάρχεις κατὰ φύση,
 ὁ προάναρχος μὲ τὸ Θεὸ τὸ συνάναρχό σου,
 τὸν Υἱὸ καὶ Λόγο πού γεννήθηκε ἀπὸ ἐσένα,
 πού ἀπὸ ἐσὲ δὲν τὸν ἀποχωρίζει ἡ σκέψη,
 ἀλλὰ πραγματικὰ εἶν' ἀπὸ ἐσένα ἀχώριστος.
 30 Ἐὰν ὁμοῦ καὶ χωρίζεται, ὄχι στὴ φύση,
 ἀλλὰ στὶς ὑποστάσεις μᾶλλον ἢ στὰ πρόσωπα·
 'πραγματικὰ' οἱ ἀσεβεῖς κι ἄθεοι χωρίζουν,
 'μ' ἐπίνοια' ὅσοι νοῦ ἔχουν σκοτισμένο.
 Γιατὶ ὁ λόγος ἀπ' τὸ νοῦ γεννιέται ἀλήθεια
 35 ὀλοένα κι εἶναι μ' ἓνα τρόπο χωρισμένος.
 Ἐὰν γεννιέται, καὶ προέρχεται στ' ἀλήθεια
 καὶ μ' ἐνυπόστατο εἶναι χωρισμένο λόγο,
 σ' αὐτὸν ὡστόσο μένει πού τὸν γέννησε
 κι αὐτὸν 'πατρικὸ κόλπο' πρέπει νὰ ἐννοήσομε.
 40 Μὰ καὶ περνᾷ μὲς ἀπὸ τὸν κόσμον ὄλο
 καὶ γεμίζει τὰ πάντα ἀπ' τὸν Πατέρα χῶρια,
 ἐνῶ μὲ τὸν Πατέρα αὐτὸς ὑπάρχει ἀκέριος.
 Βγαίνει ἀπ' αὐτὸν μὲ τὶς ἐνέργειές του ὡστόσο
 κι ὡς μᾶς φωτίζει λέμε μεταβαίνει κάπου.
 45 Ἐὰν ἀκουσες ὅτι περπατεῖ μὰ κι ὅτι μένει
 κι ὅτι τὸ πρόσωπό του στρέφει καὶ κοιτάζει,
 ὅτι ἔρχεται ἀπ' τὰ οὐράνια κι ἀνεβαίνει πάλι,
 ὅτι φτάνει σ' ἐμᾶς, πετάει πάλι καὶ φεύγει
 καὶ γιὰ πλῆθος θεῖες ἐνέργειες ἄλλες
 50 ὅλες οἱ θεῖες Γραφές δὲν παύουν νὰ μιλᾷν,
 ὅσα κήρυξε τὸ Πνεῦμα ὅταν ἐκπορεύτηκε

49. Τὸ πανάγιο Πνεῦμα μίλησε ὄχι στοὺς ἀπίστους... καὶ ἀρχίζει μιὰ σει-
 ρὰ μὲ τὸ ἀρνητικὸ οὐ. Ἐχομε ξανασημειώσει τὸ φαινόμενο ἄλλοῦ. Παρακάτω
 γίνεται μὲ τὸ δεικτικὸ 'οὗτοι' καὶ τὸ ὑποθετικὸ 'εἰ'.

πεστάλη
=

τὸ πανάγιον, ἐκ τοῦ Πατρὸς ἀφράστως
καὶ ἀπετάλη δι' Υἱοῦ τοῖς ἀνθρώποις·
οὐ τοῖς ἀπίστοις οὐδὲ τοῖς φιλοδόξοις,
55 οὐ τοῖς ῥήτορσιν οὐδὲ τοῖς φιλοσόφοις,
οὐ τοῖς μαθοῦσι συγγραφὰς τῶν Ἑλλήνων,
οὐ τοῖς τὰς Γραφὰς ἀγνοοῦσι τὰς ἔσω,
οὐ τοῖς ἐξασκήσασι σκηρικὸν βίον,
οὐ τοῖς λαλοῦσι τορνευτῶς καὶ πλουσίως,
60 οὐ τοῖς λαχοῦσι μεγάλων ὀνομάτων,
οὐ τοῖς τυχοῦσι φιλεῖσθαι παρ' ἐνδόξων,
οὐ συμπράξασι τοῖς πράξασιν ἀνόμως.
οὐ τοῖς καλοῦσιν οὐδὲ τοῖς καλουμένοις,
οὐδὲ παίζουσιν οὐδὲ τοῖς παιζομένοις,
65 ἀλλὰ τοῖς πτωχοῖς πνεύματι καὶ τῷ βίῳ,
τοῖς τὴν καρδίαν καθαροῖς καὶ τὸ σῶμα,
τοῖς λόγον ἀπλοῦν καὶ ἀπλούστερον βίον
καὶ ἀπλουστέραν κεκτημένοις τὴν γνώμην,
τοῖς τὴν δόξαν φεύγουσιν ὡς πῦρ γεέννης
70 καὶ κολακευτὰς ἀπὸ ψυχῆς μισοῦσιν
(οὐ γὰρ δέχεται τὸ Πνεῦμα κολακείας,
οὐδ' ἀνέχεται ἀκούειν, ὃ μὴ ἔστι),
τοῖς πρὸς μόνην βλέπουσι ψυχῆς τὴν δόξαν
καὶ τῶν ἀδελφῶν τὴν σωτηρίαν πάντων
75 καὶ μηδὲ μικρᾷ καρδιακῇ κινήσει
αἴσθησιν λαμβάνουσι πρὸς τι τοῦ κόσμου,
ἐπαίνων οἷον ἢ δόξης ἀνθρωπίνης
ἢ πάσης ἄλλης ἡδονῆς εἴτε πάθους.
Οὗτοι γὰρ νεκροὶ καὶ ζῶντες ἀληθείᾳ,
80 ὅτι πέλουσιν ἀληθεῖς καὶ ὡς πλάνοι.
Οὗτοι ταπεινοὶ πνεύματι καὶ καρδίᾳ,
πραεῖς τε εἰσὶ καὶ ζηλωταὶ Κυρίῳ.
Οὗτοι ἀσεβεῖς εἰσὶ τοῖς ἀσεβέσι
καὶ ὁσμῇ ζωῆς τοῖς ἐκλεκτοῖς Κυρίου.

τὸ πανάγιο μὲ τρόπο ἄφραστο ἀπ' τὸν Πατέρα
 καὶ μέσω τοῦ Υἱοῦ στάλθηκε στοὺς ἀνθρώπους·
 ὄχι στοὺς ἄπιστους καὶ μήτε στοὺς φιλόδοξους,
 55 οὔτε στοὺς ρήτορες οὔτε στοὺς φιλοσόφους,
 οὔτε σ' ὄσους σπούδασαν τὶς συγγραφές τῶν Ἑλλήνων,
 οὔτε σ' ὄσους ἀγνοοῦν τὶς Γραφές τὶς δικές μας,
 οὔτε σ' ὄσους πρωταγωνίστησαν στὰ δημόσια,
 οὔτε σ' ὄσους μιλοῦνε κομπᾶ καὶ μ' εὐφράδεια,
 60 οὔτε σ' ὄσους κληρονόμησαν μεγάλο ὄνομα,
 οὔτε σ' ὄσους κέρδισαν τὴν εὖνοια τῶν ἐπίσημων,
 οὔτε σ' ὄσους καλοῦν καὶ σ' ὄσους προσκαλοῦνται,
 οὔτε σ' ὄσους συμπράξουν μὲ τοὺς παρανόμους,
 ἀλλὰ στοὺς φτωχοὺς στὸ φρόνημα καὶ στὸ βίο,
 65 στοὺς καθαρὸς στὴν καρδιά μὰ καὶ στὸ σῶμα,
 σ' ὄσους λόγο ἀπλὸ κι ἀπλούστερο βίο
 κι ἀπλούστερη γνώμη ἔχουν ἀποκτήσει,
 σ' ὄσους τὴ δόξα ἀποφεύγουν σὰν φωτιά τῆς γέεννας [τους
 70 κι ὄσους τοὺς κολακεύουν τοὺς μισοῦν ἀπ' τὴν καρδιά
 (γιατὶ δὲ δέχεται τὸ Πνεῦμα κολακεῖες
 οὔτε ὅ,τι δὲν ὑπάρχει ἀνέχεται ν' ἀκούει),
 σ' ὄσους στὴ δόξα τῆς ψυχῆς μόνο ἀποβλέπουν
 κι ὄλων τὴ σωτηρία τῶν ἀδελφῶν μας,
 75 καὶ μήτε μὲ μικρὸ ἓνα τῆς καρδιάς τους σκίρτημα
 δέ δίνουν προσοχὴ σὲ κάτι τι τοῦ κόσμου,
 ἄς ποῦμε ἐπαίνους εἴτε δόξα ἀνθρώπων
 ἢ κι ὅποια ἀλλή ἡδονὴ εἴτε πάθος.
 Γιατὶ εἶν' αὐτοὶ νεκροὶ ἐνῶ ζοῦν στ' ἀλήθεια,
 80 γιατί εἶναι ἀληθινοὶ κι ὡς πλάνοι ἀκόμα.
 Αὐτοὶ εἶναι ταπεινοὶ στὸ πνεῦμα ὅσο καὶ στὴν καρδιά,
 εἶναι ὄλοι πραότητα καὶ γιὰ τὸν Κύριο ζῆλο.
 Εἶναι ἀσεβεῖς γιὰ ἀσεβεῖς ὄσους,
 μιὰ ὄσμὴ ζωῆς γιὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς Κυρίου.

τῆς ζωῆς· κι ἀκολουθεῖ ἄλλος κατάλογος μὲ χρῆση τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας
 'οὔτοι'.

85 Οὗτοι καὶ πόρνοι τοῖς πόρνοις τῆ καρδία
 καὶ ἰσάγγελοι τοῖς τὴν ψυχὴν παρθένοις.
 Οὗτοι καὶ δόξης ἐν μέσῳ ταπεινοῦνται
 καὶ ἐν πενίᾳ εἰσὶ δεδοξασμένοι.
 Οὗτοι καὶ εὐτέλειαν ὡς βασιλείαν
 90 καὶ βασιλείαν ὡς πτωχείαν ἠγοῦνται.
 Οὗτοι τρώγοντες εἰσὶν ἐν ἐγκρατεία
 καὶ νηστεύοντες πᾶν εἶδος ἐμπιπλῶνται.
 Οὗτοι οὐ συνέρχονται τῇ ἀδικίᾳ
 οὐδὲ παριδεῖν δύνανται τεθλιμμένον
 95 καὶ καταπονούμενον ὑπὸ πλουσίων.
 Οὗτοι πρόσωπον οὐκ αἰδοῦνται ἀνθρώπων,
 τὸ γὰρ πρόσωπον ὀρῶσι τοῦ Κυρίου.
 Οὗτοι οὐ κλῶνται τοῖς δώροις τὴν καρδίαν
 καὶ οὐ παρορῶσι νόμον δικαιοσύνης,
 100 ἔχουσι καὶ γὰρ τὸν ἀσύλητον πλοῦτον
 καὶ τὰ τοῦ κόσμου πάντα λογίζονται ὡς κόπρον.
 Οὗτοι ἔχοντες διδάσκαλον τὸ Πνεῦμα
 μάθησιν οὐ χρήζουσιν ἐκ τῶν ἀνθρώπων,
 ἀλλὰ τῷ φωτὶ λαμπόμενοι τῷ τούτου
 105 βλέπουσιν τὸν Υἱόν, ὀρῶσι τὸν Πατέρα
 καὶ προσκυνοῦσι Τριάδα τοῖς προσώποις,
 τὸν ἕνα Θεὸν ἠνωμένον τῇ φύσει ἀφράστως.
 Οὗτοι μνοῦνται ἐκ τοῦ Πατρὸς δὲ πάλιν,
 ὅτι γεννᾶται ὁ Υἱὸς ἀμερίστως,
 110 ὡς οἶδε μόνος, εἰπεῖν γὰρ οὐκ ἰσχύω·
 εἰ γὰρ ἰσχυον, εἶχε πάντως ὁ λόγος
 τὰ ὑπὲρ λόγον καὶ διάνοιαν φράσαι
 καὶ ἄνω κάτω τὰ σύμπαντα γενέσθαι.
 Εἰ γὰρ τὸ κτίσμα τὸν κτίστην καταμάθη
 115 καί, οἷός ἐστιν, ὄλος κατανοήση
 καὶ εἰπεῖν λόγῳ καὶ γράψαι ἐξισχύση,
 γέγονε τοῦ κτίσαντος τὸ ἔργον κρεῖσσον.

85 Εἶναι καὶ πόρνοι, γιὰ τοὺς πόρνους στὴν καρδιά,
 κι ἴσοι μ' ἀγγέλους γιὰ τὶς παρθενικῆς ψυχές.
 Αὐτοὶ καὶ στὸ κορύφωμα τῆς δόξας νιώθουν ταπεινοὶ
 καὶ μὲς στὴ φτώχεια τοὺς εἶναι ὅλοι δόξα.
 Αὐτοὶ ἔχουν βασιλεία τῆ φτωχοζωή τους
 90 κι ὡς φτώχεια τὴ βασιλεία θεωροῦν.
 Ὅταν ἔχουν νὰ φᾶν αὐτοὶ ἐγκρατεύονται
 κι ὅταν νηστεύουν λέν πῶς τὰ ἔχουν ὅλα.
 Αὐτοὶ δὲν πᾶνε μὲ τῆς ἀδικίας τὸ μέρος
 κι οὔτε γιὰ τὸ θλιμμένο ἀντέχουνε ν' ἀδιαφορήσουν
 95 καὶ γι' αὐτὸν ποὺ οἱ πλούσιοι βασανίζουν.
 Αὐτοὶ πρόσωπο ἀνθρώπου δὲ φοβοῦνται,
 γιὰτὶ τὸ πρόσωπο ἀτενίζουν τοῦ Κυρίου.
 Ἄπο δῶρα ἢ καρδιά τους μένει ἀνεπηρέαστη
 καὶ τὸ νόμο δὲν παραβαίνουν τῆς δικαιοσύνης.
 100 Τὸν ἀσύληπτο ἔχουν πλοῦτο ἀποκτήσει
 καὶ κόπρια ὅλα τοῦ κόσμου λογαριάζουν.
 Ἄφοῦ τὸ Πνεῦμα δάσκαλό τους ἔχουν
 δὲ χρειάζονται μαθήματα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους,
 ἀλλὰ καθὼς τὸ φῶς ἐκείνου τοὺς φωτίζει,
 105 τὸν Υἱὸ ἀντικρίζουν, τὸν Πατέρα βλέπουν
 καὶ προσκυνοῦν Τριάδα προσώπων,
 ἓνα Θεό, ἄφραστο στὴ φύση ἐνωμένο.
 Καὶ διδάσκονται πάλι πῶς ἀπ' τὸν Πατέρα
 ὁ Υἱὸς μὲ δίχως μερισμὸ γεννιέται,
 110 τὸ πῶς νὰ πῶ ἐγὼ δὲν μπορῶ, ἐκεῖνος ξέρει.
 Ἄν δύναμη εἶχα πάντως θὰ μποροῦσε ὁ λόγος
 ὅσα πάνω ἀπὸ λόγο εἶναι νὰ πεῖ κι ἀπὸ τὴ σκέψη
 κι ἄνω κάτω τὰ σύμπαντα νὰ γίνουν.
 Γιατί, ἂν τὸ κτίσμα τὸν κτίστη ἐννοήσει
 115 καὶ πῶς εἶναι ἂν καταλάβει ὡς πέρα
 κι ἂν μπορέσει μὲ λόγο νὰ τὸ πεῖ καὶ νὰ τὸ γράψει,
 ἔγινε ἀπ' τὸν κτίστη του τὸ κτίσμα ἀνώτερο.

Παῦσον, ἄνθρωπε, φρίξον, βροτέ, τῇ φύσει
 καὶ ἐννόησον, ὅτι μὴ ὦν παρήχθης
 120 καὶ τῆς μητρῶας νηδύος παρακύψας
 εἶδες τὸν κόσμον τὸν πρὸ σοῦ παραχθέντα!
 Καὶ εἰ δυνηθῆς οὐρανοῦ ὕψος γνώναι
 ἢ τὴν οὐσίαν ὑποδείξαι ὅποια,
 τοῦ ἡλίου τε, σελήνης καὶ ἀστέρων,
 125 ποῦ κεκόλληνται καὶ πῶς περιπατοῦσιν
 ἄψυχα ὄντα καὶ ἀναισθήτως κινούμενα,
 ἢ τῆς γῆς αὐτῆς, ἐξ ἧς αὐτὸς ἐλήφθης,
 ὄρους καὶ μέτρα, πλάτη τε καὶ μεγέθη,
 καὶ ἐπὶ τίνος ἐποχεῖται) εἰ εἶδες,
 130 πάλιν δ' ἐκεῖνο τί ἐστὶν ἢ ποῦ τὴν βάσιν ἔχει,
 ταῦτα εἰ ἔγνωσ καὶ καθ' ἐν εὐρεσ τέλος,
 καὶ τῆς θαλάσσης εἰ μετρήσης τὴν ψάμμον,
 εἴτε σοῦ αὐτοῦ διαγνώναι τὴν φύσιν
 καὶ τῆς σοφίας τὸ ἔργον ἐρμηνεῦσαι,
 135 τότε καὶ αὐτὸν τὸν ποιητὴν νοήσεις,
 πῶς ἐν Τριάδι ἢ Μονὰς ἀσυγχύτως
 καὶ ἐν Μονάδι Τριάς ἀδιαιρέτως.
 Ζήτησον Πνεῦμα, ἔξω γενοῦ τοῦ κόσμου!
 Μὴ δώης ὕπνον ὀφθαλμοῖς τὸ παράπαν,
 140 μῆτε φροντίσης τῆς ζωῆς τῆς παρούσης!
 Κλαῦσον, πένθησον, ὃν ἀπώλεσας χρόνον!
 Ἴσως ὁ Θεὸς παρακληθῆ καὶ δώσει,
 ὥσπερ τὸ πρὶν δέδωκεν ἰδεῖν τὸν κόσμον
 καὶ τὸν ἡλίον καὶ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας,
 145 οὕτω καὶ τὰ νῦν λάμψαι καταξιώσει
 καὶ ὑποδείξαι τὸν νοερόν σοι κόσμον
 καὶ φωτὶ ἐλλάμψαι σε τῷ τρισηλίῳ,
 ὃ εἰ θεάσῃ, τότε γνώσεις ἃ λέγω·
 τότε μαθήσῃ τοῦ Πνεύματος τὴν χάριν,
 150 ὅτι καὶ ἀπὸν πάρεστι τῇ δυνάμει
 καὶ παρὸν οὐχ ὄραται τῇ θείᾳ φύσει,
 ἀλλὰ καὶ πάντη καὶ οὐδαμοῦ ὑπάρχει.

ἄνθρωπε, πάψε· θνητὴ φύση, φρίξε
 καὶ σκέψου ὅτι ἔγινες χωρὶς νὰ ὑπάρχεις
 120 κι ἀπ' τὴ νηδὺ τῆς μάνας σου προβαίνοντας
 εἶδες τὸν κόσμον ποὺ ἔγινε πρὶν ἀπὸ ἐσένα.
 Κι ἂν μπορέσεις τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ νὰ μάθεις
 ἢ νὰ μᾶς δείξεις ποιά εἶναι ἡ οὐσία
 τοῦ ἡλίου, τοῦ φεγγαριοῦ κι ὄλων τῶν ἄστρον,
 125 ποὺ ἔχουν στερεωθεῖ καὶ πῶς πορεύονται,
 ἄψυχα ἀφοῦ εἶναι κι ἀσυναίσθητα κινουῦνται
 ἢ καὶ ἡ οὐσία τῆς γῆς ποὺ ἀπ' αὐτὴν πλάστηκες·
 τὰ ὄρια καὶ τὰ μέτρα της, τὰ πλάτη, ὁ ὄγκος
 κι ἂν ξέρεις καὶ σὲ τί πάνω στηρίζεται
 130 καὶ πάλι αὐτὸ τί νὰ ἔναι καὶ ποιά ἡ βάση του·
 ἐτοῦτα ἂν ξέρεις κι ἡῦρες τὸ σκοπὸ τους
 κι ἂν μετρήσεις τὴν ἄμμο τῆς θαλάσσης
 ἢ κι ἂν γνωρίσεις τὴν ἴδια τὴ δική σου φύση
 καὶ τὸ ἔργο τοῦτο τῆς σοφίας ἐξηγήσεις,
 135 τότε θὰ ἐννοήσεις καὶ τὸν ἴδιο τὸν ποιητὴ.
 Πῶς στὴν Τριάδα ἀσύγχυτα ἡ Μονάδα
 κι ἀδιαίρετη ἡ Μονάδα στὴν Τριάδα ὑπάρχει.
 Τὸ Πνεῦμα ζήτησε καὶ βγῆς ἔξω ἀπ' τὸν κόσμον.
 Στιγμὴ στὰ μάτια σου μὴ δώσεις ὕπνο
 140 καὶ μήτε νὰ φροντίσεις γιὰ τὴν παρούσα ζωὴ.
 Κλάψε καὶ πένθησε γιὰ τὸ χαμένο χρόνον.
 Ἴσως ὁ Θεὸς σὲ λυπηθεῖ καὶ δώσει,
 ὅπως σοῦ ἔδωσε στὴν ἀρχὴ νὰ δεῖς τὸν κόσμον,
 τὸν ἡλίου καὶ τὸ φῶς τῆς μέρας,
 145 ἔτσι καὶ τώρα ἄξιο σὲ κάνει ν' ἀναλάμψεις
 καὶ τὸ νοητὸν κόσμον νὰ σοῦ φανερώσει
 καὶ νὰ σὲ καταλάμψει μὲ τὴ λάμψη τὴν τρισήλια,
 ποὺ μόνον ἂν τὴ δεῖς, θὰ νιώσεις τί σοῦ λέγω.
 Τότε θὰ νιώσεις καὶ τοῦ Πνεύματος τὴ χάρη,
 150 ὅτι κι ἂν λείπει μᾶς τυλίγει μὲ τὴ δύναμή του,
 μὰ καὶ παρὸν δὲ βλέπομε τὴ θεία του φύση,
 ἀλλὰ εἶναι καὶ παντοῦ καὶ πουθενά.

Εἰ γὰρ ζητήσεις αἰσθητῶς ἰδεῖν τοῦτο,
 ποῦ ἂν εὐρήσεις; Οὐδαμοῦ, πάντως εἶποις.
 155 Εἰ δὲ νοερῶς ἀναβλέψαι ἰσχύσεις,
 μᾶλλον δ' ἐκεῖνο τὸν νοῦν σου καταλάμψει
 καὶ διανοίξει κόρας τῆς σῆς καρδίας·
 τότε πανταχοῦ εἶναι οὐκ ἀπαρνήση,
 ἀλλὰ δι' αὐτοῦ ἅπαντα διδαχθήση,
 160 εἰ καὶ ἀμαθῆς καὶ ἄγροικος τυγχάνεις.
 Εἰ δὲ οὐκ ἔγνωσ ὀφθαλμὸν ἀνοιγέντα
 τῆς διανοίας τῆς σῆς καὶ φῶς ἰδόντα,
 εἰ οὐκ ἠσθήθης γλυκύτητος τῆς θείας,
 εἰ οὐκ ἐλλάμφθης τῷ Πνεύματι τῷ θείῳ,
 165 εἰ οὐκ ἔκλαυσας δάκρυα ἀνωδύνως,
 εἰ ἐκπλυθέντα τὸν νοῦν οὐκ ἐθεάσω,
 εἰ καθαρθεῖσαν οὐκ ἔγνωσ σὴν καρδίαν
 καὶ ἐκλάμψασαν φαιδρὰς ἀντανακλάσεις
 καὶ ἀνελπίστως εὐρες Χριστὸν ἐντός σου
 170 καὶ ἐξεπλάγης κάλλος ἰδὼν τὸ θεῖον
 καὶ ἐπελάθου φύσεως ἀνθρωπίνης
 ὄλον σεαυτὸν βλέπων ἡλλοιωμένον,
 πῶς περὶ Θεοῦ λαλεῖν, εἶπέ, οὐ φρίττεις;
 Πῶς δὲ καὶ τολμᾷς σὰρξ αὐτὸς ὄλος πέλων
 175 καὶ μήπω πνεῦμα γεγονὼς ὡς ὁ Παῦλος
 περὶ Πνεύματος φιλοσοφεῖν ἢ λέγειν,
 ὃ ἐν τοιούτοις μὴ κατοικεῖν ἀκούεις
 διὰ τὸ εἶναι σάρκας αὐτοῦς ὡς λόγος;
 Ἄλλ' ἔγραψα ταῦθ' ἵνα γνῶς πῶς πιστεύω,
 180 καὶ εἰ θελήσεις, πεισθῆς μοι καὶ στρυγνάσης.
 Εἰ γὰρ ἀληθῶς τὸν θησαυρὸν οὐκ ἔχεις,
 ὄνπερ ὁ κόσμος οὐ δύναται χωρῆσαι,
 εἰ οὐπω ἔλαβες δόξαν τῶν ἀλιέων,
 ἦν οἱ λαβόντες Θεὸν ἔλαβον ὄντως,

159. Ἰω. 14,26. 167. Ματθ. 5,8.

175. Ρωμ. 7,3.

Ἐάν με τὰ μάτια νὰ τὸ δεῖς ζητήσεις,
 ποῦ θὰ τὸ βρεῖς; Πουθενά, θὰ πεῖς μ' ἓνα λόγο.
 155 Κι ἂν ν' ἀνυψώσεις νοερά τὰ μάτια σου μπορέσεις,
 τὸ νοῦ σου ἀκόμα πιὸ πολὺ θὰ καταλάμψει
 καὶ τὶς κόρες θ' ἀνοίξει τῆς καρδιάς σου.
 Τότε δὲ θ' ἀρνηθεῖς πῶς βρίσκεται παντοῦ
 ἀλλὰ καὶ με τῇ δύναμῇ του θὰ τὰ μάθεις ὅλα
 160 κι ἄς εἶσαι ἀνήξερὸς κι ἀπαίδευτος.
 Κι ἂν δὲν ἔνωσες τοῦ νοῦ τὸ μάτι
 ποῦ ἄνοιξε καὶ γρίκησε τὸ φῶς,
 ἂν δὲν αἰσθάνθηκες τῇ θείᾳ γλυκύτητά,
 ἂν δὲν καταφωτίστηκες ἀπὸ τὸ θεῖο Πνεῦμα,
 165 ἂν με δάκρυα δὲν ἔκλαψες ἀνώδυνα,
 ἂν τὸ νοῦ σου δὲν εἶδες νὰ ἔχει ξεπλυθεῖ,
 ἂν δὲν ἔνωσες καθαρμένη τὴν καρδιά σου
 καὶ ν' ἀκτινοβολεῖ χαρούμενες ἀνταύγειες
 κι ἀνέλπιστα ἂν δὲ βρήκες τὸ Χριστὸν ἐντὸς σου
 170 κι ἂν βλέποντας τὸ θεῖο κάλλος δὲν τὰ ἔχασες
 καὶ τὴν ἀνθρώπινη φύση δὲν ξέχασες,
 βλέποντας ὅλον ἀλλαγμένο τὸν ἑαυτό σου,
 πῶς δὲν φρίττεις νὰ μιλάς, πές μου, περὶ Θεοῦ;
 Καὶ πῶς τολμᾷς, ἐνῶ εἶσαι σὰρκα ὀλόκληρος
 175 καὶ δὲν ἔχεις ἀκόμα γίνεῖ Πνεῦμα, ὅπως ὁ Παῦλος,
 περὶ Πνεύματος νὰ φιλοσοφεῖς καὶ νὰ μιλάς,
 ποῦ ἀκοῦς ὅτι δὲν κατοικεῖ σ' αὐτούς,
 ἐπειδὴ εἶναι σὰρκα ὅπως ἡ Γραφή μᾶς λέει;
 Σοῦ γράφω τοῦτα γιὰ νὰ μάθεις τί πιστεύω
 180 καὶ νὰ πειστεῖς σ' ἐμένα, ἂν θέλεις, καὶ νὰ λυπηθεῖς.
 Γιατὶ ἂν ἀληθινὰ τὸ θησαυρὸ δὲν ἔχεις,
 ποῦ ὁ κόσμος δὲν μπορεῖ νὰ τὸν χωρέσει,
 ἂν τῇ δόξᾳ τῶν ψαράδων δὲν ἔλαβες ἀκόμα,
 ποῦ ὅσοι τὴν ἔλαβαν τὸ Θεὸ ἔλαβαν στ' ἀλήθεια,

178. Ρωμ. 8,9. 181. Μάρκ. 10,21.

182. Ιω. 14,17.

185 καταλείψας κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ,
 ὄξυποδήσεις, δράμεις πρὸ τοῦ κλεισθῆναι
 πύλας βίου σοι καὶ τοῦ τῆδε θεάτρου,
 καὶ διαλυθῆ ἢ πανήγυρις, οἴμοι,
 καὶ συσκοτάσει ἥλιος καὶ τὰ ἄστρα
 190 καὶ γῆ παρέλθει καὶ ἀνοιχθῆ ὁ ἄδης
 καὶ τὸ πᾶν γενήσεται σκότος καὶ χάος·
 καὶ τότε γνώσει, φίλη ψυχή, καὶ μάθεις,
 ὅτι οἱ μὴ ἔχοντες Πνεῦμα τὸ θεῖον
 ἐν διανοίᾳ λαμπάδος δίκην λάμπων
 195 καὶ ἐν καρδίᾳ ἐνοικοῦν ἀνεκφράστως
 τῷ αἰωνίῳ παραπέμπονται σκότει.
 Καὶ γὰρ τὸ Πνεῦμα ὁ Κύριος ὑπάρχει,
 Πνεῦμα δ' ὁ Θεός, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου,
 ἐν πάντως Πνεῦμα, οὐδὲ γὰρ διαιρεῖται.
 200 Τοῦτο ὁ ἔχων ὄντως ἔχει τὰ τρία,
 ἀλλ' ἀσυγχύτως, εἰ καὶ ἀδιαιρέτως·
 ἔστι γὰρ Πατὴρ· καὶ πῶς Υἱὸς ὑπάρξει;
 Ἔστι γὰρ ἀγέννητος τὸ κατ' οὐσίαν,
 ἔστι τε Υἱός· καὶ πῶς γένηται Πνεῦμα;
 205 Πνεῦμα τὸ Πνεῦμα· καὶ πῶς Πατὴρ φανεῖται;
 Πατὴρ ὁ Πατήρ, ὅτι ἀεὶ γεννήτωρ·
 πῶς δὲ γίνεται ἢ ἀεὶ γεννησία;
 Ὅτι τοῦ Πατρὸς οὐ χωρίζεται ὄλως
 καὶ ὄλος προέρχεται ἀνερμηνεύτως,
 210 πάντοτε μένει ἐν τῷ πατρικῷ κόλπῳ
 καὶ προέρχεται πάντοτε ἀνεκφράστως.
 Υἱὸς ἐν Πατρὶ ἀεννάως ὄρᾶται
 γεγεννημένος, ἀλλὰ συνηνωμένος·

185. Α' Ἰω. 2,15. 186. Ματθ. 25,10.

189. Ματθ. 24,29 (Ἰωήλ 2,10). 190. Ματθ. 24,35.

189. Ἐδῶ καὶ παρακάτω στίχοι 235–237 καὶ 266–267 ὁ Συμεὼν δανεῖζεται ἐκφράσεις ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸ Δαμασκηνό. (Ἐκδοσις ἀκριβῆς ὀρθοδόξου πίστεως).

185 τὸν κόσμον καὶ ὅσα εἶναι τοῦ κόσμου θὰ ἐγκαταλείψεις,
 μὲ πόδια φτερωτὰ θὰ τρέξεις πρὶν νὰ κλείσουν
 γιὰ σένα οἱ πύλες τῆς ζωῆς καὶ πέσει ἡ αὐλαία
 καὶ διαλυθεῖ τὸ πανηγύρι, ἀλίμονο,
 καὶ σκοτεινιάσει ὁ ἥλιος καὶ τ' ἀστέρια
 190 καὶ πὰρ παρέλθει ἡ γῆ καὶ ἀνοίξει ὁ ἄδης
 καὶ σκότος νὰ γινεῖ καὶ χάος ὁ κόσμος ὅλος
 καὶ τότε, ἀγαπητὴ ψυχὴ, θὰ μάθεις,
 ὅτι ὅσοι Πνεῦμα θεῖο δὲν ἔχουν
 λαμπάδα μὲς τῇ σκέψῃ τους νὰ λάμπει
 195 κι ἀνέκφραστα μὲς στὴν καρδιά τους νὰ ἐνοικεῖ,
 στὸ αἰώνιο ἐξαποστέλλονται σκοτάδι.
 Γιατὶ τὸ Πνεῦμα εἶναι ὁ Κύριος,
 Πνεῦμα εἶναι ὁ Θεὸς, ὁ Πατέρας τοῦ Κυρίου,
 ἓνα βέβαια Πνεῦμα, κι οὔτε διαιρεῖται.
 200 Τοῦτο ὅποιος ἔχει καὶ τὰ τρία πρόσωπα ἔχει,
 ἀσύγχυτα ὁμοῦ, ἂν καὶ ἀδιαίρετα·
 εἶναι Πατέρας, πῶς θὰ γίνῃ Υἱός;
 Ἄφοῦ εἶναι κατὰ τὴν οὐσίαν τοῦ ἀγέννητος.
 Εἶναι ὁ Υἱὸς καὶ πῶς θὰ γίνῃ Πνεῦμα.
 205 Πνεῦμα εἶναι τὸ Πνεῦμα· πῶς νὰ γίνῃ Πατέρας;
 Εἶναι ὁ Πατέρας Πατέρας γιὰτὶ αἰώνια γεννάει·
 καὶ πῶς νὰ γίνῃ ἡ ἀειγεννησία;
 Ἐπειδὴ ἀπ' τὸν Πατέρα δὲ χωρίζεται καθόλου
 κι ὀλότελα ἀνερμήνευτα ἀπ' αὐτὸν προέρχεται.
 210 Αἰώνια μένει στοὺς κόλπους τοῦ Πατέρα
 καὶ αἰώνια προέρχεται ἀπ' αὐτὸν ἀνέκφραστα.
 Ὁ Υἱὸς φαίνεται ἀέναα μέσα στὸν Πατέρα
 νὰ ἔχει γεννηθεῖ μαζί του ἐνωμένος·

200. Ἡ θεότητα εἶναι μία οὐσία σὲ τρία πρόσωπα. Δὲν διαιρεῖται, ἀλλὰ καὶ
 δὲ συγχέεται. Μὲ ἀπλότητα διδάσκει ὅσα ἀφοροῦν τῇ σχέσῃ τῶν τριῶν προσώ-
 πων καὶ κυρίως τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.

καὶ ἐν Υἱῷ γὰρ ὁ Πατὴρ καθορᾶται
 215 ἀδιαστάτως, ἀτόμως, ἀχωρίστως.
 Υἱὸς ὁ Υἱός, ὅτι ἀεὶ γεννᾶται
 καὶ πρὸ αἰώνων ἐστὶ γεγεννημένος,
 προερχόμενος οὐ τέμνεται τῆς ρίζης,
 ἀλλὰ καὶ χωρὶς ἀχώριστος τυγχᾶνει
 220 καὶ ἠνωμένος ὅλος Πατρὶ τῷ ζῶντι
 αὐτός τε ζωὴ πᾶσι τὸ ζῆν παρέχων.
 Ὅσα ὁ Πατήρ, καὶ ὁ Υἱὸς τοσαῦτα·
 ὅσα ὁ Υἱός, καὶ ὁ Πατήρ ὡσαύτως.
 Βλέπω τὸν Υἱόν, καὶ βλέπω τὸν Πατέρα,
 225 ὁρᾶται Πατὴρ Υἱῷ ἀπαραλλάκτως,
 πλὴν ὁ μὲν γεννᾶ, ὁ δὲ ἀεὶ γεννᾶται.
 —Τίς χωρὶς Πατρός ἐστίν, ὅπερ καὶ ἔστι;
 τίς ἐστίν; εἶπέ, φράσον πᾶσιν ἀνθρώποις.—
 Θεὸς ἀναρχὸς καὶ ποιητὴς τῶν πάντων,
 230 εἶ τι γέγονε καὶ γενήσεσθαι μέλλει.
 Θεὸς τῷ Πατρὶ ἴσος καὶ κατ' οὐσίαν
 καὶ κατὰ φύσιν καὶ κατὰ ἐξουσίαν
 καὶ κατὰ μορφήν ὄντως καὶ κατ' ἰδέαν
 καὶ κατὰ χρόνον Πατρὸς οὐδέπω δίχα.
 235 Πῶς προέρχεται; Ὡς ἐκ νοῦς ὁ λόγος.
 Πῶς χωρίζεται; Ὡς φωνὴ ἐκ τοῦ λόγου.
 Πῶς σωματοῦται; Ὡς γραφόμενος λόγος.—
 Ἐκ τῶν ὑψηλῶν εἰς τὰ ταπεινὰ κατήχθην
 καὶ πρὸς ἑμαυτὸν λυπηθεὶς ἐγενόμην
 240 καὶ τὸ γένος ἔκλαυσα τὸ τῶν ἀνθρώπων,
 ὅτι ζητοῦσι παραδείγματα ξένα
 ἐπινοίας τε καὶ πράγματα, καὶ λέξεις
 παρεισάγουσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίνων
 ἐξεικονίζουσιν δοκοῦντες τὴν θεϊαν φύσιν·
 245 φύσιν, ἣν οὐδεὶς ἀγγέλων ἢ ἀνθρώπων

και μέσα στὸν Υἱὸ ὁ Πατέρας φαίνεται
 215 ἀδιάστατα, ἀδιαίρετα κι ἀχώριστα.
 Ὁ Υἱὸς εἶναι Υἱὸς γιατί γεννιέται αἰώνια
 καί εἶναι γεννημένος πρὶν ἀπ' τοὺς αἰῶνες
 κι ἐνῶ ἀπ' αὐτὸν βλασταίνει δὲν κόβεται ἀπ' τὴ ρίζα,
 ἀλλὰ κι ἀπὸ αὐτὸν μακριὰ εἶναι ἀχώριστός του
 220 κι ἐνωμένος ὁλότελα μὲ τὸν Πατέρα τὸ ζώντα,
 εἶναι ὁ ἴδιος ζωὴ καὶ τὴ ζωὴ παρέχει σ' ὅλους.
 Ὅσα ὁ Πατέρας ἔχει τὰ ἔχει κι ὁ Υἱὸς
 κι ὅσα ἔχει ὁ Υἱὸς ἐπίσης κι ὁ Πατέρας.
 Βλέπω τὸν Υἱὸ καὶ βλέπω τὸν Πατέρα
 225 καὶ μὲ τὸν Υἱὸ εἶναι ὁ Πατέρας ἀπαράλλαχτος,
 μόνο πού ὁ ἕνας γεννᾷ κι ὁ ἄλλος γεννιέται αἰώνια.
 Τί εἶναι χῶρια ἀπ' τὸν Πατέρα τὸ πού ὑπάρχει;
 Πές μου τί εἶναι; Πέστο σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.
 Εἶναι ὁ Θεὸς ὁ ἀναρχος καὶ ποιητὴς τῶν ὄλων,
 230 ὅ,τι ἔχει γίνεи κι εἶναι γιὰ νὰ γίνεи.
 Εἶναι Θεὸς ἴσος κατὰ τὴν οὐσία μὲ τὸν Πατέρα,
 ἴσος στὴ φύση καὶ στὴν ἐξουσία
 καὶ στὴ μορφή στ' ἀλήθεια καὶ στὴν ἔννοια·
 μὰ ποτὲ καὶ στὸ χρόνο ἀπ' τὸν Πατέρα χῶρια.
 235 Πῶς ἀπ' αὐτὸν προέρχεται; Ὅπως ἀπ' τὸ νοῦ ὁ λόγος.
 Καὶ πῶς χωρίζεται; Ὅπως ἡ φωνὴ ἀπ' τὸ λόγο.
 Πῶς παίρνει σῶμα; Ὅμοια μὲ τὸ λόγο πού γράφεται.
 Ἀπὸ τὰ οὐράνια κατέβηκα στὰ χαμηλὰ
 καὶ σὲ λύπη βυθίστηκα στὴ μοναξιά μου
 240 κι ἔκλαψα γιὰ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,
 γιατί γυρεύουν παραδείματα ἄσχετα
 νὰ βροῦν, σκέψεις καὶ πράγματα καὶ λέξεις
 χρησιμοποιοῦν ἀπὸ τ' ἀνθρώπινα,
 κι ἔτσι νομίζουν πῶς τὴ θεία φύση ἀπεικονίζουν,
 245 τὴ φύση πού ἄνθρωπος κανένας ἢ ἄγγελος

ἢ κατιδεῖν ἴσχυσεν ἢ ὀνομάσαι.
 Τί γὰρ καὶ καλέσειε τὸν κτίστην πάντων;
 Ὀνόματα γὰρ καὶ πράγματα καὶ λέξεις,
 πάντα τοῦ Θεοῦ γεγόνασι προστάξει·
 250 ἔθηκε γὰρ ὀνόματα τοῖς ἔργοις,
 ἐκάστω τε πράγματι κλήσιν ἰδίαν,
 οὐ πᾶσι δ' αὐτός, ἀλλ' ἔδωκε καὶ ἔργοις
 τοῖς ἔργοις πάλιν ὀνόματα τιθέναι,
 καὶ ἄλλος ἄλλο καὶ λαλεῖ καὶ καλεῖται,
 255 ὄνομα δ' αὐτοῦ ἡμῖν οὐπω ἐγνώσθη,
 εἰ μὴ ὁ ὢν ἄφραστος Θεός, ὡς εἶπεν.
 Εἰ οὖν ἄφραστος, εἰ ὄνομα οὐκ ἔχει,
 εἰ ἀόρατος, εἰ ἀποκεκρυμμένος,
 εἰ ἀπρόσιτος, εἰ μόνος ὑπὲρ λόγον,
 260 ὑπὲρ ἔννοιαν οὐ μόνον τὴν βροτείαν,
 ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν τῶν ἀδῶν νόων
 —ἔθετο καὶ γὰρ ἀποκρυβὴν τὸ σκότος
 καὶ πάντα τᾶλλα ἔνθεν εἰσὶ τοῦ σκότους,
 μόνος, δ' ἐκεῖνος ὡς φῶς ἔξω τοῦ σκότους—,
 265 πῶς περὶ αὐτὸν ἐπίνοιαν εἰσάγεις
 εἴτε πράγματι χωρισθέντα κατεῖδες;
 Πόθεν δὲ καὶ πῶς πεπάρακας τὸ σκότος
 καὶ μόνος πάντων ἐχωρίσθης κτισμάτων;
 Εἰ δὲ ταῦτα σὰ οὐκ εἰσιν, ἀλλ' ἑτέρου,
 270 θαυμάζω τίνας καὶ μαθεῖν ἐρωτῶ σε·
 ἀγέλου ἢ τίνος τῶν ἀδῶν;
 Καὶ οὐκ ἂν ἔγnows, ὅτι καὶ τὰ πρόσωπα
 καὶ τοὺς πόδας ἔχουσι κεκαλυμμένους
 πτέρυξι θεταῖς εὐλαβῶς καὶ κοσμίως
 275 —εἴ τινος ταύτας πτέρυγας νοήσεις—
 τὸ ἀπρόσιτον μὴ στέγοντες τῆς δόξης;
 —Οὐ γὰρ τὴν φύσιν, ἀλλὰ τῆς δόξης ὀρῶσι δόξαν.
 Ἀνθρώπου δὲ ποίου εἰπεῖν τολμηήσεις;

- δὲν μπόρεσε εἶτε νὰ τῆ δεῖ ἢ ὄνομα νὰ τῆς δώσει.
 Τί βέβαια τὸ δημιουργὸ τῶν ὄλων νὰ καλέσει;
 Τὰ ὀνόματα, τὰ πράγματα κι οἱ λέξεις
 ὄλα μὲ τοῦ Θεοῦ τὸ πρόσταγμα ἔχουν γίνει.
- 250 Γιατὶ ἔβαλε στὰ ἔργα του ὄλα ὀνόματα
 καὶ κάθε πρᾶγμα πῶς νὰ τὸ φωνάζομε ὄρισε.
 Κι ὄχι αὐτὸς σὲ ὄλα, μὰ ἐπέτρεψε καὶ στὰ ἔργα
 στ' ἄλλα ἔργα του πάλι ὀνόματα νὰ βάζουν
 κι ἀλλιῶς τὸ ἓνα ὀνομάζει τὸ ἄλλο κι ὀνομάζεται.
- 255 Μὰ ἀκόμα εἶναι ἄγνωστό μας τοῦ ἴδιου τὸνομα,
 ἐκτὸς ἂν τὸν καλέσομε ὄπως εἶπε 'ὁ ἄφραστος Θεός'.
 Κι ἐκεῖνος ἄφραστος, ἂν ὄνομα δὲν ἔχει,
 ἂν εἶναι ἀόρατος κι εἶναι κρυμμένος,
 ἂν εἶναι ἀπρόσιτος κι ἂν μόνος πάνω ἀπὸ τὸ λόγο
- 260 κι ὄχι πάνω ἀπ' ἀνθρώπινη ἔννοια μόνο,
 μὰ κι ἀπ' τῶν ἴδιων τῶν ἀσώματων πνευμάτων
 –γιατὶ τόπο γιὰ νὰ κρυφτεῖ ἔκανε τὸ σκότος
 κι ὄλα τ' ἄλλα εἶναι ἀπὸ δῶ ἀπ' τὸ σκότος
 καὶ αὐτὸς μόνο ὡς φῶς εἶναι πέρ' ἀπ' τὸ σκότος–
- 265 πῶς λοιπὸν χρησιμοποιοεῖς ἔννοιες τοῦ νοῦ σου
 καὶ πῶς γνωρίζεις πῶς στ' ἀλήθεια ἀποχωρίστηκε;
 Πῶς κι ἀπὸ ποῦ διαπέρασες τὸ σκότος
 κι ἐσὺ μόνος ξεχώρισες ἀπὸ τὰ πλάσματα ὄλα;
 Κι ἂν αὐτὴ δὲν εἶναι σκέψη δική σου μὰ κάποιου ἄλλου,
- 270 ποιὸς νὰ 'ναι αὐτὸς, θαυμάζω, καὶ νὰ μάθω σὲ ρωτῶ
 εἶναι κάποιου ἀγγέλου ἢ κάποιου ἀπ' τ' αὐλα ὄντα;
 Καὶ δὲ θὰ ἤξερες πῶς καὶ τὸ πρόσωπό τους
 ἔχουνε σκεπασμένο καὶ τὰ πόδια τους
 μὲ τὰ θεϊκὰ φτερά τους ἀπὸ σεβασμὸ κι εὐλάβεια
- 275 –ἂν τέτοιου εἴδους φτερὰ μπορεῖς νὰ φανταστεῖς–
 τὴν ἀβάσταχτη δόξα μὴ ἀντέχοντας;
 Ὅχι βέβαια τῆ φύση, ἀλλὰ τῆς δόξας βλέπουνε τῆ δόξα.
 Ἦ ποιὸν ἄνθρωπο θὰ τολμήσεις νὰ πεῖς;

Τοῦ Ἰωάννου ἢ Παύλου τοῦ μεγάλου;
 280 Ἄλλ' ὁ μὲν βοᾷ καὶ τοῖς πᾶσι κηρύττει,
 ὅτι ἱμάντα μόνον ἢ σφαιρωτῆρα
 ὑποδημάτων οὐκ ἐξισχύει λῦσαι·
 ὁ δὲ εἰς τρίτον οὐρανὸν ὡς ἀνῆλθε
 καὶ μετὰ ταῦτα εἰς παράδεισον ἦρθη,
 285 μὴ τι σοὶ μόνῳ εἶπέ τι κατ' ἰδίαν,
 ὅπερ ἔκρυβες καὶ νῦν βούλει κηρύξαι;
 Καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἡμεῖς περὶ τοιούτου
 οὐδὲν εἰπόντα ἠκούσαμεν ἐγγράφως,
 ἀλλὰ κάκεῖνος φωνῇ μεγάλη λέγει·
 290 Λόγους ἤκουσα, οὐς εἰπεῖν οὐκ ἰσχύω,
 φωτὶ δὲ ὁ Θεὸς ἐνοικεῖ ἀπροσίτῳ.—
 Ἰωάννης οὖν οὐ λύει σφαιρωτῆρα,
 οὐδὲ ἱκανὸς ἱμάντα λῦσαι μόνον,
 Παῦλος ρήματα οὐκ ἴσχυσεν ἐκφράσαι,
 295 ἅπερ ἤκουσεν, ἄρρητα λέγων ταῦτα,
 καὶ τίς, ὁ οὕτω τὸν Θεὸν ἐρευνήσας,
 μείνας ἀφλεκτος φωτὶ τῷ ἀπροσίτῳ
 καὶ γενόμενος τῆς οἰκίας ἐν μέσῳ
 αὐτὴν ἐθεάσατο τὴν τοῦ Δεσπότητος φύσιν,
 300 ἵνα πλέον τι Ἰωάννου καὶ Παύλου
 εἰπεῖν τολμήσει, ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος;
 Τίς γὰρ οὐ φρίζει καὶ τίς οὐ μὴ πενθήσει
 τύφλωσιν καὶ σκότῳσιν τῶν νῦν λεγόντων
 καὶ νεουργούντων αἵρεσιν ὄντως ξένην,
 305 ἀμφικρημονοῦσαν εἰς ἓν βάραθρον πάντας
 τοὺς ἐρωτῶντας καὶ τοὺς ἐρωτωμένους;
 Εἴτε γὰρ ἐπινοίᾳ χωρίσουσι τὸν Λόγον,
 εἴτε πράγματι σφάλλουσι κακοφρόνως
 πίπτοντες εἰς αἵρεσιν ἀμφοτέρωθεν·
 310 τὸ γὰρ πράγματι τομὴν ποιεῖ τοῦ Λόγου,

304. 'αἵρεσιν' ἢ αἵρεση εἶναι πρῶτα ἐκλογή, προτίμηση, κι ὕστερα αἵρεση

Μήπως τὸν Ἰωάννη ἢ τὸ μεγάλο Παῦλο;
 280 Μὰ ὁ ἕνας φωνάζει καὶ κηρύττει σ' ὄλους πῶς
 οὔτε τὸ κορδόνι καὶ τὸ κούμπωμα
 τῶν παπουτσιῶν του δὲν μπορεῖ νὰ λύσει·
 κι ὁ ἄλλος πῶς στὸν τρίτο ἀνέβηκε οὐρανὸ
 κι ἔπειτα ὑψώθη στὸν παράδεισο.

285 Μήπως σ' ἐσένα μόνο μεταξύ σας εἶπε κάτι
 πὸ ἔκρυβες πρὶν καὶ θέλεις τώρα νὰ κηρύξεις;
 Γιατὶ ἐκεῖνον ἐμεῖς γιὰ κάτι τέτοιο
 δὲν ἀκούσαμε νὰ πεῖ οὔτε εἶδαμε γραμμένο,
 ἀλλὰ κι ἐκεῖνος μὲ φωνὴ μεγάλη κράζει:

290 Ἦκουσα λόγους πὸ νὰ ἐκφράσω ἀδυνατῶ,
 ὁ Θεὸς κατοικεῖ σὲ φῶς ἀπρόσιτο.
 Τὸ κούμπωμα λοιπὸν δὲ λύνει ὁ Ἰωάννης
 ἀλλ' οὔτε τὸ κορδόνι κὰν νὰ λύσει εἶν' ἱκανός·
 ὁ Παῦλος πάλι δὲν μπορεῖ νὰ πεῖ τὰ λόγια

295 πὸ ἄκουσε ὡστόσο, λέγοντάς τα ἄρρητα.
 Ποιὸς εἶναι αὐτὸς πὸ ἔτσι τὸ Θεὸν ἐρεύνησε
 κι ἔμεινε ἀπὸ τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτο ἀφλεκτος
 κι ἀφοῦ στή μέση τοῦ σπιτοῦ ἐστάθηκε
 τὴν ἴδια τὴ δεσποτικὴ τὴ φύση ἀντίκρισε,

300 ὥστε ἀπ' τὸν Ἰωάννη καὶ τὸν Παῦλο πὸ πολὺ
 κάτι νὰ πεῖ ἐκεῖνος ὁ ἄθλιος νὰ τολμήσει;
 Ποιὸς δὲ θὰ φρίξει καὶ δὲ θὰ πενθήσει
 τὴν τύφλωση ὅσων λένε τώρα καὶ τὸ σκοτισμὸ
 καὶ μιὰ αἵρεση παράδοξη στ' ἀλήθεια πρωτοδείχνουν,

305 πὸ ὄλους σὲ βάραθρο ἀμφίγκρεμο τοὺς ρίχνουν
 κι ὅσους ρωτοῦν κι ἐκείνους πὸ ρωτιοῦνται;
 Ἦν χωρίσουν τὸ Λόγο 'μὲ τὴ σκέψη',
 εἴτε 'πραγματικὰ' κακοδοξίας σφάλμα κάνουν
 καὶ πέφτουν σ' αἵρεση ἀπ' τὴ μιὰ ἢ ἀπ' τὴν ἄλλη·

310 τομὴ κάνει τοῦ Λόγου τὸ 'πραγματικὰ',

θηρησκευτικὴ, ἀλλὰ κι αὐτὴ ἢ σημασία δηλώνει μιὰ ἐκλογή καὶ μιὰ προτίμηση
 ἐνὸς σημείου πὸ ἀντίκειται στὸ κοινὰ παραδεκτὸ.

τὸ δ' ἐπινοία σύγχυσιν ὡς μὴ χωρίζεσθαι δλω
 Φρίξον, ἄνθρωπε, κατάμαθε σαυτὸν γε,
 εἶπε περὶ σοῦ, εἶπέ, εἴ τι καὶ βούλει!
 Ἴσως ὡς Δαυὶδ καὶ σὺ ἀναβοήσεις·
 315 Ἐθαυμαστώθη, λέγων, ἡ σὴ σοφία
 καὶ ἡ γνῶσις σου ἐξ ἐμοῦ, ὦ Θεέ μου!
 Ναί, κατάλιπε τὴν φιλοπραγμοσύνην
 καὶ τὸ βλάσφημον τῶν λέξεων ἀπόθου!
 Καὶ πρῶτον εἶπε τό, πῶς ἡμεῖς σωθῶμεν,
 320 ἔπειτα λέξον καί, πῶς αὐτὸς ἐσώθης,
 ἵνα μὴ λόγῳ φανῆς ἡμᾶς διδάσκων,
 ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ποιῶν προθυμοτέρους!
 Εἰ μὴ σεαυτὸν μέλλεις καταδικάζειν
 καὶ κατακρίνειν, ὡς μὴ πράξας ἂ λέγεις,
 325 καὶ διὰ τοῦτο ὑπερβαίνεις τοὺς λόγους
 ὡς ἀρχὴν ποτε μὴ βαλὼν ἐν τοιούτοις,
 θεὸς τὴν πέτραν πρότερον τῶν θεμελίων,
 εἰς ἀέρα γὰρ οὐ συνίσταται κτίσις!
 Τὰς ἐντολὰς ποιήσον Χριστοῦ, τῆς πέτρας,
 330 τοῦ δομήτορος τῆς θείας Ἐκκλησίας,
 τοῦ νέου λαοῦ τῶν λογικῶν προβάτων!
 Πρᾶξον καὶ λέξον κτίζων ἐπὶ τῆς πέτρας,
 μᾶλλον δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῆς πέτρας κτίζου!
 Οὗτος καὶ ποιμὴν, οὗτος καὶ ἀρχιτέκτων,
 335 οὗτος καὶ θεμέλιος ἔστω σοι βίου.
 Τί τῆς ὀροφῆς χρεια πρὸ θεμελίων;
 Οἰκοδομῆ πρῶτον καὶ τότε στέγος,
 πρᾶξις ἐν γνώσει καὶ οὕτως θεωρία!
 Τί πρὸ τοῦ τρύγους τὸν οἶνον θέλεις πίνειν;
 340 Οὗτος εἰς ἀσκὸν παλαιὸν οὐ χωρεῖται.
 Τί πρὸ τοῦ σπόρου τὰ δράγματα συλλέγειν
 καὶ ἄλλοις οἶει μεταδιδόναι μάτην;

315. Ψαλμ. 138,6. 327. Λουκᾶ 6,48.

334. Ἰω. 10,11 καὶ Α' Κορ. 3,10.

ένῶ τὸ 'μέ τῆ σκέψη' σύγχυση μὲ χωρισμὸ ἀσαφῆ.

Ἴσως κι ἐσύ σὰν τὸ Δαβὶδ φωνάζεις:

Ἴσως κι ἐσύ σὰν τὸ Δαβὶδ φωνάζεις:

Ἴσως κι ἐσύ σὰν τὸ Δαβὶδ φωνάζεις:

315 «Θαυμάζει τῆ σοφία σου ἡ ψυχὴ μου
καὶ τῆ γνώση, Θεέ μου, πὺ γιὰ ἐμένα ἔχεις».

Τὴν περιέργεια τὴν πολλὴ παράτησε

καὶ παραμέρισε τὶς βλάσφημες ἐκφράσεις.

Καὶ πρῶτα πρῶτα τὸ πῶς θὰ σωθοῦμε πὺς μας

320 κι ἔπειτα πὺς καὶ πῶς ἐσῶθης ὁ ἴδιος,
ὥστε νὰ μὴ διδάσκεις μὲ τὰ λόγια μόνο
ἀλλὰ καὶ μ' ἔργο νὰ μᾶς κάνεις προθυμότερους.

Ἴσως κι ἐσύ σὰν τὸ Δαβὶδ φωνάζεις:

Ἴσως κι ἐσύ σὰν τὸ Δαβὶδ φωνάζεις:

Ἴσως κι ἐσύ σὰν τὸ Δαβὶδ φωνάζεις:

325 –καὶ γιὰ τοῦτο τὰ λόγια σου ἀναιρεῖς,
ἐπειδὴ ποτέ σ' αὐτὰ δὲν ἔχεις βάλει ἀρχή–
τῶν θεμελίων τὴν πέτρα βάλε πρῶτα,
γιατὶ στὸν ἀέρα δὲ στέκεται οἰκοδόμημα.

Πράξε τὶς ἐντολὲς τοῦ Χριστοῦ, πὺ εἶναι ἡ πέτρα,

330 καὶ τῆς θεϊκῆς τῆς ἐκκλησίας ὁ οἰκοδόμος,
τοῦ καινούργιου λαοῦ τῶν λογικῶν προβάτων!

Τὰ ἔργα καὶ τὰ λόγια σου στὴν πέτρα νὰ τὰ χτίσεις
ἢ πιὸ καλὰ κι ἐσένα ἡ πέτρα νὰ σὲ χτίζει.

Αὐτὸς εἶναι ὁ ποιμένας κι ὁ ἴδιος ἀρχιτέκτων,

335 αὐτὸς καὶ θεμελιόπετρα τοῦ βίου σου ἅς εἶναι.

Πῶς θὰ σταθεῖ ἡ ὄροφὴ πρὶν ἀπὸ τὰ θεμέλια;

Οἱ τοῖχοι ἅς χτιστοῦν πρῶτα κι ἔπειτα ἡ στέγη,
πράξη μαζὶ καὶ γνώση, κι ἔπειτα θεωρία.

Πρὶν ἀπ' τὸν τρύγο θέλεις τὸ κρασί νὰ πίνεις;

340 Μὰ νέο κρασί σὲ ἀσκὶ παλιὸ δὲν μπαίνει.

Πῶς τὰ δεμάτια θὰ μαζέψεις πρὶν ἀπ' τὴ σπορὰ

καὶ σ' ἄλλους πῶς νομίζεις μάταια θὰ τὰ μεταδώσεις;

337. Α' Κορ. 3,9

340. Ματθ. 9,17.

Εἰ βούλει, δεῦρο, τῆς ὁδοῦ μὴ ἐκπέσης,
 ἀλλὰ δίδαξον περὶ βάθος κριμάτων,
 345 τῶν περὶ ἡμᾶς, πῶς εὐδρομοῦσιν ἄλλοι
 ἴσως πονηροὶ καὶ μὴ Θεὸν εἰδότες,
 πῶς ἄλλοι δυστυχοῦσι Θεὸν εἰδότες
 καὶ ὑπὸ Θεοῦ γινωσκόμενοι μόνου,
 ἄλλοι πένονται ἴσως εὐχαριστοῦντες,
 350 ἄλλοι δὲ πτωχοὶ φέρουσιν εὐχαρίστως,
 πλουτοῦσι δ' ἄλλοι κακῶς ἀγνωμονοῦντες,
 ἀρπάζοντες δ' ἕτεροι καὶ ἀδικοῦντες
 οἶονται Θεὸν θεραπεύειν ἐκ τούτων,
 καὶ ἄλλα πολλά, ἃ ὁρᾶς καθ' ἐκάστην,
 355 ὅτι βροτοὶ ποιοῦσι καὶ πανθάνουσι πάλιν,
 καὶ Θεὸς ἀνέχεται, ὁ πάντων κτίστης·
 μή τι ἄδικος λογισθῆ τοῖς ἀνόμοις
 ἢ τοῖς κατ' ἐμὲ οὖσιν ὀλιγοψύχοις;
 Εἰπέ, δίδαξον περὶ κρίσεως θείας,
 360 περὶ τῆς ὥρας ἐκείνης καὶ ἡμέρας,
 ἐν ἣ γυμνοὶ ἅπαντες παρασταθῶμεν
 τῷ τοῦ Θεοῦ μου βήματι καὶ σωτῆρος
 καὶ τῶν ἐνταῦθα πράξεών τε καὶ λόγων,
 διαλογισμῶν, ἐνθυμήσεων ἅμα
 365 τοὺς μισθοὺς ληψόμεθα τοὺς κατ' ἀξίαν·
 λέγε, τίς ἐκεῖ πεπαρρησιασμένος
 καὶ τίς ὑπάρξει πάλιν κατησχυμμένος;
 Ἔχεις τὸ λέγειν ἄπειρα περὶ τούτων·
 μετὰ δὲ ταῦτα σκόπησον καὶ τὴν κτίσιν,
 370 ἄβυσσον ἄλλην εὐρήσεις γὰρ ἐν ταύτῃ!
 Ἴδε οὐρανόν, ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα,
 βλέπον εἰς τὴν γῆν, τὴν μητέρα καὶ τάφον
 ἡμῶν ἀπάντων προστάζει γεγονυῖαν!
 Ἐνταῦθα δ' ἐλθὼν εἰπέ περὶ θανάτου,
 375 φιλοσόφησον πολλά καὶ ἀναγκαῖα,

ἼΑν θέλεις, ἔλα ἐδῶ, τὸ δρόμο σου μὴ χάσεις.
 Μίλησε γιὰ τὸ βάθος τῶν κριμάτων του
 345 γύρω ἀπὸ μᾶς· πῶς ἄλλοι εὐδοκιμοῦνε
 γεμάτοι ἴσως κακία, καὶ ποὺ Θεὸ δὲν ξέρουν,
 πῶς ἄλλοι δυστυχοῦν ἂν καὶ τὸ Θεὸ γνωρίζουν·
 καὶ ποὺ ὁ Θεὸς μονάχα τοὺς γνωρίζει·
 ἄλλοι κακοπερνοῦν εὐχαριστώντας ὁμως,
 350 μὲ τὴν πτωχεία τους ἄλλοι εἶναι εὐχαριστημένοι,
 ἄλλοι πλουτοῦν μὰ ἀχαριστία δείχνουν,
 κι ἄλλοι πάλι ποὺ κλέβουν κι ἀδικοῦνε
 πιστεύουν πῶς μ' αὐτὰ τὸ Θεὸ λατρεύουν
 κι ἄλλα πολλὰ ποὺ κάθε μέρα βλέπομε
 355 ποὺ οἱ ἄνθρωποι προκαλοῦν καὶ πάλι πᾶσχουν,
 κι ὁ Θεὸς τ' ἀνέχεται, ὁ τῶν ὄλων κτίστης.
 ἼΑδικο τάχα θὰ τὸν θεωρήσουν οἱ ἄνομοι
 ἢ ὅσοι ὅπως ἐμένα τὸ μυαλό τους εἶναι λίγο.
 Μίλησε, δίδαξέ μας γιὰ τὴ θεία τὴν κρίση,
 360 γιὰ τὴν ὥρα ἐκείνη, ἐκείνη τὴν ἡμέρα,
 ὅπου γυμνοὶ ὄλοι θὰ σταθοῦμε ἀράδα
 κοντὰ στὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ μου καὶ σωτήρα,
 καὶ γιὰ ὅσα πράξαμε κι εἶπαμε ἐδῶ στὴ γῆ,
 γιὰ ὅσα διαλογιστήκαμε καὶ φανταστήκαμε
 365 καὶ τοὺς μισθοὺς θὰ λάβομε ποὺ μᾶς ἀξίζουν.
 Λέγε, ποιὸς θὰ εἶναι ἐκεῖ ποὺ θὰ σταθεῖ μὲ θάρρος
 καὶ πάλι ποιὸς θὰ σκύψει ντροπιασμένος;
 Πάνω σ' αὐτὸ ἄπειρα μπορεῖς νὰ πεῖς.
 ἼΕπειτα κοίταξε τὸν κόσμο γύρω,
 370 μιὰν ἄλλην ἄβυσσο σ' αὐτὸν θὰ συναντήσεις.
 Κοίτα τὸν οὐρανό, τὸν ἥλιο, τ' ἄστρα,
 στὴ γῆ τὸ βλέμμα στρέψε, μάνᾳ μὰ καὶ τάφος
 γιὰ ὄλους ἐμᾶς ὅπου ἔγινε μὲ πρόσταγμά του.
 Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ μίλησε γιὰ τὸ θάνατο,
 375 κάνε τίς σκέψεις τίς πολλὰς μὰ καὶ ἀπαραίτητες,

χρήσιμα φίλοις ἅμα καὶ συγγενέσιν,
 τοῖς πλουσίοις ὡσαύτως καὶ τοῖς ἐνδόξοις!
 καὶ μετὰ πάντων σοὶ τῷ ἐξηγουμένῳ
 μέχρι τελευτῆς ἀρκέσει σοὶ τοῦ λέγειν
 380 περὶ τοιούτων...
 καὶ ὠφελήσει σε μετὰ θάνατον ταῦτα.
 Ἐπειτα ἶδε τὸν περίγειον κόσμον,
 τὰ μέσον τούτου παντοίων ζώων γένη,
 τῶν πτηνῶν τε τὰς ποικίλας ὀράσεις,
 385 ἅμα καὶ φωνὰς τῶν εὐτελῶν στρουθίων,
 θαλάσσης πλάτη καὶ μεγέθη καὶ ὄρους
 θαύμασον, ἐκπλάγηθι, φράσον συντόνως!
 ὦ βάθος πλούτου καὶ γνώσεως τῆς θείας,
 ὦ σοφίας σου, Θεέ μου πανοικτίρμον!
 390 Δεῦρο καὶ συστάληθι ἀπὸ τῶν ἔξω,
 σύναξον τὸν νοῦν, σεαυτὸν κατανόει,
 μᾶλλον δὲ τὰ σὰ καὶ σαυτὸν φιλοσόφει,
 καὶ ὅσα βλέπεις, εὖροις ἐν ὀρωμένοις
 ἕκαστον διδάσκαλον τῆς ἀρετῆς σοὶ
 395 ἢ τῆς κακίας ἐξεικονίζον πάθος,
 ἴν' ἐκ μεγέθους καὶ καλλονῆς κτισμάτων
 τὴν ἀκατανόητον Θεοῦ σοφίαν
 καὶ τὸν νοητὸν πόλεμον καταμάθοις,
 ὃν προεξεικόνισεν ὁ πλάστης πάντων,
 400 καὶ ὡς μὲν ὄφεις φρόνησιν πάντως κτήση,
 τὸν δὲ ἰὸν ἐμέσης τὸν τῆς κακίας!
 Ὡς δ' ἵππος δράμης ἐν ὁδῷ τῇ δικαίᾳ,
 οὐ χρεμετίσης πάντως δὲ πρὸς τὸ θῆλυ!
 Κάττα γενήσῃ μῦν νοητὸν τηροῦσα,
 405 οὐχ ἀρπάζουσα ὄλως τὰ τοῦ πλησίον,
 οὐδὲ κλέπτουσα μοίρας τῶν ἀδελφῶν σου,
 ἀλλὰ καὶ μυῖ μύας διώξης πάντα
 τοὺς ἐναντίους ἀπὸ τῆς σῆς οἰκίας!

376. 'Χρήσιμα' μετὰ τὴν λέξιν αὐτὴν ὁ Συμεὼν ἀπορρίπτει ὡς ἀχρηστο καὶ μά-

χρήσιμες για τούς φίλους και τούς συγγενείς,
 έξισου για τούς πλούσιους και για τούς έπίσημους.

Κι έτσι σ' όλους μιλώντας κι εξηγώντας
 θά 'χεις μέχρι τὸ θάνατό σου νὰ μιλάς

380 γι' αὐτὰ ὅλα ...

καὶ μετὰ θάνατον αὐτὰ θὰ σὲ ὠφελήσουν.

Γύρω τῆ γῆ μας κοίτα καὶ τὸν κόσμον της,
 πὸ ζοῦν σ' αὐτὸν μυριάδες γένη ζώων,
 τῶν φτερωτῶν τ' ἄπειρα εἶδη,

385 τίς χαρωπὲς φωνὲς τῶν ταπεινῶν στρουθιῶν,
 τῆς θάλασσας τὰ πλάτη καὶ τὰ βάθη καὶ τὰ σύνορα
 καὶ φώναξε μὲ θαυμασμὸ καὶ μὲ κατάπληξη:

Ὡ βάθος πλούτου, ὦ γνώση θεϊκή,
 πόση ἢ σοφία σου, Θεέ μου, πανεύσπλαχνε.

390 Ἔλα τώρα μαζέψου πιά ἀπὸ τὰ ἔξω,
 συγκέντρωσε τὸ νοῦ σου, στὸν ἑαυτό σου σκύψε,
 μελέτησε ὅ,τι σ' ἀφορᾷ, ποιός εἶσαι,
 κι ἀπ' ὅσα βλέπεις κι ἀπὸ τὰ φαινόμενα
 καθένα θὰ σοῦ γίνει δάσκαλος τῆς ἀρετῆς

395 –ἢ θὰ σοῦ δώσει τῆς κακίας εἰκόνα καὶ παράδειγμα–
 κι ἔτσι ἀπ' τὸ μέγεθος καὶ ἀπὸ τὸ κάλλος τῶν κτισμάτων
 τοῦ Θεοῦ μας τῆ σοφία τὴν ἀκατανόητη
 καὶ ἐπίσης καὶ τὸ νοητὸ τὸν πόλεμον ἢ ἀντιληφθεῖς
 πὸ προδιέγραψε ὁ δημιουργὸς τῶν ὄλων,

400 καὶ ἢ ἀποχτήσεις φρόνηση καθῶς τὸ φίδι,
 τὸ δηλητηριόδες ὅμως τῆς κακίας νὰ φτύσεις·
 καὶ νὰ καλπάζεις ὅπως τ' ἄλογο στὸν ἴσιο δρόμο,
 χωρὶς νὰ χρεμετίσεις πρὸς τὸ θηλυκὸ καθόλου.
 Θὰ γίνεις γάτα πὸ τὸ νοητὸ φυλάει ποντίκι.

405 Ὅσο εἶναι τοῦ πλησίον καθόλου δὲ θ' ἀρπάξεις
 οὔτε τὸ μερτικὸ θὰ κλέβεις τοῦ ἀδελφοῦ σου, [σου
 ἀλλὰ μὲ τὸ ποντίκι ὅλους τούς ποντικούς τούς ἐχθρικούς
 ἀπὸ τὸ σπίτι σου μακριὰ θὰ κυνηγήσεις.

ταίο τὸ ἐρώτημα τοῦ Στεφάνου, ἐπειδὴ ὁ Συμεὼν δὲν χωρίζει τὸν Υἱὸ ἀπὸ τὸν Πατέρα 'οὔτε ἐπινοία οὔτε πράγματι', οὔτε λογικὰ οὔτε πραγματικά.

Λύκος οὐ γενήσῃ δέ, λύκους δὲ φύγῃς,
 410 μᾶλλον δὲ κύων γενήσῃ τοῦ δεσπότου
 καὶ πνεύσης ὄλον θυμόν σου κατ' ἐκείνων
 καὶ ἀνιχνεύσης ὁδοὺς τοῦ σοῦ δεσπότου·
 ἕως ἂν εὗροῖς, ἕως ἂν καταλάβοις
 θύραν τὴν θείαν, μὴ στραφῆς εἰς τούπίσω,
 415 καὶ γένη θήρα τῶν νοητῶν θηρίων!
 Μίμησαι πτώκα, εἰ μὴ δύνασαι κύνα,
 καὶ πέτραν Χριστὸν καταφυγὴν σου κτῆσαι
 καὶ κρύβῃθι, ἔνθα φόβος οὐκ ἔστιν,
 ἢ ὡς ἔλαφος ἀνάβῃθι εἰς ὄρη,
 420 τῶν κυνηγετῶν ἀπόδραθι τὰς χεῖρας
 ἢ πετάσθητι, ὡσπερ καλὸν στρουθίον,
 καὶ ὑπέρβῃθι τὰς παγίδας ἀπάσας!
 Πτέρυγας νόει τὴν ἀγίαν ἀγάπην,
 ἧς ἄνευ οὐδαμοῦ διαβήση·
 425 μίμησαι πῶλον βαστάζοντα τὸν κτίστην,
 γενοῦ δὲ καὶ βοῦς ἑλκων ἄροτρον θεῖον
 καὶ γλυκεῖαν ἀβλακα τέμνων τοῦ λόγου!
 Πάντα μίμησαι δίχα τῶν ἐναντίων!¹
 Κακὸν ἀλώπηξ, ὑποκρίσει βιοῦσα,
 430 ἕτερον οὔσα καὶ ἄλλο δεικνυμένη,
 προσποιήσῃ γὰρ θνήσκει, ἴν' ἀρπάσῃ τι·
 δεινὸν ἢ ἄρκτος· εἴ που ξίφει γὰρ λάβῃ,
 οὐ παύεται ξέουσα τὸ τραῦμα ταύτης,
 ἕως ἂν αἷτη ἐκ τούτου ἀποθάνῃ·
 435 κακὸν ὁ χοῖρος ἀκορέστως ἐσθίων·
 κακὸν ἢ ἀσπίς· βύει καὶ γὰρ τὰ ὦτα·
 κακὰ τὰ κακά, ἂ εἰ ἐρευνᾷς θέλεις
 καὶ εἰ ἐκφυγεῖν, φίλη ψυχὴ, σπουδάσεις,
 εὐρήσεις ὄντως τὴν ἀληθῆ σοφίαν.
 440 Ὁδοῦ βαδίζων ἔλθεις γὰρ πρὸς τὰ κρείττω
 καὶ μετὰ πάντων σεαυτὸν καταμάθεις

414. Ἰω. 10,7 καὶ Μάρκ. 13,16.

Λύκος δὲ θὰ γενεῖς, τοὺς λύκους ἴσα–ἴσα θ' ἀποφύγεις·
 410 σκυλί θὰ γίνεις, γιὰ νὰ πῶ καλύτερα, τοῦ ἀφεντικοῦ σου
 καὶ σ' αὐτοὺς ὄλο σου θὰ ξεσπάσεις τὸ θυμὸ
 κι ὄλους τοὺς δρόμους τοῦ Κυρίου σου θὰ ἰχνηλατήσεις,
 ὥσπου νὰ βρεῖς κι ὥσπου νὰ ἀνακαλύψεις
 τὴν πύλη τῆ θεϊκῆ, νὰ μὴ γυρίσεις πίσω
 415 καὶ γίνεις θήραμα τῶν νοητῶν θηρίων.
 Μιμήσου τὸ λαγὸ, τὸ σκύλο ἂν δὲν μπορεῖς,
 καὶ κάνε καταφύγιο σου τὴν πέτρα, τὸ Χριστό,
 καὶ κρύψου ἐκεῖ ὅπου φόβος δὲν ὑπάρχει.
 Ἦ σὰν τὸ ἐλάφι στὰ βουνὰ σκαρφάλωσε
 420 καὶ ξέφυγε ἀπ' τῶν κυνηγῶν τὰ χέρια·
 ἦ σὰν καλὸ φτερούγισε σπουργίτι
 καὶ πάνω ἀπ' ὄλες τὶς παγίδες πέταξε!
 Φτερά σου κάνε τὴν ἀγία ἀγάπη,
 πὺ δὲν πᾶς πουθενὰ χωρὶς αὐτήν.
 425 Τὸ πουλάρι μιμήσου τὸν Κύριο πὺ σημαίνει,
 γίνου καὶ βῶδι πὺ τὸ θεϊκὸ τ' ἀλέτρι σέρνει
 καὶ τὸ γλυκὸ τοῦ λόγου αὐλάκι ἀνοίγει.
 Μιμήσου τα ὅλα αὐτὰ μὰ ὄχι τ' ἀντίθετα.
 Κακὸ εἶναι ἢ ἀλεποῦ μὲ τὸ διπρόσωπό της·
 430 ἄλλο στ' ἀλήθεια νὰ εἶναι, ἄλλο νὰ δείχνει·
 κάνει τὴν πεθαμένη γιὰ ν' ἀρπάξει κάτι.
 Δεινὸ ἢ ἀρκούδα· ἂν πληγωθεῖ μὲ ξίφος,
 δὲν παύει τὴν πληγὴ νὰ ξύνει μὲ τὰ νύχια,
 ὥσπου ἀπ' αὐτὸ νὰ βρεῖ τὸ θάνατό της·
 435 Εἶναι ὁ χοῖρος κακὸ, πὺ τρώει καὶ δὲν χορταίνει·
 κακὸ τὸ φίδι ἢ ἀσπίδα, πὺ τ' αὐτιά βουλώνει.
 Κακὰ εἶναι ὄλ' αὐτὰ, πὺ ἂν θὲς νὰ τὰ ἐρωτήσεις
 κι ἂν σπουδάσεις, ψυχὴ μου ἀγαπητῆ, νὰ τ' ἀποφύγεις,
 θὰ βρεῖς στ' ἀλήθεια τὴν ἀληθινὴ σοφία.
 440 Θὰ πᾶς σιγὰ–σιγὰ πρὸς τὰ καλύτερα
 καὶ μ' ὄλα τ' ἄλλα τὸν ἑαυτὸ σου θὰ γνωρίσεις·

417. Ψαλμ. 103,18 καὶ Α' Κορ. 10,4.

καὶ ἐρωτῶντι τότε μοι πάντως φράσεις·
 Λόγον, ὃν λαλεῖς, κάγω αὐτὸν λαμβάνω!
 Ἔστι καὶ ἐν σοί, μεταβαίνει καὶ πρὸς με·
 445 ἢ καταλιμπάνει σε κενὸν τοῦ Λόγου;
 Ἐρεῖς· Οἶδα, ὅτι καὶ πρὸς με ἦλθε
 καὶ ὄλος ἐστὶ μετὰ σου, ὡσπερ πρῶην.
 Πῶς οὖν ἀπὸ σοῦ χωρισθεῖς πρὸς με ἦλθε
 καὶ ὄλος μένει ἐν σοὶ μὴ χωρισθείς σου;
 450 Εἶπέ μοι τοῦτο καὶ τὸν Θεὸν νῦν ἔα,
 μὴ σύμπασα τρομάση κτίσις καὶ πέση
 καὶ συνθραύση σου τὴν σάρκα τὴν παχεῖαν
 καὶ συντριψή σου τὴν ψυχὴν τὴν σαρκῶδη
 καὶ τὸν νοῦν πυρίκαυστον τὸν σὸν ποιήση,
 455 τὸν εἰς μηδὲν χρήσιμον κενεμβατοῦντα!
 Καὶ γὰρ οὐδὲ πράγματι οὐδ' ἐπινοία
 τὸ ἀμέριστον μερίζεται τοῦ λόγου·
 ὁ γὰρ ἐν οἴκῳ ἔνδοθεν κεκλεισμένος,
 ἔξω δὲ τὸν νοῦν περιπολοῦντα ἔχων
 460 οὐ κατελείφθη ἄνους ἐν τῇ οἰκίᾳ,
 ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ καὶ ἔξω πάντως ἔστι.
 Τὸν οὖν χωρισμὸν τοῦτον τί ὀνομάσεις;
 Πρᾶγμα δὴ λέξεις ἢ ἐπίνοιαν εἶπεις;
 Εἰ ἐπίνοιαν, πῶς ὄλος ἔστιν ἔξω,
 465 εἰ δὲ πράγματι, πῶς ἔνδον τῆς οἰκίας;
 Καίτοι τί τοῦτό ἐστὶ τὸ παράδειγμα
 πρὸς τὸν ὑπὲρ νοῦν καὶ διάνοιαν Λόγον;
 Ἐκ γὰρ τοῦ Πατρὸς ἀποσταλεῖς ὁ Λόγος κατῆλθε
 καὶ ἐν γαστρὶ ἐνώκησεν ὄλος τῇ τῆς Παρθένου
 470 καὶ ὄλος ἦν ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὄλος ἐν κοιλίᾳ
 καὶ ὄλος ἐν τῷ σύμπαντι ἀχώρητος ὑπάρχων,
 μὴ συσταλεῖς, μὴ σμικρυνθεῖς πάντως εἰσῆλθεν ὄλω
 καὶ μείνας ἀναλλοίωτος μορφὴν ἔλαβε δούλου
 καὶ γεννηθεῖς ἐγένετο ἄνθρωπος κατὰ πάντα,

κι ἂν σὲ ρωτήσω τότε, βέβαια θ' ἀπαντήσεις:
 Τὸ Λόγο πού μου λές κι ἐγὼ τὸν παίρνω.
 Εἶναι σ' ἐσένα, μὰ ἔρχεται καὶ σ' ἐμένα,
 445 ἢ μὴ σ' ἐγκαταλείπει ἄδειο ἀπὸ τὸ λόγο;
 Θὰ πεῖς: Ξέρω πῶς ἦρθε καὶ σ' ἐμένα
 κι ὄλος εἶναι μαζί σου, ὅπως καὶ πρῶτα.
 Λοιπὸν πῶς χώρισε ἀπὸ σὲ κι ἦρθε σ' ἐμένα
 καὶ μένει ὄλος σ' ἐσὲ μὲ ἐσὲ ἐνωμένος;
 450 Ἀπάντησε σ' αὐτό, καὶ τὸ Θεὸ ἄφησέ τον τώρα,
 μήπως τρομάξει ἢ κτίση ὀλάκερη καὶ πέσει
 καὶ τὴ σκληρὴ τὴ σάρκα σου συνθλίψει
 καὶ συντρίψει τὴ σάρκινη ψυχὴ σου
 κι ἀφήσει καὶ τὸ νοῦ σου ἀποκαΐδια,
 455 τὸ νοῦ πού στ' ἄχρηστα ὄλα ἀεροβατεῖ.
 Γιατὶ μήτε πραγματικὰ οὔτε μὲ τὴ σκέψη
 ὁ ἀμέριστος Λόγος μερίζεται.
 Αὐτὸς πού μὲς στὸ σπίτι του κλεισμένος
 ἔξω τὸ νοῦ του νὰ περνοδιαβαίνει ἀφήνει
 460 δὲ μένει δίχως νοῦ μέσα στὸ σπίτι,
 ἀλλὰ μαζί του βέβαια εἶναι ὅπως κι ἔξω.
 Τὸ χωρισμὸν αὐτὸν πῶς θὰ τὸν ὀνομάσεις;
 Θὰ τὸν χαρακτηρίσεις πράγμα ἢ ἐπίνοια θὰ τὸν πεῖς;
 Ἐπίνοια ἂν τὸν πεῖς, πῶς ἔξω εἶναι ὄλος,
 465 κι ἂν πραγματικῶ, πῶς εἶναι μὲς στὸ σπίτι;
 Μὰ ποιά ἰσχὺ ἔχει τοῦτο τὸ παράδειγμα
 γιὰ τὸν πέρ' ἀπ' τὸ νοῦ κι ἀπὸ τὴ σκέψη Λόγο;
 Σταλμένος ἀπὸ τὸν Πατέρα του ὁ Λόγος ἦρθε
 καὶ στὰ σπλάχνα κατοίκησε ὄλος τῆς Παρθένου.
 470 Ἦταν μὲ τὸν Πατέρα του ὄλος καὶ τὴν Παρθένο
 ἂν κι ἦταν μὲς στὸ σύμπαν ὄλος ἀχώρητος·
 δὲν πιέστηκε, δὲ μίκρυνε, μὰ ὀλόκληρος εἰσῆλθε,
 ἐπῆρε δουλικὴ μορφὴ χωρὶς ποσῶς ν' ἀλλάξει·
 γεννήθηκε κι ἄνθρωπος ἔγινε σὲ ὄλα,

475 ὄλος τὴν μήτραν διελθὼν καὶ γεγονὼς ἐν κόσμῳ,
 ὄλος πάλιν ἀναληφθεὶς, ὅθεν οὐκ ἐχωρίσθη.
 Ταῦτα οὖν κατ' ἐπίνοιαν ἢ πρᾶγμα γεγονέναι
 ὄλως εἰπεῖν τολμήσειας, τὰ ἀπόρρητα πᾶσιν
 ἀγγέλοις, ἀρχαγγέλοις τε καὶ πάσῃ κτιστῇ φύσει;
 480 Νοεῖται καὶ γὰρ ἀληθῶς, οὐ φράζεται δὲ ὄλως,
 οὐδὲ καταλαμβάνεται νοῖ πάντως τελείως.
 Πῶς οὖν Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ἄνθρωπος Θεὸς πάλιν
 καὶ τοῦ Πατρὸς ἐστὶν Υἱός, ὄλος αὐτοῦ ἀχωρίστως,
 καὶ τῆς Παρθένου γέγονε καὶ προῆλθεν ἐν κόσμῳ
 485 καὶ ἔμεινεν ἀχώρητος, ὡς εἴρηται, τοῖς πᾶσιν;
 ἐπινοία ἢ πράγματι; εἶπέ. Πάντως ἄρτι σιγήσεις·
 κἂν γὰρ εἰπεῖν θελήσειας, ὁ νοῦς σου λόγον οὐ δώσει
 καὶ μείνει ἢ πολύλαλος ἀργήσασά σου γλῶσσα.
 Εἰ δὲ θελήσειας εἰπεῖν πρᾶγμα τὴν θείαν φύσιν,
 490 πάντως εἶπης καὶ ποταπόν, ἐγὼ γὰρ οὐ γινώσκω.
 Δόξα σοι, Πάτερ καὶ Υἱὲ καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα,
 θεότης ἀπερίγραπτε, ἀμέριστε τῇ φύσει,
 σὲ προσκυνοῦμεν ἅπαντες ἐν Πνεύματι ἀγίῳ,
 οἱ τὸ Πνεῦμά σου ἔχοντες ὡς παρὰ σοῦ λαβόντες
 495 καὶ ὀρῶντες τὴν δόξαν σου οὐ πολυπραγμονοῦμεν,
 ἀλλ' ἐν αὐτῷ σε βλέπομεν ἀγέννητον Πατέρα
 καὶ γεννητὸν τὸν ἀπὸ σοῦ προερχόμενον Λόγον,
 ἄτμητον οὖν, ἀσύγχυτον προσκυνοῦμεν Τριάδα,
 ἐν μιᾷ τῇ θεότητι καὶ ἀρχῇ καὶ δυνάμει.
 Ἄμην.

475 ὄλος τὴ μήτρα πέρασε κι ἦρθε στὸν κόσμο
 κι ὄλος πάλι ἀναλήφθη ἐκεῖ ὅπου πάντοτε βρισκόταν.
 Αὐτὰ λοιπὸν ὅτι ἔγιναν στὴ σκέψη ἢ στ' ἀλήθεια
 θὰ ἔχεις τὴν τόλμη σὺ νὰ πεῖς ποὺ ἀπόρρητα εἶν' σ' ὄλους,
 ἀγγέλους, ἀρχαγγέλους, σ' ὅλη τὴν κτιστὴ φύση;
 480 Βέβαια τὸν στοχαζόμαστε μ' ἄρρητος μένει ὡστόσο,
 οὔτε καὶ τέλεια ὁ νοῦς μπορεῖ νὰ τὸν κατανοήσει.
 Πῶς ὁ Θεὸς ἔγινε ἄνθρωπος κι ὁ ἄνθρωπος Θεὸς πάλι
 καὶ εἶναι τοῦ Πατέρα Υἱὸς ἀχώριστος μ' Ἐκεῖνον,
 καὶ τῆς Παρθένου ἔγινε Υἱὸς κι ἦρθε μέσα στὸν κόσμο
 485 κι ἔμεινε ὡστόσο ὡς εἶπαμε ἀχώρητος μὲς σὲ ὅλα;
 Μ' ἐπίνοια ἢ πραγματικᾶ; Τώρα θὰ σιωπήσεις·
 γιατί, κι ἂν θές ἐσὺ νὰ πεῖς, τὰ λόγια ὁ νοῦς σου ἀρνιέται
 καὶ θὰ σοῦ μείνει ἀνεργη κι ἡ φλύαρή σου γλώσσα.
 Ὡστόσο ἂν ἤθελες νὰ πεῖς πράγμα τὴ θεία φύση,
 490 πρέπει καὶ τί πράγμα εἶναι νὰ πεῖς ποὺ ἐγὼ δὲν τὸ γνωρίζω.
 Δόξα Πατέρα καὶ Υἱέ σ' ἐσένα κι ἅγιο Πνεῦμα,
 θεότητα ἀπερίγραπτη, ἀχώριστη στὴ φύση,
 μὲ χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὅλοι σὲ προσκυνοῦμε,
 ὅσοι τὸ Πνεῦμα σου ἔχομε ποὺ πήραμε ἀπὸ ἐσένα
 495 καὶ βλέποντας τὴ δόξα σου πιά δὲν πολυρωτοῦμε,
 ἀλλὰ μαζὶ σὲ βλέπομε ἀγέννητο Πατέρα
 καὶ γεννητὸ τὸ Λόγο σου ποὺ προέρχεται ἀπὸ ἐσένα,
 ἀχώριστη καὶ ἀσύγχυτη Τριάδα προσκυνοῦμε,
 σὲ μιὰ μόνο θεότητα καὶ δύναμη κι ἀρχῆ.

Ἄμην.

ΚΒ

***Εὐχαριστία σὺν θεολογίᾳ καὶ περὶ ὧν ἡ θεία χάρις
τοῦ Πνεύματος διὰ τῶν ἐνεργειῶν ὠνόμασται.***

*Τί τὸ καινὸν μυστήριον, Δέσποτα τῶν ἀπάντων,
ὃ εἰς ἐμέ, τὸν ἄσωτον ἐπεδείξω καὶ πόρνον;
Τί τὸ κατανοούμενον μέγα θαῦμα ἐντός μου
καὶ μὴ περινοούμενον, ἀλλὰ κεκαλυμμένον;
5 Ὡς ἄστρον γὰρ ὄραταί μοι ἀνατέλλον μακρόθεν
καὶ πάλιν ὡσπερ ἥλιος μέγας ἀποτελεῖται,
μὴ ἔχων μέτρον ἢ σταθμὸν ἢ ὄρον τῷ μεγέθει,
καὶ αἶγλη γίνεται μικρὰ καὶ φλὸξ πάλιν ὄραται
μέσον ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ τοῖς ἐμοῖς ἐγκάτοις,
10 περιστρεφόμενον συχνῶς καὶ περιφλέγον πάντα
τὰ ἐνδοθεν τῶν σπλάγχχνων μου καὶ φῶς ταῦτα ποιοῦντα
καὶ οὕτως φθεγγόμενον καὶ φιλικῶς διδάσκον
ἀπορουμένῳ παντελῶς καὶ μαθεῖν ἐκζητοῦντι.—
Ἐγὼ τὸ ἄστρον τὸ γλυκύ, ὅπερ ποτὲ ἀκούεις
15 ἀνατελεῖν ἐξ Ἰακώβ, ὑπάρχω, μὴ διστάσης,
καὶ ἥλιός σοι δείκνυμαι μακρόθεν ἀνατέλλων,
ὃ τοῖς δικαίοις ἅπασι φῶς ἀπρόσιτον εἶναι
ἐν τῇ μελλούσῃ βιοτῇ καὶ ζωῇ αἰωνία.
Ἐγὼ καὶ αἶγλη δείκνυμαι καὶ φῶς σοι καθορῶμαι,
20 ἀκαταφλέκτως φλέγων σου τὰ πάθη τῆς καρδίας
καὶ δροσισμῷ γλυκύτητος καὶ χάριτός μου θείας*

5. Ἄριθμ. 24,17. 14. Ἄριθμ. 24,17. 17. Ψαλμ. 96,11.

* Ὁ ὕμνος ἐκτυλίσσεται μὲ διαλογικὴ μορφή ἀνάμεσα στὸ Συμεῶν καὶ τὸ Θεό, καὶ προχωρεῖ ἔτσι:
Ἐγὼ τὸ ἄστρον τὸ γλυκύ... Ὁ Θεός· Ἐγὼ τὸ ἄστρον τὸ γλυκύ...

**Εὐχαριστία καὶ θεολογία καὶ σὲ ποιὰ ἢ θεία χάρη τοῦ
Πνεύματος παίρνει τὰ ὀνόματα τῶν ἐνεργειῶν του.**

Ποιό εἶναι τὸ νέο μυστήριον, Δέσποτα ἐσὺ τῶν ὅλων
ὅπου ἀποκάλυψες σ' ἐμὲ τὸν ἄσωτο καὶ πόρνο;
Ποιό εἶναι τὸ πὺ ἀισθάνομαι μέσα μου μέγα θαῦμα,
ἀλλὰ πὺ ὁ νοῦς δὲν τὸ ἐννοεῖ μὰ σκεπασμένο μένει;
5 Μοῦ δίνει ἐντύπωση ἀστεριοῦ πὺ ἀπὸ μακριὰ ἀνατέλλει
κι ἀγάλια πάλι γίνεται πελώριος ἕνας ἥλιος,
πὺ τῆς μεγαλοσύνης του μέτρο δὲν ἔχει ἢ ζῦγι
καὶ λάμψη γίνεται μικρὴ καὶ φλόγα πάλι νάτη
μέσα στὴ μέση τῆς καρδιᾶς στὰ σωθικά μου μέσα.
10 Στριφογυρίζει ἀδιάκοπα καὶ περικαίει τὰ πάντα
ὅσα μέσα στὰ σπλάχνα μου καὶ φῶς ὅλα τὰ δείχνει
καὶ ὅπως σαστίζω ὀλότελα καὶ τοῦ ζητῶ νὰ μάθω
μὲ τέτοια λόγια μοῦ μιᾶ καὶ φιλικὰ μοῦ λέει:
'Εγὼ εἶμαι τ' ἄστρο τὸ γλυκὺ πὺ ἀκοῦς πῶς θ' ἀνατεῖλει
15 ἀπ' τὴ φυλὴ τοῦ Ἰακῶβ μιὰ μέρα, μὴ ἀμφιβάλλεις,
κι ἥλιος δείχνω στὰ μάτια σου πὺ ἀπὸ μακριὰ ἀνατέλλει,
πὺ εἶναι τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτο γιὰ τοὺς δικαίους ὅλους
μέσα στὴ μέλλουσα ζωὴ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰῶνων.
'Εγὼ καὶ λάμψη φαίνομαι καὶ καθὼς φῶς μὲ βλέπεις
20 πὺ φλέγω σου ἀκατάφλεκτα τὰ πάθη τῆς καρδιᾶς σου
καὶ μὲ δροσιὰ γλυκύτητας καὶ τῆς θείας μου τῆς χάρης

Ὁ Συμεὼν Ἐλέησον λυπούμενον... Ὁ Θεός ὦ τόλμη, ὦ παράνοια...
ὡς τὸ τέλος. Μπορεῖ νὰ διαιρεθεῖ σὲ δύο μέρη: α) τὰ πρῶτα ἐρωτήματα τοῦ Συ-
μεὼν καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ Θεοῦ καὶ β) τὰ δεύτερα ἐρωτήματα τοῦ Συμεὼν καὶ ἡ
δεύτερη ἀπάντησις τοῦ Θεοῦ.

ἀποπλύνων τὸν ρυῖόν σου καὶ εἰς ἅπαν σβεννύων
 ἄνθρακας τοῦς τοῦ σώματος, ἡδονῶν ἀμαρτίας,
 καὶ πάντα ἐργαζόμενος ἐμῇ φιλανθρωπία,
 25 ἃ καὶ πάλαι πεποίηκα ἐν πᾶσι τοῖς ἀγίοις.—
 Ἐλέησον λυπούμενον, οἴκτειρον τεθλιμμένον,
 μὴ ὀργισθῆς λαλήσαί μοι καὶ πάλιν βουλομένω!
 Πῶς ἄστρον ἐκ τοῦ Ἰακώβ, ὁ ἀχώρητος πάντη,
 ὑπάρχεις τε καὶ γίνῃ σὺ μέχρι τοῦ νῦν τοῖς πᾶσι;
 30 Πῶς δὲ καὶ ὡσπερ ἥλιος δείκνυσαι ἀνατέλλων,
 ὁ μηδαμοῦ καὶ πανταχοῦ καὶ ὑπὲρ πᾶσαν κτίσιν
 ὦν τε καὶ κηρυττόμενος ἀόρατος τοῖς πᾶσι.
 Πῶς δὲ καὶ αἴγλη γίνῃ σὺ καὶ φλόξ μοι καθορᾶσαι
 καὶ φλέγεις ὕλην, ἄυλος ὑπάρχων κατ' οὐσίαν;
 35 Πῶς δροσίζεις καὶ πλύνεις μου τοῦ σώματος τὸν ρυῖον,
 ὄλος πῦρ ὦν ἀπρόσιτον καὶ ἄστεκτον ἀγγέλοις;
 Πῶς περιπλέκεσαι φθαρτῇ οὐσίᾳ σώματός μου
 καὶ ἀναμίγνυσαι ψυχῇ ἀμίκτως ἀνθρωπίνῃ;
 Πῶς δι' αὐτῆς ἐν τῷ παντὶ σώματι ἀσυγχύτως
 40 γινόμενος, ὁ ἀναφῆς, ὄλον θεοποιεῖς με;
 εἶπον, καί· Μὴ ἐκπέμψης με στυγνὸν καὶ τεθλιμμένον!—
 ὦ τόλμη, ὦ παράνοια, ὦ ἀφροσύνης λόγοι!
 Πῶς οὕτω ταῦτα ἐρωτᾷν οὐ φρίττεις ἀποτόμως;
 Πῶς δὲ καὶ οὐκ αἰσθάνῃ, ἃ γινώσκεις,
 45 ἀλλὰ τολμᾶς μετὰ Θεοῦ λαλεῖν ὡς ἐκπειράζεις
 καὶ ἃ οἶδας, ὡς μὴ εἰδὼς προσποιῇ ἐρωτᾷν,
 καὶ γράφειν θέλεις ἅπασιν ἐνδεικτικῶς σὴν γνῶσιν;
 Ἄλλ' ὅμως σοῦ ἀνέχομαι φιλάνθρωπος ὑπάρχων
 καὶ πάλιν ἐκδιδάσκω σε, λέγων σοι ταῦτα οὕτως·
 50 Ἐγὼ τῇ φύσει ἀφραστος, ἀχώρητος ὑπάρχω,
 ἀνευδεής, ἀπρόσιτος, ἀόρατος τοῖς πᾶσιν,
 ἀναφῆς, ἀψηλάφητος, ἀτρεπτος τὴν οὐσίαν,
 μόνος ἐν μόνῳ τῷ παντὶ καὶ μόνος μετὰ πάντων
 τῶν ἐπιγινωσκόντων με ἐν τῷ τοῦ βίου σκότει·

σοῦ ἀποπλύνω τὴ βρομιὰ κι ὀλότελα σοῦ σβήνω
 τὰ κάρβουνα στὸ σῶμα σου, ἡδονές τῆς ἀμαρτίας,
 καὶ ἀπ' τὴ φιλανθρωπία μου τὰ πάντα ἐγὼ σοῦ κάνω,
 25 ὅσα ἔχω κάνει ἀπὸ παλιά σὲ ὄλους τοὺς ἁγίους'.
 –Λυποῦμαι καὶ σπλαχνίσου με, θλίβομαι ἐλέησέ με·
 μὴν ὀργιστεῖς καὶ μίλα μου πὺ τόσο πάλι θέλω!
 Πῶς ἄστρο ἀπὸ τὸν Ἰακῶβ, πὺ δὲ χωρεῖς στὰ πάντα,
 καὶ εἶσαι ἐσὺ καὶ γίνεσαι γιὰ τὸν καθένα ὡς τώρα;
 30 Καὶ πῶς ἔμῳ τὸν ἥλιο ἐσὺ φαίνεσαι πὺ ἀνατέλλεις
 πουθενά πὺ εἶσαι καὶ παντοῦ, πάνω ἀπ' τὴν φύση ὄλη
 κι εἶσαι καὶ σὲ κηρύττομε ἀθέατον στοὺς πάντες;
 Καὶ πῶς γίνεσαι λάμψη ἐσὺ καὶ σὲ θεωρῶ σὰν φλόγα
 καὶ πῶς τὴν ὕλη πυρπολεῖς μ' αὐλὴν ἐσὺ οὐσία;
 35 Πῶς με δροσίζεις, τὴ βρομιὰ πῶς πλύνεις μου ἀπ' τὸ σῶμα,
 ἀφοῦ φωτὶ εἶσαι ἀπρόσιτη πὺ οἱ ἄγγελοι δὲν ἀντέχουν;
 Πῶς ἀγκαλιάζεις τὴ φθαρτὴ τοῦ σώματός μου οὐσία
 καὶ μίγνυσαι ἀνανάμικτα με τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου;
 Μὲ τὴν ψυχὴν ἀσύγχυτα πῶς μες στὸ κάθε σῶμα
 40 μπαίνεις ἐσὺ ὁ ἀνέγγιχτος κι ὄλον Θεὸ με κάνεις;
 Πές μου καὶ μὴ ἀποδιώξεις με σκυφτὸ κι ἀπελπισμένο.
 –Ὡ τόλμη σου καὶ τρέλα σου, κι ὦ λόγια ἀνοησίας!
 Πῶς τέτοια τώρα πὺ ρωτᾷς δὲ σὲ κυριεύει φρίκη;
 Καὶ πῶς δὲ νιώθεις πῶς ρωτᾷς ἐκεῖνα πὺ γνωρίζεις,
 45 μὰ ν' ἀπευθύνεσαι τολμᾷς στὸ Θεὸ πειράζοντάς τον
 καὶ με ρωτᾷς προσποιητὰ γι' ἄγνωστα ὅσα γνωρίζεις
 καὶ θεὸς σ' ὄλους μ' ἐπίδειξη νὰ γράψεις ὅσα ξέρεις;
 Μιὰ κι ἔτσι ἐγὼ σ' ἀνέχομαι φιλάνθρωπος ὡς εἶμαι
 καὶ σὲ διδάσκω ἀπ' τὴν ἀρχὴ κι ἔτσι σοῦ ξαναλέω:
 50 Ἐμένα ἢ ψύχη μου ἄρρητη, δὲ με χωράει κανένα,
 ὁ τέλειος κι ὁ ἀπλησίαστος κι ἀόρατος σὲ ὄλους,
 ἄγγιχτος, ἀψηλάφητος, ἄτρεπτος στὴν οὐσία,
 ἕνας ἐγὼ μες στὸ ἕνα πᾶν κι ἕνας μαζὶ με ὄλους,
 ὅσοι μ' ἀναγνωρίζουνε μες στῆς ζωῆς τὸ σκότος,

- 55 ἔξω δὲ κόσμου τοῦ παντός, ἔξω τῶν ὀρωμένων,
 ἔξω φωτὸς τοῦ αἰσθητοῦ, ἡλίου τε καὶ σκοτούς,
 τόπου τε τῶν κολάσεων καὶ φρικτῆς καταδίκης,
 ἐν ᾧ περιπεπτώκασιν ὑπερήφανοι δοῦλοι
 κακῶς τραχηλιάσαντες κατ' ἐμοῦ, τοῦ Δεσπότη.
- 60 Ἐγὼ ἀμετακίνητος – ποῦ γὰρ καὶ οὐχ ὑπάρχω,
 ἵνα τῇ μεταστάσει μου τὸν τόπον καταλάβω;
 Ἐγὼ καὶ ἀεικίνητός εἰμι ἀπεριγράπτως –
 ποῦ γὰρ ἐλθὼν ζητήσεις με, ἵνα ἐκεῖ με εὔρης;
 Ὁ οὐρανὸς τῷ λόγῳ μου ὡς οὐδὲν παρεισήχθη,
- 65 ἡλῖος, ἄστρα καὶ ἡ γῆ ὡς πάρεργον μικρὸν μοι
 γεγένηται καὶ τὰ λοιπά, ὅσα ὄρας, ὡσαύτως.
 Οἱ ἄγγελοι μακρόθεν μοι πρὸ τούτων παραχθέντες
 δόξης τὴν δόξαν βλέπουσιν, οὐχὶ δ' αὐτὴν τὴν φύσιν·
 μόνον γὰρ ἐνενόησα παραγαγεῖν δυνάμεις
- 70 καὶ εὐθὺς παρειστήκησαν ὑμνοῦσαί μου τὸ κράτος.
 Σὺ κάτω δὲ καθήμενος αὐτοῦ, ἐν ἔξορίᾳ,
 ὅπου πάντες πεπτώκασιν οἱ πρῶτοι παραβάται,
 ὃ τε Ἀδὰμ καὶ σὺν αὐτῷ Εὔα, ἡ σὴ προμήτωρ,
 καὶ ὁ κακὸς διάβολος, ὁ τούτους ἀπατήσας,
- 75 ὅπου τὸ σκότος τὸ βαθύ, ὅπου λάκκος ὁ μέγας,
 ὅπου ὄφεις οἱ δάκνοντες ὑμῶν αἰεὶ τὰς πτέρνας,
 ὅπου τὸ θρῆνος, τὸ οὐαί, τὸ ἄπαυστόν τε πένθος,
 ὅπου στένωσις ἅπασα, μέριμνά τε καὶ λύπη,
 θάνατος ἅμα καὶ φθορὰ πάντας ὑμᾶς κατέχει,
- 80 πῶς κάθη, πῶς ἀμεριμνεῖς, πῶς ἀμελεῖς, εἶπέ μοι;
 Πῶς οὐ φροντίζεις τῶν κακῶν, ὧν ἔπραξας ἐν κόσμῳ,
 καὶ μόνην τὴν μετάνοιαν περὶ πολλοῦ ποιεῖσαι
 καὶ σπουδάζεις ἀληθινὴν ἐπιδείξασθαι ταύτην
 καὶ ἐρωτᾶς περὶ αὐτῆς ἐν πολλῇ παρακλήσει
- 85 καὶ ἀκριβῶς ἀνερευνᾶς, πῶς αὐτὴν κατορθώσης,
 ὅπως ἰσχύσης δι' αὐτῆς ἐμῇ φιλανθρωπίᾳ
 λαβεῖν μεγάλην ἄφησιν τῶν σῶν ἀνομημάτων;

- 55 ἔξω ἀπ' τὸν κόσμον ὅλο μαζί κι ἀπὸ ὅσα φαίνονται ἔξω,
 ἔξω ἀπ' τὸ φῶς πού 'ναι αἰσθητὸ, τὸν ἥλιο καὶ τὸ σκότος,
 τὸν τόπο τῶν κολάσεων, τῆς φρικτῆς καταδίκης,
 ὅπου κατακρημνίστηκαν οἱ δοῦλοι οἱ φαντασμένοι,
 πού ὕψωσαν κεφαλὴ κακῶς ἐνάντια στὸν Δεσπότη.
- 60 Εἶμαι ὁ ἀμετακίνητος· γιατί ποῦ δὲν ὑπάρχω,
 ὥστε μετακινούμενος στὸν τόπο αὐτὸν νὰ πάω;
 Μὰ εἶμαι κι ὁ ἀεικίνητος πού τόπος δὲ μὲ ὀρίζει
 –γιατί ποῦ ἀναζητῶντας με θὰ ρθεῖς ἐκεῖ νὰ μ' εὔρεις;
 Μ' ἓνα μου λόγο ὁ οὐρανὸς σὰν νὰ 'ταν τίποτα ἔγινε,
- 65 ὁ ἥλιος, τ' ἀστέρια καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ ὑπόλοιπα ὅλα,
 ὅσα θωρεῖς σὰν πάρεργο μικρό μου ἔχουνε γίνει.
 Μακριὰ ἀπὸ ἐμένα οἱ ἄγγελοι πρὶν ἀπὸ αὐτὰ πού ἐγίναν
 τῆς δόξας βλέπουν μοναχὰ τὴ δόξα ὄχι τὴ φύση.
 Μόνο πού σκέφτηκα νὰ βγοῦν στὸ φῶς οἱ ἄνω δυνάμεις
- 70 κι ἀμέσως μὲ τριγύρισαν τὴ δύναμή μου ὑμνώντας.
 Μὰ καθισμένος κάτω ἐσὺ στῆς ἐξορίας τὸν τόπο,
 ὅπου ὅλοι γκρεμιστήκανε οἱ πρῶτοι οἱ παραβάτες
 καὶ ὁ Ἀδάμ, μαζί μ' αὐτὸν καὶ ἡ Εὐὰ ἡ προγιαγιά σου,
 κι ὁ δολερὸς ὁ διάβολος, ὁ ἐξαπατητῆς τους,
- 75 ὅπου τὸ σκότος τὸ βαθύ, κι ὁ λάκκος ὁ μέγας,
 τὰ φίδια πού τις φτέρνες μας ἀδιάκοπα δαγκάνουν,
 ὁ θρῆνος ὅπου καὶ τὸ οὐαί, τὸ δίχως τέλος πένθος,
 ἡ κάθε ἐκεῖ κατάθλιψη κι ἡ μέριμνα καὶ ἡ λύπη,
 θάνατος καὶ φθορά μαζί στὰ χέρια τους σᾶς ἔχουν.
- 80 Πῶς κάθεσαι ἀμέριμος, πές μου, καὶ δὲ σὲ νοιάζει;
 Πῶς δὲ σὲ νοιάζουν τὰ κακὰ στὸν κόσμον πού ἔχεις πράξει
 καὶ μόνο δὲ σ' ἀπασχολεῖ ἡ μετάνοια πάνω ἀπ' ὅλα
 καὶ δὲ σπουδάζεις ἄδολη νὰ μᾶς τὴ φανερώσεις
 καὶ δὲ ρωτᾶς παντοῦ γι' αὐτὴν θερμὰ παρακαλώντας,
- 85 γυρεῦοντας λεπτομερῶς πῶς θὰ τὴν κατορθώσεις,
 πῶς ἡ εὐσπλαχνία μου μ' αὐτὴν ἄξιο θὲ νὰ σὲ κάνει
 νὰ λάβεις τὴ συχώρεση γιὰ τ' ἀνομήματά σου;

Ἄλλὰ ταύτην καταλιπὼν ζητεῖς τὰ ὑπὲρ φύσιν,
 ἐρευνᾷς τὰ ἐν οὐρανοῖς, μᾶλλον δὲ οὐδὲ ταῦτα,
 90 ἀλλὰ ἐμοῦ τοῦ οὐρανόν, ὡς εἴρηται, καὶ πάντα
 παραγαγόντος ὡς οὐδέν, ἐξερευνᾷς τὴν φύσιν
 καὶ βούλει τὰ περὶ ἐμοῦ, ὡς οὐδεὶς οἶδεν ἄλλος,
 μανθάνειν· ὦ τοῦ θαύματος, ὦ πρόθεσις ἀνθρώπου!

Εἰ γὰρ καὶ ἐμεμψάμην σε, ἀλλ' ἐπαινέσω πάλιν,
 95 ὅτι καὶ σὺ ἔργον ἐμὸν καὶ ποίημα ὑπάρχεις.

Πῶς ἀπὸ γῆς, ἀπὸ πηλοῦ, ἀπὸ χοῦδος ἐπλάσθης
 καὶ ἐν αὐτῇ κρατούμενος καὶ μετ' αὐτῆς διάγων
 πάντα οὐδὲν λογίζῃ, ἀλλ' ὡς σκιὰν ἠγεῖσαι
 καὶ παρατρέχεις ἅπαντα καὶ ἐμὲ ζητεῖς μόνον;

100 Περὶ ἐμοῦ θέλεις λαλεῖν, δι' ἐμὲ διηγεῖσθαι
 καὶ βλέπειν με, εἰ δυνατόν, διὰ πάντος τοῦ βίου
 καὶ μήτε ὑπνοῦ γεύεσθαι, βρώσεως, πόσεώς τε
 ἢ ἐνδύματος σώματος τὸ καθόλου φροντίζειν.

Ἄλλ' ὡσπερ δένδρα καθ' ὁδὸν ἰστάμενα καὶ ζύλα
 05 οὕτω λογίζῃ ἅπαντα τὰ ἐνδοξα τοῦ κόσμου,
 καὶ παρατρέχεις ὡς οὐδὲν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ βίου,
 μηδὲ περιστρεφόμενος ὄμματι διανοίας
 μηδὲ ψυχῆς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐὼν πρὸς ταῦτα βλέψαι,
 ἀλλὰ ἐμὲ φαντάζεσαι καὶ μέμνησαί μου μόνου
 10 καὶ ἀγαπᾷς με ὡς οὐδεὶς τῶν μετὰ σοῦ συνόντων.

Τίς γάρ μου τῷ ὀνόματι γάννυται τὴν καρδίαν
 καὶ διεγείρεται εὐθὺς πρὸς ἀγάπην ἢ πόθον;

Τίς ἀκούσας τὴν μνεΐαν μου πολλάκις λαλουμένην
 ἐδάκρυσεν ἀπὸ ψυχῆς ἐνθυμηθεὶς με μόνον;

15 Τίς δὲ τοὺς θεῖους λόγους μου ἢ τίς τὰς ἐντολάς μου
 μετὰ σπουδῆς ἐζήτησε μαθεῖν τε καὶ φυλάξαι;

Τίς ἐλογίσθη με ὡς σὺ Θεὸν ἐπάνω πάντων
 καὶ ἐπεθύμησεν εὐθὺς ἐμοὶ μόνῳ δουλεύειν
 καὶ διὰ τοῦτο γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς καὶ οἶκον,

Γεν. 2,7. 103. Ματθ. 6,28.

Ἰω. 21,15.

Αὐτήν ὁμως παρατώντας την γυρεύεις τὰ ὑπὲρ φύση,
 ψάχνεις τὰ οὐράνια καὶ ζητᾷς κι ὄχι νὰ πεῖς καὶ τοῦτα,
 90 μὰ ἐμένα πού τὸν οὐρανό, ὅπως εἶπα, καὶ τὰ πάντα
 σὰν νὰ ἦταν τίποτα ἔπλασα τῇ φύση μου γυρεύεις
 κι ἔχεις ἐπιθυμία γιὰ ἐμέ, ὅπως κανένας ἄλλος,
 νὰ μάθεις· πράγμα θαυμαστόν, ὡ πρόθεση τοῦ ἀνθρώπου.
 Ἐν καὶ σὲ κατηγορήσα, θὰ σ' ἐπαινέσω πάλι,
 95 γιὰτὶ κι ἐσὺ εἶσαι πλάσμα μου καὶ ποίημα τῶν χειρῶν μου.
 Πῶς ἀπ' τῇ γῆ καὶ τὸν πηλὸ κι ἀπὸ τὸ χῶμα ἐπλάστης
 κι ἐνῶ σὲ κράταε μέσα της καὶ ζούσατε ἀντάμα,
 ὅλα τὰ θεωρεῖς μηδὲν καὶ τὰ νομίζεις ἴσκιο
 καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ προσπερνᾷς κι ἐμέ ζητᾷς μονάχα;
 100 Γιὰ μένα θέλεις νὰ μιλᾷς, νὰ συζητᾷς γιὰ μένα
 καὶ νὰ μὲ βλέπεις ἂν μπορεῖς γιὰ ὅλη τῇ ζωῇ σου,
 μήτε ὕπνο, μήτε φαγητό, μήτε νερὸ νὰ ξέρεις
 μήτε καὶ γιὰ φορέματα νὰ νοιάζεσαι καθόλου.
 Μὰ σὰν δέντρα πού στέκονται καὶ ξύλα μὲς στὸ δρόμο,
 105 τοῦ κόσμου τούτου τὰ ἐνδοξα ἔτσι τὰ λογαριάζεις
 καὶ σὰ μηδὲν τὰ προσπερνᾷς στὸ δρόμο τῆς ζωῆς σου·
 μήτε καὶ στρέφεις πρὸς αὐτὸν τὰ βλέμματα τοῦ νοῦ σου,
 μήτε τὰ μάτια τῆς ψυχῆς ἀφήνεις νὰ τὰ δοῦνε,
 ἀλλὰ μόνο φαντάζεσαι κι ἔχεις στὸ νοῦ σου ἐμένα
 110 καὶ μ' ἀγαπᾷς ὅπως κανεῖς ἀπ' ὅσους ζοῦν μαζί σου.
 Ποιὸς νιώθει σκίρτημα καρδιᾷς καὶ μόνο στ' ὄνομά μου
 κι εὐθὺς φλογίζει τὴν ψυχὴ ἢ ἀγάπη καὶ ὁ πόθος;
 Ποιὸς τ' ὄνομά μου ἀκούγοντας συχνὰ νὰ τὸ ἀναφέρουν
 ἔκλαψε μέσ' ἀπ' τὴν ψυχὴ στὴ θύμησή μου μόνο;
 115 Καὶ ποιὸς τὰ θεῖα λόγια μου καὶ ποιὸς τὶς ἐντολές μου
 μὲ προθυμία ζήτησε νὰ μάθει καὶ νὰ πράξει;
 Ποιὸς ὅπως σὺ μὲ τίμησες ὡς Θεὸν ἐπάνω ἀπ' ὅλους
 καὶ νὰ δουλεύει πόθησε μεμιὰ σ' ἐμένα μόνο
 κι εἶναι γιὰ τοῦτο πού γονιούς, σπίτια μαζί κι ἀδέλφια,

115-116. Βλ. Ψαλμ. 118,73 καὶ 100.

119. Μάρκ. 10,29.

- 120 γῆν τε ὁμοῦ καὶ συγγενεῖς καὶ γείτονας καὶ φίλους
οὕτω παρελογίσατο καὶ οὕτω μοι προσῆλθεν,
ὡς μηδὲ θεασάμενος ποτέ τινα ἐκ τούτων,
μηδὲ γνωρίσας ἐπὶ γῆς ἄνθρωπον ἐν τῷ κόσμῳ,
ἀλλ' ὡσπερ ξένην ἐπιβάς χώραν τινὰ καὶ πόλιν
- 125 ἕτερογλώσσους ἔχουσαν πάντας τε καὶ βαρβάρους,
οὕτως ἐν τοῖς συνήθεσι γνωρίμοις τε καὶ φίλοις,
ιδίοις τε καὶ ἄρχουσι καὶ πλουσίοις τοῦ κόσμου
διάγειν καὶ διακεῖσθαι μέσον τούτων τυγχάνων;
Ἄλλὰ ψιλὰ λεγόμενα ταῦτα καὶ μικρὰ ἀναισθήτοις,
- 130 μεγάλα δὲ καὶ ὑψηλὰ ἐμοὶ ἐπόπτη τούτων.
Τίς τῶν μεγάλων ἐπὶ γῆς, ἐξουσιῶν καὶ θρόνων
ἢ τῶν λεγόντων δι' ἐμοῦ ἄρχειν καὶ βασιλεύειν
ἢ τῶν ἐκπροσωπούντων μου τοὺς θείους ἀποστόλους
τοῦτο ἢ ἐνενόησεν ἢ ἴσχυσε φυλάξαι,
- 135 ἴν' ἐν καιρῷ τηρήσεως ἐντολῆς μου καὶ νόμου
ὡς ἕνα βλέπει ἅπαντας, συγγενεῖς τε καὶ ξένους,
πλουσίους, πένητας ὁμοῦ, ἐνδόξους καὶ ἀδόξους,
τοὺς δέ γε δυνατοὺς ἄρα μετὰ εὐτελεστέρων;
Τίς ὁ δικάσας ἀπαθῶς, λεῖτα βλέπων ἐν τούτοις;
- 140 Ταῦτα ψυχὴν εἰ εὐροίμι φυλάξασαν ἐν κόσμῳ,
ἐν τῇ παρουσίᾳ μάλιστα γενεᾶ καὶ ἡμέρα,
ἴσα τῶν ἀποστόλων μου καὶ προφητῶν δοξάσω,
καὶ συγκαθήσει μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ ἐμῇ ἐλεύσει,
κρινεῖ γὰρ ὡς ἐπὶ τῆς γῆς δικαίως ἂν καὶ τότε
- 145 καὶ δόξαν ἀπενέγκηται κριτοῦ νεκρῶν καὶ ζώντων.
Ταῦτα καλὸν τὸ ἐκζητεῖν καὶ τὰ λοιπὰ σὺν τούτοις
καὶ τηρεῖν, ὄση δύναμις, καὶ ἀκριβῶς φυλάττειν·
καὶ τὴν ἐμὴν μὴ ἐκζητεῖν φύσιν, υἱὲ ἀνθρώπου,
μηδὲ τὰς ἐνεργείας μου, Πνεύματος τοῦ ἁγίου,
- 150 ὅπως δείκνυται ἥλιος, ὅπως ὁράται ἄστρον
μακρόθεν που φαινόμενον καὶ ὑπερβαῖνον ὄρη,
ἐν δὲ τῷ ἀποκρύπτεσθαι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου,

- 120 χωράφια μὰ καὶ συγγενεῖς καὶ γείτονες καὶ φίλους
 τὰ περιφρόνησε βαθιὰ κι ἔτσι ἔτρεξε σ' ἐμένα,
 σὰ νὰ μὴν εἶχε δεῖ ποτὲ τίποτα ἀπ' ὅλα τοῦτα,
 οὔτε ἄνθρωπο πάνω στὴ γῆ νὰ ἔχε ποτὲ γνωρίσει.
 Ἄλλὰ καθὼς νὰ ἔχε βρεθεῖ σὲ ξένη γῆ καὶ πόλη
- 125 μ' ἀλλόγλωσσους καὶ βάρβαρους ὄλους τῆς τοῦς κατοίκους
 ἔτσι σὲ οἰκείους ἀνάμεσα καὶ γνώριμους καὶ φίλους,
 ἰδιῶτες κι ἄρχοντες μαζί καὶ τοῦς πλουσίους τοῦ κόσμου,
 ἔτσι κι ἐσὺ νὰ ζεῖς μ' αὐτοὺς κι ἀνάμεσά τους νὰ ἔσαι;
 Αὐτὰ εἶναι γράμματα ψιλὰ γιὰ ὄσους ἀδιάφοροι εἶναι,
- 130 ἀλλὰ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ γιὰ ἐμέ τὸ θεωροῦ τους.
 Ποιὸς ἀπὸ τοῦς τρανοῦς τῆς γῆς θρόνους καὶ ἐξουσίες
 ἢ ἀπ' ὄσους λέν χάρη σ' ἐμέ πὼς βασιλεύουν κι ἄρχουν
 ἢ πὼς πῆραν τὴ θέση αὐτοῖ τῶν θείων μου ἀποστόλων
 ποιὸς τό ἔβαλε στὸ νοῦ του αὐτὸ κρατώντας το ὡς τὸ τέλος,
- 135 ὄσον καιρὸ τὴν ἐντολὴ φύλαγε καὶ τὸ νόμο,
 νὰ βλέπει ὡς ἓνα, ἀχώριστα, καὶ συγγενεῖς καὶ ξένους, [εἶναι,
 πλούσιους μὰ καὶ φτωχοὺς μαζί, λαμπροὶ κι ἄγνωστοι ὄσοι
 καὶ μέσα στοὺς ἀδύνατους τοῦς δυνατοὺς νὰ βάζει;
 Ποιὸς δίκασε μ' ἀπάθεια βλέποντας μὲ συμπόνια;
- 140 Στὸν κόσμο ἂν βρῶ κάποια ψυχὴ αὐτὰ νὰ ἔχει φυλάξει,
 καὶ μάλιστα σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴ γενεὰ κι ἡμέρα,
 θὰ λάβει ὄσην οἱ ἀπόστολοι κι οἱ προφῆτες μου δόξα
 καὶ θὰ καθήσει δίπλα μου ὄταν ἐδῶ ξανάρθω,
 γιὰτὶ καὶ τότε ὄπως στὴ γῆ δίκαια θὰ δικάσει
- 145 καὶ κριτῆς ζώντων καὶ νεκρῶν τὴ δόξα θ' ἀποκτήσει.
 Αὐτὰ καλὸ εἶναι νὰ ζητᾶς, μαζί μ' αὐτὰ καὶ τ' ἄλλα
 νὰ τὰ τηρεῖς ὄσο μπορεῖς, νὰ τὰ φυλᾶς μ' ἀκρίβεια
 καὶ τὴ δική μου, ἀνθρώπου γιέ, τὴ φύση νὰ μὴν ψάχνεις,
 μήτε καὶ τίς ἐνέργειες τοῦ ἁγίου Πνεύματός μου,
- 150 πὼς σὰν τὸν ἥλιο φαίνεται καὶ σὰν ἀστέρι δείχνει
 στὰ μάκρη ἐκεῖ τοῦ ὀρίζοντα νὰ περπατᾶ στὰ ὄρη.
 Καὶ σὰν ἀπὸ τὰ μάτια σου κρυφτεῖ καὶ σὰν τὸ χάσεις,

θλιψιν ἀπαραμύθητον προξενούν σοι καὶ λύπην,
 καὶ ἐν τῷ σὲ λογίζεσθαι μηκέτι σοὶ ὀφθῆναι
 155 ἐνδοθεν εὐρισκόμενον ἐν τῇ σῆ̄ που καρδία
 καὶ ἐκπληξίν σοι καὶ χαρὰν νέμον ἀπροσδοκῆτως·
 μηδ' ὅτι φλόξ σοι δείκνυται, αἶγλη καὶ πῦρ ὀράται,
 θαυμάζης ἢ ἐξερευνᾶς, οὐ γὰρ καλόν σοι τοῦτο!
 Φῶς οὖν με εἶναι πίστευε ἀσχημάτιστον πάντη,
 160 ἀπλοῦν ὄλον, ἀσύνθετον, ἀμέριστον τῇ φύσει,
 ἀνεξερευνητον ὁμοῦ, προσιτὸν ἀπροσίτως·
 βλέπομαι γὰρ ὡς ἀληθῶς, δείκνυμαι φιλανθρώπως
 κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἐκάστου τῶν ἀνθρώπων
 μετασχηματιζόμενος· οὐκ ἐγὼ τοῦτο πάσχω,
 165 ἀλλ' οἱ ὀρώντες με βλέπειν καταξιοῦνται.
 Ἄλλως γὰρ οὐκ ἰσχύουσιν οὐδὲ πλέον χωροῦσιν
 καὶ διὰ τοῦτο οἱ αὐτοὶ ποτὲ μὲν καθορῶσιν
 ἥλιον, ὅταν ἔχωσι τὸν νοῦν κεκαθαυμένον,
 ποτὲ δὲ ἄστρον, ὅταν ὑπὸ τὸν γνόφον ἄρα
 170 καὶ τὴν νύκτα τοῦ σώματος εὐρεθῆσονται τούτου.
 Πῦρ δὲ καὶ αἶγλην ποιεῖ με τὸ ζέον τῆς ἀγάπης.
 Ὅταν γὰρ ἀναφθῆ̄ ἐν σοὶ ἄνθραξ ὁ τῆς φιλίας,
 τότε κάγω τὸ πρόθυμον ὀρών σου τῆς καρδίας
 εὐρίσκομαι ἐνούμενος αὐτῷ καὶ φῶς παρέχων
 175 καὶ ὡσπερ πῦρ δεικνύμενος, ὁ τὸ πῦρ λόγῳ κτίσας.
 Αἱ ψυχικαὶ γὰρ ἀρεταὶ ὑπόκεινται ὡς ὕλη·
 ἐν αἷς περιδρασσόμενον φῶς τοῦ Πνεύματος θεῖον
 κατὰ τὸ ὑποκείμενον τῆς ὕλης καὶ καλεῖται·
 ἴδιον γὰρ οὐ κέκτηται ὄνομα ἐν ἀνθρώποις.
 180 Ὅταν οὖν κατανύσσηται ἄνθρωπος καὶ δακρῦν,
 τότε καὶ τοῦτο λέγεται ὕδωρ, καὶ γὰρ καθαίρει,
 τοῖς δάκρυσιν ἐνούμενον πάντα ρῦπον ἐκπλύνει.
 Ὅτε δὲ σβέση τὸν θυμὸν τῆς καρδίας τὸ πένθος
 τῇ συνεργίᾳ τῇ αὐτοῦ, ὠνόμασται πραότης·
 185 πάλιν δὲ ἀναπτόμενος κατὰ τῆς ἀσεβείας
 τοῦτο γίνεται δι' αὐτοῦ, ὅπερ ζῆλος καλεῖται,

θλίψη άπαρηγόρητη σοῦ προξενεῖ καὶ λύπη·
 κι ὅτανάναλογίζεσαι πῶς δὲν τὸ ξαναβλέπεις,
 155 τὸ βρίσκεις ξάφνου μέσα σου κρυμμένο στὴν καρδιά σου
 καὶ άπροσδόκητη χαρὰ καὶ ξάφνιασμα σοῦ κάνει.
 Καὶ πού τὸ βλέπεις σὰν φωτιά, σὰ λάμψη καὶ σὰ φλόγα
 νὰ μὴ θαυμάζεις ἢ έρευνᾶς, δὲν εἶναι γιὰ καλό σου.
 Πῶς εἶμαι νὰ πιστεύεις φῶς δίχως μορφή καμία
 160 ὡς πέρα άπλὸ κι άσύνθετο κι άχώριστο στῆ φύση
 κι άνεξερευνητο μαζί καὶ προσιτὸ άπροσίτως.
 Μὲ βλέπεις κι εἶναι άληθινό, φαίνομαι άπὸ εὐσπλαχνία
 σύμφωνα μὲ τὴ δύναμη τοῦ καθενὸς ανθρώπου
 στὴν ὄψη παραλλάζοντας· ἂν καὶ δὲν εἶναι πάθος
 165 δικό μου μὰ ἔτσι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἄξιοι νὰ μὲ βλέπουν.
 ἄλλιώτικα εἶναι ἄδύναμοι, πιότερο δὲ χωρᾶνε
 κι εἶναι γι' αὐτὸ πού οἱ ἄνθρωποι τώρα μὲ βλέπουν οἱ ἴδιοι
 σὰν ἥλιον ὅταν ἔχουν νοῦ πού λάμπει καθαρμένος
 κι ἄλλοτε ἄστέρι, ὅταν βρεθοῦν στὸ ζόφο τυλιγμένοι
 170 καὶ βυθισμένοι στὴ νυχτιὰ τοῦ σώματός μας τούτου.
 Λάμψη μὲ κάνει καὶ φωτιὰ ἢ φλογερὴ μου ἀγάπη.
 Ὅταν ἀνάψει μέσα σου ἡ σπίθα τῆς φιλίας,
 τότε τὴν προθυμία κι ἐγὼ βλέποντας τῆς καρδιᾶς σου
 ἐνώνομαι κι ἐγὼ μ' αὐτὴν παρέχοντας τὸ φῶς μου
 175 καὶ φαίνομαι καθὼς φωτιὰ ὁ κτίστης της μὲ λόγο.
 Στέκουν σὰν δέντρα τῆς ψυχῆς οἱ ἄρετὲς κι ἐπάνω
 τὸ φῶς τοῦ θείου Πνεύματος τις σφιχτοπεριπλέκει
 καὶ μὲ τὸ δέντρο ἀνάλογα παίρνει καὶ τ' ὄνομά του,
 γιατί δικὸ του ὄνομα δὲν ἔχει στοὺς ἄνθρώπους.
 180 Σὰν ἔρθει σὲ κατάνυξη ὁ ἄνθρωπος καὶ δακρῦζει
 νερὸ τὸ φῶς μου λέγεται τότε, γιατί καθαίρει,
 σὰν μὲ τὰ δάκρυα ἐνωθεῖ ξεπλένει κάθε ρύπο.
 Μὰ τῆς καρδιᾶς σου τὸ θυμὸ τὸ πένθος σὰν τὸν σβῆσει
 μὲ τὴ βοήθεια τοῦ φωτὸς πραότης τ' ὄνομά του
 185 καὶ πάλι ξανανάβοντας ἐνάντια στὴν ἄσέβεια,
 τὸ ἄναμμα γίνεται μ' αὐτὸ πού τὸ καλεῖτε ζῆλο

εἰρήνη δ' αὖθις καὶ χαρὰ λέγεται καὶ χρηστότης,
 ὅτι καὶ τὰ ἀμφοτέρωθεν δωρεῖται τῷ πενθοῦντι
 καὶ ὡς πηγὴν βλύζειν ποιεῖ τὴν χαρὰν ἐν καρδίᾳ.
 190 Ἐξ ἧς πᾶσα συμπάθεια καὶ ἐλεημοσύνη
 ἐκχεῖται ἔξω ρέουσα ἀπὸ ψυχῆς τοῖς πᾶσι,
 μάλιστα τοῖς μετανοεῖν θέλουσι καὶ σωθῆναι·
 καὶ γὰρ τοὺς πάντας ἐλεεῖ, τούτοις δὲ καὶ συντρέχει
 καὶ συνεργεῖ καὶ συγκροτεῖ καὶ συμπάσχει ἐν πᾶσιν,
 195 ἐνούμενος κατὰ ψυχὴν αὐτῶν τῇ προαιρέσει
 καὶ τεκμαιρόμενος νοῦ κάλλος τῆς μετανοίας
 γνησιωτέραν κέκτηται πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀγάπην.
 Ταπεινώσις δὲ λέγεται, ὡς τὰ τοῦ κόσμου πάντα,
 ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν αὐτὴν καὶ τὸ ἴδιον σῶμα
 200 καὶ πρᾶξιν πᾶσαν ὡς οὐδὲν ἠγεῖσθαι γινομένην
 ἄνθρωπον τὸν γευσάμενον τῆς γλυκύτητος τούτου
 καὶ κατιδόντα τοῦ φωτὸς τὸ ἀμήχανον κάλλος.
 Ταῦτα εἰδὼς μηκέτι μου περὶ τοιούτων λέγειν
 ἢ ἐρμηνεύειν σοι λεπτομερῶς δεηθῆς ὁλως!
 205 Φύσει γὰρ ἀφθεγκτά εἰσιν, ἀνεκκλάλητα πάντη,
 ἀνθρώποις τε ἀπόρρητα, ἄγνωστα καὶ ἀγγέλοις
 καὶ κτιστῇ πάσῃ ἄλλῃ τινὶ οὐσίᾳ ὁλως ἀκατανόητα.
 Γνωῖθι δὲ μόνον τὰ σαυτοῦ ἢ σαυτὸν μᾶλλον πλέον
 καὶ τότε γνώσεις, ὡς ἐγὼ ἀκατάληπτος πάντη
 210 μόνοις συνῶν, μόνους φιλῶν τοὺς ἐμὲ ἀγαπῶντας
 καὶ τῶν ἐμῶν ἀεὶ θερμῶς ἐντολῶν μεμνημένους
 καὶ μηδαμῶς προκρίνοντας αὐτῶν τι τῶν ρεόντων·
 οἷς ὁμιλῶν συνέσομαι νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.
 Ἀμήν.

187. Γαλ. 5,22.

210. Παρμ. 8,17.

κι εἰρήνη πάλι καὶ χαρὰ λέγεται καὶ χρηστότης,
 γιατί σ' ἐκεῖνον ποὺ πενθεῖ χαρίζει καὶ τὰ δύο
 καὶ κάνει ὡς πηγὴ ἢ χαρὰ στὴν καρδιά ν' ἀναβρῦζει.
 190 Κάθε συμπόνια ἀπ' αὐτήν, καὶ κάθε ἐλεημοσύνη
 ξεχύνεται ἀπὸ τὴν ψυχὴ κι ἀπλώνεται πρὸς ὅλους
 πιὸ πολὺ σ' ὄσους μετανοοῦν καὶ θέλουν νὰ σωθοῦνε,
 γιατί τοὺς πάντες ἐλεεῖ μ' αὐτοὺς καὶ τοὺς βοηθάει,
 τοὺς καταρτίζει, συνεργεῖ καὶ συγκοπιάζει σ' ὅλα
 195 κι ἐνώνεται μὲς στὴν ψυχὴ μὲ τὴν προαίρεσή τους
 καὶ στὴν ψυχὴ τους βλέποντας τῆς μετανοίας τὸ κάλλος
 ἀκόμα γνησιότερη δείχνει σ' αὐτοὺς ἀγάπη.
 Λέγεται καὶ ταπείνωση γιατί τὸν κόσμον ὅλο
 μὰ καὶ τὴν ἴδια τὴ ζωὴ καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ σῶμα
 200 καὶ κάθε πράξη τὴ θεωρεῖ σὰ νὰ μὴν ἔχει γίνει
 ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ γεύτηκε τὴ θεία γλυκύτητά του
 καὶ τὴν ἀμήχανη ὁμορφιὰ κοίταζε τοῦ φωτός μου.
 Σὰν ξέρεις ὅλα τοῦτα πιά, γιὰ τοῦτα νὰ σοῦ λέγω
 ἢ νὰ ἐξηγῶ λεπτομερῶς μὴ μὲ παρακαλέσεις.
 205 Εἶναι ἄρρητα ἀπ' τὴ φύση τους κι ἀνέκφραστα εἶν' ἀπ' ὅλα
 κρυφὰ ἀπὸ κάθε ἄνθρωπον, ἄγνωστα στοὺς ἀγγέλους
 κι ὀλότελα ἀκατάληπτα γιὰ ὅποια κτιστὴ ἄλλη οὐσία.
 Μάθε μόνο ὅ,τι σ' ἀφορᾷ ἢ 'σαυτὸν γνῶθι' μᾶλλον
 τότε μαθαίνεις πῶς ἐγὼ εἶμαι ἀκατανόητος
 210 καὶ πάω μ' ὄσους μ' ἀγαποῦν κι αὐτοὺς μόνο ἀγαπάω
 κι ὄσους θυμοῦνται ἀδιάκοπα θερμὰ τὶς ἐντολές μου
 καὶ δὲν προκρίνουν ἀπ' αὐτὲς τίποτα ἀπ' ὅσα ρέουν,
 μ' αὐτοὺς θεὸ νὰ 'μαι ἀδιάκοπα τώρα καὶ στοὺς αἰῶνες.
 Ἄμην.

208. Καὶ λίγος Σωκράτης μὲ τὸ 'γνῶθι σαυτὸν' συμπληρωμένο μ' ἓνα 'πλέον' στὸ στόμα τοῦ Θεοῦ νὰ συντελεῖ στὴ βεβαιότητα γιὰ τὸ ἀδύνατο τῆς γνώσης τοῦ Θεοῦ.

ΚΓ

Περὶ τῆς ἀκαταλήπτου καὶ ἀπεριγράπτου θεότητος ἀκριβῆς θεολογία, καὶ ὅτι ἀπερίγραπτος οὐσα ἡ θεία φύσις οὔτε ἐντὸς οὔτε ἐκτὸς ἐστὶ τοῦ παντός, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ἐστὶν ὡς τῶν ὄλων αἰτία· καὶ ὅτι μόνον κατὰ νοῦν τῷ ἀνθρώπῳ ληπτὸν ἀλήπτως τὸ θεῖον, ὡς τοῖς ὀφθαλμοῖς αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες.

*᾿Ω Τριάς, ἡ κτίστης πάντων,
᾿ὦ Θεέ μου μόνε μόνῳ,
ἀπερίγραπτε τῇ φύσει,
ἀκατάληπτε τῇ δόξῃ,
5 ἀνερμήνευτε τοῖς ἔργοις,
ἀναλλοίωτε οὐσίᾳ!
᾿Ω ζωή, Θεέ, τῶν πάντων,
᾿ὦ καλῶν ἀπάντων ἄνω,
᾿ὦ ἀρχὴ ἀνάρχου Λόγου,
10 ὑπεράναρχε Θεέ μου,
ὅς οὐ γέγονας οὐδέπω.
ἀλλὰ ἧς ἀρχὴν μὴ ἔχων!
Πῶς εὐρήσω τὸν ἐντός με
περιφέροντά σε ὄλον;
15 Τίς μοι δώσει κατασχεῖν σε,
ὄν ἐντός μου περιφέρω;
Πῶς καὶ ἔξω τῶν κτισμάτων,
πῶς καὶ ἔσω τούτων πάλιν
καὶ οὐδ' ἔσω ἧς οὐδ' ἔξω;—
20 Ὡς μὲν ἀληπτος οὐκ ἔσω,*

13–19. Μετὰ τὴν προσφώνησιν ὁ ποιητὴς διατυπώνει στοὺς στίχους αὐτὸς τὸ τριπλὸν τοῦ ἐρώτημα ποῦ δημιουργεῖται ἀπὸ μιᾶ ἀντιφατικῆς κατάστασιν.

Λεπτομερῆς θεολογία σχετικὰ μὲ τὴν ἀκατάληπτη καὶ ἀπερί-
 γραπτη θεότητα. Καὶ ἐπειδὴ ἡ θεία φύση δὲν περιγράφεται,
 δὲν εἶναι οὔτε μέσα οὔτε ἔξω ἀπὸ τὸ σύμπαν, ἀλλὰ εἶναι καὶ
 μέσα σ' αὐτὸ καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὸ ὡς αἰτία τῶν ὄλων. Καὶ ὅτι ἡ
 θεότητα νοερὰ μόνο εἶναι καταληπτὴ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο κατὰ
 τρόπο ἀσύλληπτο ὅπως ἀπὸ τὰ μάτια οἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου.

Τριάδα ἐσύ, τῶν ὄλων κτίστη,
 Θεέ μου μόνε μὲ τὸ μόνο,
 μὲ τῆ δίχως ὄρια φύση
 τὴν ἀκατανόητη δόξα
 5 τὰ ἔργα ποὺ δὲν ἐξηγοῦνται
 τὴν ἀνάλλαχτή σου οὐσία!
 ὦ ζωῆ, Θεέ, τῶν ὄλων,
 τῶν καλῶν τῶν οὐρανίων.
 ὦ ἀρχὴ τοῦ ἀνάρχου λόγου,
 10 ὑπεράναρχε Θεέ μου,
 ποὺ ποτέ δὲν ἔχεις γίνει,
 ἦσουν αὖ ἀρχὴ δὲν ἔχεις.
 Πῶς νὰ βρῶ μέσα μου ἐσένα
 ποὺ μὲ περιέχεις ὄλον;
 15 Ποιός μοῦ δίνει νὰ κρατήσω
 ἐσὲ ποὺ ἐντός μου περιφέρω;
 Πῶς κι ἀπὸ τὰ κτίσματα ἔξω
 καὶ σὲ τοῦτα πάλι μέσα
 κι οὔτε μέσα εἶσαι κι οὔτε ἔξω;
 20—Μέσα πῶς; Ἀφοῦ διαφεύγω,

20–79. Εἶναι ἡ ἀπάντηση τοῦ Θεοῦ στὸ τριπλὸ ἐρώτημα ποὺ κι αὐτὴ εἶναι
 αἰνιγματικὴ γιὰ τὸν ποιητὴ.

ὡς ληπτὸς δ' οὐκ ἔξω πέλω
 ἀπερίγραπτος δ' ὑπάρχων
 οὔτε ἔσω οὔτε ἔξω.
 Τίνος γὰρ ὁ κτίστης ἔσω,
 25 ποίου δέ, εἶπέ μοι, ἔξω;
 Πάντα ἔνδον περιφέρω
 ὡς συνέχων πᾶσαν κτίσιν·
 πάντων ἔξω δὲ τυγχάνω,
 πάντων ὧν κεχωρισμένος.
 30 Ὁ γὰρ κτίστης τῶν κτισμάτων
 πῶς οὐκ ἔσται πάντων ἔξω;
 Ὁ πρὸ πάντων δὲ ὑπάρχων
 καὶ πληρῶν τὸ πᾶν ὡς πλήρης,
 πῶς οὐκ ἔσομαι καὶ κτίσας
 35 ἐν τοῖς κτίσμασί μου πᾶσι;
 Πανταχοῦ καὶ γὰρ ὑπῆρχον
 ἐν τῷ πᾶν ὡς ὑπερπλήρης
 καὶ πληρῶ τὰ πάντα κτίσας.
 Νόει ἄπερ σοὶ φθέγγομαι!
 40 Οὐ μετέστην τόπου κτίσας,
 οὐδ' ἠνώθην τοῖς κτισθεῖσιν·
 ἀπερίγραπτον δὲ ὄντα
 ποῦ ποτέ με φήσεις εἶναι;
 (Οὐ σωματικῶς σοι λέγω,
 45 ἀλλὰ νοητῶς μοι νόει).
 Ζητῶν δὲ πνευματικῶς με
 ἀπερίγραπτον εὐρήσεις,
 οὐδαμοῦ δ' αὖ κατὰ τοῦτο,
 οὐδὲ ἔσω οὐδὲ ἔξω,
 50 εἰ καὶ πανταχοῦ κ' ἐν πᾶσιν
 ἀπαθῶς καὶ ἀσυγχύτως·
 κατὰ τοῦτο δ' ἔξω πάντων,
 ὅτι καὶ πρὸ πάντων ἤμην.

κι ἔξω πῶς, ἀφοῦ εἶμαι ἐντός σου,
 μ' ἀπεριόριστος σάν εἶμαι
 οὔτε μέσα εἶμαι κι οὔτε ἔξω—.
 Σὲ ποιό μέσα εἶναι ὁ κτίστης
 25 κι ἀπὸ ποιό εἶναι ἀπέξω, πῆς μου.
 Ἔχω μέσα μου τὰ πάντα
 ἀφοῦ συνέχω ὅλη τὴν κτίση,
 κι εἶμαι ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὰ πάντα
 ἀπ' τὰ πάντα ἀφοῦ εἶμαι χῶρια.
 30 Ὁ δημιουργὸς τῶν ὄντων
 πῶς δὲ θὰ ἴναι ἔξω ἀπ' ὅλα;
 Κι ὅπου ὑπάρχω πρὶν ἀπ' ὅλα
 καὶ τὸ πᾶν γεμίζω ὡς πλήρης,
 πῶς δὲ θὰ εἶμαι ἂν καὶ κτίστης
 35 μὲς στὰ κτίσματά μου ὅλα;
 Καὶ ὑπερπλήρης βέβαια ὑπῆρχα
 σ' ὅποιο μέρος μὲς στὸ σύμπαν
 κι ὅλων κτίστης, τὰ γεμίζω.
 Μάθε ἐκεῖνο ποῦ σοῦ λέγω!
 40 Δὲν ἐπῆγα ἀλλοῦ νὰ κτίσω,
 οὔτ' ἓνα ἤμουν μὲ τὴν κτίση·
 κι ἀφοῦ δίχως ὅρια εἶμαι,
 ποῦ θὰ πεῖς πῶς κάποτε ἤμουν;
 (Δὲ μιλῶ σ' ἔσέ για σῶμα
 45 μᾶ για πνεῦμα, ἐννόησέ με).
 Κι ὅταν μὲ ζητᾶς σάν πνεῦμα,
 ἀπεριόριστο θὰ μ' εὔρεις
 καὶ για τοῦτο νὰ μὴν εἶμαι
 πουθενὰ εἴτε ἔξω ἢ μέσα
 50 ἂν κι εἶμαι παντοῦ καὶ σ' ὅλα
 δίχως σύγχυση καὶ πάθος·
 καὶ για τοῦτο κι ἔξω ἀπ' ὅλα,
 ἀφοῦ ἤμουν καὶ πρὶν ἀπ' ὅλα

Ἄλλ' ἀφήσωμεν τὴν κτίσιν
 55 ὄλην ταύτην ἥνπερ βλέπεις,
 ὅτι λόγου οὐ μετέχει
 καὶ δικαίως πρὸς τὸν λόγον
 οἰκειότητα οὐκ ἔχει,
 νοῦ παντὸς ἐστερημένη!
 60 Δῶμεν οὖν οἰκεῖον ζῶον
 πρὸς τὸν λόγον τῆς σοφίας,
 ἵν' ὡς νοῦς πρὸς τὴν σοφίαν
 καὶ ὡς λόγος πρὸς τὸν λόγον
 συγγενῶς τε καὶ οἰκείως ἔχον μᾶλλον
 65 σχῆ καλῶς καὶ κοινωνίαν
 τὸ κτισθὲν μετὰ τοῦ κτίστου,
 ὡς τοῦ κτίστου κατ' εἰκόνα
 καὶ ὁμοίωσιν ὑπάρχον!
 Ποῖον τοῦτο λέγω ζῶον;
 70 Ἄνθρωπόν σοι πάντως εἶπον
 λογικὸν ἐν τοῖς ἀλόγοις
 ὡς διπλοῦν ἐξ ἑκατέρων
 αἰσθητῶν καὶ νοουμένων.
 Οὗτος μέσον τῶν κτισμάτων
 75 τὸν Θεὸν γινώσκει μόνος,
 τούτῳ μόνῳ ὁ Θεὸς δὲ
 κατὰ νοῦν ληπτὸς ἀλήπτως,
 καθορᾶται ἀοράτως
 καὶ κρατεῖται ἀκρατήτως.—
 80 Πῶς ληπτῶς καὶ πῶς ἀλήπτως,
 πῶς δὲ καὶ μικτῶς ἀμικτῶς;

Μ' ἄς ἀφήσομε τὴν κτίση
 55 ὅλη αὐτὴν ποὺ εἶναι μπροστά σου,
 ἀφοῦ λόγο αὐτὴ δὲν ἔχει
 κι ἔτσι δίκαια μὲ τὸ λόγο
 ἢ οἰκειότητα τῆς λείπει
 ἀφοῦ ἴχνος νοῦ δὲν ἔχει!
 60 Λοιπὸν πάρε ὃν οἰκεῖο
 μὲ τὸ λόγο τῆς σοφίας,
 ὥστε ὡς νοῦς πρὸς τὴ σοφία
 καὶ σὰν λόγος πρὸς τὸ λόγο
 μὲ οἰκειότητα στενότερη μιὰ καὶ συγγένεια
 65 λάβει ὀρθὰ καὶ κοινωνία
 μὲ τὸν κτίστη του τὸ κτίσμα,
 ἐπειδὴ τοῦ κτίστη εἰκόνα
 ὡς καὶ ὁμοίωσή του εἶναι.
 Ποιὸ εἶναι τὸ ὃν αὐτὸ ποὺ λέγω;
 70 Γιὰ τὸν ἄνθρωπο εἶν' ὁ λόγος·
 λογικὸς σὲ ἄλογα μέσα
 διπλὸς ποὺ ἔναι ἀπὸ τὰ δύο
 τὰ αἰσθητὰ κι ὅσα νοοῦμε.
 Αὐτὸς ἀπ' τὰ κτίσματα ὅλα
 75 τὸ Θεὸ μόνο γνωρίζει
 κι ὁ Θεὸς ἀπ' αὐτὸν μονάχα
 ἀκατανόητα νοεῖται
 κι ἄφαντα ναί, φαίνεται του
 καὶ ἀκράτητα κρατιέται.
 80—Πῶς νοητὰ κι ἀκατανόητα,
 πῶς ἀμέτοχα μετέχει;

80–81. Ξεκινώντας ἀπὸ τὴν τριπλὴ καταληκτικὴ ἀντίφαση τοῦ Θεοῦ διατυπώνει τὴ δευτέρη ἐρώτησή του ποὺ αὐτὴ εἶναι διπλή, ἀποτελούμενη ἀπὸ τὴν πρώτη ἀντίφαση· 'ληπτῶς-ἀλήπτως' μὲ πρόσθεση μιᾶς τέταρτης· 'μικτῆς ἀμικτῶς'.

Πῶς; εἶπέ μοι, φράσον ταῦτα!—
 Πῶς τὰ ἄφραστά σοι φράσω,
 πῶς τὰ ἄρρητά σοι εἶπω;
 85 Ὅμως πρόσεχε καὶ λέξω·
 λάμπει ἥλιος ἀκτῖνας
 (αἰσθητὸν τοῦτόν σοι λέγω,
 τὸν γὰρ ἄλλον οὐπω εἶδες),
 τὰς γοῦν τούτου βλέπεις ἀκτῖνας
 90 καὶ ληπταί εἰσι τοῖς ὀφθαλμοῖς σου.
 Τὸ δὲ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν σου
 συνημμένον ἦν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου·
 ἄρτι λέξον ἐρωτῶντι·
 Τὸ οὖν φῶς σου ταῖς ἀκτῖσι
 95 πῶς ὑπάρχει συνημμένον,
 ἐν ἀμίκτῳ μίξει ἔστιν
 ἢ συγκέχυνται ἀλλήλοις;
 Οἶδα· ἀμικτα καὶ λέξεις
 καὶ μικτὰ ὁμολογήσεις
 100 καὶ ληπτὸν τὸ φῶς μοι εἶπεις,
 ὀφθαλμῶν ἀνεωγμένων
 καὶ καλῶς κεκαθαρμένων.
 Τὸ δ' αὐτό, εἰ σὺ καμμύσης,
 ἄληπτον εὐθὺς ὑπάρχει,
 105 τοῖς τυφλοῖς οὐ παραμένει,
 σύνεστι δὲ τοῖς ὀρώσιν.
 Ὅτε δὲ δύνει, καὶ τούτους
 ὡς τυφλοὺς καταλιμπάνει—
 ἐν νυκτὶ καὶ γὰρ ἀνθρώπων
 110 ὀφθαλμοὶ οὐ καθορῶσιν—,
 ἢ ψυχὴ οὖν διὰ τούτων
 παρακύπτουσα φῶς βλέπει,

82. Ἡ δευτέρα ἀπάντηση τοῦ Θεοῦ ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν παράκληση 'φράσου ταῦτα'. Ἡ ἀπάντηση εἶναι δύσκολη γιὰ τὴν νοητικὴ ἰκανότητα τοῦ ἀνθρώπου,

Πές μου πῶς κι ἐξήγησέ μου.
 –Πῶς τ' ἀνέκφραστα νὰ ἐκφράσω
 Πῶς τ' ἀνείπωτα νὰ εἰπῶ σου;
 85 Πρόσεχε ὁμῶς καὶ θ' ἀκούσεις.
 Λάμπουν οἱ ἀχτίνες τοῦ ἡλίου
 (γιὰ τὸν αἰσθητὸ σοῦ λέγω,
 κι ἄλλο δὲν εἶδες ἀκόμα),
 τὶς ἀκτίνες λοιπὸν βλέπεις
 90 καὶ τὶς δέχονται τὰ μάτια
 καὶ εἶναι τὸ φῶς τῶν ματιῶν σου
 μὲ τὰ μάτια σου δεμένο·
 τώρα σὲ ρωτῶ καὶ πές μου·
 Πῶς λοιπὸν τὸ φῶς σου, πές μου,
 95 δένεται μὲ τὶς ἀκτίνες;
 Σὲ μιὰ μίξη ποὺ ἄμικτη εἶναι
 ἢ συγχέονται μεταξύ τους;
 Ξέρω· θὰ πεῖς δίχως μίξη,
 μὰ θὰ πεῖς καὶ πῶς μὲ μίξη.
 100 Καὶ θὰ πεῖς τὸ φῶς πῶς βλέπουν
 σὰν τὰ μάτια εἶν' ἀνοιγμένα
 καθαρὰ καὶ σκουπισμένα.
 Τὸ ἴδιο φῶς, ἂν σὺ τὸ κλείσεις,
 γίνεται ἄληπτον ἀμέσως,
 105 στοὺς τυφλοὺς δὲν παραμένει,
 συντροφεύει ὅσους βλέπουν.
 Μὰ καὶ τούτους ὅταν δύσει
 τοὺς ἀφήνει σὰν τυφλοὺς
 –μὲς στὴ νύχτα τῶν ἀνθρώπων
 110 τὰ μάτια βέβαια δὲ βλέπουν—
 λοιπὸν ἢ ψυχὴ ἀπὸ τοῦτα
 σκύβοντας βλέπει τὸ φῶς

γιατί ἀναφέρεται σὲ ἀφραστα καὶ ἄρρητα. Ἡ ἐξήγηση μπορεῖ νὰ βρεθεῖ μόνο μὲ ἀναλογία πρὸς τὸν φυσικὸ ἥλιο: βλέπομε τὴν ἀκτίνα (ληπτὸς) καὶ ὄχι τὸν ἥλιο ποὺ ἀκτινοβολεῖ (ἄληπτος).

τοῦ φωτός δὲ μὴ παρόντος
 ὡς ἐν σκότει πάντως ἔστιν,
 115 ἀνατέλλοντος δὲ τούτου
 τότε βλέπεις φῶς ἐν πρώτοις,
 ἐν φωτὶ δὲ καὶ τὰ πάντα,
 τὸ δὲ φῶς ἔχων οὐκ ἔχεις·
 ἔχεις γάρ, ὅτι καὶ βλέπεις,
 120 κατασχεῖν δὲ μὴ ἰσχύων
 ἢ λαβεῖν αὐτὸ χερσὶ σου.
 Ἔχειν ὅλως οὐ δοκεῖς τι,
 ἐφαπλοῖς τὰς σὰς παλάμας,
 λάμπει ἥλιος ἐν ταύταις
 125 καὶ κρατεῖν αὐτὸν νομίζεις·
 τοῦτο λέγω, ὅτι ἔχεις.
 Σφίγγεις αἴφνης πάλιν ταύτας
 καὶ ἀκράτητος ὑπάρχει·
 οὕτω πάλιν οὐδὲν ἔχεις.
 130 Τὰ ἀπλὰ ἀπλῶς κρατοῦνται,
 κρατητῶς οὐ σφίγγονται δέ,
 εἰ καὶ σῶμα γὰρ τῇ φύσει
 τοῦτο δὴ τὸ φῶς νοεῖται
 ὀρωμένου τοῦ ἡλίου,
 135 πλὴν καὶ ἄτμητον ὑπάρχει.
 Πῶς οὖν τοῦτον εἰς οἰκίαν
 εἰσαγάγεις σὴν, εἶπέ μοι;
 Πῶς δὲ κατασχεῖν ἰσχύσεις,
 πῶς τὸ ἄληπτον κρατήσεις,
 140 πῶς δὲ τοῦτον ὅλον κτήση,
 μερικῶς ἢ καὶ καθόλου;
 Πῶς δὲ λάβεις τούτου τμῆμα
 καὶ ἐν κόλπῳ κατακρύψεις;—
 Πάντως οὐδαμῶς, μοί εἶπεις,
 145 δυνατόν ποτε γενέσθαι!
 Εἰ οὖν τούτου, ὄνπερ λόγῳ

κι ἂν τὸ φῶς ἀπουσιάζει,
 εἶναι βέβαια στὸ σκοτάδι,
 115 κι ὅταν τὸ φῶς ἀνατείλει,
 τὸ φῶς τότε πρῶτα βλέπεις
 καὶ μέσα στὸ φῶς τὰ πάντα,
 κι ἔχοντας τὸ φῶς δὲν τό 'χεις·
 τὸ ἔχεις ναὶ γιατί τὸ βλέπεις,
 120 πῶς ὥστόσο νὰ τὸ πιάσεις
 ἢ στὰ χέρια νὰ τὸ πάρεις;
 Οὔτε ἰδέα πῶς ἔχεις κάτι
 τὶς παλάμες σου ἀπλώνεις
 μὲς σ' αὐτὲς ἀστράφτει ὁ ἥλιος
 125 καὶ πῶς τὸν κρατᾶς θαρρεῖς
 αὐτὸ τὸ ὀνομάζω 'ὅτι ἔχεις'.
 Σφίγγεις ξάφνου τὶς παλάμες
 μὰ δὲν εἶναι μέσα, κι ἔτσι
 τίποτε δὲν ἔχει πάλι.
 130 Ἄπλὰ τ' ἀπλὰ κανεῖς κρατεῖ
 δὲν τὰ σφίγγει ὅμως κρατώντας·
 μόλο ποὺ σῶμα στὴ φύση
 τὸ φῶς τοῦτο τὸ ἐννοοῦμε,
 ὅταν βλέπομε τὸν ἥλιο,
 135 κι ἀδιαίρετο ὅμως εἶναι.
 Πῶς λοιπὸν μέσα στὸ σπίτι
 τὸ δικό σου θὰ τὸ πάρεις;
 Πῶς μορεῖς νὰ τὸ κρατήσεις,
 πῶς τὸν ἄπιαστο νὰ πιάσεις;
 140 Καὶ πῶς θὰ τὸν ἀποχτήσεις
 ἓνα μέρος του εἴτε κι ὅλον;
 Πῶς ἓνα του μέρος μόνο
 μὲς στὸν κόρφο σου θὰ κρύψεις;
 Θὰ πεῖς, μὲ κανένα τρόπο
 145 τοῦτο δὲν μορεῖ νὰ γίνει.
 Κι ἂν τὴ φύση τοῦ ἥλιου τούτου,

καὶ προστάγματι ὁ κτίστης
 ὡς λαμπάδα παρεισῆξε
 φαίειν πᾶσι τοῖς ἐν κόσμῳ,
 150 ἐξειπεῖν ἢ ἐρευνῆσαι
 ὄλως φύσιν οὐκ ἰσχύεις,
 πῶς καὶ σῶμα οὗτος ἔστιν,
 οὐκ ἀσώματος γὰρ πάντως;
 Πῶς ληπτὸς ἔστιν ἀλήπτως,
 155 πῶς καὶ μίγνυται ἀμίκτως,
 πῶς ἀκτῖσι καθορᾶται
 καὶ φωτίζει σε ἐν τούτοις,
 ὃν εἰ καὶ τρανῶς προσβλέψεις,
 ὄλον μᾶλλον ἐκτυφλοῖ σε;
 160 Ἄλλὰ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν σου
 ἀπορεῖς τὸ φῶς εἰπεῖν μοι,
 πῶς φωτὸς ἑτέρου δίχα
 ὄλως βλέπειν οὐκ ἰσχύει
 καὶ παντὶ φωτὶ ἐνοῦται
 165 καὶ ὡς φῶς τὰ πάντα βλέπει.
 Ἄπαθὲς δὲ μένει πάντως,
 διαιρούμενον τῶν φώτων
 καὶ ἐνούμενον ὡσαύτως
 φῶς φωτὶ ὄλον τυγχάνει·
 170 καὶ ἡ ἔνωσις ἀφράστως,
 ἀσυγχύτως τούτων πέλει,
 ἢ διαίρεσις δι' ὁμοίως
 μὴ καταλαμβανομένη.
 Πῶς τοῦ κτίστου τῶν ἀπάντων
 175 ὄλως φύσιν ἐρευνῆσαι,
 ἐνεργείας τούτου πάλιν
 πῶς μοι λέγεις ἐρμηνεῦσαι,
 πῶς εἰπεῖν μοι, πῶς ἐκφράσαι,
 πῶς δὲ λόγῳ παραστήσαι;

πού μὲ πρόσταγμά του ὁ κτίστης
 ἔβαλε μέσα στὸν κόσμο
 φάρο γιὰ νὰ φέγγει σ' ὄλους,
 150 γιὰ νὰ πεῖς ἢ νὰ ἐρευνήσεις
 κάθε δύναμη σοῦ λείπει
 πῶς αὐτὸς εἶναι καὶ σῶμα,
 γιὰτὶ ἀσώματος δὲν εἶναι;
 Πῶς νοητὸς κι ἀκατανόητος,
 155 πῶς ἀμέτοχα μετέχει,
 πῶς οἱ ἀκτίνες σοῦ τὸν δείχνουν
 καὶ πῶς σὲ φωτίζει ὡστόσο,
 πού ἂν τὸν δεῖς μ' ἀνοιχτὰ μάτια
 σὲ τυφλώνει πέρα ὡς πέρα;
 160 Μὰ ἀπορεῖς καὶ τῶν ματιῶν σου
 τὸ φῶς πῶς νὰ μοῦ ἐξηγήσεις·
 πῶς ἀδυνατεῖ νὰ βλέπει
 δίχως φῶς ἄλλο κανένα
 καὶ μὲ κάθε φῶς ἐνώνεται
 165 καὶ σὰν φῶς τὰ πάντα βλέπει.
 Ἄπαθές ὡστόσο μένει,
 ἀπ' τὰ φῶτα χωρισμένο
 καὶ μ' αὐτὰ ἐνωμένο πάλι
 εἶναι φῶς μὲ φῶς ἀκέραιο·
 170 ἄφραστη εἶναι ἡ ἔνωσή του
 καὶ ἀσύγχυτη συνάμα·
 ὅμοια κι ἡ διαίρεσή τους
 γιὰ μᾶς εἶναι ἀκατανόητη.
 Πῶς τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὄλων
 175 θές τῆ φύση νὰ ἐρευνήσεις,
 μὰ καὶ τίς ἐνέργειές του
 πῶς θὰ ἐρμηνεύσεις πάλι,
 θὰ μοῦ πεῖς καὶ πῶς θὰ ἐκφράσεις
 πῶς μὲ λόγια θὰ μοῦ ἐκθέσεις;

180 Πίστει πάντα παραδέχου!
 Πίστις γὰρ οὐκ ἀμφιβάλλει,
 πίστις ὄλως οὐ διστάζει,
 πλήν, ὡς λέγω, πάντα ἔστιν.
 Ἐναργῶς σοι πάντα λέγω·
 185 οὐδαμῶς τι τῶν ἀπάντων
 ἢ δημιουργὸς τῶν ὄλων ἔστιν,
 φύσις θεία καὶ σοφία,
 οὐδ' ἐν πᾶσι (πῶς γὰρ ἔσται
 τὸ οὐδὲν ὑπάρχον πάντων,
 190 αἴτιον δὲ ὄν τῶν πάντων;)·
 πανταχοῦ ἔστι κ' ἐν πᾶσι
 καὶ πληροῖ τὰ πάντα ὄλως
 κατ' οὐσίαν, κατὰ φύσιν,
 καθ' ὑπόστασιν ὡσαύτως.
 195 Πανταχοῦ Θεὸς ὑπάρχει
 ὡς ζωὴ ζωὴν παρέχων·
 τί γὰρ ὄλως καὶ παρήχθη,
 ὃ αὐτὸς οὐ παρεισηῆξε;
 Μέχρι κώνωπός μοι νόει
 200 καὶ ἴστοῦ τοῦ τῆς ἀράχνης!
 Πόθεν γὰρ τοσοῦτον ταύτη
 χορηγεῖται νῆμα, λέγε;
 Ἥ οὐ νήθει, ἀλλ' ἀκόπως
 καθ' ἐκάστην ἐξυφαίνει,
 205 ἀλιέων σοφωτέρα,
 ἰξευτῶν τε πάντων πέλει
 ἐξαπλοῦσα τοὺς ἰμάντας
 καὶ συνδοῦσα ἐκ μακρόθεν
 καὶ ἐσχάτως μέσον τούτων
 210 ὥσπερ δίκτυον ὑφαίνει
 εἰς ἀέρα τὴν παγίδα·

180. Ἡ λογικὴ πάντως ἀπάντηση δὲν εἶναι ἐφικτὴ· καὶ γι' αὐτὸ συμβουί.

- 180 Δέξου τα ὅλα μὲ τὴν πίστη.
 Ἡ πίστη δὲν ἀμφιβάλλει,
 δὲ διστάζει αὐτὴ καθόλου,
 κι εἶναι ὅλα ὅπως σοῦ λέω.
 Καθαρὰ σοῦ λέω τὰ πάντα.
- 185 Δὲν εἶναι ἀπὸ τὰ πάντα
 ἡ δημιουργὸς τῶν ὄλων
 θεία φύση καὶ σοφία,
 οὔτε σὲ ὅλα (καὶ πῶς θά 'ναι
 σὲ ὅλα αὐτὸ ποὺ δὲν ὑπάρχει
- 190 μὰ τῶν ὄλων αἷτιον εἶναι;).
 Βρίσκεται παντοῦ καὶ σὲ ὅλα
 καὶ γεμίζει ὅλα τὰ πάντα
 κι ἡ οὐσία του καὶ ἡ φύση
 καὶ ἡ ὑπόστασή του ἐπίσης.
- 195 Παντοῦ βέβαια ὁ Θεὸς ὑπάρχει
 καὶ ζωὴν ὡς ζωὴ παρέχει.
 Ποιό εἶν' αὐτὸ ποὺ 'ρθε στὸν κόσμον
 ποὺ δὲν τό 'φερεν ἐκεῖνος;
 Σκέψου μὰ καὶ τὸ κουνούπι
- 200 καὶ τὸ δίχτυ τῆς ἀράχνης.
 Ἄπὸ ποῦ εἶν' αὐτὴ ποὺ παίρνει
 τόσο νῆμα; ἔλα λέγε·
 ποὺ δὲ γνέθει ἀλλὰ ὑφαίνει
 κάθε μέρα δίχως κόπο,
- 205 πιδ σοφὴ ἀπὸ τοὺς ψαράδες
 κι ἀπ' τοὺς πουλολόγους ὄλους,
 ποὺ τοὺς σπάγγους τῆς ἀπλώνει
 κι ἀπὸ μακριὰ τοὺς δένει
 καὶ στὸ τέλος μ' αὐτοὺς ὄλους
- 210 σάν τὸ δίχτυ ὑφαίνει, στήνει
 στὸν ἀέρα τὴν παγίδα;

ει· 'πίστει πάντα παραδέχου'. Ἔτσι οἱ ἀντιφάσεις δὲν διαλύονται ἀλλὰ συναιροῦνται.

- καὶ αὐτὴ καθεζομένη
 ἀπεκδέχεται τὴν θήραν,
 εἴ ποῦ ποθεν παρεμπέσαν
 215 ἀλισθήσεται πτηνόν τι.
 Ὁ οὖν μέχρι τούτων πάντων
 τῆ προνοία συνδιήκων
 πῶς οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς πᾶσι,
 πῶς οὐκ ἔστι μετὰ πάντων;
 220 Ναί, τῶν πάντων μέσον ἔστι,
 ναί, καὶ ἔξω πάντων ἔστιν,
 ναί, καὶ φῶς αὐτὸς ὑπάρχει
 νοητόν, ψυχὰς φωτίζον,
 ναί, καὶ ἄδυτος ὑπάρχει
 225 (ποῦ κρυβῆ πληρῶν τὰ πάντα;).
 Εἰ δὲ σὺ τοῦτον οὐ βλέπεις,
 γνῶθι σὲ τυφλὸν ὑπάρχειν
 καὶ φωτὸς ἐν μέσῳ σκότους
 ὄλον σε πεπληρωμένον.
 230 Καθορᾶται γὰρ ἀξίοις·
 οὐχ ὁρᾶται δὲ ὁ πλήρης,
 ἀλλ' ὁρᾶται ἀοράτως,
 ὡς ἀκτὶς ἡλίου μόνη,
 καὶ ληπτὸς αὐτοῖς τυγχάνει,
 235 ἄληπτος ὦν κατ' οὐσίαν.
 Ἡ ἀκτὶς μὲν καθορᾶται,
 ἡλῖος τυφλοῖ δὲ μᾶλλον,
 καὶ ἀκτὶς αὐτοῦ ληπτὴ σοι,
 ὥσπερ εἶπομεν, ἀλήπτως.
 240 Κατὰ τοῦτο τοίνυν λέγω·
 ὅπερ ἔχω, τίς μοι δώσει;
 Ὅλον τοῦτο δηλονότι
 τίς, ὃ βλέπω, ὑποδείξει;

225. Ἐφ. 4,10.

243–245. Μὲ τὴν ἐρώτησιν ‘τίς ὃ βλέπω, ὑποδείξει’, δίνεται νέα ἀφορμὴ νί

- Κι ἡ ἴδια καθισμένη κάπου
 περιμένει τὸ κυνήγι,
 μὴ ἀπὸ κάπου ἐκεῖ ξεπέσει
 215 καὶ πιαστεῖ κάποιο πουλάκι.
 Πῶς λοιπὸν αὐτὸς πού σπέρνει
 σ' ὅλα αὐτὰ τὴν πρόνοιά του
 πῶς δὲν εἶναι μέσα σὲ ὅλα,
 πῶς μαζὶ μ' ὅλα δὲν εἶναι;
 220 Ναί, στή μέση ὄλων εἶναι,
 ναί, εἶναι κι ἔξω ἀπὸ τὰ πάντα,
 ναί, καὶ φῶς νοητὸ εἶναι ἐκεῖνος
 τὶς ψυχῆς ὅπου φωτίζει,
 ναί, καὶ δύση αὐτὸς δὲν ἔχει
 225 (νὰ κρυφτεῖ; ἀφοῦ εἶναι σ' ὅλα).
 Τῶρα ἐσὺ κι ἂν δὲν τὸν βλέπεις,
 μάθε πῶς τυφλὸς ἐσύ 'σαι
 κι ἀπὸ φῶς ὄλος γεμάτος
 μὲς στὴν πήχτρα εἶσαι τοῦ σκότους.
 230 Οἱ ἄξιοι μοναχὰ τὸν βλέπουν·
 καὶ ὀρατὸς δὲν εἶναι ὁ τέλειος
 ἀλλ' ἀόρατα τὸν βλέπουν,
 σὰν μιὰ ἀκτίνα τοῦ ἡλίου μόνη·
 κι ἔτσι αὐτοὶ τὸν ἐννοοῦν,
 235 τὴν οὐσία του πῶς νὰ δοῦνε;
 Φαίνεται ἡ ἀκτίνα μόνο,
 μὰ τυφλώνει ὁ ἴδιος ὁ ἡλιος
 κι ὀρατὴ ἡ ἀκτίνα του εἶναι
 ὅπως εἶπαμε ἀλλ' ἀόρατα.
 240 Σὲ ρωτῶ λοιπὸν γιὰ τοῦτο·
 Ποιὸς ὁ, τι ἔχω θὰ μοῦ δώσει;
 Ὅλο δηλαδὴ αὐτὸ πού
 βλέπω ποιὸς θὰ μοῦ δεῖξει;

συνεχιστεῖ ἡ ἀνάπτυξη τοῦ θέματος μὲ τὴν ἀναζήτηση τῆς πηγῆς τῶν ἀκτίνων.
 Βλέποντας τὴν ἀκτίνα ποθεῖ νὰ γνωρίσει τὸ γεννήτορά της.

Τὴν ἀκτῖνα καὶ γὰρ βλέπω,
 245 τὸν δὲ ἥλιον οὐ βλέπω.—
 Ἡ δ' ἀκτὶς οὐχ ἥλιός σοι
 καὶ δοκεῖ καὶ καθορᾶται;—
 Ταύτην βλέπων ὄλον βλέψαι
 ποθῶ τὸν γεννήτορα·
 250 οὕτω βλέπων λέγω πάλιν·
 Τίς μοι δείξει, ὄνπερ βλέπω;
 Τὰς ἀκτῖνας ἔχων αὐθις
 ὄλας ἐνδον τῆς οἰκίας,
 λέγω πάλιν· ποῦ εὐρήσω
 255 τὴν πηγὴν τὴν τῶν ἀκτίνων;
 Ἡ δ' ἀκτὶς πηγὴ δ' αὐτῆς ἄλλη
 ἐν ἐμοὶ σαφῶς ὑπάρχει·
 ὦ θαῦμα ξένον!
 Ἄνω ἥλιος ἐκλάμπει,
 260 ἢ δ' ἀκτὶς ἡλίου αὐθις
 ἄλλος ἥλιος ἐν γῆ μοι
 φαίνεται καὶ καταυγάζει·
 ὁμοῖος ὄντως τοῦ πρώτου
 καὶ ὁ δεύτερος ὑπάρχει.
 265 Τοῦτον ἔχων λέγω ἔχειν,
 τὸν δὲ ἄλλον μου μακρόθεν
 καθορῶν ὡσαύτως κράζω·
 Τίς μοι δώσει, ὄνπερ ἔχω;
 Οὐ γὰρ τέτμηται ἀλλήλων,
 270 οὐ χωρίζονται δὲ ὄλως,
 καὶ διῆστανται ἀφράστως.
 Πρὸς τὸν ὄλον πόσον ἔχω;
 Κόκκον ἓνα ἢ σπινθῆρα!
 Καὶ ζητῶ λαβεῖν τὸ ὄλον,
 275 εἰ καὶ ὄλον πάντως ἔχω.—
 Πῶς τὸ ὄλον, τί μοι λέγεις;

275. Τὸ ἐρώτημα μεταβάλλεται καὶ συγκεκριμενοποιεῖται· πῶς θὰ δεῖ τὸ

Τὴν ἀκτίνα, ναί, τὴ βλέπω,
 245 ἀλλὰ πῶς νὰ δῶ τὸν ἥλιο;
 -Μὰ σὰν ἥλιο τὴν ἀκτίνα
 νομίζεις καὶ δὲ βλέπεις.
 -Σὰν τὴ βλέπω ὄλο ἐκεῖνον-
 νὰ δῶ θέλω ποὺ τὴ στέλνει.
 250 Ἔτσι βλέπω καὶ σοῦ λέγω.
 Ποιός μοῦ δείχνει ὅποιον βλέπω;
 Κι ὅταν πάλι τὶς ἀκτίνες
 ἔχω μὲς στὸ σπίτι μου ὄλες,
 ποῦ θὰ βρῶ, σοῦ λέγω πάλι,
 255 τὴν ἀνάβρα τῶν ἀκτίνων;
 Κι ἡ ἀκτίνα ἄλλη πηγὴ
 γίνεται πάλι σ' ἐμένα.
 ὦ ἀκατανόητο θαῦμα!
 Λάμπει ἐκεῖ ψηλὰ ὁ ἥλιος
 260 κι ἡ ἀκτίνα τοῦ ἥλιου πάλι
 ἄλλος ἥλιος ἀνατέλλει
 στὴ γῆ μου ἐδῶ καὶ καταυγάζει.
 Ὅμοιος μὲ τὸν πρῶτον ἥλιο
 κι ὁ δεύτερος εἶναι ἀλήθεια.
 265 Ἔχω αὐτὸν καὶ λέω πῶς ἔχω
 καὶ τὸν ἄλλο ἥλιο μακριάθε
 βλέποντας τὸ ἴδιο φωνάζω!
 Ποιός ὅ,τι ἔχω θὰ μοῦ δῶσει;
 Δὲ διαιροῦνται μεταξὺ τους
 270 καὶ καθόλου δὲ χωρίζουν,
 πῶς νὰ πεῖς τὴ διάστασή τους;
 Πόσο ἔχω ἀπ' τὸν ὄλο ἥλιον;
 ἓνα κόκκο ἢ καὶ μιὰ σπῖθα!
 Κι ὄλο νὰ τὸν πάρω θέλω
 275 ἂν καὶ βέβαια ὄλο τὸν ἔχω
 -Πῶς μοῦ λές, τὸν ἔχεις ὄλο;

ν, γιατί τὸ μέρος, ἡ ἀκτίνα, δὲν τὸν ἱκανοποιεῖ.

Ὡς πρὸς ἄφρονας προσπαίξεις·
 παῦσαι παίξιν με, μὴ λέγε·
 οὐ, ἀλλὰ τὸ ὄλον ἔχω,
 280 εἰ μὴδὲν μὴδόλως ἔχω!
 Πῶς ἢ τί λαλεῖς; θαυμάζω—
 Ἦ ἀκουσον καὶ πάλιν λέξω·
 Πέλαγός μοι νόει μέγα
 καὶ θαλάσσας θαλασσῶν τε,
 285 ἄβυσσον ἀβύσσων πάλιν
 κατὰ νοῦν ὑποζωγράφει!
 Εἰ οὖν ἴστασαι πρὸς τούτοις,
 τῇ ἀκτῇ τῶν θαλασσίων,
 πάντως ἂν καλῶς μοι εἴποις
 290 καθορᾶν τὸ ὕδωρ ἄρα,
 καὶ μὴ βλέπων ὄλον ὄλως.
 Τὸ γὰρ ὄλον, πῶς θεάσῃ,
 ἄπειρον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ὄν
 καὶ ταῖς χερσὶ σου ἄσχετον;
 295 Πάντως, ὅσον βλέπεις, βλέπεις·
 εἰ δὲ ἔροιτό σε τις δῆ·
 Βλέπεις ὄλας τὰς θαλάσσας;
 Οὐδαμῶς, ἀποκριθήσῃ.
 Πάσας δὲ κρατεῖς παλάμη;
 300 Οὐ, λέξεις, πῶς γὰρ ἰσχύω;
 Εἰ δὲ ἔροιτό σε πάλιν·
 Οὐδὲ ὄλως ταύτας βλέπεις;
 λέγεις· Ναί, μικρόν τι βλέπω
 καὶ κρατῶ θαλάσσης ὕδωρ.
 305 Ὅσα οὖν τὴν χεῖρα ἔχεις
 ἐν τοῖς ὕδασι κρατοῦσαν,
 ὄλας ἔχεις τὰς ἀβύσσους
 συνημμένας τῇ χειρὶ σου

281. Ἡ ἀπάντησις στὴν ἀπαίτησις αὐτὴ εἶναι ἐλαφρὰ εἰρωνικὴ, συγκαταβα-

Μὴ μιᾶς ὄπως σ' ἀνόητους.
 Πάψε νὰ γελᾶς μαζί μου.
 Μὰ μοῦ λές 'τόν ἔχω ἀκέριο'
 280 ἂν δὲν ἔχω ψίχουλό του.
 Πῶς ἦ τί μοῦ λές; θαυμάζω
 -Πάλι νὰ σοῦ πῶ, ἄκουσέ με.
 Πέλαγο ἀχανές φαντάσου,
 θαλασσῶν θάλλασες πέρα
 285 κι ἄβυσσον ἀβύσσου πάλι
 ἀχνοδιάγραψε στὸ νοῦ σου!
 Κι ἂν σταθεῖς ἐκεῖ στὴν ἄκρη
 ὅπου ἡ θάλασσα ξεσπάει,
 θὰ μοῦ πεῖς μὲ κάθε δίκαιο
 290 τὸ νερὸ πῶς βλέπεις βέβαια
 κι ὄλο ὡς πέρα ἄς μὴν τὸ βλέπεις.
 Πῶς θὰ δεῖς τὸ σύνολό του
 πού 'ναι ἀπέραντο στὰ μάτια
 καὶ στὰ χέρια σου ἄπιαστο εἶναι;
 295 "Ὅσο βλέπεις, βλέπεις βέβαια,
 κι ἂν κανένας σὲ ρωτήσῃ:
 Βλέπεις τίς θάλασσες ὅλες;
 Θὰ τοῦ ἀποκριθεῖς, καθόλου.
 Μὲς στὴ φύχτα ὅλες τίς ἔχεις;
 300 "Ὁχι, πῶς μπορῶ', θὰ πεῖς.
 Κι ὅταν σὲ ξαναρωτοῦσε·
 Τίποτε ἀπ' αὐτὲς δὲ βλέπεις;
 Κάτι λίγο, θὰ πεῖς, βλέπω
 καὶ κρατῶ νερὸ θαλάσσιο.
 305 "Ὅσο λοιπὸν βουτηγμένο
 στὰ νερὰ τὸ χέρι σου ἔχεις
 ὅλες ἔχεις τίς ἀβύσσους
 μὲ τὸ χέρι σου ἐνωμένες

τικὴ θὰ ἔλεγα. Εἶναι δυνατὸ νὰ ἔχεις ὅλα τὰ πελάγη καὶ ὅλες τίς ἀβύσσους; Ἀρ-
 κέσου στὴ σταγόνα.

- (οὐ γὰρ τέτμηνται ἀλλήλων)
 310 καὶ οὐ πάσας, ἀλλ' ὀλίγον.
 Πρὸς οὖν πάσας, πόσον ἔχεις;
 Ὡς ρανίδα μίαν, εἶπεις.
 Τὰς δὲ πάσας σὺ οὐκ ἔχεις,
 καίτοι συνημμένας ἔχεις.
 315 Οὕτω γοῦν κάγώ σοι λέγω,
 ὅτι ἔχων οὐδὲν ἔχω
 καὶ πτωχὸς εἶμι καὶ πλοῦτον
 ἀποκείμενον ὀρώ μοι.
 Ὅτε χορτασθῶ, λιμάσσω,
 320 ὅτε δὲ πένομαι, πλουτῶ,
 ὅτε πίνω, καὶ διψῶ.
 Καὶ γλυκὴ τὸ πόμα λίαν·
 μίαν γεῦσις πᾶσαν δίψαν
 μυριάδων καταπαύει,
 325 καὶ διψῶ ἀεὶ τοῦ πίνειν
 ὑπὲρ κόρον πάντως πίνων.
 Σχεῖν ἐπιθυμῶ τὸ ὄλον
 καὶ πιεῖν, εἰ οἶόν τε,
 πάσας τὰς ἀβύσσους ἅμα·
 330 ἀδυνάτου τούτου ὄντος
 πάντοτε διψεῖν σοι λέγω,
 καίπερ ἐν τῷ στόματί μου
 πάντοτε τὸ ὕδωρ ἔστι
 ρέον, βλύζον, περικλύζον.
 335 Ἀλλὰ βλέπων τὰς ἀβύσσους
 οὐ δοκῶ τι πίνειν ὄλως·
 σχεῖν ἐπιθυμῶν τὸ ὄλον,
 πλουσίως τε πάλιν ἔχων
 ὄλον ὄλως ἐν χειρί μου,
 340 πάντοτε πτωχὸς ὑπάρχω,
 μετὰ τοῦ μικροῦ τὸ ὄλον
 συνημμένον πάντως ἔχων.

- (δὲ χωρίζει ἢ μιὰ ἀπ' τὴν ἄλλη)
- 310 κι ὄλες ὄχι, λίγο μόνο.
 Πόσο λίγο ἐμπρός σέ ὄλες;
 Θὰ πείς μόνο μιὰ σταγόνα.
 Ὅλες βέβαια δὲν τὶς ἔχεις
 κι ἄς ἐνώνονται μ' ἐσένα.
- 315 Λοιπὸν ὁμοια σοῦ λέω κι ἐγῶ,
 μόλο πὸ ἐξω πὸς δὲν ἐξω
 καὶ φτωχὸς εἶμαι καὶ πλούτη
 βλέπω νὰ μὲ περιμένουν.
 Ὅταν κορεστῶ, λιμάζω,
 320 πλούσιος εἶμαι ὅταν στεροῦμαι
 κι ὅταν πίνω, διψασμένος·
 τὸ ποτὸ γλυκύτατο εἶναι·
 μιὰ γουλιὰ μόνο τὴ δίψα
 ὄλη χίλιων μύριων σβήνει·
 325 καὶ διψῶ πάντα νὰ πίνω,
 ἐνῶ πίνω κατὰ κόρον.
 Ὅλο ἐπιθυμῶ νὰ τό 'χω
 καὶ νὰ πιῶ, ἂν μπορεῖ νὰ γίνει,
 μαζὶ ὄλες τὶς ἀβύσσους.
- 330 Κι ὡς ἀδύνατο εἶναι τοῦτο,
 πάντα πὸς διψῶ σοῦ λέω,
 μόλο πὸ στὸ στόμα μέσα
 τὸ νερὸ πάντοτε ὑπάρχει,
 ἀναβρεῖ, κυλάει, πλημμύρα.
- 335 Μὰ κοιτώντας τὶς ἀβύσσους
 λέω καθόλου πὸς δὲν πίνω
 τὸ ὄλο ἐπιθυμώντας νὰ 'χω·
 Κι ὅταν πάλι πλούσια τό 'χω
 ὄλο ξέχειλο στὰ χέρια,
 340 πάντα μένω ἕνας φτωχὸς
 πὸς τὸ ὄλο μὲ τὸ λίγο
 τὸ ἐξω ὡστόσο ἐνωμένο.

Θάλασσα οὖν τῇ σταγόνι,
 ἄβυσσοι δὲ πάλιν ταύτη
 345 τῶν ἀβύσσων συνημμέναι·
 μίαν οὖν σταγόνα ἔχων
 συνημμένας πάσας ἔχω.
 Ἡ σταγὼν δὲ πάλιν αὕτη,
 ἦνπερ λέγω σοι κεκτῆσθαι,
 350 ἄτμητος ὑπάρχει ὄλη,
 ἀναφής, ἄληπτος πάντη,
 ἀπερίγραπτος ὡσαύτως,
 δυσθεώρητος εἰς ἅπαν,
 ἢ Θεὸς ὄλος ὑπάρχει!
 355 Εἰ οὖν οὕτω καὶ τοιαύτη
 ἔστι μοι ρανὶς ἢ θεία,
 ὄλως ἔχειν τί δοκήσω;
 Ὅντως ἔχων οὐδὲν ἔχω.
 Ὅλλως πάλιν σοι ταῦτα λέξω·
 360 Ὅτις ἀφ' ὕψους λάμπει
 ἐπιβαίνων ταῖς ἀκτῖσι·
 μᾶλλον δὲ κρατῶ ἀκτῖνα,
 ἀναβαίνω τρέχων ἄνω
 πλησιάσαι τῷ ἡλίῳ.
 365 Ὅτε δὲ καλῶς ἐγγίσω
 καὶ δοκήσω τοῦ προσψαῦσαι,
 διαφεύγει μου τὰς χεῖρας
 ἢ ἀκτὶς κ' εὐθὺς τυφλοῦμαι
 καὶ ἐκπίπτω ἀμφοτέρων,
 370 τοῦ ἡλίου καὶ ἀκτίνων.
 Ἀπὸ ὕψους οὖν ἐκπίπτω,
 κάθημαι καὶ πάλιν κλαίω
 καὶ ζητῶ τὴν πρὶν ἀκτῖνα.
 Οὕτως οὖν ἔχοντός μου,
 375 τῆς νυκτὸς ὄλον τὸν ζόφον
 αὕτη διασχίσασά μοι

Θάλασσα μὲ τὴ σταγόνα
 κι ἄβυσσοι πάλι ἐνωμένες
 345 μὲ τὴν ἄβυσσο τὴ μία·
 ἂν λοιπὸν ἔχω μιὰ στάλα,
 τίς ἔχω μαζί της ὄλες.
 Κι ἡ σταγόνα πάλι τούτη,
 ποῦ σοῦ λέγω ὅτι κατέχω,
 350 εἶναι ἀδιαίρετη καί μένει
 ἀψηλάφητη κι ἀσύλληπτη
 κι ἀπεριόριστη εἶναι ἐπίσης,
 δυσθεώρητη γιὰ πάντα,
 εἶναι αὐτὴ ὁ Θεὸς ἀκέριος.
 355 Ἐν λοιπὸν τέτοια γιὰ μένα
 εἶναι ἡ θεϊκὴ σταγόνα,
 τί πῶς ἔχω νὰ νομίσω;
 Ἐχοντας δὲν ἔχω, ἀλήθεια.
 Σοῦ τὰ ξαναλέω ἀλλιῶς.
 360 Ὁ ἥλιος λάμπει ἀπὸ τὰ ὕψη
 ρίχνοντάς μας τίς ἀκτίνες·
 ἢ κρατώντας μιὰν ἀκτίνα
 τρέχοντας ψηλὰ ἀνεβαίνω
 νὰ ζυγώσω ἐκεῖ τὸν ἥλιο.
 365 Κι ὅταν πάω πολὺ κοντά του
 καὶ θαρρῶ πῶς τὸν ἀγγίζω,
 φεύγει μου ἀπ' τὰ χέρια ἡ ἀκτίνα
 καὶ τυφλώνομαι ἀμέσως,
 χάνω καὶ τὰ δυὸ μὲ μία,
 370 τίς ἀκτίνες καὶ τὸν ἥλιο.
 Πέφτοντας ἀπὸ τὰ ὕψη
 κάθομαι καὶ κλαίω καὶ πάλι
 τὴν ἀκτίνα ἀναζητώντας
 ποῦ εἶχα· καὶ στὸ κλάμα ἐπάνω
 375 τῆς νυχτὸς ὄλο τὸ ζόφο
 διασχίζοντας ἡ ἀκτίνα

ὡς σχοινίον ἀπὸ ὕψους
 οὐρανίου καταβαίνει.
 Δράσσομαι συντόμως ταύτης,
 380 ὡς ληπτὴν σφίγγω κρατῆσαι,
 καὶ ἀκράτητος ὑπάρχει·
 ὁμως δὲ ἀλήπτως ταύτην
 καὶ κρατῶ καὶ ἀναβαίνω.
 Οὕτως οὖν ἀνερχομένῳ
 385 συνανέρχονται ἀκτῖνες,
 τοὺς οὐρανοὺς ὑπερβαίνω,
 οὐρανῶν τοὺς οὐρανοὺς τε,
 βλέπω ἥλιον δὲ πάλιν
 ὑπὲρ τούτων ἀνωτέρω.
 390 Εἶτε φεύγει, οὐ γινώσκω,
 εἶτε ἴσταται, οὐκ οἶδα·
 τέως βαίνω, τέως τρέχω,
 τέως φθάσαι οὐκ ἰσχύω.
 Ὑψους ὑπερβαίνων δ' ὕψη,
 395 ὑπὲρ ὕψωμά τε ἅπαν
 γενομένῳ μοι, ὡς δοκῶ,
 ἐκ χειρῶν μου αἱ ἀκτῖνες
 σὺν ἡλίῳ ἀφαντοῦνται
 καὶ εὐθύς εἰς ἄδου πτωμα
 400 καταφέρομαι, ὁ τάλας.
 Τοῦτο ἔργον, τοῦτο πράξις
 τοῖς πνευματικοῖς ὑπάρχει·
 ἄνω κάτω, κάτω ἄνω
 ἅπαστος αὐτοῖς ὁ δρόμος.
 405 Ὅταν πέση, τότε τρέχει,
 ὅταν τρέχη, ἴσταται δέ.
 Ὅλος κάτω κεκλιμένος,
 ὁλος ὦν ἄνω τυγχάνει·
 περιπολῶν οὐρανοὺς δὲ
 410 ἐμπεδοῦται πάλιν κάτω

σὰν σχοινὶ ἀπὸ τὰ ὕψη
 τὰ οὐράνια κατεβαίνει.
 Τὴν ἀρπάζω ἐγὼ μὲ βία,
 380 τὴν κρατῶ σὰ νὰ κρατιέται,
 μὰ ἄς τὴ σφίγγω, αὐτὴ ξεφεύγει·
 καὶ χωρὶς νὰ τὴν κρατάω
 τὴν κρατάω καὶ ἀνεβαίνω.
 Λοιπὸν ἔτσι ὡς ἀνεβαίνω
 385 ἔρχονται μαζὶ κι οἱ ἀκτίνες·
 βγαίνω πάνω ἀπ' τὰ οὐράνια
 κι οὐρανοὺς τῶν οὐρανῶν
 καὶ τὸν ἥλιο βλέπω πάλι
 πὶο ψηλὰ ἀπ' ὄλους τούτους.
 390 Μὰ εἴτε φεύγει δὲ γνωρίζω
 εἴτε στέκεται ἄγνωστὸ μου·
 ὅσο προχωρῶ καὶ τρέχω
 δὲν μπορῶ νὰ τὴν προφτάσω.
 Ὑψη καὶ ὕψη ξεπερνώντας
 395 κι ἀπὸ κάθε ὕψος πάνω
 φτάνοντας καθὼς νομίζω
 ἀπ' τὰ χέρια μου οἱ ἀκτίνες
 χάνονται μαζὶ κι ὁ ἥλιος
 καὶ γκρεμίζομαι ὁ καημένος
 400 στὸ γκρεμὸ μὲ μιὰ τοῦ ἄδη.
 Τοῦτο τὸ ἔργο εἶναι κι ἡ πράξη
 ὅσων διεκδικοῦν τὸ Πνεῦμα:
 ἄνω κάτω, κάτω ἄνω,
 ἕνας δρόμος δίχως τέλος.
 405 Ὅταν πέσει τότε τρέχει,
 σταματᾷ ὅμως ὅταν τρέχει.
 Ὅλος καταγῆς πεσμένος
 ὅλος βρίσκεται στὰ οὐράνια
 καὶ στὰ οὐράνια περπατώντας
 410 νάτος καταγῆς πεσμένος

καὶ ἀρχὴ τοῦ δρόμου τέλος,
 τὸ δὲ τέλος ἀρχὴ πέλει.
 Ἄτελής ἢ τελειότης,
 ἢ δ' ἀρχὴ γε πάλιν τέλος·
 415 τέλος πῶς; Ὡς Γρηγόριος
 θεολογικῶς εἰρήκει·
 Ἐλλαμψις ὑπάρχει
 τέλος τῶν ποθούντων πάντων,
 καὶ ἀνάπαυσις ἀπάσης
 420 θεωρίας φῶς τὸ θεῖον.—
 Τοῦτο οὖν ἰδεῖν ὁ φθάσας
 ἀπὸ πάντων καταπαύει
 καὶ χωρίζεται κτισμάτων·
 τὸν γὰρ κτίστην τούτων βλέπει.
 425 Ὅν ὁ βλέπων ἔξω πάντων
 μετὰ μόνου μόνος ἔστι
 καὶ οὐδὲν τῶν πάντων βλέπει
 ὀρατῶν ἢ νοουμένων·
 μόνην τὴν Τριάδα βλέπει.
 430 Τὰ δ' ἐν ταύτῃ σιωπάσθω,
 ἀμυδρῶς καὶ γὰρ ὀρῶνται,
 καὶ ποσῶς κατανοοῦνται.
 Κατεπλάγης οὖν ἀκούσας
 τὰ ἐντὸς τῶν ὀρωμένων;
 435 Εἰ δὲ κατεπλάγης ταῦτα,
 πῶς οὐ μυθολόγος δόξω
 τὰ ἐκτὸς διατρανῶν σοι;
 Ἄνεκκλάλητα γὰρ πάντη
 καὶ ἀνέκφραστα τὰ θεῖα
 440 καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς εἰς ἅπαν,
 κἂν ὁ λόγος πως ἐκ πόθου

438–9, 519–20. Σημειῶνω τοὺς στίχους αὐτοὺς, ποὺ εἶναι ἡ ἀπάντηση στὸ βασανιστικὸ ἐρώτημα σχετικῶς μὲ τὴ θέση τῆς θεότητος μέσα στὸν κόσμον ἢ ἔξω

κι εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ δρόμου τέλος
 κι ἀρχὴ γίνεται τὸ τέλος.
 Ἡ τελείωση δίχως τέλος
 μὰ κι ἡ ἀρχὴ εἶναι πάλι τέλος.
 415 Τέλος πῶς; Ὅπως μᾶς εἶπε
 ὁ Γρηγόριος θεολογώντας
 εἶναι ἡ ἔλλαμψη τὸ τέλος
 γιὰ ὄσους καίγονται ἀπ' τὸν πόθο,
 κι εἶναι ἡ ἀνάπαυση ἀπὸ κάθε
 420 θεωρία τὸ φῶς τὸ θεῖο.
 Ὅποιος νὰ τὸ δεῖ ἔχει φτάσει
 σταματᾷ ἀπὸ κάθε ἔργο
 καὶ χωρίζεται ἀπ' τὰ κτίσματα·
 βλέπει πὰ τὸ δημιουργό τους.
 425 Κι ἔξω ἀπὸ ὄλα, ὅποιος τὸν βλέπει
 εἶναι ὁ μόνος μ' αὐτὸν μόνο,
 δὲ θωρεῖ ἀπ' τὰ πάντα οὔτε ἓνα
 τὰ ὀρατὰ ἢ ὅσα νοοῦμε·
 βλέπει τὴν Τριάδα μόνη.
 430 Μὰ ἄς σωπάσομε πῶς εἶναι·
 τὴ θωροῦμε ἀχνὰ καὶ μόλις
 καὶ τὴν ἐννοοῦμε λίγο.
 Σάστισες λοιπὸν ἀκούοντας
 στὰ ὀρατὰ, ὅσα εἶναι μέσα;
 435 Μὰ ἂν ξαφνιάστηκες μὲ τοῦτα,
 πῶς δὲ θὰ λογιᾶσεις μύθους
 ἂν σοῦ πῶ ὅσα εἶν' ἀπ' ἔξω;
 Εἶναι ἀνείπωτα μὲ ὅποιο
 τρόπο, ἀνέκφραστα τὰ θεῖα
 440 κι ὅσα τοῦτα περιέχουν.
 Κι ἂν ὁ πόθος μας τὸ λόγο

ἀπὸ αὐτόν. Ἐὰν περιμέναμε μιὰ ἀπάντηση βάσει τῆς λογικῆς τότε βέβαια αὐτὰ δὲν ἀποτελοῦν ἀπάντηση.

ἐκβιάζεται τοῦ λέγειν
 περὶ πραγμάτων θείων καὶ ἀνθρωπίνων.
 Ἄλλ' ἐάσας οὖν τὰ θεῖα
 445 καὶ εἰπὼν τι τῶν ἰδίων
 ὑποδείξω σοι τῷ λόγῳ
 τὴν ὁδὸν καὶ καταπαύσω.
 Γνωθὶ σε διττὸν ὑπάρχειν
 καὶ διττοὺς ἔχειν τοὺς ὦπας,
 450 αἰσθητοὺς καὶ νοερούς τε,
 ὡς διττῶν ἡλίων ὄντων
 καὶ διττοῦ φωτὸς ὡσαύτως,
 αἰσθητοῦ καὶ νοητοῦ τε,
 οὗς εἰ βλέπεις, ὡς ἐκτίστης
 455 κατ' ἀρχὰς ἄνθρωπος ἔση.
 Εἰ δὲ αἰσθητὸν μὲν βλέπεις,
 νοητὸν οὐδαμῶς δὲ ἡλιον,
 ἡμιθνής τυγχάνεις πάντως,
 ὁ ἡμιθνής δὲ καὶ νεκρός,
 460 ἀνενέργητος εἰς πάντα.
 Εἰ γὰρ ὁ αἰσθητῶς μὴ βλέπων
 ἀνενέργητός τις ἔστι,
 πόσῳ μᾶλλον ὁ μὴ βλέπων
 τὸ νοητὸν φῶς τοῦ κόσμου
 465 νεκρός ἐστι καὶ νεκροῦ πλέον;
 Ὁ νεκρὸς ἀναισθητεῖ γε,
 ὁ δὲ θνήξας ἐν αἰσθήσει,
 ὄσσην ἔξει τὴν ὀδύνην,
 μᾶλλον δ' ἔσεται ὡς θνήσκων
 470 ἐνωδύνως εἰς αἰῶνας.
 Οἱ δὲ βλέποντες τὸν κτίστην
 πῶς οὐ ζῶσιν ἔξω πάντων;
 Ναί, τῶν πάντων ἔξω ζῶσι

ἀναγκάζει νὰ μιλήσει
 γιὰ πράγματα θεϊκὰ καὶ γιὰ ἀνθρώπινα.
 Ἄλλὰ ἀφήνοντας τὰ θεῖα
 445 θὰ πῶ κάτι ἀπ' τὰ δικά μας
 μὲ τὸ λόγο μου τὸ δρόμο
 ἀφοῦ σοῦ δείξω, θὰ σωπάσω.
 Μάθε ὅτι διττὸς ἐσύ 'σαι
 καὶ πῶς ἔχεις μάτια δύο,
 450 αἰσθητὰ καὶ νοερά,
 ἀφοῦ ὑπάρχουν δύο ἥλιοι
 (μὰ καὶ φῶς διπλὸ ἐπίσης,
 τὸ αἰσθητὸ καὶ τὸ νοητό),
 πὺν ἂν καὶ βλέπεις, ὅπως πλάστηκες
 455 στὴν ἀρχῇ, ἄνθρωπος θὰ εἶσαι.
 Μ' ἂν τὸν αἰσθητὸ ἥλιο βλέπεις
 καὶ τὸ νοητὸ καθόλου,
 εἶσαι ὁ μισοπεθαμένος
 πὺν μὲ τὸ νεκρὸ εἶναι ἴδιος,
 460 ἀφοῦ τίποτα δὲν κάνει.
 Κι ὅποιος αἰσθητὰ ἂν δὲ βλέπει
 εἶναι κάποιος δίχως πράξεις,
 πόσο ἐκεῖνος πὺν δὲ βλέπει
 τὸ νοητὸ τὸ φῶς τοῦ κόσμου
 465 πὺν νεκρὸς κι ἀπ' τὸ νεκρὸ εἶναι;
 Τίποτε ὁ νεκρὸς δὲ νιώθει,
 μὰ ὅποιος πέθανε καὶ νιώθει,
 θὰ ἔχει ἀπέραντην ὀδύνη
 ἢ ἀκόμα ὡς νὰ πεθαίνει
 470 στὸν αἰῶνα μὲ πόνους θὰ 'ναι.
 Μὰ ὅσοι βλέπουνε τὸν κτίστη
 πῶς δὲν ζοῦνε ἔξω ἀπ' ὄλα;
 Βέβαια ἔξω ἀπ' ὄλα ζοῦνε

καὶ εἰσὶ τῶν πάντων μέσον
 475 καὶ ὁρῶνται ὑπὸ πάντων,
 οὐχ ὁρῶνται δὲ τοῖς πᾶσιν
 ἐν αἰσθήσει τῶν παρόντων·
 μέσον μὲν εἰσὶ τῶν πάντων,
 ὑπὲρ αἰσθησιν δὲ τούτων
 480 ἔξω γίνονται τῶν πάντων,
 τοῖς ἀῦλοις συναφθέντες
 αἰσθητῶν ἀναισθητοῦσιν.
 Ὁφθαλμοὶ καὶ γὰρ ὁρῶσιν
 ἐν αἰσθήσει δ' ἀναισθήτω.
 485 Πῶς; εἶπέ μοι. – Λέξω τάχος·
 Ὡς ὁρῶν τὸ πῦρ οὐ καίη,
 οὕτω βλέπω ἀναισθήτως.
 Σὺ τὸ πῦρ ὁρᾷς, ὅποῖον,
 καὶ τὴν φλόγα πάντως βλέπεις,
 490 οὐκ αἰσθάνη δὲ ὀδύνης,
 ἀλλ' ὑπάρχεις ἔξω τούτου
 καὶ ὁρῶν οὐ κατακαίη
 ἀναισθήτως ἐν αἰσθήσει,
 ἢ πῶς ἄλλως τοῦτο εἶπης;
 495 Οὐ γὰρ καίη ἀναισθήτως,
 ἐν αἰσθήσει δ' ὁμῶς βλέπεις.
 Τὸ αὐτό μοι νόει πάσχειν
 καὶ τὸν ὁρῶντα πνευματικῶς·
 νοῦς γὰρ καθορῶν τὰ πάντα
 500 ἀπαθῶς καὶ διακρίνει,
 οἷον βλέπει κάλλος ὠραῖον,
 ἀλλ' ἐκτὸς ἐπιθυμίας.
 Τὸ οὖν πῦρ ἐστὶ τὸ κάλλος,
 ἢ ἀφ᾽ ἐπιθυμίας·
 505 εἰ μὴ σὺ τοῦ πυρὸς ἄψη,
 πῶς ὀδύνης αἰσθανθήσῃ;
 Οὐδαμῶς! Ὁ νοῦς δὲ πάλιν,

καὶ εἶναι μὲς στὴ μέση ὄλων
 475 κι ὄλα τ' ἄλλα τοὺς θωροῦνε,
 μὰ ὄρατοὶ δὲν εἶναι ἀπ' ὄλους
 νάχουν αἴσθηση τῶν γύρω.
 Εἶναι μὲς στὴ μέση ὄλων
 μὰ δὲν ἔχουν αἴσθησή τους,
 480 ἔξω βγαίνουνε ἀπὸ ὄλα·
 ἐνωμένοι μὲ τὰ ἄυλα
 τίποτε αἰσθητὸ δὲ νιῶθουν.
 Ναί, τὰ μάτια τους κοιτάζουν
 μ' ἓνα βλέμμα ἀναίσθητο ὅμως.
 485 –Πές μου, πῶς; –Σοῦ λέω ἀμέσως.
 Δὲν μὲ καίει ἢ φωτιὰ πού βλέπω,
 ἀσυναίσθητα ἔτσι βλέπω.
 Ἐσὸ τὴ φωτιὰ τὴ βλέπεις
 ὅπως βλέπεις καὶ τὴ φλόγα,
 490 δὲν αἰσθάνεσαι ὅμως πόνο,
 ἀλλὰ εἶσαι ἔξω ἀπ' τὴ φλόγα
 καὶ δὲν καίγεσαι θωρώντας
 κι ἐνῶ αἰσθάνεσαι δὲ νιῶθεις·
 πῶς ἀλλιῶς νὰ πεῖς τὸ πράγμα;
 495 Ναί, ἀναίσθητα δὲν καίεσαι,
 κάποια σου αἴσθηση ὅμως βλέπει.
 Τὸ ἴδιο σκέψου ὅτι συμβαίνει
 σ' ὅποιον νοερά κοιτάζει
 γιὰτὶ ὁ νοῦς θωρώντας ὄλα
 500 τὰ διακρίνει δίχως πάθος,
 ὅπως πάγκαλο ἓνα βλέπει
 μὰ χωρὶς ἐπιθυμία·
 ἢ φωτιὰ τὸ πάγκαλο εἶναι
 καὶ ἢ ἀφή ἢ ἐπιθυμία.
 505 Τὴ φωτιὰ ἂν δὲν τὴν ἀγγίξεις
 πῶς θὰ αἰσθανθεῖς τὸ πόνο;
 Εἶναι ἀδύνατο· κι ὁ νοῦς μας

. πρὶν κακῶς ἐπιθυμήσει,
 τὸν χρυσὸν ὀρῶν ὡσαύτως
 510 ὡς πηλὸν προσβλέψει πάντως,
 τὴν δὲ δόξαν οὐχ ὡς δόξαν,
 ἀλλ' ὡς εἶδος φαντασμάτων
 εἰς ἀέρα φαινομένων,
 καὶ τὸν πλοῦτον ὡσπερ ζύλα
 515 λογιεῖται ἐν ἐρήμῳ
 κατακείμενα στιβάδα.
 Τί τὰ πάντα ἐξηγεῖσθαι,
 ἐρμηνεύειν τε πειρῶμαι;
 Εἰ μὴ πείρα καταλάβοις,
 520 γνῶναι ταῦτα οὐκ ἰσχύεις!
 Ἄπορῶν δὲ γνῶναι φήσεις·
 Οἴμοι, πῶς οὐκ οἶδα ταῦτα,
 οἴμοι, πόσον ἀπολείπω
 τῶν καλῶν ἐν ἀγνωσίᾳ!
 525 καὶ σπουδάσεις ταῦτα γνῶναι,
 ἵνα γνωστικὸς καλῇ γε.
 Εἰ γὰρ σεαυτὸν οὐκ οἶδας,
 ποταπὸς εἶ, ποῖος πέλεις,
 πῶς τὸν κτίστην ἐπιγνώσῃ,
 530 πῶς πιστὸς ὀνομασθήσῃ,
 πῶς δὲ ἄνθρωπος κληθήσῃ
 βοῦς ὑπάρχων ἢ θηρίον;
 Ἦ ὡς ἄλογόν τι ζῶον
 ἢ καὶ χείρων τούτων ἔσῃ
 535 ἀγνοῶν τὸν κτίσαντά σε.
 Τίς ἐκεῖνον μὴ γινώσκων
 λογικὸς εἰπεῖν τολμήσει,
 ὅτι ἔστιν; Οὐ γὰρ ἔστι!
 Πῶς γάρ, ὡς ἐστέρηται τοῦ λόγου;
 540 Ὁ δ' ἐστερημένος λόγου

πρὶν ἄπρεπα ἐπιθυμήσει,
 ὅμοια καὶ χρυσάφι ἂν βλέπει
 510 σὰν πηλὸ θᾶ τὸ κοιτάξει·
 καὶ τῆ δόξα ὄχι σὰν δόξα,
 μὰ σὰν κάποιες φαντασίες
 ποὺ πλανιοῦνται στὸν ἀέρα·
 καὶ τὰ πλούτη σὰν τὰ ξύλα
 515 θὰ τὰ δεῖ πού 'ναι ριγμένα
 μὲς στὴν ἐρημιὰ σωρός.
 Γιατί σοῦ ἐξηγῶ ὄλ' αὐτὰ
 καὶ νὰ τὰ ἐρμηνέψω θέλω;
 Ἐὰν δὲ σοῦ τὰ μάθει ἢ πείρα
 520 νὰ τὰ νιώσεις εἶναι ἀδύνατο.
 Μὴ μπορῶντας νὰ τὰ μάθεις,
 ὦμέ, θὰ πεῖς, πῶς δὲν τὰ ξέρω
 ὦμέ πόσο ἢ ἄγνοιά μου
 μακριὰ ἀπ' τὰ ὠραῖα μ' ἀφήνει;
 525 Καὶ θὰ σπεῦσεις νὰ τὰ μάθεις,
 γνωστικὸ γιὰ νὰ σὲ λένε.
 Ἐὰν ἀγνοεῖς τὸν ἑαυτό σου,
 ποιός εἶσαι καὶ ποιός θὰ γίνεις,
 πῶς τὸν κτίστη σου θὰ μάθεις,
 530 πῶς πιστὸς θὰ ὀνομαστεῖς
 κι ἀνθρώπου ὄνομα θὰ πάρεις,
 βόδι ἀφοῦ εἶσαι ἢ καὶ θηρίο; [τα,
 Ἐὰν κι ἄλογο ζῶο ἀκόμα καὶ χειρότερο ἀπὸ τοῦ-
 ἀφοῦ τὸν κτίστη σου δὲν ξέρεις;
 535 Ποιός ποὺ ἐκεῖνον δὲ γνωρίζει
 λογικὸς νὰ πεῖ πῶς εἶναι
 θὰ τολμήσει; Ἀφοῦ δὲν εἶναι.
 Πῶς, ἀφοῦ τοῦ λείπει ὁ λόγος;
 540 Καὶ τὸ λόγο ὅποιος στερεῖται

510. Ζαχ. 9,3.

534-535. Ἠσ. 1,3.

εἰς ἀλόγου ἔστι τάξιν,
ποιμανθεῖς δὲ ὑπ' ἀνθρώπων
πάντως ἔσται σεσωσμένος·
εἰ δ' οὐ βούλεται, ἀλλ' ὄρει
545 καὶ φαράγγις προσπελάζει,
βρῶμα ἔσεται θηρίων
ὡς ἀπολωλὸς ἀρνίον.
Ταῦτα πρᾶττε καὶ μελέτα,
μὴ παραρρυῆς, τεκνίον!

μπαίνει στη σειρά τοῦ ἀλόγου,
 μ' ἂν ὀδηγηθεῖ ἀπ' ἀνθρώπους
 θὰ σωθεῖ τὸ δίχως ἄλλο.

Κι ἂν δὲ θέλει μὰ πλανιέται
 545 στὰ βουνὰ καὶ στὰ φαράγγια,
 βορὰ τῶν θηρίων θὰ γίνει
 σὰν ἀρνὶ ποῦ ἔχει χαθεῖ.
 Κάνε αὐτὰ κι αὐτὰ μελέτα,
 μὴν παρεκτραπεῖς, παιδί μου.

546. Ἰεζ. 34,5.

547. Λουκᾶ 15,6.

ΚΔ

Δι' ὧν ἐξομολογούμενος ἐν τῷ παρόντι γράφει λόγῳ, δεικνυσι τὸ βάθος τῆς ἑαυτοῦ ταπεινώσεως, καὶ προῶν διδάσκει αὐτὴν τὸν εἰς μέτρον ἐλάσαντα τελειότητος καὶ ἀξιωθέντα τοιούτων ἐν θεωρίᾳ ἀποκαλύψεων, Παῦλον τὸν θεὸν κἀν τούτῳ μιμούμενος, ἁμαρτωλὸν ἑαυτὸν καλοῦντα καὶ ἀνάξιον τοῦ καλεῖσθαι ἀπόστολον.

*Δίδου μοι, Χριστέ, καταφιλεῖν σοὺς πόδας!
Δίδου μοι τὰς σὰς κατασπάζεσθαι χεῖρας,
χεῖρας τὰς ἐμὲ λόγῳ παραγαγούσας,
χεῖρας τὰς πάντα κτισάσας ἀκαμάτως!
5 Δίδου μοι τούτων ἐμφορεῖσθαι ἀπλήστως,
δίδου μοι βλέπειν τὸ πρόσωπόν σου, Λόγε,
καὶ ἀπολαβεῖν τοῦ ἀπορρήτου κάλλους
καὶ κατανοεῖν καὶ τρυφᾶν σου τῆς θεάς,
θεάς ἀρρήτου, θεάς τῆς ἀθεάτου,
10 θεάς τῆς φρικτῆς, ὅμως δίδου μοι λέγειν
τὰς ἐνεργείας αὐτῆς, οὐ τὴν οὐσίαν!
Ἵπὲρ φύσιν γάρ, ὑπὲρ οὐσίαν πᾶσαν
ἧς ὄλος αὐτός, ὁ Θεός μου καὶ κτίστης.
Ἡ δὲ ἀπαυγὴ τῆς δόξης σου τῆς θείας
15 φῶς ἀπλοῦν ἡμῖν, φῶς γλυκὸ καθορᾶται,
φῶς ἀποκαλύπτεται, φῶς συνενοῦται
ὄλον, ὡς οἶμαι, ὄλοις ἡμῖν σοῖς δούλοις,
φῶς πνευματικῶς βλεπόμενον μακρόθεν,
φῶς ἐντὸς ἡμῶν εὐρισκόμενον αἰφνης,*

1. Λουκᾶ 7,38.

6. Ἐξ. 33,18 καὶ 20.

14. Ἐβρ. 1,3.

Μὲ ὅσα ἐξομολογεῖται σ' αὐτὸ τὸ λόγο δείχνει τὸ βάθος τῆς ταπείνωσής του, καὶ προχωρώντας μιλάει γι' αὐτὸν ποὺ τὴν ἔφερε στὸ μέτρο τῆς τελειότητας καὶ ἀξιώθηκε τέτοιες θεολογικὲς ἀποκαλύψεις. Μιμεῖται καὶ σ' αὐτὸ τὸν θεῖο Παῦλο, ποὺ ἀποκαλεῖ τὸν ἑαυτοῦ ἀμαρτωλὸ κι ἀνάξιο νὰ ὀνομάζεται ἀπόστολος.

Χριστέ μου, δόσμου ν' ἀσπαστῶ τὰ πόδια σου,
τὰ χέρια τὰ δικά σου νὰ καταφιλήσω,
τὰ χέρια ποὺ ἐπλασαν ἐμένα μὲ τὸ λόγο,
τὰ χέρια ποὺ ἔχτισαν ἀκούραστα τὰ πάντα!
5 Δόσμου ἀπὸ τοῦτα νὰ γεμίζω ἀχόρταγα,
τὸ πρόσωπό σου δόσμου, Λόγε, νὰ ἀτενίζω,
δόσμου νὰ χαίρομαι τὸ ἀνείπωτό σου κάλλος,
τῆ θεά σου νὰ βλέπω μὲ τὸ νοῦ μου ἡδονικά,
θεά ὅπου 'ναι ἀπόρρητη, ἀθέατη θεά,
10 θεά φριχτή, ἀλλὰ νὰ πῶ ἄφησέ με
ποιῆς εἶναι οἱ ἐνέργειές της ὄχι ἡ οὐσία.
Γιατί πάνω ἀπ' τὴ φύση κι ἀπ' ὅλα τὰ ὄντα
ἀκέριος εἶσαι ἐσύ, ὁ κτίστης καὶ Θεός μου.
Κι ἡ ἀνταύγεια ἀπὸ τὴ θεία σου τὴ δόξα
15 φῶς εἶναι ἀπλὸ γιὰ μᾶς, φῶς φαίνεται γλυκύ,
φῶς μᾶς ἀποκαλύπτεται, φῶς συνενώνεται
ὄλο γιὰ μᾶς, νομίζω, ὄλους τοὺς δούλους σου,
φῶς ποὺ τὸ βλέπει ὁ νοῦς μας ἀπὸ μακριά,
φῶς ποὺ ἄξαφνα τὸ βρῖκαμε ν' ἀνάβει ἐντὸς μας,

10. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ Συμεῶν νὰ ὑμνεῖ τὸ Θεὸ εἶναι ἀκράτητη. 'Δῶσε μου νὰ μιλῶ' αὐτὸ εἶναι ἡ εὐτυχία του. Καὶ ἡ προσθήκη τοῦ δόγματος: 'νὰ μιλῶ γιὰ τίς ἐνέργειες ὄχι γιὰ τὴν οὐσία'.

20 φῶς ὡσεὶ ὕδωρ βρύον, ὡς πῦρ τε φλέγον
 τῆς, ἣσπερ πάντως καθᾶψεται, καρδίας·
 ἐξ οὐπερ ἔγνω προληφθεῖσαν, Σωτήρ μου,
 τὴν ταλαίπωρον καὶ ταπεινὴν ψυχὴν μου
 καὶ φλεγομένην καὶ κατακαυομένην.

25 Πῦρ προσλαβὸν γὰρ φρυγανώδους οὐσίας
 πῶς οὐ φλέξειε, πῶς ἂν οὐ καταναλώσῃ,
 πῶς οὐκ ἐμποιήσειεν ἀφύκτους πόνους;
 Ὅμως ἀνάψαν, δός μοι τοῦ λέγειν, Σῶτερ,
 ἄφραστον εἶδος κάλλους ὠραιοτάτου
 30 δείκνυσι καὶ τέρπει με καὶ πόθου φλόγα
 ἄστεκτον ἐργάζεται· καὶ πῶς ὑποίσω,
 πῶς ὑπενέγκω, πῶς ὄλωσ δὲ βαστάσω,
 ἢ πῶς ἐξείπω τὸ μέγα θαῦμα τοῦτο,
 τὸ γινόμενον ἐν ἐμοὶ τῷ ἄσώτῳ;

35 Οὐ γὰρ σιωπᾶν ὑποφέρω, Θεέ μου,
 καὶ λήθης βυθοῖς συγκαλύπτειν τὰ ἔργα
 ἃ ἐποίησας καὶ ποιεῖς καθ' ἐκάστην
 μετὰ τῶν θερμῶς ἀεὶ σε ἐκζητούντων
 καὶ μετανοία πρὸς σὲ καταφευγόντων,
 40 ἵνα μὴ κάγῳ, ὡς τὸ τάλαντον κρύψας
 δοῦλος πονηρός, κατακριθῶ δικαίως,
 ἀλλ' ἐκκαλύπτων ταῦτα τοῖς πᾶσι λέγω
 καὶ τὰ περὶ σοῦ καὶ τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας
 γραφῇ παραδίδωμι καὶ διηγοῦμαι
 45 ταῖς μετέπειτα γενεαῖς, ὦ Θεέ μου,
 ὅπως μαθόντες τὸ πολὺ ἔλεός σου,
 ὃ ἐνεδείξω εἰς ἐμὲ καὶ δεικνύεις,
 τὸν πρὶν ἄσωτον, τὸν ἀκάθαρτον μόνον,
 τὸν ὑπὲρ πάντα πλέον ἐξαμαρτόντα,
 50 μηδεὶς διστάσῃ, ἀλλὰ μᾶλλον ποθήσῃ,

20. Ἐξ. 24,17. 24. Ἱερ. 20,9.

29. Ψαλμ. 44,2.

20 φῶς πού ἀναβρῦζει σὰ νερό καὶ καίει σὰ φλόγα
 ὅποια καρδιά στ' ἀλήθεια ἀγγίξει.
 Αὐτό, Σωτήρα μου, ἔνωσα ν' ἀρπάζει
 τὴν ταπεινὴ καὶ τὴν ταλαίπωρη ψυχὴ μου,
 νὰ τὴ φλογίζει ὀλόκληρη καὶ νὰ τὴν κατακαίει,
 25 γιὰ τὴ φωτιὰ ὅταν συναντῆσει φρύγανα,
 πῶς κατακαίοντας δὲ θὰ τ' ἀφανίσει,
 πῶς δὲ θὰ προκαλέσει πόνους ἀνυπόφορους;
 Ὅμως μιὰ πού ἀναψε, ἄς πῶ, Σωτήρα μου, ἔτσι,
 ὅση μοῦ δείχνει ἄφραστη ὁμορφιάς,
 30 πανέμορφη, μὲ τέρπει καὶ μοῦ ἀνάβει
 φλόγα τοῦ πόθου ἀβάσταχτη· καὶ πῶς ν' ἀντέξω,
 πῶς νὰ τὴν ὑποφέρω, πῶς νὰ τὴ βαστάξω,
 ἢ πῶς τὸ μέγα τοῦτο θαῦμα νὰ ἱστορήσω,
 πού ἔγινε μέσα στὴν ψυχὴ μου ἐμένα τοῦ ἄσωτου;
 35 Δὲν ὑποφέρω, Θεέ μου, νὰ σωπάσω
 καὶ στὸ βυθὸ τῆς λήθης νὰ σκεπάσω τὰ ἔργα
 πού ἔκανες κι ἀκόμα κάθε μέρα κάνεις
 μὲ ὅσους θερμὰ σ' ἀναζητοῦνε πάντα
 καὶ σ' ἐσένα μετανοώντας καταφεύγουν,
 40 γιὰ νὰ μὴν κατακριθῶ δίκαια κι ἐγῶ
 τὸ τάλαντο πού ἔκρυψα πονηρὸς δοῦλος.
 Μὰ φανερώνοντάς τα αὐτὰ τὰ λέγω σ' ὅλους
 κι ὅσα ἀφοροῦν σ' ἐσένα καὶ τὴν εὐσπλαχνία σου
 στῆ γραφὴ τὰ ἐμπιστεύομαι καὶ τὰ διηγούμαι
 45 στὶς γενιές, Θεέ μου, πού θ' ἀκολουθήσουν,
 κι ἔτσι τὸ πολὺ μαθαίνοντας τὸ ἔλεός σου,
 πού μοῦ ἔδειξες καὶ νὰ μοῦ δείχνεις συνεχίζεις,
 πού ἄσωτος ἦμουν πρῶτα κι ἀκάθαρτος πιὸ ἀπὸ ὅλους,
 πού πάνω ἀπ' ὅλους πιὸ πολὺ ἔχω ἀμαρτήσει,
 50 κανεὶς νὰ μὴ διστάσει ἀλλὰ νὰ ποθήσει πιὸ πολὺ,

36. Σοφ. Σολ. 16,11. 40. Ματθ. 25,14 ἐ.

44. Ψαλμ. 47,13.

μὴ δειλιάσῃ, ἀλλὰ χαίρων προσέλθῃ,
 μηδὲ φοβηθῆ, ἀλλὰ μάλλον θαρρήσῃ
 πέλαγος ὀρῶν τῆς σῆς φιλανθρωπίας
 καὶ προσδράμῃ τε καὶ προσπέσῃ καὶ κλαύσῃ,
 55 καὶ τῶν πταισμάτων ἀπολήψεται λύσιν
 λέγων ἐν αὐτῷ ὡς ἀληθῶς, Θεέ μου·
 Εἰ τὸν πάγκακον καὶ παμπόνηρον τοῦτον
 καὶ πανάσωτον ἠλέησεν ὁ κτίστης,
 ὑπὲρ ἅπαντας ἀνθρώπους ἀμαρτόντα,
 60 πῶς οὐκ ἂν ἐμὲ μειζόνως ἐλέησῃ,
 τὸν φειδομένως ποσῶς ἐξαμαρτόντα
 καὶ τὰς ἐντολὰς οὐ πάσας παραβάντα;
 Ἴν' οὖν εἰδῶσι καὶ πλῆθος τῶν κακῶν μου,
 ὧδε λέξοιμι, οὐ πάντα πάντως, Λόγε,
 65—ἀναρίθμητα καὶ γὰρ ὑπὲρ ἀστέρας,
 ὑπὲρ σταγόνας ὑετοῦ καὶ θαλάσσης
 ψάμμον, κυμάτων πλῆθος κυμαινομένων—,
 ἀλλ' ἅπερ βίβλος φέρει τοῦ συνειδότος
 καὶ ἀποθῆκαι μνήμης ἐμπεριέχουσι·
 70 τὰ δ' ἄλλα μόνος ἀριθμεῖν αὐτὸς οἶδας.
 Γέγονα φονεύς, ἀκούσατε οἱ πάντες,
 ἵνα κλαύσητε συμπαθῶς, τὸν δὲ τρόπον
 εἶσα, λόγου παραιτούμενος μῆκος.
 Γέγονα, οἶμοι, καὶ μοιχὸς τῇ καρδίᾳ
 75 καὶ σοδομίτης ἔργῳ καὶ προαιρέσει.
 Γέγονα πόρνος, μάγος καὶ παιδοφθόρος,
 ἐπίορκος ὁμότης καὶ πλεονέκτης,
 κλέπτης, ψεύστης τε ἀναιδής, ἄρπαξ—φεῦ μοι!
 λοῖδορος, μισάδελφος, φθονερός πάνυ,
 80 φιλάργυρός τε, ἰταμός τε καὶ πάσης
 ἄλλης κακίας εἶδος διεπραξάμην.

54. Λουκᾶ 15,11 ἔ. 65. Γεν. 22,17.

74. Ματθ. 5,28. 76. Α' Κορ. 6,9 καὶ 10.

νὰ μὴ δειλιάσει ἀλλὰ νὰ προσέλθει μὲ χαρά,
 μήτε νὰ φοβηθεῖ μὰ νὰ θαρρέψει κι ἄλλο
 τῆς εὐσπλαχνίας σου τὸ πέλαγος θεωρώντας
 νὰ τρέξει καὶ στὰ πόδια σου νὰ πέσει καὶ νὰ θρηνηῖ,
 55 καὶ τῶν πταισμάτων του τὴν ἄφεση νὰ λάβει
 εἰλικρινὰ λέγοντας μέσα του, Θεέ μου:
 Ἐάν τὸν πάγκακο τοῦτον καὶ παμπόνηρο,
 τὸν ἀσωτίες γεμάτο ἐλέησεν ὁ κτίστης,
 ποὺ ἀμάρτησε πιὸ ἐπάνω ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους,
 60 πῶς δὲ θὰ ἐλεήσῃ πιὸ πολὺ ἀκόμα ἐμένα,
 ποὺ κάπως μετρημένα ἔχω ἀμαρτήσῃ
 καὶ δὲν ἔχω δὰ παραβεῖ τις ἐντολές ὅλες;
 Γιὰ νὰ μάθουν λοιπὸν τὸ πλῆθος τῶν κακῶν μου
 θέλω ἐδῶ, Λόγε, νὰ τὰ πῶ βέβαια ὄχι ὅλα,
 65 –γιατὶ εἶναι ἀμέτρητα, περσσότερα ἀπὸ τ' ἄστρα,
 πιὸ πολλὰ ἀπ' τὶς ψυχάλες τῆς βροχῆς κι ἀπὸ τὴν ἄμμο
 τῆς θάλασσας, τὸ πλῆθος τῶν κυμάτων ποὺ σηκώνει
 ὁ ἀέρας–, μὰ ὅσα τὸ βιβλίο γράφει τῆς συνείδησης
 κι ὅσα στ' ἀμπάρια σωριασμένα εἶναι τῆς μνήμης.
 70 Τ' ἄλλα ἐσὺ ξέρεις μόνος σου νὰ τὰ μετρᾷς.
 Φονιάς ἔγινα, ἀκούσετε ὅλοι,
 γιὰ νὰ μὲ κλάψτε μὲ συμπάθεια, ἀλλὰ ἀφήνω
 τὸν τρόπο, γιὰ νὰ μὴ μακρύνω τὸ λόγο μου.
 Κι ἔγινα, ἀλί μου, καὶ μοιχὸς μὲς στὴν καρδιά μου
 75 καὶ σοδομίτης στὰ ἔργα καὶ στὴν προαίρεση.
 Ἐγὶνε πόρνος, μάγος, παιδοπλανευτής.
 Πῆρα ὄρκο καὶ τὸν πάτησα, καὶ πλεονέκτης
 ἔγινα, κλέφτης, ψεύτης, ἀναιδής κι ἄρπαγας, φεῦ,
 ψευδοκατήγορος, μισάδελφος, φοβερὸς σφόδρα,
 80 φιλάργυρος, θρασύς ἀλλὰ καὶ κάθε
 ἄλλης κακίας εἶδος ἔχω διαπράξει.

71 κ.έ. Μαζὶ μὲ τοὺς θαυμαστὲς του θὰ ποῦμε ὅτι οἱ αὐτοκατηγορίες του πτὲς ὀφείλονται σὲ ὑπερβολὴ ταείνωσης.

Ναί, πιστεύσατε, ἀληθῶς λέγω ταῦτα
 καὶ οὐ πλάσματι, οὐδὲ σεσοφισμένως!
 Τίς οὖν ἀκούσας ταῦτα οὐκ ἐκπλαγείη,
 85 οὐ θαυμάσειε τὴν σὴν μακροθυμίαν,
 ὃ φιλάνθρωπε, οὐ θαμβηθῆ καὶ λέξει·
 Πῶς οὐ διέστη γῆ φυγοῦσα τοῦ φέρειν,
 ἐπὶ τοῦ νῶτου μὴ στέγουσα τὸν τάλαν,
 καὶ ζῶντα τοῦτον κατήγαγεν εἰς ἄδην;
 90 Σκηπτὸς ἄνωθεν πῶς δὲ οὐ κατηνέχθη
 καὶ ἀνάλωσε τὸν παραβάτην τοῦτον;
 Πῶς δὲ οὐρανὸς οὐ συνέπεσεν ἅμα
 καὶ συνεσβέσθη ἥλιος καὶ τὰ ἄστρα
 ἐπὶ τῷ οὐτῷ καταπεφρονηκότι;
 95 Ὡ τῆς σῆς αὐθις ἀνοχῆς, εἶπει, σῶτερ,
 καὶ τῆς ἀγαθότητος καὶ τοῦ ἐλέους!
 Ὅντως γάρ εἰσιν ὑπὲρ συγγνώμην πᾶσαν
 αἱ πράξεις αὐταὶ τοῦ παναθλίου τούτου,
 ἃς ὁ ἀκούων πᾶς τις ἀναβοήσει·
 100 τοῦτον ἢ δίκη ἄρα εἶασε ζῶντα;
 Καὶ πῶς δικαία οὔσα κἂν ὄλως τοῦτον
 εἶναι κατεδέξατο ἐν γῆ τῶν ζώντων;—
 Εἰ δ' ὑπολάβοι ψευδῆ με ἴσως γράψαι,
 τούτῳ τὴν συγχῶρησιν δὸς ὡς οἰκτίρμων·
 105 ἀγνοῶν γάρ σου τὸ μακρόθυμον, Σῶτερ,
 καὶ τὴν ἄβυσσον τῆς σῆς φιλανθρωπίας,
 καὶ τῶν ἔργων μου τὰ ἄτοπα ἀκούσας
 τὴν ψῆφον ἐξήνεγκε δικαίως ταύτην.
 Εἰ τοῦτον, λέγων, ἀνεύθυνον ἢ δίκη
 110 καταλέλοιπε, λοιπὸν κρίσις οὐκ ἔστι.
 Σὺ δὲ μάλιστα, ὅτι μέλλεις τοῦ κρῖναι,
 νῦν μακροθυμεῖς διὰ τοῦτο, Θεέ μου·
 θέλεις γὰρ πάντως τὴν πάντων σωτηρίαν,
 τὴν μετάνοιαν ἐκδεχόμενος τούτων
 115 τὴν ἐκ τῶν ἔργων, ἀνοχῆ σου δικαία.

Πιστέψετε με, εἶναι ὅσα λέγω ἀλήθεια,
 πλαστὲς δὲν εἶναι φαντασίες κι ἐφευρήματα.
 Ποιὸς θὰ τ' ἀκούσει αὐτὰ καὶ δὲ θὰ ξαφνιαστεῖ
 85 καὶ τὴ μακροθυμία σου δὲ θὰ θαυμάσει,
 φιλάνθρωπε Θεέ, καὶ δὲ θὰ πεῖ γεμάτος θάμπος·
 Πῶς ἡ γῆ δὲν ἀνοιξε νὰ σηκώνει ἀποφεύγοντας,
 ἀποτινάζοντας ἀπὸ τίς πλάτες της τὸ δύστυχο
 καὶ ζωντανὸ δὲν τὸν κατέβασε στὸν ἄδη;
 90 Ἀστροπελέκι πῶς δὲν τὸν κατακεραύνωσε ἀπὸ ψηλὰ
 καὶ δὲν κατάκαψε τὸν παραβάτη τοῦτον;
 Πῶς δὲ σωριάστηκε ἀπὸ πάνω του ὁ οὐρανὸς
 καὶ πῶς ἡ φλόγα τοῦ ἡλίου καὶ τ' ἄστρα δὲν ἔσβησαν
 γι' αὐτὸν ποὺ τόσο καταφρόνησε τὸ νόμο;
 95 Ὡ ἡ ἀνοχή σου, σωτήρα μου, θὰ ξαναπεῖ,
 ὦ ἡ καλοσύνη σου καὶ ἡ εὐσπλαχνία σου.
 Στ' ἀλήθεια ξεπερνοῦν κάθε συγνώμη
 ὅσα ὁ πανάθλιος τοῦτος ἔχει πράξει,
 ποὺ ὁ καθένας ἀκούοντάς τα πῶς δὲ θὰ φωνάξει·
 100 'Τοῦτον ὁ δικαιοκρίτης ἄφησε τάχα ζωντανό;
 Μὰ πῶς, ἐνῶ εἶναι δίκαιος, τὸν δέχτη
 ἔστω ἔτσι ἀπλὰ νὰ μείνει στὴ γῆ τῶν ζώντων;
 Κι ἀνίσως νομίζει ὅτι γράφω ψέματα,
 δῶσε του τὴ συγχώρηση ὡς εὐσπλαχνος,
 105 Σωτήρα, τὴ μακροθυμία σου ἀγνοώντας
 καὶ τῆς φιλανθρωπίας σου τὴν ἄβυσσο
 κι ἀκούοντας τ' ἀνεπίτρεπτα ἔργα μου
 δίκαια τὴν ἀπόφαση αὐτὴ ἔβγαλε.
 Ἄν τοῦτον ἡ δικαιοσύνη ἀθώωσε
 110 στὸ ἐξῆς πιά δὲν ὑπάρχει κρίση.
 Μὰ ἐσύ, Θεέ μου, σίγουρα ἐπειδὴ μέλλεις
 νὰ κρίνεις, γι' αὐτὸ τώρα μακροθυμεῖς.
 Γιατὶ τὴ σωτηρία ὄλων στ' ἀλήθεια θέλεις,
 περιμένοντας βέβαια νὰ μετανοήσουν
 115 ἔμπρακτα μέσα στὴ δίκαιη ὑπομονή σου.

Δικαίου καὶ γὰρ οὐ τοὺς πίπτοντας παίειν,
 χεῖρα δὲ μᾶλλον πάντως ὀρέγειν τούτοις,
 ὅπερ ποιῶν σύ, ὁ καλὸς μου Δεσπότης,
 οὐκ ἐνέλιπες οὐδέ ποτε ἐλλείψεις.

120 Ὁ βίος πάλη πάντων ἀνθρώπων πέλει,
 δοῦλοι δὲ πάντες ἄθρωποι σοῦ, τοῦ κτίστου·
 ἔχομεν δ' ὅμως μικροί τε καὶ μεγάλοι
 ἐχθροὺς ἀσπόδνους, ἄρχοντας τοὺς τοῦ σκότου
 Εἰ μὴ οὖν αὐτὸς ὀρέξεις μᾶλλον χεῖρα,

125 ἀλλ' αὐτοὺς ἡμῶν κατισχύσαι ἀφήσεις,
 ποῦ τὸ δίκαιον, ποῦ τὸ φιλάνθρωπόν σου;
 Δοῦλοι γὰρ ἡμεῖς γεγόναμεν ἐκείνου
 ἰδία γνώμη, ἰδία προαιρέσει,
 αὐτὸς δὲ ἡμᾶς ἐλθὼν ἐξηγοράσω

130 τῷ ἀχράντῳ σου αἵματι καὶ τιμίῳ
 καὶ τῷ σῷ Πατρὶ προσήγαγες, Θεέ μου,
 δῶρον, οὗς ὀρῶν ἐχθρὸς ὄλωσ οὐ στέγει,
 οὐχ ὑποφέρει τὸν φθόνον, ὅνπερ ἔχει,
 ἀλλ' ὠρύεται καθ' ἡμῶν ὥσπερ λέων

135 καὶ περιπατῶν καὶ βρύχων τοὺς ὀδόντας
 ἀπηνῶς ζητεῖ, ὄντινα καταπίη.
 Τοὺς οὖν ὑπ' αὐτοῦ θηρὸς τοῦ ἀνημέρου
 τιτρωσκομένους καὶ πληγᾶς δεχομένους
 καὶ τραυματίας, ὦ Χριστέ μου, κειμένους

140 οὐκ ἐλεήσεις, οὐ συμπαθήσεις μᾶλλον
 καὶ τὴν υἰεῖαν τὴν τούτων ἀναμείνεις,
 ἀλλ' ἐπιπλήξεις, ἀλλὰ συντρίψεις ὄλωσ
 καὶ θανατώσεις τοὺς τοιούτους τελείως;
 Δίκαιον καὶ γάρ, ναί, κἀγὼ τοῦτο λέγω,

145 ὅτι ἄκοντες οὐ κατέχονται οὗτοι,
 ἀλλὰ ἐκόντες ἑαυτοὺς προδιδούσιν.
 Ὅμως πανοῦργος, σοφιστὴς τε κακίας,
 ὁ ἀνήμερος καὶ ποικίλος θῆρ οὗτος
 προσποιεῖται οὖν τὰ τῶν φίλων, ὡς φίλος

Δίκαιος δὲν εἶναι ὅποιος χτυπᾷ ὄσους πέφτουν,
 ἀλλ' ὅποιος χέρι βοήθειας ἀπλώνει σ' αὐτούς,
 πράγμα πού ἐσὺ ὁ καλός μου Κύριος
 ποτὲ δὲν παράλειψες οὔτε θὰ παραλείψεις.

120 Εἶναι ὁ βίος ἡ μάχη ὄλων τῶν ἀνθρώπων
 κι ὄλοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ κτίστη ἐσένα·
 Ἔχομε ὁμως μικροὶ μὰ καὶ μεγάλοι
 ἐχθρούς μας ἄσπονδους, τοὺς ἄρχοντες τοῦ σκότους.

Ἄν δὲν ἀπλώσεις λοιπὸν ἐσὺ τὸ χέρι σου

125 μὰ τοὺς ἀφήσεις νὰ μᾶς καθυποτάξουν,
 ποῦ ἔν' ἡ δικαιοσύνη κι ἡ εὐσπλαχνία σου;
 Γιατὶ ὑποδουλωθήκαμε σ' αὐτὸν
 μὲ γνώμη καὶ προαίρεση δική μας,
 μὰ ἦρθες ὁ ἴδιος καὶ μᾶς ἐξαγόρασες

130 μὲ τὸ ἄχραντό σου τὸ αἷμα τὸ πανάκριβο
 καὶ στὸν Πατέρα σου, Θεέ μου, δῶρο μᾶς πρόσφερες.
 Μὰ ὅπως μᾶς βλέπει ὁ ἐχθρός μας δὲν τὸ παραδέχεται,
 δὲν κυβερνᾷ τὸ φθόνο πού τὸν βασανίζει,
 ἀλλὰ καθὼς λιοντάρι κατὰ μᾶς μουγκρίζει

135 καὶ περπατώντας καὶ τὰ δόντια τρίζοντας
 ὄλος σκληρότητα γυρεύει ποιόν νὰ καταπιεῖ.

Αὐτὸς λοιπὸν πού τὸ θηρίο τὸ ἀνήμερο
 ξεσκίζει καὶ χτυπήματα τοὺς καταφέρνει

καὶ λαβωμένοι κείτονται στὴ γῆ, Χριστέ μου, [ξεις

140 δὲ θὰ ἐλεήσεις, συμπάθεια πιὸ πολλή δὲ θὰ τοὺς δεί-
 καὶ τὴν ἀγκάλη νὰ ἔβρουν δὲ θὰ περιμένεις,
 μὰ θὰ τοὺς ἐπιπλήξεις καὶ συντρίμμια θὰ τοὺς κάνεις
 καὶ θὰ τοὺς παραδώσεις σὲ θάνατο ὀριστικό;

Ναί, εἶναι δίκαιο κι ἐγὼ τ' ὁμολογῶ,

145 πὼς δὲν ὑποδουλώνονται χωρὶς νὰ θέλουν,
 ἀλλὰ μὲ θέλημά τους τὸν ἑαυτὸ τους παραδίνουν.

Ἄλλὰ παμπόνηρος καὶ ὡς εἶναι δόλων σοφιστῆς
 τοῦτο τὸ ἀνήμερο καὶ χιλιοπρόσωπο θηρίο,
 πὼς εἶναι φίλος ὑποκρίνεται κι ὡς φίλος

- 150 ὄλον με ζητῶν συλλαβεῖν καὶ θηρεῦσαι,
 τὴν ὀρωμένην ζωὴν ὑποδεικνύς μοι
 τῆς νοουμένης ζωῆς ἀποστερεῖ με.
 Τῇ αἰσθήσει κλέπτει με τῶν νῦν παρόντων
 καὶ τῶν μελλόντων ὑποσυλᾶ τὸν πλοῦτον.
- 155 Ἄλλο τῇ ἔξω φαίνεται θεωρία,
 ἄλλο δέ ἐστι τὸ κρυπτόμενον, Σῶτερ!
 Εἰ δὲ ἄνθρωποι τοῦτο μεμαθηκότες
 δόλους σχηματίζονται τῇ ὑποκρίσει,
 τί ὁ κακίας εὐρετῆς οὐ ποιήσει,
- 160 πῶς οὐ πλανήσει, καὶ μάλιστα τοὺς νέους,
 πῶς οὐκ ἀπατήσει δὲ ἀκάκους ὄντας,
 ὄλως ἀπείρους, ὄλως ἀπανουργεῦτους,
 ὁ προαιρέσει καὶ Σατᾶν καὶ πανοῦργος
 καὶ πάντα δόλον εὐμηχάνως εὐρίσκων;
- 165 Ὅμως ἅπαντας ἀπατᾶ καὶ τιτρώσκει,
 οὐδεὶς τὰς τούτου ὑπεξέφυγε χεῖρας,
 οὐδὲ τῶν αὐτοῦ βελῶν καὶ τοῦ ἐν τούτοις
 ἰοῦ ἄγευστος καὶ ἄτρωτος διῆλθε.
 Πάντες ἐξημάρτομεν καὶ ὑστεροῦμεν
- 170 δόξης σου, Χριστέ, τῆς ἀρρήτου καὶ θείας,
 καὶ δωρεάν σε δυσωποῦμεν τοῦ σῶσαι
 καὶ δικαιῶσαι χάριτι καὶ ἐλέει,
 ὃ ἐξέχεας ἐπ' ἐμὲ νῦν πλουσίως,
 περὶ οὗ λέγειν καὶ γράφειν οὐκ ὀκνήσω.
- 175 Πῶς γὰρ δυναίμην σιωπῇ ὑποφέρειν
 τὰ γινόμενα καθ' ὥραν, ὦ Θεέ μου,
 καὶ πραττόμενα ἐν ἐμοὶ τῷ ἀθλίῳ;
 Ἄφραστα καὶ γὰρ εἰσιν ἐν ἀληθείᾳ,
 ἀκατάληπτα ὑπὲρ νοῦν, ὑπὲρ λόγον·
- 180 καὶ πῶς ἐξείπω ταῦτα ἢ πῶς ἐκφράσω;
 Ἄλλ' οὖν, μὴ φέρων σιωπᾶν, ἄρτι λέξω·
 Θεὸς ἄναρχος, ἄκτιστος, μόνος πέλεις,
 ἐν Υἱῷ καὶ Πνεύματι Τριάς ἀγία,

- 150 μανιάζει καὶ με̄ κυνηγᾶ γιὰ νὰ με̄ δέσει χειροπόδαρα·
 τῆ ζωῆ πού βλέπομε μοῦ παρουσιάζει
 κι ἀπ' τῆ ζωῆ μ' ἀποστερεῖ πού νοοῦμε.
 Μὲ ξεγελᾶ με̄ τὴν αἴσθησι ὅσων ἔχομε τώρα [ντικῶν.
 καὶ μοῦ κλέβει χωρὶς νᾶ νιώσω τὸν πλοῦτο τῶν μελλο-
- 155 Ἄλλο φαίνεται με̄ τῆ ἐξωτερικῆ του ὄψι
 κι ἄλλο, Σωτήρα μου, εἶν' αὐτὸ πού κρύβεται
 κι ἂν τοῦτο οἱ ἄνθρωποι τό 'χουνε μάθει
 καὶ με̄ προσχήματα ὑποκριτικὰ παραπλανοῦν,
 τί δὲ θὰ κάνει τῆς κακίας ὁ ἐφευρέτης,
- 160 πῶς δὲ θὰ ξεπλανέψει τοὺς νέους πρῶτα–πρῶτα
 καὶ νέοι ὡς εἶναι δὲ θὰ τοὺς ἀπατήσει,
 ἄπειροι ὀλότελα, χωρὶς μιὰ πονηρία,
 αὐτὸς πού θέλοντας καὶ Σατανὰς καὶ παμπόνηρος εἶναι
 καὶ κάθε δόλο μ' εὐκολία μηχανεύεται;
- 165 Ξεγελᾶ ὥστόσο ὅλους καὶ τοὺς πληγώνει
 κανεὶς δὲν ἔχει ἀπὸ τὰ χέρια του ξεφύγει
 κι οὔτε πέρασε χωρὶς τὰ βέλη του νὰ τὸν χτυπήσουν
 καὶ τὸ δηλητήριο πού ἔχει νὰ δοκιμάσει.
 Ὅλοι ἁμαρτήσαμε, Χριστέ, κι εἴμαστε ἀνάξιοι
- 170 γιὰ τῆ θεϊκῆ τῆ δόξα σου κι ἀνέκφραστη
 καὶ σὲ παρακαλοῦμε νὰ μᾶς σώσεις δωρεὰν
 καὶ δίκαιο νὰ μᾶς δώσει ἡ χάρη κι ἡ εὐσπλαχνία σου,
 πού τώρα σκόρπισες σ' ἐμένα πλούσια,
 πράγμα πού ἀκούραστα θὰ λέγω καὶ θὰ γράφω.
- 175 Γιατί πῶς θὰ μποροῦσα νὰ περάσω σιωπηλὰ
 ὅλα ὅσα γίνονται ὦρα τὴν ὦρα, Θεέ μου,
 καὶ στὸν ταλαίπωρο ἐμένα συμβαίνουν;
 Εἶναι στ' ἀλήθεια νὰ εἰπωθοῦν ἀδύνατο,
 ἀσύλληπτα ἀπ' τὸ νοῦ, πάνω ἀπ' τὸ λόγο·
- 180 πῶς λοιπὸν νὰ τὰ ἐκφράσω καὶ νὰ τὰ φανερώσω;
 Ὡστόσο τῆ σιωπῆ μὴ ὑποφέροντας, τώρα θὰ μιλήσω·
 Μόνος ἐσὺ εἶσαι ὁ ἄναρχος κι ὁ ἄκτιστος Θεός,
 Υἱὸς καὶ Πνεῦμα Τριάδα Ἁγία,

ἀκατάληπτος, ἀπρόσιτος ὑπάρχεις,
 185 κτίστης ὀρωμένης τε καὶ νοουμένης
 κτίσεως καὶ Κύριος σὺ καὶ Δεσπότης,
 ὑπεράνω τε τῶν οὐρανῶν καὶ πάντων
 τῶν ἐν οὐρανῷ, τοῦ οὐρανοῦ τυγχάνεις
 μόνος ποιητής, μόνος ἐξουσιάζων,
 190 μόνος τὰ πάντα φέρων προστάγματί σου
 καὶ θελήματι συνέχων πάντα μόνω.
 Ἔχεις περὶ σὲ μυριάδας ἀγγέλων,
 ἀρχαγγέλων τε χιλίας χιλιάδας,
 θρόνους, κυριότητας ἀναριθμήτους,
 195 ἔχεις δυνάμεις, χερουβίμ, σεραφίμ τε
 πολυόμματα, ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας
 καὶ πλείους ἄλλους λειτουργούς τε καὶ φίλους.
 Ἔχεις τὴν δόξαν ὑπερδεδοξασμένην,
 ὥστε μὴ τολμᾶν ἀδεῶς ἀτενίσαι
 200 τινὰς ἐκ τούτων πρὸς αὐτήν, ὦ Θεέ μου,
 μηδὲ δύνασθαι φαινομένην ἐνέγκαι
 τοῦ προσώπου σου τὴν ἀστράπτουσαν αἴγλην.
 Πῶς γὰρ ἰσχύσει τὸ ποίημα τὸν κτίστην
 ὄλον κατιδεῖν, ὄλον κατανοῆσαι;
 205 Οὐδαμῶς οἶμαι δυνατὸν εἶναι τοῦτο,
 ἀλλ' ὁ ποιητής, καθ' ὅσον ἂν ἐθέλη,
 φαίνεται καὶ βλέπεται, παρ' ὧν ἐθέλει,
 καὶ γινώσκεται καὶ γινώσκει τὸ κτίσμα,
 καὶ καθορᾶται καὶ καθορᾷ τοσοῦτον
 210 ὅσον δώσειεν ὁ ποιητής τοῦ βλέπειν.
 Εἰ γὰρ παρὰ σοῦ παρήχθησαν, Θεέ μου,
 ἔχουσιν ἐκ σοῦ τὸ εἶναι καὶ τὸ βλέπειν
 καὶ τὸ δύνασθαι λειτουργεῖν σοι ἀμέμπτως.
 Ἄλλ' οὖν ἄνω σὺ ὑπὲρ ἀρχὰς ἀπάσας,

186. Ἰούδα 4. 187. Ἐφ. 4,10.

191. Σοφ. Σολ. 1,7. 193. Ἀποκ. 5,11.

194. Κολ. 1,16. 197. Ψαλμ. 103,4.

ἀκατανόητος εἶσαι κι ἀπλησίαστος
 185 τῆς δημιουργίας τῆς ὀρατῆς ὁ κτίστης
 κι ὅποιος νοεῖται, ἐσὺ Κύριος καὶ Δεσπότης,
 καὶ οὐρανούς ξεπερνᾷς κι ὅλα ὅσα εἶναι
 στοὺς οὐρανούς καὶ τ' οὐρανοῦ ἐσὺ εἶσαι,
 ὁ μόνος δημιουργὸς κι ἐξουσιαστής του,
 190 μὲ πρόσταγμά σου ὁ μόνος πού κινεῖς τὰ πάντα
 καὶ μὲ τὸ θέλημά σου μόνο πού τὰ πάντα συγκρατεῖς.
 Ἔχεις ὀλόγυρά σου ἀγγέλων μυριάδες,
 χιλιάδες καὶ χιλιάδες ἀρχαγγέλων
 καὶ θρόνους καὶ κυριότητες ἀρίθμητες,
 195 ἔχεις δυνάμεις, χερουβὶμ καὶ σεραφίμ,
 πολυῶματα, κι ἀρχές καὶ ἐξουσίες
 καὶ πλῆθος ἄλλους φίλους κι ὑπηρέτες.
 Ἔχεις τὴ δόξα σου πάνω ἀπὸ κάθε δόξα,
 ὥστε νὰ μὴν τολμᾷ ἀπ' αὐτοὺς κανένας
 200 μὲ δίχως φόβο, Θεέ μου, νὰ τὴν ἀτενίσει,
 μήτε καὶ νὰ μπορῶ ν' ἀντέξω τὸ φανέρωμά της,
 τὴ λάμψη τοῦ προσώπου σου πού ἀστράφτει.
 Τὸ ποίημα ποῦ νὰ βρεῖ τὴ δύναμη
 τὸν ποιητὴ του ὄλο νὰ δεῖ καὶ νὰ ἐννοῆσει;
 205 Καθόλου δυνατὸ δὲν εἶναι τοῦτο,
 ἀλλὰ ὁ δημιουργὸς ὅσο αὐτὸς θέλει
 καὶ φανερώνονται καὶ σ' ὅποιους θέλει γίνεται ὀρατός,
 γνωρίζει τὰ κτίσματά του κι αὐτὰ τὸν γνωρίζουν
 καὶ γίνεται ὀρατός καὶ τόσο μόνο τὸν βλέπουν,
 210 ὅσο ὁ ποιητὴς παραχωρήσει νὰ τὸν βλέπουν.
 Γιατὶ ἂν ἐσύ, Θεέ μου, τὰ δημιούργησες,
 τὴν ὑπαρξὴ ἔχουν ἀπὸ ἐσὲ καὶ τὸ νὰ βλέπουν
 καὶ ἄψογα νὰ μποροῦν νὰ σὲ ὑπηρετοῦν.
 Εἶσαι λοιπὸν ψηλᾶ, πάνω ἀπ' τὶς ἀρχές ὅλες

214. Ἐφ. 1,21.

192. Βλ. καὶ *Περὶ οὐρανίας ἱεραρχίας*, Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου.

215 αὐται δὲ πάλιν περὶ σέ, τὸν Θεόν μου,
 ἡμεῖς δὲ κάτω ἐν κατωτάτῳ λάκκῳ
 —λάκκον οὐ λέγω τὸν ὀρώμενον κόσμον,
 ἀλλὰ τὸ σκότος τῆς ἀμαρτίας ὄντως—,
 λάκκῳ πονηρῷ, λάκκῳ ζεζοφωμένῳ,
 220 λάκκῳ καὶ τάφῳ δεινῶς ἐν κατωτάτῳ,
 ὄνπερ ἥλιος οὐ πέφυκε φωτίζειν.

Ἐξω γὰρ ἐστὶ τοῦ ὀρωμένου κόσμου
 καὶ τοῦ μέλλοντος ἢ νῦν τῆς ἀμαρτίας
 καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐμπίπτοντας ἀφρόνως
 225 νῦν τε κατέχει καὶ θανόντας ὡσαύτως
 ἔξει δεσμίους εἰς αἰῶνας αἰώνων·
 ὧν ἐγὼ πρῶτος, ὦ Χριστέ μου, ὑπάρχω,
 ὁ καὶ συσχεθεὶς καὶ καταχθεὶς ἐν ταύτῃ
 καὶ ἐν πυθμένι αὐτῆς τῷ κατωτάτῳ

230 εὐρεθεὶς ἐβόησα· Ἐλέησόν με!
 Ἐν ἐπιγνώσει γεγονὼς τῶν κακῶν μου—
 ἔγνω γὰρ τὸ ποῦ δι' αὐτῶν κατηνέχθην,
 οὐ χάριν καὶ ἔκλαυσα, δακρύων ὄμβρους
 ἐξ ὀφθαλμῶν μου κατήγαγον ἐμπόνως—,

235 μετενόησα ἐξ ὅλης μου καρδίας
 καὶ ἐκέκραξα φωναῖς ταῖς ἀλαλήτοις.
 Καὶ ἐπήκουσας ἐκ τοῦ ἀφάτου ὕψους
 τοῦ ἐν πυθμένι κειμένου κατωτάτῳ,
 σκότους ἀπείρου, ἀτελοῦς ἐν τῷ τέλει,

240 καὶ τὰς περὶ σέ καταλιπὼν δυνάμεις
 ἀντιπαρελθὼν τὰ ὀρώμενα πάντα
 κατῆλθες ἐκεῖ, ἐν ᾧ κείμενος ἤμην.
 Ἐλαμψας εὐθύς, ἐδίωξας τὸ σκότος,
 ἠγειράς με σὺ ἐμνεύσει σου τῇ θείᾳ,
 245 ἔστησας εἰς πόδας σου, καὶ τῇ ἀγάπῃ
 ἔτρωσας, ἠλλοίωσας ὄλον με ὄλον.

215 κι ἐκεῖνοι πάλι γύρω ἀπὸ ἐσένα, τὸ Θεό μου,
 καὶ χαμηλὰ ἐμεῖς στὸν πιὸ χαμηλὸ λάκκο
 -λάκκο δὲν ἐννοῶ τὸν κόσμο ποὺ βλέπομε,
 μ' ἀληθινὰ τῆς ἀμαρτίας τὸ σκότος-
 στὸ λάκκο τῆς κακίας, λάκκο ποὺ πλέει στὸ ζόφο,
 220 στὸ φοβερὸ τὸ λάκκο καὶ τὸν τᾶφο τὸν πιὸ χαμηλό,
 ποὺ ὁ ἥλιος εἶναι ἀδύνατο νὰ τὸν φωτίσει.
 Γιατὶ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτὸν ποὺ βλέπομε
 καὶ τὸ μελλοντικὸ τῆς ἀμαρτίας ἡ νύχτα
 κι ὅποιοι μέσα σ' αὐτὴ ἄφρονα βουλιάζουν
 225 καὶ τώρα τοὺς κρατᾶ κι ὅταν πεθάνουν τὸ ἴδιο
 δεσμῶτες θὰ τοὺς ἔχει στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.
 Ἄπ' αὐτοὺς πρῶτος, Χριστέ μου, εἴμ' ἐγώ,
 ποὺ πιάστηκα καὶ βούλιαξα σ' αὐτὴν
 καὶ κάτω στὸ βυθὸ τὸν τρίσβαθό της
 230 σὰν βρέθηκα ἔβαλα φωνή· Ἐλέησέ με,
 ἀφοῦ σ' ἐπίγνωση ἤρθα τῶν δεινῶν μου.
 Κατάλαβα τὸ ποῦ ἐξαιτίας τοὺς βυθίστηκα,
 γιὰ τοῦτο κι ἔκλαψα καὶ χεῖμαρρος τὰ δάκρυα
 ἄφησα πονεμένος νὰ κυλήσουν ἀπ' τὰ μάτια μου.
 235 Μετάνοιωσα ἀπ' τὰ βάθη τῆς καρδιάς μου
 καὶ φωνὲς ἔβαλα, ποὺ δὲν ἔχουν ξανακουστειῖ.
 Καὶ μ' ἄκουσες ἀπὸ τὸ ἀνείπωτο ὕψος σου,
 ἐνῶ κειτόμουν στὸ βυθὸ τὸν τρίσβαθο,
 στ' ἄπειρο σκότος, τ' ἀτελείωτο κι ἀτελεύτητο,
 240 καὶ τίς δυνάμεις ποὺ ἔχεις γύρω σου ἀφήνοντας
 μὰ κι ὅλα ὅσα θωροῦμε προσπερνώντας
 κατέβηκες ἐκεῖ στὸ μέρος ὅπου κείτομουν.
 Μὲ μιὰ ἄστραψες κι ἀπόδιωξες τὸ σκότος,
 μὲ σήκωσες τῆ θεία σου δίνοντάς μου πνοή,
 245 μὲ στήλωσες στὰ πόδια τῶν παραγγελμάτων σου,
 μ' ἔθελξες μὲ τὴν ὁμορφιά σου καὶ μὲ τὴν ἀγάπη σου,

Εἶδον σου τὸ πρόσωπον καὶ ἐφοβήθην,
 καίτοι εὐμενές, εὐπρόσιτόν μοι ὤφθη,
 250 ἢ δὲ ὠραιότης σου ἐξέστησέ με
 καὶ ἐξέπληξεν, ὦ Τριάς, ὁ Θεός μου!
 Εἷς γὰρ χαρακτήρ τῶν τριῶν ἐν ἐκάστω,
 καὶ τὰ τρία ἐν πρόσωπον, ὁ Θεός μου,
 ὃς καλεῖται Πνεῦμα, Θεὸς τῶν πάντων.
 255 Σὺ οὖν ἐμφανίσθης ἐμοί, τῷ παναθλίῳ·
 πῶς οὐκ ἔμελλον ἐγὼ φρίζαι καὶ δῦναι
 καὶ κατώτερον, οὐ ἤμην, γεγονέναι
 καὶ σκεπασθῆναι πάλιν ὑπὸ τοῦ σκότους,
 ἴν' ἀποκρυβῶ σε, τὸν ἄστεκτον πᾶσιν;
 260 Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔπραττον ἐκ δειλίας ἐγώ,
 σὺ δέ, Θεέ μου, μᾶλλον περιεπλέκου,
 μᾶλλον κατησπάζου με, μᾶλλον ἐνηγκαλίζου
 ἔνδον τοῦ κόλπου τῆς δόξης σου, Θεέ μου,
 ἔνδον τοῦ κρασπέδου σου τῶν ἱματίων
 265 εἰσάγων ὄλον καὶ σκέπων με φωτί σου,
 καὶ ἀμνημονεῖν ποιῶν τῶν ὀρωμένων
 καὶ τῶν κατεχόντων με δεινῶν τὸ πρόην.
 Ὡ μυστηρίων βάθος, ὦ ὕψος δόξης,
 ὦ ἀνάβασις, ὦ θέωσις, ὦ πλουῦτος,
 270 ὦ λαμπρότης ἄφραστος τῶν λεγομένων!
 Τίς καταλαβεῖν ἐκ τῶν λόγων ἰσχύσει
 ἢ τὸ μέγεθος κατανοῆσαι τῆς δόξης;
 Ὅς γὰρ οὐκ εἶδεν, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε,
 καὶ οὐκ ἤκουσεν, ἃ οὐκ ἤκηκόει
 275 καὶ εἰς καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη,
 πῶς τῷ γράφοντι περὶ αὐτῶν πιστεύσει;

247. ᾠδισμα 2,5.

264. Ματθ. 14,36.

273. Α' Κορ. 2,9.

μέ πλήγωσες κι ὄλον μ' ἀλλοιώσες ἀπὸ πάνω ὡς κάτω.
 Εἶδα τὸ πρόσωπό σου καὶ φοβήθηκα,
 μόλο πὸ φιλικὸ κι εὐπρόσιτο μοῦ φάνηκε,
 250 ἐνῶ μ' ἔκανε νὰ τὰ χάσω ἢ ὁμορφιά σου
 καὶ νὰ σαστίσω, ὦ Τριάδα, ὦ Θεέ μου.
 Μιὰ σφραγίδα σὲ καθέναν ἀπ' τοὺς τρεῖς
 καὶ τὰ τρία πρόσωπα εἶναι ἓνα, ὁ Θεός μου,
 πὸ Πνεῦμα λέγεται, Θεὸς τῶν πάντων.
 255 Ἐσὺ σ' ἐμένα τὸν πανάθλιο φανερώθηκες·
 πῶς λοιπὸν νὰ μὴ φρίξω καὶ νὰ μὴ βουλιάξω
 καὶ πιὸ βαθιὰ ἀπ' ὅ,τι ἤμουν νὰ μὴν πάω
 καὶ πάλι ἀπ' τὸ σκοτάδι νὰ μὴν σκεπαστῶ, [νατοῦν;
 γιὰ νὰ κρυφτῶ ἀπὸ σένα πὸ νὰ σ' ἀντέξουν ὄλοι ἀδυ-
 260 Τοῦτο ἐγὼ ἀπ' τὴ δειλία μου ἔκανα,
 μὰ ἐσὺ πλεκόσουν, Θεέ μου, πιὸ σφιχτὰ σ' ἐμένα
 καὶ πιὸ πολὺ μ' ἀγκάλιαζες καταφιλώντας με
 μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς δόξας σου, Θεέ μου,
 κάτ' ἀπ' τῶν ρούχων σου τὴν ἄκρη
 265 παίρνοντάς με ὄλον καὶ μὲ τὸ φῶς σκεπάζοντάς με
 καὶ κάνοντας νὰ λησμονῶ ὅσα βλέπομε
 καὶ τὰ δεινὰ πὸ πρῶτα μὲ παιδεῦαν.
 Ὡ βάθος μυστηρίων καὶ τῆς δόξας ὕψος,
 ὦ ἀνέβασμα κι ὦ θέωση κι ὦ πλοῦτος,
 270 ὦ ἀνείπωτη λαμπρότητα τῶν λόγων σου.
 Ποιὸς θὰ μπορέσει ἀπὸ τὰ λόγια νὰ ἐννοήσει
 καὶ τὸ μέγεθος τῆς δόξας νὰ καταλάβει;
 Ὅποιος δὲν εἶδε, ὅσα ὀφθαλμὸς δὲν ἔχει δεῖ
 καὶ δὲν ἄκουσε ὅσα τὸ αὐτὶ δὲν ἔχει ἀκούσει
 275 καὶ στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀνέβηκαν,
 πῶς θὰ πιστέψει αὐτὸν πὸ γι' αὐτὰ γράφει;

259. Ἐν πρόσωπον· ἡ ἔκφραση χαρακτηρίζεται 'περίεργη'. (Sources Chrétiennes). Καὶ εἶναι. Γιατὶ διδάσκεται μία θεότης σὲ τρία πρόσωπα. Ἐνῶ ἐδῶ ἡ θεότητα χαρακτηρίζεται ὡς 'ἐν πρόσωπον'.

Εἰ δὲ καὶ πιστεύσειε, πῶς διὰ λόγου
 ἰδεῖν ἰσχύσει, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε;
 Πῶς δὲ ἀξίως δι' ἀκοῆς χωρήσει,
 280 ἃ οὐκ ἤκουσεν οὐδ' ἔποτε τῶν ἀνθρώπων,
 ἵνα καὶ καλῶς περὶ αὐτῶν νοήσῃ,
 ἐν περινοίᾳ δυνηθῆ ἢ τε γενέσθαι,
 ὧν ἀμήχανον τοῖς ὀρῶσι τὸ κάλλος
 καὶ τὸ εἶδος, τὸ ἀνείδεον ὑπάρχει
 285 καὶ ἀκατανόητόν ἐστι τοῖς πᾶσιν,
 οἷσπερ ὀρᾶται, ἵνα σοι πάλιν εἶπω;
 Τῷ λογισμῷ ταῦτα τίς ἀναπλάττων
 οὐκ ἂν ἐκπέσῃ τῆς ἀληθείας πόρρω
 καὶ πλανηθῆ πλάσμασι καὶ φαντασίαις,
 290 εἰκόνας ψευδεῖς συλλογισμῶν οἰκείων,
 οἰκείου νοδὸς ἀνιστορῶν καὶ βλέπων;
 Ὡσπερ γὰρ ἄδην καὶ τὰς ἐκεῖ κολάσεις
 ἕκαστος φαντάζεται, ὡς ἂν ἐθέλοι,
 πλὴν οὖν, ὡς εἰσὶν, οὐδεὶς τῶν πάντων οἶδεν,
 295 οὕτω μοι νόει τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα
 τὰ ἐν οὐρανοῖς ἀκατάληπτα πᾶσι
 καὶ ἀθέατα· μόνοις γνωστὰ δὲ ταῦτα
 καὶ θεωρητά, οἷς Θεὸς ἐκκαλύψει
 κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀξίας ἐκάστου,
 300 μέτρον πίστεως, ἐλπίδος καὶ ἀγάπης,
 μέτρον φυλακῆς τῶν ἐντολῶν Κυρίου.
 Μέτρον ἄλλο δὲ πνευματικῆς πτωχείας,
 μέτρον τέλειον οὐ μικρὸν οὐδὲ μέγα.
 Ταῦτα γὰρ μισεῖ ὁ Θεὸς οὐκ ἀδίκως,
 305 ἀλλὰ δικαίως, ὡς οὐ δίκαια πάντως·
 τὸ μὲν γὰρ μικρὸν λείπεται τοῦ δικαίου
 ἐν ἀμελείᾳ ἢ καὶ καταφρονήσει,
 μένον ἄχρηστον εὐλόγως καὶ δικαίως·
 τὸ δὲ οὐ μικρὸν, ἀλλὰ μέγα τυγχάνον

Μὰ κι ἂν ἀκόμα τὰ πιστέψει, πῶς μὲ λόγο
 θὰ μπορέσει νὰ δεῖ, ὅσα μάτι δὲν ἔχει δεῖ;
 Καὶ πῶς ἐπάξια μὲ τὴν ἀκοή θὰ προχωρήσει,
 280 πὺ αὐτὶ ποτὲ δὲν ἔχει ἀκούσει ἀνθρώπων,
 ὥστε ὀρθὴ γι' αὐτὰ νὰ σχηματίσει ἀντίληψη
 καὶ νὰ μπορέσει τὸ νόημα νὰ συλλάβει αὐτῶν,
 πὺ εἶναι ἀσύλληπτο τὸ κάλλος γιὰ ὅσους βλέπουν
 καὶ πὺ μορφή τους εἶναι τὸ ἄμορφο
 285 καὶ εἶναι ἀκατανόητο γιὰ ὅλους
 ὅσοι τὸ βλέπουν, γιὰ νὰ σοῦ τὸ ἐπαναλάβω;
 Ὅποιος αὐτὰ ἀναπλάθει μὲ τὸ λογισμό του
 δὲ θὰ ξεπέσει μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀλήθεια
 καὶ δὲ θὰ πλανηθεῖ σὲ φαντασίες κι ὄνειρα,
 290 εἰκόνες τῶν συλλογισμῶν του ψεύτικες
 μὲ τὸ μυαλό του ζωγραφίζοντας καὶ βλέποντας;
 Ὅπως τὸν ἄδη καὶ τὰ ἐκεῖ βασανιστήρια
 καθένας τὰ φαντάζεται ὅπως θέλει, ἀλλὰ κανένας
 ὅπως εἶναι δὲν τὰ ξέρει στ' ἀλήθεια,
 295 ἔτσι φαντάσου κι ἐκεῖνα τ' ἀγαθὰ
 τὰ οὐράνια πῶς εἶναι γιὰ ὅλους ἀκατάληπτα
 κι ἀθέατα· καὶ μόνο αὐτοὶ μποροῦν νὰ τὰ γνωρίσουν
 καὶ νὰ τὰ θεαστοῦν, σ' ὅσους ὁ Θεὸς τ' ἀποκαλύψει
 σύμφωνα μὲ τὸ μέτρο τῆς ἀξίας καθενός,
 300 πὺ εἶναι μέτρο πίστεως, ἐλπίδας κι ἀγάπης,
 μέτρο τῆς τήρησης τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου.
 Ἄλλο εἶναι τὸ μέτρο τῆς πνευματικῆς φτώχειας,
 μέτρο τέλειο οὔτε μικρὸ κι οὔτε μεγάλο.
 Αὐτὰ ὁ Θεὸς τὰ μισεῖ ὄχι ἄδικα,
 305 μὰ δίκαια, γιὰτὶ δίκαια βέβαια δὲν εἶναι.
 Τὸ μικρὸ ὑπολείπεται ἀπὸ τὸ δίκαιο
 ἀπὸ ἀδιαφορία ἢ περιφρόνηση
 κι ἄχρηστο μένει δίκαια κι εὐλογία·
 τὸ ὄχι μικρὸ ἀλλὰ μεγάλο πὺ εἶναι

- 310 εἰς ἀπόνοιαν φέρει τὸν κεκτημένον
καὶ πάντας ἄλλους βλάπτει τούτῳ χρωμένου
Δίκαιον μέτρον ταπεινώσεως ἔστι
τὸ μῆτε πάντῃ αὐτοῦ ἀπογινώσκειν,
μῆτε οἶεσθαι εἶναί τινα ἐν κόσμῳ
- 315 χεῖρον ἑαυτοῦ ἐν πράξεσιν ἀτόποις,
κλαίειν τε ἀεὶ καὶ θρηνεῖν διὰ τοῦτο
καὶ καταφρονεῖν πάντων τῶν ὀρωμένων.
Τοῦτο γάρ ἐστι τεκμήριον τοῦ πένθους,
τοῦ κατὰ Θεὸν ἐκ ψυχῆς γινομένου.
- 320 Εἰ δ' ἀντέχεται τινος τῶν ὀρωμένων
οὐπω ἑαυτὸν ἔγνωκεν ἐν αἰσθήσει,
οὐδὲ φόβον ἔλαβεν ἐν τῇ καρδίᾳ
κρίσεως θείας καὶ πυρὸς αἰωνίου,
οὐδ' ἐκτήσατο ταπείνωσιν τελείαν,
- 325 καὶ διὰ τοῦτο ἐκπίπτει καὶ τῆς θέας
καὶ τῆς δωρεᾶς τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων,
ὧνπερ ὀφθαλμὸς οὐδεὶς ἀνθρώπων εἶδεν.
Σπεύσωμεν πάντες ταπείνωσιν εὐρέσθαι,
τὴν ἀνώνομον τῶν ψυχῶν ἡμῶν χάριν,
- 330 ἣτις οὐκ ἔχει ὄνομα, τῇ δὲ πείρᾳ
ἐνωσύμως γίνεται τοῖς κεκτημένοις!
Πρᾶος ὁ Χριστός, ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ·
ἔνοικον τοῦτον ὁ κτησάμενος ἔγνω
ὅτι δι' αὐτοῦ τὴν ταπείνωσιν ἔχει,
- 335 μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἢ ταπείνωσις ἔστι.
Ψυχῇ ζητοῦσα δόξαν ἐκ τῶν ἀνθρώπων
ταύτην τὴν ταπείνωσιν ὄλως οὐκ ἔγνω·
ὁ δὲ οἴησιν κἂν ποσῶς κεκτημένος,
πῶς ἐντὸς αὐτοῦ τὴν ταπείνωσιν ἔξει;
- 340 Οὐδαμῶς ὄντως! Οἴμοι τῷ παναθλίῳ,
τῷ κενοδόξῳ καὶ κατεπαιρομένῳ

310 φέρνει σ' απόγνωση ὅποιον τό 'χει
 κι ὄλους βλάπτει τοὺς ἄλλους ὅσοι τό 'χουν.
 Τὸ δίκαιο μέτρο τῆς ταπείνωσης εἶναι
 οὔτε ὀλότελα ν' ἀπελπίζεσαι γι' αὐτὸ
 κι οὔτε πῶς εἶναι ἄλλος κανεῖς στὸν κόσμον νὰ θαρρεῖς
 315 χειρότερος στὶς πράξεις τὶς ἀνάρμοστες ἀπὸ τὸν ἴδιο
 καὶ γι' αὐτὸ νὰ κλαίεις καὶ νὰ θρηνεῖς
 καὶ νὰ περιφρονεῖς ὅλα ὅσα βλέπομε.
 Αὐτὸ εἶναι τὸ τεκμήριον τοῦ πένθους,
 ποὺ μέσα ἀπ' τὴν ψυχὴ στὸ Θεὸ προσφέρεται.
 320 Μ' ἂν ἕνας πιάνεται ἀπὸ κάτι ἀπ' τὰ βλεπόμενα.
 δὲν γνώρισε τὸν ἑαυτὸ του ἀκόμα ἀληθινά,
 οὔτε μὲς στὴν ψυχὴ του φόβον ἔνωσε
 γιὰ τὴ θεϊκὴ τὴν κρίση καὶ τὸ αἰώνιον πῦρ,
 οὔτε τὴν τέλεια ἀπόχτησε ταπείνωση
 325 κι εἶναι γι' αὐτὸ ποὺ χάνει καὶ τὴ θεά
 μὰ καὶ τῶν ἀγαθῶν τὸ χάρισμα ἐκείνων,
 ποὺ μάτι ἀνθρώπων κανενὸς δὲν εἶδε.
 Ἐὰς σπεῦσομε ὅλοι τὴν ταπείνωση νὰ βροῦμε
 τὴ χάρη τῶν ψυχῶν μας τὴν ἀνώνυμη,
 330 ὅπου ὄνομα δὲν ἔχει μ' ἂν σὲ πείρ' ἔρθεῖ,
 ἔρχεται πιά μὲ ὄνομα σ' ὄσους τὴν ἀποχτοῦν.
 Πράος εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ ταπεινὸς στὴν καρδιά.
 Ὅποιος τὸν δέχτηκε ἔνοικό του, ἐνόησε
 ὅτι ἀπὸ Ἐκείνον ἔχει τὴν ταπείνωση
 335 καὶ πῶς καλὰ, πῶς ἢ ταπείνωση εἶναι αὐτός.
 Ψυχὴ ποὺ δόξα ἐπιδιώκει ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους
 καθόλου τὴν ταπείνωση δὲν ξέρει αὐτή·
 κι ὅποιος λίγη μονάχα οἴηση ἔχει ἀποχτήσκει
 πῶς νὰ χωρέσει στὴν ψυχὴ του τὴν ταπείνωση;
 340 Ἀδύνατο στ' ἀλήθεια, γιὰ τὸν πανάθλιο ἐμένα!
 τὸν κενόδοξο κι ὄλο ἔπαρση γεμάτο

και μηδὲ μίαν ἀρετὴν κεκτημένω
 και ἀναισθήτως πάσας παρερχομένω
 τὰς ἡμέρας μου ἐν τῷ παρόντι βίω!
 345 Τίς μὴ κλαύσῃ με, τίς μὴ σφοδρῶς πενθήσῃ,
 ὅτι ἔφυγον κόσμον και τὰ ἐν κόσμῳ
 και τῇ αἰσθήσει κόσμου οὐκ ἐχωρίσθην;
 Τὸ τῶν μοναχῶν περιβέβλημαι σχῆμα
 και ὡς κοσμικὸς ἀγαπῶ τὰ ἐν κόσμῳ,
 350 δόξαν, πλοῦτόν τε και ἡδονὰς και τέρψεις.
 Ἐπὶ τῶν ὤμων τὸν σταυρὸν Χριστοῦ φέρω
 και ὑποφέρειν τὰ τοῦ σταυροῦ ὄνειδη
 ὅλως ἀπαναίνομαι, ὅλως οὐ θέλω,
 ἀλλὰ ἐνδόξοις ἑμαυτὸν παρενείρω
 355 και σὺν ἐκείνοις τὸ δοξάζεσθαι θέλω.
 ὦ τῆς συμφορᾶς, ὦ τῆς ἀναισθησίας!
 Διπλῆς ὑπάρχω ἄξιος καταδίκης·
 πταίσας γὰρ πολλὰ πρότερον ἐν τῷ βίῳ
 ἐπηγγειλάμην καλῶς μετανοῆσαι·
 360 νῦν ἐφάνην δὲ παραβάτης ἀγνώμων
 πάντων τῶν καλῶν, ὧν μοι Θεὸς παρέσχε,
 και τῶν συνθηκῶν ἀρνητῆς ἀπεδείχθην
 και ἀνάξιος πάσης φιλανθρωπίας.
 Ἄλλ', ὦ Θεέ μου, ὦ πανοικτίρμον μόνε,
 365 σπεῦσον, πρόφθασον, ἐπίστρεψόν με πάλιν
 πρὸς μετάνοιαν, πρὸς δάκρυα, πρὸς πένθος,
 ἵνα λούσωμαι και καθαρθῶ και ἴδω
 λάμψασαν τρανῶς ἐν ἐμοὶ τὴν σὴν δόξαν,
 ἣν μοι χάρισαι νῦν και εἰς τοὺς αἰῶνας
 370 δοξάζοντί σε φωναῖς ἀκαταπαύστοις,
 τὸν τῶν αἰώνων ποιητὴν και Δεσπότην!

371. Τὰ μέρη τοῦ ὕμνου κατὰ τὴ Sources Chrétiennes 1–62: 'Φῶς και πῦρ ὁ Θεὸς' ἀνάβει τὸν πόθο τοῦ Συμεῶν νὰ διηγηθεῖ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ὥστε κάθε ἄνθρωπος νὰ προσπέσει στὸ Θεό. 63–172: Ὁ ὕμνος εἶναι ἀνταπόδοση τῶν μεγάλων εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ στὸ μεγάλο ἁμαρτωλὸ Συμεῶν. 173–300: Ὁ Θεὸς

και πού δὲν ἔχω μήτε μιὰ ἀρετὴ ἀποχτήσει
 κι ἀναίσθητα περνῶ τὶς μέρες μου ὄλες
 μὲς στὴ ζωὴ μου τοῦτη. Ποιὸς
 345 δὲ θὰ μὲ κλάψει καὶ σφοδρὰ δὲ θὰ πενθήσει,
 πού ἐνῶ ἀπ' τὸν κόσμον ἔφυγα καὶ τὰ δικά του
 τὰ αἰσθήματα δὲν ἐγκατέλειψα τοῦ κόσμου;
 Ἔχω περιβληθεῖ τῶν μοναχῶν τὸ σχῆμα
 κι ὡς κοσμικὸς τὰ κοσμικὰ ἀγαπῶ,
 350 δόξα καὶ πλοῦτο καὶ ἡδονὲς καὶ τέρψεις. [σηκῶνω,
 Τὸ σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ πάνω στοὺς ὠμους μου
 μὰ νὰ ὑποφέρω τοῦ σταυροῦ τὶς ταπεινώσεις
 ἀρνιέμαι ὀλότελα, καθόλου δὲν τὶς θέλω,
 ἀλλὰ μὲ τοὺς ἐπιφανεῖς θέλω ν' ἀνακατεύομαι
 355 καὶ νὰ συνδοξαστῶ μ' αὐτοὺς ἐπιθυμῶ.
 Ὡς συμφορὰ μου κι ὡς ἀναισθησία μου!
 Εἶμαι ἄξιος γιὰ κατάκριση διπλή.
 Πολλὰ ἔφταιξα στὴν πρωτινὴ ζωὴ μου
 κι ὀρθὰ ὑποσχέθηκα μετάνοια·
 360 μὰ τώρα παραβάτης ἔχω ἀχάριστος φανεῖ
 γιὰ ὅλα τ' ἀγαθὰ πού ὁ Θεὸς μοῦ χάρισε
 κι ἀρνητὴς τῆς συμφωνίας μας φανερώθηκα
 κι ἀνάξιος γιὰ εὐσπλαχνία παραμικρὴ.
 Ἀλλὰ, ὦ Θεέ μου, ὁ μόνος σὺ πανεὐσπλαχνος,
 365 βιάσου καὶ πρόφτασε καὶ πάλι γύρισέ με
 στὴ μετάνοια, στὰ δάκρυα καὶ στὸ πένθος,
 γιὰ νὰ λουστῶ καὶ καθαρθῶ καὶ ν' ἀντικρύσω
 τὴ δόξα σου σ' ἐμὲ σφοδρὰ νὰ λάμπει,
 πού τώρα χάρισέ μου τὴν καὶ στοὺς αἰῶνες
 370 καθὼς μὲ φωνῆς σὲ δοξάζω ἀσταμάτητες,
 ἐσένα τὸν ποιητὴ καὶ Κύριο τῶν αἰῶνων.

σκύβει στὸ Συμεών, τὸν βγάζει ἀπὸ τὸ λάκκο τῶν ἀμαρτιῶν του καὶ τὸν εἰσάγει
 στὴν ἄρρητη δόξα του. 301-371: Τὸ 'μοτίβο' εἶναι τὸ ἴδιο πάντα: ἐπίκληση τῆς
 θείας φιλανθρωπίας γιὰ ἓνα πού δὲν ἦταν ποτὲ δούλος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὸν πα-
 ρόργιζε συνεχῶς ἀπὸ τὴν παιδικὴ ἡλικία.

ΚΕ

Περὶ τῆς γενομένης θεωρίας αὐτῷ τοῦ θείου φωτὸς καὶ ὅπως τὸ θεῖον φῶς οὐ καταλαμβάνεται ὑπὸ σκότους· ἐν οἷς καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀποκαλύψεων ἐκπληττόμενος μέμνηται τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας καὶ ἑαυτὸν κατακρίνει.

Πῶς διαγράψω, Δέσποτα, προσώπου σου τὴν θέαν,
πῶς εἶπω τὴν ἀνέκφραστον θεωρίαν τοῦ κάλλους;
Πῶς δὲν ὁ κόσμος οὐ χωρεῖ, γλώσσης φθογγὴ χωρήσει
πῶς τις ἐκφράσαι δυνηθῆ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν;
5 Καθήμενος γὰρ ἐν φωτὶ λαμπάδος μοι φαινούσης
καὶ φωτιζούσης τῆς νυκτὸς τὸν ζόφον καὶ τὸ σκότος
ἐδόκουν εἶναι ἐν φωτὶ προσέχων ἀναγνώσει,
λέξεις τε οἷα ἐρευνῶν καὶ σκοπῶν τὰς συντάξεις.
Ὡς οὖν ὑπῆρχον, Δέσποτα, ἀδολεσχῶν ἐν τούτοις,
10 αἴφνης ἐφάνης ἄνωθεν πολὺ μείζων ἡλίου
καὶ ἔλαμψας ἐξ οὐρανῶν μέχρις ἐμῆς καρδίας.
Τὰ δ' ἄλλα πάντα ὡς βαθὺ σκότος εἶναι ἐώρων,
στῦλος δὲ μέσον φωτεινός, ὅλον τεμῶν ἀέρα
διῆκεν ἐκ τῶν οὐρανῶν ἕως ἐμοῦ τοῦ τάλα.
15 Εὐθὺς ἐπελαθόμην δὲ φωτὸς τοῦ λυχνιαίου,
οἰκίας ἡμνημόνησα ὅτι ἐντὸς ὑπάρχω,
ἐν τῷ δοκεῖν ἀέρι δὲ τοῦ σκότους ἐκαθήμην.
Πλὴν καὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ λήθην ἔσχον εἰς ἅπαν
ἐλάλουν σοι καὶ νῦν λαλῶ ἐκ βάθους μου καρδίας·
20 Ἐλέησόν με, Δέσποτα, ἐλέησόν με, μόνε,
τὸν μηδαμῶς μηδέποτε δουλεύσαντά σοι, Σῶτερ,

11. Β' Κορ. 4,6.

13. Ἐξ. 13,21.

- Σχετικὰ μὲ τὴ θεωρία τοῦ θείου φωτὸς ποὺ τοῦ συνέβη καὶ ὅτι τὸ θεῖο φῶς δὲν τὸ σκεπάζει τὸ σκότος. Ἐπίσης, δοκιμάζοντας ἔκπληξη ἀπὸ τὶς ὑπερβολικὲς ἀποκαλύψεις, ἀναφέρεται στὴν ἀνθρώπινη ἀσθένεια καὶ κατακρίνει τὸν ἑαυτὸ του.

- Νὰ περιγράψω, Κύριε, πῶς τὸ θεῖο πρόσωπό σου,
 πῶς τὴν ἀνέκφραστη νὰ πῶ θωρία τῆς ὁμορφιάς σου;
 Αὐτὸν ποὺ ὁ κόσμος δὲ χωρεῖ πῶς γλώσσα νὰ ἱστορήσει,
 τὴν καλοσύνη σου νὰ πεῖ πῶς θὰ μπορέσει κάποιος;
 5 Καθόμουνα καὶ μοῦ ἔφεγγε τὸ φῶς κάποιας λαμπάδας
 καὶ φώτιζε τῆς νύχτας μου τὸ ζόφο καὶ τὸ σκότος·
 ἐνόμιζα πὼς μὲς στὸ φῶς στὸ διάβασμα ριγμένους
 τὶς λέξεις τάχα ἐξέταζα καὶ τὰ συντακτικὰ τους.
 Σὲ τοῦτα ὡς ἤμουν, Δέσποτα, βαθιὰ ἀπορροφημένος,
 10 φάνηκες ξάφνου ἀπὸ ψηλὰ ἀπ' τὸν ἥλιο πρὸς μέγαν
 καὶ ἔλαμψες ἀπ' τὸν οὐρανὸν ὡς μέσα στὴν καρδιά μου.
 Ὅλα τὰ γύρω κοίταζα βαθὺ σὰ νὰ ἦσαν σκότος,
 καὶ μὲς στὴ μέση φωτεινὸς κόβοντας τὸν ἀέρα
 στύλος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ σ' ἐμὲ ἔφτανε τὸ δόλιο.
 15 Τὸ φῶς ἀμέσως ξέχασα ποὺ σκόρπιζε ἢ λαμπάδα,
 λησμόνησα πὼς βρίσκομαι μέσα στὸ σπῖτι μόνος
 καὶ στὸ πηχτὸ πὼς κάθομαι μοῦ ἔλεγε ὁ νοῦς μου σκότος.
 Μὰ καὶ τὸ ἴδιο σῶμα μου λησμόνησα ὀλωσδιόλου
 καὶ ὅπως καὶ τώρα σοῦ ἔλεγα ἀπὸ τῆς καρδιάς τὰ βάθη·
 20 Ἐλέησέ με, Δέσποτα μόνε, ἐλέησέ με,
 ποὺ δὲ σοῦ δούλεψα ποτέ, Σωτήρα μου, καθόλου,

ἀλλὰ σὲ παραργίζοντα ἐκ νέας ἡλικίας.
 Πᾶσαν μετῆλθον σαρκικὴν καὶ ψυχικὴν κακίαν
 καὶ ἀμαρτίας ἔπραξα ἀμετρήτους, ἀτόπους
 25 ὑπὲρ ἀνθρώπους ἅπαντας, ὑπὲρ ἄλογα πάντα,
 ἔρπετὰ καὶ θηρία τε πάντα ὑπερνικήσας.
 Εἰς ἐμὲ οὖν τὸ ἔλεος χρεῖα ἐνδείξασθαί σε,
 τὸν καὶ ἐξαμαρτήσαντα ὑπὲρ πάντα ἀφρόνως.
 Μὴ χρήζειν γὰρ ἐλάλησας σὺ αὐτὸς ἰατρείας .
 30 τοὺς ὑγιαίνοντας, Χριστέ, ἀλλὰ τοὺς ἀσθενοῦντας,
 διὸ ὡς ἀσθενοῦντά με πολλὰ καὶ ἀμελοῦντα
 οὕτω πολὺ τὸ ἔλεος ἐπίχεέ μοι, Λόγε!
 Ἄλλ' ὦ φωτὸς γαυρίαμα, ἀλλ' ὦ πυρὸς κινήσεις,
 ἀλλ' ὦ φλογὸς περιδρομαὶ ἐν ἐμοὶ τῷ ἀθλίῳ
 35 παρὰ τῆς σῆς καὶ παρὰ σοῦ ἐνεργούμεναι δόξης!
 Δόξαν δ' ἐγὼ τὸ Πνεῦμά σου ἐπίσταμαι καὶ λέγω,
 τὸ ἅγιον, τὸ συμφυὲς καὶ ὁμότιμον, Λόγε,
 ὁμογενές, ὁμόδοξον, ὁμοούσιον, μόνον
 τῷ σῷ Πατρὶ καὶ σοί, Χριστέ, ὦ Θεὲ τῶν ἀπάντων.
 40 Σοὶ προσκυνῶν εὐχαριστῶ, ὅτι ἠξίωσάς με,
 κἂν ποσῶς ἐπιγινῶναί σου θεότητος τὸ κράτος.
 Εὐχαριστῶ, ὅτι αὐτὸς καθημένῳ ἐν σκότει
 ἀπεκαλύφθης μοι, ἔλαμψας, ἰδεῖν ἠξίωσάς με
 τὸ φῶς τὸ τοῦ προσώπου σου, τὸ ἄστεκτον τοῖς πᾶσιν.
 45 Ἐμείνα καθεζόμενος ἐν σκότει μέσον, οἶδα,
 μέσον δὲ τούτου ὄντι μοι κεκαλυμμένῳ σκότει
 ἐφάνης φῶς, ἐφώτισας ὄλον ὄλω φωτὶ με
 καὶ γέγονα φῶς ἐν νυκτί, μέσον σκότους τυγχάνων.
 Οὔτε τὸ σκότος τὸ σὸν φῶς κατέλαβεν εἰς ἅπαν,
 50 οὔτε τὸ φῶς ἐδίωξε τὸ ὀρώμενον σκότος,
 ἀλλ' ἀναμίξ, ἀσύγχυτα πάντῃ μεμερισμένα

30. Ματθ. 9,12. 32. Σοφ. Σειρ. 18,11.

39. Ἐφ. 4,6. 42. Ψαλμ. 106,10 καὶ Ἦσ. 9,1.

45. Μιχ. 7,8. 49. Ἰω. 1,5.

μὰ τὴν ὀργή σου ἀπὸ παιδὶ ἀκόμα προκαλοῦσα.
 Κάθε κακία σαρκικὴ καὶ ψυχικὴ ἔχω πράξει
 καὶ ἀμέτρητες σιχαμερές ἔπραξα ἀμαρτίες,
 25 ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους πιὸ πολλές καὶ τ' ἄλογα τὰ ζῶα
 ξεπέρασα, ὅλα τὰ ἔρπετὰ καὶ τ' ἄγρια θηρία.
 Τὴν εὐσπλαχνία σου λοιπὸν πρέπει σ' ἐμέ νὰ δείξεις,
 πὺ ἀνόητα ξεπέρασα στὶς ἀμαρτίες ὅλους.
 Χρεῖα δὲν ἔχουν γιαιτρεῖᾱς, ἐσὺ ὁ ἴδιος τὸ εἶπες,
 30 ὅσοι, Χριστέ μου, εἶναι γεροὶ μὰ οἱ ἄρρωστοι μονάχα,
 γι' αὐτὸ κι ἐμένα ὡς ἄρρωστο πολὺ, πὺ 'χει ἀμελήσει,
 τόσο πολλὴ τὴν εὐσπλαχνία σου, Λόγε, χάρισέ μου!
 Ὡ θρασομάνημα φωτὸς καὶ σάλεμα φωτιᾱς
 καὶ ὠ φλόγας στριφογύρισμα μέσα σ' ἐμέ τὸν ἄθλιο,
 35 ὅπὺ ἀπὸ σένα γίνεται κι ἀπὸ τὴ θεία σου δόξα.
 Καὶ δόξα τ' ἅγιο Πνεῦμα σου ὁμολογῶ καὶ ξέρω,
 πὺ, Λόγε μου, εἶναι σύμφυτο κι ὁμότιμο μ' ἐσένα,
 πὺ ἔχει τὴ ἴδια τὴ γενιά, τὴ δόξα, τὴν οὐσία,
 μόνο του αὐτό, τῶν ὅλων Θεέ, μ' ἐσέ καὶ τὸν Πατέρα.
 40 Σὲ προσκυνῶ κι εὐχαριστῶ πὺ μ' ἔχεις ἀξιώσει
 τὴ δύναμη τῆς θεότητάς του λίγο νὰ γνωρίσω.
 Σ' εὐχαριστῶ πὺ ὁ ἴδιος ἐσὺ στὸ σκότος πὺ καθόμουν
 μὺ φανερώθης, ἔλαμψες, νὰ δῶ ἀξιώσές με [ὅλους.
 τοῦ θείου προσώπου σου τὸ φῶς πὺ ἀβάσταχτο εἶναι γιὰ
 45 Ἐμεινα ἐκεῖ νὰ κάθομαι μὲς στὸ σκοτάδι, ξέρω,
 καὶ ἐνῶ στὴ μέση βρίσκομαι μὲ σκότος σκεπασμένος
 ἔλαμψες φῶς κι ὀλόκληρο μ' ἔφεξες μὲ τὸ φῶς σου
 καὶ ἔγινε μὲς στὴ νύχτα φῶς ἐνῶ ἤμουν στὸ σκοτάδι.
 Οὔτε τὸ φῶς σου διάλυσε ὀλότελα τὸ σκότος,
 50 καὶ οὔτε τὸ φῶς σου τό 'διώξε τὸ γύρω μου σκοτάδι.
 ἀνάμικτα, μ' ἀσύγχυτα μαζὶ καὶ μοιρασμένα

33. Τὸ φῶς καὶ ἡ φλόγα θρασομανοῦν κυριολεκτικὰ μέσα στὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων, σ' ὁποιους θέλει ὁ Θεός.

μακρὰν ἀλλήλων, ὡς εἰκός, οὐ κεκραμένα ὄλως,
 πλὴν ἐν ταύτῳ τὰ σύμπαντα πληροῦσιν, ὡς νομίζω.
 Οὕτως εἶμι ἐν τῷ φωτί, μέσον τυγχάνων σκότους,
 55 οὕτως ἐν σκότει πάλιν δὲ μέσον φωτὸς διάγων,
 ἰδοὺ καὶ μέσον ἐν φωτί, ἰδοὺ καὶ μέσον σκότους·
 καὶ λέγω· Τίς ἐν σκότει μοι φῶς εὐρεῖν μέσον δώσει,
 ὃ οὐ χωρεῖ εἰσδέξασθαι; Πῶς γὰρ χωρήσει σκότος
 φῶς ἐντὸς καὶ μὴ φεύζεται, ἀλλὰ μενεῖ ἐν μέσῳ
 60 φωτὸς τὸ σκότος; ὦ φρικτοῦ θαύματος, ὀρωμένου
 διττῶς διττοῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς, σώματος καὶ ψυχῆς τε!
 Ἄκουε ἄρτι· τὰ φρικτὰ διττοῦ Θεοῦ σοι λέγω
 καὶ ὡς πρὸς ἄνθρωπον διττὸν ἐμὲ γεγενημένα!
 Ἄνελαβε τὴν σάρκα μου καὶ δέδωκέ μοι Πνεῦμα,
 65 καὶ γέγονα καγὼ Θεὸς τῇ χάριτι τῇ θείᾳ,
 θέσει υἱὸς πλὴν τοῦ Θεοῦ, ὦ ἀξίας, ὦ δόξης!
 Ὡς ἄνθρωπος λυπούμενος ἐμαυτὸν ταλανίζω
 καὶ τὴν ἐμὴν ἀσθένειαν κατανοῶ καὶ στένω,
 καὶ ζῆν ὄλως ἀνάξιος ὑπάρχω, ὡς εὖ οἶδα,
 70 ἐκείνου δὲ τῇ χάριτι θαρρῶν, κατανοῶν τε
 τὸ κάλλος, ὃ μοι δέδωκεν, ἐπιτέρπομαι βλέπων.
 Ὡς μὲν οὖν ἄνθρωπος οἶδα μηδὲν ὄραν τῶν θείων,
 καὶ ἀοράτων παντελῶς εἶμι κεχωρισμένος·
 τῇ δὲ υἰοθεσίᾳ με θεὸν γεγενημένον
 75 καὶ καθορῶ καὶ κοινωνὸς γίνομαι τῶν ἀψαύστων.
 Ὡς ἄνθρωπος οὐδὲν ἔχω τῶν ὑψηλῶν καὶ θείων,
 ὡς δὲ Θεοῦ χρηστότητι νυνὶ ἠλεημένος
 ἔχω Χριστόν, τὸν Κύριον, τὸν πάντων εὐεργέτην.
 Διὸ καὶ πάλιν, Δέσποτα, δεόμενος προσπίπτω·
 80 μὴ ἀποτύχω τῶν ἐν σοὶ ἐλπίδων μου μηδόλως,

58. Β' Κορ. 6,14. 64. Ρωμ. 8,15.

67. Ρωμ. 7,24. 78. Πράξ. 10,38.

ἐν' ἀπὸ τ' ἄλλο μακριὰ κι οὔτε σμιχτὰ καθόλου,
ἀλλὰ μαζί τὰ σύμπαντα γεμίζουνε, νομίζω.

Καὶ βρίσκομαι ἔτσι μὲς στὸ φῶς ἐνῶ εἶμαι στὸ σκοτάδι
55 κι ἐνῶ βρίσκομαι μὲς στὸ φῶς, στὸ σκότος τριγυρίζω.

Ἴδου με τώρα μὲς στὸ φῶς καὶ ἰδοὺ μὲς στὸ σκοτάδι·
καὶ λέω· Μέσα στὸ σκότος ποιὸς θὲ νὰ μοῦ δώσει νάβρω
τὸ φῶς ὅπου δὲν τὸ χωρεῖ; Γιατὶ πῶς θὰ χωρέσει
τὸ σκότος μέσα του τὸ φῶς καὶ δὲ θὰ φύγει, μόνο
60 θὰ μείνει, σκότος μὲς στὸ φῶς, θαῦμα φρικτὸ νὰ βλέπουν
τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς διπλὰ τὰ δυὸ τὰ μάτια.

Ἄκουσε τώρα· τὰ φρικτὰ διπλοῦ Θεοῦ σοῦ λέγω
μυστήρια ποὺ ἔγιναν σ' ἐμέ, διπλὸ ἄνθρωπο κι ἐμένα.

Ἔλαβε αὐτὸς τὴ σάρκα μου τὸ πνεῦμα δίνοντάς μου,
65 κι ἔγινα εὐθύς κι ἐγὼ θεὸς μὲ τοῦ Θεοῦ τὴ χάρη,
θετὸς υἱὸς μὰ γιὸς τοῦ Θεοῦ, ᾧ δόξα καὶ τιμὴ μου.

Γεμάτος λύπη ὡς ἄνθρωπος αὐτοελεεινολογιέμαι
καὶ τὴν ἀδυναμία μου ἐννοῶ κι ἀναστενάζω
κι ὅτι εἶμαι ἀνάξιος γιὰ νὰ ζῶ πολὺ καλὰ τὸ ξέρω.

70 Στὴ χάρη ἐκείνου ἐλπίζοντας κι ἔχοντας μὲς στὸ νοῦ μου
τὴν ὁμορφιὰ ποὺ μοῦ ἔδωσε χαίρομαι βλέποντάς την.

Ξέρω λοιπὸν σὰν ἄνθρωπος τίποτε θεῖο δὲ βλέπω
κι ὀλότελα ἀπ' τὰ ἀόρατα πῶς εἶμαι χωρισμένος
καὶ ὅτι εἶναι ποὺ ἔγινα θεὸς μὲ τὴν υἰοθεσία

75 καὶ βλέπω πιά καὶ κοινωνῶ ἀνέγγιχτα ὅσα εἶπα.

Τίποτε θεῖο κι ὑψηλὸ σὰν ἄνθρωπος δὲν ἔχω,
μὰ ἐλεημοσύνη ἀπ' τοῦ Θεοῦ τώρα τὴν καλοσύνη
ἔχω τὸν Κύριο, τὸ Χριστό, τὸν εὐεργέτη ὅλων.

Γι' αὐτὸ προσπέφτω σου, Χριστέ, πάλι παρακαλώντας,
80 καθόλου νὰ μὴ διαψευστῶ γιὰ ὅσα ἀπὸ ἐσένα ἐλπίζω,

χάρη θεοποίησής του, ἢ συναίσθηση τῆς ἀσθένειας, ἢ ἐπιτυχία τῶν ἐλπίδων του, ἢ αἴτηση γιὰ νὰ τύχει τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ, ἢ συγχώρηση τῆς ἀναξιότητάς του καὶ τῆς ἀμαρτωλότητάς του, ἢ συγκάλυψη τῶν ἀμαρτιῶν του κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσης, ἢ κατάκτηση μιᾶς θερμῆς καὶ καταλυτικῆς προσευχῆς του ὡς τὸ τέλος τοῦ ὕμνου.

διαγωγῆς τε καὶ τιμῆς, δόξης καὶ βασιλείας,
 ἀλλ' ὥσπερ νῦν ὀρᾶσθαι μοι κατηξίωσας, Σῶτερ,
 οὕτω καὶ μετὰ θάνατον παράσχου μοι σὲ βλέπειν!
 Οὐ λέγω πόσον, εὖσπλαγχνε, ἀλλ' εὐμενῶς, εὖσπλάγχνω
 85 ἰλέω σου τῷ ὄμματι, ὡς καὶ νῦν καθορᾶς με
 καὶ τῆς χαρᾶς σου ἐμπιπλᾶς καὶ γλυκύτητος θείας.
 Ναί, ποιητὰ καὶ πλάστα μου, σκέπασόν με χειρὶ σου,
 καὶ μὴ ἐγκαταλίπης με, ναί, μὴ μνησικακήσης!
 Ἄγνωμοσύνην μου πολλήν, Δέσποτα, μὴ σταθμήσης,
 90 ἀλλὰ ἀξίωσον κάμῃ φωτὶ σου μέχρι τέλους
 καὶ τῇ ὁδῷ τῶν ἐντολῶν ἀόκνως πορευθῆναι
 καὶ ἐν αὐτῷ σου τῷ φωτὶ τῶν χειρῶν, πανοικτίρμον,
 παραθεῖναι τὸ πνεῦμα μου, λυτρούμενος ἐχθρῶν με,
 σκότους, πυρός, κολάσεων τῶν αἰώνιων, Λόγε!
 95 Ναί, ὁ πολὺς ἐν οἰκτιρμοῖς, ἄφατος ἐν ἐλέει,
 ἀξίωσον εἰς χεῖράς σου παραδοῦναι ψυχὴν μου,
 καθὼς καὶ νῦν ἐν τῇ χειρὶ τῇ σῆ, Σῶτερ, τυγχάνω!
 Μὴ οὖν παρεμποδίσῃ μου τὴν ὁδὸν ἀμαρτία,
 μὴ περικόψῃ, μὴ τῆς σῆς ἀποσπάσῃ χειρός με,
 100 ἀλλ' αἰσχυνθῆτω ὁ δεινὸς ἄρχων καὶ ψυχοφθόρος
 ἐντὸς παλάμης, Δέσποτα, τῆς σῆς ὄντα με βλέπων,
 καθὰ καὶ νῦν οὐδὲ τολμᾷ πλησίον μου γενέσθαι
 ὀρῶν ὑπὸ τῆς χάριτος τῆς σῆς σκεπόμενόν με!
 Μὴ κατακρίνης με, Χριστέ, μὴ εἰς ἄδην ἀπώσῃ,
 105 μὴ καταγάγῃς εἰς βυθὸν θανάτου τὴν ψυχὴν μου,
 ὅτι τολμῶ τὸ ὄνομα τὸ σὸν κατονομάζειν,
 ὁ ρυπαρός, ὁ μιαρὸς καὶ βέβηλος εἰς ἅπαν·
 μὴ χάνῃ γῆ καὶ καταπίῃ με, Λόγε, τὸν παραβάτην,
 τὸν μηδὲ ζῆν, μηδὲ λαλεῖν ὄλως ἄξιον ὄντα!
 110 Μὴ πῶρ κατέλθῃ ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐκλείξῃ με ἄφνω,
 ὡς μὴ Κύριε ἐλέησον! εἰπεῖν συγχωρηθέντα,

87. Ἐξ. 33,22. 91. Ψαλμ. 118,32.

93. Λουκᾶ 23,46 καὶ Ψαλμ. 105,10.

νὰ ζήσω καὶ νὰ τιμηθῶ στῆς Βασιλείας τῆ δόξα,
 μὰ ὅπως τώρα μ' ἀξίωσες, Σωτήρα, νὰ σὲ βλέπω
 ἔτσι καὶ μετὰ θάνατο κάνε με νὰ σὲ βλέπω!

Πόσο δὲ λέω, φιλάνθρωπε, μὰ σπλαχνικά, μ' ἀγάπη
 85 ὅπως καὶ τώρα μὲ ἡμερο πού μὲ κοιτάζεις βλέμμα
 καὶ μὲ χαρὰ μὲ πλημμυρᾶς καὶ γλυκύτητα θεία.

Ναί, δημιουργέ καὶ πλάστη μου, τὸ χέρι σου ἄς μὲ σκέπει,
 στιγμὴ νὰ μὴ μ' ἀφήσεις, ναί, νὰ μὴ μνησικακήσεις.

Τὴν πολλὴ ἀχαριστία μου μὴν τὴν μετρήσεις, Κύριε,
 90 μὰ γιὰ τὸ φῶς σου κάνε με ἄξιο καὶ μὲ ὡς τὸ τέλος
 κι ἀκούραστα τῶν ἐντολῶν τὸ δρόμο νὰ βαδίσω
 καὶ μὲς στὸ φῶς, πανεὔσπλαχνε, τῶν ἴδιων τῶν χεριῶν σου
 ν' ἀποθέσω τὸ πνεῦμα μου ἀπὸ ὅποιο ἐχθρὸ σωσμένος,
 σκότος, φωτιὰ κι αἰώνια βασανιστήρια, Λόγε!

95 Ναί, ὁ μὲ οἰκτιρμούς ἀμέτρητος, κι ἀνείπωτη εὐσπλαχνία,
 νὰ παραδώσω τὴν ψυχὴ στὰ χέρια σου ἀξίωσέ με,
 ὅπως καὶ τώρα βρίσκομαι στὸ χέρι σου, Σωτήρα!

Ἡ ἁμαρτία τὸ δρόμο μου ἄς μὴν τὸν ἐμποδίσει,
 μὴ μ' ἀνακόψει, κι ἀπ' τὸ χέρι σου μὴ μ' ἀποσπάσει,
 100 μὰ ὁ ἄρχοντας ἄς ντροπιαστεῖ ὁ δεινὸς καὶ ψυχοφθόρος,
 βλέποντας μὲς στὴ φούχτα σου νὰ μ' ἔχεις, Δέσποτά μου,
 ὅπως καὶ τώρα οὔτε τολμᾶ λίγο νὰ μὲ ζυγώσει,
 κοιτάζοντας τὴ χάρη σου τὴ θεία νὰ μὲ σκεπάζει.

Μακριὰ ἀπὸ μὲ ἡ κατάκριση, στὸν ἄδη μὴ μὲ σπρώξεις
 105 καὶ στοῦ θανάτου τὸ βυθὸ μὴ ρίξεις τὴν ψυχὴ μου,
 Χριστέ μου, γιὰ τὸ τῶνομα τολμᾶ σου ν' ἀναφέρω
 ὁ ἀκάθαρτος, ὁ μιαρὸς καὶ βέβηλος ὡς πέρα·
 ἄς μὴν ἀνοίξει, Λόγε, ἡ γῆ τὸν παραβάτη ἐμένα
 νὰ καταπιεῖ πού δὲν εἶμαι νὰ ζῶ καὶ μιῶ ἄξιος.

110 Φωτιὰ μὴν πέσει ἀπάνω μου καὶ ξάφνου μ' ἀφανίσει,
 ἀφοῦ τὸ 'Κύριε ἐλέησον' νὰ πῶ δὲν ἤμουν ἄξιος.

108. Ψαλμ. 105,17.

110. Γ' Βασ. 18,38.

μὴ ὁ πολὺς ἐν οἰκτιρμοῖς, ὁ φιλάνθρωπος φύσει,
 μὴ εἰσελθεῖν θελήσειας μετ' ἐμοῦ τοῦ κριθῆναι!
 Τί γὰρ καὶ ὄλως φθέγξομαι, ὑπάρχων ἁμαρτία,
 115 τί οὖν καὶ εἶπομι ποσῶς, ὁ κατακεκριμένος,
 ὁ ἐκ κοιλίας μου μητρὸς ἀμέτρητά σοι πταίσας
 καὶ μέχρι νῦν ἄναισθητῶν πρὸς σὴν μακροθυμίαν,
 ὁ μυριάκις εἰς βυθὸν κατενεχθεὶς τοῦ ἄδου
 κάκειῖθεν ἀγαθότητι ἀνελκυσθεὶς σου θεία,
 120 ὁ μέλη καὶ τὰς σάρκας μου ψυχῆς καὶ σώματός τε
 καταρρυπώσας, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν ἐν τῷ βίῳ,
 ὁ μανικὸς τῶν ἡδονῶν ἐραστὴς ἀναίσχυντος
 καὶ πονηρὸς καὶ δόλιος τῇ ψυχικῇ κακία,
 ὁ μίαν σου ὄλως, Χριστέ, ἐντολὴν μὴ φυλάξας;
 125 Τί σοι ἀπολογήσομαι, τί δέ σε καὶ προσεῖπω,
 ποία ψυχῇ βαστάσω σου ἐλέγχους, ὦ Θεέ μου;
 Εἰ ἀνομίας τὰς ἐμὰς καὶ τὰς πράξεις γυμνώσεις,
 ὦ βασιλεῦ ἀθάνατε, μὴ δεῖξῃς πᾶσι ταύτας,
 ὅτι καὶ φρίττω ἐννοῶν ἔργα νεότητός μου,
 130 τὸ δὲ εἰπεῖν φρίκης μεστόν, ἀνάπλεων αἰσχύνης.
 Εἰ γὰρ ταῦτα θελήσειας ἐκκαλύψαι τοῖς πᾶσι,
 χεῖρον πάσης κολάσεως ἢ ἐντροπῆ μου ἔσται.
 Τίς γὰρ τὰς ἀσελγείας μου, τίς δὲ τὰς ἀσωτίας,
 τίς τοὺς βεβήλους ἀσπασμούς, τίς τὰς αἰσχράς μου πράξει
 135 ἐν αἷς καὶ νῦν μολύνομαι, ταύτας ἐν νῶ λαμβάνων,
 ἰδὼν οὐκ ἐκπλαγήσεται, ἰδὼν ὄλως οὐ φρίξει,
 ἰδὼν οὐ κράξει, καὶ εὐθὺς ἀποστραφῆ τὰς ὄψεις
 καί· Ἄρον, εἶπει, Δέσποτα, τὸν παμβέβηλον τοῦτον;
 Χεῖρας δεθῆναι πρόσταξον καὶ πόδας τοῦ ἀθλίου
 140 καὶ ἐμβληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ ζοφῶδες ἐν τάχει,
 μὴ καθορᾶται παρ' ἡμῶν τῶν σῶν γνησίων δούλων!
 Ὅντως ἀξίως, Δέσποτα, ὄντως δικαίως τοῦτο

113. Ψαλμ. 142,2. 116. Πράξ. 3,2.

124. Ματθ. 5,19. 125. Ἱερ. 12,1.

Ἀμέτρητοί σου οἱ οἰκτιρμοὶ κι εὐσπλαχνος κατὰ φύση,
 ἀντίδικός μου νὰ σταθεῖς στὴν κρίση μὴ θελήσεις.
 Γιατὶ τί θ' ἀπαντήσω ἐγὼ πού 'μαι ἴδια ἡ ἁμαρτία,
 115 τί νὰ ψελλίσω ἐλάχιστο ὁ καταδικασμένος,
 πού ἀπ' τὴν κοιλιὰ τῆς μάνας μου τὰ μύρια σου ἔχω φταίξει,
 καὶ στὴ μακροθυμία σου κουφὸς ὡς τῶρα μένω,
 πού στὸ βυθὸ χίλιες φορές γκρεμίστηκα τοῦ ἄδη
 κι ἡ καλοσύνη σου ἀπὸ κεῖ μ' ἔχει ἀνασύρει ἡ θεία
 120 μὲ πού καταρρύψωσα ψυχὴ μαζί καὶ σῶμα,
 μέλη καὶ σάρκα, ὅσο κανεῖς ἄλλος μὲς στὴ ζωὴ μας
 τῶν ἡδονῶν ἀναίσχυντος ἐραστής μανιώδης
 μὲ τὴν ψυχὴ μου ὀλόγεμη κάθε κακία καὶ δόλο,
 Χριστέ, πού μιά σου δὲν ἔχω κὰν ἐντολὴ φυλάξει;
 125 Τί νὰ ἀπολογηθῶ σ' ἐσὲ καὶ τί νὰ σου ἀναφέρω,
 τὸν ἔλεγχό σου, Κύριε, μὲ ποιά ψυχὴ ν' ἀντέξω;
 Τὶς ἀνομίες μου, Κύριε, ἂν γυμνώσεις καὶ τὶς πράξεις,
 ἀθάνατέ μου βασιλιά, νὰ μὴν τὶς δείξεις σ' ὄλους,
 φρίκη μὲ πιάνει ἂν στοχαστῶ τῆς νιότης μου τὶς πράξεις
 130 κι εἶναι φριχτὸ καὶ νὰ τὸ πῶ κι εἶναι ντροπὴ γεμάτο.
 Γιατὶ, ἂν θελήσεις ὅλ' αὐτὰ σ' ὄλους νὰ φανερώσεις,
 χειρότερη ἀπὸ κόλαση θά 'ναι γιὰ μὲ ἡ ντροπὴ μου.
 Τὶς τόσες τὶς ἀσέλγειές μου, τὶς τόσες ἀσωτίες,
 τὰ βέβηλα ἀγκαλιάσματα, τὶς πράξεις τῆς ντροπῆς μου,
 135 πού ἀκόμα ἂν ἀναλογιστῶ καὶ τώρα μὲ μολύνουν,
 δὲ θὰ ἐκπλαγεῖς ὅταν τὶς δεῖς, δὲ θὰ γεμίσεις φρίκη,
 δὲ θὰ φωνάξεις στρέφοντας εὐθὺς τὸ πρόσωπό σου
 καί, Δέσποτά μου, δὲ θὰ πεῖς, 'Πάρτε τὸ μίασμα τοῦτο';
 Χέρια καὶ πόδια πρόσταξε νὰ μοῦ δεθοῦν τοῦ δόλιου
 140 καὶ νὰ μὲ ρίξουν στὴ φωτιὰ τῆ ζοφερῆ μὲ βιάση,
 μπροστά τους νὰ μὴ μὲ θεωροῦν οἱ δοῦλοι σου οἱ γνήσιοι.
 Ὁλάξια ὁ ἴδιος, Δέσποτα, κι ἀλήθεια δίκαια τοῦτο

129. Ψαλμ. 24,7. 139. Ματθ. 22,13.

140. Λουκᾶ 12,5.

κάκεινοι πάντες φθέγγονται καὶ σὺ αὐτὸς ποιήσεις,
 καὶ εἰς τὸ πῦρ βληθήσομαι, ὁ ἄσωτος καὶ πόρνος.
 145 Ἄλλ', ὁ ἄσώτους κατελθὼν καὶ πόρνους σὺ τοῦ σῶσαι,
 μὴ καταισχύνῃς με, Χριστέ, ἐν ἡμέρᾳ τῆς δίκης,
 ὅτε τὰ πρόβατα τὰ σὰ ἐκ δεξιῶν σου στήσεις
 κάμῃ καὶ τὰ ἐρίφια ἐκ τῶν ἀριστερῶν σου,
 ἀλλὰ τὸ φῶς τὸ ἄχραντον, τὸ φῶς τοῦ σοῦ προσώπου
 150 τὰ ἔργα καλυψάτω μου καὶ γύμνωσιν ψυχῆς μου
 καὶ στολισάτω με φαιδρῶς, ἵνα ἐν παρρησίᾳ
 ἀνεπαισχύντως δεξιῶς καταλεγῶ προβάτοις
 καὶ σὺν αὐτοῖς δοξάσω σε εἰς αἰῶνας αἰώνων!
 Ἀμήν.

κι αὐτοὶ ὅλοι φωνάζουνε κι ὁ ἴδιος θὰ τὸ κάνει
 καὶ στή φωτιά ἐγὼ ὁ ἄσωτος θὰ πεταχτῶ καὶ πόρνος.
 145 Μὰ ἐσὺ πού 'ρθες τοὺς ἄσωτους νὰ σώσεις καὶ τοὺς πόρνους,
 μὴ μὲ ντροπιᾶσεις, ὦ Χριστέ, στῆς κρίσης μου τὴ μέρα,
 ὅταν δεξιὰ τὰ πρόβατα ὅλα σου θὰ μαζέψεις
 κι ἐμένα μὲ τὰ ἐρίφια θὰ βάλεις στὰ ζερβά σου,
 ἀλλὰ τὸ φῶς σου τὸ ἄχραντο τοῦ θείου σου προσώπου
 150 ἄς μοῦ σκεπάσει τὰ ἔργα μου, τὴ γύμνια τῆς ψυχῆς μου,
 κι ἄς μοῦ φορέσει ὀλόλαμπρη στολή, κι ἔτσι μὲ θάρρος
 χωρὶς ντροπὴ νὰ μετρηθῶ στὰ πρόβατα δεξιὰ σου,
 τὴ δόξα διαλαλώντας σου στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.
 Ἄμην.

145. Ματθ. 18,10.

146. Ψαλμ. 118,31.

147. Ματθ. 25,32.

150. Ψαλμ. 84,2.

ΚΣΤ

Ὅτι ὁ ἐν ἀγνωσίᾳ Θεοῦ ἔτι ζῶν νεκρός ἐστι μέσον τῶν ζώντων ἐν γνώσει Θεοῦ καὶ ὅτι τοῖς ἀναξίως τῶν μυστηρίων μεταλαμβάνουσιν ἄληπτον τὸ θεῖον σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου γίνεται.

Νῦν ἐν τοῖς ζῶσιν ὡς νεκρός, ὦ Δέσποτα, ὑπάρχω
καὶ ἐν νεκροῖς ὡς ζῶν εἰμι, ἄθλιος ὑπὲρ πάντα
ἄνθρώπους τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, οὐς ἔκτισας, Θεέ μου.
Τὸ γὰρ νεκρὸν ὑπάρχειν με ἐν τοῖς κατὰ σε ζῶσι
5 τῶν μὴ κτισθέντων χεῖρω με ἀποδείκνυσι πάντως,
τὸ δ' ἐν νεκροῖς τὴν ἄλογον ζωὴν ζῆν ὡς τὰ κτήνη
τῶν μὴ εἰδότες σε Θεὸν ὁμοιον ὄντως πέλει.
Πῶς γὰρ οὐκ ἔστιν ὁμοιον, πῶς δὲ οὐκ ἔστιν ἴσον;
Εἰ καὶ δοκῶ εἰδέναί σε, εἰ καὶ δοκῶ πιστεῦειν,
10 εἰ καὶ δοκῶ σε ἀνυμνεῖν καὶ σὲ ἐπικαλεῖσθαι—
καὶ γὰρ λαλεῖ τὸ στόμα μου λόγους, οὐς ἐδιδάχθην,
καὶ ὕμνους ᾄδω καὶ εὐχάς, ἃς ἐγγράφως οἱ πάλαι
τὸ Πνεῦμα σου τὸ ἅγιον ἐξέθεντο λαβόντες,—
καὶ λέγων ταῦτα καὶ δοκῶν μέγα τι πεπραχέναι
15 ἀναισθητῶ καὶ ἄγνοῶ, ὅτι ὡσπερ οἱ παῖδες
μανθάνοντες οὐκ ἴσασι τὴν δύναμιν τῶν λόγων,
οὕτω κάγῳ ταῖς προσευχαῖς καὶ ψαλμοῖς τε καὶ ὕμνοις
ἐγκαρτερῶν καὶ ἀνυμνῶν σὲ τὸν εὐσπλαγχνον μόνον,
τῆς σῆς δόξης καὶ τοῦ φωτὸς αἴσθησιν οὐ λαμβάνω,
20 καὶ ὡσπερ οἱ αἰρετικοί, οἱ πολλὰ ἐκμαθόντες,

**“Οποῖος ἀγνοεῖ τὸ Θεὸ εἶναι νεκρὸς, ἐνῶ ζεῖ ἀκόμα, ἀνά-
μεσα σὲ ὅποιους ζοῦν μὲ γνώση τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅποιοι κοι-
νωνοῦν ἀνάξια τὰ μυστήρια δὲν παίρνουν τὸ θεῖο σῶμα καὶ
τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.**

Κύριε, ὡς νεκρὸς στοὺς ζωντανοὺς ἀνάμεσα γυρίζω,
τώρα καὶ μέσα στοὺς νεκροὺς εἶμαι, πιὸ ἀπ’ ὄλους ἀθλιος
ὅσοι ἄνθρωποι εἶναι ἐπὶ τῆς γῆς ὅπου ἔπλασες σύ, Θεέ μου.
Γιατὶ ὡς νεκρὸς μέσ’ σ’ ὅσους ζοῦν κατὰ τὸ θέλημα σου
5 νὰ περπατῶ χειρότερο ἀπὸ ἀκτιστοὺς μὲ δείχνει,
καὶ τὸ νὰ ζῶ μὲς στοὺς νεκροὺς ζωὴ ἄλογη ὡς τὰ κτήνη
εἶναι ὅμοια ἀλήθεια αὐτὴ ἢ ζωὴ μὲ ὅσων τὸ Θεὸ δὲν ξέρουν.
Γιατὶ πῶς δὲν εἶναι ὅμοια καὶ πῶς δὲν εἶναι ἴδια;
“Οτι σὲ ξέρω ναί, θαρρῶ μὰ κι ὅτι σὲ πιστεῦω
10 κι ἐσένα ὅτι ἀνυμνῶ θαρρῶ κι ἐσένα ἐπικαλοῦμαι
–Τοὺς λόγους πὸν διδάχτηκα τὸ στόμα μου ἐκφράζει
καὶ ψάλλω καὶ προσεύχομαι καθῶς μᾶς ἔχουν γράψει
οἱ παλαιοὶ σὰν ἔλαβαν τὸ ἅγιο σου τὸ Πνεῦμα–
καὶ τοῦτα ὡς λέγω καὶ θαρρῶ πὸν ἔπραξα κάτι μέγα
15 δὲ νιώθω κι οὔτε αἰσθάνομαι πῶς σὰν τὰ μαθητοῦδια
καθῶς μαθαίνουν ἀγνοοῦν τὴ δύναμη τῶν λόγων,
ἔτσι κι ἐγὼ ἐπιμένοντας στὶς προσευχῆς, στοὺς ὕμνους
καὶ στοὺς ψαλμοὺς καὶ μόνο ἐσὲ τὸν εὐσπλαχνο ἀνυμνῶντας
τὴ δόξα ὡστόσο καὶ τὸ φῶς δὲ νιώθω τὸ δικό σου.
20 Κι ὅμοια καθῶς οἱ αἰρετικοὶ πολλὰ πὸν ἔχουνε μάθει,

ἐδόκουν τοῦ εἶδέναι σε, ἐδόκουν σε γινώσκειν,
 ἐδόκουν οἱ πανάθλιοι καὶ βλέπειν σε, Θεέ μου,
 οὕτω καὶ γὰρ πολλὰς εὐχὰς καὶ πολλὰς ψαλμωδίας
 λαλῶν ἐν μόνῃ γλώσσει μου, ἴσως δὲ καὶ καρδίᾳ,
 25 ἐκ τούτων τὸ τῆς πίστεως ἄκρον ἔχειν νομίζω,
 ἐκ τούτων τὴν ἐπίγνωσιν πᾶσαν τῆς ἀληθείας
 οἶμαι τὸ καταλαβεῖν καὶ μηδὲν πλέον χρῆζειν·
 ἐκ τούτων καὶ τὸ βλέπειν σε, τὸ φῶς τοῦ κόσμου, Σῶτερ
 ἐκ τούτων καὶ κατέχειν σε καὶ συνεῖναί μοι λέγω
 30 καὶ συμμετέχειν φύσεως τῆς θείας σου νομίζω,
 καὶ κατ' ἐμοῦ παραβολὰς ἐφευρίσκω καὶ λόγους
 ἀνερευνῶν ἐκ τῆς γραφῆς προβάλλομαι καὶ λέγω·
 Ὁ Κύριος τοὺς τρώγοντας εἶπεν αὐτοῦ τὴν σάρκα
 καὶ τοὺς τὸ αἷμα πίνοντας ἐν αὐτῷ καταμένειν,
 35 ἀλλὰ καὶ κατοικεῖν αὐτὸς ἐν αὐτοῖς ὁ Δεσπότης.
 Τοῦτο οὖν λέγων ὡς ληπτὸν τὸν ἄληπτον κηρύττω,
 ἐν τῷ ληπτῷ τοῦ σώματος τὸν ἄληπτον ὑπάρχειν,
 καὶ κρατητὸν καὶ ὁρατὸν τὸν ἀκράτητον πάντη.
 Καὶ ἀγνοῶ, ὁ δυστυχῆς, ὅτι ἐν οἷς ἂν θέλης,
 40 τῷ αἰσθητῷ καὶ κρατητῷ καὶ ὁρατῷ ὑπάρχεις,
 αἰσθητός τε καὶ κρατητὸς καὶ ὁρατός, ὁ κτίστης.
 Ἐν ἀκαθάρτοις δ' ὡς ἐγὼ καὶ ἀναξίοις μᾶλλον
 θεοποιεῖς τὸ αἰσθητὸν σῶμα σου τε καὶ αἷμα
 καὶ παντελῶς ἀκράτητον, ἄληπτόν τε εἰς ἅπαν
 45 ἀναλλοιώτως ἀλλοιοῖς, μᾶλλον δ' ἐν ἀληθείᾳ
 πνευματικὸν μεταποιεῖς, ἀόρατον, ὡς πάλαι
 συγκεκλεισμένων τῶν θυρῶν εἰσῆλθες καὶ ἐξῆλθες
 καὶ ἄφαντος ἐξ ὀφθαλμῶν ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου
 ἐγένου σὺ τῶν μαθητῶν, οὕτω καὶ νῦν τὸν ἄρτον
 50 ἀποτελεῖς καὶ σῶμά σου πνευματικὸν ἐργάζῃ.

24. Ἐφ. 5,19.

26. Τίτ. 1,1.

28. Ἰω. 8,12.

30. Β' Πέτρ. 1,4.

33. Ἰω. 6,36 ἐ.

47. Ἰω. 20,19.

48. Λουκᾶ 24,30.

50. Α' Κορ. 10,3.

πίστευαν πὼς σὲ γνώριζαν, πίστευαν πὼς σὲ ξέρουν,
 πίστευαν οἱ πανάθλιοι, Θεέ μου, καὶ πὼς σὲ βλέπουν,
 κι ἐγὼ ἔτσι λέγοντας προσευχὲς καὶ ψαλμωδίες πλῆθος
 μονάχα μὲ τὴ γλῶσσα μου κι ἴσως μὲ τὴν καρδιά μου,
 25 μὲ τοῦτα νόμιζα ἔφτασα στὴν κορυφὴ τῆς πίστεως,
 μὲ τοῦτα πὼς ἀπόχτησα τὴ γνώση τῆς ἀλήθειας
 ὀλόκληρης καὶ τίποτα δὲν ἔχω πλέον ἀνάγκη·
 μὲ τοῦτα καὶ πὼς σὲ θωρῶ, Σωτήρα, φῶς τοῦ κόσμου,
 μὲ τοῦτα καὶ πὼς σὲ κρατῶ καὶ λέω εἶμαι μαζί σου
 30 καὶ πὼς στὴ θεία φύση σου νομίζω συμμετέχω,
 ἐφευρίσκω παραβολὲς γιὰ χάρη μου καὶ λόγους
 ψάχνοντας μέσα στὴ Γραφὴ ἰσχυρίζομαι καὶ λέγω·
 Ὁ Κύριος εἶπε ὅτι ὅσοι τρῶν τὴ σάρκα του κι ὅτι ὅσοι
 τὸ τίμιο πίνουν αἷμα του μένουν σ' ἐκεῖνον μέσα,
 35 ἀλλὰ κι ὁ ἴδιος κατοικεῖ σ' ἐκείνους ὁ Δεσπότης.
 Μὲ τοῦτο διαλαλῶ ὅτι νοῶ αὐτὸν ποὺ δὲν νοεῖται
 καὶ πὼς ὑπάρχει ὁ ἀσύλληπτος στὸ σῶμα αὐτὸ ποὺ πιάνω
 καὶ πὼς θωρῶ καὶ πὼς κρατῶ αὐτὸν ποὺ δὲν κρατιέται.
 Καὶ δὲ γνωρίζω, ὁ δύστυχος, ὅτι σ' αὐτοὺς ποὺ θέλεις, Ἰχθεις,
 40 σ' ὅσους κρατιοῦνται, νιώθονται κι ὅσους θωριοῦνται ὑπάρ-
 ὁ κτίστης καὶ σ' αἰσθάνονται καὶ σὲ κρατοῦν σὲ βλέπουν.
 Ἄλλὰ γιὰ τοὺς ἀκάθαρτους ὅπως ἐγὼ κι ἀνάξιους
 θεοποιεῖς τὸ αἰσθητὸ τὸ σῶμα σου καὶ τὸ αἷμα
 κι ἀκράτητον ὀλότελα κι ἀσύλληπτον ὡς πέρα
 45 τὸ ἀλλάζεις ἀμετάβλητα καὶ πιὸ καλὰ στ' ἀλήθεια
 τὸ ἀλλάζεις σὲ πνευματικὸ κι ἀόρατο σὰν τότε
 ποὺ μὲ ὀλόκλειστες τὶς θύρες μπῆκες βγῆκες
 καὶ στοῦ ψωμιοῦ τὸ κόψιμο ἀπὸ τῶν μαθητῶν σου
 τὰ μάτια ἔγινες ἄφαντος, ἔτσι καὶ τώρα κάνεις
 50 τὸ ψωμὶ τοῦτο νὰ γινεῖ πνευματικὸ σου σῶμα.

23-25. Ὁ ποιητὴς διαπιστώνει ὅτι μὲ τίς πολλὲς προσευχὲς ἢ ψαλμωδίες
 δὲν ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀκρότητα τῆς πίστεως, ἐνῶ σὰν μικρὸς μαθητὴς ἀγνοεῖ τὸ
 νόημα ὧν διαβάσει.

Κάγῳ δοκῶ κατέχειν σε, κᾶν θέλῃς, κᾶν μὴ θέλῃς,
καὶ κοινωνῶν τῆς σῆς σαρκὸς καὶ σοῦ μεταλαμβάνειν
νομίζω καὶ διάκειμαι ὡς ἅγιος, Χριστέ μου,
καὶ κληρονόμος τοῦ Θεοῦ καὶ σὸς συγκληρονόμος
55 καὶ ἀδελφὸς καὶ μέτοχος δόξης τῆς αἰωνίου.

Ἐκ τούτου τοίνυν δείκνυμαι ἀναισθητῶν εἰς ἅπαν,
ἐκ τούτου πάντως φαίνεται ἀγνοεῖν με, ἃ ψάλλω,
καὶ ἃ λαλῶ καὶ ἃ ἀεὶ μελετῶ τε καὶ ᾄδω.

Εἰ γὰρ ὄλως ἐγίνωσκον, εἶχον πάντως εἰδέναί,

60 ὅτι ἀτρέπτως ἄνθρωπος ἐγένου, ὁ Θεός μου,
ἵνα τὸν προσληφθέντα με ὄλον θεοποιήσης,
οὐχὶ δὲ ἵνα ἄνθρωπος σὺ παχύτητι μείνης
καὶ κρατηθῆς ἐν τῇ φθορᾷ, ὁ ἀκράτητος πάντη,
ὁ ἀφθαρτος καὶ ἄληπτος φύσει Θεὸς ὑπάρχων.

65 Τοῦτο εἰδώς, ὡς ἄληπτον τὸ σῶμά σου τὸ θεῖον

καὶ αἷμά σου τὸ ἅγιον πιστεύων γεγενῆσθαι
καὶ πῦρ ὄντως ἀπρόσιτον ἐμοὶ τῷ ἀναξίῳ,
φρίκη καὶ φόβῳ, τρόμῳ τε τούτων ἂν ἐκοινώνουν,
ἐν δάκρυσι καὶ στεναγμοῖς ἐμαυτὸν προκαθαίρων.

70 Νῦν δὲ ἐν σκότει κάθημαι καὶ ἀγνοία πλανῶμαι,
ἀναισθησίᾳ παντελεῖ κρατούμενος ὁ τάλας.

Ἄλλ' ὁμως ἱκετεύω σε, ὁμως ἐκδυσωπῶ σε,
προσπίπτων καὶ παρακαλῶν καὶ ζητῶν σου τὸ ἔλεος·

Ἐπίβλεψον ὡς πάντοτε καὶ νῦν, παμβασιλεῦ μου,

75 δεῖξον τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, δεῖξον τὸ συμπαθές σου,

δεῖξον τὸ ἀμνησίκακον εἰς ἐμὲ τὸν τελώνην,

μᾶλλον δὲ τὸν πανάσωτον, τὸν ὑπὲρ πᾶσαν φύσιν

ἀλόγων τε καὶ λογικῶν εἰς σὲ ἕξαμαρτόντα!

Εἰ γὰρ καὶ πάντα πέπραχα ἄνομα ἐν τῷ βίῳ,

80 ἀλλὰ Θεόν σε, ποιητὴν ὁμολογῶ τῶν πάντων,

54. Ρωμ. 8,17.

70. Ψαλμ. 106,10 καὶ Ματθ. 22,29.

Καὶ νιώθω ἐγὼ πὼς σὲ κρατῶ, τὸ θέλεις δὲν τὸν θέλεις,
 κι ὡς κοινωνῶ τῆ σάρκα σου, θαρρῶ μεταλαμβάνω
 κι ἐσένα καὶ σὰν ἅγιος νιώθω, Χριστέ, πὼς εἶμαι
 καὶ κληρονόμος, τοῦ Θεοῦ μ' ἐσὲ συγκληρονόμος,
 55 κι εἶμαι ἀδελφὸς καὶ μέτοχος τῆς δόξας τῆς αἰώνιας.
 Αὐτὰ ὅλα πού ἀναίσθητος δείχνουν πὼς εἶμαι ὡς πέρα
 καὶ ἀπὸ τοῦτα ὅτι ἀγνοῶ φαίνεται αὐτὰ πού ψάλλω
 καὶ ὅσα λέω καὶ μελετῶ καὶ τραγουδῶ συνέχεια.
 Μικρὴ κι ἂν εἶχα γνώση ἐγὼ θὰ ἤξερα ὅσο νά 'ναι
 60 πὼς ἔγινες χωρὶς τροπὴ ἄνθρωπος σὺ ὁ Θεὸς μου,
 γιὰ νὰ μὲ κάνεις ὅλο θεὸν ἐμὲ πού ἔχεις προσλάβει,
 κι ὄχι νὰ μείνεις ἄνθρωπος ἐσὺ μέσα στὴν ὕλη,
 νὰ κρατηθεῖς μὲς στὴ φθορὰ ἐσὺ πού δὲν κρατιέσαι,
 ὁ ἀφθαρτος σὺ κι ὁ ἀσύλληπτος Θεὸς κατὰ τὴ φύση.
 65 Ἄν τὸ ἤξερα πιστεύοντας πὼς ἄπιαστο ἔχει γίνει
 τὸ θεϊκὸ τὸ σῶμα σου καὶ τὸ αἷμα σου τὸ ἅγιο
 κι ἀλήθεια ἀνέγγιχτη φωτιὰ γιὰ μένα τὸν ἀνάξιο,
 θὰ κοινωνοῦσα τρέμοντας μὲ φόβο καὶ μὲ φρίκη,
 μὲ δάκρυα καὶ μὲ στεναγμοὺς πλύνοντας τὸν ἑαυτὸ μου.
 70 Τώρα στὸ σκότος κάθομαι καὶ στὴν ἀγνοία πλανιέμαι
 κι ἀναισθησία ὀλότελα τὸ δόλιο μὲ κατέχει.
 Μὰ νά, πού σὲ παρακαλῶ καὶ νὰ πού σὲ ἰκετεύω,
 σωριάζομαι στὰ πόδια σου τὸ ἔλεός σου ζητώντας,
 παμβασιλιά μου, ἐπίβλεψε καὶ τώρα ὅπως καὶ πάντα,
 75 δεῖξε τὴν καλοσύνη σου καὶ τὴ συμπάθειά σου,
 δεῖξε πόσο ἀμνησίκκος σ' ἐμὲ εἶσαι τὸν τελώνη,
 ἢ κάλλιο τὸν πανάσωτο πού πάνω ἀπ' ὅλα τὰ ὄντα
 μαζὶ ἄλογα καὶ λογικὰ σὲ σένα ἔχω ἀμαρτήσει.
 Κάθε ἀνομία στὴ ζωὴ γιὰτι κι ἂν ἔχω πράξει,
 80 ὡστόσο Θεό μου καὶ ποιητὴ σὲ ὁμολογῶ τῶν πάντων,

56. Ἄλλη διαπίστωση του εἶναι ὅτι ἡ ἔλλειψη κατανόησης καὶ ἡ πλάνη ὅτι κατέχει τὸ Λόγο πού τὸν διακρίνει ὀφείλεται στὴν ἀκαθαρσία του.

72. Μετὰ τὴν ὁμολογία τῆς τέλει ἀναξιότητάς του, ἐπακολουθεῖ ἡ ἰκεσία, ἡ ἐκδυσώπηση καὶ ἡ αἴτηση τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ.

Θεοῦ Υἱόν σε, τοῦ Θεοῦ ὁμοούσιον σέβω,
 τὸν γεννηθέντα ἐξ αὐτοῦ πρὸ πάντων τῶν αἰώνων
 καὶ ἐπ' ἐσχάτων τῶν καιρῶν ἐξ ἁγίας Παρθένου,
 τῆς θεοτόκου Μαρίας γεννηθέντα ὡς βρέφος
 85 καὶ γεγονότα ἄνθρωπον, δι' ἐμέ τε παθόντα
 καὶ σταυρωθέντα καὶ ταφῇ, Σῶτερ, παραδοθέντα
 καὶ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν μετὰ τρίτην ἡμέραν
 καὶ ἀνελθόντα ἐν σαρκί, ὄθεν οὐκ ἐχωρίσθης.
 Οὕτως οὖν με πιστεύοντα, οὕτω σε προσκυνοῦντα
 90 καὶ πάλιν σε ἐλπίζοντα ἐλθεῖν καὶ κρῖναι πάντας
 καὶ ἀποδοῦναι ἐκάστω, Χριστέ, τὰ κατ' ἀξίαν,
 ἢ πίστις ἀντὶ ἔργων μοι λογισθήτω, Θεέ μου,
 καὶ μὴ ζητήσης ἔργα με ὅλως τὰ δικαιούντα,
 ἀλλὰ ἢ πίστις μοι αὕτη ἀντὶ πάντων ἀρκέσει.
 95 Αὕτη ἀπολογήσεται, αὕτη με δικαιώσει,
 αὕτη με δείξει κοινωνὸν δόξης σου αἰωνίου.
 «Ὁ γὰρ πιστεύων», εἶρηκας, «εἰς ἐμέ», ὦ Χριστέ μου,
 «ζήσεται καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον εἰς αἰῶνας».
 Εἰ οὖν ἢ πίστις ἢ εἰς σὲ ἀπεγνωσμένους σώζει,
 100 ἰδού, πιστεύω, σῶσόν με λάμψας φῶς σου τὸ θεῖον,
 καὶ τὴν ἐν σκότει μοι ψυχὴν καὶ σκιᾷ τοῦ θανάτου
 κατεχομένην, Δέσποτα, ἐπιφανεῖς φωτίσης!
 Δὸς δέ μοι καὶ κατάνυξιν, πόμα τὸ ζωηρόν σου,
 πόμα παιῖνόν μου σαρκὸς καὶ ψυχῆς τὰς αἰσθήσεις,
 105 πόμα εὐφραϊνόν με ἀεὶ καὶ ζωὴν μοι παρέχον,
 οὐ μὴ στερήσης με, Χριστέ, τὸν ταπεινὸν καὶ ξένον,
 τὸν τὰς ἐλπίδας ἐπὶ σὲ πάσας ἀναθέμενον!

γιὸ τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὸ Θεὸ σὲ προσκυνῶ ὁμοούσιο,
ὅπου ἐγεννήθης ἀπ' αὐτὸν πρὸ πάντων τῶν αἰῶνων
καὶ ποὺ στὸ τέλος τοῦ καιροῦ ἀπ' τὴν ἁγία Παρθένα,
τὴ θεοτόκο Μαρίαμ γεννήθηκες σὰν βρέφος,
85 ἔγινες ἄνθρωπος σωστὸς μὰ κι ἔπαθες γιὰ μένα,
σταυρώθηκες καὶ στὴν ταφὴ, Σωτήρα, παραδόθης,
ἀφοῦ τὴν τρίτη ἀπ' τοὺς νεκροὺς τὴν μέραν ἀναστήθης,
καὶ μὲ τὴ σάρκα ἀνέβηκες ὅπου δὲν εἶχες λείψει.
Αὐτὰ λοιπὸν πιστεύοντας καὶ προσκυνώντας σε ἔτσι
90 καὶ πάλι ἐλπίζοντας νὰ ρθεῖς γιὰ νὰ μᾶς κρίνεις ὅλους
καὶ στὸν καθένα μας Χριστέ νὰ δώσεις ὅ,τι ἀξίζει,
τὴν πίστη μου λογάριασε κι ὄχι τὶς πράξεις, Θεέ μου,
καὶ μὴ γυρέψεις ἀπὸ ἐμὲ τὰ ἔργα ποὺ δικαιώνουν,
ἀλλὰ μονάχα ἡ πίστη μου γιὰ ὅλα αὐτὰ ἃς σοῦ φτάσει,
95 ἡ πίστη θ' ἀπολογηθεῖ κι αὐτὴ θὰ μὲ δικαιώσει
καὶ θὰ μὲ δείξει κοινὸν τῆς αἰωνίας σου δόξας.
Γιατί, Χριστέ, μᾶς ἔχεις πεῖ «σ' ἐμένα ὅποιος πιστεύει
θὰ ζήσει καὶ δὲ θὰ γευτεῖ θάνατο στοὺς αἰῶνες».
Κι ἂν σώζει ἡ πίστη πρὸς ἐσὲ τὸν κάθε ἀπελπισμένο,
100 ἰδού, πιστεῦω, σῶσε με, τὸ θεῖο σου φῶς σκορπώντας
καὶ τὴν ψυχὴ μου αἰχμάλωτη στὸ σκότος καὶ τοὺς ἴσκιους
τοῦ ἄδη, ἔλα, Δέσποτα, φάνου καὶ φώτισέ την.
Δῶσε μου τὴν κατάνυξη, πιὸτὸ ποὺ ζωντανεύει,
πιὸτὸ ποὺ σάρκας καὶ ψυχῆς τὶς αἰσθήσεις πλουτίζει,
105 πιὸτὸ ποὺ πάντα εὐφραίνει με καὶ ζωὴ μοῦ παρέχει.
Μὴ μὲ στερήσεις ἀπ' αὐτὸ, φτωχὸ καὶ ξένο ἐμένα,
ποὺ ἔχω τὶς ἐλπίδες μου σ' ἐσὲ ὅλες ἀναθέσει.

91. Ματθ. 16,27. 93. Ἰακ. 2,24.

94. Ρωμ. 3,28. 96. Α' Πέτρ. 5,1.

97. Ἰω. 11,25 ἐ. 99. Ματθ. 9,22.

101. Ἦσ. 9,1 καὶ Ψαλμ. 106,10. 107. Ψαλμ. 77,7.

KZ

**Ὅποῖον δεῖ εἶναι τὸν μοναχόν, καὶ τίς ἡ ἐργασία καὶ
τίς ἡ τούτου προκοπὴ καὶ ἀνάβασις.**

Ἀπέργασαι παλάτιον τὸν τῆς ψυχῆς σου οἶκον,
εἰς κατοικίαν τῷ Χριστῷ καὶ βασιλεῖ τῶν ὄλων
δακρύων ταῖς ρανίσι σου, ὀλολυγμοῖς καὶ θρήνοις
καὶ τῶν γονάτων κάμψεσι καὶ στεναγμῶν τῷ πλήθει,
5 εἰ ἀληθῶς, ὡ μοναχέ, μονάζων εἶναι θέλεις.
Καὶ τότε οὐ μονάζων ἦς, τῷ βασιλεῖ συνῆς γὰρ
καὶ ἦς μονάζων καθ' ἡμᾶς, ὡς ἐξ ἡμῶν ὑπάρχων
καὶ χωρισθεὶς κόσμου παντός· τοῦτο μονάζων πάντως.
Τῷ δὲ Θεῷ καὶ βασιλεῖ ἐνωθεὶς οὐ μονάζων,
10 ἀλλὰ ἀγίων γέγονας συναριθμῖος πάντων,
ἀγγέλων ὁμοδίαιτος καὶ σύνοικος δικαίων
καὶ πάντων τῶν ἐν οὐρανῷ συγκληρονόμος ὄντως.
Πῶς οὖν μονάζων ὁ ἐκεῖ τὸ πολίτευμα ἔχων,
ἐνθα ἐστὶν ὁμήγουρις μαρτύρων καὶ ὁσίων,
15 ἐνθα χορὸς τῶν προφητῶν καὶ θείων ἀποστόλων,
ἐνθα ἡ ἀναρίθμητος πληθὺς, ἡ τῶν δικαίων,
ἱεραρχῶν, πατριαρχῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀγίων;
Ὁ δὲ καὶ ἔχων τὸν Χριστὸν ἐν ἑαυτῷ οἰκοῦντα,
πῶς μόνος εἶναι λέγεσθαι δύναται, εἶπατέ μοι;
20 Τῷ γὰρ Χριστῷ μου σύνεστιν ὁ Πατὴρ καὶ τὸ Πνεῦμα
καὶ πῶς μονάζων, ὃ τρισὶ συνημμένος ὡς ἐνί;
Οὐκ ἔστι μόνος ὁ Θεῷ ἐνωθεὶς, κἂν μονάζῃ,
κἂν ἐν ἐρήμῳ κάθηται, κἂν ἐν σπηλαίῳ ἔστιν·

13. Φιλ. 3,20. 2. Ἐφ. 3,17. 10. Ἐφ.2,19.

16. Ἀποκ. 7,9. 18. Β' Κορ. 6,16. 22. Ἰω. 8,16.

Ποιός πρέπει νὰ εἶναι ὁ μοναχός, ποιό τὸ ἔργο του καὶ
ποιά ἢ προκοπή καὶ ἄνοδός του.

Παλάτι χτίσε κι ὕψωσε τὸ σπίτι τῆς ψυχῆς σου
νὰ μείνει μέσα του ὁ Χριστός ὁ βασιλιάς τῶν ὄλων,
δάκρυ τὸ δάκρυ στάζοντας, μ' ὀλολυγμοὺς καὶ θρῆνους,
μ' ἀναστενάγματα πολλὰ καὶ κλίσεις τῶν γονάτων,
5 στ' ἀλήθεια ἂν θέλεις, μοναχέ, ζωὴ μοναχοῦ νὰ ζῆσεις.
Δὲ θά 'σαι μόνος σου μὰ μὲ τὸ βασιλέα
καὶ θά 'σαι μοναχός γιὰ μᾶς, ἀφοῦ χῶρια ἀπ' τὸν κόσμον
ὀλόκληρο μακριὰ μας ζεῖς μοναχὸς ὄντας γνήσιος
Μὰ σὰν ἐνώθης μὲ τὸ Θεὸ καὶ βασιλιά, δὲν εἶσαι
10 μόνος, ἀλλὰ στὸν ἀριθμὸ μετρίεσαι τῶν ἀγίων,
ἀγγέλων ὁμοδίαιτος, συγκάτοικος δικαίων
κι ὄλων στὸν οὐρανὸ ὅσοι ζοῦν συγκληρονόμος γνήσιος.
Πῶς εἶναι μοναχὸς λοιπὸν αὐτὸς ποὺ ζεῖ ἐκεῖ πάνω,
ὅπου τῶν ὄσιων ὁ χορὸς εἶναι καὶ τῶν μαρτύρων,
15 ὅπου ὁ χορὸς τῶν προφητῶν, τῶν θείων ἀποστόλων,
ὅπου εἶναι τὸ ἀναρίθμητο τὸ πλῆθος τῶν δικαίων,
τῶν ἱεραρχῶν, τῶν πατριαρχῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ἀγίων;
Μὰ ὅποιος φτάσει τὸ Χριστὸ νὰ 'χει ἔνοικό του μέσα,
πέστε, πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ ποῦμε ὅτι εἶναι μόνος;
20 Μὲ τὸ Χριστὸ μου εἶναι μαζί, ὁ Πατέρας καὶ τὸ Πνεῦμα
κι ὅποιος σὰν μὲ ἓνα μὲ τοὺς τρεῖς δεθεῖ πῶς εἶναι μόνος;
Μόνος δὲν εἶναι ὁ μοναχὸς μὲ τὸ Θεὸ ἐνωμένος,
στὴν ἔρημο κι ἄς κάθετα κι ἄς ζεῖ μέσα σὲ σπήλαιο·

13. Ὁ μοναχὸς δὲν εἶναι μόνος, ἀφοῦ ζεῖ στὸν οὐρανὸ ὅπου εἶναι ἡ ὁμή-
γυρη τῶν ἀγίων, ἀλλὰ κυρίως ἀφοῦ ἔχει μέσα τοῦ τὸ Χριστό.

εἰ δὲ μὴ τοῦτον εὔρηκεν, εἰ δὲ μὴ τοῦτον ἔγνω,
 25 εἰ δὲ μὴ τοῦτον ἔλαβεν ὄλον τὸν σαρκωθέντα
 Θεὸν Λόγον, οὐ γέγονε μοναχός, οἴμοι, ὄλωσ.
 Ὅθεν καὶ μόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ κεχωρισμένος οὗτος,
 ἀλλὰ καὶ ὁ καθεὶς ἡμῶν ἐσμὲν κεχωρισμένοι
 ἀνθρώπων ἄλλων πάντως γε
 30 καὶ ὄρφανοὶ δὲ ἅπαντες μεμονωμένοι ὤμεν,
 εἰ καὶ δοκοῦμεν ἔνωσιν τῇ συνοικήσει ἔχειν
 καὶ μετ' ἀλλήλων μίγνυσθαι τῇ τῶν πολλῶν συνάξει.
 Ψυχῇ γὰρ καὶ τῷ σώματι ἐσμὲν κεχωρισμένοι,
 ὅπερ καὶ εἶναι ἀληθὲς ὁ θάνατος δεικνύει,
 35 ἀποχωρίζων ἕκαστον συγγενῶν τε καὶ φίλων,
 καὶ λήθην πάντων ἐμποιῶν τῶν νῦν ἀγαπωμένων.
 Οὕτω καὶ νύξ καὶ ὕπνος τε καὶ πράξεις αἰ ἐν βίῳ
 τὴν ἔνωσιν τῶν πολλῶν ὡς εἰκὸς διαλύει.
 Ὁ δὲ ποιήσας οὐρανὸν δι' ἀρετῆς τὴν κέλλαν
 40 τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ἐν αὐτῇ καθήμενον τὸν κτίστην
 τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ τῆς γῆς κατανοεῖ καὶ βλέπει
 καὶ προσκυνεῖ καὶ σύνεστιν ἀεὶ φωτὶ ἀδύτῳ,
 φωτὶ τῷ ἀνεσπέρῳ τε, φωτὶ τῷ ἀπροσίτῳ,
 οὗ οὐδαμῶς χωρίζεται, οὐ μακρύνεται ὄλωσ,
 45 οὐκ ἐν ἡμέρᾳ, ἢ νυκτί, οὐκ ἐν τροφῇ ἢ πόσει,
 ἀλλ' οὐδ' ἐν ὕπνῳ ἢ ὁδῷ ἢ μεταβάσει τόπου,
 ἀλλ' ὡσπερ ζῶν οὕτω θανόν, μᾶλλον δὲ τρανοτέρως
 ὄλωσ ἐκείνῳ σύνεστι τῇ ψυχῇ αἰωνίως.
 Πῶς γὰρ καὶ χωρισθήσεται ἡ νύμφη τοῦ νυμφίου,
 50 ἢ ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικός, ἢ συνηρμόσθη ἅπαξ;
 Ὁ νομοθέτης, λέγε μοι, τὸν νόμον οὐ φυλάξει;
 Ὁ εἰρηκώς· «Καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς μίαν σάρκα»,
 πῶς οὐ γενήσεται αὐτὸς σὺν αὐτῇ πνεῦμα ὄλωσ;
 Ἐν τῷ ἀνδρὶ γὰρ ἡ γυνή, ἐν γυναικὶ ἀνὴρ δέ,

43. Α' Τιμ. 6,16. 49. Ἰω. 3,29.

50. Α' Κορ.7,10.

κι αὐτὸν ἂν δὲν τὸν ἔχει βρεῖ καὶ δὲν τὸν ἔχει νιώσει
 25 κι ἐκεῖνον ποὺ σαρκώθηκε ἂν δὲν ἔχει ἀκέριο λάβει
 τὸ Θεὸ Λόγο, μοναχὸς δὲν ἔγινε καθόλου.
 Καὶ μόνο αὐτὸς ἀπ' τὸ Θεὸ γι' αὐτὸ εἶναι χωρισμένος,
 μὰ κι ἂν καθένας ἀπὸ μᾶς εἴμαστε χωρισμένοι
 ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους σίγουρα τοὺς ἄλλους
 30 κι ὅλοι μας θὰ ἴμαστε ὀρφανοὶ μέσα στὴ μοναξιὰ μας
 κι ἄς μᾶς φαντάζει ὡς ἔνωση αὐτὴ ἢ συνοίκησή μας
 καὶ μεταξύ μας συντροφιά τὸ συναγμένο πλῆθος.
 Εἴμαστε σῶμα καὶ ψυχὴ χῶρια ὁ ἓνας ἀπ' τὸν ἄλλο
 καὶ τὸ ἀποδείχνει ὁ θάνατος πῶς εἶναι ἀλήθεια τοῦτο
 35 καθέναν ἀπὸ συγγενεῖς χωρίζοντας καὶ φίλους
 καὶ ρίχνοντας στὴ λησμονιὰ ὅσους τώρα ἀγαποῦμε.
 Ἔτσι κι ὁ ὕπνος κι ἡ νυχτιὰ κι οἱ πράξεις τῆς ζωῆς μας
 διαλύουν ὡς εἶναι φανερὸ τὴν ἔνωση τοῦ πλήθους.
 Μ' αὐτὸς ποὺ μὲ τὴν ἀρετὴν οὐρανὸ τὸ κελλί του
 40 ἔκανε κι ἐκεῖ μένοντας στοχάζεται καὶ βλέπει
 τὸ δημιουργὸ τῆς γῆς μαζί καὶ τ' οὐρανοῦ μπροστά του
 τὸν προσκυνᾷ καὶ ζεῖ σὲ φῶς ποὺ δύση δὲν γνωρίζει,
 φῶς ποὺ δὲν ξέρει βράδιασμα καὶ ἀπλησίαστο εἶναι,
 ποὺ δὲ χωρίζεται ἀπ' αὐτὸ κι οὔτε καὶ ξεμακραίνει
 45 μέρα καὶ νύχτα, οὔτε στιγμή, ὅταν τρώει ἢ κι ὅταν πίνει
 στὸν ὕπνο οὔτε στὸ βάδισμα, στὸν πηγαιμὸ του κάπου,
 ἀλλ' ὅπως εἶναι ζωντανὸς ὅμοια κι ὅταν πεθάνει
 καὶ πιὸ καλά, μαζί μ' αὐτὸ θὰ ἴναι ἡ ψυχὴ του αἰώνια.
 Πῶς τάχα ν' ἀποχωριστεῖ ἡ νύφη ἀπ' τὸ νυμφίο,
 50 ὁ ἄντρας ἀπ' τὴ γυναῖκα του ποὺ ἔχει ἐνωθεῖ μαζί της;
 Δὲ θὰ φυλάξει, λέγε μου, τὸ νόμο ὁ νομοθέτης;
 Κι αὐτὸς ὅπου εἶπε, «θὰ γινοῦν μιὰ μόνο σάρκα οἱ δύο τους»,
 πῶς δὲ θὰ γίνεи ὀλότελα κι αὐτὸς μ' ἐκείνη πνεῦμα;
 Ὁ ἄντρας κι ἡ γυναῖκα εἶναι ὁ ἓνας μέσα στὸν ἄλλο

52. Ματθ. 19,5 καὶ Γεν. 2,24.

53. Α' Κορ 6,17.

55 καὶ ἡ ψυχὴ ἐν τῷ Θεῷ καὶ Θεὸς ἐν ψυχῇ δὲ
 ἐνοῦται καὶ γνωρίζεται ἐν τοῖς ἀγίοις πᾶσιν.
 Οὕτως ἐνοῦνται τῷ Θεῷ οἱ διὰ μετανοίας
 τὰς ἑαυτῶν καθαίροντες ψυχὰς ἐν κόσμῳ τῷδε,
 καὶ μοναχοὶ καθίστανται τῶν ἄλλων ὄντες δίχα
 60 οἱ νοῦν Χριστοῦ λαμβάνουσιν, ὅπερ καὶ στόμα ἔστι
 καὶ γλῶσσα ὄντως ἀψευδής, μεθ' ἧς προσομιλοῦσι
 Πατρὶ τῷ παντοκράτορι, μεθ' ἧς αἰεὶ βοῶσιν·
 ὦ πάτερ, ὦ παμβασιλεῦ, ὦ κτίστα τῶν ἀπάντων!
 Τούτων ἡ κέλλα οὐρανός, ἥλιος δὲ ἐκεῖνοι,
 65 καὶ τὸ φῶς ἐστὶν ἐν αὐτοῖς, τὸ ἄδύτον καὶ θεῖον,
 ὃ καὶ φωτίζει ἅπαντα ἐρχόμενον ἐν κόσμῳ
 ἀνθρώπων καὶ γενόμενον ἐκ Πνεύματος ἁγίου.
 Νῦν οὖν οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς· πῶς εἰπεῖν σοὶ οὐκ ἔχω,
 φρίττω γὰρ ταῦτα γράφων σοὶ καὶ ἐννοῶν δὲ τρέμω,
 70 ἀλλὰ διδάσκω σε τὸ πῶς ζῶσι καὶ ποίω τρόπῳ
 οἱ τῷ Θεῷ δουλεύοντες κάκεινον ἀντὶ πάντων
 μόνον ἐπιζητήσαντες, μόνον καὶ εὐρηκότες,
 μόνον καὶ ἀγαπήσαντες, μόνον καὶ ἐνωθέντες
 καὶ γεγονότες μοναχοὶ ὡς μετὰ μόνου μόνοι,
 75 εἰ καὶ ἐν δήμῳ παμπληθεῖ εἰσὶν ἀπειλημένοι.
 Οὗτοι γὰρ ὄντως μοναχοὶ καὶ μονάζοντες μόνοι,
 οἱ μετὰ μόνου τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν Θεῷ δὲ μόνοι,
 γυμνοὶ καὶ ἐνθυμήσεων καὶ λογισμῶν παντοίων,
 μόνον ὀρῶντες τὸν Θεὸν ἐν νοῦ ἀνενοίω,
 80 ἐμπεπηγμένῳ ἐν φωτί, ὡς περ ἐν τοίχῳ βέλος,
 ἢ ὡς ἀστήρ ἐν οὐρανῷ, ἢ πῶς εἰπεῖν οὐκ ἔχω.
 Ὅμως ὡς ἄλλον φωτεινὸν νυμφῶνα κατοικοῦσι
 τὰς κέλλας καὶ ἐν οὐρανῷ νομίζουσι διάγειν

55. Ἰω. 14,20. 60. Α' Κορ. 2,16.

62. Ἀποκ. 4,8. 63. Ἐφ. 3,9.

66. Ἰω.1,9. 67. Ματθ. 1.20.

68. Ἀποκ. 22,5.

55 κι εἶναι ἡ ψυχὴ μὲς στὸ Θεὸ κι ὁ Θεὸς μέσα σ' ἐκείνη,
 μὲ τοὺς ἁγίους ἐνώνεται καὶ μ' ὅλους τοὺς γνωστὴ ἔναι.
 Μὲ τὸ Θεὸ ἔτσι ἐνώνονται ὅσοι μὲ τὴ μετάνοια
 ἀνακαθαίρουν τὶς ψυχὲς μέσα στὸν κόσμον ἐτοῦτο
 καὶ μοναχοὶ ἔτσι γίνονται καὶ ζοῦν χῶρια ἀπ' τοὺς ἄλλους.
 60 Παίρνουν τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ ποῦ ἔναι καὶ στόμα τοῦτο
 καὶ γλώσσα γνήσια ἀληθινὴ ὅπου πρὸς τὸν Πατέρα
 μιλοῦν τὸν Παντοκράτορα κι ὅπου μ' αὐτὴ φωνάζουν:
 Πατέρα, παντοβασιλιὰ καὶ ποιητὴ τῶν ὅλων!
 Τὸ κελλὶ τούτων οὐρανὸς καὶ ἥλιος εἶναι ἐκεῖνοι
 65 καὶ εἶναι μέσα τοὺς τὸ φῶς τὸ ἀνέσπερο καὶ θεῖο,
 ὅπου φωτᾶ κάθε ἄνθρωπον ἐρχόμενον στὸν κόσμον
 καὶ ξεκινώντας ἔρχεται σ' ἐμᾶς ἀπ' τ' ἅγιο Πνεῦμα.
 Ἔτσι σὲ νύχτα αὐτοὶ δὲ ζοῦν· πῶς, νὰ σοῦ πῶ δὲν ξέρω,
 μὲ φρίκη σοῦ τὰ γράφω αὐτὰ καὶ ποῦ τὰ ἀναλογιέμαι
 70 τρέμω μὰ σὲ διδάσκω πῶς ζοῦνε καὶ μὲ ποιό τρόπο
 ὅσοι εἶναι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ κι αὐτὸν μέσα σὲ ὅλους
 μονάχα ἀφοῦ ἀναζήτησαν καὶ μόνον ἀφοῦ βρῆκαν
 καὶ μόνο ἀφοῦ ἀγαπήσανε κι ἐνώθησαν μαζί του.
 Κι ἀφοῦ γενῆκαν μοναχοὶ μόνον μ' αὐτὸν μονάχα,
 75 ἂν καὶ σὲ κόσμον ἀμέτρητο εἶναι μπλεγμένοι μέσα.
 Αὐτοὶ εἶναι οἱ γνήσιοι μοναχοί, ποῦ ζοῦν στὴ μοναξιά τους,
 ποῦ μόνοι εἶναι μὲ τὸ Θεὸ κι ὁ Θεὸς μ' ἐκείνους μόνος,
 γυμνοὶ ἀπὸ κάθε στοχασμὸ καὶ φαντασία κάθε,
 ποῦ βλέπουν μόνο τὸ Θεὸ μὲ νοῦ μὲ δίχως νόηση,
 80 μὲ νοῦ μπηγμένο μὲς τὸ φῶς σὰν βέλος μὲς στὸν τοῖχο,
 ἢ τ' ἄστρο ὅπως στὸν οὐρανὸ κι ἢ πῶς ἀλλιῶς δὲν ξέρω.
 Ὅμως σὰν ἄλλο ὀλόφωτο νυμφῶνα κατοικοῦνε
 τὰ κελλιά καὶ στὸν οὐρανὸ θαρροῦν πῶς κατοικοῦνε

64. Ὅλα ὅσα λέγονται ὡς ἐδῶ εἶναι ἡ προετοιμασία ὧν λέγονται ἀπὸ τὸ στίχο 64 ὡς τὸ στίχο 81 μὲ τις ἐξαιρετικὲς εἰκόνες 'τούτων ἢ κέλλα οὐρανὸς' καὶ μὲ τὸν 'ἀένναο' νοῦ ποῦ εἶναι μπηγμένος στὸ νοῦ 'ὡσπερ ἐν τοίχῳ βέλος' καὶ τὴ βαθύτατη παρατήρηση γιὰ τὴν ἀπομόνωση ὁποιοῦ ἀγαπᾶ μὲ τὸν ἀγαπημένο του ἔστω κι ἂν βρίσκονται μέσα σὲ πλήθη.

- ἢ ἀληθῶς διάγουσι, βλέπε, μὴ ἀπιστήσης!
- 85 Οὐ γάρ εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς, εἰ καὶ τῇ γῇ κρατοῦνται,
 ἀλλ' ἐν φωτὶ διάγουσι τοῦ μέλλοντος αἰῶνος,
 ᾧ κατοικοῦσιν ἄγγελοι, ἐφ' ᾧ περιπατοῦσιν,
 ὑφ' οὐ̅περ διαρπάζονται ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι,
 θρόνοι καὶ κυριότητες πᾶσαι ἐνδυναμοῦνται.
- 90 Εἰ γὰρ καὶ ἐπαναπαύεται Θεὸς ἐν τοῖς ἀγίοις,
 ἀλλ' ἐν Θεῷ οἱ ἅγιοι ζῶσίν τε καὶ κινοῦνται,
 βαδίζοντες ἐν τῷ φωτὶ ὡσπερ ἐπὶ ἐδάφους.
 Ὡ̅ θαύματος, ὡς ἄγγελοι καὶ ὡς υἱοὶ ὑψίστου
 ἔσονται μετὰ θάνατον, θεοὶ Θεῷ συνόντες,
- 95 τῷ φύσει ὄντι οἱ αὐτῷ θέσει ὁμοιωθέντες.
 Τούτων νυνὶ δὲ λείπονται μόνῳ, ὅτι κρατοῦνται
 τῷ σώματι καὶ σκέπονται καὶ καλύπτονται, οἴμοι,
 ὡς δέσμιοι ἐν φυλακῇ τὸν ἥλιον ὀρώντες
 καὶ τὰς ἀκτῖνας τὰς αὐτοῦ δι' ὀπῆς εἰσιούσας
- 100 καὶ μὴ δυνάμενοι αὐτὸν ὄλον κατανοῆσαι
 ἢ κατιδεῖν τῆς φυλακῆς ἕξωθεν γεγονότες,
 ἢ παρακύψαντες τρανῶς ἀπιδεῖν εἰς ἀέρα.
 Καὶ τοῦτο ἔστιν, ὃ αὐτοὺς ἀνιᾶ, ὅτι ὄλον
 οὐ καθορῶσι τὸν Χριστόν, εἰ καὶ ὄλον ὀρῶσιν,
- 105 οὐδὲ δεσμῶν ἰσχύουσι τοῦ σώματος ἐκδῦναι,
 εἰ καὶ παθῶν ἀνείθησαν καὶ πάσης προσπαθείας,
 ἀλλὰ κρατοῦνται ὑφ' ἐνὸς τῶν πολλῶν ἀνεθέντες·
 ὁ γὰρ ὑπάρχων ἐν δεσμοῖς πολλοῖς συνδεδεμένος
 οὐδὲ ἐλπίζει τῶν πολλῶν τὴν λύσιν εὐρηκέναι,
- 110 ὃ δὲ τὰ πλεῖστα τῶν δεσμῶν δυνηθεὶς διακόψαι,
 κρατούμενος δὲ ὑφ' ἐνὸς πλέον ἀλγεῖ τῶν ἄλλων
 καὶ ἐπισπεύδει καὶ αὐτοῦ ἀεὶ ζητεῖ τὴν λύσιν,
 ὅπως ἐλεύθερος φανῆ, ὅπως βαδίξῃ χαίρων,
 ὅπως ἀπέλθῃ ἐν σπουδῇ, πρὸς ὃν τὸν πόθον εἶχε,
- 115 δι' ὃν καὶ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ δεσμοῦ τούτου ἐπεζητεῖ.

ἢ καὶ στ' ἀλήθεια κατοικοῦν κι ἐσὺ μὴν ἀμφιβάλεις.
 85 Γιατὶ δὲ βρίσκονται στὴ γῆ, στὴ γῆ κι ἄς περπατοῦνε,
 ἀλλὰ μὲς στοῦ μελλοντικοῦ τὸ φῶς τοῦ αἰῶνα ζοῦνε,
 οἱ ἄγγελοι ὅπου κατοικοῦν κι ὅπου περιπατοῦνε
 καὶ πὺ ἀρπάζει τις οὐράνιες ἀρχὲς καὶ ἐξουσίες
 κι οἱ θρόνοι καὶ οἱ κυριότητες ἐνδυναμώνονται ὅλες.
 90 Γιατὶ κι ἂν ξεκουράζεται ὁ Θεὸς στοὺς ἁγίους του,
 οἱ ἅγιοι ὡστόσο μὲς στὸ Θεὸ καὶ ζοῦνε καὶ κινοῦνται,
 βαδίζοντας μέσα στὸ φῶς ὅπως στὸ χῶμα ἐπάνω.
 Κι ὦ θαῦμα! ὅπως οἱ ἄγγελοι κι ὅπως ὁ γιὸς τοῦ Ὑψίστου
 θὰ γίνουν μετὰ θάνατο θεοὶ μὲ τὸ Θεὸν ἀντάμα,
 95 τὸν Θεὸν ἀπὸ τὴ φύση του ὅσοι ὅμοιοί του εἶναι θέσει.
 Μὰ ὑστεροῦν τῶρα ἀπ' αὐτοὺς σ' ὅ,τι κρατιοῦνται μόνο
 ἀπὸ τὸ σῶμα, σκέπασμα ὡμὲ πὺ τοὺς τυλίγει.
 Καθὼς δεσμῶτες βλέπουνε ἀπ' τὴ φυλακὴ τὸν ἥλιο
 κι ἀπὸ μιὰ τρύπα οἱ ἀκτίνες του νὰ φτάνουν ὡς ἐκείνους,
 100 χωρὶς νὰ ἔχουν τὴ δύναμη γιὰ νὰ τὸν νιώσουν ὅλο
 ἢ νὰ τὸν δοῦνε βγαίνοντας ἀπὸ τὴ φυλακὴ τους,
 ἢ σκύβοντας, ξεκάθαρα ἔξω νὰ τὸν ἰδοῦνε
 Κι αὐτὴ εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη τους λύπη, γιὰτὶ ἀκέρια
 δὲ συλλαβάνουν τὸ Χριστόν, ἐνῶ τὸν βλέπουν ὅλο,
 105 οὔτε μποροῦν ἀπ' τὰ δεσμὰ τοῦ σώματος νὰ βγοῦνε,
 ἂν κι ἀπ' τὰ πάθη λύθηκαν καὶ κάθε ἐξάρτησή τους,
 ἀλλ' ἕνα ἀκόμα τοὺς κρατᾶ κι ἀπ' τὰ πολλὰ ἄς λυθῆκαν.
 Γιατὶ, ὅποιος μὲ πολλὰ δεσμὰ εἶναι σφιχτὰ δεμένος,
 οὔτε πὺ ἐλπίζει πὺς θὰ βρεῖ ἀπ' αὐτὰ τὴ λευτεριά του·
 110 ἀλλ' ὅποιος τὰ πολλὰ δεσμὰ κατόρθωσε νὰ σπάσει
 κι ἕνα μονάχα τὸν κρατᾶ πονάει πιὸ ἀπὸ τοὺς ἄλλους
 καὶ βιάζεται καὶ πάντοτε ζητᾶ κι αὐτὸ νὰ σπάσει,
 γιὰ νὰ φανεῖ πιά ἀνώτερος, μὲ χαρὰ περπατώντας,
 γιὰ νὰ βαδίσει βιαστικὰ σ' ὅποιον ποθεῖ ἢ καρδιά του
 115 καὶ πὺ γι' αὐτὸν τὴ λύτρωση ἀπὸ τὸ δεσμὸ ζητοῦσε.

Ἐκεῖνον τοίνυν ἅπαντες ζητήσωμεν, τὸν μόνον
 δυνάμενον ἐκ τῶν δεσμῶν ἡμᾶς ἐλευθερῶσαι!
 Ἐκεῖνον καὶ ποθήσωμεν, Ἐκεῖνον οὐ τὸ κάλλος
 πᾶσαν ἐκπλήττει ἔννοϊαν, πᾶσαν ἐκπλήττει φρένα,
 120 πᾶσαν τιτρώσκει τε ψυχῆν καὶ πτεροῖ πρὸς ἀγάπην
 καὶ συγκολλᾷ καὶ συνενοῖ τῷ Θεῷ ἀεννάως!
 Ναί, ἀδελφοί μου, δράμετε ταῖς πράξεσι πρὸς τοῦτον,
 ναί, φίλοι, διανάστητε, ναί, μὴ ἀπολειφθῆτε,
 ναί, μὴ λαλεῖτε καθ' ἡμῶν ἑαυτοὺς ἀπατῶντες!
 125 Μὴ λέγετε, ἀδύνατον λαβεῖν τὸ Θεῖον Πνεῦμα,
 μὴ λέγετε, χωρὶς αὐτοῦ δυνατὸν τὸ σωθῆναι,
 μὴ οὖν ἀγνώστως τούτου λέγετέ τινα μετέχειν!
 Μὴ λέγετε, ὅτι Θεὸς οὐχ ὁράται ἀνθρώποις,
 μὴ λέγετε, οἱ ἄνθρωποι φῶς θεῖον οὐχ ὁρῶσιν,
 130 ἢ ὅτι καὶ ἀδύνατον ἐν τοῖς παροῦσι χρόνοις!
 Οὐδέποτε ἀδύνατον τοῦτο τυγχάνει, φίλοι,
 ἀλλὰ καὶ λίαν δυνατὸν τοῖς θέλουσιν ὑπάρχει,
 πλὴν ὅσοις βίος κάθαρσιν τὴν τῶν παθῶν παρέσχε
 καὶ καθαρὸν εἰργάσατο τῆς διανοίας ὄμμα·
 135 τοῖς δ' ἄλλοις ὄντως τύφλωσις, ἀμαρτημάτων ρύπος,
 ὃ καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ θείου φωτὸς στερήσει
 καί, μὴ πλανᾶσθε, τῷ πυρὶ καὶ σκότει παραπέμψει.
 Ἴδετε, φίλοι, ποταπὸς ὠραῖος ὁ Δεσπότης!
 Ναί, μὴ καμμύσητε τὸν νοῦν πρὸς τὴν γῆν ἀφορῶντες,
 140 ναί, μὴ φροντίσι τῶν ἐν γῆ πραγμάτων καὶ χρημάτων,
 ἐπιθυμία δόξης τε κρατηθῆτε καὶ τοῦτον
 ἐγκαταλείψετε, τὸ φῶς ζωῆς τῆς αἰωνίου!
 Ναί, φίλοι, δεῦτε μετ' ἐμοῦ, συνεπάρθητε δὴ μοι,
 οὐ σώματι, ἀλλὰ νοῖ καὶ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ,
 145 ἐν ταπεινώσει κρίζοντες πρὸς τὸν καλὸν Δεσπότην,

121. Ψαλμ. 72,28. 126. Πράξ. 4,12.

128. Α' Τιμ. 6,16 καὶ Ἰω. 1,18.

Αὐτὸν λοιπὸν ὄλοι κι ἐμεῖς ἄς ψάξομε νὰ βροῦμε,
 τὸ μόνο πὺ ἀπὸ τὰ δεσμὰ μπορεῖ νὰ μᾶς λυτρῶσει.
 Κι ἐκεῖνον ἄς ποθῆσομε, ἐκεῖνον πὺ ἡ ὁμορφιά του
 ξαφνιαῖζει κάθε σκέψη μας καὶ κάθε νοῦ ἐκπλήσσει,
 120 λαβώνει κάθε μιὰ ψυχῆ, φτερά γιὰ τὴν ἀγάπη
 τῆς δίνει καὶ μὲ τὸ Θεὸ τῆ δένει, τὴν ἐνώνει
 γιὰ πάντα! Ἐμπρός, ἀδέλφια μου, μὲ τὰ ἔργα σας σ' Ἐκεῖνον
 τρέξετε, φίλοι μου, ὀρθοί, ναί, μὴν καθυστερεῖτε,
 ναί, μὴν τὰ βάζετε μ' ἐμᾶς τοὺς ἑαυτοὺς σας γελῶντας.
 125 Μὴ λέτε ὅτι εἶναι ἀδύνατο νὰ λάβομε ἅγιο Πνεῦμα,
 μὴ λέτε πῶς χωρὶς αὐτὸ μποροῦμε νὰ σωθοῦμε,
 μὴ λέτε ὅτι ἀσυναίσθητα σ' αὐτὸ μετέχει κάποιος.
 Μὴν ἰσχυρίζεστε ὅτι ὁ Θεὸς κρύβεται ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους,
 μὴ λέτε πῶς οἱ ἄνθρωποι τὸ θεῖο φῶς δὲ βλέπουν,
 130 ἢ κι ὅτι εἶναι ἀδύνατο στὰ χρόνια τὰ δικά μας.
 Ποτὲ δὲν εἶναι, φίλοι μου, ἀδύνατο σᾶς λέγω,
 ἀλλὰ παραεῖναι δυνατὸ γιὰ ὄλους αὐτοὺς πὺ θέλουν,
 πλὴν ὅσοι κάθαρση παθῶν πέτυχαν στὴ ζωὴ τους
 κι ἔκαναν πεντακάθαρα τὰ μάτια τοῦ νοῦ τους.
 135 Στους ἄλλους ὄντας τύφλωση ὁ ρύπος τῶν λαθῶν τους,
 ὅπου κι ἐδῶ κι ἐκεῖ τὸ φῶς τὸ θεῖο θὰ τοὺς στερήσει
 καί, μὴ γελιέστε, στὴ φωτιὰ τοὺς σπρώχνει καὶ στὸ σκότος.
 Κοιτάξτε, φίλοι, ὁ Κύριος πόσον ὠραῖος εἶναι.
 Μὴ σκύψετε τὸ πνεῦμα σας κατὰ τὴ γῆ κοιτώντας,
 140 ναί, ἀπὸ φροντίδες γῆινων πραγμάτων καὶ χρημάτων
 καὶ ἀπὸ δόξας πεθυμιὰ νὰ μὴν ἐμποδιστεῖτε
 καὶ μὴν ἐγκαταλείψετε τὸ φῶς τῆς ζωῆς τῆς αἰώνιας.
 Ναί, φίλοι μου, μαζί μου ἐμπρός, ὀρμήσετε μαζί μου,
 μὲ νοῦ, ψυχῆ καὶ μὲ καρδιά καὶ βέβαια ὄχι μὲ σῶμα,
 κρίζοντας μὲ ταπείνωση πρὸς τὸν καλὸ μας Κύριο,
 145 τὸ Θεὸ μας τὸ φιλεύσπλαχνο καὶ φιλάνθρωπο μόνο.

137. Ματθ. 8,12.

142. Ἰω. 8,12.

τὸν φιλοικτίρμονα Θεόν, τὸν φιλόανθρωπον μόνον!
 Καὶ πάντως εἰσακούσεται καὶ πάντως ἐλεήσει
 καὶ πάντως ἀποκαλυφθῆ καὶ πάντως ἐμφανίσει
 καὶ φῶς ἡμῖν τὸ ἑαυτοῦ φαιδρὸν καθυποδείξει.
 150 Τί κατοκνεῖτε ταπεινοί, τί καταρραθυμεῖτε,
 τί προτιμᾶσθε ἄνεσιν τοῦ σώματος καὶ δόξαν,
 τὴν ἄτιμον καὶ ἄδοξον, τὴν κενὴν καὶ ματαίαν;
 Τί λέγετε ἀμέριμον τὸν ἐνάρετον βίον;
 Οὐκ ἔστιν οὕτως, ἀδελφοί, οὐκ ἔστι, μὴ πλανᾶσθε,
 155 ἀλλ' ὡς οἱ βίον ἔχοντες καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα
 καὶ πλούτου ἐφιέμενοι καὶ δόξης τῆς προσκαιροῦ
 σπουδάζουσι καὶ τρέχουσι τὸ δοκοῦν ἐκπληρῶσαι,
 οὕτω καὶ πᾶς μετανοῶν καὶ πᾶς Θεῷ δουλεύων
 ὀφείλει σπεύδειν καὶ αἰεὶ ἐμέριμος ὑπάρχειν,
 160 ὅπως εὐπρόσδεκτος αὐτοῦ ἢ μετάνοια ἔσται
 καὶ ἡ δουλεία γένηται εὐάρεστος τελεία,
 καὶ τότε ὅλως τῷ Θεῷ οἰκειωθεὶς ἐκ τούτων
 ὄλος ἐνοῦται καὶ αὐτὸν κατὰ πρόσωπον βλέπει
 καὶ παρρησίαν πρὸς αὐτὸν ἀναλόγως λαμβάνει,
 165 καθ' ὅσον σπεύδει τὸ αὐτοῦ θέλημα ἐκπληρῶσαι,
 ὅπερ ἀξιοθεύημεν καὶ ἡμεῖς τοῦ ποιῆσαι
 καὶ τοῦ ἐλέους μετασχεῖν μετὰ πάντων ἀγίων,
 νῦν μὲν καθ' ὅσον ἐφικτὸν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ,
 ἐκεῖ δὲ ὄλον τὸν Χριστόν, ὄλον τὸ θεῖον Πνεῦμα,
 170 ἐν τῷ Πατρὶ ληψόμεθα εἰς αἰῶνας αἰώνων.
 Ἀμήν.

161. Ρωμ. 14,18.

162. Ἐφ. 2,19.

163. Α' Κορ. 13,12.

Καὶ θὰ εἰσακούσει σίγουρα καὶ σίγουρα θὰ ἐλεήσει,
 σίγουρα θ' ἀποκαλυφθεῖ καὶ σίγουρα θὰ δείξει
 καὶ τὸ χαρούμενό του φῶς θὲ νὰ μᾶς φανερώσει.

150 Τί ἀδιαφορεῖτε ταπεινοί, καθόλου δὲ σᾶς νοιάζει·
 πῶς ἄνεση σωματικὴ καὶ δόξα προτιμᾶτε,
 δόξα ἄτιμη, δόξα ἄδοξη καὶ μάταιη καὶ κούφια;
 Πῶς λέτε δίχως μέριμνα τῆς ἀρετῆς τὸ βίο;
 Ἔτσι δὲν εἶναι, ἀδέρφια μου, δὲν εἶναι, μὴ γελιέστε.

155 Μὰ ὅπως ὅσοι κτήματα, παιδιά, γυναῖκα ἔχουν,
 καὶ νὰ πλουτήσουν πεθυμοῦν, πρόσκαιρη δόξα νὰ ἔχουν,
 καὶ βιάζονται καὶ τρέχουνε νὰ φτάσουν στὸ σκοπὸ τους·
 ἔτσι κι ὅποιος μετανοεῖ κι ὅποιος στὸ Θεὸ δουλεύει
 πρέπει νὰ τρέχει πάντοτε καὶ ὅλος μέριμνες νὰ ἔναι

160 κι ἔτσι θὰ γίνεи εὐπρόσδεκτη ἢ μεταμέλειά του
 κι εὐάρεστη ἢ δουλεία του θὰ γίνεи ἔτσι καὶ τέλεια
 κι ὀλότελα μὲ τὸ Θεὸ ἔτσι οἰκεῖος ἀφοῦ γίνεи,
 μαζί του ὅλος ἐνώνεται καὶ τὸν κοιτάει στὰ μάτια
 καὶ θάρρος πού τοῦ ἀναλογεῖ παίρνει τότε μπροστά του,

165 σκοπὸς του ἀφοῦ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι νὰ ἐκπληρώσει
 πού εἶθε νὰ γίνομε κι ἐμεῖς ἄξιοι νὰ τὸ ἐκτελοῦμε
 καὶ τὸ ἔλεός του μ' ὅλους τοὺς ἀγίους νὰ μοιραστοῦμε,
 τώρα ὅσο αὐτὸ εἶναι δυνατὸ μέσα στὸν κόσμον τοῦτο
 κι ἐκεῖ ἀκέριο τὸ Χριστὸ κι ὅλο τὸ θεῖο Πνεῦμα

170 μὲ τὸν Πατέρα ἅς λάβομε στὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνα.
 Ἀμήν.

159. Ὁ μοναχὸς δὲν εἶναι ὁ ἀμέριμνος κατ' ἀντίθεση πρὸς ὁποιοὺς μεριμνοῦν γὰρ τίς ἐπιχειρήσεις καὶ τὴν οἰκογένειά τους. Εἶναι κι αὐτὸς ἑμμέριμνος πάντοτε γὰρ νὰ εὐαρεστήσει στὸ Θεό·

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

Οι ἄριθμοι παραπέμπουν κατὰ σειρά γιὰ τὰ χωρία τῆς Γραφῆς στὸ κεφάλαιο, τὸ στίχο, τὸ ποίημα, ποὺ σημειώνεται μὲ μαῦρο ἄριθμό, καὶ τὸν στίχο τοῦ ποιήματος, γιὰ τὰ ὀνόματα καὶ πράγματα στὸ ποίημα, ποὺ σημειώνεται καὶ αὐτὸ μὲ μαῦρο ἄριθμό, καὶ στὸ στίχο, ἐνῶ ἡ παραπομπὴ τῶν χωρίων στὸν Πρόλογο (Εἰσαγωγή) καὶ Προσευχῇ γίνεται μόνο στὴ σελίδα ποὺ βρίσκονται.

1. Εὐρετήριο χωρίων τῆς Γραφῆς

	Γένεσις		4	8	18 139
			5	6-7	18 161 ἐ.
1	11-12	17 133 ἐ.	13	21	25 13
	26	23 67	14	5-6	18 180 ἐ.
2	7	22 96		6	18 194
	8-9	19 111		20	18 188
	19-20	21 253		21	19 116
	24	27 52	15	4	19 118
3	8	17 490· 21 45		25	19 119
3	13	22 74	16	15	19 112
	14	Πρόλ. 16		33	20 204
	23-24	17 451 ἐ.	24	17	24 20
11	5	21 47	33	11	17 69 ἐ.
15	6	21 132		18	24 6
17	22	21 47		20	19 25 ἐ· 24 6
18	3	21 45		22	25 87
22	17	21 132· 24 65		23	19 25 ἐ.

Ἐξοδος

Ἄριθμοι

3	2	18 144·	16	33	24 89
	2-3	18 133	17	23	19 126
	14	21 256	24	17	22 5, 14, 28

	Δευτερονόμιον		10	1	21 421
			17	6	18 112
25	14	24 303		12	19 107· 21 262
	15	24 312	17	30	17 708· 19 107
32	13	19 120	18	15	Πρόλ. 24
			24	7	25 129
	Βασιλειῶν Β'		25	7	18 177
			29	4	30 299
7	18	15 22	35	9	11 48
22	30	24 243	39	15	18 208
			44	2	24 29
				4	15 79
	Βασιλειῶν Γ'		47	11	Πρόλ. 24
				13	24 44
18	38	25 110	48	4	Πρόλ. 24
			50	19	17 627
	Βασιλειῶν Δ'		54	7	21 421 ε., 423
			56	2	25 20
5	10	24 367	57	5	21 436
			61	10	4 69
	Ἑσθήρ		67	3	11 68
				7	11 90
4	17	14 66	68	33	5 23
			72	28	27 121
			77	7	16 107
	Τωβίτ			13	19 116
				53	19 118
5	10	26 2	79	6	17 108
10	5	4 90	81	6	7 36
			84	2	25 150
	Μακκαβαίων Β'		87	7	24 216
			90	13	18 131
1	24	21 356	96	11	22 17
12	25	21 74	102	11	21 122
			103	4	24 197
	Ψαλμοί			18	21 417, 419
			104	18	19 115
1	3	17 126		20	19 115
4	7	9 5	105	10	25, 93
6	9	20 69		17	25 108
9	32	21 46	106	10	25 42· 26 70, 101

108	27	18 14	5	6	16 12-15
111	4	1 38			
	9	17 602			
118	31	25 146			Ίωβ
	32	25 91	1	21	17 614
	73	22 115 έ.	7	1	24 120
	100	22 115 έ.	38	5	21 128
	131	Πρόλ. 17			
123	7	21 421 έ.			
127	2	4 34			Σοφία Σολομώντος
138	6	7 10· 21 315			
	12	18 110	1	7	20 38· 24 191
139	14	1 165	6	11	Πρόλ. 22
142	2	25 113	7	7	Πρόλ. 22
148	4	23 387		10	Πρόλ. 23
				11	Πρόλ. 23
				13	Πρόλ. 22, 24
	Παροιμίες			24-25	Πρόλ. 22
				27-28	Πρόλ. 22
1	16	4 12	8	2	Πρόλ. 22
3	15	17 638	11	23	24 114
5	16	Προσ. 38	16	11	24 36
8	17	8 4· 22 210		20	19 112
10	20	Πρόλ. 24			
	21	Πρόλ. 242			
	31-32	Πρόλ. 24			Σοφία Σειράχ
11	2	Πρόλ. 24			
14	12	24 229	6	18	21 439
	33	Πρόλ. 24	15	18	8 1
20	27	Πρόλ. 24	18	11	25 32
21	13	4 22	23	27	18 14
23	28	24 91	24	21	23 321
25	7	Πρόλ. 24	40	1	21 372
	Έκκλησιαστής				Μιχαίας
12	4	20 88	1	4	11 68
			7	8	25 45
	Άισμα Άισμάτων				Ίωήλ
2	5	Πρόλ. 18· 16 9· 24			
		247	1	5	15 252

			Ματθαῖος		
2	10	21 189			
	12	24 235			
	16	15 250	1	20	27 67
			2	11	17 647
			3	2	1 112
	Ζαχαρίας			10	1 18
			5	3	21 65
9	3	23 510		4	42· 21 142
			5	1 132	
	Μαλαχίας			8	17 525 έ· 21 66,167
				9	6 14· 7 34
4	2	Πρόλ. 18		18	1 193
				19	25 124
				28	24 74
	Ἡσαΐας		6	9	Πρόλ. 34
				28	22 103
1	3	23 534 έ.	7	6	Πρόλ. 32
1	20	18 15		8	Πρόλ. 22
4	4	20 23· 22 22		12	27 137
6	2	21 273	8	10	8 9
9	1	25 42· 26 101	9	12	25 30
42	7	12 61		16	15 182· 17 833
44	22	20 135		17	21 340
64	1	16 19		22	26 99
	Ἱερεμίας		10	16	21 400
				29	5 5
5	8	15 216· 21 403	11	10	17 33
10	13	17 670		15	3 15
12	1	25 125		19	20 67
20	9	20 85· 24 24		23	20 192
23	32	17 508		28	18 28
28	16	17 670		29	Πρόλ. 24· 21 81· 24
					332
				30	5 6
	Ἰεζεκιήλ		12	36	14 90
				24-25	17 89-94
19	10	17 128		31	15 248
34	5	23 546		44-45	20 206 έ.
				45	15 248
	Δανιήλ			45-46	17 538 έ.
			14	36	24 264
9	23	9 19		43	13 16

				Μάρκος	
15	3	17 27· 20 70			
	17	19 97			
	27	26 7	3	27	Προσ. 38
17	2	1 141, 176· 16 32	5	22	8 29
	5	17 326, 374		32	16 14
18	10	25 145	10	16	18 156
	24	2 38		21	21 181
19	5	27 52		29	22 119
	20	18 224		29-30	18 126 έ.
	27	15 111	11	7	21 425
	28	22 143	12	30	19 123
	29	2 41	13	16	21 414
20	1	15 43	16	18	7 13
	16	15 43		19	21 476
	21	5 13			
	27	5 13			
22	11-12	17 469			
	13	25 139	1	6	9 4
	16	21 96		28	19 132
	29	26 70		35	Πρόλ. 22· 14 59
	30	27 93		53	1 56
	43	15 125		69	15 116
24	29	21 189· 24 93	3	9	5 18
	35	21 190		16	21 281
25	1	17 820	5	8	18 148
	10-11	17 433· 21 186	6	35	27 93
	12	17 493		36	24 104
	13	17 148		48	Πρόλ. 16· 21 327
	14-15	24 40		48-49	20 193·
	15	20 80	7	36	17 663
	18	Πρόλ. 22		37-38	17 76
	26	14 25		38	24 1
	30	14 108	8	5	17 795 έ.
	32	1 74· 25 147	8	37	15 5· 18 4
	41	24 323	9	23	17 502 έ.
26	15	19 47	10	18	2 121
	28	20 60 έ.		31	23 458
	42	7 14	12	5	25 140
27	6	19 49		42	Πρόλ. 22
28	20	15 131		48	17 144

Λουκάς

13	18-19	17 757 έ.		55	17 834
	21	17 829	7	37	17 831
	27	20 69		38	17 519
14	26	8 15	8	12	1 66· 4 89· 15 90· 23
15	6	23 547			464· 26 28· 27 142
	8	20 200		16	27 22
	9	17 849	9	1	14 8
	11-12	17 75,715 έ· 24 54		7	19 134
16	23	1 124		16	24 367
	26	1 118, 124		34	14 8
17	21	17 585· 19 145	10	7	21 414
18	13	Πρόλ. 18		11	21 334
21	34	18 90		28	21 221
22	30	20 73		35	7 36
23	36	24 351		36	21 468
	39-40	17 679	11	25	Προσ. 36
	46	25 93		25-26	26 97
24	28	18 99		39-40	19 139
	30	26 48	12	36	8 10· 17 285
	31	11 46· 17 264-276		43	21 10
	32	17 329	13	8	17 745
	45	11 46	14	2	1 106
				2-3	1 148
	Ἰωάννης			6	21 221
				9	11 52· 21 105, 214,
					224
1	5	15 95· 25 49		15	15 40
	9	Προσ. 36· 27 66		17	21 182
	12	6 14· 7 34· 8 12		20	27 55
	13	13 22· 21 27		21	8 5
	14	Προσ. 38· 20 3		26	21 159
	18	21 39,210· 27 128		4	21 22
	51	18 151	15	3	2 77
2	18	18 139	17	10	21 222
3	21	19 104		24	14 111
	29	27 49		19	26 47
4	24	19 104· 21 198	20	15	22 110
5	39	Πρόλ. 26	21		
6		19 124			
	35	1 135· 20 208			
	36-37	26 33			
	53	20 60 έ.	1	9	11 5· 22 152
					Πρόξεις

3	2	25 116		31	21 99
	21	15 31	10	4	17 711
4	12	27 126		6-7	15 247
5	12	11 15		17	8 82
	14	11 15	11	33	19 2· 21 344, 388
6	11	11 9	12	17	4 96
7	49	Προσ. 38	13	10	17 711
	55	11 13		12	17 38 ε.
	56	11 7,36,76· 16 19		14	15 178
	58	11 10	14	10	21 361
	16	1 89		18	27 161
9	9	11 77	16	16	18 157
10	38	25 78			
	42	22 145			
13	10	20 150			
14	17	17 211			
17	25	Προσ. 38	1	13	15 203
	28	4 61· 12 34· 27 91		19-20	9 17
19	2	26 13		20	Πρόλ. 24
22	3	21 82		27	9 44
			2	9	4 98· 13 85· 24 273, 327
	Ρωμαίους			10	Πρόλ. 14, 18
				12	21 494
1	20	1 24		16	27 60
	21	4 69· 23 75	3	8	21 365
	30	24 159		9	21 337
2	7	19 143		10	21 334
	15	14 95	4	19	1 186
3	5	Προσ. 38	6	9-10	24 76
	23	24 169		15	15 141
	26	24 115		17	27 53
	28	26 94		18	Προσ. 38
5	3	6 23	7	10	27 50
7	3	21 175		19	22 135
	24	25 67		40	21 494
8	9	21 178	8	3	8 4
	10	9 28	10	3	26 50
	15	25 64		4	21 417
8	17	26 54	12	12	21 199
	26	8 34		23	15 169· 21 199
9	5	Προσ. 38		23-24	15

13	1	2 33		23	23 33
	1-2	17 292 έ.	2	3	13 21
13	12	27 163		8	11 16
	13	18 10	2	19	27 10, 162
14	2	4 43	3	9	Προσ. 36· 27 63
	3	18 100		17	Προσ. 38· 1 70· 27 2
15	8	1 48		18	Πρόλ. 30
	28	Πρόλ. 20· Προσ. 38	4	6	25 39
				7	24 299
				10	Προσ. 36· 21 41· 23 38, 225· 24 187
				13	Πρόλ. 16
				22	Πρόλ. 16
				24	Πρόλ. 16
			5	1	5 15
				5	2 3
				8	21 4
				19	26 12, 17, 24
			6	12	24 120, 123
					Φιλιπησίους
			1	11	1 3
			2	6	1 169
				7	21 473
				9	Πρόλ. 34
				10	2 85
				15	13 16
			3	9	Προσ. 38
				20	27 13
					Κολοσσαεΐς
					Κολοσσαεΐς
			1	16	8 92· 24 194
				17	23 32, 53
				26	19 64
			3	9-10	Πρόλ. 16 έ.
					Θεσσαλονικεΐς Α΄
					Θεσσαλονικεΐς Α΄
					Θεσσαλονικεΐς Α΄
1	13-14	17 817			
	21	Πρόλ. 28· 24 214	2	6	21 77· 24 336

Κορινθίους Β΄

1	2	5 10			
	22	1 73· 17 854			
2	16	21 84			
3	10	1 9			
4	4	1 84			
	6	25 11			
	17	1 178			
5	3	1 78			
	6	27 96			
	10	14 91			
6	8	21 80			
	9	8 83· 21 79			
	14	25 58			
	15	17 745			
	16	27 18			
12	2	21 283			
	2-3	20 240 έ.			
	4	21 284, 290, 295			

Γαλάτας

4	9	8 85· 21 348			
	18	1 166			
	19	13 34			
5	22	22 187			

Έφεσούς

3	19	27 167	2	19	18 132
4	8	17 497		24	26 93
				26	15 35
	Τιμόθεον Α΄		3	7	17 20-28
			4	9	21 141
1	17	16 40			
2	4	24 113		Πέτρου Α΄	
3	9	19 74			
6	16	Πρόλ. 14· 1 143· 14 61· 18 13· 20 4,44· 21 291· 27 43, 128	1	19	24 130
			2	1	17 739 έ.
			5	1	26 96
				4	Προσ. 36
	Τιμόθεον Β΄			8	Προσ. 38· 24 134
				10	21 15
2	2	Πρόλ. 30			
	12	Προσ. 38· 12 141			
4	8	17 815		Πέτρου Β΄	
	Τίτον		1	4	17 68· 26 30
				19	1 46
1	1	26 26	2	12	1 100
2	12	17 351			
3	4	11 21		Ίωάννου Α΄	
	6	17 63 έ· 24 173	2	15	Πρόλ. 16· 8 87· 21 185· 24 346
	Έβραίους		3	2	15 108· 27 95
				9	15 171
1	3	24 14		18-21	1 117
2	14	20 17		21	27 164
5	13	18 67	4	16	17 236
	14	Πρόλ. 14		17	21 366
6	4	17 412		18	17 194
9	4	20 204		44	Πρόλ. 34
11	36	15 30	5	20	Προσ. 36
12	23	1 147			
13	13	24 352			
				Ίούδα	
	Ίακώβου			4	24 186
				7	1 109
1	17	12 55		10	1 100

	13	21 196		11	19 72
	23	14 98	5	9	5 7· 20 60 έ.
	24	Προσ. 40· 19 9 έ.		11	24 193
	25	19 72	7	2	17 819
	Άποκάλυψις		0	9	27 16
			9	4	1 73· 17 819
1	10	Πρόλ. 20	12	9	24 160
	18	11 95	14	6	13 90
2	7	19 111· 20 21		15	17 147
3	3	17 148	21	6	1 136, 190· 20 208
4	8	27 62	22	5	27 68

2. Εὐρετήριο ὀνομάτων

- Ἄαρὼν 19 126 ράβδος Ἄαράων.
 Ἄδὰμ 17 452· 22 73.
 Αἰγύπτιοι 18 222.
 Αἴγυπτος 18 130, 133, 140, 165, 170,
 179, 180, 183, 212.
 Βασίλειος 19 79 ὁ σοφός, ὁ πύρινος
 τὴν γλῶτταν.
 Γρηγόριος 19 81 ὁ καλῶς θεολογῶν·
 23 415 θεολογικῶς εἰρήκει.
 Δαυὶδ 15 116, 118, 123 οἶκος Δαυὶδ·
 125 Κύριος τοῦ Δαυὶδ· 126 τέ-
 κνα τοῦ Δαυὶδ 239, 256· 19
 107· 21 314.
 Διονύσιος (ὁ Ἄρεοπαγίτης) Πρόλ.
 18,17· 20,6· 24,19· 24,17·
 28,30· 30,29· 15 80.
 Εὐα 17 455· 22 73.
 Ἰακώβ 22 15, 28.
 Ἰούδας 19 44.
 Ἰωάννης (Πρόδρομος) 21 279, 292,
 300.
 Ἰωάννης Χρυσόστομος 19 80.
 Μαριάμ 21 469· 26 84.
 Μωσῆς (Μωυσῆς) 18 164, 197, 209,
 219. 19 24.
 Νικήτας, Πρόλογος, τίτλος.
 Νικόλαος, (μητροπολίτης Χωννῶν),
 15 16.
 Παῦλος (Ἀπόστολος), Πρόλογος
 30,14· 9 18· 11 τίτλος, 77· 13
 21· 15 35, (17 294)· 21 175,
 279, 294, 300· 24 τίτλος.
 Πέτρος (Ἀπόστολος) 1 62.
 Σατᾶν (Σατανᾶς) 2 121· 24 163.
 Σεραφίμ 2 87· 20 55, 231· 24 195.
 Σολομῶν, Πρόλογος 22,15.
 Στέφανος (Διάκονος) 11 τίτλος 6,76.
 Στουδίου (μονὴ τῶν Στουδιτῶν), Πρό-
 λογος, τίτλος.
 Συμεῶν (πνευματικὸς πατὴρ τοῦ Νέου
 Θεολόγου) 7 7· 15 206· 18 176,
 207.
 Συμεῶν (ὁ Νέος Θεολόγος), Πρόλο-
 γος, τίτλος, 16,22· 18,11· 28,12·
 32,21· 34,6· 2 τίτλος, 3 τίτλος,
 24 τίτλος.
 Τιμόθεος, Πρόλογος 28,30· 30,14.
 Φαραὼ 18 141, 161, 166, 170, 172,
 212.
 Φίλων (ὁ Ἰουδαῖος) Πρόλογος 26,20.
 Χερουβὶμ 2 87· 20 231· 24 195.

3. Εὐρετήριο ὀνομάτων καὶ πραγμάτων

ἀβλαβῆς : 15 212.

ἄβυσσος : κολάσεων 1 122· ἄβυσσος ἔστα προκοπῆς 185· – ἀτέλεστος 200· οὐρανοὶ... γῆ... ἄβυσσοι 2 109· 4 48· σταγῶν ἐξ ἄβυσσου 11 59· 15 245· ἄβυσσους ἀνερευνᾶν 247· ἄβυσσους περιέρχεσθαι 17 364· – εὐσπλαγχνίας 18 40· 20 169· ἄβυσσον ἄλλην ἐν τῇ κτίσει 21 370· ἄβυσσον ἄβυσσων κατὰ νοῦν ὑποζωγραφεῖν 23 285· ὄλας τὰς ἄβυσσους ἐν χειρὶ ἔχειν 307· πάσας ἄβυσσους πίνειν 329, 335, 344, 345· ἄβυσσον τῆς σῆς φιλανθρωπίας 24 106.

ἀγαθότης : Θεοῦ 1 65· 15 58· ἀγαθότητος ἔργα 20 83· ψυχὴ τὴν ἀγαθότητα ἐκπλήττεται 235· τῆς ἀγαθότητος (τοῦ Χριστοῦ) 24 96· ἀγαθότητι θεία 25 119.

ἀγάλλεσθαι : 1 100.

ἀγαλλίασις : αἰδῖος Προσευχῆ 36,4· 1 140.

ἀγάπη : τελεία 5 22· θεοποιὸς ἀγάπη 24· 9 35· φῶς ἀγάπης 10 14· καρπὸς ἀγάπης φόβος ἐν τῇ ἀγάπῃ 17 187, 194· – δίχα φόβου 208, 210, 232· Πνεῦμα Θεῖον ἢ ἀγάπη 236· ἀγάπης ἐνέργεια 289· μείζων πάντων ἢ ἀγάπη 292, 305, 311, 317, 322, 331, 407· ἐγκρατῆς ἀγάπης 411, 425, 450· ἀρετῶν πρώτη

ἀγάπη 476· ἀρεταὶ χωρὶς ἀγάπης ἔωλοι 483, 486· Πνεῦμα Θεῖον ἢ ἀγάπη 498· τέλος νόμου ἢ ἀγάπη 712· 18 11, 32· πόθος θείας ἀγάπης 19 163· 20 48· φυσικὴ 98· πτέρυγες ἢ ἀγία ἀγάπη 21 423· 22 112· τὸ ζέον τῆς ἀγάπης ποιεῖ αἰγλην 171, 197· 24 246, 300· πρὸς ἀγάπην πτεροῦν 27 120.

ἀγάπησις : – καὶ παρρησία 20 78· φλόξ ἀγαπήσεως θείας 238.

ἀγγελικός : βίος ἀγγελικός 14 70· ἀγγελικὴ ἀξία 21 19.

ἄγγελοι : 2 86, 99· ὁμοῖος ἀγγέλων 7 23, 35· ἄγγελοι φρίττουσιν 14 45· φῶς ἀπρόσιτον νοεραῖς στρατιαῖς ἀγγέλων 63, 70· 15 9· ἀγγέλων γλώσσαις λαλεῖν 17 295· ἀπρόσιτος ἀγγέλοις 20 231· 21 245, 271, 479· πῦρ ἄστεκτον ἀγγέλοις 22 36· ἄγγελοι δόξης δόξαν βλέπουσιν 67, 206· 24 192· 27 11, 87, 93.

ἄγγελος : Κυρίου 13 6· οὐκ ἄνθρωπος (Συμεῶν Εὐλαβῆς) 18 130.

ἀγέννητος : 2 79· ἀγέννητος κατ' οὐσίαν 21 203· Πατὴρ 496.

ἀγιαῖζειν : 11 12.

ἀγιωσύνη : ἀγιωσύνη μείζων 20 189.

ἀγνωμοσύνη : 25 89.

ἀγνώμων : ἀγνώμονα τοῖς καλοῖς 2 46· παραβάτης πάντων καλῶν 24 306.

ἀγνωσία : γνωστὴ ἀγνωσία 13 55· ἐν

- ἀγνωσία ἀπολείπειν καλῶν 23 524.
- ἀγνωστος : φῶς γινωσκόμενον ἀγνώστωσ 2 94· φιλανθρωπία ἀγνωστος 13 38, 56· ἀγάπη ἀγνώστωσ συνυπάρχει 17 322· τὰ ἀγνωστα ἀγγέλοις 22 206· ἀγνώστωσ μετέχειν Θεοῦ 27 127.
- ἀγράμματος : 3 16.
- ἀγρυπνεῖν : Μωϋσῆς 18 197.
- ἀγχόνη : ψυχικὴ 19 49.
- ἀδάμας : 10 3.
- ἀδάπανος : Προσευχὴ 38,8.
- ἄδειν : ὕμνους 7 8· ὕμνους καὶ εὐχὰς 26 12, 58.
- ἄδης : 1 52· ἐξ ἄδου ἀνάγειν 6 7· 20 192· ψυχὴν ἐξ ἄδου ἀνάγειν 21 6· ἀνοίγεται 190· εἰς ἄδου πτῶμα καταφέρεσθαι 23 399· ζῶντα εἰς ἄδην κατάγειν 24 89, 292· εἰς ἄδην ἀπωθεῖσθαι 25 104.
- ἀδιαίρετος : ἀδιαίρετον φῶς ἀγ. Τριάδος 2 92· θεότης 19 147· ἀδιαιρέτως κρατεῖν Θεὸν 20 19· 21 137, 201.
- ἀδιάστατος : Προσευχὴ 38,20· 15 100· 21 215.
- ἀδιστάκτως : 5 5· 17 503.
- ἀείζωος : πηγὴ ἀείζωος 8 97· ὕδωρ ἀείζωον 17 522.
- ἀεικίνητος : Θεὸς 15 63· ἀεικίνητός εἰμι ἀπεριγράπτως 22 62.
- ἀειλαμπής : ἀστήρ τὸ φῶς 18 18.
- ἀένναος : προκοπὴ τῆς δόξης 1 214· ἀεννάως ὁμιλεῖν 3 2· ἀεννάως πενθεῖν 8 86· ὁρᾶται Υἱὸς ἐν Πατρὶ 21 212· ἀεννάως συνενουῶν 27 121.
- ἀήρ : 1 198, 199· εἰς ἀέρα βαίνειν 4 47· σκοτεινὸς ὃν Δαυὶδ τεῖχος λέγει 19 107· 21 328· 23 513· ἐν ἀέρι σκότους κάθεσθαι 17· 27 102.
- ἀθανασία : ἀθανασίας αἴγλη 2 5· ἀθανασίας φῶς 89· ἀθανασίας ὄσμῃ 18 158· λόγους ἀθανασίας λαλεῖν 19 11· ἀθανασίας αἴγλη 20 29· ἀθανασίας μάννα 204.
- ἀθάνατος : 8 80· δόξα 93· 15 106· αἴγλη 16 25· ζωὴ ἀθάνατος 17 507, 687· νεκρὸς ἐγένετο 19 141· 20 210· βασιλεὺς ἀθάνατος 25 128.
- ἀθέατος : ἀθέατα κάλλη 11 56· θεά 24 9· τὰ ἀθέατα ἐν οὐρανοῖς 297.
- ἀθεώρητος : μέλη πᾶσιν ἀθεώρητα 15 170· τάξεις οὐρανίαις 19 23.
- ἀθλιότης : γύμνωσις ἀθλιότητος 12 105· 19 42.
- αἴγλη : ἀθανασίας 2 5· τὸ ἄρρητον τῆς αἴγλης 20· ἀστράπτουσα 230· ἀθάνατος 16 25· ἀγάπη ἐστὶ 17 325· φωτοφόρος 334, 344, 354· αἴγλης δράσσεσθαι 358· φῶς ὡς λεπτή 18 62· θεότητος 19 17· αἴγλη ἀθανασίας 20 29· καὶ φλόξ 22 8· καὶ φῶς 19· καὶ φλόξ 33, 157· καὶ πῦρ 171· ἀστράπτουσα αἴγλη προσώπου Θεοῦ 24 202.
- αἷμα : 2 13· 14 56· σῶμα καὶ αἷμα 58· σὰρξ 20 17· Ἰσὰρξ καὶ 60· ἄχραντον 24 130· Θεοῦ πίνειν 26 34· καὶ σῶμα θεοποιεῖν 43· ἅγιον 66.
- αἵρεσις : 1 220· 21 304, 309.
- αἵρετικὸς : αἵρετικοὶ ἐδόκουν βλέπειν Θεὸν 26 20
- αἴσθησις : καὶ θεωρία 1 225· θεία 228· αἰσθήσεις ἀλλοιοῦσθαι 4 40· 8 54· 9 39· νῦξ αἰσθήσεων 11 82·

17 214, 222, 350· κόσμου 393·
αίσθησεως νοεράς 395· νεκρός
ταῖς αἰσθήσεσι 19 90· 21 76· ἐν
αἰσθήσει θνήσκειν 23 467,
477, 479· ἀναίσθητος 484· 24
153· γινώσκειν ἑαυτὸν ἐν αἰ-
σθήσει 321· τῇ αἰσθήσει κό-
σμου χωρίζεσθαι 347· δόξης
καὶ φωτὸς 26 19· ἰσθήσεις
σαρκὸς καὶ ψυχῆς 104.

αἰσθητήρια : 1 80.

αἰσθητὸς : 1 82· τῶν αἰσθητῶν ἐν
μέσῳ 15 103· ἔνδον τῶν αἰσθη-
τῶν 17 219, 267· ἔξω φωτὸς αἰ-
σθητοῦ 22 56· ἄνθρωπος δι-
πλοῦς ἐξ αἰσθητῶν καὶ νοουμέ-
νων 23 73· ἥλιος αἰσθητὸς 87,
450· φῶς αἰσθητὸν 453, 456,
461· ὁ αἰσθητὸς κτίστης 26 40·
σῶμα αἰσθητὸν 43.

αἰτία : ἐπίγνωσις αἰτίας 2 114.

αἴτιος : τῶν ὄντων 15 72· αἴτιον τῶν
πάντων ἢ πίστις 23 190.

ἀκάθαρτος : 2 3· 14 2· 15 7· ἐξ ἀκαθάρ-
των ἅγια μετασκευάζειν 19 18·
24 48· 26 42.

ἄκακος : ἄκακα πρόβατα 8 22.

ἀκατάκριτος : 14 77.

ἀκατάληπτος : κατάληψις ἀκατάλη-
πτου 1 182· τὸ ἀκατάληπτον
τῆς δόξης καὶ τῆς οἰκονομίας
14 47· δόξα 18 6· (Χριστὸς)
πάντη 22 209· δόξη 23 4· 24
179, 184· ἀκατάληπτα τὰ ἐν οὐ-
ρανοῖς 296.

ἀκαταληψία : ἀκαταληψίας ἐμπλησθῆ-
ναι 9 3· ἀκαταληψίαν μεγαλύ-
νειν 15 57.

ἀκατανόητος : Προσευχῇ 36,3· 11 55·
15 176· δόξα 18 6· 19 27· ἀκα-
τανόητα τῷ μεγέθει τῆς δόξης
20 170· θεότητι θεία 227· σο-

φία Θεοῦ 21 397· τὰ ἀκατανόη-
τα τῇ κτιστῇ οὐσίᾳ 22 207· 24
285.

ἀκατάφλεκτος : ἀκατάφλεκτον τηρεῖν
οἰκίαν 20 45· ἀκαταφλέκτως
φλέγειν 22 20.

ἀκατονόμαστος : θησαυρός, Προσευχῇ
36,2.

ἀκίνητος : ὁ ὑπάρχων 13 71· – ἀεικίνη-
τος (Θεός) 15 63, 212.

ἀκόρεστος : 1 183.

ἀκράτητος : 17 260· μαργαρίτης 549·
ἀκρατήτως κρατεῖται Θεός 23
79· ἥλιος 128· ἀκτὶς ἡλίου 381·
τὸν ἀκράτητον κρατητὸν
κηρύττειν 26 38· ἀκράτητον
μεταποιεῖν 44, 63.

ἀκτὶς (ἡλίου) : 12 59· 15 46, 49· 16 26·
17 338· 21 8· 23 86· ἀκτῖνες
ληπταὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς 23 89·
φῶς ταῖς ἀκτῖσι συνημμένον
94, 157, 233, 236· ἀλήπτως
ληπτῇ 238, 244, 246, 252·
πηγὴν ἀκτίνων εὐρίσκειν 255,
256, 260, 361, 362, 368, 370,
373· ἀκτῖνες συνανέρχονται
385· σὺν ἡλίῳ ἀφαντοῦνται
397· 27 99.

ἄκτιστος : 2 79· ἄκτιστον φῶς 17 240·
κτιστῶν ἐν μέσῳ 242, 245, 253·
αἴγλη 359, 399· τῷ ἀκτίστῳ
ἐνωθῆναι 404· 24 182.

ἀλαλήτοις φωναῖς : – ψυχὴν ἐκκαθαί-
ρειν 8 34· 24 236.

ἄληπτος : 13 35· ἄληπτον φῶς 42· 15
75, 83, 36· πλοῦτος 16 5· αἴγλη
17 359· 23 20· ἀλήπτως ληπτὸς
Θεός 23 77, 80, 104· τὸ ἄλη-
πτον κρατεῖν 139· ἀλήπτως
ληπτὸς ὁ ἥλιος 154· κατ' οὐ-
σίαν 235, 239· σταγῶν 351·
ἀκτὶς ἡλίου 382· τὸν ἄληπτον

- ὡς ληπτὸν κηρύττειν **26** 36, 37, 44· φύσει **64**· ἄληπτον σῶμα **65**.
- ἄλλοιώσις : ξένη **8** 67.
- ἄλουργίς : βασιλείος, **Προσευχῇ** 37,17.
- ἄλώβητος : (Θεὸς) **18** 147.
- ἄμαράντινος : **Προσευχῇ** 36,14.
- ἄμαρτωλὸς : ἄμαρτωλοὶ ἐν σκότοι καθευργμένοι **1** 227· **8** 9· Θεὸς ἄμαρτωλοῖς ὀραῖσθαι θέλει **11** 2· **13** 51· **18** 148· **20** 67.
- ἄμεριστος : θεότης **15** 145, 158· Υἱὸς γεννᾶται ἀμερίστως **21** 109· τὸ ἀμερίστον τοῦ Λόγου **457**· θεότης **492**· φῶς φύσει ἀμερίστον **22** 160.
- ἄμετακίνητος : **Προσευχῇ** 36,9· 40,4· **22** 60.
- ἄμέτρητος : συγκατάβασις **15** 60· ὕψος ἀμέτρητον **16** 22· ἔλεος ἀμέτρητον **19** 137· **20** 191· ἀμέτρητοι ἁμαρτίαι **25** 24, 116.
- ἄμετρος : εὐσπλαγχνία **2** 1· ἄμετρα πταίσματα **17** 15· **20** 188.
- ἄμήχανος : **1** 206· ἀμήχανον κάλλος τοῦ φωτὸς **22** 202· κάλλος **24** 283.
- ἄμιγής : κόσμῳ **3** 1.
- ἄμικτος : μίξις φωτὸς **23** 96, 98· ἀμικτως μίγνυται ὁ ἥλιος **155**.
- ἄμισως : μισεῖν γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς **8** 15.
- ἄμόλυντος : φύσις **13** 37.
- ἄμφικρημνεῖν : (αἵρεσις) ἀμφικρημνοῦσα εἰς ἓν βάραθρον πάντας **21** 305.
- ἀνάβασις : ἀναβάσεις θείας δέξασθαι **20** 220· **24** 269.
- ἀναβλυστάνειν : **13** 10.
- ἀναίμακτος : ἀναίμακτον θυσίαν θύειν **19** 102.
- ἀναισθησία : **24** 356· ἀναισθησία κρατεῖσθαι **26** 71.
- ἀναισθητεῖν : **19** 34· **23** 482· **25** 117· **26** 15, 56.
- ἀναίσθητος : **13** 30· **15** 256· μένειν ὡς περ λίθος **19** 100· **21** 126· **22** 129· αἰσθησις **23** 484· ἀναισθητῶς βλέπειν **487**· ἀναισθητῶς κατακαίεσθαι **493**, **495**· ἀναισθητῶς παρέρχεσθαι τὸν βίον **24**,343.
- ἀναλλοιώτος : Θεός, **Προσευχῇ** 38,6· **1** 171· οὐσία **13** 40· **15** 62, 76· Χριστὸς **21** 473· οὐσία **23** 6· ἀναλλοιώτως ἄλλοιοῦν **26** 45.
- ἀναμαρτησία : τοῦ σώματος **19** 76.
- ἀναμάρτητος : ἀναμαρτητῶς δόξης ἐπιθυμεῖν **20** 104.
- ἀναξιότης : ψυχῆς **15** 20.
- ἀναρχος : **2** 79· τῷ ἀνάρχῳ ἐνωθῆναι **17** 405· **21** 229· ἀνάρχου Λόγου ἀρχὴ **23** 9· Θεὸς **24** 182.
- ἀνατέλλειν : ἀνατέλουσιν ἐσκοτισμένοι **8** 8· τὸ φῶς **18** 73· ὡς ἄστρον **22** 5· ἄστρον ὅπερ ἀνατέλει ἐξ Ἰακώβ **15**· ἥλιος ἀνατέλλων μακρόθεν **16** 30· φῶς **23** 115.
- ἀναφής : **Προσευχῇ** 36,8· **15** 75, 83· **18** 42· **22** 40, 52· σταγῶν **23** 351.
- ἀναφυρᾶν : (πῦρ) **2** 9.
- ἀνείδεος : ἀνείδεον φῶς **1** 24· **13** 41· ἀνείδεον εἶδος **24** 284.
- ἀνεκκάλητος : **Προσευχῇ** 38,7· 40,8· **1** 6· **18** 12, τὰ φύσει ἀνεκκάλητα **22** 205· τὰ θεῖα ἀνεκκάλητα **23** 438.
- ἀνέκφραστος : ἀνέκφραστα θεῶν **4** 41· πόθος **8** 55· τὸ τελούμενον ἀνέκφραστον **8** 68· ἀγάπη **17** 72· ἀνέκφραστον χάρισμα **18** 37· πνεῦμα ἐν καρδίᾳ ἀνεκφράστος ἀνεκφράστος **21** 105·

- στωσ προέρχεται ὁ Υἱὸς 211·
 ἀνέκφραστα τὰ θεῖα 23 439·
 θεωρία τοῦ κάλλους 24 2.
- ἀνεκφώνητος : Προσευχῇ 36,3.
- ἀνελλιπής : ἀνελλιπῶσ πᾶν ἀγαθὸν
 ἔχειν 8 94· 14 78· ψυχικῶν χα-
 ρισμάτων 18 123.
- ἀνενδεής : 1 15, 18· προσθήκης 191·
 22 51.
- ἀνενέργητος : ὁ νεκρὸς 23 460· ὁ μὴ
 βλέπων αἰσθητῶσ 462.
- ἀνέννοιος : Θεὸν ὄραν ἐν νοῖ ἀνενοιῶ
 27 79.
- ἀνεξάλειπτος : ἀνεξάλειπτον τὸ ψευ-
 δῶσ γεγραμμένον 20 125.
- ἀνεξάντλητος : πλοῦτος τῶν χαρισμά-
 των 19 113.
- ἀνεξερεύνητος : φῶσ ἀνεξερεύνητον
 22 161.
- ἀνεπίδεκτος : Προσευχῇ 36,13.
- ἀνερμήνευτος : φύσις 12 37· ἀνερμη-
 νεύτωσ προέρχεται ὁ Υἱὸς ἐκ
 Πατρὸς 21 209· (Θεὸς) 23 5.
- ἀνεσις : ἐν ἀνέσει εἶναι 1 105, 112·
 (Θεὸς) 139, 163· ἀνέσεωσ τό-
 πος 17 449· σβέννυσι φλόγα 18
 89· ἀνεσιν τοῦ σώματος καὶ δό-
 ξαν προτιμᾶν 27 151.
- ἀνέσπερος : ἀνέσπερον φῶσ, Προσευ-
 χῇ 36,4· 38,13· ἡμέρα 1 54·
 ἀνέσπερον φῶσ 27 43.
- ἀνθος : ἀνθη ἀμάραντα 1 56· ξένον 17
 129, 130· ξένης φύσεωσ 136·
 ἄφραστον 157· ἀρπάζει πρὸς
 θέαν 167, 176, 179, 182, 184,
 225.
- ἀντανάκλασις : καρδία ἐκλάμπει φαι-
 δρὰσ ἀντανεκλάσεισ 21 168.
- ἀνυμνεῖν : 26 10, 18.
- ἀνυπομόνητος : λύπη (χωρισμοῦ) 1 92.
- ἀόρατος : ἀόρατα καθορᾶν 1 24· τοῖσ
 ἀγγέλοισ 7 25· 8 92· ἀόρατον
 κάλλος 9 2· δόξα 12 12· 13 72·
 15 75, 83, 87· τυφλοῖσ 241· 16
 15· 17 223· —ὄρατόν 259· ἀορά-
 τοισ συνάπτειν 398· τῷ ἀοράτῳ
 ἐνωθῆναι 406· μαργαρίτης 550,
 696· 18 41· πρὸ αἰώνων 20 2·
 τοῖσ πᾶσι 228· 21 258· τοῖσ
 πᾶσι 22 32, 51· Θεὸς ἀοράτωσ
 καθορᾶται 23 78, 232· τῶν ἀο-
 ράτων χωρίζεσθαι 25 73· ἀόρα-
 τον μεταποιεῖν 26 46.
- ἀόριστος : βυθὸς 8 44.
- ἀπάθεια : 9 24, ἡδονὴ τῆσ καλῆσ ἀπα-
 θείας 31· 15 219.
- ἀπαθής : 12 90· 15 212· 18 56· ἀπαθῶσ
 πάσχειν 19 140· ἀπαθῶσ δικά-
 ζειν 22 139· ἀπαθῶσ Θεὸς εὐρί-
 σκειν 23 51· ἀπαθὲσ τὸ φῶσ
 166, 500.
- ἀπανούργευτος : τοὺσ ἀπανουργεῦτους
 ἀπατᾶ ὁ πανοῦργος 24 162.
- ἀπαραλλάκτωσ : ὄραται Πατὴρ Υἱῶ 21
 225.
- ἀπαραποίητος : ἀπαραποίητα ταῖσ
 Γραφαῖσ εἰπεῖν 15 234.
- ἀπαστράπτειν : 2 5, 8· 13 81· ἐν καρδία
 16 24· τὸ ἀπαστράπτον φῶσ 17
 35.
- ἀπάτη : βυθὸς κοσμικῆσ ἀπάτης 18
 125· ἐκ βυθοῦ καὶ ἀπάτης ἔλ-
 κειν 20 117.
- ἄπειρος : 1 25· πλοῦτος 3 8· 15 261·
 χρηστότης 17 71· ἀγάπη 18 12·
 ἄπειρον ἔλεος 49, 213· ἄπειρα
 πλήθη σφαλμάτων 19 4· συγ-
 κατάβασις 20 41· ἄπειρον ἔλε-
 οσ 92, 169· 21 368· ἄπειρον τὸ
 ὄλον τοῖσ ὀφθαλμοῖσ 23 293·
 24 162· ἄπειρον σκότος 239.
- ἀπελπίζειν : 16 16.
- ἀπερίγραπτος : φύσει Θεὸς 23 3, 22,
 42, 47· στανῶν 352.

ἀπλήρωτος : χαρά 14 34.

ἀπλότης : τῶν λόγων 9 46.

ἀπογινώσκω : 14 11· 24 313· ἡ πίστις εἰς Χριστὸν ἀπεγνωσμένους σῶζει 26 99.

ἀπόγνωσις : εἰς ἀπόγνωσιν ἔρχεσθαι 14 20.

ἀποδεκτὸς : πράξεις ἀποδεκτοὶ 11 25.

ἀποκαλύπτεσθαι (Θεός) : 15 1· φῶς 24 16· 25 43· 27 148.

ἀπόλαυσις : Χριστὸς 14 113.

ἀπόνοια : 24 310.

ἀπόρρητος : θλιψίς 1 230· ἀπόρρητα πράγματα 14 43· τὸ ἀπόρρητον ἔργον 64· τὰ ἀπόρρητα γράμμασι σκιαγραφεῖν 19 67· 21 478· 22 206· ἀπορρήτου κάλλους ἀπολαύειν 24 7.

ἀποστερεῖν : ἀγαθῶν 1 96· Χριστοῦ 4 5· φωτὸς 12 7, 50· λόγου 14 37· ἀγάπης 17 313.

ἀποστέρησις : τῶν καλῶν πάντων 19 36.

ἀπόστολοι : 1 62· 11 5, 12, 15· 13 92· 14 48· 17 286, 515, 528· 19 78· οἱ ἐκπροσωποῦντες τοὺς θεῖους ἀποστόλους 22 133, 142· 27 15.

ἀπόστολος : (Παῦλος) 17 294.

ἀποτεφροῦσθαι : 1 126.

ἀπότιστος : ἀπότιστον ἔαν τὸν κῆπον 17 799.

ἀποτυφλοῦν : 11 77.

ἀποχωρίζειν : πάσης κτίσεως 13 73· τῶν πάντων 15 73· 18 25· Πατρὸς 126· κόσμου 19 105· πάντων 20 140· θάνατος ἀποχωρίζει συγγενῶν 27 35.

ἀπρόσιτος : Προσευχή 38,1· ἀπροσίτως λάμπειν 1 187· τῇ φύσει τοῖς ἀγγέλοις 7 26· 8 61· τὸ ἀπρόσιτον τοῦ φωτὸς 11 57,

69· ἀπροσίτως λάμπειν 12 57· 13 36· Θεὸς 14 60· φῶς ἀπρόσιτον 61· ἀπροσίτως φαίνεσθαι 15 56, 75, 83· οἶκος Δαυὶδ 240· φῶς ἀπρόσιτον (ἡ ἀγάπη) 18 13· τῷ Μωσῇ 19 24, 28· φύσις 60, 87· φῶς ἀπρόσιτον 20 4· δόξα 36· φῶς 44· τοῖς Σεραφίμ 55· δόξα 203· – προσιτὸς 229, 232· φῶς 21 2, 259· τὸ ἀπρόσιτον τῆς δόξης μὴ στέγειν 276· Θεὸς φωτὶ ἀπροσίτῳ ἐνοικεῖ 291, 297· φῶς ἀπρόσιτον τοῖς δικαίοις 22 17· πῦρ ἀπρόσιτον 36, 51· φῶς ἀπροσίτως προσιτὸν 161· 24 184· πῦρ 26 67· φῶς 27 43.

ἀπροσπάθεια : 18 58.

ἀρετὴ : ἀρετῶν πόνοι 8 24· ἀρεταὶ καὶ πράξεις ἀποδεκτοὶ 11 25· 17 128, 472· ἀρετῶν πρώτη ἡ ἀγάπη 474· ἀρεταὶ χωρὶς ἀγάπης ἔωλοι 483, 487· ἀρετὰς ὡς κλίμακα ὑπεραρθεῖς 17 710· 19 84· ἀρετῆς διδάσκαλος 21 394· ψυχικαὶ ἀρεταὶ ὡς ὕλη ὑπόκεινται 22 176· 24 342· 27 39.

ἄρραβὼν : 1 73· 17 817· βασιλείας 854.

ἄρρητος : 1 6· τὸ ἄρρητον τῆς αἴγλης 2 20· 3 4· 8 54· φῶς φιλοῦν ἄρρητως 9 32· τῶν ἄρρητων μετέχειν 12 9· 13 84· λόγοις ἄρρητοις τοῦ Θεοῦ ποιμαίνειν 14 89· γάμος 15 175· 17 254· ἄρρητως ἔχειν Θεὸν 839· χαρὰ 18 116· ἄρρητα καὶ ξένα ρήματα ἀκούειν 20 242· ἄρρητα ρήματα ἐκφράζειν 21 295· 23 84· θέα 24 9· δόξα 24 170.

ἄρτος : τῆς ζωῆς 1 135· 14 55· γλυκὺς 19 112· τῶν ἀγγέλων 124· κλάσις τοῦ ἄρτου 26 48, 49.

- στως προέρχεται ὁ Υἱὸς 211·
 ἀνέκφραστα τὰ θεῖα 23 439·
 θεωρία τοῦ κάλλους 24 2.
- ἀνεκφώνητος** : **Προσευχή** 36,3.
- ἀνελλιπής** : ἀνελλιπῶς πᾶν ἀγαθὸν
 ἔχειν 8 94· 14 78· ψυχικῶν χα-
 ρισμάτων 18 123.
- ἀνενδεής** : 1 15, 18· προσθήκης 191·
 22 51.
- ἀνενέργητος** : ὁ νεκρὸς 23 460· ὁ μὴ
 βλέπων αἰσθητῶς 462.
- ἀέννοιος** : Θεὸν ὄραν ἐν νοῖ ἀεννοίῳ
 27 79.
- ἀνεξάλειπτος** : ἀνεξάλειπτον τὸ ψευ-
 δῶς γεγραμμένον 20 125.
- ἀνεξάντλητος** : πλουτὸς τῶν χαρισμά-
 των 19 113.
- ἀνεξερεύνητος** : φῶς ἀνεξερεύνητον
 22 161.
- ἀνεπίδεκτος** : **Προσευχή** 36,13.
- ἀνερμήνευτος** : φύσις 12 37· ἀνερμη-
 νεύτως προέρχεται ὁ Υἱὸς ἐκ
 Πατρὸς 21 209· (Θεὸς) 23 5.
- ἀνεσις** : ἐν ἀνέσει εἶναι 1 105, 112·
 (Θεὸς) 139, 163· ἀνέσεως τό-
 πος 17 449· σβέννυσι φλόγα 18
 89· ἀνεσιν τοῦ σώματος καὶ δό-
 ξαν προτιμᾶν 27 151.
- ἀνέσπερος** : ἀνέσπερον φῶς, **Προσευ-
 χή** 36,4· 38,13· ἡμέρα 1 54·
 ἀνέσπερον φῶς 27 43.
- άνθος** : ἄνθη ἀμάραντα 1 56· ξένον 17
 129, 130· ξένης φύσεως 136·
 ἄφραστον 157· ἀρπάζει πρὸς
 θεάν 167, 176, 179, 182, 184,
 225.
- ἀντανάκλασις** : καρδιά ἐκλάμπει φαι-
 δρὰς ἀντανακλάσεις 21 168.
- ἀνυμνεῖν** : 26 10, 18.
- ἀνυπομόνητος** : λύπη (χωρισμοῦ) 1 92.
- ἀόρατος** : ἀόρατα καθορᾶν 1 24· τοῖς
 ἄγγελοις 7 25· 8 92· ἀόρατον
 κάλλος 9 2· δόξα 12 12· 13 72·
 15 75, 83, 87· τυφλοῖς 241· 16
 15· 17 223· —ὄρατόν 259· ἀορά-
 τοις συνάπτειν 398· τῷ ἀοράτῳ
 ἐνωθῆναι 406· μαργαρίτης 550,
 696· 18 41· πρὸ αἰώνων 20 2·
 τοῖς πᾶσι 228· 21 258· τοῖς
 πᾶσι 22 32, 51· Θεὸς ἀοράτως
 καθορᾶται 23 78, 232· τῶν ἀο-
 ράτων χωρίζεσθαι 25 73· ἀόρα-
 τον μεταποιεῖν 26 46.
- ἀόριστος** : βυθὸς 8 44.
- ἀπάθεια** : 9 24, ἡδονὴ τῆς καλῆς ἀπα-
 θείας 31· 15 219.
- ἀπαθής** : 12 90· 15 212· 18 56· ἀπαθῶς
 πάσχειν 19 140· ἀπαθῶς δικά-
 ζειν 22 139· ἀπαθῶς Θεὸς εὐρί-
 σκειν 23 51· ἀπαθὲς τὸ φῶς
 166, 500.
- ἀπανούργευτος** : τοὺς ἀπανουργεῦτους
 ἀπατᾶ ὁ πανοῦργος 24 162.
- ἀπαραλλάκτως** : ὄραται Πατὴρ Υἱῶ 21
 225.
- ἀπαραποίητος** : ἀπαραποίητα ταῖς
 Γραφαῖς εἰπεῖν 15 234.
- ἀπαστράπτειν** : 2 5, 8· 13 81· ἐν καρδίᾳ
 16 24· τὸ ἀπαστράπττον φῶς 17
 35.
- ἀπάτη** : βυθὸς κοσμικῆς ἀπάτης 18
 125· ἐκ βυθοῦ καὶ ἀπάτης ἔλ-
 κειν 20 117.
- ἄπειρος** : 1 25· πλουτὸς 3 8· 15 261·
 χρηστότης 17 71· ἀγάπη 18 12·
 ἀπειρον ἔλεος 49, 213· ἄπειρα
 πλήθη σφαλμάτων 19 4· συγ-
 κατάβασις 20 41· ἀπειρον ἔλε-
 ος 92, 169· 21 368· ἀπειρον τὸ
 ὄλον τοῖς ὀφθαλμοῖς 23 293·
 24 162· ἀπειρον σκότος 239.
- ἀπελπίζειν** : 16 16.
- ἀπερίγραπτος** : φύσει Θεὸς 23 3, 22,
 42 47· στανὸν 357

ἀπλήρωτος : χαρὰ 14 34.

ἀπλότης : τῶν λόγων 9 46.

ἀπογινώσκω : 14 11· 24 313· ἡ πίστις εἰς Χριστὸν ἀπεγνωσμένους σφῶζει 26 99.

ἀπόγνωσις : εἰς ἀπόγνωσιν ἔρχεσθαι 14 20.

ἀποδεκτὸς : πράξεις ἀποδεκτοὶ 11 25.

ἀποκαλύπτεσθαι (Θεὸς) : 15 1· φῶς 24 16· 25 43· 27 148.

ἀπόλαυσις : Χριστὸς 14 113.

ἀπόνοια : 24 310.

ἀπόρρητος : θλίψις 1 230· ἀπόρρητα πράγματα 14 43· τὸ ἀπόρρητον ἔργον 64· τὰ ἀπόρρητα γράμμασι σκιαγραφεῖν 19 67· 21 478· 22 206· ἀπορρήτου κάλλους ἀπολαύειν 24 7.

ἀποστερεῖν : ἀγαθῶν 1 96· Χριστοῦ 4 5· φωτὸς 12 7, 50· λόγου 14 37· ἀγάπης 17 313.

ἀποστέρησις : τῶν καλῶν πάντων 19 36.

ἀπόστολοι : 1 62· 11 5, 12, 15· 13 92· 14 48· 17 286, 515, 528· 19 78· οἱ ἐκπροσωποῦντες τοὺς θείους ἀποστόλους 22 133, 142· 27 15.

ἀπόστολος : (Παῦλος) 17 294.

ἀποτεφροῦσθαι : 1 126.

ἀπότιστος : ἀπότιστον ἔαν τὸν κῆπον 17 799.

ἀποτυφλοῦν : 11 77.

ἀποχωρίζειν : πάσης κτίσεως 13 73· τῶν πάντων 15 73· 18 25· Πατρὸς 126· κόσμου 19 105· πάντων 20 140· θάνατος ἀποχωρίζει συγγενῶν 27 35.

ἀπρόσιτος : Προσευχῇ 38,1· ἀπρόσιτως λάμπειν 1 187· τῇ φύσει τοῖς ἀγγέλοις 7 26· 8 61· τὸ ἀπρόσιτον τοῦ φωτὸς 11 57,

69· ἀπρόσιτως λάμπειν 12 57· 13 36· Θεὸς 14 60· φῶς ἀπρόσιτον 61· ἀπρόσιτως φαίνεσθαι 15 56, 75, 83· οἶκος Δαυὶδ 240· φῶς ἀπρόσιτον (ἡ ἀγάπη) 18 13· τῷ Μωσῇ 19 24, 28· φύσις 60, 87· φῶς ἀπρόσιτον 20 4· δόξα 36· φῶς 44· τοῖς Σεραφίμ 55· δόξα 203· – προσιτὸς 229, 232· φῶς 21 2, 259· τὸ ἀπρόσιτον τῆς δόξης μὴ στέγειν 276· Θεὸς φωτὶ ἀπρόσιτῳ ἐνοικεῖ 291, 297· φῶς ἀπρόσιτον τοῖς δικαίοις 22 17· πῦρ ἀπρόσιτον 36, 51· φῶς ἀπρόσιτως προσιτὸν 161· 24 184· πῦρ 26 67· φῶς 27 43.

ἀπροσπάθεια : 18 58.

ἀρετὴ : ἀρετῶν πόνοι 8 24· ἀρεταὶ καὶ πράξεις ἀποδεκτοὶ 11 25· 17 128, 472· ἀρετῶν πρώτη ἡ ἀγάπη 474· ἀρεταὶ χωρὶς ἀγάπης ἔωλοι 483, 487· ἀρετὰς ὡς κλίμακα ὑπεραρθεῖς 17 710· 19 84· ἀρετῆς διδάσκαλος 21 394· ψυχικαὶ ἀρεταὶ ὡς ὕλη ὑπόκεινται 22 176· 24 342· 27 39.

ἄρραβῶν : 1 73· 17 817· βασιλείας 854.

ἄρρητος : 1 6· τὸ ἄρρητον τῆς αἰγλης 2 20· 3 4· 8 54· φῶς φιλοῦν ἄρρητως 9 32· τῶν ἄρρητων μετέχειν 12 9· 13 84· λόγοις ἄρρητοις τοῦ Θεοῦ ποιμαίνειν 14 89· γάμος 15 175· 17 254· ἄρρητως ἔχειν Θεὸν 839· χαρὰ 18 116· ἄρρητα καὶ ξένα ρήματα ἀκούειν 20 242· ἄρρητα ρήματα ἐκφράζειν 21 295· 23 84· θέα 24 9· δόξα 24 170.

ἄρτος : τῆς ζωῆς 1 135· 14 55· γλυκὺς 19 112· τῶν ἀγγέλων 124· κλάσις τοῦ ἄρτου 26 48, 49.

17 214, 222, 350· κόσμου 393·
αίσθήσεως νοεράς 395· νεκρός
ταῖς αἰσθήσεσι 19 90· 21 76· ἐν
αἰσθήσει θνήσκειν 23 467,
477, 479· ἀναίσθητος 484· 24
153· γινώσκειν ἑαυτὸν ἐν αἰ-
σθήσει 321· τῇ αἰσθήσει κό-
σμου χωρίζεσθαι 347· δόξης
καὶ φωτὸς 26 19· ἰσθήσεις
σαρκὸς καὶ ψυχῆς 104.

αἰσθητήρια : 1 80.

αἰσθητὸς : 1 82· τῶν αἰσθητῶν ἐν
μέσῳ 15 103· ἐνδον τῶν αἰσθη-
τῶν 17 219, 267· ἔξω φωτὸς αἰ-
σθητοῦ 22 56· ἄνθρωπος δι-
πλοῦς ἐξ αἰσθητῶν καὶ νοουμέ-
νων 23 73· ἥλιος αἰσθητὸς 87,
450· φῶς αἰσθητὸν 453, 456,
461· ὁ αἰσθητὸς κτίστης 26 40·
σῶμα αἰσθητὸν 43.

αἰτία : ἐπίγνωσις αἰτίας 2 114.

αἴτιος : τῶν ὄντων 15 72· αἴτιον τῶν
πάντων ἢ πίστις 23 190.

ἀκάθαρτος : 2 3· 14 2· 15 7· ἐξ ἀκαθάρ-
των ἄγια μετασκευάζειν 19 18·
24 48· 26 42.

ἄκακος : ἄκακα πρόβατα 8 22.

ἀκατάκριτος : 14 77.

ἀκατάληπτος : κατάληψις ἀκατάλη-
πτου 1 182· τὸ ἀκατάληπτον
τῆς δόξης καὶ τῆς οἰκονομίας
14 47· δόξα 18 6· (Χριστὸς)
πάντη 22 209· δόξη 23 4· 24
179, 184· ἀκατάληπτα τὰ ἐν οὐ-
ρανοῖς 296.

ἀκαταληψία : ἀκαταληψίας ἐμπλησθῆ-
ναι 9 3· ἀκαταληψίαν μεγαλύ-
ναι 15 57.

ἀκατανόητος : Προσευχῇ 36,3· 11 55·
15 176· δόξα 18 6· 19 27· ἀκα-
τανόητα τῷ μεγέθει τῆς δόξης
20 170· θεότητι θεία 227· σο-

φία Θεοῦ 21 397· τὰ ἀκατανόη-
τα τῇ κτιστῇ οὐσίᾳ 22 207· 24
285.

ἀκατάφλεκτος : ἀκατάφλεκτον τηρεῖν
οἰκίαν 20 45· ἀκαταφλέκτως
φλέγειν 22 20.

ἀκατονόμαστος : θησαυρός, Προσευχῇ
36,2.

ἀκίνητος : ὁ ὑπάρχων 13 71· – ἀεικίνη-
τος (Θεός) 15 63, 212.

ἀκόρεστος : 1 183.

ἀκράτητος : 17 260· μαργαρίτης 549·
ἀκρατήτως κρατεῖται Θεὸς 23
79· ἥλιος 128· ἀκτὶς ἡλίου 381·
τὸν ἀκράτητον κρατητὸν
κηρύττειν 26 38· ἀκράτητον
μεταποιεῖν 44, 63.

ἀκτὶς (ἡλίου) : 12 59· 15 46, 49· 16 26·
17 338· 21 8· 23 86· ἀκτῖνες
ληπταὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς 23 89·
φῶς ταῖς ἀκτῖσι συνημμένον
94, 157, 233, 236· ἀλήπτως
ληπτῇ 238, 244, 246, 252·
πηγὴν ἀκτίνων εὐρίσκειν 255,
256, 260, 361, 362, 368, 370,
373· ἀκτῖνες συνανέρονται
385· σὺν ἡλίῳ ἀφαντοῦνται
397· 27 99.

ἀκτιστος : 2 79· ἀκτιστον φῶς 17 240·
κτιστῶν ἐν μέσῳ 242, 245, 253·
αἴγλη 359, 399· τῷ ἀκτίστῳ
ἐνωθῆναι 404· 24 182.

ἀλαλήτοις φωναῖς : – ψυχὴν ἐκκαθαί-
ρειν 8 34· 24 236.

ἄληπτος : 13 35· ἄληπτον φῶς 42· 15
75, 83, 36· πλοῦτος 16 5· αἴγλη
17 359· 23 20· ἀλήπτως ληπτὸς
Θεὸς 23 77, 80, 104· τὸ ἄλη-
πτον κρατεῖν 139· ἀλήπτως
ληπτὸς ὁ ἥλιος 154· κατ' οὐ-
σίαν 235, 239· σταγῶν 351·
ἀκτὶς ἡλίου 382· τὸν ἄληπτον

- ὡς ληπτὸν κηρύττειν 26 36, 37, 44· φύσει 64· ἄληπτον σῶμα 65.
- ἀλλοίωσις : ξένη 8 67.
- ἀλουργίς : βασιλείος, Προσευχῆ 37,17.
- ἀλώβητος : (Θεός) 18 147.
- ἀμαράντινος : Προσευχῆ 36,14.
- ἀμαρτωλὸς : ἀμαρτωλοὶ ἐν σκότοι καθεργαμένοι 1 227· 8 9· Θεὸς ἀμαρτωλοῖς ὀρᾶσθαι θέλει 11 2· 13 51· 18 148· 20 67.
- ἀμέριστος : θεότης 15 145, 158· Υἱὸς γεννᾶται ἀμερίστως 21 109· τὸ ἀμέριστον τοῦ Λόγου 457· θεότης 492· φῶς φύσει ἀμέριστον 22 160.
- ἀμετακίνητος : Προσευχῆ 36,9· 40,4· 22 60.
- ἀμέτρητος : συγκατάβασις 15 60· ὕψος ἀμέτρητον 16 22· ἔλεος ἀμέτρητον 19 137· 20 191· ἀμέτρητοι ἀμαρτίαι 25 24, 116.
- ἄμετρος : εὐσπλαγχνία 2 1· ἄμετρα πταίσματα 17 15· 20 188.
- ἀμήχανος : 1 206· ἀμήχανον κάλλος τοῦ φωτὸς 22 202· κάλλος 24 283.
- ἀμιγῆς : κόσμῳ 3 1.
- ἄμικτος : μίξις φωτὸς 23 96, 98· ἀμικτως μίγνυται ὁ ἥλιος 155.
- ἀμίσως : μισεῖν γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς 8 15.
- ἀμόλυντος : φύσις 13 37.
- ἀμφικρημεῖν : (αἴρεσις) ἀμφικρημονοῦσα εἰς ἓν βάραθρον πάντας 21 305.
- ἀνάβασις : ἀναβάσεις θείας δέξασθαι 20 220· 24 269.
- ἀναβλυστάνειν : 13 10.
- ἀναίμακτος : ἀναίμακτον θυσίαν θύειν 19 102.
- ἀναισθησία : 24 356· ἀναισθησία κρατεῖσθαι 26 71.
- ἀναισθητεῖν : 19 34· 23 482· 25 117· 26 15, 56.
- ἀναίσθητος : 13 30· 15 256· μείνειν ὡσπερ λίθος 19 100· 21 126· 22 129· αἰσθησις 23 484· ἀναισθητῶς βλέπειν 487· ἀναισθητῶς κατακαίεσθαι 493, 495· ἀναισθητῶς παρέρχεσθαι τὸν βίον 24,343.
- ἀναλλοιώτος : Θεός, Προσευχῆ 38,6· 1 171· οὐσία 13 40· 15 62, 76· Χριστὸς 21 473· οὐσία 23 6· ἀναλλοιώτως ἀλλοιοῦν 26 45.
- ἀναμαρτησία : τοῦ σώματος 19 76.
- ἀναμάρτητος : ἀναμαρτήτως δόξης ἐπιθυμεῖν 20 104.
- ἀναξιότης : ψυχῆς 15 20.
- ἀναρχος : 2 79· τῷ ἀνάρχῳ ἐνωθῆναι 17 405· 21 229· ἀνάρχου Λόγου ἀρχὴ 23 9· Θεὸς 24 182.
- ἀνατέλλειν : ἀνατέλουσιν ἐσκοτισμένοι 8 8· τὸ φῶς 18 73· ὡς ἄστρον 22 5· ἄστρον ὅπερ ἀνατέλει ἐξ Ἰακώβ 15· ἥλιος ἀνατέλλων μακρόθεν 16 30· φῶς 23 115.
- ἀναφῆς : Προσευχῆ 36,8· 15 75, 83· 18 42· 22 40, 52· σταγῶν 23 351.
- ἀναφυρᾶν : (πῦρ) 2 9.
- ἀνείδεος : ἀνείδεον φῶς 1 24· 13 41· ἀνείδεον εἶδος 24 284.
- ἀνεκκάλητος : Προσευχῆ 38,7· 40,8· 1 6· 18 12, τὰ φύσει ἀνεκκάλητα 22 205· τὰ θεῖα ἀνεκκάλητα 23 438.
- ἀνέκφραστος : ἀνέκφραστα θεῶν 4 41· πόθος 8 55· τὸ τελούμενον ἀνέκφραστον 8 68· ἀγάπη 17 72· ἀνέκφραστον χάρισμα 18 37· πνεῦμα ἐν καρδίᾳ ἀνεκφρά-

- 17 214, 222, 350· κόσμου 393· αίσθήσεως νοερᾶς 395· νεκρὸς ταῖς αἰσθήσεσι 19 90· 21 76· ἐν αἰσθήσει θνήσκειν 23 467, 477, 479· ἀναίσθητος 484· 24 153· γινώσκειν ἑαυτὸν ἐν αἰσθήσει 321· τῇ αἰσθήσει κόσμου χωρίζεσθαι 347· δόξης καὶ φωτὸς 26 19· ἰσθήσεις σαρκὸς καὶ ψυχῆς 104.
- αἰσθητήρια : 1 80.
- αἰσθητὸς : 1 82· τῶν αἰσθητῶν ἐν μέσῳ 15 103· ἔνδον τῶν αἰσθητῶν 17 219, 267· ἔξω φωτὸς αἰσθητοῦ 22 56· ἄνθρωπος διπλοῦς ἐξ αἰσθητῶν καὶ νοουμένων 23 73· ἥλιος αἰσθητὸς 87, 450· φῶς αἰσθητὸν 453, 456, 461· ὁ αἰσθητὸς κτιστῆς 26 40· σῶμα αἰσθητὸν 43.
- αἰτία : ἐπίγνωσις αἰτίας 2 114.
- αἴτιος : τῶν ὄντων 15 72· αἴτιον τῶν πάντων ἢ πίστις 23 190.
- ἀκάθαρτος : 2 3· 14 2· 15 7· ἐξ ἀκαθάρτων ἅγια μετασκευάζειν 19 18· 24 48· 26 42.
- ἄκακος : ἄκακα πρόβατα 8 22.
- ἀκατάκριτος : 14 77.
- ἀκατάληπτος : κατάληψις ἀκατάληπτου 1 182· τὸ ἀκατάληπτον τῆς δόξης καὶ τῆς οἰκονομίας 14 47· δόξα 18 6· (Χριστὸς) πάντη 22 209· δόξη 23 4· 24 179, 184· ἀκατάληπτα τὰ ἐν οὐρανοῖς 296.
- ἀκαταληψία : ἀκαταληψίας ἐμπλησθῆναι 9 3· ἀκαταληψίαν μεγαλύνειν 15 57.
- ἀκατανόητος : Προσευχῇ 36,3· 11 55· 15 176· δόξα 18 6· 19 27· ἀκατανόητα τῷ μεγέθει τῆς δόξης 20 170· θεότητι θεία 227· σοφία Θεοῦ 21 397· τὰ ἀκατανόητα τῇ κτιστῇ οὐσίᾳ 22 207· 24 285.
- ἀκατάφλεκτος : ἀκατάφλεκτον τηρεῖν οἰκίαν 20 45· ἀκαταφλέκτως φλέγειν 22 20.
- ἀκατονόμαστος : θησαυρός, Προσευχῇ 36,2.
- ἀκίνητος : ὁ ὑπάρχων 13 71· – ἀεικίνητος (Θεός) 15 63, 212.
- ἀκόρεστος : 1 183.
- ἀκράτητος : 17 260· μαργαρίτης 549· ἀκρατήτως κρατεῖται Θεός 23 79· ἥλιος 128· ἀκτὶς ἡλίου 381· τὸν ἀκράτητον κρατητὸν κηρύττειν 26 38· ἀκράτητον μεταποιεῖν 44, 63.
- ἀκτὶς (ἡλίου) : 12 59· 15 46, 49· 16 26· 17 338· 21 8· 23 86· ἀκτῖνες ληπταὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς 23 89· φῶς ταῖς ἀκτῖσι συνημμένον 94, 157, 233, 236· ἀλήπτως ληπτῆ 238, 244, 246, 252· πηγὴν ἀκτίνων εὐρίσκειν 255, 256, 260, 361, 362, 368, 370, 373· ἀκτῖνες συνανέρχονται 385· σὺν ἡλίῳ ἀφαντοῦνται 397· 27 99.
- ἄκτιστος : 2 79· ἄκτιστον φῶς 17 240· κτιστῶν ἐν μέσῳ 242, 245, 253· αἴγλη 359, 399· τῷ ἀκτίστῳ ἐνωθῆναι 404· 24 182.
- ἀλαλήτοις φωναῖς : – ψυχὴν ἐκκαθαίρειν 8 34· 24 236.
- ἄληπτος : 13 35· ἄληπτον φῶς 42· 15 75, 83, 36· πλοῦτος 16 5· αἴγλη 17 359· 23 20· ἀλήπτως ληπτὸς Θεός 23 77, 80, 104· τὸ ἄληπτον κρατεῖν 139· ἀλήπτως ληπτὸς ὁ ἥλιος 154· κατ' οὐσίαν 235, 239· σταγῶν 351· ἀκτὶς ἡλίου 382· τὸν ἄληπτον

- ὡς ληπτὸν κηρύττειν 26 36, 37, 44· φύσει 64· ἄληπτον σῶμα 65.
- ἀλλοιώσις : ξένη 8 67.
- ἀλουργίς : βασιλείος, Προσευχῇ 37,17.
- ἀλώβητος : (Θεός) 18 147.
- ἀμαράντινος : Προσευχῇ 36,14.
- ἀμαρτωλὸς : ἀμαρτωλοὶ ἐν σκότοι καθειργμένοι 1 227· 8 9· Θεὸς ἀμαρτωλοῖς ὀρᾶσθαι θέλει 11 2· 13 51· 18 148· 20 67.
- ἀμέριστος : θεότης 15 145, 158· Υἱὸς γεννᾶται ἀμερίστως 21 109· τὸ ἀμέριστον τοῦ Λόγου 457· θεότης 492· φῶς φύσει ἀμέριστον 22 160.
- ἀμετακίνητος : Προσευχῇ 36,9· 40,4· 22 60.
- ἀμέτρητος : συγκατάβασις 15 60· ὕψος ἀμέτρητον 16 22· ἔλεος ἀμέτρητον 19 137· 20 191· ἀμέτρητοι ἀμαρτίαι 25 24, 116.
- ἄμετρος : εὐσπλαγχνία 2 1· ἄμετρα πταίσματα 17 15· 20 188.
- ἀμήχανος : 1 206· ἀμήχανον κάλλος τοῦ φωτὸς 22 202· κάλλος 24 283.
- ἀμιγῆς : κόσμῳ 3 1.
- ἄμικτος : μίξις φωτὸς 23 96, 98· ἀμικτως μίγνυται ὁ ἥλιος 155.
- ἀμίσως : μισεῖν γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς 8 15.
- ἀμόλυντος : φύσις 13 37.
- ἀμφικρημεῖν : (αἵρεσις) ἀμφικρημενοῦσα εἰς ἓν βάραθρον πάντας 21 305.
- ἀνάβασις : ἀναβάσεις θείας δέξασθαι 20 220· 24 269.
- ἀναβλυστάνειν : 13 10.
- ἀναίμακτος : ἀναίμακτον θυσίαν θύειν 19 102.
- ἀναισθησία : 24 356· ἀναισθησίᾳ κρατεῖσθαι 26 71.
- ἀναισθητεῖν : 19 34· 23 482· 25 117· 26 15, 56.
- ἀναίσθητος : 13 30· 15 256· μείνειν ὡσπερ λίθος 19 100· 21 126· 22 129· αἴσθησις 23 484· ἀναισθήτως βλέπειν 487· ἀναισθήτως κατακαίεσθαι 493, 495· ἀναισθήτως παρέρχεσθαι τὸν βίον 24,343.
- ἀναλλοιώτος : Θεός, Προσευχῇ 38,6· 1 171· οὐσία 13 40· 15 62, 76· Χριστὸς 21 473· οὐσία 23 6· ἀναλλοιώτως ἀλλοιοῦν 26 45.
- ἀναμαρτησία : τοῦ σώματος 19 76.
- ἀναμάρτητος : ἀναμαρτήτως δόξης ἐπιθυμεῖν 20 104.
- ἀναξιότης : ψυχῆς 15 20.
- ἀναρχος : 2 79· τῷ ἀνάρχῳ ἐνωθῆναι 17 405· 21 229· ἀνάρχου Λόγου ἀρχὴ 23 9· Θεὸς 24 182.
- ἀνατέλλειν : ἀνατέλουσιν ἐσκοτισμένοι 8 8· τὸ φῶς 18 73· ὡς ἄστρον 22 5· ἄστρον ὅπερ ἀνατέλει ἐξ Ἰακώβ 15· ἥλιος ἀνατέλλων μακρόθεν 16 30· φῶς 23 115.
- ἀναφῆς : Προσευχῇ 36,8· 15 75, 83· 18 42· 22 40, 52· σταγῶν 23 351.
- ἀναφυρᾶν : (πῦρ) 2 9.
- ἀνείδεος : ἀνείδεον φῶς 1 24· 13 41· ἀνείδεον εἶδος 24 284.
- ἀνεκλάλητος : Προσευχῇ 38,7· 40,8· 1 6· 18 12, τὰ φύσει ἀνεκλάλητα 22 205· τὰ θεῖα ἀνεκλάλητα 23 438.
- ἀνεκφραστός : ἀνεκφραστα θεῶν 4 41· πόθος 8 55· τὸ τελούμενον ἀνεκφραστον 8 68· ἀγάπη 17 72· ἀνεκφραστον χάρισμα 18 37· πνεῦμα ἐν καρδίᾳ ἀνεκφραστῶς ἐνοικεῖ 21 195· ἀνεκφρά-

- στως προέρχεται ὁ Υἱὸς 211·
 ἀνεκφραστα τὰ θεῖα 23 439·
 θεωρία τοῦ κάλλους 24 2.
- ἀνεκφώνητος : Προσευχή 36,3.
- ἀνελλιπής : ἀνελλιπῶς πᾶν ἀγαθὸν
 ἔχειν 8 94· 14 78· ψυχικῶν χα-
 ρισμάτων 18 123.
- ἀνευδεής : 1 15, 18· προσθήκης 191·
 22 51.
- ἀνεύρητος : ὁ νεκρὸς 23 460· ὁ μὴ
 βλέπων αἰσθητῶς 462.
- ἀέννοιος : Θεὸν ὄραν ἐν νοῦ ἀέννοίῳ
 27 79.
- ἀνεξάλειπτος : ἀνεξάλειπτον τὸ ψευ-
 δῶς γεγραμμένον 20 125.
- ἀνεξάντλητος : πλοῦτος τῶν χαρισμά-
 των 19 113.
- ἀνεξερεύνητος : φῶς ἀνεξερεύνητον
 22 161.
- ἀνεπίδεκτος : Προσευχή 36,13.
- ἀνερμήνευτος : φύσις 12 37· ἀνερμη-
 νεύτως προέρχεται ὁ Υἱὸς ἐκ
 Πατρὸς 21 209· (Θεὸς) 23 5.
- ἀνεσις : ἐν ἀνέσει εἶναι 1 105, 112·
 (Θεὸς) 139, 163· ἀνέσεως τό-
 πος 17 449· σβέννυσι φλόγα 18
 89· ἀνεσιν τοῦ σώματος καὶ δό-
 ξαν προτιμᾶν 27 151.
- ἀνέσπερος : ἀνέσπερον φῶς, Προσευ-
 χή 36,4· 38,13· ἡμέρα 1 54·
 ἀνέσπερον φῶς 27 43.
- ἄνθος : ἄνθη ἀμάραντα 1 56· ξένον 17
 129, 130· ξένης φύσεως 136·
 ἄφραστον 157· ἀρπάζει πρὸς
 θεῖαν 167, 176, 179, 182, 184,
 225.
- ἀντανάκλασις : καρδιά ἐκλάμπει φαι-
 δράς ἀντανακλάσεις 21 168.
- ἀνυμνεῖν : 26 10, 18.
- ἀνυπομόνητος : λύπη (χωρισμοῦ) 1 92.
- ἀόρατος : ἀόρατα καθορᾶν 1 24· τοῖς
 ἀγγέλοις 7 25· 8 92· ἀόρατον
- κάλλος 9 2· δόξα 12 12· 13 72·
 15 75, 83, 87· τυφλοῖς 241· 16
 15· 17 223· —όρατὸν 259· ἀορά-
 τοις συνάπτειν 398· τῷ ἀοράτῳ
 ἐνωθῆναι 406· μαργαρίτης 550,
 696· 18 41· πρὸ αἰώνων 20 2·
 τοῖς πᾶσι 228· 21 258· τοῖς
 πᾶσι 22 32, 51· Θεὸς ἀοράτως
 καθορᾶται 23 78, 232· τῶν ἀο-
 ράτων χωρίζεσθαι 25 73· ἀόρα-
 τον μεταποιεῖν 26 46.
- ἀόριστος : βυθὸς 8 44.
- ἀπάθεια : 9 24, ἡδονὴ τῆς καλῆς ἀπα-
 θείας 31· 15 219.
- ἀπαθής : 12 90· 15 212· 18 56· ἀπαθῶς
 πάσχειν 19 140· ἀπαθῶς δικά-
 ζειν 22 139· ἀπαθῶς Θεὸς εὐρί-
 σκειν 23 51· ἀπαθὲς τὸ φῶς
 166, 500.
- ἀπανούργευτος : τοὺς ἀπανουργεύτους
 ἀπατᾷ ὁ πανούργος 24 162.
- ἀπαραλλάκτως : ὁρᾶται Πατὴρ Υἱῷ 21
 225.
- ἀπαραποίητος : ἀπαραποίητα ταῖς
 Γραφαῖς εἰπεῖν 15 234.
- ἀπαστράπτειν : 2 5, 8· 13 81· ἐν καρδίᾳ
 16 24· τὸ ἀπαστράπττον φῶς 17
 35.
- ἀπάτη : βυθὸς κοσμικῆς ἀπάτης 18
 125· ἐκ βυθοῦ καὶ ἀπάτης ἔλ-
 κειν 20 117.
- ἄπειρος : 1 25· πλοῦτος 3 8· 15 261·
 χρηστότης 17 71· ἀγάπη 18 12·
 ἄπειρον ἔλεος 49, 213· ἄπειρα
 πλήθη σφαλμάτων 19 4· συγ-
 κατάβασις 20 41· ἄπειρον ἔλε-
 ος 92, 169· 21 368· ἄπειρον τὸ
 ὄλον τοῖς ὀφθαλμοῖς 23 293·
 24 162· ἄπειρον σκότος 239.
- ἀπελπίζειν : 16 16.
- ἀπερίγραφτος : φύσει Θεὸς 23 3, 22,
 42, 47· σταγῶν 352.

ἀπλήρωτος : χαρὰ 14 34.

ἀπλότης : τῶν λόγων 9 46.

ἀπογινώσκω : 14 11· 24 313· ἡ πίστις εἰς Χριστὸν ἀπεγνωσμένους σῶζει 26 99.

ἀπόγνωσις : εἰς ἀπόγνωσιν ἔρχεσθαι 14 20.

ἀποδεκτὸς : πράξεις ἀποδεκτοὶ 11 25.

ἀποκαλύπτεσθαι (Θεός) : 15 1· φῶς 24 16· 25 43· 27 148.

ἀπόλαυσις : Χριστὸς 14 113.

ἀπόνοια : 24 310.

ἀπόρρητος : θλίψις 1 230· ἀπόρρητα πράγματα 14 43· τὸ ἀπόρρητον ἔργον 64· τὰ ἀπόρρητα γράμμασι σκιαγραφεῖν 19 67· 21 478· 22 206· ἀπορρητὸν κάλλους ἀπολαύειν 24 7.

ἀποστερεῖν : ἀγαθῶν 1 96· Χριστοῦ 4 5· φωτὸς 12 7, 50· λόγου 14 37· ἀγάπης 17 313.

ἀποστέρησις : τῶν καλῶν πάντων 19 36.

ἀπόστολοι : 1 62· 11 5, 12, 15· 13 92· 14 48· 17 286, 515, 528· 19 78· οἱ ἐκπροσωποῦντες τοὺς θείους ἀποστόλους 22 133, 142· 27 15.

ἀπόστολος : (Παῦλος) 17 294.

ἀποτεφροῦσθαι : 1 126.

ἀπότιστος : ἀπότιστον εἶν τὸν κῆπον 17 799.

ἀποτυφλοῦν : 11 77.

ἀποχωρίζειν : πάσης κτίσεως 13 73· τῶν πάντων 15 73· 18 25· Πατρὸς 126· κόσμου 19 105· πάντων 20 140· θάνατος ἀποχωρίζει συγγενῶν 27 35.

ἀπρόσιτος : Προσευχὴ 38,1· ἀπροσίτως λάμπειν 1 187· τῇ φύσει τοῖς ἀγγέλοις 7 26· 8 61· τὸ ἀπρόσιτον τοῦ φωτὸς 11 57,

69· ἀπροσίτως λάμπειν 12 57· 13 36· Θεὸς 14 60· φῶς ἀπρόσιτον 61· ἀπροσίτως φαίνεσθαι 15 56, 75, 83· οἶκος Δαυὶδ 240· φῶς ἀπρόσιτον (ἡ ἀγάπη) 18 13· τῷ Μωσῆ 19 24, 28· φύσις 60, 87· φῶς ἀπρόσιτον 20 4· δόξα 36· φῶς 44· τοῖς Σεραφίμ 55· δόξα 203· – προσιτὸς 229, 232· φῶς 21 2, 259· τὸ ἀπρόσιτον τῆς δόξης μὴ στέγειν 276· Θεὸς φωτὶ ἀπροσίτῳ ἐνοικεῖ 291, 297· φῶς ἀπρόσιτον τοῖς δικαίοις 22 17· πῦρ ἀπρόσιτον 36, 51· φῶς ἀπροσίτως προσιτὸν 161· 24 184· πῦρ 26 67· φῶς 27 43.

ἀπροσπάθεια : 18 58.

ἀρετὴ : ἀρετῶν πόνοι 8 24· ἀρεταὶ καὶ πράξεις ἀποδεκτοὶ 11 25· 17 128, 472· ἀρετῶν πρώτη ἡ ἀγάπη 474· ἀρεταὶ χωρὶς ἀγάπης ἔωλοι 483, 487· ἀρετὰς ὡς κλίμακα ὑπεραρθεῖς 17 710· 19 84· ἀρετῆς διδάσκαλος 21 394· ψυχικαὶ ἀρεταὶ ὡς ὕλη ὑπόκεινται 22 176· 24 342· 27 39.

ἄρραβὼν : 1 73· 17 817· βασιλείας 854.

ἄρρητος : 1 6· τὸ ἄρρητον τῆς αἴγλης 2 20· 3 4· 8 54· φῶς φιλοῦν ἄρρητως 9 32· τῶν ἄρρητων μετέχειν 12 9· 13 84· λόγοις ἄρρητοις τοῦ Θεοῦ ποιμαίνειν 14 89· γάμος 15 175· 17 254· ἄρρητως ἔχειν Θεὸν 839· χαρὰ 18 116· ἄρρητα καὶ ξένα ρήματα ἀκούειν 20 242· ἄρρητα ρήματα ἐκφράζειν 21 295· 23 84· θεὰ 24 9· δόξα 24 170.

ἄρτος : τῆς ζωῆς 1 135· 14 55· γλυκὺς 19 112· τῶν ἀγγέλων 124· κλάσις τοῦ ἄρτου 26 48, 49.

- ἀρχάγγελοι (–ος) : 2 86· 21 479· 24 193.
- ἀρχή : 1 13· ἀτέλεστος 185· δόξης 188, 190· ἀρχῆς ἐπίγνωσις 2 114· 5 1· καθαρμοῦ καὶ θεάς 8 43· τοῦ κηρύγματος 11 14, 43· τὸ ὄν ἐν ἀρχῇ 12 16, 22· 15 66· 19 72· 21 326, 499· ἀνάρχου Λόγου 23 9, 12· τέλος τοῦ δρόμου 412, 414· 24 196· Θεὸς ὑπὲρ ἀρχὰς πάσας 214· 27 88.
- ἀρχων : ἄρχοντες τοῦ σκότους 24 123· δεινὸς καὶ ψυχοφθόρος 25 100.
- ἄσβεστος : φῶς ἄσβεστον 20 205.
- ἀσινῆς : (Θεὸς) 18 147.
- ἄσπάζεσθαι : 11 64· 18 117.
- ἄστεκτος : τὸ ἄστεκτον τῆς δόξης 11 57, 81· θεά 15 13· πῦρ ἄστεκτον 20 46· πῦρ ἄστεκτον ἀγγέλοις 22 36· ἄστεκτον ἐργάζεσθαι πῶθου φλόγα 24 31, 259· ἄστεκτον φῶς τοῦ προσώπου Χριστοῦ 25 44.
- ἀστράπτειν : 15 55· ποῦς 146· ἀστράπτουσα αἴγλη προσώπου Χριστοῦ 24 202.
- ἀσύγκριτος : 9 43· ἀσυγκρίτως ἀπέχειν 15 244· δυνάμει 20 190.
- ἀσύγχυτος : Προσευχῇ 38,4· 7 39· 12 20· διαιρετῶς καὶ ἀσυγχύτως κρατεῖν Θεὸν 20 20· 21 136, 201· Τριάς 498· 22 39· ἀσυγχύτως Θεὸν εὐρίσκειν 23 51, 171· 25 51.
- ἀσυμπάθητος : κριτῆς 17 844.
- ἀσύνθετον φῶς : 1 25· 13 41· 22 160.
- ἀσχημάτιστος : φῶς ἀσχημάτιστον (Χριστὸς) 22 159.
- ἀσχημονεῖν : 9 26.
- ἀσχημος, ἀσχήμων : μέλη 15 152, 165, 167· τὰ ἀσχήμονα 193· μέλη 194.
- ἄσώματος : κόσμος 1 197· –ἐνσώματος 2 106· μείζων τῶν ἀσωμάτων 7 28· φῶς ἀσώματον 13 42· ἥλιος 23 153.
- ἄσωτος : 1 5· 2 3· 8 9· ἐκ μήτρας 11 28· κλαίειν χρῆ τὸν ἄσωτον 93· 13 54· 14 51· 15 18· καὶ πόρνη 17 75· πόρνη, ληστής καὶ –644, 715· 18 178· καρδία 19 130· 20 67, 115· καὶ πόρνος 22 2· 24 34, 48· 25 144, 145.
- ἀτέλεστος : ἀτέλεστον τέλος 1 181· ἀρχῇ 185· ἄβυσσος 200· τελειότης 213· κάθαρσις 8 40.
- ἀτελής : 1 192· ἀτελὲς τέλος 205· τελειότης 23 413· ἀτελὲς σκότος 24 239.
- ἄτμητος : ἄτμητον πῦρ 1 31, 35, 37· ἄτμητον φῶς ἀγάπης 10 14· φῶς 12 20· οὐσία 13 40· Τριάς 21 498· ἄτμητον φῶς 23 135· σταγῶν 23 350.
- ἄτομος : ἀτόμως ὄραν (τὸν Υἱὸν) 21 215.
- ἄτρεπτος : Θεὸς Προσευχῇ 38,6· 1 171· 2 133· 7 39· ἄτρεπτον οὐδὲν ἐν βίῳ 10 8· 15 62· ἀτρέπτως ἄνθρωπος 17 252· 22 52· ἀτρέπτως ἄνθρωπος 26 60.
- αὐγή : μικρά 12 62· αὐγῆ φύσεως θείας φοβερὸς (Θεὸς) 20 232.
- ἄυλος : ζωὴ 2 90· 5 3· ἥλιος λάμπων ἄλλως 7 4· χεῖρ 9 34· φύσις 10 2· αἴσθησις 12 10· ἄυλον ἔνδυμα 13 7· πῦρ 13· νοῦς 21 261, 271· Θεὸς κατ' οὐσίαν 22 34· τοῖς ἄυλοις συνάπτεσθαι 23 481.
- αὐτομολεῖν : 9 27.
- ἀφαντοῦσθαι : (Θεὸς) 17 276· ἀκτῖνες σὺν ἡλίῳ 23 398.
- ἄφεις : σφαλμάτων 8 30· πταισμάτων

καὶ πλημμελημάτων 17 14·
 ἀνομημάτων 22 87.

ἀφθαρσία : ἀφθαρσίαν ὁρᾶν 19 143.

ἀφθαρτος : ἀφθάρτους ποιεῖν 15 225·
 τῷ ἀφθάρτῳ ἐνωθῆναι 17 405·
 τὰ φθαρτὰ τῶν ἀφθάρτων προ-
 τιμᾶν 19 48· ἀφθάρτου καθαρὸ-
 τητος μεταδιδόναι 20 22· 26
 64.

ἀφθεγκτος : χῶρος 1 199· ὀδύνη 231·
 13 84· τὰ φύσει ἀφθεγκτα 22
 205.

ἀφθορος : 15 227.

ἀφλεκτος : 18 144· διαμένειν 19 31·
 φωτὶ 21 297.

ἀφραστος : θαῦμα ἀφραστον 3 7·
 ἀφραστα μυστήρια 12 11·
 ἀφράστων ἀγαθῶν ἐντροφᾶν
 14 112· δόξα 16 20· ἄνθος
 ἀφραστον τῷ εἶδει 17 158, 159,
 234· τοῦ ἀφράστου φωτὸς με-
 τέχειν 18 120· 19 27· φύσις 60·
 21 52· ἀφράστως ἐνοῦσθαι
 107· Θεὸς 256, 257· 22 50· τὰ
 ἀφραστα φράζειν 23 83, 170,
 271· ἀφραστον εἶδος κάλλους
 24 29, 178· λαμπρότης 270.

ἄχραντος : ἄχραντον σῶμα 2 7· ἄχραν-
 τοι ἀγκάλαι 45· Τριάς 14 54·
 χιτῶν Χριστοῦ 15 180· ἄχραν-
 τον φῶς 19 14· σῶμα 46· Τριάς
 75· θεά 151· τὰ ἄχραντα αἷμα
 καὶ σὰρξ 20 17· ἄχραντον
 σῶμα 74· αἷμα Χριστοῦ 24 130·
 φῶς Χριστοῦ 25 149.

ἄχώρητος : Θεὸς 1 170· ὁ ὀρώμενος 8
 60· (Θεὸς) κόσμῳ 15 101·
 πλοῦτος 16 5· κτίστης 17 279·
 ἄχωρήτως χωρητὸς 18 41· 19
 28· παντάπασιν 20 6· πᾶσι 212·
 (Χριστὸς) 21 471, 485, 22 28,
 50.

ἄχώριστος : Προσευχῇ 38,20· ἀχώρι-
 στον πῦρ 1 35· φῶς 13 42· φλόξ
 18 96· 21 29, 215, 219, 483.

ἄψαυστος : τῶν ἀψαύστων ἄπτεσθαι
 19 157· τῶν ἀψαύστων μυστη-
 ρίων ἄπτεσθαι 165· τῶν ἀψαύ-
 στων κοινωνὸς γίνεσθαι 25 75.

ἀψηλάφητος : Προσευχῇ 36,8· 18 42·
 22 52.

ἄψυχος : μένειν ὡς περ ἄψυχος λίθος
 19 100· 21 126.

B

βαβαί : 15 17.

βάκλον : βάκλοις τύπτειν 20 147.

βασιλεία (οὐρανῶν) : 1 108, 174· 2 111·
 στέφος βασιλείας 7 21· μοναὶ
 τῆς ἄνω βασιλείας 14 103· βα-
 σιλείας ἐκπίπτειν 17 435, 445·
 ἔξω τῆς βασιλείας 468, 621,
 690, 787· ἀρραβῶν βασιλείας
 854· 19 73· στέφος βασιλείας
 20 159· οἶκος βασιλείας 203·
 εὐτέλεια ὡς βασιλεία 21 89·
 βασιλεία ὡς πτωχεία 90· 25 81.

βασιλεία οὐρανῶν : 1 112, 132· 4 21·
 17 535, 584, 751, 771· ἐντὸς
 μου 19 145.

βασιλεύειν : τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω 4
 77· διὰ Χριστοῦ 22 132.

βδελύσσειν : ἀπὸ ψυχῆς 8 20.

βλάκευμα : βλακευμάτων ἦθη ἀγαπᾶν
 20 121.

βλύζειν : πηγαὶ ἀεὶ βλύζουσαι 17 80·
 ροαὶ βλύζουσαι 107· πέτρα
 βλύζουσα μέλι 19 120· πηγή
 δεκαπλασίως βλύζουσα 20
 209· 22 189· ὕδωρ βλύζον 23
 334.

βλυστάνω (ἀναβλυστάνω) : ζωὴ βλυ-
 στάνουσα ἐντὸς μου 13 79.

βόρβορος : τῶν κακῶν 20 198.
 βορβορώδης : καρδία 19 13.
 βουλῆ : βουλὴν ἐξευρίσκειν 14 85· 20 143.
 βούλημα : -νεῦμα 1 20.
 βρότειος : 8 6· βροτεία φύσις 20 46· βροτεία ἔννοια 21 260.
 βροτοκτόνος : δράκων 1 50.
 βροτὸς : 7 40· 12 144· 13 76· 15 83· βροτοῖς οὐκ ἐξὸν λαλεῖν 20 243· 21 355.
 βυθὸς : ἀόριστος 8 44· κοσμικῆς ἀπάτης 18 125· ἐκ βυθοῦ ἔλκειν 20 116· βυθοῖς λήθης ἔργα συγκαλύπτειν 24 36· βυθὸς θανάτου 25 105· βυθὸς ἄδου 118..

Γ

γάμος : ἄρρητος καὶ θεῖος 15 175, 222.
 γέεννα : 1 108· 21 69.
 γῆ : τῶν δικαίων 1 125· οὐρανοὶ -γῆ- ἄυσοι 2 109· 4 47, 59· 8 90· 15 247· οἱ τῆς γῆς 16 38· 17 495· ἐπὶ γῆς κυλινδεῖσθαι 18 92· γῆ περικαλύπτουσα τὸν ἀχώρητον πᾶσι 20 212· 21 127, 190· μήτηρ καὶ τάφος 372· 22 65, 96, 120, 123, 131, 144· 23 261· 24 87· τῶν ζώντων 102· γῆ χαίρει καὶ καταπίνει τὸν παραβάτην 25 108· 26 3· 27 41· οὐκ εἶναι ἐπὶ γῆς εἰ καὶ γῆ κρατεῖσθαι 85, 140.
 γλυκάζειν : (Θεὸς) πῦρ γλυκάζον 17 832.
 γλυκαίνειν : 6 3.
 γλυκασμὸς : γλυκασμοῦ ἐμπίμπλαμαι 16 30.
 γλυκεῖος : γλύκειον φῶς 18 82.
 γλυκύτης : θεία 8 66· 21 163· δροσι- σμὸς γλυκύτητος 22 21· γλυκύ-

τητος γεύεσθαι 201· γλυκύτη- τος θείας ἐμπιπλᾶν 25 86.
 γλῶσσα : ἐξαπορεῖ ρημάτων 1 24· προ- πετοῦς γλώσσης κρατεῖν 4 17, 43· καιναὶ γλῶσσαι 7 13· 11 32· 13 57· ἀγγέλων γλώσσαις λα- λεῖν 17 295· γλῶσσαν ρυπαρὰν ἐκκαθαίρειν 19 19· γλῶττα 79· ἠσθένησεν 20 81· μυρίαὶ γλῶσσαι καὶ χεῖρες 167· πολύ- λαλος γλῶσσα ἀργεῖ 21 488· γλώσσης φθογγή 25 3· μόνη γλώσση (οὔ καρδίᾳ) εὐχὰς λα- λεῖν 26 24· ἀψευδῆς 27 61.
 γνοφώδης; τὸ γνοφῶδες τῆς φθορᾶς 9 11.
 γνῶσις : ρεόντων καὶ ἐστάτων 5 17· Θεοῦ 7 10· 9 13· τῆς ὄντως γνώσεως ἐστερημένη σοφία 45· ἀληθῆς 12 136· 17 299· (φλόξ) προστιθεῖ γνῶσιν 18 99· 21 316· πρᾶξις ἐν γνώσει καὶ οὕτω θεωρία 338· βάθος γνώσεως θείας 388· γνῶσιν ἅπασιν ἐνδεικτικῶς γράφειν 22 47.
 γνωστικὸς : καλεῖσθαι 23 526.
 Γραφή : Θεῖαι Γραφαὶ 21 50· γραφῆ παραδιδόναι 24 44· ἐκ τῆς Γρα- φῆς ἀνερευνᾶν 26 32.
 γυμνοποδεῖν : 2 60.
 γυμνὸς : πλούτου καὶ χρημάτων 8 17· νοῦς 9 34· 15 208, 215· γυμνοὶ παρασταθῶμεν (ἐν ἐκείνῃ ἡμέρᾳ) 21 361· ἐνθυμήσεων καὶ λογισμῶν 27 78..

Δ

δαίμων : 2 54· σκοτεινότεροι δαιμό- νων 4 57· δαιμόνων φάλαγξ 17 116· δαιμόνων στίφος 390· δαί-

- μονες τρέμουσιν **18** 132· **20** 185.
- δάκρυα : ἄφθαρτα καὶ ἅγια **Προσευχῆ** 38,11· καὶ θρηνοὶ **1** 129· πρόσσωπον δάκρυσι πλύνειν **4** 11, 38· μετανοίας **85**· πόθου **86**· σωτηρίας **86**· καθαίροντα ζόφον νοῦς **87**· δακρύων ροαὶ **8** 35· δακρύων ποταμοὶ **12** 9· δακρύων ρανίδες **17** 79· **18** 81· **21** 165· **22** 182· δακρύων ὄμβρους ἐξ ὀφθαλμῶν κατάγειν **24** 233· πρὸς δάκρυα ἐπιστρέφειν **366**· **26** 69· δακρύων ρανίδες **27** 3.
- δακρύειν (κλαίειν) : νύκτα τε καὶ ἡμέραν **8** 28· **12** 52· ἀπὸ ψυχῆς **22** 114, 180.
- δειπνον : - δεσποτικὸν **19** 45.
- δεξιὰ : αὐτοκρατορικὴ δεξιὰ **Προσευχῆ** 18.
- δεσποτεία : δεσποτείας ἐπίγνωσις **2** 128· τὴν δεσποτείαν γνωρῖσαι **4** 52.
- Δεσπότης : κατάσπαρτη σ' ὄλα τὰ κείμενα.
- δημιουργεῖν : **2** 105.
- δημιουργὸς : τῶν ὄλων ἡ πίστις **23** 186.
- διαζευγνύσθαι : ζωῆς **1** 94.
- διακονεῖν : **14** 44.
- διάκονος : **20** 62.
- διάλιθος : ζώνη διάλιθος **Προσευχῆ** 36,16.
- διανάπτεσθαι : διανήπτετο ἡ φλόξ **18** 146.
- διανιστᾶν : διανιστᾶ πρὸς πόθον **17** 330· **27** 123.
- διάνοια : **1** 69· **11** 66· **21** 112· ὀφθαλμὸς διανοίας **162**· Πνεῦμα Θεῖον ἐν διανοίᾳ **194**, **467**· **22** 107· ὄμμα διανοίας **27** 134.
- διαρρήδην : κηρύττειν **14** 50.
- διαυγάζειν : τὸ φῶς τῆς δόξης **7** 5.
- διαυγῆς : μέλος διαυγῆς **2** 17.
- διδάσκαλος : διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας **17** 516, 529· τὸ Πνεῦμα **21** 102· τῆς ἀρετῆς **394**.
- διῆστᾶν : φύσις - οὐσία **7** 28· τὰ διεστῶτα ἐνώσας **42**· ἀφράστως διίστανται (ἥλιοι) **23** 271· γῆ φυγοῦσα (ἀμαρτωλὸν) διίσταται **24** 87.
- διψᾶν : διὰ πλῆθος ὑδάτων **3** 10· **15** 28· **20** 208· πίνων διψᾷ **23** 321· ἀεὶ τοῦ πίνειν διψᾷ **325**· διψεῖν **331**.
- δόξα : **1** 3, 8, 17· αἰώνιος **111**· δόξης ὑπερβολῆ **178**, **184**· δόξης ἀρχῆ **188**· φῶς θείας δόξης **210**· προκοπὴ δόξης **214**· **2** 84, 89, 110· **4** 35· **7** 5, 21, 37· κενὴ **8** 19· ἄνω **20**, **88**· ἡ ἐν γῆ **89**· ἀθάνατος **93**· ἐκ δεξιῶν τῆς δόξης **11** 8· τὸ ἄστεκτον τῆς δόξης **57**, **81**, **88**, **97**· ἀόρατος **12** 12, 22· κενὴ καὶ ματαία **69**· τοῦ κόσμου **121**, **129**, **138**· **13** 5, 18· παράδεισος δόξης **47**, **96**· μέγεθος δόξης **14** 39· τὸ ἀκατάληπτον τῆς δόξης **47**· θεία **111**· τοῦ προσώπου (Θεοῦ) **15** 2, 25, 59-62· ποικιλία δόξης **78**· θεότητος **85**, **88**, **153**, **187**, **199**, **262**· ἀφραστον δόξαν ἐδειξε (ὁ Θεὸς) **16** 20, 31, 40· **17** 34, 272· δόξης θείας ἀπογυμνοῦσθαι **455**, **466**· γυμνὸς τῆς θείας δόξης **485**· ἡ δόξα νυμφῶν **856**· **18** 7, 15· μῖσος πάσης δόξης **91**· ἐνώπιον δόξης παρίστασθαι **19** 10· δόξης τῆς ἄνω καὶ πρώτης καταξιοῦσθαι **57**, **72**, **149**, **166**· κατάπληξις δόξης ἀπροσίτου **20** 36, 47, 49· δόξης

ἐπιθυμῆν 104· κοσμικὴ δόξα
 ἁμαρτία ἐστὶν 106, 120· τοῦ κό-
 σμου 156, 158, 170· ἀνείκα-
 στος 190· οἶκος ἀπροσίτου δό-
 ξης 203, 244· φῶς δόξης 21 1·
 ἀνθρώπων, 10, 11, 15, 17, 69·
 πρὸς δόξαν ψυχῆς βλέπειν 73·
 ἀνθρωπίνη 77, 87· τῶν ἀλιέων
 183, 276· οὐ φύσιν ἀλλὰ δόξαν
 τῆς δόξης ὄραν 277, 491, 495·
 22 68 145· 23 4, 511· 24 14· δό-
 ξης Χριστοῦ ὑστερεῖν 170,
 198· δόξης κόλπος 263· δόξης
 ὕψος 268· μέγεθος 272, 336,
 350· λάμψασα ἐν ἀνθρώπῳ
 368· 25 35, 36, 66, 81· δόξης
 αἴσθησις 26 19, 55· δόξης αἰω-
 νίου κοινωνός 96· 27 141, 151·
 πρόσκαιρος 156.

δοξάζειν : 3 5· 4 51, 62· 13 93· δόξη 15
 25· οὐσίαν δοξάζειν 59· τὸν εὐ-
 σπλαγχνον δοξάζειν 228· 17 1·
 τὸν ἄσωτον 729· δόξη 20 50,
 144· 21 16· ἐν πενία δοξάζε-
 σθαι 88· ἴσα τῶν ἀποστόλων
 καὶ προφητῶν Θεὸν 370· Θεὸν
 25 153.

δράκων : δεινὸς καὶ βροτοκτόνος 1 50·
 12 67· πατεῖται 18 131.

δραματουργός : δραματουργοὶ τῆς
 ἐξορίας 4 93.

δρέπειν : καρπὸν 4 32..

Ε

ἐγείρειν : νεκρὸν 11 87.

εἰκῶν; κατ' εἰκόνα Θεοῦ 23 67· εἰκό-
 νες ψευδεῖς συλλογισμῶν οἰ-
 κείων 24 290.

ἐκβασίς : 5 9.

ἐκδιδόναι ἑαυτὸν : διακονεῖν καὶ λει-
 τουργεῖν πράγμασιν ἀπορρη-
 τοις 14 44.

ἐκδουλεύειν : καλῶς (Θεῷ) 2 73.

ἐκκαίειν : πόθῳ 6 15· καρδίαν 17 329·
 ψυχὴ καὶ καρδία ἐκκαίωμένη
 629.

ἐκκοπή : θελημάτων 5 10· θελήματος
 18 59.

ἐκκόπτειν : τὸ ἴδιον θέλημα 8 21.

ἐκλεπτόναι : τὸ πάχος τῆς κακίας 20
 26.

ἐκλύεσθαι : 20 182.

ἐκπίπτειν : Θεοῦ 1 215· ἐκπίπτειν τῆς
 ὁδοῦ 21 343· ἡλίου καὶ ἀκτίνων
 23 369, 371.

ἐκπλήττειν : τῷ φόβῳ 4 50· 8 73, 76·
 15 5· ὁ λόγος με ἐξέπληξε 18
 145· 20 30· ψυχὴ ἐκπλήττεται
 223, 234· κάλλος θεῖον ἰδῶν
 ἐκπλήττεται 21 170, 387· 24
 84· ἡ ὠραιότης Θεοῦ ἐκπλήττει
 251· 25 136· κάλλος Θεοῦ ἐκ-
 πλήττει πᾶσαν ἐννοίαν 27 119.

ἐκπροσωπεῖν : ὁ ἐκπροσωποῦντες
 τοὺς ἀποστόλους 22 133.

ἐκστασις : ὡς ἐκφρων ἐν ἐκστάσει γε-
 γονῶς 17 371· αἰγλή εἰς ἐκστα-
 σιν ἀρπάζει 18 63.

ἐκτῆκειν : 1 80· ἐκτῆκομαι τὰς φρένας
 16 10· τὸ φῶς ἐκτῆκει 18 21.

ἐλεος : ἐξαιτεῖν 8 30· ἐπισπᾶν 33· πηγὴ
 ἐλέους 11 21· 12 85· τῆς ταπει-
 νῆς ψυχῆς 134· 13 39· 14 9, 22·
 εἰς τὸ ἐλεος θαρρῶν 29· 17 63·
 ἀναρίθμητον 18 40· ἄπειρον
 49· ἀμέτρητον 19 137· τὸ ξένον
 τοῦ ἐλέους 20 40· ἄπειρον 92·
 ἐλεος Θεοῦ μανθάνειν 24 46·
 Θεοῦ 96· χάριτι καὶ ἐλέει δι-
 καιοῦν 172· ἐνδείκνυσθαι 25
 27· ἐπιχεῖν 32· ἀφατος ἐν ἐλέει
 95· 26 73· ἐλέους μετέχειν 27
 167.

ἐλευσις : (Χριστοῦ) 22 143.

- ἐλλάμπειν : ἐλλάμπεσθαι κατὰ ἀναλο-
 γίαν 1 144, 211· ἐλλάμπεσθαι
 ἀκτίσιν ἡλίου 21 8· ἐλλάμπε-
 σθαι Πνεύματι Θεῷ 164.
- ἔλλαμψις : ζωῆς ἀύλου 2 90· ἐλλάμψει
 θεία τὴν ψυχὴν πληροφορεῖν
 19 162· 21 44· τέλος τῶν πο-
 θούντων 23 417.
- ἐλπὶς : κενὴ 1 71, 114, 145· 5 5· ζωῆς
 αἰωνίου 14 27, 34· 17 149, 559,
 567, 578· 18 10· 24 300· ἐν
 Χριστῷ 25 80· ἐλπίδας ἐπὶ
 Χριστὸν ἀνατίθεσθαι 26 107.
- ἐμμέριμος : 27 159.
- ἐμπάθεια : ἐμπαθείας λογισμὸς 9 36.
- ἐμπαθῆς : 19 91.
- ἐμπλαστρον : ἐπιτιθέναι 12 110.
- ἐμπνευσις : ἐμπνεύσει θεία ἐγείρειν 24
 244.
- ἐμπυρίζειν : πόθῳ θείας ἀγάπης 19
 163.
- ἐμφορεῖσθαι : ἀγάπης καὶ κάλλους 16
 29· 23 5.
- ἐναγκαλίζεσθαι : 18 156· 24 262.
- ἐνάρετος : βίος 27 153.
- ἐνδέχεσθαι : κτίσμα τὸν κτίστην 2 95·
 κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον (δεικνυ-
 ται Χριστὸς τοῖς ἀνθρώποις)
 22 163.
- ἐνδημεῖν : πρὸς σκότος 1 86.
- ἐνεργεῖν : ὁ ποιητὴς 8 75· φῶς ἐνερ-
 γοῦν τὰ πάντα 18 13, 186.
- ἐνηδύνεσθαι : λόγοις ἀνθρώπων 19 93.
- ἐνθεος : ἐνθεοὶ πράξεις 12 81.
- ἐννοια : 1 209· 2 132· 14 3· 17 199·
 ὑπὲρ ἐννοίαν οὐ μόνον βρο-
 τεῖαν 21 260· 27 119.
- ἐνοικεῖν : Θεὸς ἐν ἀνθρώποις 1 172·
 ἥλιος ἐν καρδίᾳ 8 71· 15 132,
 133· 20 201· πνεῦμα ἐν καρδίᾳ
 21 195.
- ἐνοπτρίζεσθαι : τὸ φῶς τῆς χάριτος 2
 19· ψυχὴ Θεὸν 20 224.
- ἐνοῦν : 2 2, 14· ἀνθρώποις 6 13· τὰ διε-
 στῶτα 7 42· (Χριστῷ) 12 140·
 15 177, 218, 221, 225· 17 124,
 404· 20 188· 22 174, 182· ἐνοῦ-
 σθαι κατὰ ψυχὴν 195· κτίστης
 τοῖς κτισθεῖσιν οὐκ ἠνώθη 23
 41, 164, 168· 27 9, 22, 56, 57,
 73, 163.
- ἐνσώματος : κἂν ἀσώματον κἂν ἐνσώ-
 ματον (φῶς) 2 106.
- ἐντολὴ : ἐντολὴν φυλάττειν 2 74· θείας
 ἐντολὰς φυλάξαι 8 13· ἄξιος
 τῶν ἐντολῶν 9 4· 12 115, 119·
 15 24· πόνοι τῶν ἐντολῶν 29·
 ἐντολὰς τηρεῖν 40· παραβαίνειν
 17 27· ἐντολῶν φυλακὴ 104,
 452· 18 224· ἐντολὰς ἐκπλη-
 ροῦν 19 7· ἐντολῶν παραβάτης
 20 70· πέτρα θείων ἐντολῶν
 197· 21 329· ἐντολὰς (Χριστοῦ)
 μαθεῖν 22 115, 135, 211· 24 62,
 295· φυλακῆς τῶν ἐντολῶν Κυ-
 ρίου μέτρον 301· τῇ ὁδῷ τῶν
 ἐντολῶν πορεύεσθαι 25 91,
 124.
- ἐνωσις : ἄφραστος καὶ ἀσύγχυτος ἢ
 ἐνωσις τῶν φώτων 23 170· 27
 31· ἐνωσιν διαλύειν 38.
- ἐνωτίζεσθαι : προφητῆται 14 46.
- ἐξανάπτειν : λαμπάδα ψυχῆς 13 15.
- ἐξανασπᾶν : 17 96.
- ἐξανατέλλειν : 1 38· 8 7.
- ἐξανοίγειν : 1 44.
- ἐξαστράπτειν : 8 64.
- ἐξαφανίζειν : φθορὰν 6 4.
- ἐξαφθαρτίζειν : θνητοῦς 6 8.
- ἐξιχνιάζειν : λογισμοὺς 14 86.
- ἐξορία : 4 93· 22 71.
- ἐπαγάλλειν : 1 71.
- ἐπαρσις : ματαῖα 4 81· ἐπάρσει κατε-
 χόμενος 17 744.

ἐπεισπίπτειν : πάθη 12 86.
 ἐπίγειος : - οὐράνιος 2 85.
 ἐπιθυμία : ἐπιθυμῖαι τοῦ πνεύματος 9
 19· κακῆς ἐπιθυμίας ἐκτός 30·
 κοσμική 17 351· κάλλος
 ὠραῖον ἐκτός ἐπιθυμίας βλέ-
 πειν 23 502, 504· δόξης 27 141.
 ἐπίνοια : οὐκ ἐπινοία χωρίζεσθαι
 (Θεοῦ, ἀλλὰ πράγματι) 21 28,
 33, 242· ἐπίνοιαν εἰσάγειν 265·
 ἐπινοία τὸν Λόγον χωρίζειν
 307, 311· οὐδὲ πράγματι οὐδ'
 ἐπινοία... μερίζεται (Θεός) 456,
 463, 464, 477, 486.
 ἐπισκοπὴ : ἐπισκοπὴν πλουσίαν κερ-
 δαίνειν 19 40.
 ἐπιφάνεια Χριστοῦ : 13 52.
 ἐραστής : ψυχῆς 16 13· ἀναίσχυντος
 25 122.
 ἐργάτης : πάσης παρανομίας 1 51· τῶν
 φαύλων 117· τοῦ Θεοῦ 18 173·
 ἀνομίας 20 69· τῶν κακῶν 112·
 παρανομίας 149.
 ἐρμηνεύειν : νοῦς ἐρμηνεύει 1 22· 13
 57· φλόξ τὰς γραφὰς 18 99· σο-
 φίας ἔργον 21 134· ἐνεργείας
 τοῦ κτίστου ἐρμηνεύειν 23 176,
 518.
 ἔρωσ : πόθου θείου 20 239.
 εὐδοκία : Πατρὸς 17 256.
 εὐεργετεῖν : 13 93· εὐεργετούμενος
 ἀχαριστεῖν 14 24.
 εὐεργέτης : 4 94· 25 78.
 εὐσπλαγχνία, τὸ εὐσπλαγχνον : ἄμε-
 τρος εὐσπλαγχνία 2 1· 7 37· 13
 49· 15 18, 61· 17 727· ἄβυσσος
 εὐσπλαγχνίας 18 40· Θεοῦ 49·
 ἄμετρος εὐσπλαγχνία 20 188·
 24 43· 26 75.
 εὐσχήμων : εὐσχήμονα μέλη 15 152.
 εὐτέλεια : λόγων 9 13· 12 132· 18 61·
 ὡς βασιλεία 21 89.

εὐτελής : εὐτελέστερος πάντων 2 44· 5
 13· τὰ εὐτελεῖ στρουθία 21 385.
 εὐχή : εὐχῆ ὀπλίζεσθαι 18 200· εὐχαῖς
 φῶς γίνεσθαι 217· εὐχὰς ἄδειν
 26 12· λαλεῖν 23.
 ἔφεις : 2 111· 8 95..

Z

ζῆν ὡς νεκρὸς : 1 95· 11 90, 95· (21
 79)· 26 1, (2), 4, 6· ὡσπερ ζῶν
 οὕτω θανῶν 27 47.
 ζόφος : νοὸς 4 87· 12 6, 24· ἀμαρτιῶν
 20 24· νυκτὸς 23 375· ζόφον
 νυκτὸς φωτίζειν 25 6.
 ζοφοῦν : λάκκος ζεζοφωμένος 24 310.
 ζύμη : 17 829.
 ζυμοῦν : ζυμῶ τὸ φύραμά σου 17 830.
 ζωὴ (ξύλον ζωῆς) : τὸ γινῶσκειν Θεὸν
 2 77· ἀδύλου ἔλλαμψις 90, 110·
 8 77· ζωὴν κερδαίνειν 9 25·
 ζωῆς σοφία 49· 11 96· 13 78·
 βλυστάνουσα 79· ἐλπίς ζωῆς
 αἰωνίου 14 27· ζωῆς ἀθανάτου
 μέτοχος 17 507, 511, 514· μέλ-
 λουσα 19 143· ζωῆς ὁσμὴ 21
 84, 140, 221· αἰωνία 22 18·
 Θεός 23 7· Θεός ὡς ζωὴ ζωὴν
 παρέχων 196· ζωὴ ὀρωμένη
 ἀποστερεῖ τῆς νοουμένης ζωῆς
 24 151-152· 26 105· φῶς ζωῆς
 αἰωνίου 27 142.
 ζωοῦσθαι : ζωοῦμενοί τε αὐθις 8 26· τὰ
 πάθη ... ζωοῦνται 12 66..

H

ἡδονὴ : τῆς καλῆς ἀπαθείας 9 31· 12
 78· 16 30· 17 458· οἱ ἡδοναὶ πι-
 κρία μοι 18 108· ἔξω ἡδονῶν
 τοῦ κόσμου 115· ἡδονῆς τοῦ

κόσμου ἀποχωρίζειν 127· 21
78· ἡδονῶν ἀμαρτίας ἀποπλύνειν 22 23· 24 350· μανικὸς τῶν ἡδονῶν 25 122.

ἥλιος : (ἀκτῖς ἡλίου) : 1 11, 14, 18· δίσκος ἡλίου 39, 52, 82· νοητὸς 85, 141· ἀπρόσιτος 143· ἡλίου ὀρωμένου βολαὶ 176, 223· ἐν καρδίᾳ 7 4· κεκρυμμένος βροτεία φύσει 8 6, 52· γλυκὺς 54, 69· φῶς ὑπὲρ τὸν ἥλιον 11 41· 12 28, 60· 13 16· 15 49· ἄδυτος 94· ἡ ἀγάπη 17 327· ἡλίου δίσκος 387· ἥλιος ἄδυτος τὸ φῶς 18 17· 21 8, 144, 371· θαῦμα ὡσπερ ἥλιος 22 6· ἀνατέλλων 16, 30· ἔξω ἡλίου 56, 65, 150, 168· λάμπει ἀκτῖνας 23 86· λάμπει ἐν παλάμαις 124, 134, 233· τυφλοῖ 237, 245, 246· ἄνω ἐκλάμπει 259, 260· ἄλλος ἐν γῆ 261, 360· ἡλίω πλησιάζειν 364, 370, 388, 398· ἥλιοι διττοὶ 451· νοητὸς 457· συνεσβέσθη 24 93· οὐ φωτίζει τάφον 221· 25 10· 27 64, 98..

Θ

θάλασσα : βίου 19 108, 116· θαλάσσης ψάμμον μετρεῖν 21 132, 386· θάλασσας θαλασσῶν νοεῖν 23 284, 297· ὕδωρ θαλάσσης κρατεῖν 304· τῆ σταγόνη συνημμένη 343· θαλάσσης ψάμμος 24 66.

θάνατος : θανάτου ὁδὸς 4 9· θανάτου ὕψος 5 12· μνήμη 19· 8 27· θάνατον ὑπομένειν 12 143· πρὸ ὀφθαλμῶν 14 66· 15 114· θανάτου ἐκτομὴ 17 146, 459, 510· μετὰ θάνατον σπὸρον λαβεῖν

807· θάνατον φοεῖσθαι 18 106· 21 374, 381· 22 179· 25 83· θανάτου βυθὸς 105· 26 98· θανάτου σκιὰ 101· 27 34, 94.

θνατοῦν : τοὺς κειμένους (ἀμαρτόντας) τελείως 24 143.

θέα : πανάγαθος 1 162· ἀρχὴ θεᾶς 8 43· θεᾶς μετέχειν 84· ἄστεκτος 15 13· νοῦς πρὸς θεάν ἀρπάζεται 17 168· θεᾶς ἐκπίπτειν 436· ἀχράντου θεᾶς ἀνάξιος 19 151· τρυφᾶν 24 8, 9, 10· θεᾶς ἐκπίπτειν 325· προσώπου Θεοῦ 25 1.

θέατρον : πύλαι τοῦ βίου καὶ τοῦ τῆδε θεάτρον 21 187.

θέλημα : θελημάτων ἐκκοπή 5 10· Κυρίου 7 14· ἐκκόπτειν 8 21· κυβερνήτου 25· 12 22· 13 21· σαρκὸς 22· χοϊκὸν σαρκὸς 28, 31· 14 82, 84· θάνατος ἐκκοπή 18 59· θελήματι μόνῳ συνέχειν πάντα 24 191· Θεοῦ ἐκπληροῦν 27 165.

θεοειδῆς : 13 33.

θεοὶ (ἄνθρωποι) : 5 8· 6 5· 7 35, 36· θεοῖς 40· κατὰ χάριν 8 12· 13 18· 15 107, 154· χάριτι θεὸς 19 56· θεοὶ Θεῶ συνόντες 27 94.

θεοποιεῖν : 22 40· 26 43, 61.

θεοποιὸς : ἀγάπη 5 24.

θεότης : θεία 1 202· θεότητος πῦρ 2 8, 14· θεότητος συγκοινωνὸς 7 32· θεότητος δόξα 15 85, 88· θεότητι συγγενῆς 121· ἀμέριστος 145· θεότητος κάλλος 153, 173· θεότητος κοινωνὸς 17 68· θεότητα ἐπιγνώσκειν 18 2· θεότητος αἴγλη 19 17· ἀδιαίρετος ἐν τρισὶ 147· θεότητος θρόνος 20 202, 227· ἀπερίγραφτος

21 492, 499· θεότιτος κράτος
25 41.

Θεοτόκος : 26 84.

θεοῦν : 9 50· τὸ πρόσλημμα 17 255.

θεώρητος : θεωρητὰ κατὰ τὸ μέτρον
τῆς ἀξίας 24 298.

θεωρία : θεωρίας μέτρον 1 149, 225·
τρανής 12 15· τρέφεσθαι τῇ θε-
ωρία 13 67· πρὸς θεωρίας ὕψος
ἐπιτήδειος 17 339· – γνῶσις 21
338· ἀνάπαυσις πάσης θεωρίας
τὸ θεῖον φῶς 23 420· 24 155·
τοῦ κάλλους 25 2.

θέωσις : 24 269.

θήρ, θηρίον : ἀνήμερος 24 137· ἀνήμε-
ρος καὶ ποικίλος 148.

θλίβεσθαι : ψυχῇ τεθλιμμένη 8 62· 12
126· διηνεκῶς 14 12· 21 94· 22
26· ψυχῇ τεθλιμμένη 41.

θλίψις : 1 91· ἀπόρρητος 230· 4 92· 62
24· θλίψεως ἐμπιμπλάναι 12 2·
18 107· 19 121· θλίψιν ἀπαρα-
μύθητον προξενεῖν 22 153.

θνητὸς : 4 59· θνητοὺς ἐξαφθαρτίζειν 6
8· κόσμος 13 3· ἀθάνατοι ἐκ
θνητῶν 15 106.

θρηνεῖν (κλαίειν καὶ θρηνεῖν) : 4 3·
καθ' ἐκάστην 8 33· 11 92· 15
14, 16, 252· ἄρχομαι 16 16· 17
369· 18 79.

θρῆνος : 1 129· καὶ πένθος 22 77· ὄλο-
λυγμοὶ καὶ θρῆνοι 27 3.

θροεῖσθαι : τῷ θαῦματι 11 79· 18 75.

θρόνος : 1 57· 11 3· προσκυνηταὶ τοῦ
φοβεροῦ θρόνου 14 105· 19 40·
θρόνον θεότητος ἀποτελεῖν 20
202· θρόνοι ἐπὶ γῆς 22 131· 24
194· 27 88.

θύειν : καθαρῶς Θεῷ 19 102.

θυσία : ἀναίμακτος 19 103..

I

ιδέα : Θεοῦ 12 38· 21 233.

ἱεουργεῖν : τὰ θεῖα 19 164.

ἱεουργὸς : θεῶν μυστηρίων 14 54.

ἱερωσύνη : 19 37.

ἱλιγγιᾶν : ὄρων (τὸ φῶς) 11 71.

ἱλυσπᾶσθαι : νοῦς ὡς σκώληξ 15 191.

ἰσάγγελος : 21 86.

ἰσχύς : 1 20· ψυχῆς 12 75· ἀνθρωπίνη
18 48, 61..

K

καθαρός : ἀπὸ μητρὸς 19 160· ἀπὸ
μητρὸς ἀγίας κολυμβῆθρας 20
178, 218· τὴν καρδίαν 21 66·
καθαρὸν ὄμμα διανοίας 27 134.

κάθαρσις : καὶ φωτισμὸς 1 146· ἀτέλε-
στος 8 40· τῶν παθῶν 27 133.

καθυποδεικνύναι : 27 149.

κακοπαθεῖν : 15 29.

καρδία : σκοτεινὴ 1 46· ρυπαρὰ 70· εὐ-
θὺς 166· 4 10· καρδίας ὄτα 37,
91· καθαρθεῖς καὶ αὐγασθεῖς
καρδίαν 5 20· 6 11· ὕλική 7 4·
ἥλιος ἐν καρδίᾳ 8 70· πῦρ μέ-
σον ἐμῆς καρδίας 11 78· 12 70·
φόνον ἐν καρδίᾳ ἐμφυτεῦειν
114· 13 80· σαρκίνη 86· 16 11,
24· καρδίαν ἐκπλύνειν 17 85·
καρδίας ἀρούραι 98· καρδίαν
ἐκκαίειν 329, 385, 525, 626,
688, 694, 716· τῶν ἀνθρώπων
κῆπος 775· 18 29, 32, 51· ἐν
καρδίᾳ αἰγλην αἰσθάνεσθαι 74,
98, 171· Χριστὸν ἐν καρδίᾳ
ἔχειν 19 30· χάριν τοῦ Πνεύμα-
τος ἐν καρδίᾳ ἔχειν 53, 74, 97,
118· βορβορώδης καὶ ἄσωτος

- 130· 20 25· Θεὸν ἐν καρδίᾳ βλέπειν 39, 128, 135, 145, 171, 213, 220· 21 66· καρδίᾳ ταπεινὸς 81, 98· κόρας τῆς καρδίας ἀνοίγειν 157· καρδίαν καθάριεν 167, 195· φλόξ ἐν καρδίᾳ καὶ ἐγκάτοις 22 9· πάθη τῆς καρδίας φλέγειν 20· καρδίαν γάνυσσθαι 111, 155· τὸ πρόθυμον τῆς καρδίας 173· θυμὸς τῆς καρδίας 183, 189· πῦρ τῆς καρδίας 24 21, 74, 235, 275, 322, 332· ἐξ οὐρανῶν μέχρι καρδίας λάμπειν 25 11, 19· καρδίᾳ εὐχὰς λαλεῖν 26 24· 27 144.
- καρδιακὸς : καρδιακὴ κίνησις 21 75.
- καταδικάζειν : 1 230· ἑαυτὸν 21 323.
- καταδίκη : ἐκ τῶν ἔργων 17 44· παρὰ τοῦ κριτοῦ 492· φρικτὴ 22 57· ἄξιος διπλῆς καταδίκης 24 357.
- κατακαίειν : 1 228· 11 67· 23 492· ψυχὴ κατακαιομένη 24 24.
- καταμασᾶσθαι : 12 73.
- κατάνυξις : 2 70· 26 103.
- κατανύσσεσθαι : 13 1· 22 180.
- καταπίνειν : τὴν ψυχὴν, Προσευχὴ 38, 2424 136.
- κατάπληξις : φοβερὰ 11 19· δόξης ἀπροσίτου 20 36.
- καταρρυποῦν : 12 84· 15 189· ψυχὴν 17 30· σῶμα καὶ ψυχὴν 25 121.
- κατασπάζεσθαι : ἀδιαλείπτως 9 37· (Θεὸς) κατησπάσατό με 18 149· χειρὰς Χριστοῦ 24 2.
- κατασπiloῦν : στόμα 1 44· ψυχὴν 19 13· οἶκον 20 200.
- κατάστασις : δοθεῖσα ἐκ Θεοῦ 13 5.
- κατάστικτος : ἁμαρτιῶν αἰκίαις 14 107.
- καταυγάζειν : τὰ μέλη 16 26· τὸν νοῦν 18 82· ψυχὴν ἐσκοτισμένην 21 3· ἥλιος ἐν γῆ 23 262.
- καταφιλεῖν : περιπλεκόμενος καταφιλεῖ με 16 27· 18 118· φιλήματι ἀγίῳ (Θεὸς) 157· πόδας Χριστοῦ 24 1.
- καταφλέγειν : πόθος ψυχὴν 9 38· 11 67, 91· ἡ βάτος μὴ καταφλεγόμενη 19 114.
- καταφρονεῖν : κόσμον 8 87· (Φαραὼ Θεὸν) 18 181· 24 94.
- καταφωτίζειν : 15 97.
- καύστρα : ἐπιτιθέσθαι 12 110.
- κέλλα : τὴν κέλλαν οὐρανὸν ποιεῖν δι' ἀρετῆς 27 39· ἡ κέλλα οὐρανὸς 64· φωτεινὸς νυμφῶν 83.
- κελλίον : 17 319.
- κεντεῖσθαι : ἀκάνθαις 2 60.
- κηλῖς : κηλίδας τῶν παθῶν πλύνειν 17 84.
- κλαίειν : καὶ θρηνεῖν 11 93· 12 51, 106· 13 1· καὶ θρηνεῖν 15 16, 17· καὶ θρηνεῖν 252· κάθημαι καὶ 18 77· 21 141· ἀνωδύνως 165· τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων 240· 23 372· προσπίπτειν καὶ 24 54· συμπαθῶς 72, 233· καὶ θρηνεῖν 316· καὶ πενθεῖν 345.
- κλαυθμὸς : 18 46.
- κληρονόμος : ἐν σώματι 7 27· τοῦ Θεοῦ καὶ συγκληρονόμος Χριστοῦ 26 54.
- κλονεῖν : κλονεῖται κτίσις 10 10.
- κόκκος σινάπεως (βασιλεία οὐρανῶν): 17 760, 766, 772· χάρις τοῦ Θεοῦ Πνεύματος 773, 791, 798, 828· κόκκος ἢ σπινθὴρ 23 273.
- κολαστήριον : ἐν φρικτοῖς κολαστηρίοις 17 423.
- κολυμβήθρα : δακρῶν 19 134· καθαρὸς ἀπὸ μητρὸς ἀγίας κολυμβήθρας 20 178.
- κορένυσσθαι : 7 19· πηγῆς τῆς ἀειζώου 8 98.

κόσμος (φῶς τοῦ κόσμου) : 1 11· ἀσώματος 197, 198· ἀμιγῆς κόσμῳ 3 1· ἔξω κόσμου 14· 4 1, 89· 7 22· κόσμον ἀρνεῖσθαι 8 14· καταφρονεῖν 87· βαρὺς καὶ σκοτεινώδης 9 7, 8· κόσμον καταλείπειν 12, 14· ἔξω κόσμου 22· 12 13· κόσμον φεύγειν 115· κόσμου δόξα 121· θνητὸς 13 3, 17, 60–63· ἔξω κόσμου 75, 95· 14 30, 50, 106· 15 83, 90· κόσμῳ ἀχώρητος 101· 16 3, 5, 6· 17 214, 230, 231· ἀγάπη οὐκ ἐκ τοῦ κόσμου 238, 239· τὰ ἔσχατα τοῦ κόσμου ἐκζητεῖν 365, 600· μαργαρίτης κρείττων τοῦ κόσμου 651· φῶς ἀποχωρίζει κόσμον 18 25· κόσμου ἀρνησις 59· ἐκ τοῦ κόσμου ἀρπάζειν 101, 102, 115, 127, 131· κόσμῳ ἀποτάσσεσθαι 19 88, 92, 94· κόσμου ἀποχωρισθῆναι 105· κόσμου τάφος 139· 148· πλοῦτον κόσμου ἀγαπᾶν 20 120· πλάνος κόσμος οὗτος 127· πλούσιοι τοῦ κόσμου 141· δόξα τοῦ κόσμου 156, 158, 183, 207· 21 40, 76· τὰ τοῦ κόσμου ὡς κόπρον λογίζεσθαι 101, 121· ἔξω κόσμου γίνεσθαι 138, 143, 146, 182· κόσμον καταλείπειν 185· περίγειος 382, 475, 484· 22 55, 81· τὰ ἐνδοξα τοῦ κόσμου ὡς δένδρα καθ' ὁδὸν λογίζεσθαι 105, 123· ἄρχοντες καὶ πλούσιοι τοῦ κόσμου 127, 140, 198· 23 149, 464· λάκκος ὁ ὀρώμενος κόσμος 24 217· ἔξω τοῦ ὀρωμένου κόσμου 222, 314· κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ φεύγειν 346, 347· ὡς κοσμικὸς τὰ ἐν κόσμῳ ἀγαπᾶν 349· 25 3·

26 28· κόσμου χωρισθεὶς ὁ μονάζων 27 8, 58, 66.

κρατῆρ : ὕδατος 1 136.

κρίμα : φοβεῖσθαι 14 20· τῶν ἀδελφῶν 75, 79, 109· κριμάτων βάθη 19 2· 21 344.

κρίσις : ὀρθὴ τῶν ὄντων 4 70· 14 87· 17 463· θεία 21 359· 24 110· κρίσεως θείας φόβος 323.

κριτής : τῶν ἀπάντων 1 147· τῶν ὄλων 17 494· ἀσυμπάθητος 843· νεκρῶν καὶ ζώντων 22 145.

κρυσταλλοειδῆς : ζώνη Προσευχῆ 36, 15.

κτῆνη : ἄλογα 1 130· χερσαῖα 17 24.

κτίστης–κτίσμα : 2 95· 21 114· 23 30, 66.

κυριότητες : 2 87· 24 194· 27 89.

Λ

λαμπάς : 1 32· ἄσβεστος 137· νοερά τῆς ψυχῆς 13 15· ἄσβεστος λαμπάς 15 94· λαμπάδα τῆς ψυχῆς ἀνάπτειν 17 820· λαμπάδος δίκην Πνεῦμα Θεῖον ἔχειν 21 194· φῶς ὡς λαμπάδα παρεισάγειν 23 148· 25 5.

λαμπηδῶν : 2 18· 20 11.

λαμπροφόρος : τὰς χεῖρας λαμπροφόρους ἐκτελεῖν 19 15.

λαμπρύνειν : 1 10· 8 41· 13 10· 17 338· ψυχὴν 19 13.

λεαίνειν : λάρυγγα 20 132.

λειτουργεῖν : –14 44· κατ' ἀξίαν λειτουργεῖν 69· ἄγγελοι διακονοῦσι καὶ λειτουργοῦσι 15 9· καὶ τὴν ἀνωτάτω φύσιν ὀρᾶν 19 59· ἐν καθαρᾷ καρδίας συνειδήσει 74· τῷ Θεῷ 83, 150· οὐ πᾶσιν ἔξεστι 158· τὸ λειτουργεῖν ἐκ Θεοῦ ἔχειν 24 213.

λειτουργός : τῆς ἀχράντου Τριάδος 14
54· 20 62· 24 197.

λογισμός : λογισμοῖς σκεπασθεῖς 11
83· 14 3· λογισμοὺς ἐξιχνιάζει
86· φῶς ἀποδιώκει λογισμοὺς
18 22· γυμνὸς λογισμῶν 27 78.

λυπηρὸς : ἔξω τῶν λυπηρῶν τοῦ κόσμου 18 115.

λύτρωσις : ζώντων καὶ θανόντων 13
53.

λύχνος : 20 205..

M

μαθητῆς : 26 49.

μακροθυμεῖν : 24 112.

μακροθυμία : μακροθυμίαν θαυμάζειν
24 85· ἀναισθητεῖν πρὸς τὴν
μακροθυμίαν 25 117.

μακρόθυμος : 2 51· τὸ μακρόθυμον τοῦ
Σωτῆρος 24 105.

μάννα : καὶ ἄρτος τῶν ἀγγέλων 19 124·
στάμνος μάννα φέρουσα τῆς
ἀθανασίας 20 204.

μαργαρίτης (= βασιλεία οὐρανῶν) : 1
155· 15 248· 17 539, 540, 573,
593, 597, 609, 620, 650, 657,
665, 669, 701, 825· πυξίον τοῦ
καλοῦ μαργαρίτου 20 206.

μασησμός : τῆς σαρκὸς (Χριστοῦ) 19
20.

μεγαλωσύνη : 13 96· 19 10· 20 244.

μέλος : Χριστοῦ 2 2, 6· ἐκλάμπον 16·
τηλαυγές καὶ διαυγές καὶ λάμπον
17, 27, 57· τῆς ψυχῆς μέλη
12 68· σώματος καὶ ψυχῆς
μέλη 14 7· μέλη Χριστοῦ 15
141, 149–152, 157, ἄσχημον
165· μέλη Χριστοῦ κρυπτά 168·
τοῦ κρυπτοῦ κρυπτά μέλη 170,
183· μέλη ἅγια 186· ἀσχήμονα
194, 204, 207, 210· μέλη κα-
ταυγάζειν 16 26· μέλη φωτο-

φώρα 33· καὶ σάρκες σώματος
καὶ ψυχῆς 25 120.

μεσιτεύειν : 20 76.

μεταλαμβάνειν : 1 10· οὐσίας 7 31· ὕλι-
κῶς μυστηρίων 12 10· τοῦ
φωτὸς 16 31· ζωῆς 17 513·
φθορᾶς ἢ ρύπου 20 20· Χρι-
στοῦ 26 52.

μετανοεῖν : 8 10· θερμῶς μετανοοῦν-
τας 13 91· 17 65· ἐκ ψυχῆς 78·
ἐκ καρδίας μετενόησε 717· οἱ
μετανοεῖν θέλοντες 22 192· 24
235, 359· 27 158.

μετάνοια : μετανοίας δάκρυα 4 85· 15
257· ὁδὸς μετανοίας καὶ πέν-
θους 18 128· 19 153· 22 82·
κάλλος τῆς μετανοίας ἐν νοῦ
τεκμαίρεσθαι 196· μετανοία
καταφεύγειν πρὸς Θεὸν 24 39,
114· πρὸς μετάνοιαν ἐπιστρέ-
φειν 366· διὰ μετανοίας ψυχὰς
καθαίρειν 27 57· – εὐπρόσδε-
κτος 160.

μετασχηματίζεσθαι : (Χριστὸς) 22
164.

μετουσία : 1 29.

μαίνειν : μέλη ἐκ γενετῆς 14 8.

μίμησις : Δεσπότου 5 15.

μῖσος : πρὸς τὸν κόσμον 12 116· πά-
σης δόξης 18 91· μῖσος ἐμ-
ποιεῖν τῇ ψυχῇ 20 136· μῖσος
ἀπὸ καρδίας μισεῖν 145.

μνήμα : ὥσπερ ἐν μνήματι ἐμβὰς 11
84· μνήματι θάπτεσθαι 19 136·
τοῦ μνήματος ἀνίστασθαι 142.

μνήμη : 24 69.

μοιχὸς : 8 9· 24 74.

μολυσμός : μολυσμοὶ ἁμαρτίας 19 16.

μονάζων : 27 5, 6, 7, 8, 9, 13, 21, 76.

μονὰς : τριαδικῆ 2 82· 21 136, 137.

μοναχὸς : 3 1· 24 348· 27 5, 26, 59, 74,
76.

μορφῆ : Χριστοῦ 1 167, 169· Θεοῦ 12 39· θεία 15 72· 19 98· 21 233· μορφήν δούλου λαμβάνειν 473.

μωεῖσθαι : 13 90.

μυθολόγος : δοκεῖν 23 436.

μυστήριον : φρικτὸν 1 1· μυστήριον ξένον 9 9· 12 13· θείων μυστηρίων ἱερουργὸς 14 53· – φρικτὸν 15 17· μυστηρίων βάθος 17 300· φλόξ διδάσκει μυστήρια 18 100· τὸ κρυπτόμενον βάθος τῶν μυστηρίων 19 64· φρικτῶν μυστηρίων ἄπτεσθαι 165· – καινὸν 22 1· μυστηρίων βάθος 24 268.

μύστης : 20 62.

μυστικὸς : 18 80· μυστικὴ θυσία 19 102..

N

νεκρὸς : τῷ σώματι 8 23, 72· 9 28· νεκρὸν ἐγείρειν 11 87· μετὰ νεκρῶν κατοικεῖν 90· 12 82, 87· 13 30· νεκρὰ πίστις 15 35· νεκρὸν σῶμα χωρὶς κεφαλῆς 17 480· ταῖς αἰσθήσεσι 19 90· ἀθάνατος νεκρὸς ἐγένετο 141· καὶ ζῶν ἀληθεία 21 79· 22 145· ἡμιθνής ὁ νεκρὸς 23 459· νεκρὸς καὶ νεκροῦ πλεον ὁ μὴ βλέπων τὸ φῶς 465· ἀναισθητεῖ 466· ἐν τοῖς ζῶσιν 26 1· ζῶν ἐν νεκροῖς 2, 4· ἐν νεκροῖς ἄλογον ζωὴν ζῆν 6, 87.

νεκροῦσθαι : ὑπακοῇ νεκρούμενοι 8 26.

νεουργεῖν : νεουργούντων αἵρεσις 21 304.

νῆκος : 2 112.

νοητὸς : 1 85· 12 31· φῶς νοητὸν 16 2· μαργαρίτης 17 546· πόλεμος νοητὸς 21 398· μῦς νοητὸς 404·

νοητὰ θηρία 415· 23 45· φῶς νοητὸν 223, 453· ἥλιος νοητὸς 457· φῶς τοῦ κόσμου 464.

νομή : ἐπὶ νομάς τῶν θείων νόμων καθοδηγεῖν 14 102.

νουθεσία : πατρὸς 4 25.

νοῦς : 1 22· – τυφλὸς 84· λογισμὸς νοῦς πεφωτισμένου 218· νοῦς ζῶφος 4 87· φῶς νοῦν ἀφαρπάζει 9 33· φῶς νοῦν καταλάμπει 11 42, 43, 46, 72· 13 57· 14 14, 37, 76· νοῦν ἀποστρέφειν 15 12, 78, 187, 190, 191· νοῦν ἀπογυμνοῦν 236· 16 11· ἔλεος ὑπὲρ νοῦν 17 62· πρὸς θεῶν ἀρπάζεται 169· νοῦν λαμπρύνειν 338· συναρπάζειν 349· ζητεῖ αἴγλην 352, 394· 18 5, 42· αἴγλη νοῦν κυκλώσασα 63· νοῦν καταυγάζειν 82· 20 8, 81, 94, 217· νοῦν φωτίζειν 236· 21 34· νοῦν καταλάμπειν 156· ἐκπλύνειν 166, 235· αὔλος 261, 391· νοῦν πυρίκαυστον ποιεῖν 454, 467, 481, 487· κεκαθαρμένος 22 168, 196· νοῦ παντὸς στερεῖσθαι 23 59, 62· κατὰ νοῦν ληπτὸς Θεὸς 77, 286· τὰ πάντα καθορᾶ 499, 507· 24 179· εἰκόνες ψευδεῖς οἰκείου νοῦς 291· 25 135· νοῦν Χριστοῦ λαμβάνειν 27 60· ἀέννοιος 79· νοῦν καμμύειν 139, 144.

νύμφη : 15 221· 27 40.

νυμφίος : 15 220· 27 49.

νυμφῶν : 1 109· θεῖος 133· τοῦ νυμφῶνος ἔξω 17 433, 469· ἡ δόξα τοῦ νυμφῶνος 856· – φωτεινὸς 27 82..

Ξ

ξένος : 3 6· ξένον θαῦμα 7· ξένον σῶμα

4 7· 5 14· παροδίτης 8 16· ξένη
 ἀλλοίωσις 67· ξένον μυστήριον
 9 9· 10 1· 11 17· – πλοῦτος
 χρηστότητος 21· ξένον μυστή-
 ριον 12 13· 17 129· ξένον ἄνθος
 130, 131· φύσις ξένη 136, 137·
 τὰ ξένα ἐξειπεῖν 19 1· 20 40,
 95· ἄρρητα καὶ ξένα ῥήματα
 242· 21 241· 22 124· ξένον θαῦ-
 μα 23 258· 26 106.

ξηρίον : ξηρία ... ἐπιθῶσι 12 110.

ξύλον (σταυρός) : 17 684· ζωῆς 19 111·
 ἐν τῇ ἐμῇ καρδίᾳ 118· ξηρόν
 ποιεῖ καρπὸν 129· ζωῆς 20 211·
 πλοῦτον ὡσπερ ξύλα λογιεῖ-
 σθαι 23 514..

Ο

οἰκειότης : οἰκειότητος παρρησία 20
 109· κτίσις πρὸς τὸν Λόγον οἰ-
 κειότητα οὐκ ἔχει 23 58.

οἰκονομία : 7 37· οἰκονομίαν πᾶσαν
 πληροῦν 12 143· (Θεοῦ) 13 48·
 οἰκονομίας τὸ ἀκατάληπτον 14
 47· θεία 20 140· οἰκονομίαν ἐκ-
 πληροῦν 21 23.

οἶνος : κενοῦται 14 55· οἶνον πρὸ τοῦ
 τρῦγους πίνειν 21 339.

ὀλιγοχρόνιος : βίος 19 62.

ὀλιγόψυχος : 21 358.

ὄμμα : ὄμμασι νοεροῖς προσιτός 15 53·
 ὄμματα πρὸς τὸ ἄνθος ἔχειν 17
 181· διανοίας 22 107· ἰλέφ ὄμ-
 ματι καθορᾶν 25 85· καθαρὸν
 διανοίας 27 134.

ὀμοδίαιτος : ἀγγέλων ὀμοδίαιτος καὶ
 συγκληρονόμος 27 11.

ὀμοίωσις : καθ' ὀμοίωσιν Θεοῦ 23 68.

ὄνομα Θεοῦ : 12 38.

ὄξυποδεῖν : πρὸ τοῦ κλεισθῆναι πύλας
 βίου 21 186.

ὄρασις : 4 67· 21 384.

οὐράνιος : – ἐπίγειος 2 85· οὐράναι
 στρατιαὶ 88· οὐρανίων ὕψος
 135· οὐράναι τάξεις 19 23.

οὐρανὸς (οὐρανῶν βασιλεία ἢ βασι-
 λεία οὐρανῶν) : ὀρώμενος 1
 193· 2 108· πατρικὸς 11 4, 7·
 Χριστὸς ἀνοίγων οὐρανοῦς 36·
 ἐν οὐρανῷ ἀτενίζειν 73· οὐρα-
 νοῦς ὑπερβαίνειν 13 68· ζωὴν
 ἐν οὐρανῷ 80· 15 245, 246· οὐ-
 ρανὸν ἀνοίγειν 16 19, 38, 38·
 17 10· οὐρανοῦς περιπολεῖν
 363· χάρις ὡς δένδρον εἰς οὐ-
 ρανὸν ἀνέρχεται 784· φλόξ οὐ-
 ρανοῦς δρασσομένη 18 88, 98·
 μέχρι τρίτου οὐρανοῦ φθάνειν
 20 240· οὐρανοῦ ὕψος γνῶναι
 21 122· εἰς τρίτον οὐρανὸν
 ἀνέρχεσθαι 283, 371· 22 64, 89,
 90· οὐρανῶν οὐρανοῦς ὑπερ-
 βαίνειν 23 386· οὐρανοῦς περι-
 πολεῖν 409· οὐρανὸς οὐ συνέ-
 πεσεν 24 92· ὑπεράνω οὐρανῶν
 187, 188, 296· 25 11· στῦλος
 φωτεινὸς ἐκ τῶν οὐρανῶν 14·
 27 12, 39, 41, 64, 81, 83.

οὐσία : 1 29· 7 25· φύσεως 27, 29, 31·
 θεία 13 14, 19· κεκρυμμένη 37·
 ἀναλλοίωτος 40· οὐσίαν δοξά-
 ζειν 15 59, 67· οὐσίαι νοεραὶ
 69· κτιστὴ 16 1· – γεώδης καὶ
 ὑλικὴ 20 237· οὐσίας φῶς 21 2,
 123· (Θεός) ἴσος κατ' οὐσίαν
 231· 22 34· – φθαρτὴ σώματος
 37, 52· – κτιστὴ 207· 23 6, 193,
 235· θέας 24 11, 12· πῦρ προσ-
 λαμβάνει φρυγανώδους οὐσίας
 25.

ὀφθαλμὸς : χωρὶς φωτὸς οὐ βλέπει 2
 103· ψυχικὸς 4 36· φῶς τῶν
 ὀφθαλμῶν 90· 11 5· τοῦ νοῦς

46· 12 24, 25, 26· 13 85· 14 66·
15 11· 17 6, 285· 18 14· ὄρᾶν
ἴσα ὀφθαλμὸς φύσει ὄρᾶν
ἰσχύει 19 96· 21 139, 161·
ὀφθαλμοὶ ψυχῆς 22 108, 152·
23 90· φῶς τῶν ὀφθαλμῶν 91,
92, 101, 110, 160, 293· ὀφθαλ-
μοὶ ὀρῶσιν ἐν αἰσθήσει ἀναι-
σθήτῳ 483· 24 234, 273, 278,
327· διττοὶ ὀφθαλμοὶ σώματος
καὶ ψυχῆς 25 61· 26 48.

ὄφεις : 12 67· 21 400· 22 76..

Π

παγανὸς : 20 162.

πάλη : ὁ βίος πάλη πάντων ἀνθρώπων
24 120.

παμβέβηλος : 25 138.

πᾶν, τὸ : ἄφθεγκτος χῶρος 1 199· πε-
πλήρωται θεότητος θείας 202,
221, 226· Δεσπότης τοῦ παντός
20 245.

πανάθλιος : 4 79· 15 142· 20 53, 89· 24
98, 255, 340· πανάθλιοι αἰρετι-
κοὶ 26 22.

πανάσωτος : 24 58· 26 77.

πανάχραντος : τῷ παναχράντῳ σῶματι
σου 2 12.

πανεξαισιῶς : ἀκούειν 4 42.

πανθάνω : 8 53, 59· 15 201· 21 355.

πανοὔργος : – σοφιστῆς τε κακίας 24
147· ὁ πάντα δόλον εὐμηχάνως
εὐρίσκων 163.

παντουργὸς : φύσις – 19 60.

πανύμνητος : τριαδικὴ μονὰς 2 82.

παράδεισος : χλόης 1 133· δόξης 13
47· 17 452, 456, 467· 19 111·
ξύλον ζωῆς ἔνδον ἔχων 20 211·
εἰς παράδεισον ἀρπάζεσθαι
241· εἰς παράδεισον ἐρχεσθαι
284.

παράδοξος : 7 42· οἴησις 12 83.

παραίτιος : ἄλλοις ἀπωλείας 17 52.

παρακύπτειν : Χριστὸς 11 37.

παραμυθία : 11 66· 17 438.

παρανομία : πάσης παρανομίας ἐργά-
της 1 51· 20 149.

παρεμπόδισμός : σκότους 12 56.

παροδίτης : ξένος 8 16.

παρουσία : νυκτὸς 12 55· (Θεοῦ) 13 48·
οἱ δαίμονες τρέμουσιν τὴν πα-
ρουσίαν 28 132.

παροχεὺς : 1 7· 19 122.

παστὸς : ἄρρητος 1 134.

πατέρες (Ἐκκλησίας) : 19 108.

πατέρες (ἐν τῇ μονῇ) : 15 232.

πατήρ (πνευματικὸς) : 4 25· 5 11· 18
176, 207.

πενθεῖν : ἀενᾶως 8 86· 12 51· 17 369·
21 141· τύφλωσιν 302· εἰρήνη
καὶ χαρὰ τῷ πενθοῦντι δωροῦν-
ται 22 188· 24 345.

πένθος : 2 70· μακάριον 4 2· 18 60·
πένθους ὁδὸς 128· ἄπαυστον
22 77· τὸ πένθος σέννυσι τὸν
θυμὸν τῆς καρδίας 183· 24 318.

περιδράσσεσθαι : νύκτα 6 10· γεώδους
καὶ ὑλικῆς οὐσίας 20 237· φῶς
περιδρασσόμενον 22 177.

περιλάμπειν : καρδίαν 6 11· κλαίοντα
15 16, 27· ἀθανάτῳ αἴγλη 16
25· αἴγλη ἀθανασίας 20 29.

περιπόθητος : περιπόθητον ὄνομα
Προσευχῆ 36, 11.

περιφλέγειν : φλόξ περιφλέγει με 22
10.

περιφυλάσσειν : 2 49.

πηγὴ : ἀείζωος 8 97· ἐλέους 11 21· ἀεὶ
βλύζουσα 17 80· τῆς ἁμαρτίας
ἢ πονηρίας 88· θεία 521· 20 208·
χαρὰ βλύζει ὡς πηγὴ ἐν καρδίᾳ
22 189· πηγὴν ἀκτίνων (ἡλίου)
εὐρίσκειν 23 255, 256.

πηλὸς : ὡσπερ πηλὸς τυγχάνειν 13 30·
ἀπὸ πηλοῦ πλασθῆναι 22 96·
χρυσὸν ὡς πηλὸν προσβλέπειν
23 510.

πικρία : μοι αἰ ἡδοναὶ 18 108.

πίστις : 1 145· θερμὴ 5 1· χάρις πίστε-
ως δῶρον 11 16, 24· νεκρᾶ 15
35· 17 297· μόνη 558, 679· 18
2, 10· καὶ καλὰ ἔργα 20 77,
210· πίστει πάντα παραδέχειν
23 180· οὐκ ἀμφιβάλλει 181· οὐ
διστάζει 182, 183–194· 24 300·
26 45· πίστιν ἀντὶ ἔργων λογί-
ζεσθαι 92, 94· σῶζει ἀπεγνω-
σμένους 99.

πληροφορία : 1 212· 17 150.

πνεῦμα (Πνεῦμα) : καθαῖρον 8 42· ἐπι-
θυμία τοῦ Πνεύματος 9 19·
Πνεύματι ἅγιος εἶναι 21· Πνεύ-
ματος θέλημα 13 23· πνεῦμα
γεγονὼς περὶ Πνεύματος φιλο-
σοφεῖν 21 175.

Πνεῦμα (Ἅγιον, Θεῖον, Πανάγιον) :
Προσευχῇ 40,11· 1 142, 146,
220· 2 81· 7 8, 41· ἐμπλεως τοῦ
Πνεύματος 11 13, 38, 50· 12
17, 19, 32· 13 32· Πνεύματος
ἐπέλευσις 14 59· 15 122· φῶς
τοῦ Πνεύματος 17 36· ἡ ἀγάπη
236· Πνεύματος συνεργία 250,
497, 500· Πνεύματος χάρις
524, 530· χάρις κόκκος Πνεύ-
ματος 774, 777, 853· ὁ ψυχικὸς
ἄνθρωπος οὐ χωρεῖ τὸ Πνεῦμα
εἰσδέξασθαι 18 55· 19 53, 68,
146· χάρις Πνεύματος 159· 20
16, 246· 21 51· οὐ δέχεται κο-
λακείας 71· διδάσκαλος 102,
138, 149, 164, 193, 197, 198,
204, 491· Πνεύματος ἐνέργειαι
22 149· 24 183, 254· δόξα ἐστὶ
25 36· συμφυές, ὁμότιμον, ὁμο-
γενές, ὁμόδοξον, ὁμοούσιον,

μόνον 37, 64, 93· 26 13· 27 20,
53, 67, 125, 169.

πνευματικὸς : 1 34· πνευματικῶς βλέ-
πειν καὶ ἀκούειν 4 39, 44· γά-
μος γίνεται πνευματικῶς 15
223· πνευματικῶς Θεὸν ζητεῖν
23 46, 402· πνευματικῶς ὄραν
498· φῶς πνευματικῶς βλεπό-
μενον 24 18· πνευματικὴ
πτωχεία 302· 26 46· σῶμα
πνευματικὸν ἐργάζεσθαι 50.

πόθος : πόθου δάκρυα 4 86· 6 15· 7 17·
πόθου πῦρ 8 37· ἀνέκφραστος
καὶ θεῖος 55, 56· καταφλέγει
τὴν ψυχὴν 9 38· Θεοῦ 13 8, 9·
15 110· 17 186, 330, 354· πόρ-
νης 691, 700, 702· πῦρ θείου
πόθου 18 84, 86· – θείας ἀγά-
πης 19 163· 20 8· ἔρωσ θείου
πόθου 239· καρδίαν πρὸς πό-
θον διεγείρεσθαι 22 112· 23
441· πόθου φλόξ 24 30· 27 114.

ποίημα : 13 36· 22 303.

ποικίλλειν : (Θεὸς) ἀπλοῦς ... πεποι-
κιλμένος 15 77.

πόμα : καινότατον (Θεὸς) 1 135· πόμα
θεῖον 19 112· πόμα λίαν γλυκὸν
23 322· ζωηρὸν Χριστοῦ ἢ κα-
τάνυξις 26 103· παιῖνον αἰσθή-
σεις 104· πόμα εὐφραῖνον καὶ
ζωὴν παρέχον 105.

πόρνος : 2 3· 8 9· 14 51· 18 178· τῇ
καρδίᾳ 21 85· ἄσωτος 22 2·
πόρνος μάγος καὶ παιδοφθόρος
24 76· 25 144, 145.

πορφύρα : μεγάλου Θεοῦ Προσευχῇ
36,14.

πότμος : 1 128· 12 140.

πραότης : 22 184.

πραῦνειν : 2 50.

προάναρχος : Θεῶ συνανάρχῳ 21 26.

πρόβατα : δεξιὰ 1 74· ἄκακα πρόβατα
8 22· ὁ νέος λαὸς τῶν λογικῶν

προβάτων 21 331· ἐκ δεξιῶν 25
147· δεξιὰ 152.

προεξεικονίζεῖν : ὁ πλάστης προεξει-
κονίζει τὸν νοητὸν πόλεμον 21
399.

πρόθεσις : προθέσει θνήσκειν 17 505·
ἀνθρώπου 22 93.

προκαθαίρειν : ἐν δάκρυσι καὶ στεναγ-
μοῖς ἑαυτὸν 26 69.

προκοπή : 1 180, 185· δόξης 214.

προσανακλίνειν : 2 27.

προσανάπτειν : (πόθον) προσανῆψα
καὶ πυρσὸν εἰς μέγαν ἦρα 17
703.

προσβολή : 4 28.

προσβούλεσθαι : καταμένειν προση-
βουλήθης 21 22.

προσδοκία : (Πνεῦμα) Προσευχὴ 36,5.

προσευχὴ : προσευχαῖς ἐγκαρτερεῖν
26 17.

προσθήκη : θείας λαμπρότητος 1 179,
181· προσθήκης ἀενδεῆς 191·
ἀγάπης 2 129.

προσκολλᾶσθαι : 2 127.

προσκορῆς : 1 183.

πρόσλημμα : τὰ προσλήμματα θεώσας
17 255· (Θεός) συνημμένος τῷ
προσλήμματι 269.

πρόσληψις : – σαρκὸς 15 84.

προσοικειοῦν : ὡς ξένος 3 6.

προσπάθεια : προσπάθειαν πλούτου
καὶ χρημάτων ἀρνεῖσθαι 8 18.

προστιθεῖν : (φλόξ) προστιθεῖ γνῶσιν
18 99.

πρόσωπον : τῆς δόξης Προσευχὴ 40,3·
Θεοῦ 1 165· δάκρυσι πλύνειν 4
11· 8 62· φῶς τοῦ προσώπου 9
5· 12 20, 23, 25, 26· δόξα τοῦ
προσώπου (Θεοῦ) 15 2, 10·
λάμπει 16 32· 17 33· ὠραῖον
πρόσωπον τὸ φῶς 18 16· ἰδεῖν
κατηξιῶθη 19 25· θεότης ἐν
τριῶσι προσώποις 147· προ-

σῶψ χωρίζεται ἡ φύσις Θεοῦ
21 31, 46, 96, 97, 106· οἱ ἄγγε-
λοι ἔχουσι τὰ πρόσωπα κεκα-
λυμμένα πτέρυξι 272· Θεοῦ
βλέπειν 24 6· αἴγλη προσώπου
Θεοῦ 202· εὐμενὲς καὶ εὐπρό-
σιτον Θεοῦ 248, 253· θέα προ-
σώπου Θεοῦ 25 1· φῶς τοῦ
προσώπου 44, 149· Θεὸν κατὰ
πρόσωπον βλέπειν 27 163.

προφήτης : 14 46· πρῶτος ἐν προφή-
ταις (Μωσῆς) 19 24· 22 142·
προφητῶν καὶ ἀποστόλων χο-
ρὸς 27 15.

πταῖσμα : πταισμάτων λύσις 24 55.

πῦρ : 1 30· ἀνέκλειπτον καὶ ἄτμητον
31· σωματικὸν 33· πνευματικὸν
34· ἀχώριστον καὶ ἄτμητον 35,
36, 37· σφαιροειδὲς καὶ φωτο-
ειδὲς 40, τῆς δίκης 109, 126·
θεότητος 2 8· συμμιγὲς καὶ
ἀναφυραθὲν 9· πῦρ βλύζον 6 1·
πόθου 8 37· 11 69, 78· αὔλον 13
13· αἰώνιον 14 98· ἀγάπη 17
325, 421· γλυκάζον 832· θείου
πόθου 18 84, 143, 153, 155·
στῦλος πυρὸς 188, 204· ἐκ τοῦ
στόματος 216· ἄστεκτον φύσει
βροτεία 20 46, 85· πόθου θείου
ἔρωσ οἷα πῦρ 239· δόξαν φεύ-
γειν ὡς πῦρ γεέννης 21 69·
ἀπρόσιτον καὶ ἄστεκτον ἀγγέ-
λοις 22 36, 157, 171, 175· 23
486, 488, 503, 505· φῶς ὡς πῦρ
φλέγον 24 20, 25· φῶς πυρὸς
αἰωνίου 323· 25 33· πυρὸς λυ-
τροῦσθαι 94, 110, 140, 144·
ἀπρόσιτον πῦρ 26 67· 27 137..

P

ραθυμία : ραθυμίας σκότος 1 60.
ράθυμος : 15 240.

ρέμβεσθαι : φῶς ρέμβεσθαι οὐκ ἐᾶ 18
24..

Σ

σαρκικός : σαρκικὸν ἐννοεῖν 4 46·
σαρκικοῦ πάθους ὄρεξις 9 23·
15 188· 19 33· πᾶσαν σαρκικὴν
καὶ ψυχικὴν κακίαν μετέρχε-
σθαι 25 23.

σάρκωσις : τοῦ Δεσπότη 5 8.

σὰρξ : 1 207· Χριστοῦ 7 30· 9 10· θέ-
λημα σαρκὸς ρευστῆς 13 22·
ψυχὴ σαρκὶ συνδέεται 25, 38·
14 56· σαρκὸς πρόσληψις 15
84· συγγενῆς σαρκὶ 121, 122,
178, 189, 215, 235· 17 496· μα-
σησμὸς σαρκὸς (Θεοῦ) 19 20·
αἷμα καὶ σὰρξ 17· καὶ αἷμα
ἐσθίειν καὶ πίνειν 58· 21 20,
174, 178, 452· 25 64, 120· σάρ-
κα Κυρίου ἐσθίειν 26 33· σαρ-
κὸς κοινωνεῖν 52· ἐν σαρκὶ
ἀνέρχεσθαι 88, 104· 27 42.

σατανικός : φῶς ζῆλον σατανικὸν
ἀφανίζει 18 20.

σέλας ἄφθονον : 1 15.

σίναπις : βλέπε κόκκος σινάπεως.

σκῆνος : ρυπαρὸν καὶ φθαρτὸν 2 11.

σκιά : πάντα ὡς σκιὰν ἠγεῖσθαι 22 98·
26 101.

σκιρτᾶν : ὡς ἄλογα 1 100.

σκοτεινώδης : κόσμος 9 7.

σκοτίζειν : ἀνατέλλουσιν ἐσκοτισμέ-
νοι 8 8· νοῦς ἐσκοτισμένος 11
42· 20 27· ψυχὴ ἐσκοτισμένη
21 3, 33.

σκότος : ραθυμίας 1 60, 86, 107· ποι-
νῶν 117, 227· βίου 2 71· 6 6·
πρὸς φῶς ἔλκειν 9· 11 35· σκό-
τους μέσον ἵστασθαι 70· σκό-
τους ἐμπιπλάναι 12 2, 45, 49,

56· σκότει καθήμενοι 61· προ-
τιμῶμαι 63· οἱ ἐν σκότει 13 43·
τοῦ βίου 15 93, 95· σκότει κε-
καλυμμένος 237· ἔργα σκότους
17 38, 42· φεύγειν 430· 18 218·
19 41· ἔλκειν ἐκ κοσμικοῦ
σκότους 20 116· πτωχείας 193·
ψυχὴ σκότος οὔσα 21 4· καὶ
χάος 191· σκότει αἰωνίῳ παρα-
πέμπεσθαι 196, 262· Θεὸς ὡς
φῶς ἔξω τοῦ σκότους 263· πε-
ρᾶν 267· τοῦ βίου 22 54, 56, 75·
23 114· ἐν μέσῳ σκότους
φωτὸς πληροῦσθαι 228· οἱ ἄρ-
χοντες τοῦ σκότους 24 123·
ἀμαρτίας 218, 239, 243, 258·
φωτίζειν 25 6, 12· ἀἴρ σκότους
17, 42, 45· τὸ φῶς οὐ διώκει τὸ
ὀρώμενον σκότος 50· μέσον
φωτὸς ἐν σκότει εἶναι 55· τὸ
σκότος ἐν μέσῳ φωτὸς μένει
60, 94· 26 70, 101· 27 137.

σκότωσις : 1 113· 19 35· 21 303.

σοφία : σοφίας ἔργον ἐρμηνεύειν 21
134, 315· σοφίας (Θεοῦ) βάθος
389· ἀκατανόητος Θεοῦ σοφία
397· ἀληθῆς 439· σοφίας λόγος
23 61, 62· ἡ πίστις... φύσις θεία
καὶ σοφία 187.

σπείρειν : ἐν ἰδρωτί καὶ κόπῳ 4 33.

σπέρμα : θεῖον 15 126, 171· ἅγιον 230·
δένδρων 17 133.

σπορά : πονηροῦ 17 90.

σπορεὺς : σπορέως πονηρία 17 89.

σπóρος : 17 794, 795, 801, 803, 806· 21
341.

σταγῶν : 11 59, 60· 23 343, 346, 348·
σταγόντες ὑετοῦ 24 66.

σταυρὸς (ξύλον) : 17 504· 18 201·
σταυρὸν Χριστοῦ ἐπὶ ὤμων φέ-
ρειν 24 351· τὰ ὄνειδη τοῦ
σταυροῦ ὑποφέρειν 352.

- στέρνα : Χριστὸν λαβὼν ἐν στέρνοις 13 33.
- στέφανος, στέφος : 1 138· παμποίκιλος 155· 2 112· βασιλείας 7 21· ὁ μέλλον χρόνος τῶν στεφάνων 17 816· βασιλείας 20 159.
- στολή : λαμπροτάτη πολλῶν ἀξιωματῶν 1 154· 2 4· βασιλείος 20 180.
- στρατιαὶ : οὐράναι 2 88· νοεραὶ τῶν ἀγγέλων 14 63.
- στῦλος : φωτεινὸς ἐκ τῶν οὐρανῶν 25 13.
- συγκατάβασις : ἀμέτρητος 15 60· ἄπειρος 20 41.
- συγκλεισμός : 1 75.
- συγκληρονόμος : 26 54· ὁμοδίαιτος ... συγκληρονόμος ὄντως 27 12.
- συμβασιλεύειν : Θεῷ Προσευχῇ 38,22· Χριστῷ 12 141.
- συμμείγνυσθαι : πῦρ 2 9· 15 223.
- συμπάθεια : 22 190.
- συμπαθῆς : Δεσπότης 15 112· συμπαθῶς κλαίειν 24 72· 26 75.
- συνάναρχος : Θεὸς 21 26.
- συναναφέρειν : 15 106.
- συναριθμῖος : ἀγίων πάντων 27 10.
- συνδιήκειν : τῇ προνοίᾳ 23 217.
- συνείδησις : 1 229· καθαρὰ καρδίας 19 74.
- συνειδὸς : βίβλος τοῦ συνειδότος 24 68.
- συνενοῦν : Χριστῷ συνενούμενος 13 68· 15 174· Υἱὸς γεγεννημένος ἀλλὰ συνηνωμένος Πατρὶ 21 213· φῶς 24 16· 27 121.
- συνουλοῦν : 15 227.
- συνουσία : θεία 15 171.
- συντρίβειν : 4 82· ψυχὴ συντετριμμένη 17 627· (Αἰγύπτιοι) 18 184· ψυχὴν σαρκώδη 21 453· τοὺς κειμένους 24 142.
- σύστασις : τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω 2 116.
- σφαιροειδῆς : σφαιροειδὲς πῦρ 1 40.
- σφάλμα : σφαλμάτων ἄφεςις 8 30· σφαλμάτων πλήθη 19 4.
- σφραγίς : 1 73· 17 819· σφραγιδας λύειν 19 142.
- σχῆμα : τὸ ἔξω – 20 118· τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν περιβάλλεσθαι 24 348.
- σῶμα : Χριστοῦ ἄχραντον 2 7· πανάχραντον 12· καθαρώτατον 15· 4 7· κληρονόμος ἐν σώματι 7 27· νεκρὸς τῷ σώματι 8 23· 9 9· σώματι σώμασι πλησιάζειν 20, 22· νεκρὸν 27· 11 85· 13 70· μέλη σώματος 14 7, 58· βίος ἀγγελικὸς ἐν σώματι 70· ἀσχημοσύνη τοῦ σώματος 15 19, 155, 156, 184· μολύνειν 17 29, 83, 303, 479· χωρὶς χιτῶνος 481· 18 103· 19 39· ἄχραντον 46· σώματος ἀναμαρτησία 76· ἀρνεῖσθαι 89· ἀχράντου σώματος κρατεῖν 20 74· καλλωπίζειν 133· καθαρὸς τὸ σῶμα 21 66· ἄνθρακας τοῦ σώματος σβεννύειν 22 23· ρῦπον σώματος πλύνειν 35· φθαρτὴ οὐσία σώματος 37, 39, 103, 170· ὡς οὐδὲν ἠγεῖσθαι 199· τῇ φύσει φῶς ὁρᾶται 23 132, 152· 25 18, 61, 120· τὸ ληπτὸν τοῦ σώματος 26 37· τὸ αἰσθητὸν σῶμα θεοποιεῖν 43· πνευματικὸν ἐργάζεσθαι 50· ἄληπτον 65· 27 33, 96, 105, 144, 151.
- σωματικὸς : σωματικὸν πῦρ 1 33, 99, 195· σωματικῶς πάσχειν 13 46· σωματικῶς Θεὸν εὐρίσκειν 23 44.
- σωτηρία : σωτηρίας δάκρυα 4 86· 13

53· ἔργον πρὸς σωτηρίαν 14
95· 17 437· σωτηρίας τόπος
448· 21 74· 24 113.

Τ

ταλαιπωρία : 1 114.

ταλαίπωρος : 2 37· 4 63· 12 63· ψυχὴ
24 23

τάξις : 2 117· τάξεις οὐράνιαι 19 23· –
ἀλόγου 23 541.

ταπεινός : ταπειναὶ ἀποκρίσεις 4 26· 5
14· ταπεινὴ ψυχὴ 7 15· 8 66· 12
65, 134· 14 100· τὴν φύσιν 15
4· 18 95· 19 12· πνεύματι καὶ
καρδίᾳ 21 81, 238· ταπεινὴ
ψυχὴ 24 23· Χριστὸς ταπεινός
τῆ καρδίᾳ 332· 26 106· 27 150.

ταπεινοῦν : 1 17· ψυχὴ τεταπεινωμένη
8 62· 12 128· τὸ φῶς παιδεύει
ταπεινοῦσθαι 18 23· ταπεινοῦ-
σθαι ἐν μέσῳ δόξης 21 87.

ταπεινώσις : 4 83· τῷ φόβῳ συναυξά-
νει 17 113, 114· τοῦ ἀσώτου
726· ἐν ταπεινώσει ἐκζητεῖν 18
46, 61· φλόξ διδάσκουσα τα-
πεινώσιν τὴν πάντα δυναμένην
94· ταπεινώσει τελεία θάπτε-
σθαι 19 136· 22 198· 24 312· –
τελεία 324· ἡ ἀνώνυμος χάρις
τῶν ψυχῶν 328, 334· Χριστὸς
ἡ ταπεινώσις 335, 337, 339· 27
145.

τάρταρος : ἐν ταρτάρῳ ἐναπολειφθῆ-
ναι 17 422.

ταφή : ταφῆ παραδιδόναι 26 86.

τάφος : τάφῳ ὑπείσελθεῖν 11 89· ζῆν
ἐν τάφῳ 90, 94· τοῦ κόσμου 19
139· 21 372· λάκκος καὶ τάφος
κατώτατος 24 220.

τεκμαίρεσθαι : 1 104· 14 9· 15 21.

τέκνον : τέκνα Δαυὶδ 15 126· 27 155.

τέκνον Θεοῦ : 8 12.

τέλειος : τελείων ἀνδρῶν τροφή 18 67,
71· τελεία ταπεινώσις 19 136·
τελείως οὐ νοεῖν 21 481· τε-
λείως θανατοῦν 24 143· δου-
λεία εὐάρεστος τελεία 27 161.

τελειότης : ἀτέλεστος 1 213· ἀτελής
23 413.

τέλεος : θεάσασθαι 8 38.

τελεσιουργεῖν : τὰ φοβερά 15 115,
260, 261.

τέλος : 1 188, 190, 192· σωματικὸν
195· ἀτελές 205· φωτὸς 8 39,
45· 15 251· τέλος νόμου ἢ ἀγά-
πη 17 711, 713, 754, 786· 18
129· βίος μὴ ἔχων τέλος 19 63·
23 411· – ἀρχὴ 412, 414, 415·
τέλος τῶν ποθούντων ἢ ἔλλαμ-
πισ 418· σκότος ἀτελές ἐν τῷ
τέλει 24 239· 25 90.

τελούμενον, τὸ : 1 5, 22· ἀνέκφραστον
τὸ τελούμενον 8 68· 11 19, 34·
τὸ μερικῶς τελούμενον 13 55.

τέρας : θαυμάσια καὶ τέρατα ἐν Αἰ-
γύπτῳ 18 134.

τερατουργία Θεοῦ : 1 58· 19 127

τηλαυγής : τηλαυγὲς μέλος 2 17.

τιτρώσκειν : ἄνευ ξίφους 6 16· τιτρώ-
σκεσθαι τὴν ψυχὴν 14 4· τι-
τρώσκεσθαι τῇ ἀγάπῃ Θεοῦ 16
9· 18 31· τιτρώσκεσθαι ὑπὸ τοῦ
ἀνημέρου θηρὸς 24 138· ὁ Σα-
τὰν τιτρώσκει ἅπαντας 165·
ψυχὴν 27 120.

τριαδικὴ μονὰς : 2 82.

Τριάς : 1 226· φῶς ἀγίας Τριάδος 2 91,
131· ἄχραντος 14 54· σεπτὴ
φωτίζουσα καὶ Θεὸν ἐκτελοῦ-
σα 19 54· χάριτι τῆς Τριάδος-
Θεὸς 56· τῇ ἀχράντῳ Τριάδι
λειτουργεῖν 75· ἐνοικεῖ 20 201·
21 106· ἐν Τριάδι μονὰς ἀσυγ-

χύτως, ἐν μονάδι Τριάδος
ἀδιαιρέτως 136-137, 498· 23 1·
βλέπειν Τριάδα 429· 24 183,
251.

τρισήλιος, -ον : φῶς τρισήλιον 21 147.

τρισυπόστατος : φύσις 12 37.

τυφλός, -οί : 1 81· νοῦς 84· 2 102· 11
44· 15 90· τυφλοῖς ἀόρατος
241· 19 33· τοῖς τοῦ κόσμου
πράγμασι 94· τοῖς τυφλοῖς οὐ
παραμένει τὸ φῶς 23 105, 108,
227.

τύφλωσις : 27 135.

Υ

ὕδωρ : ζωῆς 1 136· διψᾶν διὰ πλῆθος
ὕδατων 3 10· δροσιζόν 6 2· 10
6· τὸ πᾶν τῶν ὑδάτων 11 60· 17
126· ἀείζων 522· Πνεύματος
χάρις 523, 831· 19 117· δεκα-
πλασίως βλύζειν 20 209· 22
181· 23 290, 304, 306, 333· φῶς
ὡσεὶ ὕδωρ βρῦον 24 20.

υἰοθεσία : τῇ υἰοθεσίᾳ γίνεσθαι 25 74.

Υἱός : Θεοῦ Υἱὸς ἐργάζειν 6 14· Θεοῦ
7 34· Ὑψίστου 36· φωτὸς θείου
8 10· υἱοὶ τῇ χάριτι 15 107·
κατὰ χάριν 120· νήπιοι υἱοὶ
Θεοῦ 254· ἄσωτος 17 718, 719·
ἀνθρώπου 22 148· θέσει 25 66·
υἱοὶ Ὑψίστου 27 93.

ὕλη : τῶν ὑλῶν γυμνός 5 3· πυρὸς ἀϋ-
λου 13 13, 14· ὕλην φλέγειν 22
34, 176· ὕλης τὸ ὑποκείμενον
178.

ὕμνεῖν (ἀνυμνεῖν) : 17 1· 20 76· 22 70.

ὕμνος : ᾄσαι καινοὺς ὕμνους καὶ κε-
κρυμμένους 7 8· ὕμνους ᾄδειν
26 12, ὕμνοις ἐγκαρτερεῖν 17.

ὕπάγειν : χθὲς ἦλθον καὶ αὔριον ὑπάγω
4 71.

ὕπακοή : ὑπακοῆ νεκρούμενοι 8 26.

ὕπαισέρχεσθαι 1 209.

ὕπεράναρχος : Θεὸς 23 10.

ὕπερδοξάζειν : δόξα ὑπερδοξασμένη
Θεοῦ 24 198.

ὕπερεκβλύζειν : Προσευχῇ 38,9.

ὕπερεκχεῖσθαι : Προσευχῇ 38,8.

ὕπερπλήρης : 1 191· 23 37.

ὕπόδημα : ἀπρόσιτον Προσευχῇ 36,16.

ὕποζωγραφεῖν : κατὰ νοῦν 23 286.

ὕπομονή : 6 23· 14 26· πειρασμῶν 18
60, 87.

ὕπόστασις : Θεοῦ 12 39· ὑποστάσει
χωρίζεται Θεός, οὐ φύσει 21
31· 23 194.

ὕπόστατος : Λόγος 21 37.

ὕποσυλᾶν : 24 154.

ὕπουργός : ἐργάτην ὑπουργὸν πάσης
παρανομίας 1 51.

Φ

φεγγοβόλος : αἶγλη φεγγοβόλους
ἀφιεῖσα 17 336.

φιλανθρωπία : φιλανθρωπίας τρόπος
11 20· θεία 23· ἀγνωστος 13
38, 49· φιλανθρωπίαν κηρύτ-
τειν 89· 14 9· φιλανθρωπίαν
φοβεῖσθαι 22· φιλανθρωπίαν
ἀνυμνεῖν 19 32· 20 93· ἡ ψυχὴ
τὴν φιλανθρωπίαν ἐκπλήττεται
235· φιλανθρωπία ἐργάζεσθαι
πάντα 22 24· φιλανθρωπία ἀφε-
σιν ἀνομημάτων λαβεῖν 86· πέ-
λαγος φιλανθρωπίας Θεοῦ 24
53· ἄβυσσος φιλανθρωπίας
106· ἀνάξιος πάσης φιλανθρω-
πίας 363· φιλανθρωπίαν Θεοῦ
ἐκφράζειν 25 4.

φιλάνθρωπος : Σωτὴρ 14 99· μόνος 15
15, 34, 109· τὸ φιλάνθρωπον 17
60· τὸ φῶς λάμπων φιλανθρώ-

- πως 18 33· φιλανθρώπως ρύεσθαι κακῶν 20 175, 188· φιλανθρώπως φαίνεσθαι 230· 22 48· φιλανθρώπως δείκνυται Χριστὸς 162· 24 86· τὸ φιλάνθρωπον Θεοῦ 126· φύσει 25 112· φιλάνθρωπον μόνον 27 146.
- φιλεῖν : 3 3· 4 99· ἀπάθειαν 9 24· φῶς φιλοῦν 32· δόξαν 12 138· 13 66· 19 29.
- φίλημα : 9 25· φιλήματι ἀγίῳ καταφιλεῖν 18 157.
- φιλία : ἀνθραξ τῆς φιλίας ἀνάπτεται 22 172.
- φιλοσοφεῖν : περὶ Πνεύματος 21 176· πολλά καὶ ἀναγκαῖα 375· σαυτὸν φιλοσόφει 392.
- φλέγειν : 14 4· 16 11· τὰ σπλάγχνα φλέγεσθαι 17 370· 18 45· τὰ ἔνδον φλέγονται ὡς ἐκ πυρὸς 20 85· ἀκαταφλέκτως τὰ πάθη τῆς καρδίας 22 20· ὕλην 34· ψυχὴν 24 24, 26.
- φλόξ (φῶς) : 1 40· οὐρανοὺς δρασσομένη 18 88· διανάπτεται 146· 18 215· φλόγα ἀνάπτειν ἀγαπήσεως θείας 20 238· ἐν τῇ καρδίᾳ 22 8, 33· φλόξ, αἴγλη καὶ πῦρ ὁράται 157· 23 489· πόθου 24 30· φλογὸς περιδρομαί 25 34.
- φόβος : Θεοῦ 8 27· 12 114· 13 94· φόφω συνέχεσθαι 15 5· 17 46· φόβον ἐμφυτεύειν 99, 113· Θεοῦ 127, 136· κατηφείας πεπλησμένος 139, 171· δένδρον τοῦ φόβου 175, 189· ἐν τῇ ἀγάπῃ οὐχ εὐρίσκεται 194, 196· ἀγάπη δίχα φόβου 208, 216, 226· ἄνθος τοῦ φόβου 343· φόβω συνέχεσθαι 18 4, 35· φόβω καὶ εὐλαβεία τῶν ἀψαύστων ἄπτεσθαι 19 156· φόβω συστέλλεσθαι 20 9, 222· 21 418· φόβον λαμβάνειν ἐν καρδίᾳ 24 322· 26 68.
- φρίκη : θαῦμα μεγάλης φρίκης 1 217· μεστὸν φρίκης τὸ εἶπειν 25 130· 26 68.
- φρικτὸς, -ὸν : φρικτὸν μυστήριον 1 1· θαῦμα 43, 90· φρικτὰ μέλη 2 29· θαῦμα 4 44· 13 59· τὰ φρικτὰ 15 137, 138, 140· φρικτὸν μυστήριον 174· φρικτὰ λαλεῖν 186, 238· φρικτὰ κολαστήρια 17 423· φρικτὸν θαῦμα 18 151· τὰ φρικτὰ τοῦ δεσποτικοῦ δείπνου 19 45· φρικτὸν τὸ λειτουργεῖν 71· φρικτὰ μυστήρια 165· ὑπὲρ νοῦν 20 94· φρικτὴ καταδίκη 22 57· θέα 24 10· φρικτὸν θαῦμα 25 60, 62.
- φρίττειν : 8 76· 11 30· ἄγγελοι 14 45, 74· τιμωρίας 15 36, 129· 17 45· τὸ τέλος 153· ἐγχαράττων τὰ θεῖα φρίττω 19 66· 21 118· περὶ Θεοῦ λαλεῖν 173, 302, 312· 22 43· 24 256· φρίττω ἐννοῶν ἔργα νεότητός μου 25 129, 136· γράφων φρίττω 27 69.
- φύσις : δαιμόνων φθονερά 2 54· κατὰ φύσιν κατὰ χάριν 97· κτιστὴ φύσις 99· τρεπτὴ φύσις 134· 7 26· οὐσία φύσεως 27, 29, 30, 38· βροτὸς τὴν φύσιν 40· βροτεία 8 6· αὔλος καὶ λίθου στεροτέρα 10 2· νόμῳ φύσεως θνήσκειν 11 11· 12 21· λογικὴ φύσις 35· τρισυπόστατος φύσις 37· Θεοῦ φύσις 38· διπλὴ φύσις 13 20, 37· φῶς φύσει ἀληπτον 42· 14 61· φθαρτὴ 62, 64· ὑπὲρ φύσεως φύσις 15 67· φύσιν ὑπερβαίνειν 17 20, 21· ἀλόγων 28, 132· ξένη 136, 139, 162· ὑπὲρ φύσεως φύσις 164, 165,

253· 18 47· τὴν ἀνωτάτω φύσιν ὁρᾶν 19 59, 87· Θεὸς ὁ καθαρὸς τὴν φύσιν 103· 20 13· πῦρ ἄστεκτον βροτεία φύσει 46, 54· αὐγὴ φύσεως θείας 232· φύσει συνυπάρχειν 21 25· φύσει οὐ χωρίζεται (Θεὸς) 30· Θεὸς φύσει ἐνοῦται 107, 118, 133· θεία 151· φύσεως ἀνθρωπίνης ἐπιλανθάνεσθαι 171, 232· φύσιν θείαν ἐξεικονίζεῖν 244· δόξης 277· φύσιν τοῦ Δεσπότη θεᾶσθαι 299· κτιστὴ 479, 489, 492· 22 50· δόξης 68· τὰ ὑπὲρ φύσιν ζητεῖν 88· φύσιν (Θεοῦ) ἐξερευνᾶν 91· φύσιν Θεοῦ ἐκζητεῖν 148· φύσιν τοῦ φωτὸς ἐρευνᾶν 23 151· τοῦ κτίστου 175· ἡ πίστις φύσις θεία 187, 193· 24 12· 25 112· φύσεως θείας συμμετέχειν 26 30· ὑπὲρ πᾶσαν φύσιν ἐξαμαρτάνειν 77· 27 95.

φυσίωσις : 4 81.

φῶς (πῦρ, φάος, φλόξ) : Προσευχὴ 36,1, 6· 1 10, 12· τοῦ κόσμου 66, 67, 72· τῶν ὀφθαλμῶν 83· τόπος φωτὸς 107, 160· φωτὸς δόξα 184· δόξης θείας 210, 222, 224· θεῖος τῆς Τριάδος 226· 2 6· τῆς χάριτος 19· ἀθανασίας 89· Ἁγ. Τριάδος διαιρούμενον τρισσῶς ἀδιαιρέτως 91, 102· φῶς γίνεται ὁ λαμπόμενος μοναχὸς 3 4· τοῦ κόσμου 4 89, 90· θείου 5 21· σκότος φῶς ἐργάζειν 6 6, 9· δόξης 7 5, 16· θείου φωτὸς υἱοὶ 8 10· φῶς γεννᾷ φῶς 11· τέλος φωτὸς 39, 84· προσώπου 9 5· φιλοῦν ἀρρήτως 32· ἄτμητον τῆς ἀγάπης 10 14· 11 38, 40, 48–50· φωτὸς ἀποστερεῖσθαι 12 8· τρισσὸν

ἐν τῷ ἐνὶ 18, 19–24· Θεοῦ οὐ συστέλλεται 47, 50, 54· 13 1· ἀπλοῦν 41· ὁρᾶται μοι 60· οἰκεῖν ἐν φωτὶ ἀπροσίτῳ 14 61· 15 68· κόσμου 90, 105, 237· νοητὸν 16 2· φωτὸς μεταλαμβάνειν 31· ἀαστράπτου 17 35· φωτὸς μέτοχοι 67· παντουργὸν καὶ φωτίζον 237· ἡ ἀγάπη φωτὸς νεφέλη 326, 429· 18 8· ἀγάπη φῶς ἀπρόσιτον 13· νοῦν καταυγάζει 82, 109, 120, 207, 217· ἀποτελεῖν τὴν ψυχὴν 19 14· ἀπροσίτῳ φωτὶ ἐνειλημμένος 20 4, 27, 44· ἄσβεστον καὶ θεῖον 205· δόξης 21 1, 2· θείας ἡμέρας 7, 9, 104, 144· τρισήλιον 147, 162· Θεὸς ὡς φῶς ἔξω τοῦ σκότους 264, 291, 297· φλόξ ποιεῖ τὰ σπλάγχνα φῶς 22 11, 17· φῶς καθορῶμαι 19· αἰσθητὸν 56· ἀσχημάτιστον (Χριστὸς) 159, 174· Πνεύματος 177, 202· ὀφθαλμῶν 23 91, 94· ληπτὸν 100· ἡ ψυχὴ φῶς βλέπει 112, 113· ἐν φωτὶ τὰ πάντα βλέπειν 117, 133, 161, 162, 169· νοητὸν 222, 228· τὸ θεῖον φῶς ἀνάπαυσις θεωρίας 420, 452· κόσμου 464· ἀπλοῦν καὶ γλυκὺ 24 15· ὡς ὕδωρ πῦρ τε 20· φωτὶ Χριστοῦ σκέπεσθαι 265· 25 5, 7, 15· φωτὸς γαυρίαμα 33· προσώπου 44· μέσον σκότους ἐν φωτὶ εἶναι 54· φωτὶ μέχρι τέλους πορεύεσθαι 90· ἄχραντον τοῦ προσώπου Χριστοῦ 149· φωτὸς αἴσθησις 26 19, 28, 100· ἄδυτον 27 42· ἀνέσπερον 43, 65· ἐν φωτὶ ἐμπήγνυσθαι 80, 86· ἐν φωτὶ βαδίζειν 92, 129, 136· ζωῆς αἰωνίου 147, 149.

φωστήρ, -ες : 8 74· ἐν καρδίᾳ 17 386.
 φωτίζειν : 1 12, 218· 4 55· ψυχᾶς 5 23·
 ψυχὴν 11 41· 12 48· 15 98· 17
 66· φῶς 237· 18 97· 19 6· Τριάς
 55· νοῦν 20 236· ὁ ἥλιος ἀκτῖσι
 23 157· ψυχᾶς 223· λάκκον καὶ
 τάφον 24 221· νυκτὸς ζόφον 25
 6· ὄλω φωτὶ 47· ψυχὴν 26 102·
 ἅπαντα ἐν κόσμῳ 27 66
 φωτισμὸς : καθάρσεως καὶ φωτισμοῦ
 1 146.
 φωτοειδής : φωτοειδὲς πῦρ 1 40.
 φωτοφόρος : φωτοφόρα μέλη 16 33·
 αἴγλη 17 334.

X

χάος : ἀπωλείας 1 122· φρικτὸν 127· τὸ
 πᾶν γίνεται 21 191.
 χάρις : Θεοῦ 1 141· χάριτος φῶς 2 19·
 -φύσις 98· ἀθάνατος 4 60· 7 13,
 41· θεοὶ κατὰ χάριν 8 12· πί-
 στεως δῶρον 11 16· 14 33· υἱοὶ
 τῆ χάριτι 15 107· Πνεύματος
 17 524· χάριν μετὰ δόλου λα-
 βεῖν 740· Θεοῦ Πνεύματος
 κόκκος 774· χάριτος ἐνέργειαι
 842· 18 118· χάριν Πνεύματος
 ἐν καρδίᾳ ἔχειν 19 53· χάριτι
 θεὸς 56, 159· 21 149· δροσι-
 σμὸς χάριτος θείας 22 21· χά-
 रिτι δικαιοῦν 24 172, 233· τα-
 πείνωσις, ἢ ἀνώνυμος χάρις
 τῶν ψυχῶν 329· 25 65, 70· ὑπὸ
 τῆς χάριτος Θεοῦ σκέπεσθαι
 103.
 χαροποιὸς : ἔξω ... χαροποιῶν τοῦ κόσ-
 μου 18 115.
 χάρτης : 20 165.
 χιτῶν : 1 138· ἄχραντος Χριστοῦ 15
 181· αἰσθήσεως νοερᾶς 17 395,
 481· λευκὸς ὑπὲρ χιόνα 20 199.

χλόη : χλόης παράδεισος (Χριστὸς) 1
 133.
 χορηγός : τῶν ἀγαθῶν πάντων 18 122.
 χορὸς : χοροὶ τῶν ἐκλεκτῶν 14 109·
 τῶν δικαίων 17 447· προφητῶν
 καὶ ἀποστόλων 27 15.
 χορτάζεσθαι : ἀοράτου κάλλους 8 2·
 χορτασθεὶς λιμάσσειν 23 319.
 χρηστότης : χρηστότητος πλοῦτος 11
 21· 14 29· ἀπειρος 17 71· 22
 187· 25 77
 χωρίον : λύπης 2 72.
 χωρισμὸς : χωρισμοῦ βᾶρος 1 91, 93·
 χωρισμὸν μὴ φέρων 15 15· τῶν
 ἰδίων 18 58· 21 462.
 ἡῶρος : ἀφθειγκτος, ὄνπερ τό πᾶν κα-
 λοῦσι 1 199.

Ψ

ψάλλειν : 26 57.
 ψαλμὸς : ψαλμοῖς ἐγκαρτερεῖν 26 17.
 ψαλμῳδία : ψαλμῳδίας λαλεῖν 26 23.
 ψυχὴ (ψυχὴ-σῶμα) : ἐσκοτισμένη 1
 53· ψυχῆς κακίας 4 80· ψυχῆς
 ρύπος 84· ψυχᾶς φωτίζειν 5 23·
 ταπεινὴ 7 15· 8 20· ψυχὴν ἐκ-
 καθαίρειν 35· τεθλιμμένη καὶ
 τεταπεινωμένη 62· 9 29· ὁ πό-
 θος καταφλέγει ψυχὴν 38· φῶς
 φωτίζει ψυχὴν 11 41· ταπεινὴ
 12 65· ψυχῆς μέλη 68· ψυχῆς
 ἰσχὺς καὶ προθυμία 75· ψυχῆς
 ταπεινῆς ἔλεος 134, 138· λαμ-
 πᾶς τῆς ψυχῆς 13 15· ψυχῆς
 θέλημα 23· συνδέεται σαρκὶ
 25, 29, 31· 14 4, 7, 37, 76· ἀθλία
 94· ἀναξιότης ψυχῆς ἀθλίας 15
 20, 181· νύμφαι αἱ ψυχαὶ 221·
 ψυχὴν ἀποδύειν 236· ψυχῆς
 ἐραστῆς 16 13· 17 30, 78· πλύ-
 νειν ψυχὴν 82· ψυχῆς ἀρούραι

97· ἀγάπη ἐν ψυχῇ καρποφορεῖται 197· ψυχὴ θερμαίνειν 328· ψυχὴν ἀναφλέγεσθαι 333, 337, 496· συντετριμμένη 627, 658, 723, 731· ψυχῆς λαμπάδα ἀνάπτειν 821· ψυχὴν λαμπρύνειν 19 13· ψυχὴν ἀρνεῖσθαι 89· θλίψεως μετέχει 121, 123· στεῖρα καρποφοροῦσα 128· ψυχὴν ἐμπυρίζειν 162· μῖσος ἐμποιεῖν τῇ ψυχῇ 20 136, 215· συστέλλεται καὶ ἐκπλήττεται 222· ρυπαρὰς καθαίρειν 236· ψυχὴν καταυγάζειν 21 3, 14· ἀπὸ ψυχῆς μισεῖν κολακευτὰς 70· ψυχῆς δόξα 73· παρθένος τὴν ψυχὴν 86, 192, 438· ψυχὴν σαρκώδη συντρίβειν 453· ψυχῇ ἀνθρωπίνη ἀμίκτως ἀναμιγνύναι 22 38· ψυχῆς ὀφθαλμοὶ 108, 114, 140· ἀπὸ ψυχῆς ἐκχεῖται ἐλεημοσύνη 191, 195· ψυχὴν ὡς οὐδὲν ἠγεῖσθαι 199· φῶς βλέπει 23 111· ψυχὰς φωτίζειν 223· φλεγόμενη 24 23· πένθος ἐκ ψυχῆς γινόμενον

319, 329· ψυχὴ ζητοῦσα δόξαν ἐκ τῶν ἀνθρώπων τὴν ταπεινῶσιν οὐκ ἔγνω 336· 25 61· ψυχὴν εἰς χεῖρας Χριστοῦ παραδοῦναι 96· ψυχὴν εἰς βυθὸν θανάτου κατάγειν 105, 120, 126· ψυχῆς γύμνωσις 150· τὴν ἐν σκότει ψυχὴν φωτίζειν 26 101, 104· ψυχῆς οἶκος 27 1, 33, 48· ἡ ψυχὴ ἐν τῷ Θεῷ καὶ Θεὸς ἐν ψυχῇ 54· ψυχὴν τιτρώσκειν 120, 144.

ψυχικός : ἄνθρωπος 18 56· ψυχικὰ χαρίσματα 123· ψυχικὴν ἀγχόνην ἐκλέγεσθαι 19 49· ψυχικαὶ ἀρεταὶ 22 176· πᾶσαν σαρκικὴν καὶ ψυχικὴν κακίαν μετέρχεσθαι 25 23.

ψυχοφθόρος : ὁ δεινὸς ἀρχῶν καὶ ψυχοφθόρος 25 100.

Ω

ὠραιότης : ὠραιότητα τοῦ κάλλους (Θεοῦ) 15 79· ἡ ὠραιότης Θεοῦ ἐκπλήττει 24 250.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7-11
ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΠΡΟΛΟΓΟΣ	14-35
ΕΥΧΗ ΜΥΣΤΙΚΗ	36-41
ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΕΡΩΤΩΝ	42-47
ΥΜΝΟΙ Α - ΚΖ'	50-403
ΥΜΝΟΣ Α'	50-65
ΥΜΝΟΣ Β'	66-75
ΥΜΝΟΣ Γ'	76-77
ΥΜΝΟΣ Δ'	78-85
ΥΜΝΟΣ Ε'	86-89
ΥΜΝΟΣ ΣΤ'	90-93
ΥΜΝΟΣ Ζ'	94-97
ΥΜΝΟΣ Η'	98-105
ΥΜΝΟΣ Θ'	106-109
ΥΜΝΟΣ Ι'	110-111
ΥΜΝΟΣ ΙΑ'	112-119
ΥΜΝΟΣ ΙΒ'	120-129
ΥΜΝΟΣ ΙΓ'	130-137
ΥΜΝΟΣ ΙΔ'	138-145
ΥΜΝΟΣ ΙΕ'	146-163
ΥΜΝΟΣ ΙΣΤ'	164-167
ΥΜΝΟΣ ΙΖ'	168-221
ΥΜΝΟΣ ΙΗ'	222-237
ΥΜΝΟΣ ΙΘ'	238-249
ΥΜΝΟΣ Κ'	250-265
ΥΜΝΟΣ ΚΑ'	266-297
ΥΜΝΟΣ ΚΒ'	298-311
ΥΜΝΟΣ ΚΓ'	312-347
ΥΜΝΟΣ ΚΔ'	348-371
ΥΜΝΟΣ ΚΕ'	372-383
ΥΜΝΟΣ ΚΣΤ'	384-391
ΥΜΝΟΣ ΚΖ'	392-403
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ	405-446
1. Εύρετήριο χωρίων τῆς Γραφῆς	405-414
2. Εύρετήριο ὀνομάτων	415
3. Εύρετήριο ὀνομάτων καὶ πραγμάτων	416-446

Φωτοστοιχειοθεσία: «ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ» ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΜΕΡΕΤΑΚΗ
Άρμενοπούλου 30 – Τηλ. 200 621 – Θεσσαλονίκη

Έκτύπωση Ήφσεν: «ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ» ΦΩΤΗ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΝΟΥ
Κατσιμίδου 30 – Τηλ. 928 592 – Θεσσαλονίκη

Βιβλιοδεσία: Άφοι ΒΑΡΟΥΣΙΑΔΗ
Λαχανά 17 – Τηλ. 839 414 – Θεσσαλονίκη